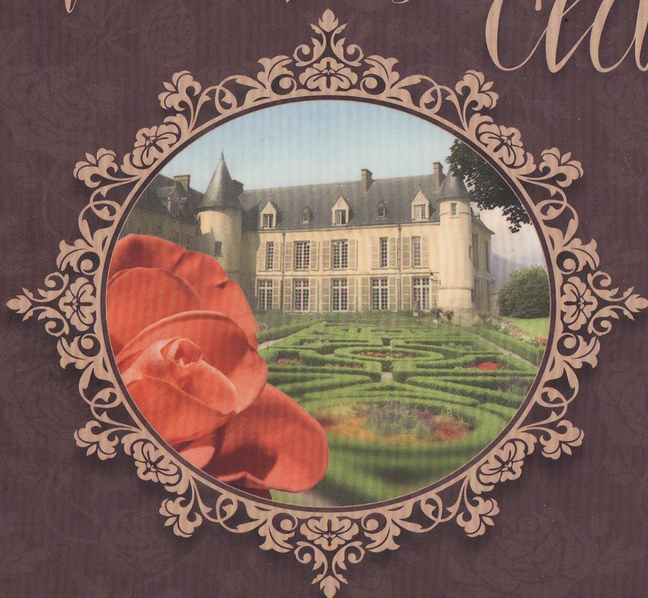
SECRETUL TRANDAFIRULUI 1

Al doisprezecelea ceas

Pe când al Doilea Război Mondial amenință să izbucnească, frumoasa fiică a baronului rezistă avansurilor unui pretendent nazist.

MICHAEL PHILLIPS

MICHAEL Phillips

Seria Secretul trandafirului 1

Al doisprezecelea ceas

Traducerea: Mihaela Tocuţ
Editura Casa Cărţii
Oradea, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României Philips, Michael

MICHAEL Phillips
Secret of the Rose 1
The Eleventh Hour, 1993

Acest roman este o operă de ficţiune. Numele, personajele şi evenimentele prezentate în carte constituie rodul imaginaţiei autorului sau sunt folosite în mod fictiv. Orice asemănare cu evenimente, locuri, organizaţii sau persoane reale este pur întâmplătoare şi neintenţionată.

Introducere

Doar un autor poate înţelege cum, uneori, pe parcursul scrierii unei cărţi, aceasta are darul de a prelua controlul, scriindu-se oarecum „singură”.

Sunt sigur că aţi mai auzit expresia şi probabil că aveţi păreri împărţite în privinţa aceasta. Cu mult timp în urmă, când am încercat să explic fenomenul unuia dintre foştii mei editori, replica lui a fost: „Sună cam înfricoşător, Mike... Nu cred că vrei să vadă cititorii aşa ceva!”

Ei bine, fireşte că o carte nu poate să se *scrie singură*.

Scrierea unei cărţi presupune o muncă asiduă din partea autorului, care trebuie desigur să aibă habar despre ceea ce scrie.

Totuşi, întregul proces are o dinamică realmente misterioasă. Nu de puţine ori se întâmplă, de pildă, ca, după ce autorul stabileşte bazele acţiunii, personajele să preia conducerea, impunând ritmul şi direcţia. Autorul nu trebuie decât să le urmeze!

Soţia mea, Judy (care a participat activ la scrierea fiecărei cărţi ce îmi poartă numele), prietena noastră, Judith Pella, şi cu mine, am fost tustrei martorii acestui fenomen pe parcursul scrierii romanului *Robbie Taggart*. Robbie s-a dovedit a fi un personaj atât de captivant, încât noi nu a trebuit decât să îl urmăm, la propriu şi la figurat, prin întreaga lume şi – poate că asta vi se va părea puţin înfricoşător – să vedem ce se va întâmpla cu el în continuare.

Maggie şi Ian, cele două personaje principale din seria *Stone-m/câte*, nici măcar nu au existat în minţile noastre la demararea proiectului. Cei doi s-au strecurat în poveste oarecum întâmplător, iar apoi au preluat pur şi simplu conducerea, impunând cursul acţiunii pentru tot restul seriei!

Personajele au această putere, la fel ca intrigile, situaţiile şi relaţiile prezentate într-o carte. Unele poveşti

pur şi simplu se vor scrise.

Secretul trandafirului este o astfel de poveste.

Eu şi soţia mea iubim trandafirii. Înainte de a ne căsători, obişnuiam să-i dăruiesc lui Judy trandafiri galbeni şi de atunci nu am încetat să ne oferim unul altuia trandafiri.

Cu câteva zile în urmă, deşi suntem în toiul iernii, Judy a descoperit în una dintre tufele din curte un boboc de trandafir roşu care nu părea să ştie că perioada de înflorire trecuse de mult. Spre deosebire de florile sănătoase şi catifelate, cu colorit intens, ce răsar primăvara, petalele acestui trandafiraş erau micuţe, de un verde maroniu. Deşi perfect formată, floarea era pipernicită şi era evident că nu va atinge niciodată dimensiunile normale. Era un trandafir „iernatic”.

Judy l-a cules şi l-a pus într-o vază înaltă şi îngustă, pe dulăpiorul din baie.

Totuşi, acesta nu era un trandafir oarecare. Avea ceva special.

Poate că farmecul lui aparte consta în faptul că bobocul acela minuscul nu avea să se deschidă niciodată complet. Sau în mirosul puternic al petalelor care, deşi strânse una în alta, se încălziseră de când fuseseră aduse în casă şi începuseră să îşi răspândească parfumul în întreaga baie şi afară, pe hol. Sau poate în însemnătatea curajului de care dăduse dovadă, înflorind în pofida ploilor torenţiale şi a vântului năprasnic ce nu încetaseră vreme de două săptămâni.

Cum de prinsese viaţă în condiţii atât de potrivnice? Dumnezeu ştie. Important e că îşi înălţase mândru căpşorul, înfruntând curajos ploaia şi vântul năprasnice.

Ori de câte ori trecea pe lângă baie, Judy arunca, fără să vrea, o privire înăuntru, spre plăpândul trandafiraş iernatic, roşu şi înmiresmat, care parcă o chema... o invita să îi descopere misterul.

Ce mister poate să ascundă un trandafir? s-ar putea

întreba unii dintre voi. Un trandafir este o floare şi nimic mai mult.

Bănuiesc că în sufletul fiecărui scriitor se ascunde un poet şi un mistic. Soţia mea şi cu mine privim toate fenomenele cotidiene dintr-un unghi alegoric, încercând să descoperim semnificaţiile mai adânci ce s-ar putea ascunde în spatele lor.

Dacă acest lucru vi se pare puţin deplasat, vă rugăm să ne iertaţi. Deşi suntem căsătoriţi de peste douăzeci de ani, continuăm să ne dăruim trandafiri şi în ziua de azi. Presupun că suntem nişte romantici incurabili. De fapt, probabil că tocmai acesta este motivul pentru care am devenit scriitor!

Dar să revenim la subiect. Soţia mea a descoperit bobocul de trandafir tocmai când căutam subiecte pentru o nouă carte. În dimineaţa celei de-a doua zile m-a sunat la birou.

— Simt că în spatele bobocului se ascunde o poveste, îmi zise ea. Parcă şi văd o carte intitulată *Trandafirul*! Trandafirul e atât de simplu şi totodată... hm... încărcat de simboluri mistice...

— Mda, mă rog, am mormăit eu ursuz.

Mintea îmi stătea la cu totul altceva în momentul acela. Nu avea rost să continui.

Peste o jumătate de oră telefonul sună din nou. Era tot soţia mea. Am avut, practic, aceeaşi conversaţie. În acel stadiu, ea era cea care dădea dovadă de prea mult romantism, nu eu!

Telefonul sună pentru a treia oară.

— Iartă-mă, se scuză Judy râzând, dar, cu riscul de a părea o moară stricată, insist să cred că acesta poate fi un subiect interesant. Sunt sigură că în spatele trandafirului se ascunde o *poveste!* Un mister, o poveste de dragoste... Imaginează-ţi următoarea scenă...

De această dată eram pregătit să o ascult.

Adevărul fie spus, între timp, cândva între al doilea şi al

treilea apel, mi se deşteptase şi mie latura poetică şi apetitul pentru noua poveste. Astfel încât, atunci când Judy mă sună pentru a treia oară, mintea mea începu imediat să genereze imagini legate de subiectul trandafirului. Vedeam cu ochii minţii un bărbat singur – pierduse de curând pe cineva drag – care şedea într-un balansoar, ţinând în mâini un potpuriu cu petale de trandafiri, a căror mireasmă îl transporta departe, într-un trecut fericit...

Nici nu apucai să-mi termin bine ideea, că Judy începu să îmi descrie...

Ei, dar n-am să vă dezvălui chiar totul! Citiţi cartea şi veţi vedea.

La câteva minute după încheierea conversaţiei, Judy apăru la uşa biroului meu, cu trandafirul roşu în mână. Puse vaza pe masa mea de lucru şi se aşeză. Am admirat îndelung floarea, apoi ne-am reluat conversaţia.

După doar câteva minute de discuţie fiecare dintre noi recunoscu că această poveste *trebuie* să fie scrisă, că ea se vrea aşternută pe hârtie, că este mai importantă decât noi. Poate că toate acestea vi se par un pic stranii, aşa cum le-a considerat şi editorul meu cu mulţi ani în urmă. Un alt editor, însă, mi-a spus odată că toţi scriitorii sunt puţin într-o ureche şi cine sunt eu să îl contrazic?

Lăsând gluma la o parte, revelaţia (căci noi aşa am perceput-o) ascundea, în mod vădit, un adevăr profund. Brusc, totul a devenit extrem de *real*, ca şi cum ni s-ar fi „arătat” o adevărată bucată de istorie, o poveste despre care trandafiraşul nostru iernatic ştia totul, căci cunoştea povestea universală a trandafirilor de pretutindeni şi era hotărât să ne-o împărtăşească.

Aşa că şi-a înălţat curajos căpşorul în mijlocul furtunii şi ne-a zis: „Am să vă spun povestea câtorva dintre fraţii şi surorile mele. Deşi ei nu mai sunt, sufletele lor continuă să trăiască. Câteva dintre petalele lor au fost păstrate pentru a aminti de ei şi după moarte. Căci mireasma unui trandafir nu moare niciodată. Trandafirul care, prin al său parfum, te

face să oftezi, să zâmbeşti sau să te gândeşti la cineva drag, este înălţat în împărăţia veşnică. Pentru cei care iubesc trandafirii, şi petalele sunt înmiresmate, în speranţa de a dărui tuturor această bucurie, trandafirii îşi răspândesc parfumul pe tot cuprinsul pământului.

În sufletul trandafirului se ascunde povestea iubirii universale. Menirea trandafirilor este să o dea mai departe şi să povestească oamenilor, prin mireasma lor subtilă, despre Iubirea supremă care le-a creat pe toate şi în care sălăşluiesc toate iubirile universului. Petalele lor pot avea parfum dulce, dar şi amar. Iubirea nu respectă reguli. De aceea, istorisirea *acestei* poveşti mi-a revenit mie, un trandafiraş iernatic, cu parfum de tristeţe.

Am răsărit din pământ pentru a vă spune, prin dulcea-mi mireasmă, nu povestea trandafirului, ci pe cea a Iubirii creatoare.

Pentru ca, privindu-mă, să descoperiţi povestea pe care v-aş spune-o dacă aş putea să vă vorbesc despre fraţii şi surorile mele care au trăit, cândva demult, peste ocean, şi despre bărbaţii şi femeile care i-au iubit".

Aşa că a doua zi m-am aşezat în faţa maşinii de scris să văd dacă pot descoperi începutul poveştii la care se gândea trandafiraşul nostru.

Totuşi, înainte de a purcede la lucru, m-am oprit să scriu aceste câteva rânduri introductive pentru voi, cei care s-ar putea să îmi citiţi într-o bună zi cartea.

De obicei scriu introducerea doar după încheierea cărţii. Totuşi, de această dată am considerat că este potrivit să vă împărtăşesc gândurile mele înainte de a porni la drum.

Adevărul este că în momentul de faţă ştiu aproape la fel de puţine ca *voi* despre ceea ce are să se întâmple în roman. Ard de nerăbdare să descopăr, dar momentan nu ştiu încotro se va îndrepta povestea după ce vom deschide uşa spre trecut şi vom păşi într-o epocă nu foarte îndepărtată, în acel moment întunecat al istoriei omenirii pe care niciunul dintre noi nu îl va uita vreodată.

Ştiu însă că povestea se va spune singură. Cartea nu se va scrie singură, dar am convingerea că adevărurile din ea se vor povesti singure. Aceasta nu este nicidecum povestea *mea*, ci a experienţei universale la care devenim cu toţii părtaşi ori de câte ori ducem la nas un trandafir şi inspirăm adânc, odată cu parfumul său, misterele şi secretele pe care Dumnezeu le-a ascuns în el.

Michael Phillips
Eureka, *California*

Prolog

bărbatul se legăna încet în balansoarul din lemn de stejar.

Cu excepţia părului bogat, de un castaniu aprins, ce strălucea în lumina blândă a înserării, presărat doar ici şi colo de câte un fir argintiu, din toate celelalte puncte de vedere – deşi faţa nu i se vedea bine – părea un om bătrân. Umerii îi erau căzuţi, striviţi parcă sub greutatea invizibilă a deznădejdii.

Balansoarul părea să fie legănat, încet şi melancolic, de o forţă nevăzută ce nu avea nicio legătură cu membrele lui. Braţele şi picioarele îi atârnau inerte, aparent incapabile să inducă acea mişcare ritmică pendulului de lemn în care şedea.

Avea înfăţişarea unui om care renunţase la viaţă – mort pentru cei din jur şi aproape mort pe dinăuntru.

Singurul lucru care arăta că încă mai trăieşte, în afară de scârţâitul tălpilor de stejar pe podea, era tremurul uşor al degetelor pe genunchi. Strângea ceva în mână.

În jurul lui, Alpii Bavariei, maiestuoşi, neclintiţi şi plini de pace, constituiau exact balsamul de care avea nevoie sufletul său după tragedie.

Verdele pădurilor, peticele de omăt ce se mai zăreau pe ici, pe colo, clinchetul tălăngilor ce atârnau grele la gâturile groase ale bovinelor, jodelurile răzleţe ale muntenilor, piscurile înzăpezite ce se întindeau semeţe cât vedeai cu ochii – toate acestea îi alinau sufletul, amintindu-i de scrisorile de odinioară, în timp ce cei din jur îi supravegheau însănătoşirea trupească.

Ce-mi pasă dacă mi se vindecă sau nu piciorul? gândi el. *Chiar dacă voi putea merge din nou*, *la ce bun*? Fără *ea* viaţa nu mai avea sens.

Totuşi, viaţa fusese generoasă cu el, bogată şi plină de bucurie! Nu-şi închipuise vreodată că o asemenea fericire

era posibilă!

Apoi soarta îi luase brusc şi brutal totul!

Sau cel puţin aşa i se părea lui în aceste momente de deznădejde, deşi în adâncul sufletului încerca să se convingă de contrariu. La fel ca ea, nici el nu credea în soartă, dar în aceste zile întunecate îi venea foarte greu să nu revină la vechiul său mod de gândire.

Ştia ce-ar spune ea, că totul s-a terminat cu bine, că totul este aşa cum trebuie să fie. Dar el nu putea accepta ideea că această catastrofă fusese voia lui Dumnezeu. Că ea ar putea *duce la ceva bun*, poate, deşi era o idee la fel de greu de îmbrăţişat.

Totuşi, ştia că *ea* aşa ar fi spus şi, de dragul amintirii ei, se va strădui să accepte acest adevăr.

Amintirea ei – era tot ce îi rămăsese.

Sunetul vocii ei... râsul ei melodios... zâmbetul ei larg, buzele ei, gura ei...

Amintirea ei... şi aceste câteva petale uscate din cutia pe care i-o dăruise ea. Ce dar nepreţuit fuseseră odinioară! Acum şi ele păreau lipsite de viaţă. Parfumul lor cândva vesel căpătase un iz înţepător şi melancolic.

Nu putea să o aducă înapoi şi nici să nu se lase copleşit de o nostalgie dulce-amară. Mirosul îi trecea ca un fier roşu prin inimă, dar era mirosul... *ei*.

Îşi duse cutiuţa în dreptul nărilor, îi scoase capacul, se aplecă înainte şi inspiră adânc mireasma anilor. Făcuse asta de sute de ori până acum şi avea să o facă de sute de ori şi de acum încolo. Deoarece în aroma aceea se ascundeau nenumărate secrete, cunoscute doar inimii lui.

Aşeză cutia la loc pe genunchi. Pe obraz începu să i se prelingă o lacrimă. Continuând să se legene, îşi lăsă gândurile să zboare cu mulţi ani în urmă, la ziua când văzuse pentru prima oară frumosul chip al celei cu care descoperise misterul iubirii.

Partea I

Misterul grădinii
1937, începutul verii

1
În mijlocul elitei

Evenimentul avea, fără doar şi poate, strălucirea aristocratică a Europei de altă dată.

Într-o parte a vastei peluze, un cvartet de coarde interpreta Menuetul din *Serenada în Sol Major* de Mozart.

Chelneri cu experienţă, gătiţi la patru ace, îşi croiau discret drum prin mulţimea de invitaţi, purtând cu iscusinţă tăvi din argint, încărcate cu trufe, felii minuscule de pâine acoperite cu fel de fel de delicatese multicolore şi pahare cu vin roşu şi alb din valea râului Mosela. Acestea şi multe alte bucate alese garniseau mesele răsfirate pe toată suprafaţa grădinii.

Ţinuta festivă a ospătarilor ce se deplasau tăcuţi prin mulţime era pe măsura ocaziei. Majoritatea bărbaţilor purtau fracuri sau smochinguri, iar femeile, rochii de seară. Toată crema societăţii berlineze era prezentă la mult aşteptatul eveniment. Ba chiar se zvonea că până şi Führerul s-ar putea să îşi facă apariţia.

Singurii bărbaţi care nu făceau paradă în costume scumpe erau cei în uniformă militară. La drept vorbind, numărul ofiţerilor din cadrul *Wehrmacht* şi *Luftwaffe* era atât de mare, încât celor peste o duzină de diplomaţi străini prezenţi la eveniment le era imposibil să se simtă cu adevărat în largul lor. Pentru nimeni nu mai constituia un secret faptul că Germania redevenea rapid o redutabilă putere militară, iar expresia de pe feţele bărbaţilor în uniformă nu inspira nicidecum un sentiment de siguranţă în privinţa viitorului.

În privirea intensă a trei sau patru dintre aceştia se citea un devotament orb faţă de o cauză care, peste doar câţiva ani, avea să semene o panică nebună în rândul compatrioţilor lor, ţinând o întreagă naţiune sub teroare. Cu un an înainte, Gestapoul şi SS-ul se uniseră sub conducerea lui Heinrich Himmler. Deşi numele poliţiei secrete era de pe acum destul de cunoscut, conotaţiile teribile ale cuvântului, la al cărui simplu auz lumea avea să se cutremure de groază, se aflau încă în stadiu embrionar.

Zâmbetele luminoase, voia bună şi seninătatea elevată care îi înconjurau acum pe ofiţeri şi pe cei mai bogaţi şi mai influenţi reprezentanţi ai fiecărei pături sociale din Germania păreau să dezmintă fatidicul vuiet al evenimentelor mondiale ce se apropiau cu o viteză ameţitoare. Se aflau în Berlin, inima uraganului, locul în care se pornise vijelia, dar unde nu se simţeau încă năprasnicele ei rafale. Aceasta era elita societăţii, cei care, fără să o ştie încă, vor hotărî cursul istoriei, schimbând pentru totdeauna mersul întregii omeniri.

Cum să ştie ei că exuberanţa şi buna dispoziţie nu erau decât o jalnică faţadă?

Din moment ce ei luau parte la mascaradă, cum să îşi dea seama că mărul era putred pe dinăuntru? Din depărtare, tobele istoriei răsunau înfundat a pericol, dar doar o mână dintre cei invitaţi la sindrofie erau conştienţi de asta. Toţi ceilalţi se mulţumeau să se delecteze cu *Eine Kleine Nachtmusik* în interpretarea cvartetului de coarde, cu clinchetul paharelor de şampanie, cu râsetele voioase şi feţele zâmbitoare din jurul lor, radiind de mulţumirea de sine a celor care se simt importanţi şi îmbujorându-se şi mai tare după vreo două sau trei pahare din vinurile scumpe oferite de Otto von Dortmann cu această ocazie festivă.

Stăpânul casei tocmai îl saluta, cumva din vârful buzelor, pe unul dintre oaspeţi – un bărbat care îi semăna izbitor de tare, a cărui sosire îl lăsase relativ rece.

— Care vasăzică, Heinrich, începu Otto, văd că treburile câmpului merg înainte şi fără tine.

— De bună seamă, răspunse celălalt, zâmbind aproape imperceptibil. Bănuiesc că nici treburile băncii nu stau pe loc în lipsa ta.

— Ei, dar munca de fermier şi cea de bancher sunt prea diferite pentru a putea fi comparate, nu crezi?

— Ai dreptate, Otto. Tocmai de aceea eu sunt fericit să fiu un simplu fermier.

Otto zâmbi strâmb.

— Ce să zic, Heinrich, mă bucur că ai reuşit să te desprinzi de holdele şi de vitele tale cât să faci o vizită în oraş... Iar acum te rog să mă scuzi, trebuie să mă ocup de restul invitaţilor.

Heinrich încuviinţă din cap şi îl privi cum se îndepărtează.

Zâmbetul crispat nu pierise încă de pe faţa lui Otto. Deşi scurt, acest schimb de cuvinte i se păruse stânjenitor. Adevărul era că nu îi făcea plăcere să se ştie că Heinrich este fratele său. Totuşi, având în vedere situaţia financiară a familiei, era nevoit să îşi arate respectul, invitându-l când şi când la astfel de evenimente.

Bărbatul cu care vorbise îl petrecu o vreme cu privirea. În ochi i se citea o uşoară tristeţe amestecată cu compasiune. Treptat, acordurile cvartetului de coarde şi clinchetul paharelor de şampanie acoperiră din nou orice alt sunet.

Totuşi, în acea zi, dincolo de notele redate de formaţia compusă din două viori, o violă şi un violoncel, baronul Heinrich von Dortmann – sau „fratele de la ţară”, cum îl numea Otto pe la spate – distingea şi un alt soi de muzică. O muzică lugubră care îi dădea fiori nu numai lui, ci şi celor câţiva diplomaţi străini prezenţi la petrecere.

— *Ah*, *Herr Baron*, *es freul mich sehr Ihnen noch einmal zu sehen*, i se adresă un bărbat într-o germană desăvârşită.

— Plăcerea este de partea mea, domnule McCallum,

răspunse Dortmann în limba engleză. Şi, pentru a vă întoarce favorul, vă rog să îmi permiteţi să folosesc limba maternă *a domniei voastre*.

— S-a făcut, încuviinţă bărbatul şi cei doi îşi strânseră mâinile.

— Şi mie îmi face mare plăcere să vă revăd, continuă Heinrich. Cum stau lucrurile la ambasadă?

Faţa americanului se întunecă uşor, dar numai preţ de o clipă.

— Trăim vremuri... grele şi uneori... hm, neliniştitoare, Herr von Dortmann, răspunse acesta, aruncând involuntar o privire înspre steagurile naziste arborate ostentativ de o parte şi de alta a intrării, ca nişte simboluri gemene ale epocii. Ei, dar viaţa unui diplomat în capitala unei ţări străine este întotdeauna plină de neprevăzut şi de pericole, nu-i aşa? adăugă el, cu un râs forţat, căruia îi lipsea cu desăvârşire seninătatea cu care chicoteau distinsele doamne din jurul lor.

Fratele gazdei observă atât acest lucru, cât şi îngrijorarea cu care se uitase interlocutorul său la steagul nazist.

— Cred că ştiu la ce vă referiţi, domnule ambasador, spuse el. Nu trebuie să aveţi reţineri faţă de mine. Nu fac parte din partidul nazist şi nu nutresc nicio simpatie faţă de membrii acestuia.

— În acest caz, Herr von Dortmann, continuă celălalt, la fel de încet ca înainte, ar fi mai prudent să nu faceţi cunoscut acest fapt în cadrul unei asemenea reuniuni.

— Aveţi dreptate. Mai nou trebuie să îmi aleg cuvintele cu atenţie.

Americanul nu zise nimic. Thaddeus McCallum, asistentul ambasadorului Statelor Unite în Germania, ştia foarte bine când trebuie să îşi măsoare cuvintele. Era văduv şi de patru ani trăia la Berlin, împreună cu unicul său copil.

— Iată-l pe fiul meu, Matthew! exclamă el, întorcându-se spre un băiat drăguţ de vreo şaptesprezece ani ce tocmai

se servea cu mai multe sandvişuri miniaturale de pe una dintre tăvile cu mâncare.

La semnul tatălui său, acesta porni agale spre ei.

— Matthew, ţi-l prezint pe Herr von Dortmann.

— Încântat de cunoştinţă, stimate domn, spuse tânărul, întinzând mâna liberă spre baron.

— Plăcerea este de partea mea, tinere McCallum, răspunse Dortmann, strângându-i mâna. Pare-se că avem de-a face cu un tânăr diplomat în devenire, adăugă el zâmbind, adresându-se lui Thaddeus. Şi fiica mea, continuă el, rotindu-şi ochii peste invitaţi, şi fiica mea este pe aici, pe undeva. Bănuiesc că sunteţi cam de aceeaşi vârstă, Matthew. O, da, iat-o acolo, cu unchiul ei. Vă rog să mă aşteptaţi, aş vrea să vă fac cunoştinţă cu ea.

Dortmann îşi croi grăbit drum printre invitaţii sus-puşi şi extrem de eleganţi ai fratelui său. Matthew începu să mănânce delicatesele pe care le ţinea în mână, timp în care tatăl său dădu mâna cu câteva cunoştinţe, printre care se număra şi ambasadorul Germaniei la Washington, revenit pentru o lună în patrie.

După nici două minute, băiatul îl văzu pe baron revenind la braţ cu o tânără. Era una dintre cele mai drăguţe fete pe care le văzuse vreodată.

— Domnule McCallum... Matthew, zise Dortmann, plin de încântare şi de vădită mândrie, permiteţi-mi să v-o prezint pe fiica mea, Sabina.

— Fräulein von Dortmann, începu diplomatul american, *leh bin*...

Baronul pufni în râs.

— Mă iertaţi, domnule McCallum, dar fiica mea vorbeşte engleza mai bine decât mine şi, dacă nu mă înşel, va fi încântată să îşi pună cunoştinţele în practică!

— Ah, primiţi scuzele mele.

— Nu face nimic, răspunse Sabina cu un râs cristalin.

Tatăl său avea dreptate. Tânăra vorbea perfect limba engleză, cu un uşor şi fermecător accent germanic.

— Miss von Dortmann, numele meu este Thaddeus McCallum.

— Încântată de cunoştinţă, răspunse fata, întinzându-i mâna.

— Iar acesta este fiul meu, Matthew.

Cei doi tineri îşi strânseră mâinile, fără să scoată un cuvânt. Privirile li se încrucişară preţ de o clipă, apoi fiecare privi în altă parte.

O clipă le fusese de ajuns.

Fiecare văzuse în sufletul celuilalt şi fiecare ştia asta.

Înainte ca momentul să se prelungească peste măsură, devenind stânjenitor, celor patru li se alătură încă un invitat.

— Ei, amice McCallum, spuse individul cu un puternic accent britanic, extrem de afectat, se pare că naziştii ăştia ştiu să petreacă aşa cum scrie la carte atunci când nu sunt ocupaţi să scandeze *Zeig Heil* cât e ziulica de lungă.

— Ai dreptate, Worchester, e o petrecere clasa întâi, răspunse râzând americanul. Dar te-aş sfătui să ai grijă ce spui: domnul baron, aici de faţă, vorbeşte engleza mai bine decât dumneata!

2
O conversaţie pe pajişte

În timp ce diplomatul american îl prezenta pe baron lordului Percival Worchester, cei doi adolescenţi începură să discute între ei.

Matthew McCallum era un tânăr de constituţie medie, bine clădit, fără a fi robust sau masiv. Părul bogat şi tuns scurt, de un castaniu deschis, îi era îndeajuns de răvăşit de vânt pentru a constitui un indiciu clar al faptului că tânărul nu era din cale afară de preocupat de aspectul exterior, deşi costumul gri deschis, cravata bleumarin şi eleganţii pantofi negri, perfect lustruiţi, se potriveau de minune cu ţinutele de gală ale protipendadei berlineze prezente la festiva petrecere în aer liber. Pe faţa suplă a băiatului de şaptesprezece ani se citea un rafinament precoce, atât în ceea ce priveşte viaţa, cât şi cunoaşterea şi înţelegerea oamenilor şi a relaţiilor sociale, dar păstra încă şi setea tinerească de a învăţa – un semn dătător de speranţă care trebuie căutat în fiecare fizionomie. Tânărul avea, fără doar şi poate, o constituţie atletică. Totuşi, dacă era interesat de vreo activitate sportivă, aceasta trebuie să fi fost una de tip individual. Nu avea nici masa musculară, nici înălţimea sau greutatea necesare pentru a se impune pe terenul de fotbal, iar faţa lui triunghiulară, cu pomeţi înalţi şi o linie bine desenată a maxilarului, trăda mai degrabă ambiţia de a se lupta pentru propriile-i ţeluri şi mai puţin ferocitatea necesară pentru a triumfa pe terenul de joc. În ochi i se citea dorinţa aprinsă, încă necunoscută lui, de a căuta excelenţa individuală şi nu pe cea de grup. Nasul drept, acvilin şi ochii cenuşii, adânciţi în orbite, constituiau un alt indiciu al faptului că, dincolo de ei, se ascundea intelectul unui gânditor ale cărui facultăţi încă aşteptau să fie deşteptate pe deplin. Nu încăpea îndoială că acesta era un individ cu putere de caracter, făcut dintr-un aluat special.

Ceea ce nu se putea şti încă era că acest aluat avea să treacă prin focurile vieţii, ieşind purificat şi întărit. Că prin lepădarea de sine, el se va transforma în aurul curat al altruismului şi al spiritului etern.

Totuşi, era prea devreme ca nepoata gazdei, ce studia fizionomia şi ţinuta tânărului cu care tocmai făcuse cunoştinţă, să recunoască toate aceste semne pe chipul încă fraged al lui Matthew McCallum.

— De când vă aflaţi în Berlin? îl întrebă ea.

— M-am mutat aici cu tata în urmă cu patru ani, răspunse Matthew.

— Şi mama dumitale?...

— A murit acum opt ani.

— Condoleanţe. Trebuie să îţi fie greu fără ea.

— Nu mi-a fost uşor, ce-i drept, să cresc fără mamă, dar am găsit mereu un prieten bun în tata.

— Să ştii că te înţeleg foarte bine. Şi eu sunt foarte apropiată de tatăl meu.

Rămaseră amândoi tăcuţi preţ de o clipă. Matthew se folosi de acest răstimp pentru a o studia mai bine pe tânăra cu care ajunsese să discute între patru ochi. De cum o văzuse prima dată, apropiindu-se la braţul tatălui său, hotărâse în sinea lui că fata era întruchiparea perfectă a frumuseţii germane. Era de-a dreptul superbă!

Îi trebuiseră doar câteva secunde pentru a realiza cât de superficială fusese acea primă reacţie. Tânăra avea ceva special, ce se regăsea în naturaleţea ei, în surâsul ei, în felul în care râdea, în glasul ei, în delicateţea cu care încerca să treacă dincolo de aparenţe. Fusese de ajuns să îi întâlnească privirea pentru a vedea, dincolo de învelişul fizic, o latură mai adâncă şi mai intimă a ei, deşi nu ştia exact în ce anume consta aceasta.

— Am văzut că te întreţineai cu grupul de acolo, spuse el la un moment dat. Sunt prietenii dumitale?

— Nu. Eu doar stăteam de vorbă cu verişoara Brigitte.

— Nu aş vrea să te reţin, spuse Matthew. Dacă doreşti

să li te alături din nou...

— Nici nu mă gândesc, îl întrerupse râzând Sabina. Fiul ambasadorului american constituie o companie mult mai interesantă decât Brigitte şi camarazii ei. Nici nu ştii cât am fost de fericită când m-a salvat tata din mijlocul lor!

— De fapt, tatăl meu este doar *asistentul* ambasadorului, o corectă Matthew.

— N-are nicio importanţă. Ai fi un interlocutor mult mai interesant decât indivizii aceia, fie tatăl tău chiar şi ministrul gunoiului din Berlin! exclamă Sabina, aruncând o privire spre Brigitte.

Aceasta, îmbrăcată într-o rochie de seară menită să o arate mai matură decât era în realitate, cocheta, fluturându-şi genele lungi, cu bărbaţii din jurul ei. Se ştia că unul dintre aceştia era prieten bun cu nepotul lui Herr Himmler. Pe chipul Sabinei apăru o expresie de milă amestecată cu aversiune şi fetei îi scăpă un oftat uşor. Intrigat de expresia ei, Matthew era nerăbdător să afle mai multe despre ceea ce se ascundea în spatele acelor ochi frumoşi.

Atenţia lui nu fusese atrasă de verişoara Sabinei, ci de un agent îmbrăcat în haine civile – să fi avut între douăzeci şi opt şi treizeci şi unu de ani – din compania acesteia. Bărbatul avea o privire de gheaţă. Matthew văzuse acea expresie pe chipurile multor germani şi mai ales la cei tineri. O privire goală, rece, lipsită de orice emoţie omenească. Nici chiar zâmbetul pe care îl arbora acum individul, vădit măgulit de atenţia pe care i-o acorda Brigitte, nu putea şterge din mintea lui Matthew imaginea inimii de piatră care simţea că se ascunde în pieptul acestuia. Programul partidului nazist, gândi tânărul, părea să anihileze sau să împietrească inimile şi, odată cu ele, umanitatea tuturor celor care îl îmbrăţişau.

Câteva secunde priviră amândoi scena de la distanţă şi, dintr-odată, Matthew găsi răspunsul la întrebarea care îl frământa, în subconştient, încă de când făcuse cunoştinţă

cu Sabina.

Asta o deosebea pe ea de toate celelalte!

Dintre fetele pe care le cunoscuse până acum – americance şi nemţoaice deopotrivă – toate cele care erau cât de cât atrăgătoare păreau extrem de preocupate şi de conştiente de frumuseţea lor şi se comportau de parcă toţi cei din jur ar trebui să ţină cont de acest lucru. Observai asta imediat – din tonul vocii, din limbajul trupului, din cele o mie şi una de mici manierisme – la oricare dintre ele, fie că voia să te cucerească în mod făţiş sau mai subtil. Sabina, pe de altă parte, deşi era de-a dreptul superbă, parcă nici nu îşi dădea seama de frumuseţea ei şi puţin părea să îi pese de ceea ce cred alţii despre ea.

— Sunt surprinsă că tu îţi pierzi vremea vorbind *cu mine*, spuse Sabina. După cum vezi, aproape toţi tinerii prezenţi au făcut cerc în jurul verişoarei mele.

— Poate că gusturile mele diferă de ale lor.

— Ei bine, mă simt de-a dreptul flatată. Mi-eşti deja simpatic!

Măi să fie, fata asta chiar că nu se sfieşte să spună lucrurilor pe nume! se minună Matthew în sinea lui. De regulă, compatrioţii ei erau mult mai rezervaţi la prima întâlnire, rezumându-se să discute despre vreme. Europenilor nu le stătea în fire să se deschidă în faţa unui străin sau să împărtăşească gânduri ori sentimente personale. Şi totuşi, iată că Sabina îi vorbise deschis şi franc aproape din prima clipă.

— Nu ai vrea să... ăăă... să servim o gustare? schimbă el subiectul, încercând să abată atenţia de la propria persoană.

— E o idee grozavă, încuviinţă Sabina, şi cei doi se îndreptară spre una dintre mesele din apropiere.

Matthew luă încă două-trei sandvişuri miniaturale şi un pahar cu suc de fructe, Sabina, un pahar cu apă minerală, şi apoi cei doi porniră agale de-a lungul întinsei peluze, spre un mic iaz cu peştişori aurii. Majoritatea invitaţilor

rămăseseră adunaţi în jurul pavilionului din curte şi al meselor cu răcoritoare.

— Te înţelegi bine cu verişoara ta? o întrebă Matthew, curios să afle mai multe despre ea.

Sabina nu era genul de fată de care să te îndrăgosteşti şi atât. Sabina era genul de fată pe care îţi doreai să o *cunoşti* cu adevărat!

— Ne înţelegem ca orice verişoare, răspunse fata. Ne cunoaştem de când ne-am născut. Când eram mici, ne jucam împreună cu păpuşile. Dar… n-aş putea spune că suntem foarte apropiate.

— Sunteţi verişoare de gradul întâi?

— Da. Ea este fiica lui Otto, fratele tatălui meu. Otto şi tata au crescut împreună la ţară, la moşia unde trăim noi acum, dar unchiul meu a preferat ritmul alert al oraşului. Brigitte îi seamănă din acest punct de vedere. Iubeşte oraşul, mulţimile, petrecerile, luminile, sălile de bal şi rochiile elegante.

— Şi tu ce iubeşti?

— Aproape că mi-e jenă să îţi spun.

— De ce?

— Nu ştiu. De fapt, nu am niciun motiv anume. Doar că mulţi tineri de vârsta noastră nu înţeleg.

— Te referi la persoane ca vara ta Brigitte?

— Da, răspunse râzând Sabina. Ea chiar că *nu* înţelege.

— Ei bine, pune-mă la încercare. Să vedem dacă eu înţeleg.

— Dacă zici tu… Ei bine… eu iubesc viaţa la ţară. Câmpiile care se întind cât vezi cu ochii, unde pot fi singură cu gândurile mele.

— Îmi dau deja seama că te deosebeşti radical de verişoara ta!

— Nu crezi că sunt patetică şi demodată?

— Nici pe departe.

— Ţie îţi place viaţa la ţară?

— Da, dar a trecut atât de mult de când ne-am mutat la

oraş, încât abia de-mi mai aduc aminte cum e, răspunse Matthew.

— Ah, cât de mult mi-ar plăcea să îţi arăt moşia tatălui meu!

— Ai putea să-mi povesteşti câte ceva despre ea, spuse zâmbind tânărul, încântat de entuziasmul ei.

— Iubesc atât de mult locul acela!

— De ce?

— Acolo sunt liberă să fac tot ce îmi trece prin cap.

— Cum ar fi?

— Să mă plimb călare peste câmpii, prin păduri şi uneori chiar până la mare. Ai fost vreodată la Marea Baltică?

— O dată, cu tata, răspunse Matthew.

Sabina continuă să turuie înflăcărată despre cât de mult îi plac activităţile în aer liber. Matthew o asculta, privindu-i ochii strălucitori. Era atât de plină de viaţă şi de entuziasm!

— Ador să mă plimb pe malul mării, ascultând valurile care se sparg pe nisip şi ţipetele pescăruşilor. O, dar în Alpi ai fost vreodată?

— Nu, nu am călătorit atât de departe în sud.

— Vai, dar trebuie să vezi Alpii! exclamă Sabina. Pe tot Pământul nu găseşti locuri mai frumoase decât Interlaken şi regiunea Berner Oberland şi Luzem! Şi nimic nu se compară cu o drumeţie în munţi în preajma masivului Jungfrau! Ţin minte şi acum o excursie făcută cu părinţii mei din Wengen până în Grindelwald, în jurul muntelui Laüberhom. Trecuserăm de Wengemalp şi de trecătoarea Klein Schneidegg, când cerul curat ca lacrima se întunecă brusc şi se porni o furtună îngrozitoare. În doar câteva secunde, ploaia ne-a udat până la piele! apoi soarele apăru din nou pe cer, şi înainte de a ajunge la jumătatea coborâşului pe versantul opus, hainele ne erau deja uscate. Of, dar de ce nu îmi spui să tac odată?... Turui ca o moară stricată despre lucruri care probabil că pe tine nu te interesează câtuşi de puţin! Acesta este unul dintre marile mele defecte. Întotdeauna vorbesc prea mult!

— Nu spune asta, răspunse râzând Matthew. Sincer să fiu, mi-ar plăcea la nebunie să aflu totul despre drumeţia voastră, până la ultimul detaliu.

— Probabil că spui asta doar ca să nu mă simt eu prost, zise Sabina zâmbind, dar îţi mulţumesc oricum.

— Crede-mă că am vorbit cât se poate de serios.

— Îţi mulţumesc. Eşti foarte amabil. Adevărul este că iubesc Alpii. Cred că aceşti munţi sunt singurul loc de pe Pământ care seamănă cu ceea ce înseamnă, în mintea mea, raiul.

— Raiul?

— Da. Tu nu te-ai întrebat niciodată cum arată raiul?

— Hm, recunosc că nu m-am gândit niciodată serios la asta.

— Bine, dar nu eşti creştin? Credeam că toţi americanii sunt creştini. Cum este posibil ca un creştin să nu se gândească la rai?

— De crezut cred în Dumnezeu. Adică, mă rog, aşa presupun.

— Doar *presupui*? Nu eşti sigur de credinţa ta?

— Ba da... oarecum... Adevărul e că nu a jucat un rol semnificativ în viaţa mea până acum.

— Bine, dar nu vorbeşti cu tatăl tău despre lucrurile acestea?

— Adică despre rai şi despre Dumnezeu?

— Da. Eu şi papa vorbim tot timpul despre Dumnezeu.

— Tatăl meu este prea pragmatic pentru aşa ceva. Nu are timp decât pentru politică şi diplomaţie.

— Şi tatăl meu este un om cu picioarele pe pământ. Dar poate că pragmatismul lui e diferit. Este cel mai raţional om dintre câţi cunosc, deşi bănuiesc că Brigitte şi unchiul Otto îl consideră un provincial depăşit. Cred că lor nu le pasă de noi nici cât să ne dispreţuiască. Sunt convinsă că, după fiecare vizită pe care o facem la oraş, familia unchiului meu se amuză pe seama noastră.

— Chiar crezi asta?

— Restul neamurilor ne consideră ciudaţi. Dar nouă nu ne pasă. Eu şi părinţii mei ne iubim viaţa la ţară, indiferent de părerea lor.

Se aşezară pe o bancă, pe marginea micului heleşteu.

— Mai povesteşte-mi despre viaţa voastră la ţară, cum îi spui tu, o rugă Matthew.

— Avem vaci de lapte – papa iubeşte vacile – şi o mulţime de cai. Ştii să călăreşti?

— Nu prea.

— O, atunci trebuie neapărat să mai exersezi. Cel mai bun mod de a vedea împrejurimile este călare!

— E cam greu să exersezi călăritul în mijlocul Berlinului. Ce altceva mai aveţi?

— Nenumărate lanuri de grâu, de secară şi de orz... ah, şi cea mai spectaculoasă grădină din întreaga Germanie! Ce mult mi-ar plăcea să ţi-o arăt! Este o grădină adevărată, nu cu plante de ghiveci şi flori tăiate ca a unchiului Otto.

— Da, dar el are o mulţime de peştişori drăguţi şi grăsuţi, comentă amuzat Matthew.

— Aşa este. Şi acest heleşteu este mai mare decât oricare dintre iazurile din grădina noastră. Dar nu aş renunţa la arborii şi la tufele din grădina noastră pentru toţi peştişorii aurii din lume. Aceea este o grădină *adevărată*... în care te poţi rătăci!

— Vorbeşti serios? Chiar poţi să te rătăceşti în ea? întrebă râzând Matthew.

— O, da! Este enormă. Mulţi se pierd în hăţişurile ei şi nu mai găsesc drumul înapoi spre casă.

— Mi-ar plăcea să o văd. Sună palpitant.

— Îţi plac florile, plantele?

— Nu în mod deosebit, dar da... bănuiesc că da.

— Vai, eu ador florile... şi mai ales trandafirii. Cea mai frumoasă parte a Grădinii Primăverii este în centru, unde cresc trandafirii lui papa.

— Despre trandafiri nu ştiu decât că sunt frumoşi şi că au un miros plăcut.

— Asta este tot ce poţi să spui despre ei? exclamă Sabina, aproape şocată.

În timp ce vorbea, mâinile, ochii şi chiar picioarele i se mişcau continuu. *Oare stă vreodată locului*? se întrebă băiatul.

— Trandafirii sunt cele mai uluitoare dintre flori, turui ea mai departe. Cu cât îi cunoşti mai bine, cu atât îi iubeşti mai mult. Cu cât cunoşti mai bine trandafirii, cu atât înveţi mai multe... despre viaţă şi despre Dumnezeu... şi despre toate celelalte. Trandafirii sunt unul dintre cele mai speciale lucruri create de Dumnezeu pe Pământ.

Priviră amândoi în tăcere peştii portocalii care înotau alene în iaz. Era prima pauză mai îndelungată din conversaţia lor.

Matthew era pur şi simplu fermecat de tânăra vivace de lângă el. Vitalitatea fetei era de-a dreptul contagioasă. Prin felul ei de a vedea lucrurile – lucruri la care, adevărul fie spus, el nu se gândise prea mult până acum – Sabina îl ajuta să descopere o lume cu totul nouă.

Matthew începu să arunce în iaz firimituri din felia de pâine pe care o ţinea în mână. Peştişorii se adunară în jurul fărâmelor şi începură să ciugulească.

După vreo două minute, Sabina fu cea care întrerupse tăcerea.

— Să înţeleg că tu eşti interesat mai degrabă de politică şi de evenimentele curente?

— Da, răspunse Matthew. În casa noastră despre *asta* se vorbeşte. Dar bănuiesc că pe tine nu te interesează politica, nu-i aşa?

— De ce spui asta?

— De obicei, fetele nu sunt interesate de asemenea chestiuni.

— Să înţeleg că mă pui în aceeaşi oală cu toate fetele? îl tachină râzând Sabina.

— Departe de mine acest gând! Nu, tu nu te asemeni cu niciuna dintre fetele pe care le ştiu.

— Şi acesta este un lucru bun? întrebă Sabina, prefăcându-se bosumflată.

— Cât se poate de bun, crede-mă. Dar răspunde-mi, te rog, la întrebare.

— Care întrebare?

— Eşti interesată de politică şi de evenimentele curente?

— Puţin. Nici pe departe la fel de interesată cum bănuiesc că eşti tu – având în vedere ocupaţia tatălui tău. Ai de gând să îi calci pe urme?

— Mi-ar plăcea să devin politician într-o bună zi. Sau poate – cine ştie? – diplomat, ca tata. Într-o formă sau alta, în viitor vreau într-adevăr să lucrez pentru guvernul american.

— Înseamnă că îţi place mult politica.

— Tu iubeşti marea, munţii, natura. Mie îmi place să fiu în vâltoarea evenimentelor, să fiu martor ocular al acestora, să iau parte la ele, să fiu de faţă atunci când se iau decizii importante. Este atât de interesant şi palpitant!

— Cunoşti, probabil, o mulţime de oameni importanţi în ţara ta.

— Habar n-am, niciodată nu m-am gândit la asta. Când tata a fost numit în funcţie, am avut, ce-i drept, ocazia să fac cunoştinţă cu FDR.

— FDR? Cine este FDR?

— Franklin Delano Roosevelt, preşedintele nostru.

— Ai făcut cunoştinţă cu preşedintele *în persoană*??

— Ce mare scofală? Dacă ai vrea, probabil că şi tu ai putea să faci cunoştinţă cu preşedintele Germaniei.

— Cu Hitler? Nu cred că vreau. Papa l-a întâlnit o dată. Spune că l-au trecut fiorii când a dat mâna cu Hitler.

— Vai, Sabina *dragă*, se auzi brusc o voce în spatele lor, cum se face că nu mi l-ai prezentat încă pe prietenul tău?

Matthew şi Sabina îşi întoarseră privirile la unison, apoi se ridicară de pe bancă.

— Mă bucur să te revăd, Brigitte, zise Sabina pe un ton amabil în limba sa maternă. Acesta este Matthew

McCallum. Matthew este din Statele Unite.

— Încântat de cunoştinţă, spuse Matthew în limba germană.

Brigitte îi întinse graţioasă mâna, aşteptând ca Matthew să i-o sărute. Acesta îi strânse scurt mâna, ignorând cu desăvârşire zâmbetul cochet al fetei şi strădania ei de a-i întâlni privirea, apoi o lăsă să cadă fără să o fi ridicat la buze.

— Vă invit să vă alăturaţi grupului nostru, domnule McCallum, spuse Brigitte pe un ton gutural, continuând să zâmbească languros şi să-şi fluture genele. Tocmai discutam cu prietenii mei despre ce anume îi atrage pe bărbaţii străini la femeile germane. Sunt convinsă că vi s-a acrit de poveştile plebeiene ale Sabinei despre viaţa la fermă. Or nouă chiar ne-ar prinde bine să ştim ce anume găseşte atrăgător la femeile din Germania un american chipeş precum *dumneavoastră*, încheie ea aruncându-i un zâmbet voluptuos la care puţini bărbaţi ar fi putut rezista.

— *Danke*, Fräulein von Dortmann, răspunse Matthew, dar mă îndoiesc că părerea mea v-ar fi câtuşi de puţin utilă.

— Dar vă rooog, miorlăi Brigitte, ţuguindu-şi bosumflată buzele.

— Îmi face deosebită plăcere conversaţia pe care o port cu domnişoara Sabina.

— V-a făcut capul calendar cu poveştile ei despre grădini şi animale, nu-i aşa?

— Nicidecum. Este o plăcere să o ascult.

— Nu vă plac europencele, domnule McCallum? îl întrebă Brigitte cu o voce mieroasă.

— Ba da, dar probabil nu din considerentele la care vă gândiţi dumneavoastră.

— Mor de curiozitate să aflu părerea dumneavoastră. Poate că noi doi am putea să...

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă refuz, Fräulein, o întrerupse Matthew. Încă nu am încheiat conversaţia cu verişoara dumneavoastră. De aceea, vă rog să ne scuzaţi,

adăugă el zâmbind politicos, apoi întoarse capul spre Sabina şi se îndepărtă împreună cu ea pe marginea iazului.

Brigitte privea în urma lor cu gura căscată.

— E cam insistentă, nu-i aşa? chicoti Matthew de îndată ce se îndepărtară îndeajuns de mult pentru a nu fi auziţi.

— Nu ţi-o va ierta niciodată, spuse Sabina.

— Ei, că de-asta nu mai pot eu!

— Vorbesc serios. Este cea mai ranchiunoasă fiinţă din câte cunosc. Crede-mă, va găsi ea o cale de a se răzbuna pe tine. Nu îi place *deloc* să se facă de râs.

— De parcă ar avea nevoie de ajutorul meu pentru asta!

Fără să vrea, Sabina izbucni în râs.

— Uneori zău că mă exasperează. Ştiu că este verişoara mea şi că trebuie să fiu drăguţă cu ea, dar când se comportă aşa, chiar că îmi pune răbdarea şi bunăvoinţa la încercare! De fiecare dată când vede că mă simt bine, încearcă să acapareze lucrul sau persoana care mă face să zâmbesc. Aşa s-a întâmplat dintotdeauna.

— În privinţa mea, crede-mă că nu ai de ce să-ţi faci griji. Pentru mine, un minut petrecut cu tine, ascultându-te cum povesteşti despre viaţa la fermă – cum s-a exprimat vara ta – este mult mai preţios decât un ceas întreg petrecut împreună cu ea şi şleahta ei de amici!

— Chiar şi aşa, promite-mi că ai să fii cu băgare de seamă dacă se întâmplă să te reîntâlneşti cu ea.

Matthew începu să râdă.

— Te rog să îmi promiţi, insistă Sabina. Nu ştii de ce e în stare.

— Bine, bine, îţi promit, răspunse Matthew, continuând să râdă pe înfundate.

Întoarse capul spre ea şi, din neatenţie, se împiedică de unul dintre bolovanii de pe marginea heleşteului.

Îşi pierdu echilibrul şi căzu în direcţia apei. Sabina sări imediat să îl ajute.

Matthew îi apucă mâinile, încercând să îşi recapete echilibrul, dar nu reuşi decât să o dezechilibreze şi pe ea.

Se răsturnă într-o parte – paharul îi zbură din mână, împroşcându-i costumul cu suc – şi se duse bâldâbâc în apă, sfârşindu-şi stângacea căzătură cu un genunchi şi o mână proptite pe fundul iazului şi cu celelalte două membre răşchirate într-un echilibru precar peste marginea peluzei.

Sabina încercă să îşi păstreze echilibrul, dar fără succes. Un picior îi alunecă în apă. Fata căzu pe spate, întinzându-se cât era de lungă pe iarbă, mai-mai să-şi piardă pantoful ud, care i se bălăngănea acum de degetele piciorului, peste marginea iazului.

— Nu pot să cred! mormăi abătut Matthew.

— Eşti bine? Nu te-ai lovit? îl întrebă Sabina, ridicându-se în şezut.

Când se ridică în picioare şi văzu poziţia în care rămăsese Matthew, o apucă râsul.

Apucându-şi poalele rochiei lungi, păşi în iaz, îl prinse pe Matthew de braţ şi, continuând să râdă în hohote, îl ajută să iasă, cu chiu cu vai, din apă. Se aşezară amândoi pe iarbă. Hainele lui erau pe jumătate leoarcă.

— Nu poate fi adevărat! se lamentă el. Nu mi s-a întâmplat aşa ceva în viaţa mea!

Sabina râdea cu lacrimi, deşi încerca din răsputeri să nu facă prea mult zgomot. Matthew pufni şi el în râs.

— Sunt sigur că verişoara ta are să se amuze copios pe seama mea, comentă el pe un ton ironic. Oare n-aş putea să mă strecor cumva afară din grădină?

— E prea târziu! exclamă Sabina, încercând să se oprească din râs. Ai făcut prea mult zgomot când ai plonjat în apă!

Matthew trase cu ochiul spre restul invitaţilor. Petrecerea parcă se oprise în loc şi acum toţi oaspeţii de vază îi priveau încremeniţi pe cei doi tineri care stăteau întinşi pe iarbă, cu hainele şiroind de apă.

Tăcerea audienţei fu întreruptă la un moment dat de Brigitte, care începu să chicotească şi apoi să râdă în gura mare. Mica ei gaşcă îi ţinu isonul şi, în mai puţin de un

minut, întreaga adunare hohotea pe seama ineditului spectacol. Doar individul cu care se întreţinuse Brigitte cu puţin timp în urmă nu părea să savureze cu adevărat gluma. Pe buze îi apăruse un surâs rece, superior. El nu făcea decât să tolereze cu răceală distracţiile grosolane ale celor inferiori lui.

Când se duse vorba că împiedicatul este american, invitaţii gustară şi mai tare gluma şi continuară să facă haz pe seama lui o bună bucată de timp.

Umilit, Matthew îşi ascunse faţa în iarba tunsă scurt şi Sabina îl auzi mormăind din nou:

— Nu pot să cred!

3
Baronul Heinrich von Dortmann

Pentru tatăl Sabinei, fiecare vizită la Berlin, departe de a fi aşteptată cu entuziasm, era chinuitoare.

În drum spre capitală, la gândul sejurului pe care urma să îl petreacă în agitata metropolă, i se punea mai mereu un nod în stomac.

Compania fiicei sale îl ajuta întotdeauna să se relaxeze, dar acum, deşi o avea pe Sabina alături, baronul rămase adâncit în gânduri pe tot parcursul călătoriei de întoarcere.

Se gândea la contrastul dintre zgomotul şi ritmul alert al oraşului şi liniştea vieţii de la ţară, la căile diferite pe care o iau oamenii în viaţă şi la cea pe care alesese el să o urmeze.

Revederea cu fratele său, precum cea din cadrul grandioasei petreceri din ajun, accentua de fiecare dată acest contrast şi îl făcea să cadă pe gânduri.

Îşi încheie cugetările la fel ca altă dată – simţindu-se extrem de recunoscător pentru viaţa lui, exact aşa cum era ea, şi bucuros că se întoarce acasă.

Călătoreau într-o tăcere liniştitoare. Baronul privi îndelung de o parte şi de alta a drumului pustiu de ţară.

Această câmpie pomeraniană din sudul Mării Baltice nu se număra, de bună seamă, printre cele mai frumoase locuri din lume.

Relieful era în mare parte plat şi monoton, fără piscuri înzăpezite, păduri dese sau măcar un fluviu care să îi dea culoare şi prestanţă. Nu era aici nimic despre care să se fi scris basme, legende sau măcar cântece.

Aici, vizitatorii nu erau întâmpinaţi nici de Schwazwald, nici de Dunăre şi nici de Alpi.

Pe linia de coastă care mărginea domeniul strămoşilor săi înspre mare nu se înălţa niciun promontoriu maiestuos precum cele din Anglia sau din Scoţia. Pe vremuri, aceasta

fusese o zonă împădurită şi peisajul era presărat şi acum cu numeroase pâlcuri de copaci; dar arborii care creşteau pe pământul lui erau prea firavi şi rari pentru ca un gnom din Pădurea Neagră – unul care se respectă, desigur – să le arunce măcar o privire. Iar în ceea ce privea fluviul Oder, care curgea la doar câţiva kilometri spre vest de ferma sa, nu era sigur dacă acesta putea fi revendicat de Prusia sau de Pomerania.

Nu, câmpia aceasta nu era cel mai frumos loc din lume, dar avea totuşi ceva cu totul şi cu totul special: pământul – un pământ negru, bun şi mănos, pământ de semănat, pământ pe care ploile, vânturile calde şi curenţii oceanici îl pictau primăvara în verdele făgăduinţei şi al speranţei, pământ din care creşteau vara lanuri aurii, ale cărui roade îi hrăneau toamna pe cei înfometaţi.

Da, era un pământ fertil, ce mustea de misterele vieţii.

Un pământ pe care descoperise că poate cultiva flori, o multitudine de arbori ornamentali, diferiţi arbuşti şi alte câteva plante plăcute la vedere. Îngrijite aşa cum se cuvine, rădăcinile acestora extrăgeau nutrienţii din solul bogat, transformând ploaia, razele soarelui şi ţărâna neagră în cele mai minunate forme, culori şi parfumuri.

Pe an ce trecea, florile, bobocii şi frunzele din grădina sa îl învăţau, prin simplitatea lor, tot mai multe despre misterele vieţii şi despre Creatorul tuturor aştrilor, tuturor universurilor, tuturor trandafirilor, tuturor bărbaţilor şi tuturor femeilor.

Ţările şi regatele stăpânite cândva de străbunii lui fuseseră de mult date uitării. În locul acestora, spuneau contemporanii săi, se ridica acum cea mai măreaţă naţiune de pe faţa Pământului, un mândru imperiu menit să împlinească visurile şi ambiţiile celui mai puternic popor din istoria omenirii.

El era unul dintre fiii acestui popor.

Totuşi, în adâncul inimii, avea o profundă presimţire nefastă. Lumea se schimba. Repede... mult prea repede.

Atât în est, cât şi în vest, luau naştere imperii. Imperii care, în rapacitatea lor, se temea că într-o bună zi vor călca în picioare câmpia verde peste care îşi plimba fericit privirea de pe balconul casei sale ori de câte ori avea un moment de răgaz.

Se rugă să nu aibă dreptate, dar inima îi rămase strânsă.

Baronul Heinrich von Dortmann, de descendenţă prusacă şi pomeraniană, provenea dintr-o lungă linie de aristocraţi, ce se număraseră de veacuri întregi printre cei mai mari proprietari de pământ din Europa centrală. De-a lungul timpului, regiunea cuprinsă între gura fluviului Oder şi Golful Danzig şi întinsă la sud până la cursul latitudinal al râului Warta şi cursul longitudinal al fluviului Vistula a fost râvnită de regatul Poloniei, de cel al Prusiei şi de cel al Pomeraniei deopotrivă. Pe parcursul ultimei jumătăţi de mileniu, toate cele trei puteri au deţinut, pe rând, controlul teritoriului şi şi-au revendicat suveranitatea acestuia.

Au stăpânit pământul, dar nu şi pe purtătorii numelui von Dortmann. De-a lungul secolelor, pe când cele trei regate îşi disputau controlul regiunii, conţii, baronii şi viconţii familiei continuau să se plimbe nestingheriţi pe culoarele puterii, cot la cot cu regii şi reginele, iar averile neamului von Dortmann creşteau necontenit. Iscusinţa în mânuirea banilor şi integritatea genealogică le-a adus descendenţilor nu doar un profit considerabil, ci şi o mare putere de influenţă în partea de nord a regatului (germanic, polonez sau prusac, în funcţie de perioadă). La jumătatea secolului XIX, printre membrii familiei se numărau deja mari comercianţi, bancheri, politicieni şi generali. Şi desigur că existau în continuare şi cei care lucrau pământul, ale cărui roade aprovizionau grânarele Dortmann cu dobândă grasă din Berlin, Viena şi Hamburg.

De pe-acum, din acest ţinut dispăruseră toţi suveranii de odinioară. Prusacii şi pomeranienii fuseseră înghiţiţi de o nouă rasă. Doar polonezii mai existau ca naţie, dar şi

aceştia împinşi mult spre est. Cu excepţia celor de prin partea locului, probabil că mulţi ani de acum încolo, nimeni nu avea să ştie că a existat vreodată *Prusia*.

Toată lumea auzise, în schimb, de *Germania*. Toată lumea auzise de Germania şi toată lumea tremura.

Vărul lui era cel mai important constructor de nave din Danzig; fratele său, unul dintre cei mai respectaţi bancheri din Berlin; unchiul său, un mare comerciant şi importator, care naviga cu vasele construite de vărul lor până în cele mai îndepărtate porturi din lume. Şi totuşi, Heinrich von Dortmann se mulţumise întotdeauna cu ocupaţia de fermier.

Tatăl şi, înainte de el, bunicul său conduseseră domenii întinse la nord-est de Berlin, iar el găsea, la rându-i, toată satisfacţia de care avea nevoie în viaţă ocupându-se de moşia familiei, aflată la distanţă de o sută patruzeci de kilometri de marele oraş. Nu părăsise niciodată continentul, dar vizitase Europa în lung şi în lat, era instruit, vorbea trei limbi de circulaţie europeană, îl lăsa bucuros pe fratele său să se ocupe de finanţele şi proprietăţile sale şi lipsa lui de ambiţie era considerată de mulţi membri ai familiei drept o anomalie.

Totuşi, nimeni nu ar fi îndrăznit să spună despre el că este un prost. O fi fost Heinrich molcom la vorbă, dar toţi ştiau că este un om înţelept şi erudit, cu un caracter şi o integritate de necontestat. Unde mai pui că milioanele de mărci din conturile sale de la Reichsbank ar fi oferit credibilitate şi unui nebun.

Dar Heinrich von Dortmann nu era nicidecum un nebun. Persoana lui avea, ce-i drept, un anumit aer de naivitate la care făceau aluzie din când în când, în şoaptă şi aruncându-şi priviri cu subînţeles, unchiul şi fratele său. Când voia, putea să dea dovadă de suficient rafinament; era gentlemanul de la ţară *par excelience*, cu un simţ al afacerilor îndeajuns de ascuţit pentru a aduce un profit frumuşel în sipetele familiei chiar şi în timpul crahului de la

începutul anilor 1930. După absolvirea facultăţii, petrecuse câţiva ani la cele mai mari ferme din Europa, învăţând tot ceea ce trebuia să ştie pentru a păstra moşia familiei la un nivel competitiv.

Dar avea nişte idei atât de ciudate!... Obişnuia să facă nişte afirmaţii de-a dreptul bizare, despre metafizică şi despre dimensiunea spirituală a universului, cum îi spunea el. Otto declarase că este incapabil să înţeleagă ceva din aberaţiile lui religioase. Totuşi, le tolera aşa cum se tolerează fantasmagoriile unui copil din simplul motiv că Heinrich, în calitate de frate mai mare, era asociatul majoritar al anumitor afaceri ale familiei la a căror conducere nu lua parte activă, fapt care lui Otto îi convenea de minune, căci nu ar fi fost nicidecum în interesul lui ca afacerile cu pricina să fie examinate îndeaproape.

Mai îngrijorătoare era generozitatea lui Heinrich faţă de semeni, pe care îi numea cu candoare „fraţi”. Pe vremea când era copil, acest idealism ridicol fusese tolerat ca fiind inofensiv. Nu de puţine ori, de pildă, se întâmplase să găsească în bucătăria lor câte un puradel sfrijit de prin vecini, fiul unui zilier sau al unor imigranţi săraci, ronţăind o felie de pâine sau de prăjitură. Mama lor mai că părea să încurajeze aceste gesturi caritabile, iar Otto se mulţumise să le treacă cu vederea chiar dacă năravul lui Heinrich continuase şi după atingerea maturităţii. Ajutorul bănesc acordat când şi când celor nevoiaşi nu punea în pericol nici averea şi nici statutul familiei. Aşa că Otto a acceptat excentricităţile fratelui său, punându-le pe seama faptului că acesta petrecea prea mult timp la ţară, înconjurat doar de câmpuri, tăcere, animale şi aer curat.

Totuşi, veneau vremuri noi şi acum, pentru a-şi menţine poziţia în societate, chiar şi familiile renumite, cu o vechime seculară, trebuia să dea dovadă de prudenţă. Or, în aceste vremuri era de-a dreptul *imprudent* să fii mărinimos cu cine nu trebuie, indiferent cât de bun erai la inimă. Chiar şi un cuvânt greşit putea să îi coste scump. Nu ştiai niciodată

cine trage cu urechea.

Iată de ce, fratele şi unchiul lui Heinrich îşi făceau griji pentru acesta şi mai ales pentru ei înşişi şi căutau din răsputeri să îi modereze cumva sinceritatea brutală şi nesăbuita mărinimie cavalerească. Dacă nu erau atenţi, acest idealist putea să îi bage pe toţi în bucluc.

4
Oportunistul

În acea zi, nu doar gândurile baronului von Dortmann se învârteau în jurul fratelui său bancher. În timp ce acesta se întorcea acasă, la ţară, împreună cu fiica sa, un alt invitat al petrecerii organizate de Otto depăna în mintea-i sinistră evenimentele din ajun.

Acum tânărul agent al Gestapoului, al cărui chip dur şi inexpresiv fusese remarcat cu o zi în urmă de fiul diplomatului McCallum, nu reflecta la frumoasa fiică a amfitrionului, care se dăduse peste cap să îl prindă în mrejele ei, ci la tatăl acesteia.

Din punct de vedere fizic, Emil Korsch era, într-adevăr, întruchiparea perfectă a prototipului de agent Gestapo. Matthew nu se înşelase. Totuşi, ceea ce tânărul american nu avusese cum să vadă erau focurile îngheţate ce ardeau sub masca exterioară a unei priviri goale şi a unui zâmbet fals şi rece. Spre deosebire de majoritatea naziştilor, Korsch era loial nu atât Reich-ului, cât lui însuşi.

Avusese şansa de a afla din timp de petrecere şi de a-şi face rost de o invitaţie. Ştia foarte bine că agenţii Gestapoului nu erau întotdeauna bineveniţi în anumite cercuri ale înaltei societăţi. Chiar dacă se cunoştea cu nepotul lui Himmler, Korsch era conştient că statutul lui în cadrul organizaţiei nu îi permitea încă să îşi facă apariţia oriunde poftea fără a cere întâi permisiunea.

Dar asta se va schimba în curând, îşi spuse el.

După-masa trecută fusese numai ochi şi urechi. Înregistrase în minte fiecare nume, fiecare persoană ce îi fusese prezentată, fiecare fărâmă de conversaţie, fie ea cât de banală.

Pentru el nu exista nimic banal. Fiecare informaţie reprezenta o potenţială oportunitate. Mai ales dacă era culeasă din cercuri înalte precum cele în care se învârtise

ieri!

Brigitte era, într-adevăr, fermecătoare, dar Korsch era mai interesat de banii bancherului decât de nurii fiicei acestuia. În vremuri normale, banii puteau aduce influenţă şi putere. Acum, însă, lucrurile stăteau exact invers: puterea putea fi transformată în bani!

Cu puţin noroc, oricine se putea îmbogăţi în aceste timpuri impetuoase. Desigur că, în înşelătorul joc al puterii, existau atât câştigători, cât şi perdanţi.

Perdanţii plăteau, pur şi simplu, cu viaţa. Încă de la începuturile mişcării naţional-socialiste, metoda nazistă fusese caracterizată de lovituri de stat şi epurări politice, aflându-se într-o discrepanţă morbidă faţă de modernismul progresist şi revoluţia tehnologică a secolului XX. Incendierea Reichstagului în 1933 şi, mai apoi, execuţiile sângeroase din Noaptea cuţitelor lungi în 1934 îndepărtaseră orice dubiu cu privire la consecinţele pe care le vor avea de suportat cei care se trezesc de partea greşită a liniei fluide şi mortale care delimita bunăvoinţa Führerului. Nu putea să nu se gândească la cruzimea regimurilor ţariste din întunecata istorie a strămoşilor săi.

Pe de altă parte, celor care ieşeau triumfători le rămânea şi mai mult de câştigat! în curând aceştia vor avea lumea la picioare. Un cerc restrâns va deţine controlul întregii Europe şi poate chiar al întregii lumi. Cei care au să răzbească vor deveni membri ai celei mai exclusiviste frăţii din lume.

Acea frăţie îşi va avea baza chiar aici, în Berlin, iar el avea de gând să fie unul dintre membrii ei!

Involuntar, gândurile îi zburară de la Otto von Dortmann la fratele acestuia, baronul de la ţară. La petrecere, cineva îi pomenise numele şi Korsch îşi spusese că ar trebui să găsească o cale de a face cunoştinţă cu el; însă, luându-se cu altele, uitase cu desăvârşire de această intenţie, iar acum era prea târziu. Ratase ocazia.

5
Moşia von Dortmann

Aleea ce ducea, şerpuind dinspre vest spre reşedinţa von Dortmann, cunoscută sub numele de *Lebenshaus*, era mărginită de o parte şi de alta de şiruri de mesteceni, întrerupte pe ici, pe colo de câţiva larici. Arborii – care creşteau în mod natural aici – fuseseră plantaţi de-a lungul aleii înguste în urmă cu câteva generaţii, iar acum coroanele lor atingeau o înălţime considerabilă.

Desigur că acum aleea era circulată de automobile, deşi, urcând greoi panta dealului, acestea abia de depăşeau viteza atinsă de o trăsură elegantă trasă de patru cai cu un secol în urmă. Pe o distanţă de aproximativ patru sute de metri, drumul extrem de îngust permitea accesul unei singure maşini. Totuşi, întrucât aleea era frumoasă şi devenise un semn distinctiv al moşiei, niciunuia dintre ultimii doi baroni nu îi trecuse vreodată prin cap să o lărgească.

Născut în 1894, Heinrich von Dortmann fusese înconjurat de automobile de când se ştia. Tatăl său se numărase printre primii proprietari de automobil din rândul nobilimii germane. Prima sa maşină fusese un Rolls-Royce importat din Anglia, cu motor lateral, model numit „Fantoma de argint”. Acestuia i se adăugase un Ducsenberg de fabricaţie germană, care stârnise invidia multor bărbaţi la vremea sa. Cu toate acestea, Heinrich nu putea să se împace întru totul cu progresul epocii moderne. Refuza şi acum cu încăpăţânare să paveze aleea, îşi folosea automobilul doar în caz de necesitate şi continua să parcurgă călare orice distanţă mai mică de zece kilometri.

Erau renumite atât grădina, cât şi grajdurile von Dortmann. Baronul, soţia şi fiica acestuia erau tustrei nişte călăreţi desăvârşiţi.

Printre angajaţii permanenţi ai moşiei se numărau un

grădinar şi un grăjdar, ambii cu normă întreagă.

Baronul se gândea adesea că poate ar fi fost mai bine să fi trăit într-o altă epocă. *Pe vremea kaizerilor, de pildă, cândva în secolul trecut, înainte ca Marele Război să înghită întreaga Europă.*

Uneori, gândurile îl duceau înapoi în trecut şi aproape că îşi imagina că *Lebenshaus* era din alte vremuri, când viaţa avea un ritm mai domol şi lucrurile erau mai simple. De fiecare dată, călătoria spre casă reprezenta pentru el nu doar o trecere de la zgomotul urban la simplitatea rurală, ci şi o întoarcere în timp.

Chiar dacă nu îi stătea în putinţă să încetinească ritmul nebun al prezentului, putea cel puţin să îşi transforme căminul într-un refugiu. Aceasta era, de altfel, semnificaţia numelui pe care îl dăduse casei. Familia sa nu era nevoită să ţină pasul cu ritmul frenetic al tobelor berlineze. Nu erau nevoiţi să se lase atraşi în vâltoarea unor evenimente neplăcute. Era hotărât să păstreze liniştea acestui loc şi să i-o ofere oricui căuta, la fel ca el, să se retragă din vârtejul acestui secol grăbit şi impersonal.

În timp ce conducea spre casă, îşi aminti cât de entuziasmată fusese Sabina când vorbiseră despre vizita la Berlin.

Şi atunci medita la viitor, plimbându-se agale prin întinsa *Frühlingsgarten* de lângă casă, pe cărarea împrejmuită de gard viu, arbuşti ornamentali şi pomi înfloriţi. De vreo două ori se aplecase să aranjeze solul de la baza trandafirilor, dar gândul îi rămăsese tot la apropiata călătorie.

Era un pământ mănos. Pământul *lui*.

Dar cât timp va mai rămâne al lui?

Sprijinindu-se într-un genunchi, îşi afundă degetele în ţărâna brună şi grasă, apoi ridică mâna şi lăsă pământul să i se scurgă printre degetele răsfirate, desfătându-se cu culoarea, textura şi mirosul lui.

Deşi era posesorul unei averi considerabile, pentru

baronul von Dortmann, plantele pe care le cultiva – şi tot ceea ce reprezentau ele – se numărau printre cele mai nepreţuite comori ale sale. Din tufele de lângă el tăie cu cleştele doi trandafiri – unul roşu pentru soţie şi unul alb pentru fiica sa – apoi se ridică în picioare.

Făcu câţiva paşi, apoi se opri şi îşi plimbă încântat privirea peste panoramă. Mai jos, pe povârniş, se înălţa, înspre sud, o pădure de pini, din care se iţea un pârâu ce curgea şerpuit spre dealul de pe moşia sa înainte de a o lua înspre sud, unde urma să se verse în marele râu. În depărtare, lanurile mănoase se întindeau în toate direcţiile. Indiferent ce se va alege de el, acesta era un pământ minunat. Fusese binecuvântat cu un adevărat corn al abundenţei.

Deodată, pe cărare apăru fiica sa alergând.

— Papa, papa! Te-am căutat peste tot.

— Şi iată că m-ai găsit, Sabina! îi răspunse el zâmbind. Poftim, am cules trandafirul acesta special pentru tine.

— O, mulţumesc, papa! exclamă Sabina, mirosind floarea.

— Ei, şi acum spune-mi, te rog, de ce mă căutai.

— Vorbeai serios adineauri, când mi-ai spus că pot să vin cu tine la Berlin, la petrecerea unchiului Otto?

— Cât se poate de serios. Mama ta ce zice?

— Mama a spus că, împreună cu tine, m-ar lăsa să mă duc şi până în Rusia.

— Chiar şi mie mi-ar fi teamă să mă duc acolo, râse baronul. Deşi încerc să văd binele în toţi semenii noştri, recunosc că bolşevicii nu îmi inspiră mare încredere. Ei, dar ce contează? Noi nu mergem în Rusia, ci la Berlin.

— O, abia aştept! Când plecăm?

— Mâine, la răsăritul soarelui.

Asta se întâmpla cu două zile în urmă. Acum se întorceau din nou acasă. Automobilul – un Mercedes fabricat în 1934 – rula printre şirurile de copaci pe aleea care ducea sus pe deal. Trecură de culmea mai joasă,

lăsară în urmă mestecenii şi Heinrich viră pe lângă fântâna din piatră, mult prea bogat împodobită pentru gustul lui, care trona în faţa intrării.

Uriaşul cal de piatră, din a cărui gură ţâşnea într-un jet constant apa pompată din pârâul de la poalele dealului, se înălţa, într-un echilibru precar, pe picioarele din spate şi avea o privire feroce, menită desigur să intimideze pe oricine ar fi călcat moşia cu gânduri rele. *O santinelă cu totul deplasată într-un mediu rural atât de liniştit*, gândea baronul ori de câte ori dădea cu ochii de înfricoşătoarea statuie.

Imobilul cal de pază era acolo din vremea copilăriei sale şi, din câte ştia el, acesta nici nu speriase vreodată pe cineva şi nici nu stârnise cuiva un alt sentiment în afară de un profund dezinteres. Iarna, ori de câte ori se pornea o furtună, Heinrich se ruga în sinea lui ca odioasa sculptură să fie luată de vânt sau măcar distrusă în mod ireparabil. El nu ar fi fost niciodată în stare să o distrugă în mod intenţionat. Totuşi, ar fi preferat mai degrabă să planteze trandafiri în mijlocul acelei alei circulare şi spera în secret ca un vânt nordic extrem de violent să îl ajute cumva în această privinţă.

Din păcate, însă, hâda şi tăcuta creatură rezistase eroic tuturor rafalelor cu care fusese asaltată timp de o sută de ani şi continua să stea cabrată, scuipând apă spre toţi cei care îndrăzneau să se apropie de moşia von Dortmann.

Baronul parcă maşina în faţa casei. O va duce în garaj mai târziu. Atât el, cât şi Sabina erau nerăbdători să o revadă pe stăpâna casei.

Lăsară armăsarul de granit în urmă şi porniră spre uşă. Casa era un complex alcătuit din două aripi aşezate în formă de L, ambele construite pe trei niveluri. Una dintre aripi includea un turn frumos ornamentat, care putea fi văzut de la distanţă din oricare punct al câmpiei de la poalele dealului. Privită din afară, construcţia părea fadă, lipsită de strălucire, nelăsând nicidecum să se întrezărească

minunatul conac ce se ascundea în interiorul zidurilor sale de piatră.

Dacă ar fi fost mai mult înaltă decât răsfirată, cu ferestrele şi arcadele mai bogat împodobite şi situată de-a lungul Rinului sau într-o vale din sălbaticii munţi scoţieni despre care baronului îi plăcea atât de mult să citească, atunci clădirea ar fi putut purta, fără doar şi poate, numele de castel.

Dar întrucât ea era situată în câmpia baltică din Pomerania, i-au spus, simplu, *Lebenshaus*.

Totuşi, arhitectura nepretenţioasă nu ştirbea cu nimic aspectul magnific al locului. Aici dealurile nu erau foarte înalte, înălţându-se doar puţin deasupra Mării Baltice şi a văii Oderului, care curgea la vest. Reşedinţa Dortmann era situată pe culmea unei coline, la o sută de metri peste nivelul mării şi, în jurul acesteia, cu aproximativ cincizeci de metri mai jos, pe un vast platou circular, se întindeau lanurile în toate direcţiile.

După toate probabilităţile, cu cinci sute de ani în urmă, familia alesese acest loc din considerente legate mai mult de apărare decât de agricultură, ceea ce explica faptul că, spre deosebire de majoritatea fermelor din Germania, aici hambarele şi grajdurile nu erau anexate clădirii principale. Casa care fusese construită iniţial pe vârful dealului a fost ulterior completată cu noi structuri, dărâmată, parţial incendiată, abandonată pentru o vreme şi reconstruită de încă trei-patru ori.

Mulţi şi-ar fi dorit să fie demolată complet şi apoi reconstruită oriunde altundeva. La sfârşitul fiecărei zile de muncă istovitoare, zilierii epocii moderne – la fel ca şerbii care lucraseră pe aceste câmpuri în epoca feudală – blestemau urcuşul anevoios până la casa din vârful colinei.

Şi totuşi, acolo sus, pe deal, centrul moşiei rămăsese în picioare, secol după secol, până în prezent.

Intrară în casă. Faţada principală era îndreptată spre vest. Această parte a clădirii era dispusă de-a lungul unei

axe nord-sud aproximative, unindu-se în partea de nord cu cealaltă aripă, ce se întindea, ascunsă privirii, în spate, spre est. Cele două corpuri de clădire împrejmuiau parţial spaţioasa curte interioară, protejând-o de vânturile dinspre apus şi miazănoapte. Atunci când vântul bătea, însă, dinspre Rusia, nu era nimic de făcut: strângeai din dinţi sau rămâneai înăuntru. Cum astăzi, însă, nu bătea deloc vântul, o găsiră pe Marion în curte şi aceasta primi câte un sărut de la fiecare.

Din curtea acoperită de iarbă, în mijlocul căreia se afla un mic heleşteu înconjurat de trandafirii preferaţi ai baronului – aranjament mai pe gustul lui, care fusese gândit chiar de el – coborau nişte trepte ce duceau în două direcţii: în partea de sud şi în cea de est a Grădinii Primăverii. Vizavi de locul în care se uneau cele două aripi ale casei, cu vreo zece metri mai jos de colţul sud-estic al curţii, se înălţa falnic un pitoresc stejar bătrân. Sub ramurile copacului, ce se întindeau spre văzduh ca nişte aripi, se adăpostea o veche bancă de piatră.

Spre est, dealul era presărat cu vreo cinci-şase clădiri construite din piatră şi lemn – anexe necesare la o fermă: hambare, grajduri, ocoale, şoproane şi magazii pentru unelte agricole. Acestea se întindeau de pe platou în jos, de-a lungul povârnişului de est şi nord-est, ultimul grânar ridicându-se chiar pe câmpie, în mijlocul lanurilor de porumb. Printre construcţii creşteau o multitudine de arbori, toţi plantaţi fie de baron, fie de tatăl acestuia. Mânaţi de aceeaşi pasiune pentru frumos, ambii se străduiseră să transforme ferma într-un loc cât mai plăcut ochiului.

Baronul von Dortmann şi familia sa locuiau în aripa de vest a clădirii principale, cealaltă aripă fiind ocupată de servitorime, angajaţii fermei şi lucrătorii agricoli. Mai nou, această ultimă categorie consta în cel mult o duzină de muncitori pe an, la care se adăugau, în timpul culesului, mai mulţi localnici plătiţi cu ziua.

Baronul era înzestrat nu doar cu simţ estetic, ci şi cu un

deosebit simţ practic. Întotdeauna la curent cu noile descoperiri tehnologice, acesta achiziţiona an de an utilaje tot mai moderne, fapt care redusese constant numărul oamenilor şi cailor necesari pentru munca câmpului. Aşa se face că acum aripa estică era pe jumătate goală. Multe încăperi erau neocupate, altele fuseseră transformate în cămări şi magazii, iar două sau trei dintre cele situate pe colţ, acolo unde se îmbinau cele două aripi, erau păstrate pentru oaspeţi, deşi în aripa de vest a clădirii existau deja cel puţin zece camere de oaspeţi. Odăile personalului erau situate la parter şi la etajul întâi. Cel de-al doilea cat al aripii estice era pustiu şi tăcut ca un mormânt.

Pregătirea bucatelor şi servirea mesei avea loc la parter. Bucătăria se afla pe colţ, între cele două aripi ale casei, învecinată, spre vest, cu sufrageria stăpânilor, şi spre est, cu cea a angajaţilor. Ceva mai jos pe colină, în jurul colţului nord-estic al clădirii, se întindea o luxuriantă grădină de zarzavaturi.

În partea superioară, casa era întărită de un parapet înalt de aproximativ un metru, care împrejmuia, pe acoperişul din partea de nord-est, un balcon rectangular. Ingeniosul detaliu arhitectonic să fi fost adăugat în scopul observării mişcării inamicului său, poate, cel al supravegherii lucrătorilor de pe vastele câmpuri ce se întindeau ceva mai jos? Ar fi fost interesant de ştiut, dar speranţa de a căpăta un răspuns la această întrebare se pierduse de mult în negura timpurilor.

Oricum, important este că, în zilele senine, acest balcon oferea o vedere panoramică spre sud-est, înspre Poznan, şi spre sud-vest, înspre Berlin, iar în zilele cu adevărat însorite mai că reuşeai să vezi Marea Baltică, aflată la o distanţă de cincisprezece – douăzeci de kilometri spre nord.

Baronului von Dortmann îi făcuse întotdeauna mare plăcere să admire liniştitul peisaj de ţară de la înălţimea acestei terase. Fusese dintotdeauna unul dintre locurile lui preferate de pe tot cuprinsul moşiei. Totuşi, în ultima

vreme, ceea ce vedea de aici cu ochii minţii îl umplea de nelinişte. Privea spre Berlin, întrebându-se ce se va întâmpla de acum încolo, apoi îşi întorcea privirea spre est, unde se întindeau, la orizont, Polonia şi Prusia, dureros de conştient de faptul că *lAienshaus* se afla chiar în mijlocul unui conflict tot mai pronunţat între noile forţe ce guvernau Germania şi vechiul regat al lui Bismarck. Iată de ce, priveliştea văzută de aici, de sus, îl făcea mai nou să ofteze şi îi umplea sufletul de nelinişte.

De la balcon se vedea perfect curtea de mai jos şi, dincolo de aceasta, celălalt refugiu preferat al baronului, locul care părea să îi fie legat direct de suflet: grădina.

6
Ochii din *umbră*

Aceste locuri aveau să fie înţesate de ochi iscoditori abia peste vreo doi-trei ani.

Führerul şi acoliţii lui îi pregăteau deja pe cei care, mai târziu, aveau să le pună în aplicare doctrina plină de cruzime, ucigând în faşă orice mişcare potrivnică nazismului. Totuşi, prezenţa acestora nu se făcuse încă pe deplin simţită şi cetăţenii naţiunii încă nu tremurau – cum o vor face în curând – la vederea unui agent al poliţiei secrete.

Cu toate acestea, lumea se afla deja într-o permanentă stare de vigilenţă. În astfel de vremuri, se impunea să fii precaut. Să îţi alegi cu mare atenţie fiecare cuvânt, fiecare prieten şi chiar fiecare gând.

Individul îşi croia drum printr-o pădure deasă. Era încălţat cu cizme, dar nu avea călcătura grea a unui soldat. Putea fi un vânător sau un om obişnuit care ieşise, pur şi simplu, să facă o plimbare matinală prin pădure.

Dar nu era niciuna, nici alta.

Posesorul cizmelor care înaintau printre copaci şi boschete se afla într-o misiune cu totul diferită, de factură foarte personală. Deşi se afla la o distanţă de mai mulţi kilometri de orice fiinţă umană, natura clandestină a acestei misiuni îl făcea să calce cu mare băgare de seamă. Nu voia să facă zgomot, în caz că s-ar găsi cineva pe aproape.

Era devreme. Chiar şi într-un ţinut unde jumătate din populaţia activă se trezea la revărsatul zorilor, era puţin probabil să întâlnească pe cineva în acest hăţiş. Poate doar câţiva iepuri de câmp şi niscaiva căprioare. Era în siguranţă. În jur nu era nimeni care să *îi* observe mişcările. În dimineaţa aceasta, doar ochii lui vor urmări pe furiş, mişcările *altcuiva*.

Ştia că fuseseră plecaţi şi că ar fi trebuit să se întoarcă

ieri după-masă. Dar trebuia să se asigure.

În ultima vreme, venea des aici să stea la pândă. Cunoştea deja moşia ca-n palmă. Din păcate, nu putea vedea ce se întâmplă în interiorul zidurilor casei, în spatele uşilor şi al ferestrelor, aşa că trebuia să se mulţumească cu exteriorul.

Pe măsură ce înainta pe panta ascendentă, copacii se răreau, uşurându-i urcuşul.

Peste alte cincisprezece minute, ajunse la destinaţie, în vârful dealului. Se aşeză în observator, îşi scoase binoclul şi cercetă câmpurile ce se întindeau mai jos, oprindu-se asupra impunătoarei case de pe colină. Vedea totul cu claritate. Acum nu îi mai rămânea decât să aştepte – chiar toată ziua, dacă era necesar.

Lucrătorii erau deja pe câmpuri. Dar nu ei îl interesau. Întoarse încet binoclul, zăbovind asupra celor două ferestre de la etajul întâi, din extremitatea stângă a casei, dar nu văzu nimic înăuntru.

Rămase tăcut, înconjurat de liniştea pădurii, şi aşteptă. Uneori ieşeau din casă devreme, dar erau şi zile în care trebuia să se înarmeze cu un munte de răbdare pentru a-şi atinge scopul. Dar nu se grăbea. Avea toată ziua la dispoziţie.

Trecură câteva ceasuri. Pe moşie se desfăşura o activitate frenetică, dar nu de genul celei pentru care se trezise cu noaptea în cap şi bătuse atâta amar de drum. Totuşi, continuă să scruteze atent zările cu binoclul, în căutarea fiinţei care îl interesa.

Deodată văzu deschizându-se uşa balconului de pe acoperiş. Inima începu să îi bată nebuneşte!

Iat-o, în sfârşit! Ca de obicei, are o carte în mână.

Fata se aşeză şi se sprijini cu spatele de parapet. Ce n-ar fi dat să vadă ce citeşte! O privi timp de douăzeci şi ceva de minute. Stătea nemişcată, fără a bănui că activitatea ei matinală este urmărită de doi ochi străini.

La un moment dat îşi înălţă privirea, ca şi cum ar fi

cugetat la pasajul pe care îl citea, apoi se ridică şi intră repede în casă.

Martorul din umbră aşteptă.

După cinci minute o văzu ieşind, cu cartea în mână, traversând curtea, trecând pe sub arcada de piatră şi apoi dispărând în desişul grădinii. Încercă să îi urmărească mişcările, dar vegetaţia era prea deasă şi, preţ de vreo două minute, îi pierdu urma.

În timp ce încerca să o repereze din nou, observă, cu coada ochiului, o mişcare în apropierea casei. Întorcându-şi rapid binoclul în direcţia aceea, îl văzu pe baron.

Nu strica să îl observe cu atenţie şi pe domnul baron. Mai ştii, poate chiar el era cheia întregii situaţii!

Heinrich von Dortmann tocmai ieşise din casă şi acum, la fel ca fiica sa, traversa agale curtea.

Baronul este mai înalt, îşi spuse observatorul. *Va fi mai uşor să îi urmăresc mişcările*.

7
Der *Frühlingsgarten*

La sud de casa baronului von Dortmann, pe o suprafaţă de aproape un hectar, se întindea spaţiosul parc presărat cu o puzderie de tufe şi alei şerpuite pe care bătrânul Dortmann îl numise *Der Frühlingsgarten* – Grădina Primăverii – şi pe care fiul său, actualul baron, datorită studiilor sale aprofundate, îl transformase într-un paradis verde care stârnea invidia oricărui horticultor din ţară.

Grădina era situată pe povârnişul dinspre sud, la poalele căruia curgea un pârâu şi creştea o pădure de pini. Baronul terasase întregul spaţiu şi îl presărase cu o sumedenie de varietăţi de plante şi un labirint de alei, poteci, scărişoare, podeţe, tufe de gard viu, umbrare, cotituri şi curţi ascunse, pline cu specii de plante şi flori rare, astfel încât, odată ajuns în inima grădinii, uitai cu desăvârşire că aceasta nu fusese construită pe un teren plat.

Problema e că, odată ajuns în mijlocul acestui labirint verde, uitai cu desăvârşire şi calea de întoarcere. În afară de baron, soţia lui, Marion, şi fiica lor, Sabina, oricui îi era uşor să se rătăcească aici. Nu puţini oaspeţi avuseseră nevoie de ajutorul gazdei pentru a găsi drumul spre ieşirea din grădină.

O astfel de întâmplare nefericită, când se rătăcise în partea de răsărit a povârnişului, undeva între preţiosul arbore de Sequoia adus de unchiul baronului tocmai din China şi pâlcul de pruni ornamentali pitici, l-a determinat pe un musafir năucit să ceară insistent ca denumirea înscrisă pe arcada de piatră ce făcea legătura între curte şi parcul botanic de mai jos, să fie schimbată din *Der Frühlingsgarten in Der Geheimnisgarten* – Grădina misterioasă.

— Grădina mea ascunde, într-adevăr, multe mistere, răspunsese baronul, râzând încântat, dar nu de tipul celor la care te referi dumneata. Nu, eu consider că este mai bine

ca numele parcului să rămână în continuare Grădina Primăverii, iar cei care sunt dornici să îi descopere misterele mai adânci vor fi oricând bineveniţi să o facă.

Dacă ar fi fost posibil să cuprinzi cu privirea întreaga grădină măcar şi într-o singură direcţie, poate că nu ar fi fost cu totul exclus să dibuieşti cumva drumul de întoarcere; doar că baronul nu proiectase parcul de aşa manieră. Fiecare componentă a întregului – incluzând aici fiecare alee, curte miniaturală, umbrar sau grădiniţă interioară – era mărginită de un gard viu înalt de vreo doi metri, peste care doar un gigant ar fi putut răzbi cu privirea. Baronul, care dorise să păstreze în acest fel solitudinea necesară contemplării rarităţilor botanice din interior, îşi atinsese cu vârf şi îndesat scopul, lăsându-şi invitaţii nu doar fără grai, ci, în repetate rânduri, şi fără curajul de a înfrunta din nou o asemenea aventură. Orientarea spre sud făcea ca versantul să fie scăldat de lumină pe tot parcursul anului, fapt care i-a permis baronului să cultive şi câteva specii tropicale.

Vasta grădină, separată de curtea din spatele casei printr-o mare arcadă din piatră, se întindea pe întregul povârniş, până dincolo de pârâul ce curgea la poale. Din meandrele formate de pârâu în fundul văii, înainte de a-şi continua cursul spre vest, de-a lungul câmpiei, baronul improvizase o serie de cascade miniaturale, lacuri minuscule, scăldători pentru păsări şi heleşteie.

De cele mai multe ori, înainte de a-i trimite să exploreze singuri adâncurile grădinii, amfitrionul îşi ducea oaspeţii în curtea de deasupra acesteia sau pe balconul de pe acoperişul casei pentru a le oferi un tur vizual al locului. Deşi din această poziţie puteai să priveşti peste împrejmuirile cu gard viu şi, teoretic vorbind, era chiar posibil să îţi faci o hartă mintală a complexei grădini, odată ajuns la faţa locului, înconjurat de miriada de cotituri ale înaltului gard viu, te simţeai brusc complet lipsit de simţul orientării.

Astăzi, baronul von Dortmann îşi găsi fiica acolo unde o găsea adesea: în mijlocul trandafirilor din inima grădinii.

Era o dimineaţă călduţă. Fata şedea pe una dintre băncile din lemn de stejar pe care baronul le comandase special pentru grădina de trandafiri, citind liniştită, cu cartea aşezată pe genunchi.

Tatăl ei se apropie în tăcere şi, înainte de a-şi face simţită prezenţa, privi preţ de o clipă scena plină de serenitate.

Sabina avea ochii de un albastru intens ai mamei sale şi o coamă blondă tipic teutonă moştenită de la tatăl ei de rasă ariană pură – o combinaţie ce îi vrăjise pe bărbaţii de origine celtă cu mii de ani înainte ca baronul să se fi îndrăgostit de Marion din cu totul alte motive.

Mulţi spuneau că fata moştenise şi râsul baronului, dar el nu credea una ca asta.

Da, fiica lui era o fiinţă *plină* de viaţă şi de voie bună şi, când râdeau împreună, cum se întâmpla adesea, se simţea, ce-i drept, o uşoară asemănare; dar atunci când Sabina izbucnea în râs, cu gura până la urechi, descoperindu-şi dinţii de un alb strălucitor, timbrul muzical al râsului ei melodios era plin de o voioşie senină cu totul aparte, în privinţa căreia baronul era convins că nu are niciun fel de merit.

Acum Sabina avea şaisprezece ani şi, deşi la trup începea deja să semene a femeie, ea era în continuare, din nenumărate puncte de vedere, fetiţa lui dulce şi inocentă, ce îmbrăţişa viaţa cu iubirea jucăuşă a celor care încă nu s-au înfruntat cu amarele greutăţi ale vârstei adulte. Aflată în prag de maturitate, fata încă se bucura ca un copil de micile descoperiri cotidiene, dar din când în când în expresia feţei se citea deja feminitatea ce începea să îmbobocească în frageda-i făptură.

Baronului i se strângea inima ori de câte ori realiza cât de scurte erau aceste ultime clipe de inocenţă care îi rămâneau de împărtăşit cu ea.

Câte ore petrecuseră împreună aici, în grădina de trandafiri!... Ea îl ajutase să planteze cele peste cincizeci de exemplare care le aduseseră amândurora atât de multă bucurie de-a lungul anilor. Aici o ţinuse pe genunchi, printre aceste şiruri de trandafiri o purtase pe umeri, vorbindu-i entuziast despre noile soiuri importate. Aici îi citise poveşti, aici îi ştersese lacrimile, aici îi vorbise din adâncul inimii despre câte şi mai câte.

Acest spaţiu, prin pacea lui, constituia un univers în sine. Baronul venea aici atunci când voia să aibă un moment de solitudine, să mediteze, să se roage. Acesta era sanctuarul lui, locul în care se putea retrage în tăcere. Printre aceşti copaci şi arbuşti împrejmuiţi de gard viu îi împărtăşise fiicei sale mare parte din credinţa lui, din adâncurile sufletului său.

Un specimen aproape perfect al excelenţei fizice teutone atât de preţuită de contemporanii săi, baronul von Dortmann nu era un bărbat care să treacă neobservat. Înalt de 1, 88 m, acesta impunea respect nu doar prin statură, ci prin întreaga-i înfăţişare. Izbitor de chipeş, părea făcut pentru a ocupa o poziţie importantă în cadrul unei corporaţii sau chiar al *Reichstagului*. Structura lui sufletească făcea, însă, ca baronul să se simtă cu adevărat fericit mai ales atunci când purta haine de lucru şi o pereche de cizme tocite şi avea mâinile mânjite de pământul negru şi gras pe care îl iubea cu atâta pasiune.

Părul bogat şi sănătos, odată blond, i se închisese la culoare cu timpul şi începea să încărunţească. Podoaba capilară, ce îi ajungea până la urechi, avea firul prea gros pentru a forma o cărare perfectă pe creştetul capului, oriunde ar fi fost ea, caracteristică la care contribuia şi faptul că baronul nu purta decât arareori pălărie şi petrecea foarte mult timp afară, în ploaie şi în vânt. Sub această coamă nărăvaşă se întrezărea o frunte rectangulară lată şi extrem de expresivă, ale cărei cute nu erau nicidecum unele de îngrijorare. Sprâncenele de grosime medie, ce

aminteau de blondul de odinioară al podoabei capilare, aveau aceeaşi expresivitate, încadrând perfect ochii.

Faţa era pătrată, perfect proporţionată, cu linii bine definite. Pometii înalţi şi proeminenţi îi accentuau obrajii uşor supţi, cu osatura perfect sculptată, întregiţi în partea de jos cu un maxilar pătrat, clar definit, acoperit de un strat adipos aproape insesizabil.

Buzele, deşi mai degrabă subţiri, aveau şi ele o expresivitate aparte datorită sonorităţii vocalelor germane, care determinau o serie diferită de mişcări ale gurii la rostirea fiecărui cuvânt – mişcări ce căpătau o turnură interesantă atunci când baronul vorbea într-o limbă străină, afectându-i în mod subtil întreaga înfăţişare.

Von Dortmann avea o voce dulce, chiar catifelată, de bariton, rezonantă şi impunătoare fără a fi groasă sau stridentă, aparţinând parcă unui *Meistersinger* obişnuit să ţină sub control o abundenţă de sunete. Deşi nu se impunea nicidecum prin volum, timbrul era o confirmare clară a rezervelor de energie ce se ascundeau dincolo de învelişul exterior. Era o voce care *se cerea ascultată* chiar dacă vorbea în şoaptă. O voce care impunea respect prin puterea interioară care rezona în ea. Pentru a se face auzit, baronul nu trebuia să ridice tonul sau să recurgă la trucuri oratorice ieftine aşa cum o făceau, de pildă, cei aflaţi în momentul acela la cârma naţiunii, pentru a-şi masca nesiguranţa şi laşitatea.

Baronul von Dortmann era, din cap până în picioare, întruchiparea bărbatului teuton de altă dată, fiecare trăsătură a sa emanând prestanţă şi caracter.

Totuşi, el se ridica deasupra semenilor săi nu atât datorită acestor caracteristici fizice, cât datorită forţei spirituale pe care o emana prin toţi porii fiinţei sale, forţă reflectată mai ales în privire. În ochi – de un albastru mai deschis decât cei ai soţiei sale – se citea mereu bucuria de a trăi, pacea interioară a unui om mulţumit de soarta sa, iubirea adâncă şi trainică pe care o nutrea pentru tot ceea

ce avea viaţă. Aceşti ochi învăţaseră de mult să privească *în interior* şi să nu se mulţumească niciodată cu ceea ce se vede la suprafaţă.

Heinrich von Dortmann era făcut, într-adevăr, din cu totul alt aluat decât contemporanii săi din cadrul Reich-ului german. Singurul său ţel în viaţă se afla la antipodul a tot ceea ce reprezenta Reich-ul şi ideile promovate de acesta. În pofida titlului său nobiliar şi a *germanităţii* numelui şi neamului său, moştenirea lui se întindea dincolo de pământurile unde trăiseră strămoşii săi celtici, departe în sud şi în est, de o parte şi de alta a Mediteranei. Acolo se aflau adevăratele lui rădăcini, care nu erau legate de rudele sale de sânge, ci de renaşterea lui din Duh, aşa cum este ea prezentată în cel de-al treilea capitol din Evanghelia după Ioan. Da, el ştia că este unul dintre fiii lui Dumnezeu, unul dintre fericitele Neamuri despre care vorbesc Petru şi Pavel, ce fuseseră primite în rândul urmaşilor lui David. Chiar dacă nu prin naştere, era evreu prin credinţă şi aşadar unul dintre fiii şi urmaşii lui Avraam.

Totuşi, în Germania anilor 1930, nu era nici sănătos şi nici prudent să nutreşti astfel de sentimente. Baronul Heinrich von Dortmann nu era genul de bărbat care să se lase condus de frică, dar se temea pentru viitorul celor dragi, cu precădere cel al fiicei şi al soţiei sale. În ce lume va trăi Sabina? Va fi înconjurată în continuare de pacea pe care o cunoscuse de-a lungul copilăriei sau va trebui să verse lacrimi amare, ce îi vor şterge pentru totdeauna zâmbetul plin de nevinovăţie? Va putea el, oare, să...

Se opri. Nu putea să-şi pună asemenea întrebări. Nu avea niciun rost. Nu avea cum să ştie ce ascunde viitorul şi nu renunţase în întregime la speranţa că încă nu era prea târziu ca lucrurile să se schimbe în bine.

Oftă adânc şi, alungând melancolia ce pusese stăpânire pe el, păşi în grădina de trandafiri.

Observatorul din umbră îi urmărea posomorât. Deşi n-ar fi înţeles o vorbă, tare ar fi vrut să audă ceea ce îşi

spuneau.

8
Misterul grădinii

Sabina ridică privirea şi îi zâmbi tatălui său.

— Bună ziua, papa.

— Pari adâncită în gânduri, draga mea. Ce citeşti?

— Volumul pe care mi l-ai dat tu. Cartea scoţianului în traducerea domnului Asher.

— A, da! Herr Asher, prietenul nostru din Berlin, le face un mare serviciu germanilor prin traducerile sale. Şi cum ţi se pare cartea?

— Diferită de tot ceea ce am citit până acum. Tare mi-ar plăcea să văd dacă aş putea să o lecturez în limba engleză!

— Am să îl întreb pe Herr Buchmann dacă nu are cumva un exemplar original în librărie. Deşi mă cam îndoiesc. În vremurile de azi publicaţiile străine şi mai ales cele de acest tip nu sunt bine văzute în anumite cercuri. Eu am în bibliotecă câteva ediţii originale ale unor cărţi englezeşti, dar mă tem că aceasta nu se numără printre ele. Oricum, am să văd ce pot face, Sabina dragă.

— Îţi mulţumesc, papa.

— Şi unde ai ajuns cu cititul?

Sabina îl privi o clipă în ochi, apoi schiţă un zâmbet poznaş.

— Cred că am înţeles de ce mi-ai recomandat tocmai *această* carte.

— Insinuezi cumva că aş fi avut vreo intenţie ascunsă? întrebă baronul, prefăcându-se că nu înţelege unde bate fiica lui, deşi zâmbetul şugubăţ care îi apăruse în colţurile buzelor infirma clar acest lucru.

— Papa, ştiai foarte bine că am să găsesc acest pasaj.

— Habar nu am despre ce vorbeşti.

— În ziua în care mi-ai dat cartea mi-ai vorbit la nesfârşit despre *Der Frühlingsgarten* şi despre grădini în general. Mi-ai spus că ţie îţi plac cel mai mult grădinile mai vechi, care

au o istorie în spate. Ştiu că nu ai uitat!

— Într-adevăr, răspunse baronul, zâmbind pe sub mustaţă, parcă îmi amintesc acea conversaţie...

— Te-am întrebat de ce, şi tu mi-ai spus că în astfel de grădini sunt îngropate lucruri ce aşteaptă momentul potrivit pentru a ieşi din nou la lumină. Iar eu am spus că, pentru a putea lua asemenea hotărâri pe cont propriu, pământul, seminţele, bulbii şi rădăcinile ar fi trebuit să fie toate înzestrate cu raţiune.

— Iar eu ţi-am răspuns că nu mă referisem atât la plante, cât la adevăruri.

— Iar apoi mi-ai zis că, deşi nu *gândesc*, toate lucrurile ascunse în pământ sunt expresia minţii lui Dumnezeu, care caută neîncetat căi din cele mai ingenioase pentru a se arăta ochilor celor care vor să vadă. Ai spus că, atunci când a făcut seminţele şi pământul şi plantele şi copacii, Domnul le-a dat viaţă din Sine, care este fără de moarte, şi de aceea ele aşteaptă mereu momentul oportun pentru a renaşte şi a înflori din nou.

Baronul râse în barbă. Sabina îl bătea cu propriile arme!

— Se pare că îţi aminteşti extrem de bine conversaţia, observă el.

— Ţin minte tot ce îmi spui tu despre grădină şi despre ceea ce creşte în ea, răspunse Sabina, de data aceasta extrem de serioasă.

— Mă bucur, fata tatii. Fiecare rod al pământului spune o poveste despre Creatorul său.

— Cu ajutorul tău am ajuns să descopăr şi eu multe dintre ele.

— Sunt mistere, adevăruri ascunse, care se arată doar celor perseverenţi.

— Dar de ce, papa? Nu e voia Domnului ca toţi să ştie cât mai multe despre El?

— Ba da.

— Bine, dar atunci de ce există atâtea mistere? Atât de multe lucruri greu de înţeles?

— Din acelaşi motiv pentru care cele mai spectaculoase plante dintr-o grădină se iţesc din pământ doar într-o anumită perioadă a anului, pentru un răstimp foarte scurt, în care se arată cu adevărat doar celor care le iubesc.

— Mă tem că nu înţeleg, papa.

Baronul făcu câţiva paşi, scoase un cuţit din buzunar şi tăie dintr-o tufă apropiată un trandafir de un oranj intens, cu petale bogate, larg deschise. Reveni apoi la bancă, se aşeză lângă fiica sa şi îi întinse floarea.

— Această floare ţi se pare spectaculoasă? o întrebă el.

— Da... desigur. Este frumoasă.

— Crezi că prietenii invitaţi de Otto la petrecerea sa de deunăzi s-ar fi oprit să admire un astfel de trandafir?

— Da. Priveau admirativ toate plantele înflorite şi toate florile aşezate în glastrele din grădină.

— Crezi că le admirau din aceleaşi motive pentru care le admirăm noi doi sau doar pentru că erau frumos colorate şi parfumate?

— Ce vrei să spui? Nu le admirăm şi noi pentru coloritul şi parfumul lor?...

— Ba da, dar mai ales pentru adevărurile mai adânci pe care au să ni le spună... pentru misterele lor... secretele lor... pentru eternitatea pe care o întrezărim prin intermediul lor.

— Mda, cred că ai dreptate. Mă îndoiesc că vreunul dintre invitaţii unchiului Otto s-a gândit la *toate* acestea atunci când îi admira florile.

— Sabina, fiecare om are un alt nivel de percepţie. Sunt ochi şi ochi. Ochi care privesc spre interior şi ochi care privesc spre exterior. Dumnezeu a dat tuturor ochi şi urechi şi a lăsat pe fiecare să le folosească după cum crede de cuviinţă. Unii oameni privesc fără să *vadă*. Ascultă fără să *audă*. Toată viaţa am încercat să te învăţ să *vezi* cu adevărat. De aceea te aduceam aici atât de des atunci când erai mică. Pentru a te învăţa să iubeşti pământul şi toate roadele lui.

— Îmi amintesc cum îmi spuneai că toate roadele pământului cuprind nenumărate mistere şi lecţii de viaţă, spuse fiica sa.

Baronul se ridică în picioare şi se îndepărtă puţin, oprindu-se în dreptul unui spaţiu gol din mijlocul unui şir de trandafiri. Pământul fusese cultivat şi se săpaseră găuri pentru plantarea unor noi răsaduri. Îngenunche, luă un pumn de pământ şi apoi se întoarse lângă fiica sa.

— Ce ţin eu acum în mână?

— Pământ.

— Vezi culoarea trandafirului, îi simţi mireasma?

Sabina clătină din cap.

— Poate că frumuseţea trandafirului este, într-adevăr, întruchipată de floarea pe care o ţii în mână, continuă el, dar *viaţa*, *misterul* ei, se află aici, în palma mea! Acum, că am tăiat trandafirul, frumoasele sale petale portocalii încep deja să moară. Atâta timp cât planta are rădăcinile înfipte adânc în pământ, ea continuă să trăiască, să crească şi să înflorească. Smulge-o din pământ şi ea se va stinge instantaneu.

Se opri şi se uită la pământul pe care îl ţinea în palmă.

— Priveşte! o îndemnă el. Ce vezi? Doar nişte ţărână, ar spune marea majoritate. Imaginează-ţi-o pe rochia unei femei sau pe pardoseala salonului nostru sau pe un platou cu mâncare. Ce oroare, nu-i aşa?

La gândul situaţiilor pomenite de tatăl ei, Sabina pufni în râs.

— Da, pământul este adesea obiectul dispreţului şi al batjocurii noastre. Nu îl vrem în casă sau pe hainele noastre şi, înainte de a mânca zarzavaturile din grădina mamei tale, ne asigurăm că am spălat de pe ele fiecare firicel de pământ. Şi totuşi, tocmai acest lucru umil şi dispreţuit pe care îl numim *ţărână* este cel care dă viaţă fiecărui vlăstar lăsat de Dumnezeu pe Pământ. Curios, nu-i aşa?

— Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Adesea Dumnezeu sădeşte viaţă în locurile cele mai

ascunse şi mai neaşteptate, cum este acest pământ negru şi gras pe care îl privim cu atâta desconsideraţie.

Rămaseră tăcuţi preţ de o clipă, apoi Herr von Dortmann se ridică şi aruncă pământul înapoi în groapa din care îl luase.

— Haide, Sabina, vreau să îţi mai arăt ceva.

Fata se ridică în picioare, îl luă de braţ şi îl lăsă să o conducă afară din grădină, de-a lungul cărării care cobora spre culturile ce dădeau acum în spic sub razele fierbinţi ale soarelui de vară, la poalele dealului.

Traversară lanurile de grâu şi apoi pe cele de secară. Baronul tăie câteva fire din fiecare, aşa cum făcea de doisprezece ori pe an, în fiecare fază de dezvoltare a boabelor, apoi porniră mai departe pe poteca prăfuită, ocolind povârnişul estic al colinei, spre grajduri şi ţarcuri. Se opriră la coteţul găinilor, unde baronul găsi un ou care pesemne că nu fusese dibuit în dimineaţa aceea de slujnicele de la bucătărie. După alte patruzeci de minute şedeau din nou pe banca din grădina de trandafiri, umplându-şi plămânii cu aer, ambii îmbujoraţi din cauza căldurii şi a urcuşului.

Sabina îşi cunoştea bine tatăl. Ştia că acum trebuie să tacă şi să aştepte. În mintea tatălui ei se învârteau o mulţime de gânduri, pe care i le va împărtăşi când va fi pregătit. Dacă se arăta nerăbdătoare, gândurile ce se înfiripau acum în mintea lui s-ar putea să nu ajungă la forma finală şi ea nu va avea niciodată privilegiul de a le auzi. Fata adora momentele în care tatăl ei îi împărtăşea din înţelepciunea sa şi, cu fiecare învăţătură primită, iubirea ei pentru el devenea tot mai adâncă.

Aşa că tăcu, încercând să îşi recapete suflul, şi aşteptă.

Baronul stătea şi el tăcut şi liniştit, frecând cu reverenţă între palme spicele de grâu şi secară.

— Peste o lună vor fi coapte şi gata de cosit, spuse el gânditor, privind duzina de boabe verzi ce îi rămăseseră în podul palmei.

Le răsfiră în palmă, apoi îi întinse Sabinei un bob şi le puse pe celelalte în buzunar.

— Ia aminte, Sabina, misterul vieţii se află chiar în acel bob minuscul. Ştii unde anume?

— Înăuntru, în sământă.

— Exact. Acolo unde nu se poate pătrunde cu privirea.

Luă bobul din mâna fiicei sale şi îl despică atent cu vârful unghiei.

— Uite, vezi pulpa albă a germenului?

Privi preţ de o clipă grăuntele, apoi îl aruncă în gură şi îl sparse între dinţi.

— Vai, papa, râse Sabina, tu chiar că iubeşti toate roadele pământului!

— Sunt dornic să găsesc suflul vieţii lui Dumnezeu în tot ceea ce există! răspunse baronul.

Scoase oul găsit în coteţul găinilor din celălalt buzunar, unde îl păstrase cu grijă în tot acest timp, şi i-l dădu fiicei sale.

— Unde se află viaţa în acest ou? o întrebă el.

— În gălbenuş. M-ai învăţat asta cu ani în urmă.

— Nu eşti sătulă de învăţăturile mele, Sabina? o întrebă râzând baronul.

— Niciodată!

— Ei, atunci ia să vedem, ce au în comun oul, spicul de grâu şi pământul?

— Toate trei conţin viaţă.

— Toate *ascund* viaţă! Viaţă care nu poate fi văzută decât de ochii care o caută, în asta constă misterul!

— Bine, papa, dar eu tot nu înţeleg. De ce trebuie să fie ascunsă viaţa?

— A, da. Să ştii că n-am uitat întrebarea ta – o întrebare veche de când lumea, de altfel. Te-am rugat să mă însoţeşti în această plimbare tocmai în încercarea de a găsi un răspuns.

Se opri şi îşi plimbă încet privirea peste grădină, admirând frumuseţea care îi înconjura din toate părţile.

— Căile Domnului sunt adesea ciudate şi pline de mister, spuse el în cele din urmă. De ce pare să *ascundă* mereu adevărul de ochii noştri? Nu ştiu. Nu îl înţeleg în multe privinţe şi aceasta este una dintre ele! De multe ori, Dumnezeu ascunde adevăruri în învelişuri misterioase, care par diferite de ceea ce conţin. Cine ar putea să ghicească textura şi culoarea gălbenuşului judecând după coaja tare a oului? Ce face ca o floare superbă precum trandafirul să prindă viaţă din banala ţărână de sub picioarele noastre? Nu ştiu răspunsul la această întrebare, Sabina. Nu am să înţeleg niciodată de ce Domnul alege să procedeze în acest fel. Dar mai este ceva. Am observat că, în toate aspectele lucrării Sale, Dumnezeu dezvăluie adevărul doar celor care îl caută cu adevărat. În toate lucrurile are loc un proces de triere, un proces care îi separă pe cei care caută adevărul de cei care îşi caută doar propriul interes, aşa cum utilajele de la fermă separă bobul de neghină în timpul secerişului. De-a lungul vieţii, cei care caută voia Domnului descoperă, strat cu strat, adevărul, pe când cei care îşi caută doar propriul interes, orbiţi de preocuparea lor pentru sine, încetează să îl mai vadă. Dumnezeu ascunde adevărurile cele mai adânci în învelişuri înşelătoare pentru a fi găsite de cei mânaţi de setea de a-i cunoaşte căile. Pentru ca aceştia, fără a pregeta niciun efort, să sape în adâncuri, să caute, să se roage, să ţină ochii deschişi şi să întrebe – până când găsesc răspunsul în inimile lor. De ce trebuie să fie atât de greu? Nu ştiu. Dar *aşa* este procesul cunoaşterii. Trebuie să privim mereu dincolo de înveliş, în adâncul inimii tuturor lucrurilor. Cu cât este mai însemnat adevărul, cu atât este mai ascuns şi, deci, mai greu de găsit. De aceea trebuie să îndepărtăm pleava, să despicăm învelişurile, să săpăm adânc sub pământ – acolo unde, departe de ochii lumii, se află suflul lui Dumnezeu în toate lucrurile!

— Acesta este misterul grădinii? Misterul despre care mi-ai vorbit de atâtea ori?

— Misterul? făcu râzând baronul. Nu, copila mea. Acesta

este doar unul dintre miile de mistere ascunse în grădina noastră!

— Vorbele tale încep să semene tot mai mult cu cele ale scoţianului, papa.

Baronul râse din nou. Pe neaşteptate, în mijlocul încântătoarei conversaţii pe care o purta cu Sabina, gândul îi zbură la fratele său Otto. Zâmbetul i se stinse de pe chip şi căzu, posomorât, pe gânduri.

9
Furtuni interioare

Ploaia caldă de vară răpăia persistent pe geamul murdar al ferestrei.

Furtuna, iscată undeva deasupra Mării Baltice, pusese repede stăpânire pe partea de nord a Germaniei şi de dimineaţă plouase fără încetare, spre încântarea fermierilor şi descumpănirea celor din capitală. Străzile şi trotuarele Berlinului se transformaseră în adevărate pâraie cu albii de ciment. Ziua era pe sfârşite şi ploaia încă nu dădea niciun semn că s-ar potoli.

Emil Korsch privea, stând în picioare, afară, în întuneric. Deşi nu avea nicidecum o fire înclinată spre visare, ploaia îl făcea întotdeauna să mediteze.

Timpurile acestea sunt la fel de înşelătoare ca străzile lunecoase ale Berlinului, îşi spuse el. Pline de primejdii, dar şi de oportunităţi! Pentru unul ca el, era o aventură mult mai periculoasă decât şi-ar fi imaginat oricare dintre colegii lui. Dacă vreunul dintre rivalii săi i-ar fi descoperit secretul şi l-ar fi divulgat bărbatului cu care avea întâlnire peste o oră, ar fi devenit, la rându-i, una dintre victimele anonime exterminate de SS. Dar el nu era încă pregătit să îşi verse sângele. El era un supravieţuitor. Şi uite cât de departe ajunsese datorită vicleniei sale!

Se aşeză din nou la birou şi începu să studieze hârtiile din faţa lui. Avea dosare despre americani, nemţi, ruşi şi o serie întreagă de indivizi influenţi din toate păturile sociale – informaţii pe care le adunase pentru a le folosi în scop personal atunci când va veni vremea să avanseze în ierarhia clandestină a poliţiei secrete. Invitaţia primită ieri din partea lui Himmler, *Reichsführerul* SS-ului, era un indiciu clar al faptului că acel moment sosise.

În aceste vremuri năvalnice, în care puterea naziştilor creştea văzând cu ochii, promovările în cadrul organizaţiei

se făceau cu aceeaşi repeziciune ca destituirile şi totul depindea de evaluarea făcută de Himmler. Korsch era încrezător. Nu trebuia decât să fie vigilent, să se asigure că nimeni nu sapă prea adânc în trecutul *său*.

În zilele acestea nu te mai puteai încrede în loialitate. Acum vânturile sorţii îşi schimbau direcţia mai iute decât cele ale naturii, chiar dacă norii de furtună ce se adunau la orizont nu erau la fel de vizibili precum cei veniţi din nord cu douăsprezece ore în urmă.

Trecu din nou în revistă documentele din faţa lui, pentru a se asigura că nu îi scăpase niciun detaliu care s-ar fi putut dovedi util în cadrul întrevederii.

Adunase informaţii despre tot felul de persoane – nazişti de toate rangurile, membri de seamă ai comunităţilor evreieşti, străini aflaţi în Germania, diplomaţi, lideri religioşi – şi mai ales despre bancheri şi oameni de afaceri din ale căror averi avea să se înfrupte de îndată ce se va ivi ocazia. Nu se dădea în lături de la şantaj şi extorcare de bani. Tot ce conta era să îşi facă bine treaba în cadrul partidului. Şi ce dacă, în acelaşi timp, trăgea spuza şi pe turta sa? în fond şi la urma urmei, adepţii mai întreprinzători ai partidului erau îndreptăţiţi să beneficieze şi de niscaiva câştiguri personale, nu-i aşa?

Peste patruzeci de minute Korsch părăsi clădirea. Ţinându-şi cu o mână pălăria să nu-i fie suflată de vânt şi strângându-şi cu cealaltă haina de piele în jurul corpului, urcă în maşină şi porni spre locul de întâlnire – întâlnire încununată de succes, spera el – cu bărbatul care ocupa a doua poziţie în stat.

În timp ce conducea, începu să reflecteze la drumul pe care îl avusese de parcurs pentru a ajunge – în sfârşit! – atât de aproape de vârful puterii.

Născut în Moscova sub numele de Vaslav Korskaiev, emigrase cu părinţii în Polonia la vârsta de cinci ani şi, doi ani mai târziu, chiar înainte de izbucnirea Marelui Război, în Germania.

Dureroşii ani ai copilăriei îl învăţaseră două lucruri: să urască şi să nu fie cu adevărat loial decât lui însuşi.

La început, antipatia naturală dintre nemţi şi ruşi îl determinase să se urască pe sine – să îşi urască limba maternă, accentul, numele, sângele rusesc. Peste tot era dispreţuit, ridiculizat, batjocorit şi transformat în cal de bătaie. Încercase din răsputeri să se integreze, să fie la fel ca toţi copiii germani, să le vorbească limba în mod corect; dar el era altfel şi colegii lui germani avuseseră grijă să îi reamintească tot timpul că nu avea să fie niciodată „unul de-al lor”.

Drept urmare, în curând ajunse să îi urască pe nemţi. Ura aroganţa lor, orgoliul lor arian, superioritatea cu care priveau toate celelalte rase. Totuşi, între timp, realizase şi faptul că, pentru a supravieţui, trebuia să intre în joc, să pretindă că este unul de-al lor. Şi-a jurat că, până la vârsta de douăzeci de ani, va vorbi limba germană mai corect decât un austriac sau un bavarez get-beget. Îi va bate cu propriile arme. Se va răzbuna, fără ca ei să aibă măcar habar ce li se coace. Sub masca unui neamţ pursânge, se va asigura că el va fi cel care râde la urmă.

După război îşi schimbase numele în Emil Korsch, obţinuse cetăţenia germană şi, după moartea părinţilor săi, în climatul politic confuz de la începutul anilor 1920, reuşise să obţină acte de identitate false care atestau faptul că este neamţ get-beget, născut şi crescut chiar aici, în Berlin. Aflând despre revoluţia ce izbucnise în ţara sa de baştină, se jucase o vreme cu ideea de a se întoarce în Rusia bolşevică, dar apoi, în lipsa unei loialităţi clare într-o direcţie sau alta, abandonase acest gând, alăturându-se în schimb filialei din Oberland a Partidului German Fascist şi devenind ulterior agent SS.

În 1933, când a venit Hitler la putere, Emil avea douăzeci şi şapte de ani şi urca deja vertiginos scara ierarhică a grupării naziste. Ura pe care o nutrise timp de două decenii îi era de mare folos în această nouă postură.

Păi cum altfel, când tocmai ura constituia combustibilul care alimenta cumplita maşinărie fascistă? Candidatul perfect, prin prisma temperamentului, fu recrutat imediat în rândurile Gestapoului, care se desprinsese în acelaşi an de Poliţia secretă prusacă. În anul următor, când Himmler şi Goring ordonaseră execuţiile din Noaptea cuţitelor lungi, el fusese unul dintre cei care au dus ordinul la îndeplinire. Adevărul fie spus, chiar îi făcuse plăcere să omoare membri ai Batalioanelor de Asalt (SA), lideri ai Bisericii catolice şi alte câteva persoane cu care Führerul avea nişte răfuieli mai vechi. Cu timpul învăţase să îi urască pe evrei, pe creştini, pe cei înstăriţi. Îi ura pe americani, pe britanici şi pe nemţi deopotrivă.

Totuşi, pe măsură ce poziţia lui în cadrul mişcării fasciste se consolida, simţea tot mai puternic chemarea originilor şi era dornic să afle mai multe despre revoluţia ce schimbase din temelii lucrurile în Rusia sa natală. Cu toate că bolşevismul şi fascismul se aflau, în mod declarat, la poluri opuse, iar nemţii şi ruşii nutreau o ură pătimaşă unii faţă de alţii, în psihicul lui se regăsea ura ambelor popoare. Cuprins de un fel de schizofrenie complexă, în care noţiunile comuniste se amestecau cu cele fasciste, Emil începu să citească în secret scrierile lui Marx şi chiar pe cele ale lui Lenin şi să se simtă atras de idealul comunist descris de aceştia, adăugând urilor sale mai vechi şi aversiunea comuniştilor faţă de orice formă de elitism şi faţă de toţi aristocraţii şi moşierii din lume.

Emil ajunsese chiar să îşi traseze planul de activitate ca agent SS pornind de la idealurile Revoluţiei din 1917 – convins că într-o bună zi toate grupările vechii puteri vor cădea şi locul lor va fi ocupat de o nouă elită. Că în locul moşierilor, al bogătaşilor evrei, al Bisericii creştine atotputernice şi al tuturor facţiunilor politice ale guvernului se va ridica o nouă putere, în fruntea căreia se va afla, după toate probabilităţile, Hitler. De aceea, el va urma trenul nazist, indiferent unde va duce acesta. Emil Korsch –

un membru de origine rusă, cu puternice înclinaţii comuniste, al partidului nazist şi al poliţiei secrete din Germania – constituia o enigmă până la ultima fibră a fiinţei sale contorsionate de ură.

De-a lungul anilor, învăţase să îşi mascheze furtunile interioare declanşate de Furiile sale personale. În climatul politic actual nu se făcea să îţi arăţi sentimentele. Aşa că, judecând după aparenţe, nimeni nu ar fi bănuit vendetele pe care le punea la cale Emil Korsch.

Ura sa faţă de creştini era la fel de intensă precum cea a lui Hitler faţă de evrei. Diferenţa consta în faptul că ura lui Hitler era una ideologică şi rasială, pe când cea nutrită de Korsch avea o motivaţie cât se poate de personală. Cei care îi persecutaseră părinţii şi îl trataseră cu atâta cruzime pe vremea când era copil nu fuseseră evrei, ci nemţi luterani, buni creştini de la primul şi până la ultimul. Iată de ce, de atunci, el nu simţise decât antipatie faţă de ipocrizia Bisericii germane. Creştinii, socotea el, erau indivizii cu cele mai multe prejudecăţi faţă de cei diferiţi de ei. Cui se datora ascensiunea lui Hitler la putere, dacă nu milioanelor de nemţi aşa-zişi creştini, care acum se întorseseră cu atâta sălbăticie împotriva evreilor?

De-a lungul anilor păstrase toate dosarele şi numărul acestora creştea constant. Convins că informaţiile dobândite îi vor fi de folos într-o bună zi, îi urmărea îndeaproape pe liderii organizaţiei religioase Pfarremotbund (Liga de întrajutorare a parohilor) încă din 1933, anul fondării acesteia. De îndată ce o facţiune anti-nazistă a pus bazele Bisericii Mărturisitoare, Korsch depusese toate eforturile necesare pentru a se infiltra în rândurile noii mişcări. În timp ce Hitler şi Himmler erau preocupaţi de problema evreilor, Korsch devenea expert în problema „creştinilor ce reprezentau un pericol la adresa fascismului”, adunând informaţii care, spera el, îi vor aduce într-o bună zi promovarea.

De timpuriu înţelesese, de asemenea, faptul că atât

britanicii şi francezii, cât şi americanii constituiau o ameninţare pentru regimul nazist. Guvernele democratice ale celor trei naţiuni – fiecare cu propriile idealuri de libertate individuală şi religioasă – erau cunoscute pentru năravul de a-şi băga nasul unde nu le fierbea oala. Prin urmare, el nu îi pierdea din ochi nici pe cetăţenii străini.

În timp ce făcea pe sluga plecată pe lângă superiorii săi, Korsch îşi crease, încet şi precaut, propria reţea de lachei, formată din tinerii zeloşi recrutaţi pentru a-i servi la un moment dat drept ochi şi urechi în cercurile care îl interesau.

Era însă timpul să lase toate aceste gânduri deoparte. Ajunsese la destinaţie. Acesta era momentul de turnură al destinului său.

În timp ce urca scările, fără să vrea, inima începu să îi bată puţin mai repede decât de obicei. Şovăi preţ de o clipă, apoi bătu la uşă.

10
O avansare josnică

I se strigă de câteva ori să intre.

— A, Herr Korsch! Mă bucur să te revăd, făcu Himmler, comandantul SS-ului, fără a se ridica de pe scaun sau a-i întinde mâna.

— Plăcerea este de partea mea, Herr *Reichsführer*, răspunse Korsch pocnind din călcâie.

Ridică braţul, salutând ţeapăn, apoi traversă în pas de front încăperea şi se opri în poziţie de drepţi în faţa biroului.

— Nepotul meu are o părere foarte bună despre dumneata.

— Mă simt onorat, răspunse Korsch.

— Spune că într-o bună zi ai să fii unul dintre agenţii mei de vârf şi ar fi, deci, indicat să îţi găsesc un rol mai însemnat în cadrul Gestapoului.

Korsch nu spuse nimic.

— Ţi-am citit dosarul, continuă Himmler, şi este, într-adevăr, unul admirabil, plin de servicii meritorii aduse Reich-ului.

Convorbirea dintre subalternul de treizeci şi unu de ani şi Heinrich Himmler, comandantul său suprem, prim-poliţistul Celui De-al Treilea Reich, care conducea SS-ul şi Gestapoul şi era cu doar şase ani mai în vârstă decât interlocutorul său, ţinea, fără doar şi poate, pasul cu timpurile. Într-un regim care ridica bărbatul arian la rang de zeu, cei doi – şi liderul lor aşijderea – păreau să întruchipeze exact opusul acestui ideal.

Himmler era un bărbat mărunt, din toate punctele de vedere, mic de statură, cu un suflet mic şi un fizic mediocru şi searbăd. Faţa rotundă, vocea piţigăiată, ochelarii cu rame subţiri şi postura timidă, parcă şovăielnică a corpului nu confereau pic de autoritate persoanei sale insipide, iar atitudinea lui fastidios de protocolară ducea cu gândul mai

degrabă la un anost profesor universitar decât la liderul unei naţiuni. Himmler poseda totuşi un atribut indispensabil cauzei naziste: o inimă de piatră.

Mânat de prejudecăţi şi de o ambiţie inumană, acesta lăsase cruzimea să pună stăpânire pe lăcaşul în care ar trebui să sălăşluiască iubirea. Un adept fanatic al ideii de superioritate rasială, Himmler îi detesta pe evrei, pe negri, pe asiatici, pe ruşi, pe sârbi şi pe arabi. În iunie 1934, fusese creierul operaţiunii numite Noaptea cuţitelor lungi, iar mai nou mintea lui dementă ticluia în secret planuri de arestare şi exterminare în masă a evreilor şi a slavilor. Bineînţeles că, înainte de a-i extermina, îi va supune, în numele ştiinţei, unor serii de experimente groteşti de purificare a rasei de genul celor pe care le făcea la crescătoria de păsări la care lucrase înainte de a se alătura mişcării naziste.

Adevărul fie spus, Himmler era reflecţia perfectă a Führerului. Mărginit fizic şi intelectual, incapabil să stabilească o apropiere emoţională într-o relaţie, falit din punct de vedere moral şi spiritual, Hitler era atras de stârpituri cu un caracter la fel de slab şi, împreună cu aceştia, reuşise să îngenuncheze, prin brutalitate şi teroare, o întreagă naţiune, care avea să le ducă la îndeplinire cumplitul plan. Strânsese în jurul său o clică influentă – între membrii căreia se numărau Himmler, Hermann Göring şi Martin Bormann – cunoscută drept Clubul de la miezul nopţii; un nume cât se poate de inspirat având în vedere faptul că Germania nu se îndrepta, sub cârma demonicilor săi conducători, spre mult-visatul Keich milenar, ci spre cel mai întunecat miez de noapte din lunga şi impetuoasa ei istorie.

Superioritatea germană lipsea, însă, cu desăvârşire liderilor care o propovăduiau. Un adevărat om de caracter, împăcat cu sine însuşi, îşi trăieşte viaţa în pace şi modestie, fără a simţi nevoia să se fălească şi să îi înjosească pe cei diferiţi de el. Doar inferioritatea produce îngâmfare.

Susţinerea îndârjită a contrariului nu face decât să dezvăluie ceea ce în zadar se încearcă a ascunde prin cuvinte. Mantra nazismului – cum că mândria, vitejia, puterea şi supremaţia naţiei germane trebuie să se reafirme – era în mod clar motivată, la niveluri profunde, tocmai de nesiguranţa personală a celor care o transmiteau cu cea mai mare vehemenţă, ştiind prea bine că ei nu se potrivesc în nicio privinţă idealului celtic.

Integritatea caracterului german nu s-a coborât nicicând mai jos decât în ceasul negru al istoriei, când naţional-socialismul a fost lăsat să acapareze întreaga naţiune – o naţiune cândva demnă.

Acum, urmând exemplul liderului său, Himmler căuta, la rândul lui, recruţi pentru *propriul* său cuibuşor al întunericului.

— Înţeleg, continuă Himmler, uitându-se spre hârtiile din faţa sa, că nutreşti un oarecare dispreţ faţă de creştini şi de Biserică în general.

— Aşa este, Herr *Reichsführer*.

— Eşti ateu, Herr Korsch? întrebă Himmler, ţintuindu-l brusc cu privirea.

Ochii mici şi rotunzi sticleau ca nişte mărgele, dar faţa îi era lipsită de orice expresie. Era un test, fireşte.

— Eu sunt devotat exclusiv Führerului şi Reich-ului, *mein Reichsführer*, răspunse Korsch.

Himmler continuă să îl fixeze cu privirea. Lumina difuză a becului de deasupra capului îi bătea în ochelari, împiedicându-l pe Korsch să vadă ochii ce îl sfredeleau. După o clipă, aparent satisfăcut, Himmler coborî privirea.

— Mă bucur să aud asta, spuse el. După cum ştii, mult-iubitul nostru Führer este un om extrem de evlavios. Credinţa sa în Cel de Sus stă la baza a tot ceea ce reprezintă şi încearcă să realizeze naţional-socialismul.

Se opri, ochindu-şi din nou interlocutorul. Tânărul nazist, care de-a lungul timpului învăţase să îşi ascundă reacţiile cu aceeaşi măiestrie ca superiorul său, nu spuse nimic.

— Totuşi, continuă Himmler, în cadrul Bisericii a apărut un element perturbator care nu realizează beneficiile pe care le aduce cauza noastră religiei din Germania. Ştii, fără îndoială, că există un număr restrâns de lideri religioşi care se opun politicii Führerului.

— Ştiu despre cine este vorba, *mein Reichsführer*.

— Şi, după părerea dumitale, Herr Korsch, cum ar trebui să procedăm în privinţa lor?

Încă o întrebare-capcană.

— Biserica trebuie să fie epurată de aceşti indivizi, *mein Reichsführer*.

Colţurile buzelor comandantului se arcuiră într-un surâs aproape insesizabil, care dispăru însă cu repeziciune. Nepotul său avusese dreptate: tânărul agent era, într-adevăr, plin de potenţial.

— Şi cum consideri că ar trebui făcută această *epurare*?

— Cu discreţie, la început.

— Şi dacă această abordare nu ar da rezultate?

— Atunci s-ar impune aplicarea unor măsuri mai drastice.

— Aşadar ar trebui ca aceşti lideri să fie îndepărtaţi... doar din Biserică?

— Şi din Reich, în cazul în care continuă să se opună cauzei noastre.

— Ce înţelegi prin „măsuri mai drastice”, Herr Korsch?

— Interzicerea activităţilor de propovăduire, semnarea unui jurământ de credinţă. Încarcerarea celor care opun rezistenţă.

— Astfel de măsuri sunt deja puse în aplicare.

— Dar fără a obţine rezultate mulţumitoare, dacă îmi permiteţi, Herr *Reichsführer*.

Himmlerâl săgetă cu privirea.

— Şi crezi, poate, că dumneata ai reuşi să obţii rezultate mai bune? întrebă el pe un ton uşor sarcastic.

— Cu tot respectul, domnule comandant, da, cred că aş putea.

— Cum?

— Am dosare şi persoane de contact. Cu susţinerea Gestapoului şi a SS-ului, sunt convins că aş putea pune capăt acestor răzvrătiri.

Tăcere. Himmler scoase o foaie de hârtie din dosarul din faţa sa şi îşi trecu privirea peste ea.

— Înţeleg că vorbeşti fluent limba rusă, Herr Korsch.

— Aşa este.

— Cum se explică faptul acesta?

— Am crescut în partea de est a ţării, *mein Reichsführer*, lângă hotarul cu Polonia. În vecinătatea casei noastre trăiau mulţi imigranţi ruşi.

— Şi ai învăţat limba... din mers? întrebă sceptic Himmler.

— Am o înclinaţie naturală pentru învăţarea limbilor străine.

— Şi, ia spune, Herr Korsch, îţi este *dragă* Rusia?

— Nu, domnule comandant, răspunse Korsch puţin cam pripit, fapt care păru totuşi să treacă neobservat de către Himmler. Urăsc Rusia, *mein Reichsführer*.

— Şi scumpul nostru *Führer* o urăşte, zise Himmler. Atunci cum de ţi-ai însuşit atât de bine limba rusă?

— M-am gândit că într-o bună zi s-ar putea să îmi fie de folos pentru servirea cauzei noastre, *mein Reichsführer*.

— S-ar putea să ai dreptate, Herr Korsch. Ţi-a fost de vreun folos până acum?

— Am la ambasadă câteva persoane de legătură la care apelez din când în când.

Himmler primi informaţia cu mai mult interes decât lăsă să i se citească pe chip.

— S-ar putea să am nevoie de un agent de încredere, zise el. Purtăm în continuare aşa-zise *tratative* cu bolşevicii. În viitor s-ar putea să am nevoie de un spion care să se infiltreze printre ei. Crezi că ai putea trece drept rus, Herr Korsch?

— Cred că da, să trăiţi!

— Şi ai fi dispus să o faci?

— Mă supun bucuros ordinelor dumneavoastră, oricare ar fi ele, *mein Reichsführer*.

— Ai mai colaborat cu ruşii până acum?

— Am un informator în ambasada rusă.

— Se pare că eşti un bărbat foarte întreprinzător, Herr Korsch.

— Nimeni nu avansează în cadrul SS-ului, dacă nu este capabil să îşi dovedească valoarea.

— Şi ţelul dumitale este să avansezi?

— Ţelul meu este să servesc Reich-ul.

Urmă un moment lung de tăcere. Korsch rămase nemişcat, în timp ce Himmler stătea îngândurat cu privirea aţintită spre birou.

— Eşti în stare să ucizi, Herr Korsch? întrebă acesta în cele din urmă, necunoscând rolul jucat de tânărul nazist în Noaptea cuţitelor albe.

— Da, să trăiţi!

— Cu propriile mâini?

— Dacă este necesar, da.

— Ai ucis vreodată?

— Da.

Urmă din nou o scurtă pauză. Se făcuse târziu. Oraşul era scufundat în tăcere. În clădire nu se auzea niciun zgomot.

— Am să îţi dau o însărcinare specială, Herr Korsch, spuse într-un târziu Himmler. Te numesc responsabil cu problema creştinilor. Îmi vei raporta direct tot ceea ce afli. Ai libertatea de a-ţi recruta proprii agenţi, cu singura condiţie ca aceştia să fie loiali trup şi suflet mie, Reich-ului şi, desigur, mult-iubitului nostru Führer. Ai înţeles?

— Da, Herr *Reichsführer*.

— Ai un an la dispoziţie pentru a rezolva problema.

— Nu am să vă dezamăgesc.

— Bineînţeles că nu. Între timp, filează-i în continuare pe diplomaţii ruşi şi americani aflaţi în Berlin. S-ar putea să am

nevoie şi de persoanele de legătură din ambasadele cu pricina.

— Am înţeles, să trăiţi!

Himmler coborî privirea şi începu să răsfoiască un alt dosar. Korsch rămase nemişcat, în poziţie de drepţi. Când, după vreun minut, îşi ridică din nou ochii, Himmler păru surprins să îl vadă tot acolo.

— Asta a fost tot, Korsch, spuse el pe un ton tăios.

— Am înţeles, să trăiţi! răspunse tânărul agent al Gestapoului, salutând din nou prin ridicarea braţului, după care se întoarse pe călcâie şi porni ostăşeşte spre ieşire.

Partea a II-a
Misterul împărăţiei
1937, mijlocul verii

11
Sosesc oaspeţi la moşie

Invitaţia nici că putea să vină într-un moment mai oportun, îşi zise Thaddeus McCallum.

Din 1935, când se anunţase oficial reînarmarea Germaniei, angajaţii Ambasadei americane la Berlin se aflau într-o postură delicată, supuşi tot mai multor presiuni ascunse, nerostite. Din cauza poziţiei declarate a Statelor Unite – şi anume cea de neutralitate – erau nevoiţi să execute un constant exerciţiu de echilibristică diplomatică printre francezi, britanici şi nemţi – sarcină ce, având în vedere agresivitatea crescândă manifestată de Hitler, devenea tot mai dificilă pe zi ce trecea.

Reocuparea Renaniei cu un an în urmă nu fusese decât începutul, se temea McCallum. Indolenţa francezilor, care nu opuseseră niciun fel de rezistenţă atunci când *Wehrmachtul* încălcase demilitarizarea regiunii impusă în 1919 prin Tratatul de la Versailles, nu prevestea nimic bun. Nemţii nu aveau să se oprească aici. De altfel, se ştia că Hitler planifica deja anexarea Austriei – ţara sa natală. *Anschlussul* constituia unul dintre principalele obiective ale naziştilor. McCallum se temea că, odată ce piesele de domino vor începe să cadă – fapt ce se putea petrece dintr-un moment în altul – nu vor mai putea fi oprite.

Reciti scrisoarea.

Prietenul său, baronul, parcă i-ar fi citit gândurile. Tot ce îşi dorea în momentul de faţă era să evadeze din marele oraş. Un sfârşit de săptămână petrecut la moşia Dortmann

ar fi un respiro cât se poate de binevenit.

Era convins că Matthew nu va avea niciun fel de obiecţii. De când o cunoscuse pe Sabina la petrecerea din grădină, fiul său nu contenea să vorbească despre ea. La fel cum ceilalţi invitaţi la evenimentul cu pricina nu conteniseră să se amuze pe seama comicului incident care îl silise să se retragă înainte de vreme!

În timpul cinei din seara aceea, McCallum îi spuse fiului său de scrisoare şi i-o citi cu voce tare.

— Ei, Matt, ce părere ai?

— Nu ştiu dacă pot să dau ochii cu ea după ceea ce s-a întâmplat la petrecere... M-am făcut de râsul lumii!

— Ei i s-a părut foarte amuzant. Oricum, în urma incidentului, hainele ei erau la fel de ude şi de răvăşite ca ale tale şi puţin părea să îi pese de faptul că toţi râd de ea.

— Da, dar eu am căzut în iaz, nu ea!

— Stai liniştit. Din câte mi-am dat eu seama, Sabina nu pare genul de fată care să ţină cont de gafa asta.

Matthew încuviinţă din cap.

— Mda, bănuiesc că ai dreptate. Adevărul fie spus, Sabina chiar e o fată pe cinste. Ne-am împrietenit imediat. De când suntem în ţara asta n-am mai întâlnit pe nimeni ca ea. E atât de sociabilă şi de directă!

— Seamănă cu tatăl ei. Ţin minte că ne-am apropiat de cum am făcut cunoştinţă. Sunt, fără doar şi poate, diferiţi de compatrioţii lor. Ei, ce zici? Eu sunt pregătit să mă relaxez câteva zile la ţară.

— Sună bine. Când plecăm?

— Suntem invitaţi la sfârşitul săptămânii. Pornim vineri după-amiază şi ne întoarcem acasă duminică.

Patru zile mai târziu, automobilul cu care călătoreau Matthew şi Thaddeus McCallum cotea de pe drumul de ţară pe aleea mărginită cu mesteceni ce ducea spre vârful dealului, la moşia baronului Heinrich von Dortmann.

Ajunşi pe culme, cei doi aruncară o privire corespunzător de detaşată santinelei de piatră din mijlocul

fântânii şi, apoi, Thaddeus opri maşina în faţa casei. Spre surprinderea lor, nu fură întâmpinaţi de un angajat, ci de însuşi stăpânul casei, care se năpusti afară pe uşă, tot numai un zâmbet, şi le scutură călduros mâinile de îndată ce coborâră din automobil, apoi le luă personal în primire cele două valize şi îi conduse înăuntru.

Peste o jumătate de ceas, după ce McCallum şi fiul acestuia se instalară în camerele lor, familia von Dortmann li se alătură în salonul de oaspeţi de la parter.

— Permiteţi-mi să fac prezentările, domnule McCallum, spuse baronul în limba sa maternă. Soţia mea nu vă vorbeşte limba, aşa că veţi avea ocazia să vă exersaţi cunoştinţele de limbă germană. Marion von Dortmann... Thaddeus McCallum şi fiul său, Matthew.

— Fiţi bineveniţi în casa noastră, zise soţia sa, dând mâna cu cei doi invitaţi. Soţul meu mi-a povestit multe despre domniile voastre.

— Încântat de cunoştinţă, frau von Dortmann, spuse McCallum.

— Sper că nu v-a povestit *chiar totul* despre mine, interveni Matthew, zâmbind mânzeşte înspre Sabina.

— Hm, mă tem că am aflat deja despre incidentul de la iaz, răspunse frau von Dortmann, surâzând.

Lui Matthew îi scăpă un geamăt.

— Dar nu vă faceţi griji, continuă stăpâna casei. Vă aflaţi între prieteni. Luaţi loc, vă rog. Heidi ne va aduce de îndată cafea, ceai şi prăjituri.

— Soţia mea şi ajutoarele ei de la bucătărie se îngrijesc să avem întotdeauna bucate din belşug, comentă baronul în timp ce se aşezau cu toţii confortabil pe scaunele şi canapelele tapiţate cu piele din spaţiosul salon. E de mirare că nu suntem cu toţii supraponderali!

— Graşi şi sănătoşi, după cum am observat că se poartă în Germania, zise Thaddeus McCallum. Sau, cel puţin, aşa mi s-a părut mie de când trăiesc aici.

— Aveţi dreptate, răspunse râzând baronul. Ştiind că

trebuie să sosiţi, azi am luat un prânz frugal. În seara aceasta vom servi cina la ora şase, după obiceiul *american*, iar mâine vom lua masa principală la ora unu, după obiceiul *german*.

— Vorbiţi ca un adevărat diplomat domnule baron! exclamă Matthew.

— Dorim ca toţi oaspeţii noştri să se simtă ca acasă, adăugă Marion.

— Primiţi des oaspeţi? întrebă McCallum.

— Nu ştiu dacă „*des*” este cuvântul potrivit, răspunse frau von Dortmann. În orice caz, oaspeţii ne calcă pragul cu regularitate, fie că este vorba de prieteni de familie, de cunoştinţe sau chiar de persoane pe care nu le cunoaştem.

— Ştiam că poporul german este ospitalier, dar nici chiar aşa…

În momentul acela, în salon intrară două slujnice, fiecare aducând câte o tavă. Pe una dintre tăvi se afla un ceainic şi un ibric cu cafea, iar cealaltă era încărcată cu prăjiturele, un tort mare cu cremă de frişcă şi ciocolată şi un pandişpan presărat cu fructe. Slujnicele aşezară platourile pe bufetul din lemn de stejar şi începură să îi servească pe stăpânii casei şi pe oaspeţii acestora.

După câteva minute, baronul von Dortmann fu cel care reluă conversaţia.

— Când aţi intrat, aţi observat, probabil, cuvintele gravate în scriere veche deasupra uşii casei noastre.

— De observat, le-am observat, zise McCallum, dar, sincer să fiu, nu am zăbovit îndeajuns asupra lor pentru a le putea interpreta în mod corect. Vă rog să-mi amintiţi.

— Deasupra uşii de la intrare sunt înscrise următoarele cuvinte: *Ein Landhaus Für Leben Und Zurückgezogenheit*, răspunse baronul.

— Nu ştiu ce înseamnă ultimul cuvânt.

— Traducerea mot à mot ar fi: O casă de ţară pentru viaţă şi solitudine. Există nuanţe subtile care sunt dificil de tradus într-o altă limbă, aşa că, într-un cuvânt, eu i-aş

spune *refugiu* sau *adăpost*. De-a lungul anilor, noi i-am zis, simplu, *Lebenshaus* – Casa vieţii. Practic, în limba germană este impropriu spus aşa. Corect ar fi fost *Haus des Ixbens*, însă eu am dorit un nume format dintr-un singur cuvânt şi, cum familia mea este multilingvă, mi-am permis să folosesc o mică licenţă poetică.

— Cred că înţeleg sensul. Un fel de casă de odihnă pentru suflet.

— Exact! O casă de odihnă pentru suflet – ce alegere inspirată de cuvinte! Bine zis, McCallum, bine zis! exclamă baronul, râzând cu poftă.

— Bine, dar ce înseamnă asta, de fapt? întrebă Matthew. Ne-aţi explicat ce înseamnă cuvintele, dar nu şi ceea ce se *ascunde* în spatele lor.

— Herr McCallum, aveţi un fiu extrem de perspicace, care ştie să pună întrebări potrivite, observă soţia baronului.

— Recunosc că şi eu sunt curios să aflu semnificaţia inscripţiei, spuse Thaddeus. Semnificaţia *din spatele* semnificaţiei.

— Am adus vorba despre inscripţie tocmai pentru a răspunde întrebării dumneavoastră cu privire la oaspeţii care ne calcă pragul, spuse baronul. După cum vedeţi, suntem o familie restrânsă, care a fost binecuvântată cu o casă enormă, în care ar încăpea douăzeci de familii. Chiar şi împreună cu angajaţii, al căror număr a scăzut simţitor în ultimii ani, nu ocupăm decât o parte infimă din acest imens edificiu.

Baronul luă o gură de cafea, muşcă din prăjitura aşezată pe farfurioara pe care o ţinea pe genunchi şi apoi continuă:

— De câţiva ani buni încoace, casa noastră a fost mai mereu binecuvântată cu oaspeţi – veniţi de aici, din zonă, de la oraş sau chiar de la mari depărtări. Nici noi nu ştim cum a început totul. Sigur e că, de cum ne-am căsătorit – câţi ani au trecut de atunci, *Liebchen*, să tot fie vreo douăzeci şi unu?...

— *Ja*, Heinrich, îi răspunse zâmbind soţia sa, *einundzwanzig*.

— Ei bine, în aceşti douăzeci şi unu de ani, moşia noastră a fost binecuvântată cu o mulţime de vizitatori. La început era vorba mai ales de prieteni de-ai noştri, apoi de prieteni de-ai prietenilor până când, treptat, bănuiesc că s-a dus vorba că există un loc la ţară unde oricine poate să petreacă o zi sau două în pace şi solitudine. Nu am căutat niciodată cu tot dinadinsul acest lucru – nu o facem nici acum – dar uite că aşa a fost să fie şi asta ne face să ne considerăm binecuvântaţi. De aceea, pentru noi, camerele de oaspeţi au devenit la fel de importante precum cele ale familiei. În mare parte dintre ele, pentru ca *Lebenhaus* să fie mereu pregătită pentru oaspeţi, se face curat şi se aeriseşte zilnic.

— Foarte interesant. Şi cu ce îşi ocupă timpul cei care vin aici?

— Nu există un program prestabilit, dacă la asta vă referiţi. Uneori stăm de vorbă, alteori oaspeţilor le place să se bucure de singurătate. Locurile acestea au un efect calmant, liniştitor. Mulţi dintre cei ce ne-au vizitat moşia ne-au mărturisit ulterior că zilele petrecute aici i-au schimbat pentru totdeauna. Unii vin special pentru a ne vizita grădina.

— Da, am auzit şi eu de faimoasa dumneavoastră grădină.

— Indiferent de motivul care îl aduce aici, fiecare vizitator este întotdeauna binevenit la *Lebenshaus*, şi, deşi în această viaţă s-a întâmplat să port un titlu nobiliar, atunci când avem oaspeţi, eu mă consider slujitorul lor. Noi... şi ferma noastră... suntem aici pentru a servi *viaţa*, Thaddeus – în felul şi măsura în care ea este dată de Dumnezeu celor ce vin aici.

Încăperea se cufundă în tăcere, toţi cei prezenţi reflectând la sensul cuvintelor rostite de baron.

Ziua, care continuă cu un tur al moşiei şi o plimbare

preliminară prin grădină, se sfârşi parcă prea repede. Baronul se duse la culcare târziu, încântat din cale afară de noii săi prieteni care depăşiseră, încă înainte de lăsarea serii, statutul de simple cunoştinţe.

12
O dimineaţă în grădină

— Ştiam că am să te găsesc aici, papa!

— Sabina! exclamă surprins baronul, întorcând capul spre fiica sa. Ce te aduce aici atât de devreme?

— Să ştii, papa, că nu doar bărbaţii simt chemarea răsăritului de soare. Uneori o simt şi eu.

— Ştiu, draga mea, ştiu! răspunse râzând baronul. Este cel mai frumos moment de peste zi. Nu pot înţelege cum de se îndură unii să doarmă când natura ne oferă un spectacol de o asemenea frumuseţe – mereu altul. Ei şi, ia spune-mi, cum de *ai ştiut* că sunt aici?

— Păi unde altundeva să fii?

— Ah, chiar că îţi cunoşti bine părintele!

— Şi, în plus, nu a trebuit decât să mă las condusă de aroma cafelei, adăugă Sabina zâmbind.

Baronul von Dortmann aruncă o privire spre ceaşca pe care o ţinea în mână şi râse. Deşi cafeaua suedeză era, într-adevăr, aromată, se îndoia că aroma acesteia ar fi fost chiar *atât* de puternică. Inspiră adânc, umplându-şi plămânii nu atât cu parfumul cafelei, cât cu aerul dimineţii.

— Nimic nu se compară cu prospeţimea aerului inspirat dimineaţa, spuse el, înainte ca ultimele rămăşiţe de întuneric, umezeală şi răcoare de peste noapte să fie risipite de căldura zilei. S-a trezit Marion?

— Da, este în bucătărie cu Heidi şi Carola.

— Şi oaspeţii noştri?

— Pe ei nu i-am văzut, papa. Mă tem că dorm în timpul celui mai frumos moment de peste zi.

— Eu zic să-i iertăm de această dată, râse tatăl său. Sunt obosiţi după drumul de ieri şi le va mai trebui cel puţin o noapte pentru a lepăda lanţurile vieţii de la oraş. Unde mai pui că ieri i-am ţinut de vorbă până târziu! Ei, dar îţi promit că mâine vor fi aici, împreună cu noi, înainte de

cântatul cocoşilor! Nu este suficient să viziteze grădina la amiază. Trebuie să vadă cât de frumoasă este şi la răsăritul soarelui, nu-i aşa?

— Aşa este, papa! Vom fi aici cu toţii înainte ca Heiko să se apuce de mulsul vacilor!

Baronul sorbi din cafea şi Sabina începu să se plimbe pe alee, printre şirurile de trandafiri. După ce făcu un ocol larg, se întoarse lângă banca pe care stătea tatăl ei.

— Vrei să te las singur, papa?

Bărbatul zâmbi şi o luă de mână.

— În viaţa aceasta n-aş vrea să fiu decât alături de tine... aici... *şi* alături de mama ta, adăugă el, făcându-i cu ochiul.

— Când am venit făceai şi altceva în afară de a admira trandafirii, nu-i aşa?

Baronul zâmbi, apoi încuviinţă din cap.

— Am obiceiul să mă rog pentru toţi cei pe care îi trimite aici Tatăl nostru ceresc. El ne-a binecuvântat cu un trai îmbelşugat, pe care nu aş putea şi nu m-aş simţi vrednic să îl duc fără călăuzirea Lui. Sunt convins că planurile Sale în ceea ce ne priveşte nu au de a face doar cu cultivarea grânelor. Pe câmpurile Domnului a început să crească o altfel de cultură.

— Te rugai pentru Matthew şi pentru tatăl lui?

— I-am vorbit lui Dumnezeu despre ei şi L-am rugat ca răstimpul pe care îl petrec aici să fie unul valoros – valoros după măsura Lui, nu cea a omului...

— Şi eu m-am trezit azi dis-de-dimineaţă, cu gândul la ei.

— Prezenţa lor aici nu este o întâmplare. E drept că le-am trimis o invitaţie, dar toate căile Domnului au un scop bine determinat. Eu încerc mereu să urmez aceste scopuri, chiar dacă uneori îmi este greu să îmi dau seama care sunt ele.

— Papa, tu pari să ştii mereu ceea ce urmăreşte Dumnezeu.

— Când vei ajunge la vârsta mea, copilă, ai să îţi dai şi tu seama cât de puţine ştii, cât de slabă ţi-e încrederea şi cât de puternic orgoliul, răspunse baronul oftând. Deoarece de ani de zile merg pe această cărare alături de Domnul, poate că în ochii tăi par un bărbat cu o încredere nestrămutată în propriile-i puteri, dar ah, fetiţa tatii, află că sunt momente când mă simt neştiutor şi neputincios ca un prunc.

— Chiar că nu-mi vine să cred una ca asta, spuse Sabina, uşor alarmată.

— Într-o bună zi ai să înţelegi, fata tatii. Într-o bună zi ai să înţelegi.

După ce îşi luară la revedere, Sabina porni în jos pe povârniş, adâncindu-se în desişurile grădinii. Baronul mai rămase o vreme aşezat pe bancă.

Patruzeci de minute mai târziu, cei doi, din nou împreună, ieşeau tăcuţi din grădină. Baronul avea un braţ petrecut peste umerii fiicei sale, iar în cealaltă mână ţinea un fir lung de trandafir, cu petalele de un roşu aprins. Trecură pe sub arcada de piatră, urcară treptele ce duceau spre curte, traversară peluza frumos îngrijită şi intrară în casă. În bucătărie, femeile munceau deja de zor.

Baronul traversă încăperea, salutând slujnicele cu entuziasmul pentru care sunt renumite comunităţile de fermieri din Germania, şi se opri în dreptul soţiei sale. O sărută, îi dărui trandafirul, apoi se aplecă şi îi şopti ceva la ureche.

Faţa femeii se lumină de un zâmbet sincer şi cald.

După ce baronul plecă să vadă dacă s-au trezit musafirii, Sabina se apropie de mama sa.

— Ce ţi-a spus tata?

— Ceea ce îmi spune în fiecare dimineaţă, răspunse Marion von Dortmann.

— Bine, dar ce anume?

— Secretul trandafirului.

13
O plimbare prin pădure

În aceeaşi dimineaţă, pe la orele zece şi jumătate, Sabina şi Matthew traversau împreună curtea din spatele casei.

Hotărâseră să facă o plimbare călare înainte de prânz, iar acum, în timp ce coborau dealul spre grajduri, echipaţi în mod corespunzător – ea într-un costum de călărie cafeniu, iar el cu pantalonii şi cizmele de călărie primite de la stăpânul casei – Sabina îi explica lui Matthew deosebirile de personalitate dintre cei doi cai între care trebuia să aleagă. Schmidt, grăjdarul, înşeuase deja murgul preferat al Sabinei şi avea şaua pregătită şi pentru calul oaspetelui.

Peste douăzeci de minute, cei doi tineri coborau deja spre sud – ea, călare pe Morgan, un armăsar negru, iar el, pe Belgian, un cal cu păr sur – pe aleea ce mărginea perimetrul Grădinii Primăverii. Traversară podeţul îngust de peste pârâu, aproape de punctul în care acesta cotea pe sub gardul viu, continuându-şi cursul spre pădurea de pini prin inima grădinii.

— Ţi-ai revenit după căzătura în iazul unchiului Otto? întrebă la un moment dat Sabina.

— Speram să nu aduci vorba de asta!

— Ei, hai că nu a fost chiar atât de groaznic!

— Nu a fost atât groaznic, cât umilitor! Mi-e ciudă că l-am făcut de râs pe tata într-un cerc atât de select.

— Mie mi s-a părut amuzant!

— Dar ce-o fi gândit verişoara ta când ne-a văzut târându-ne înapoi spre casă, tu cu rochia leoarcă de apă, iar eu făcut ciuciulete, în timp ce toată lumea se prăpădea de râs?

— Cui îi pasă! exclamă râzând Sabina. Mie mi s-a părut foarte amuzant!

— Poate că ţi s-a părut amuzant, dar eu aş vrea să-mi

şterg complet din memorie ziua aceea!

Cărarea coti spre pădure şi în curând fură împresuraţi de umbrele pinilor. O linişte adâncă se pogorî asupra lor şi vreme îndelungată călăriră fără să scoată un cuvânt. Nu se auzea decât zgomotul copitelor pe drumul bătătorit.

— Ador mirosul acesta!... oftă într-un târziu Sabina.

Matthew inspiră adânc, apoi încuviinţă din cap, zâmbind satisfăcut.

— Nimic nu se compară cu mirosul unei păduri de pini, spuse el, şi mai cu seamă într-o zi însorită ca aceasta. După părerea mea, pinul conţine – undeva în ace sau în scoarţă – un ingredient secret care este activat de razele soarelui şi de căldura lor. Mireasma unei păduri de pini într-o zi cu soare este cu totul unică.

— Măi să fie, Matthew! exclamă încântată Sabina. Nu credeam că şi tu eşti un iubitor al naturii!

— De ce? Nu am afirmat niciodată contrariul.

— Vai, şi eu care credeam că te-am înnebunit cu trăncăneala mea despre Alpi şi despre Grădina Primăverii!

— N-am vizitat, ce-i drept, Alpii şi nu am fost de multe ori nici pe malul mării, dar asta nu înseamnă că nu *iubesc* pădurile!

— Aveţi păduri în America?

— Şi încă ce păduri! exclamă Matthew. Pe cât este el de înmiresmat, acest pâlc de pini nici nu ar putea fi calificat drept pădure în statul meu natal.

— Şi care este statul tău de baştină?

— Montana.

— Hm... Am auzit de New York şi de California, dar nu şi despre Montana. Este frumos acolo?

— Frumos e puţin spus! Este imens. Noi nu avem Alpi, dar avem Munţii Stâncoşi. Şi câmpii întinse, populate de căprioare, elani şi chiar bizoni americani.

— Şi păduri?

— Cum nu sunt altele în lume! Păduri înmiresmate de pini şi de brazi şi de molizi – fiecare cu propria sa floră şi

faună.

— Şi cât de mare este statul Montana?

— Cât toată Germania!

— Incredibil! Un stat mare cât Germania!

— Ei, acum înţelegi cum sunt pădurile de la noi?

— Cred că va trebui să-mi dai o mână de ajutor.

— Imaginează-ţi o pădure care se întinde de aici până la Berlin şi apoi în jos spre Poznan, fără a fi întreruptă de un oraş sau măcar de un sat, apoi un luminiş mare cât două sau trei oraşe, care continuă pe cealaltă parte cu o pădure la fel de mare. Aşa arată pădurile din Montana.

— Să înţeleg că nu îţi place păduricea mea de pini?... întrebă Sabina după un moment de tăcere.

— Nici vorbă de aşa ceva! răspunse râzând Matthew. Dintre toate locurile pe care le-am văzut în ultimii patru ani, acesta îmi aminteşte cel mai mult de Montana. Totuşi, există şi ceva diferit aici, ceva ce îmi place, deşi nu îmi dau exact seama ce este.

— Ceva diferit?...

— Poate faptul că aici pădurea nu este atât de deasă. Copacii sunt mai răsfiraţi şi poţi să vezi printre ei. Este o pădure mai prietenoasă, să zicem aşa.

— Ar trebui să vezi Pădurea Neagră de lângă Bavaria. Aceea nu-i deloc o pădure prietenoasă!

— Atunci poate că aceasta este o pădure specifică nordului. Mie îmi place. Pare genul de pădure în care poţi să hoinăreşti la nesfârşit şi chiar să te rătăceşti fără a te simţi *cu adevărat* rătăcit, înţelegi ce vreau să zic?

— Poate că nu pe deplin, dar acum hai să îţi arăt unul dintre locurile mele preferate de aici, din pădure.

Cu aceste cuvinte, Sabina porni înainte la galop. Matthew se strădui să ţină pasul cu ea, dar fata aproape că îi ieşise din raza vizuală când brusc o văzu oprind şi descălecând.

O ajunse din urmă, opri armăsarul şi sări şi el jos din şa. După ce priponiră caii, Sabina o luă înainte printre copaci.

Păşeau pe iarba arcuită, presărată cu ace, printre pini cu trunchiuri subţiri, ce abia dacă depăşeau douăzeci de centimetri în diametru. Acum că lăsaseră caii în urmă, singurele zgomote care se auzeau erau cele ale uscăturilor ce le trosneau sub încălţări.

Deşi pădurea devenea tot mai deasă. Sabina înainta cu hotărâre. La un moment dat crengile şi acele pinilor se strânseră atât de tare în jurul lor, încât Matthew, care mergea la un pas în urma fetei, trebui să îşi ferească faţa cu mâinile pentru a răzbi înainte. De văzut, nu mai vedea aproape nimic în jurul lui. Mai merseră aşa o vreme – Sabina, înaintând neînfricată prin desiş, el, urmând-o orbeşte – până când ajunseră la o poiană înverzită.

Matthew privi uluit în jur, parcă nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— Ei, porţiunea aceasta de pădure a fost suficient de deasă pentru gusturile tale? îl întrebă râzând Sabina.

— Habar nu aveam *încotro* mergem! Mda, te poţi rătăci cu uşurinţă pe aici... Dar ce este locul acesta?

— Un luminiş. O pajişte.

— Bine, dar este atât de bine ascunsă, aici, în inima pădurii... Ce refugiu perfect!...

De-ar fi ştiut cei doi tineri cât de profetice erau aceste cuvinte! Peste ani, amândoi aveau să îşi aducă aminte cu dor de nepreţuitele clipe pe care le petreceau acum împreună. Era ca un răgaz idilic, ca un refugiu departe de viteza crescândă a tumultuosului secol XX. Din nefericire, această pace avea să fie spulberată mult prea curând.

Băiatul continuă să privească în jur cu ochii mari de uimire. Se aflau, într-adevăr, la marginea unui luminiş circular cu un diametru de cel mult cincisprezece metri. Pinii care îl mărgineau din toate părţile erau atât de deşi încât păreau să formeze un zid în jurul poienii. Totuşi, pe pajiştea plată nu se vedea niciun tufiş sau măcar un ciot – doar iarbă de pădure, verde şi luxuriantă, strălucind încă de roua dimineţii.

— N-or fi ele foarte mari, dar şi pădurile noastre au ciudăţeniile lor. Toate sunt presărate cu astfel de poieniţe. Totuşi, din cauza copacilor deşi care le înconjoară, puţini ştiu de existenţa lor.

— Este un loc minunat... ascuns şi liniştit, spuse Matthew, păşind încet pe iarbă.

În mijlocul pajiştii, se opri şi se întoarse de jur-împrejur, studiind amănunţit locul.

— Nu vezi decât iarba de sub picioare, zidul de copaci şi albastrul cerului. Poiana aceasta este un mic univers ascuns! Cum de ai găsit-o?

— Cunosc pădurile acestea ca-n palmă, răspunse Sabina. M-am jucat şi m-am plimbat pe aici încă de când eram de-o şchioapă.

— Vii des aici? o întrebă Matthew.

— Acesta este doar unul dintre locurile mele preferate. În aceste păduri trăiesc o mulţime de căprioare. Poienile de acest fel sunt şi favoritele lor.

— Este un loc atât de izolat şi de liniştit... îmi place la nebunie!

— Haide, vreau să îţi mai arăt ceva.

Spunând acestea, Sabina porni spre marginea pajiştii şi plonjă fără ezitare în zidul de pini din jurul acesteia. Matthew o urmă, luptându-se iarăşi cu crengile, frunzele şi mărăcinişul desişului. Treptat, copacii începură să se rărească şi în curând se aflau din nou în pădurea luminoasă şi aerisită de unde porniseră. În scurt timp ajunseră în locul în care îşi lăsaseră caii.

— Nu mi-aş fi dat seama că acolo este o poiană, spuse Matthew, aruncând o privire spre poteca pe care se întorseseră. Văzută de aici, pădurea pare că se întinde la nesfârşit. Şi nu există nimic care să te facă să bănuieşti ceea ce se ascunde chiar în mijlocul ei.

— Trebuie să pornim mai departe, spuse Sabina, încălecând pe Morgan.

Matthew sări şi el în şa şi o urmă, chiar dacă nu

înţelegea prea bine încotro se îndreaptă. Călăreau prin pădure pe un traseu semicircular, care urca într-o pantă lină spre sud-est. După aproximativ cincisprezece minute, deşi se aflau încă în inima pădurii, ajunseră pe creasta unei coline împădurite aflată la o distanţă de unu sau doi kilometri de dealul golaş, de două ori mai înalt, pe care se înălţau casa şi anexele moşiei von Dortmann.

— Ce este aceea? întrebă Matthew, arătând în faţă, spre mica structură de lemn ce se ridica între copaci.

— Un observator pentru vânători.

— Seamănă cu o căsuţă suspendată, doar că lipseşte copacul.

— Voi construiţi astfel de căsuţe *în* copaci?

— Bineînţeles. Nu am văzut niciodată una care să nu fie ancorată de un copac.

— Hai să vezi cum e înăuntru! exclamă Sabina, descălecând sprintenă şi repezindu-se spre scara din lemn care ducea sus, în observator.

Matthew ţâşni imediat după ea şi peste câteva minute erau amândoi aşezaţi în interiorul confortabil, deşi cam strâmt, al căsuţei de lemn.

— Ce mai privelişte! exclamă Matthew, plimbându-şi uimit privirea peste vârfurile copacilor ce îi înconjurau din toate părţile. Abia acum, că privesc în jur şi văd toată pădurea şi câmpurile din depărtare, îmi dau seama că drumul urma o pantă ascendentă.

— Păi, de ce crezi că te-am adus aici? râse Sabina. Pădurea este plină de observatoare, dar acesta este preferatul meu deoarece oferă o panoramă de-a dreptul spectaculoasă.

— Aşa este! De aici vezi valea... câmpurile, în partea dreaptă... drept înainte, moşia tatălui tău... şi în depărtare parcă s-ar distinge şi un sat.

— Da, Niedersdorf.

— Între sat şi ferma voastră mai există o moşie?

— Da. Este moşia contelui von Schmundt, răspunse

Sabina, cu un tremur nervos în voce. Deşi este mai mic decât al nostru, domeniul lui este, totuşi, destul de întins.

— Am impresia că nu prea îl simpatizezi pe conte.

— Nu este vorba doar despre asta, dar ai dreptate, persoana lui nu-mi place câtuşi de puţin. Am putea schimba subiectul? Nu vreau să îmi stric buna dispoziţie. Hai mai bine să ne bucurăm de privelişte.

— Îmi pare rău, n-am vrut să te supăr, spuse Matthew, întorcându-şi privirea spre moşia Dortmann. Este ca o vedere din avion. Ca şi cum ai privi o fotografie.

— Uite, acolo, în stânga casei noastre, în jos pe povârniş, se întinde *Früh lingsgarten*, iar la dreapta se văd grajdurile. Şi, priveşte! Se vede şi balconul de pe acoperişul casei.

— E grozav, încuviinţă Matthew. De aici poţi să vezi toate împrejurimile.

— Ador locurile înalte.

— Cum ar fi Alpii?

— Alpii... acoperişurile caselor... observatoarele din inima pădurilor...

Preţ de câteva minute priviră tăcuţi pădurea, valea, câmpurile, colina, moşia.

— Cred că ar trebui să plecăm. Se apropie ora mesei. Absenţa noastră nu va mai trece mult timp neobservată şi avem drum lung de bătut până acasă!

14
Casa misterioasă

— Recunosc că sunt intrigat şi fascinat de casa dumitale, domnule baron, spuse Thaddeus McCallum în timp ce luau cu toţii masa de prânz. Cu ocazia plimbărilor făcute pe afară, am studiat-o din mai multe unghiuri, atât din spate, cât şi din faţă şi, judecând după multitudinea de ferestre, tind să cred că numărul încăperilor şi al coridoarelor este mult mai mare decât ceea ce am văzut eu în interior.

— Casa asta veche este, într-adevăr, uriaşă, încuviinţă râzând baronul. Câteodată nici eu nu-mi mai aduc bine aminte cum arată unele dintre cotloanele ei ascunse. Sunt încăperi în care nu am intrat de când eram copil.

— Câte camere are casa?

— Sincer să fiu, nu ştiu sigur. Tu mai ştii, Marion?

— Cred că aproape o sută douăzeci, Heinrich, răspunse soţia sa.

— Da, cam atâtea trebuie să fie.

— N-am văzut în viaţa mea o casă care să aibă peste o sută de camere! exclamă Matthew. Este ditamai castelul!

— Cred că te înşeli, mamă, interveni Sabina. Avem peste o sută douăzeci de camere.

— Sabina s-ar putea să aibă dreptate, spuse baronul. Oricum, pentru noi nu este un castel, ci doar bătrâna şi confortabila noastră casă de la ţară.

— Asta da casă ţărănească! râse McCallum. Racordarea la utilităţi trebuie să fi fost o adevărată desfăşurare de forţe.

— Chiar aşa! râse baronul. Pentru introducerea energiei electrice pe toate cele trei niveluri şi legarea celor zece băi la apă şi canalizare a fost nevoie de un real geniu ingineresc!

— Nu aţi dori să vizitaţi şi alte părţi ale casei? întrebă

Sabina.

— Cum să nu! exclamară într-un glas cei doi musafiri.

— Atunci vă vom arăta întreaga casă! făcu entuziastă Sabina. Matthew, veţi fi având voi păduri mai mari, dar noi, europenii, avem case mai mari! Papa, ni te alături?

— Desigur! Puţină mişcare pentru a stimula trupul şi mintea după masa de prânz este mai mult decât binevenită.

— După plimbarea din dimineaţa aceasta nu cred că trupul meu are nevoie de mai multă mişcare, spuse Matthew. Dar de ce ar trebui să ne fie stimulată mintea?

— Să nu ne rătăcim! răspunse baronul bine dispus. Ehei, tinere, asta nu este o casă ca oricare. Are nenumărate unghere, culoare, camere secrete, pereţi falşi şi scări ascunse!

— Şi tainiţe! adăugă Sabina.

— Asta doar în imaginaţia bătrânei Eppie, spuse tatăl său.

— Cine este Eppie? întrebă Matthew.

— Cea mai bătrână dintre slujnicele noastre. Ea spune că are în jur de optzeci şi cinci de ani, dar nimeni nu îi ştie vârsta cu exactitate. Deşi nu mai lucrează de mult, refuză cu încăpăţânare să îşi accepte statutul de pensionară.

— Să înţeleg că locuieşte în continuare aici? Se află în grija familiei voastre?

— Păi cum altfel? Eppie este un membru al familiei. Înainte de mine, l-a slujit pe tata, la fel cum mama ei l-a slujit pe bunicul.

— S-a născut la jumătatea secolului trecut, explică Marion, când naţiunea germană încă nici nu exista. Eppie este, fără doar şi poate, o făptură din alte vremuri. Heinrich, dragul meu, sper că nu vă supăraţi dacă nu vă însoţesc. Trebuie să mă întorc la bucătărie.

Se aflau cu toţii în sufrageria de la parter, aproape în mijlocul aripii vestice a casei, lângă bucătărie. Baronul îşi sărută soţia, apoi ieşi, urmat de ceilalţi, în salonul alăturat

şi de acolo în spaţiosul coridor ce se întindea de-a lungul acestuia, ajungând într-un sfârşit în dreptul falnicelor uşi de la intrare.

— Cel mai bine este să începem de aici, spuse el. Legătura dintre cele trei niveluri se face prin patru scări separate...

— Iartă-mă, papa, interveni Sabina, dar nu sunt patru, ci şase.

— Celelalte două voiam să fie o surpriză, spuse zâmbind baronul. Permiteţi-mi, aşadar, să reformuloz. Comunicarea dintre cele trei niveluri se realizează prin patru scări aflate la vedere şi două care sunt... cum să spun... ei, dar mai bine aşteptăm până ajungem la ele!

Se întoarse şi îi conduse pe impunătoarea scară cu trepte late, din lemn de stejar, ce urca, în spirală, până la primul etaj. Acolo se opri.

— Scara centrală, cum o numim noi, şi celelalte trei şiruri de scări sunt singurele care continuă până la ultimul etaj. Probabil că aţi observat deja că încăperile şi coridoarele nu sunt dispuse la fel pe toate nivelurile. Fiecare nivel pare să fi fost proiectat separat, făcând uz de motive arhitectonice cu totul diferite. Culoarele de la parter sunt largi şi spaţioase, la fel ca încăperile, ce par să fi fost proiectate pentru primirea oaspeţilor, organizarea de petreceri, luarea mesei şi alte activităţi de soiul acesta. Aici, însă, la primul etaj, holurile sunt mai înguste, iar camerele – în marea lor majoritate dormitoare şi salonaşe – mai mici şi mai simple. Acelaşi lucru este valabil şi pentru aripa de est, care a fost dintotdeauna ocupată de angajaţi.

— Eu doar până aici am îndrăznit să mă aventurez, spuse McCallum, dar văd că scara duce în sus, ceea ce înseamnă că mai există un nivel deasupra noastră, nu-i aşa?

— Ai perfectă dreptate, Thaddeus. Scara duce la etajul al doilea, care este diferit de oricare alt nivel.

— Cu totul diferit! exclamă Sabina.

— În ce sens? întrebă Matthew.

— Este un labirint de cămăruţe şi culoare şerpuite. Toate galeriile secrete de care vă spuneam la început sunt situate la etajul al doilea. Nici eu nu le cunosc pe toate. Tata obişnuia să spună că arhitectul acestui labirint trebuie să fi fost un om cu un simţ al umorului ieşit din comun sau… beat. Cu excepţia camerelor de oaspeţi, care – după cum vă spuneam ieri – sunt primenite zilnic şi mai mereu ocupate, celelalte încăperi de la etajul al doilea sunt nefolosite. Odăile voastre, aflate chiar aici, în dreapta, sunt cu vedere spre frontul vestic al casei. Haideţi să vă arăt şi restul acestei aripi.

Îl urmară cu toţii spre partea de sud a aripii vestice. Baronul coti spre stânga, de-a lungul peretelui sudic, apoi din nou spre stânga, pătrunzând într-un coridor lung şi drept ce se întindea pe toată lungimea clădirii, spre frontul nordic. În timp ce înaintau, baronul le explica destinaţia numeroaselor încăperi aflate de o parte şi de alta a culoarului.

— În partea stângă se află sala de muzică, iar încăperile din dreapta sunt toate dormitoare şi saloane. Acesta este apartamentul familiei, continuă el, arătând spre camerele din partea dreaptă. Soţia mea şi cu mine ocupăm camera din colţul clădirii, cu vedere spre curte şi spre grădină, iar acesta este dormitorul Sabinei. Ea are vedere direct asupra curţii şi spre o porţiune din grădină. Deşi camera de la etajul superior, aflată pe colţ, chiar deasupra dormitorului nostru, este neocupată, Sabina insistă să îşi păstreze actuala cameră. Asta deoarece vrei să fii cât mai aproape de noi, nu-i aşa, Sabina? întrebă el jovial.

— Aşa este, papa. Vreau să fiu cât mai aproape de voi… şi de bibliotecă, adăugă râzând fiica sa.

— Ah, da! Haideţi să intrăm puţin în bibliotecă. Este chiar aici, la stânga.

Deschise uşile înalte aflate vizavi de dormitorul Sabinei, păşi în spaţioasa bibliotecă şi îşi conduse încet oaspeţii prin

labirintul de rafturi înalte până în tavan, pline cu cărţi cum niciunul dintre ei nu şi-ar fi închipuit că pot să existe în acest colţ de ţară. Thaddeus şi Matthew priveau uluiţi în jur.

— De-a dreptul fascinant! exclamă diplomatul american. Nu am mai văzut în nicio reşedinţă privată o colecţie atât de mare de cărţi! Câte volume aveţi aici... douăzeci, treizeci de mii?

— Vreo cincizeci de mii, zise baronul.

Combinaţia de praf, hârtie şi piele învechită producea o senzaţie olfactivă familiară şi dragă celor precum Sabina şi baronul von Dortmann, care adorau să îşi petreacă timpul prin biblioteci şi anticariate şi să inspire subtilul parfum al trecerii anilor emanat de foile şi copertele cărţilor vechi.

Totuşi, nu numai mirosul îi atrăgea aici pe membrii familiei şi pe vizitatori deopotrivă, ci mai ales conţinutul de idei al tomurilor aranjate pe rafturi. În timp ce, în Pildele lui Solomon, înţelepciunea se aşază în mijlocul drumului şi le strigă tuturor celor care vor să audă, aici înţelepciunea striga în şoaptă din ungherele minţilor a mii de autori, contemporani şi din vechime, invitându-i pe toţi cei care o auzeau să se delecteze cu produsele ei intelectuale, literare, poetice, teologice şi istorice. Se regăseau aici autori şi naţiuni, epopei şi idei, filosofii şi poveşti şi poeme şi jurnale şi istorii. Prieteni spirituali, care cândva demult urmaseră căi asemănătoare şi te invitau la comuniune prin simpla lor prezenţă, dar nu forţat, ci doar atunci când aveai starea sufletească potrivită.

— Este cu adevărat fascinant, repetă, aproape în şoaptă, Thaddeus. Colecţia aceasta probabil că valorează o avere. Multe volume sunt extrem de vechi şi, dacă nu mă înşel, extrem de rare.

— Pentru noi nu sunt preţioase prin prisma valorii lor monetare sau a faptului că sunt rare, ci mai degrabă datorită ideilor pe care le conţin. Marea majoritate a volumelor din biblioteca noastră datează de pe vremea tatălui şi a bunicului meu şi valorează într-adevăr multicel.

Totuşi, mie nu acestea îmi stârnesc interesul, ci autorii în care am descoperit o asemănare spirituală. De lucrările lor nu m-aş despărţi pentru toţi banii din lume.

— Bănuiesc că majoritatea cărţilor sunt scrise în limba germană.

— Cele mai vechi, da, dar dieta noastră literară nu este bazată doar pe roadele crescute în grădina limbii germane. Avem un număr mare de cărţi în spaniolă şi franceză şi, bineînţeles, lucrările clasicilor greci, în original şi traduse în diverse limbi europene; se găsesc aici şi capodoperele literaturii engleze dintre secolele XVI ŞI XIX. Aceasta este pasiunea Sabinei. Fiica mea doreşte să studieze literatura engleză, poate la una dintre universităţile din Marea Britanie. Bineînţeles că nu aveau cum să lipsească din colecţia noastră lucrările marilor scriitori americani. Sabina şi cu mine vorbim fluent limba engleză şi adorăm să ne delectăm cu marii autori britanici – Burns, Shakespeare, Scott, Tennyson, Dickens, Wordsworth. Dintre toţi, favoritul meu este un scriitor scoţian care a trăit în secolul XIX. Am aici operele sale complete, adăugă el, conducându-i la un raft separat de celelalte, plin cu cărţi de toate grosimile, îmbrăcate în piele.

— MacDhonuill, citi McCallum. Hm... n-am auzit niciodată de el.

— Din păcate, nu eşti singurul, spuse baronul. Mă tem că MacDhonuill a fost dat uitării mult prea uşor în secolul acesta. Totuşi, având în vedere rădăcinile comune, mă mir că nu îi cunoşti opera.

— Permite-mi să te corectez, domnule baron. *Mc* indică origini irlandeze, iar *Mac*, scoţiene.

Baronul von Dortmann zâmbi.

— Te-aş contrazice. Dacă săpăm puţin mai adânc în istorie, vom descoperi că aceste două popoare împart, de fapt, aceleaşi origini. Îţi reamintesc că *scoţii* au ajuns în Britannia traversând Canalul Nordului din *Scoţia*, cum era numită pe atunci regiunea cunoscută astăzi sub numele de

Irlanda.

— Touché! Cunoşti istoria strămoşilor mei mai bine decât mine! Cu toate acestea, trebuie să recunosc cu regret că nu am auzit niciodată de autorul dumitale preferat.

— Te iert. Dacă doreşti, la plecare pot să-ţi împrumut una dintre cărţile lui. Astfel vei avea prilejul să vezi dacă stilul său este pe gustul dumitale.

— Mi-ar face mare plăcere.

— Scrierile lui nu sunt pentru oricine, dar în ceea ce mă priveşte, ele constituie o adevărată hrană sufletească.

— Le citeşti în limba engleză?

— De obicei, da, deşi aproape toate au fost traduse în limba germană şi noi avem în bibliotecă şi câteva dintre aceste traduceri.

— Ce gen literar abordează?

— De toate. Predici, poezii, basme, eseuri şi mai ales romane.

— Ce fel de romane? Romane de dragoste, de aventură?...

— Romane cum nu ai mai citit până acum, în care iubirea şi misterul se împletesc cu arta descrierii personajelor într-un mod cu totul aparte. Te vei convinge singur de asta când vei citi una dintre cărţile lui. Iar acum haideţi să mergem mai departe.

Într-adevăr, discutând, se apropiaseră încet-încet de peretele vestic al bibliotecii, unde se afla intrarea principală. Baronul îi conduse prin uşile larg deschise afară pe coridor.

— Ne aflăm din nou în locul din care am pornit! exclamă uimit McCallum. Aici sunt camerele noastre, Matthew, adăugă el, întorcându-se spre fiul său.

— Bine, dar unde este aventura promisă, Herr von Dortmann? întrebă Matthew. Nu ziceaţi că s-ar putea chiar să ne rătăcim?

— Ai răbdare, tinere, ai răbdare! răspunse râzând baronul. Deocamdată nu aţi văzut decât un pătrăţel din

partea de sud a casei.

— Mergem în sala de bal, papa? îl întrebă Sabina.

— Desigur, draga mea. Ia-o tu înainte!

Cu Sabina în frunte, o luară la dreapta, trecură pe lângă mai multe camere de oaspeţi, cotiră de două ori şi în cele din urmă fata se opri în locul în care coridorul se intersecta cu un altul.

— Aceste trepte, spuse ea, arătând spre scara îngustă aflată între cele două culoare, duc atât în sus, cât şi în jos, iar dacă o luaţi de-a lungul holului din dreapta, veţi ajunge din nou acolo unde ne aflam acum câteva minute: în dreptul camerei mele. Acum, însă, vom merge drept înainte, spre sala de bal.

După ce mai cotiră de câteva ori, ajunseră într-un sfârşit în dreptul a două uşi monumentale din lemn masiv, sculptate cu motive decorative.

— Am ajuns! Papa, ai cheia la tine?

Baronul făcu un pas în faţă, scoase din buzunar o legătură de chei vechi, cu forme interesante şi potrivi una în broască. Uşile se deschiseră larg.

Încăperea în care intrară, probabil cea mai mare din întreaga casă, avea o formă aproape pătrată, cu latura de vreo treizeci de metri. Parchetul din lemn de stejar era perfect pentru un ring de dans. Trei dintre pereţi erau împodobiţi cu tapiserii uriaşe şi portrete în mărime naturală ce înfăţişau membri ai familiei von Dortmann şi ai familiilor regale din Prusia şi Pomerania, iar cel de-al patrulea era ocupat aproape în întregime de o frescă zugrăvind scene istorice. Cu excepţia scaunelor răsfirate pe margine, sala era aproape goală.

— Folosiţi vreodată sala aceasta? întrebă Matthew.

Lovindu-se de pereţii groşi şi de tavanul înalt, cuvintele îi reverberară în întreaga încăpere.

— Adică mai ţineţi aici baluri, petreceri şi alte evenimente de genul acesta?

— Da, dar nu foarte des, răspunse baronul. Bunicul a

fost un mare amator de baluri. Se pare că, pe parcursul secolului trecut, această sală a fost vizitată de majoritatea feţelor regale din Europa – de ţar, de regii Angliei, de Bismarck şi de mulţi alţii. Kaizerul Wilhelm, care era un prieten apropiat de-al străbunicului meu, venea des în vizită. Ba chiar am auzit că, pe vremea când proiecta cele trei castele ale sale din sud, regele Ludwig de Bavaria a folosit moşia von Dortmann drept sursă de inspiraţie.

— Sala de bal este, aşadar, nefolosită în restul timpului? întrebă Thaddeus.

— Din păcate. Din când în când, organizăm aici concerte, iar toamna, după culesul recoltei, o petrecere mare, pentru toţi angajaţii. Dar ai dreptate, în restul timpului încăperea este aşa cum o vedeţi acum: goală şi scufundată în tăcere.

Traversă salonul, conducându-i spre uşa de pe peretele opus.

— Cele două aripi ale casei...

În momentul acela, uşile pe care intraseră cu puţin timp în urmă fură date la o parte şi soţia lui se năpusti înăuntru.

— Heinrich, Heinrich, vino degrabă! strigă ea înnebunită.

— Ce s-a întâmplat, draga mea? întrebă baronul, alergând într-un suflet spre ea.

— Eppie a căzut şi acum delirează! răspunse Marion.

Baronul şi Sabina o urmară imediat spre ieşire.

— Veţi putea găsi singuri calea de întoarcere? întrebă baronul, întorcându-se spre cei doi musafiri.

— Vom încerca, răspunse Thaddeus.

— Sunteţi liberi să vizitaţi şi restul casei, dacă doriţi să o faceţi. Ne întâlnim mai târziu în bibliotecă.

În momentul următor, baronul, Marion şi Sabina se făcură nevăzuţi, lăsându-şi oaspeţii singuri în sala imensă şi pustie de bal.

15
Rugăciune pentru o sfântă bătrână

Când cei trei ajunseră în dormitorul lui Eppie – locul unde avusese loc accidentul – o găsiră pe Heidi aşezată la căpătâiul patului. Bătrâna stătea culcată cu ochii închişi. Chipul îi era plin de seninătate. Heidi, care îi ţinea degetele fragile într-o mână şi cu cealaltă îi mângâia fruntea şi părul alb, ridică privirea.

— Cât de grav este? o întrebă baronul îndreptându-se spre pat.

— Nu cred să-şi fi rupt piciorul, răspunse intendenta. Când a căzut, şi-a scrântit genunchiul. Din pricina durerii, a leşinat, iar apoi, când şi-a venit în fire, a început să vorbească în dodii.

— Ce a spus?

— Of, ştiţi şi domniile voastre cum este Eppie, răspunse zâmbind Heidi. Îi tot dădea înainte despre Bismarck, de parcă ar fi fost prieteni la cataramă, şi că nu ştiu-care conte ar încerca să pună mâna pe comoară.

Baronul privi cu o nemărginită tandreţe silueta fragilă a bătrânei.

— Este foarte palidă, oftă el.

— Este tare slăbită, domnule baron, zise Heidi. Credeţi că...?

— Nu, Heidi. Cred că încă nu i-a venit ceasul. Cred că se va face bine. Totuşi, haideţi să ne rugăm pentru ea.

Ocoli patul şi îşi puse uşor mâinile pe creştetul nins. Eppie avea fruntea rece. Deşi dormea, era clar că durerile încă persistau.

Marion şi Sabina se apropiară şi ele de pat şi îşi puseră mâinile pe umerii şi pe picioarele lui Eppie.

După câteva momente de tăcere, baronul începu să se roage.

— O, Tată, spuse el în şoaptă, Te rugăm să ai grijă de

sora noastră şi roaba Ta, Eppie. Îţi mulţumim că i-ai dăruit viaţă şi nouă privilegiul de a ne împărţi vieţile cu ea. Ne-am adunat aici, câţiva copii de-ai Tăi, pentru a Te ruga, în numele Fiului Tău, Iisus, să o întremezi, să îi ridici durerea din trup cu iubirea tămăduitoare a mâinii Tale. O lăsăm în mâinile Tale, Doamne. Dacă a venit ceasul ca Eppie să se întoarcă acasă, la sânul Tău, nu putem decât să te slăvim pentru o viaţă trăită cu cinste în slujba Ta şi a noastră. Dacă, însă, nu i-a venit ceasul morţii, atunci redă-i, Doamne, puterea şi fie ca în anii ce îi mai sunt hărăziţi pe pământ, Eppie să împlinească în continuare voia Ta.

Baronul se opri preţ de o clipă, apoi adăugă:

— Şi dă-ne, Doamne, harul de a Te sluji cu statornicia şi devoţiunea cu care a făcut-o Eppie câţi ani om mai avea de trăit.

— Amin, spuseră în şoaptă femeile adunate în jurul patului.

De îndată ce baronul îşi luă mâna de pe capul ei, Eppie deschise ochii şi încercă să se ridice în capul oaselor. Heidi dădu să o mângâie din nou, dar bătrâna nu vru nicidecum.

Se calmă puţin doar când dădu cu ochii de Marion şi de baron.

— Să fii cu ochii-n patru, stăpâne, spuse ea cu glasul stins, dar agitat. Sunt peste tot!

— Despre ce vorbeşti, Eppie? întrebă baronul pe un ton calm, menit să o asigure că nu avea de ce să fie îngrijorată.

— Sunt spioni peste tot, stăpâne! răspunse femeia. Ochi ce te urmăresc din umbră, cătând să mistuie şi să prade. Casa are tuneluri, stăpâne! Şi s-ar putea să se strecoare înăuntru prin tainiţă, să ia comoara şi să pună stăpânire pe tine!

— Despre cine vorbeşti, Eppie? Despre duşman?

— Da... da, despre duşman. El este duşmanul *tău*, stăpâne!

— El este duşmanul nostru, al tuturor, Eppie. Toţi oamenii lui Dumnezeu trebuie să fie cu băgare de seamă.

— Nu despre *ăla* vorbesc eu, stăpâne! Of, când ai să-ţi dai seama de primejdie?... înţelege odată, i-am văzut privirea... Îţi vrea răul, stăpâne... îţi vrea răul!

Eppie se prăbuşi înapoi pe pernă, gemând şi bălmăjind cuvinte tot mai lipsite de sens pentru cei trei ascultători.

Heidi o ţinea de mână şi baronul îi mângâia blând părul. După vreo trei minute, bătrâna aţipi din nou.

Aşteptară încă zece minute pentru a se asigura că are somnul lin.

— Am să rămân eu cu ea, spuse Heidi.

— Vino să mă anunţi când se trezeşte din nou, zise Marion. Între timp am să-i pregătesc o supă de pui, adăugă ea, după care părăsi cămăruţa însoţită de soţul şi de fiica sa.

Ea coborî în bucătărie, iar baronul şi Sabina se îndreptară spre bibliotecă.

16
Turul casei continuă

Îi găsiră pe cei doi musafiri în bibliotecă. În timp ce Thaddeus răsfoia, aşezat pe un scaun, o lucrare de istorie americană tradusă în limba germană, Matthew se plimba printre rafturi, citind titlurile de pe cotoarele cărţilor.

— Este totul în regulă? întrebă Thaddeus, ridicându-se în picioare.

— Da, răspunse baronul. Din păcate, bătrâna Eppie – despre care vă vorbeam adineauri – a suferit un accident. Dar acum doarme liniştită.

— Înseamnă că putem continua turul casei? sări imediat Matthew.

— Eşti sigur că nu te-ai plictisit încă? întrebă râzând baronul.

— Glumiţi? Este de-a dreptul grozav! exclamă entuziast Matthew. În timp ce tata citea aici, în bibliotecă, eu m-am întors în locul în care ne-aţi lăsat şi am continuat cercetările de acolo.

— Şi ai descoperit ceva interesant?

— Coborând pe scara aceea îngustă aflată în apropierea sălii de bal, am ajuns în dreptul unui zid care sunt convins că ascunde o uşă secretă şi tare aş vrea să ştiu unde duce aceasta!

— Aşa, care vasăzică! râse baronul. Înţeleg că ai făcut o investigaţie în toată regula! Cum de nu ai deschis uşa?

— N-am ştiut cum. Era doar o porţiune interesantă din perete, nu o uşă propriu-zisă.

Baronul râse din nou.

— Atunci am face bine să continuăm turul. Unde rămăsesem?

— Tocmai începuserăţi să ne vorbiţi despre cele două aripi.

— A, da! Ei bine, casa este compusă din două aripi –

aripa de vest şi cea de est, cum le spunem noi, explică baronul, conducându-i înapoi spre sala de bal. În baza celor câteva schiţe care s-au păstrat din secolele trecute, rezultă că acestea au fost construite la date diferite. Fundaţia pare să fie comună, dar numărul mare de modificări pe care le-au suferit de-a lungul anilor face imposibilă identificarea modului sau a ordinii în care au fost construite aripile. Când vom ajunge la etajul al doilea, veţi vedea imediat că interiorul diferă complet de restul clădirii. După toate probabilităţile, primele două niveluri au fost renovate de unul dintre strămoşii mei, iar al treilea, de un altul. În orice caz, cele două aripi au fost construite astfel încât contactul dintre ele să fie redus la minimum. În prezent, îi considerăm pe angajaţi drept prieteni sau chiar membri ai familiei, dar lucrurile nu au stat întotdeauna aşa. În vremurile de odinioară, era important ca membrii unei familii aristocratice, cum este a noastră, să trăiască separat de servitorime. Din acest motiv, cele două aripi comunică într-un singur punct, de parcă ar fi două clădiri separate. La acest etaj, de pildă, singura cale de acces spre aripa estică este pe aici, prin sala de bal. Iniţial cele două aripi nu comunicau deloc la parter. Eu însă am ales să îndepărtez peretele despărţitor, iar acum coridorul dintre bucătărie şi sufragerii se întinde în ambele direcţii, în ceea ce priveşte etajul al doilea... ei bine, veţi vedea imediat! adăugă el cu un zâmbet şugubăţ.

Din sala de bal pătrunseră în aripa estică. Aici culoarele erau mai înguste şi numărul uşilor ce se vedeau de o parte şi de alta, mai mare.

— Acestea sunt camerele servitorilor, spuse baronul. Aici o vom lua la dreapta, acum că personalul moşiei nu mai este atât de numeros, fiecare angajat are propria sa odaie... Scara aceasta, adăugă el, arătând spre treptele ce coteau spre dreapta, duce jos la parter, în camera de zi a angajaţilor, ce se află chiar lângă sufrageria lor. Iar acum să facem cale întoarsă şi să urcăm la etajul al doilea pe scara

estică.
Spunând acestea, baronul o luă înapoi pe coridor, apoi făcu la dreapta. După ce mai cotiră de câteva ori în extremitatea estică a aripii, ajunseră într-un târziu la scara dinspre est, care ducea în ambele direcţii, atât în sus, cât şi în jos.
— Iar acum urmează ceea ce mie îmi place să numesc, făcând uz de o minunată expresie franceză străveche, *la pièce de résistance*, unul dintre cele mai încântătoare locuri din întreaga casă, spuse baronul în timp ce urcau, unul în spatele celuilalt, pe îngusta scară circulară cu trepte de piatră.
În capul scării cotiră pe un hol îngust, la capătul căruia se afla o uşă. Când baronul deschise uşa, fură întâmpinaţi de razele strălucitoare ale soarelui.
— Nu mi-am dat seama că este atât de întunecos înăuntru! exclamă Thaddeus, ducându-şi mâna streaşină la ochi.
— Vă veţi obişnui imediat, spuse Sabina. Când nu este înnorat, locul acesta este întotdeauna scăldat în lumină.
Se îndreptară încet spre marginea balconului din piatră şi priviră de la parapet câmpia ce se întindea spre nord, est şi sud. Cei doi oaspeţi făcură înconjurul terasei în tăcere, admirând priveliştea.
— Este minunat, spuse într-un târziu Thaddeus, oprindu-se. Priveliştea pur şi simplu îţi taie răsuflarea. Câtă linişte şi pace... Păcat că nu putem sta aici o săptămână întreagă!
— De ce n-aţi putea? întrebă baronul von Dortmann. Invitaţia rămâne deschisă.
— Mă cheamă datoria, răspunse oftând McCallum. Din păcate, această linişte nu oglindeşte defel starea lucrurilor din restul Europei.
Fu rândul baronului să ofteze din rărunchi.
— De multe ori încerc să nu mă gândesc la asta, spuse el, dar ştiu că ai dreptate. Priveşte-i, adăugă el arătând spre cei doi tineri care stăteau în colţul sud-estic al balconului.

Sabina îi arăta lui Matthew locul în care se afla observatorul pe care îl vizitaseră înainte de prânz.

— Nu ştiu ce le rezervă viitorul, continuă baronul. Nu ştiu încotro ne îndreptăm ca naţiune sub cârma acestui lider idolatrizat. Mă tem că pacea acestor timpuri este pe cale să fie spulberată, Thaddeus. Şi cel mai mult mă tem pentru aceşti tineri – lipsiţi de griji, plini de viaţă şi de candoare...

Îl trecu un fior şi trebui să se oprească. În ultima vreme îl năpădeau tot soiul de presimţiri sumbre. Alungă gândurile negre şi râse uşor.

— Îmi cer scuze! Uneori mă scufund, fără să vreau, în gânduri.

— Nu face nimic, prietene. Îţi apreciez sinceritatea. Nu am întâlnit mulţi compatrioţi de-ai dumitale care să vorbească atât de deschis.

— Faţă de compatrioţii mei aş fi mai reţinut în vorbe. Sunt ochi şi urechi peste tot.

Nici nu ştia baronul câtă dreptate avea. Chiar în momentul acela, doi ochi din umbră îl urmăreau de departe.

— Dacă m-aş fi aventurat să dau rostire unor astfel de gânduri în mijlocul compatrioţilor mei, continuă baronul, la o petrecere precum cea organizată de fratele meu în Berlin, probabil că m-aş fi trezit deja cu o vizită nu tocmai prietenoasă din partea Gestapoului local. Cu dumneata pot fi mai sincer decât ar fi înţelept să fiu cu mulţi alţii.

— Şi cu ce s-ar fi soldat o astfel de vizită?

— Probabil că nu aş fi fost arestat. Poziţia mea în societate are încă *oarece* greutate, deşi aceasta scade tot mai mult pe zi ce trece, în ţara mea se instaurează îngrijorător de repede o nouă ordine, în orice caz, după un asemenea incident sunt sigur că mi s-ar fi urmărit îndeaproape fiecare pas.

— Glumeai, de bună seamă, când ai făcut referire la Gestapoul *local*.

— Doar pe jumătate, răspunse râzând baronul. Adevărul e că agenţii SS-ului şi ai Gestapoului *sunt* prezenţi peste tot.

— Noua ordine de care vorbeai adineauri?

Baronul încuviinţă din cap, rămase tăcut preţ de o clipă, apoi oftă din nou.

— Este un om rău, Thaddeus, spuse el pe un ton serios. Un om foarte rău.

— Te referi la...

— Da, la „scumpul” nostru Führer. Iubesc naţiunea asta, dar viitorul ei mă îngrijorează extrem de tare. Fii cu băgare de seamă, Thaddeus, şi spune-le şi colegilor dumitale să facă la fel.

— Acesta este şi sfatul meu pentru dumneata, răspunse McCallum, la fel de serios. Să fii extrem de precaut.

— Crede-mă că sunt. Nu îmi pot permite să fiu imprudent. Dacă ar fi vorba doar de mine, poate că nu m-aş codi să-mi dau frâu liber gândurilor... dar aşa... Trebuie să am grijă de familia mea şi de mulţi alţii...

— De mulţi alţii?...

— Responsabilitatea mea este mai mare decât crezi. Aşa că, da, am să-ţi urmez sfatul. Am să fiu cu ochii în patru şi cumpătat la vorbă.

Sabina şi Matthew se apropiară ţopăind de părinţii lor.

— Tată, nu-i aşa că este un loc grozav? întrebă înflăcărat tânărul.

— Chiar că nu pot să te contrazic, fiule! răspunse Thaddeus.

— Putem continua turul casei? întrebă entuziasmată Sabina. Abia aştept să vă arăt etajul al doilea!

— Etajul misterios care vasăzică, făcu mucalit Thaddeus.

— Nu ştiu dacă este neapărat misterios, dar întortocheat, cu siguranţă!

— Hm, Sabina... dacă nu mă înşel, şi ţie ţi se părea înţesat de mistere pe vremea când erai mică, comentă râzând baronul, îţi aminteşti când te-ai rătăcit acolo? Când

te-am găsit, plângeai, crezând că nu ai să ne mai revezi niciodată.

— Vai, papa, de ce mă pui într-o situaţie penibilă? întrebă Sabina, prefăcându-se jignită, dar râzând la rândul ei. Aveam doar trei ani pe atunci!

— Ba că aveai şase!

— Of, papa, încetează! Hai Matthew, am să-ţi arăt doar ţie etajul. Ei n-au decât să găsească singuri calea de întoarcere! exclamă Sabina, alergând spre uşă.

Înăuntru, cei doi tineri o luară imediat la stânga, înaintând grăbiţi prin coridorul întunecos.

— Aşteaptă! spuse Matthew. Nu văd nimic! E prea întunecos.

Neprimind niciun răspuns de la călăuza sa, fu nevoit să îşi continue drumul pe bâjbâite. Treptat, ochii i se obişnuiră cu lumina difuză, dar n-o mai văzu niciunde pe Sabina.

— Sabina, tu chiar vrei să mă bagi în sperieţi?

Niciun răspuns.

Coridorul lung şi îngust descria o curbă largă. Deşi ştia că se află la ultimul nivel, pietrele cu care erau căptuşiţi pereţii îl duceau cu gândul la o galerie subterană. La acest etaj, casa părea mai mare din interior decât din exterior. Prima vizită în labirintul de galerii era întotdeauna înfricoşătoare, dar şi plină de mister.

— Sabina! o strigă el din nou, înaintând cu atenţie. Nu e corect, sunt în dezavantaj! Sa-*bi*-*na*...

Când Matthew ajunse la capătul culoarului, fata ţâşni de după colţ şi strigă „*Bau*”, reuşind să-l bage în sperieţi.

— Să ştii că ai să mi-o plăteşti! făcu el râzând.

Sabina izbucni şi ea în râs.

— Hai să mergem mai departe, zise ea.

— Doar dacă îmi promiţi că nu te mai ţii de farse.

— Îţi promit că de-acum încolo am să fiu cuminte. Dar nu mă pot pronunţa şi în numele fantomelor...

— În numele fantomelor?!

— Da, al fantomelor, răspunse chicotind Sabina. Cum,

nu ştiai că toate casele vechi sunt bântuite? Sau poate voi nu aveţi stafii în America?

— Ce fel de stafii?

— Duhurile oamenilor care au trăit în acea casă... ale strămoşilor. Eu n-am văzut până acum niciunul, dar Eppie spune că pe vremuri, cu multe secole în urmă, casa era plină de fantome şi de tuneluri ascunse, în care au avut loc crime şi tot felul de lucruri înfiorătoare!

În timp ce vorbeau se afundau tot mai adânc în labirintul de coridoare înguste şi şerpuite.

— Habar nu am unde ne aflăm în acest moment, recunoscu Matthew. Dacă m-ai lăsa singur, zău că n-aş avea nicio şansă să găsesc calea de ieşire. Pereţii din piatră şi tavanele joase mă duc cu gândul la un tunel. Dacă nu aş şti că suntem la ultimul etaj, aş fi convins că ne aflăm la subsol. Şi încă tot nu mi-ai arătat uşa secretă pe care am descoperit-o mai devreme.

— Toate la timpul lor, răspunse râzând Sabina.

Merseră tăcuţi preţ de un minut, apoi fata adăugă:

— Cel mai mult îmi place faptul că acest nivel este cu totul diferit de restul casei. Seamănă cu un uriaş puzzle. Iar încăperile, cu formele lor ciudate şi pereţii lor curbaţi, sunt la fel de inedite ca restul etajului. Este minunat.

— Folosiţi vreuna din aceste camere? întrebă Matthew.

— Nu. Dintre cele douăzeci şi ceva de camere aflate aici, în aripa estică, niciuna nu este ocupată sau folosită. Servitorilor le este frică să vină aici. Totuşi, o parte din aripa vestică se află încă în folosinţă – vei vedea imediat.

Trecură dintr-un hol foarte îngust într-unul ceva mai larg şi mai înalt. Din coridorul din spate răzbiră până la ei vocile părinţilor.

— Grăbeşte-te! îi şopti Sabina, luând-o la fugă spre stânga. Să nu ne prindă din urmă!

Matthew o urmă şi peste câteva momente ajunseră în faţa unei uşi vechi din lemn, ghintuite cu ţinte din fier, care, la fel ca restul interiorului, ducea cu gândul la o galerie

subterană. Intrară, iar Sabina închise cu grijă uşa în urma lor.

— Hai să ne ascundem în sala armelor! exclamă ea, conducându-l în aripa de vest a casei.

Deşi continuau să fie şerpuite şi ramificate, aici coridoarele erau mult mai largi şi ceva mai luminoase. Cu toate acestea, Matthew se simţea la fel de dezorientat ca înainte. Călăuza sa deschise încă o uşă şi tânărul se trezi brusc într-o încăpere uriaşă, de o formă extrem de ciudată, scăldată de razele ce pătrundeau prin luminator. Pe pereţi atârnau zeci de tipuri de săbii, cuţite, pumnale, cămăşi din zale, platoşe şi puşti. În fiecare dintre cele patru colţuri ale sălii trona câte o armură completă – patru santinele ce vegheau, aproape însufleţite în tăcerea lor metalică, asupra armelor de altă dată.

Matthew privi năucit incredibila colecţie – nu mai văzuse niciodată nişte arme atât de vechi – dar Sabina nu îl lăsă să zăbovească mult.

— Sunt sigură că papa are să-l aducă aici pe domnul McCallum! Sala armelor şi biblioteca sunt încăperile lui preferate. Trebuie să sosească din clipă în clipă... Hai să ne ascundem în spatele armurilor! Eu am să mă pitesc aici, iar tu... în spatele gărzii de acolo, adăugă ea, arătând spre armura din colţul opus. Este mai mare.

Matthew se conformă. În curând auziră scârţâitul uşii.

— Sst! şopti Sabina.

—... deşi sunt un pacifist convins, mărturisesc că sunt fascinat de armele vechi, îl auziră pe baron. Este oarecum jenant, dar acesta este adevărul.

Când păşi în încăpere, McCallum avu aceeaşi reacţie ca fiul său.

— Deşi nu sunt un cunoscător, sunt convins că această colecţie extraordinară şi-ar găsi cu uşurinţă locul în oricare dintre marile muzee din Europa.

— Cred că ai dreptate, Thaddeus.

— Este opera ta?

— Majoritatea pieselor se aflau deja în posesia familiei înainte de a mă naşte eu. Tata obişnuia să mă aducă aici şi să îmi spună povestea fiecărei spade. Cui i-a aparţinut şi în care bătălii a fost folosită. Prin urmare, pasiunea pentru arme mi-a fost insuflată încă din copilărie.

— Este de înţeles.

— Această pasiune este alimentată şi de cea pentru istorie. Singurele piese pe care le-am adăugat eu colecţiei sunt săbiile scoţiene pentru două mâini, spuse baronul, oprindu-se în dreptul unui perete. Se zice că această spadă uriaşă ar fi fost folosită în Bătălia de la Culloden, dar bineînţeles că nu am cum să verific acest fapt. Îmi sunt foarte dragi şi aceste cuţite şi pumnale scoţiene...

— *Baul* strigă Sabina, sărind din spatele armurii aflate la doar doi metri de cei doi bărbaţi.

— Ah, Sabina, eşti mereu pusă pe şotii! exclamă jovial tatăl său.

Stânjenindu-se să se comporte copilăreşte, Matthew ieşi din ascunzătoarea sa fără să scoată nicio exclamaţie. Deşi Sabina îl fascina, îi venea greu să se descotorosească de teama sa de ridicol. În persoana ei păreau să se contopească în mod natural veselia copilăriei şi rafinamentul maturităţii.

— Ei, Matt, nu-i aşa că te poţi rătăci cu uşurinţă în casa aceasta? îl întrebă tatăl său.

— Deja mi s-a întâmplat, răspunse Matthew. Sabina a luat-o la fugă şi m-a lăsat singur în mijlocul labirintului.

— Doar pentru o clipă! protestă Sabina.

Izbucniră cu toţii în râs. Baronul făcu turul sălii cu musafirii săi, atrăgându-le atenţia asupra exponatelor mai importante sau mai interesante, apoi ieşiră pe uşa aflată vizavi de cea pe care intraseră şi îşi continuară împreună incursiunea în labirintul de la etajul al doilea. După vreo treizeci de minute ajunseră în dreptul scării principale.

— Ei bine, după cum vedeţi, ne-am întors teferi şi nevătămaţi în partea frontală a etajului, unde lucrurile nu

mai sunt atât de ciudate şi de misterioase.

— Nu mi-ar plăcea să fiu lăsat de unul singur pe coridoarele prin care am trecut adineauri, spuse McCallum.

— Şi cu atât mai puţin noaptea, adăugă Sabina.

Coborâră împreună treptele uriaşei scări în formă de melc.

— Şi iată că am ajuns iarăşi în dreptul camerelor voastre, la etajul întâi, spuse baronul.

— Vă mulţumim frumos pentru tur, spuse americanul. Mărturisesc că nu am văzut niciodată o casă ca aceasta.

— Adesea mă întreb ce rost are un asemenea căsoi din moment ce jumătate din clădire este nefolosită... dar – cine ştie? – poate că într-o bună zi se va dovedi a fi de folos...

Se opriră toţi patru în capul scării.

— Ei, cred că am făcut destulă mişcare pentru ziua de astăzi, conchise baronul. Vă sfătuiesc să vă odihniţi puţin, le spuse el musafirilor săi, şi mai târziu, dacă doriţi, am putea să ne întâlnim din nou în bibliotecă. Am să-i spun lui Heidi să ne aducă nişte ceai.

— Sună bine, răspunse McCallum. Cu această ocazie, ai putea să îmi arăţi cartea pe care vrei să mi-o împrumuţi.

— Cu mare plăcere!

17
O dimineaţă cu „fetele”.

Duminică, Thaddeus McCallum se trezi dis-de-dimineaţă. Abia ce se luminase de ziuă, dar ştia că i-ar fi imposibil să adoarmă din nou. Această vizită la ţară îl întrema sufleteşte la fel de mult ca pe fiul său. Deşi munca de diplomat îi făcuse întotdeauna plăcere, nu se mai simţise plin de atâta energie de ani de zile.

Coborî din pat şi se îmbrăcă, hotărât să facă o ultimă plimbare matinală prin împrejurimi.

Ieşi din casă şi îşi umplu plămânii şi sufletul cu aerul rece şi proaspăt al dimineţii tăcute. Ştia că se va încălzi de îndată ce soarele se va ridica pe cer, dar deocamdată răcoarea înviorătoare a zorilor se potrivea perfect cu starea sa de spirit.

Coborî până la jumătatea aleii, apoi o luă la stânga, ocolind povârnişul sud-vestic al colinei pe care era ridicată casa, şi ajunse într-un târziu în dreptul gardului viu ce împrejmuia în partea de vest *Der Frühlingsgarten*. O luă la dreapta şi continuă să meargă de-a lungul gardului viu ce înconjura vasta grădină până când ajunse la pârâu. Acolo se opri gânditor preţ de o clipă, apoi făcu câţiva paşi înapoi şi, luându-şi elan, sări peste cel mai îngust punct al albiei şi ateriză pe celălalt mal râzând.

Locul acesta îl făcea să se simtă din nou ca un copil!

După ce ocoli pădurea de pini, descoperi un podeţ şi traversă din nou pe malul opus al apei, apoi se îndreptă spre povârnişul estic, unde se aflau grajdurile şi celelalte anexe ale moşiei *Lebenshaus*. Era încă devreme. Întreaga fermă părea adormită. Totuşi, când se apropie de cel mai mare dintre grajduri, auzi vacile mugind şi zăngănitul unei găleţi pentru muls ce suna ca un cimbal metalic în mijlocul inconfundabilei simfonii de sunete bovine.

Se îndreptă spre uşa deschisă a grajdului, hotărât să

arunce o privire înăuntru.

— Bună dimineaţa, Thaddeus! se auzi din întuneric o voce cunoscută.

Americanul făcu şovăielnic câţiva paşi, încercând să îşi obişnuiască ochii cu lumina difuză.

— Dumneata eşti, Heinrich?

— Eu, da! Hai să îţi fac cunoştinţă cu fetele mele.

— Nu-mi vine să cred că supraveghezi personal mulsul vacilor!

Baronul râse cu poftă şi Thaddeus îi văzu în sfârşit silueta ivindu-se dintre două vaci din capătul grajdului.

— Thaddeus, priveşte în jur! spuse baronul, apropiindu-se de american. Nu mai este nimeni aici în afară de noi! Pe cine să *supraveghez*?

— Să înţeleg că mulgi vacile singur??

— Fireşte! Dar, dacă te oferi să-mi dai o mână de ajutor, să ştii că nu te refuz!

— Nu ştiu nimic despre îngrijirea vacilor, dar dacă... ăă... dacă ai nevoie de ajutorul meu, ţi-l voi oferi cu cea mai mare plăcere!

— Minunat! exclamă baronul. În mai puţin de un ceas am să te învăţ să mulgi ca un expert! Uite, ia căldarea aceea, continuă el, arătând spre o găleată îngustă, pe jumătate plină cu lapte şi ridicând la rându-i una pe care tocmai o umpluse, şi urmează-mă.

Thaddeus se conformă.

— Bine, dar de ce nu laşi treburile acestea pe seama angajaţilor? întrebă el când ajunseră în capătul opus al grajdului.

— Iubesc vacile şi îmi place să iau parte la îngrijirea lor. E prea uşor să stai cu braţele încrucişate. Eu încerc să îmi mânjesc mâinile cu pământ şi picioarele cu bălegar măcar o dată pe zi. Nu aş angaja pe nimeni pentru a face ceva ce nu aş fi eu însumi dispus să fac – sau ce nu aş face chiar eu atunci când dispun de timp. Lucrez, cot la cot cu oamenii mei în grajd, pe câmp, peste tot. Sunt fermier şi îmi place

munca. Aceasta este filosofia mea de viaţă în ceea ce priveşte munca la fermă!

— Totuşi, bănuiesc că nu te ocupi singur de mulsul vacilor. Nu ţi-ar rămâne timp pentru nimic altceva!

— Aşa este. Oamenii mei mulg vacile de două ori pe zi, dar duminica îi las să doarmă ceva mai mult şi mă îngrijesc eu de grajd.

— De *întregul* grajd?

— Ei, nu e cine ştie ce. Doar mulg văcuţele, le duc la păşune şi apoi le curăţ staulele – le pregătesc culcuşul pentru noapte, cum s-ar zice.

— Bine, dar tot nu înţeleg de ce faci toate astea de unul singur, chiar şi doar o dată pe săptămână.

— Pentru că vreau să mă implic în munca de la fermă şi să le ofer un răgaz angajaţilor mei. Ce fel de moşier aş fi, dacă *nu* m-aş implica în toate activităţile de la fermă? în plus, vreau să introduc o instalaţie de muls şi mă folosesc de această ocazie pentru a testa unele utilaje – fie inventate de mine, fie împrumutate de la alţii. Călătoresc mult în încercarea de a fi la curent cu noile tehnologii de muls. De când am absolvit eu Facultatea de Agronomie la Copenhaga, s-au făcut progrese importante în domeniu.

— Eşti un om de-a dreptul remarcabil, baroane.

— Ei, remarcabil e mult spus. Pur şi simplu îmi place ceea ce fac şi mă dedic acestei activităţi cu toată fiinţa mea. Dar să lăsăm asta. Întâi şi întâi va trebui să îţi dai jos pantofii de oraş. Am uite colo, în colţ, o pereche de cizme de cauciuc. Puneţi-le şi apoi vino de te aşază aici. Nu au mai rămas decât şapte-opt vaci. Dumneata o vei mulge pe Gerta.

Thaddeus îşi schimbă încălţările, apoi, mai degrabă înspăimântat decât entuziasmat, se întoarse şi se aşeză pe scăunel. Baronul puse o căldare goală sub ugerul vacii şi începu demonstraţia. Thaddeus întinse timid mâna spre ugerul plin al Gertei şi prinse un mamelon între degete.

— Ei, şi acum trage în jos şi strânge, îl instrui baronul.

Un firicel de lapte ţâşni din ugerul vacii direct pe pantalonii lui Thaddeus. Americanul gemu, vădit stânjenit.

— Ei lasă, că nu e deloc rău pentru început! râse baronul. Când laptele va începe să curgă într-un debit mai mare va fi mai uşor să nimereşti căldarea!

Thaddeus făcu o nouă tentativă. De data aceasta jetul de lapte călduţ izvorât din ugerul generos al Gertei fu ceva mai puternic, dar, în loc de găleată, nimeri pe botul cizmei.

— Of! exclamă râzând diplomatul. Mă tem că nu am stofă de văcar!

— Nicio grijă. Ţine-o tot aşa şi te vei descurca de minune, între timp eu am să mă ocup de Toni.

În scurt timp, ecoul metalic produs de găleată indică faptul că Thaddeus începea să nimerească ţinta, iar cinci minute mai târziu, dintre degetele lui ţâşneau deja jeturi regulate şi nivelul laptelui din căldare creştea vertiginos.

— Din câte aud, e deja mult lapte în căldare, spuse baronul, trecând la următoarea vacă. Ceea ce înseamnă că faci o treabă bună.

— Fără doar şi poate, Gerta ştie că are de-a face cu un amator, dar trebuie să mărturisesc că, deşi este prima dată în viaţa mea când mulg o vacă, nu îmi displace deloc!

În timp ce Thaddeus trecea de la o vacă la alta, atacând fiecare mamelon – chiar dacă nu cu siguranţa unuia care făcuse asta toată viaţa – cu mult mai mult curaj decât simţise când se aşezase în dreptul impozantului pântec al Gertei, baronul se învârtea printre staule, fixând capacele de sucţiune şi furtunurile de cauciuc ale unei instalaţii ce părea să fie operată de o pompă electrică.

Într-un târziu cei doi se întâlniră din nou într-un punct al grajdului. Baronul opri instalaţia şi continuă să mulgă vaca manual.

— Gata, am terminat! exclamă el satisfăcut în cele din urmă. Thaddeus, îţi mulţumesc pentru ajutor!

— Nu a fost cine ştie ce ajutor. Nu am muls decât patru vaci.

— Da, dar datorită dumitale am avut prilejul să mă ocup puţin mai mult de instalaţia de muls.

— Mă bucur să aud asta.

— Ei, şi ce părere ai?

— Drept să spun, mi-a plăcut la nebunie! exclamă Thaddeus. Abia acum îmi dau seama cât de anostă este viaţa de funcţionar!

— Ei lasă, că nici viaţa de fermier nu este o distracţie, răspunse baronul. Aici trebuie să fie mereu cineva. De două ori pe zi, 365 de zile pe an. Fără zile de odihnă, dacă vacile sunt de lapte.

— Ai dreptate, fără îndoială. Şi totuşi, munca într-o apropiere atât de strânsă cu pământul, cu ţărâna, cu aceste dobitoace care nu cunosc decât nevoile de bază ale vieţii are ceva extrem de reconfortant. Acum înţeleg de ce iubeşti viaţa la ţară şi vrei să participi la treburile fermei cot la cot cu muncitorii.

Pentru a preveni riscul unei pierderi de producţie sau al scăderii preţului, ferma baronului şi toate celelalte gospodării mai mici din regiune erau axate pe o gamă variată de produse agricole şi animaliere. Pe lângă cireada de vaci de lapte, baronul von Dortmann creştea un număr aproape la fel de mare de boi pentru carne; avea culturi de secară, grâu, orz de vară şi de iarnă, sfeclă de zahăr, porumb, ovăz şi cartofi; şi vreo patruzeci de porci.

După terminarea mulsului, puseră bidoanele pline în remorca unui tractor ce urma să le ducă la platforma de încărcare de lângă drumul principal. De acolo laptele avea să fie ridicat şi transportat pentru procesare la fabrica din Niedersdorf; dar acum cei doi nu aveau timp să se gândească la asta, îi aştepta o sarcină urgentă, de importanţă vitală: credincioasele văcuţe trebuiau să fie duse la păşune, pentru a paşte liniştite timp de zece ore, activitate din care aveau să rezulte producţia de lapte de a doua zi, îngrăşământul natural pentru iarna următoare şi grânele ce aveau să umple câmpurile în vara anului viitor.

Baronul deschise larg una dintre uşile de la capătul grajdului.

— Dumneata du-te în partea cealaltă, îl instrui el pe Thaddeus. Toate cunosc drumul către câmp, dar se găsesc mereu câteva mai năbădăioase care încearcă să rupă rândurile. Duminica ştiu că sunt singur şi de aceea sunt mai nărăvaşe ca niciodată.

— Şi ce trebuie să fac? întrebă McCallum, din nou şovăielnic.

— Am s-o iau eu înainte. Vacile conducătoare vor veni după mine şi celelalte le vor urma. Dumneata nu trebuie decât să aştepţi până ies toate din grajd şi apoi să ai grijă ca niciuna să nu se separe de cireadă. Dacă nu sunt mânate înainte, cele mai leneşe sunt în stare să se oprească şi să se tolănească în mijlocul drumului!

— Bine, şi ce mă fac dacă nu vor să se urnească din loc?

— Nu trebuie decât să strigi la ele sau să le dai una peste dos.

— Şi dacă se înfurie şi mă iau în coarne?

Baronul izbucni în râs.

— Thaddeus, doar nu ţi-e frică de nişte văcuţe prăpădite!

— Nu sunt deloc prăpădite!

— Nu te îngrijora. Trebuie doar să le arăţi cine este şeful. Năpusteşte-te către ele, strigă la ele, abţiguieşte-le. Şi nu cumva să le dai de înţeles că îţi este frică!

— Uşor de spus, greu de făcut!

— *Hast du angst*? întrebă baronul, hohotind din nou.

— Da, mi-e frică!

— Atunci mergi la cacealma, Thaddeus. Pe cât sunt de mari, pe atât sunt de fricoase drăguţele acestea. Atenţie, că vin! Eu am s-o iau înainte. Tu du-te în cealaltă parte şi apoi vino după cireadă.

Thaddeus se repezi spre locul indicat, iar Heinrich von Dortmann strigă vacile conducătoare pe nume, îndemnându-le să îl urmeze. Acestea se conformară şi

încet-încet grajdul se goli. Vacile din rasa Holstein, albe cu pete mari negre, îşi urmau ascultătoare stăpânul, formând un şir lung în spatele lui. Când şi când, din spatele cirezii, McCallum scotea câte un strigăt anemic, dar bălţatele nu s-ar fi urnit mai repede nici dacă Dumnezeu ar fi plouat asupra lor cu foc şi cu pucioasă. Baronul arunca, la interval de câteva secunde, câte o privire în urmă, zâmbind în sinea lui la gândul că dobitoacele nu înţelegeau probabil o iotă din îndemnurile rostite în limba engleză de Thaddeus. Cum se face că vocea acestui om, care avea greutatea unei întregi naţiuni în cercurile diplomatice, tremura acum nesigură între câteva făpturi necuvântătoare? Baronul nu avu însă timp să găsească răspunsul la această întrebare, căci ajunseseră deja la poarta ce dădea spre câmp. Aici le aştepta micul dejun şi prânzul pe uriaşele şi încetele mamifere ce erau acum înfometate după marşul de zece minute de-a lungul drumului de ţară.

— Am ajuns! îi strigă el lui McCallum, făcând loc animalelor să treacă.

Vacile intrară una câte una pe câmp şi începură imediat să se înfrupte din iarba verde şi grasă. În nici două minute toate erau deja afară, pe păşune, şi baronul închise poarta în urma lor.

— Ei, cum ţi s-a părut?

— Drept să-ţi spun, chiar mi-a plăcut, mărturisi Thaddeus zâmbind. Trebuie să înţelegi că toate acestea sunt noi pentru mine. Mă simt din nou copil.

— Ştiu, răspunse baronul. Ţi-a dat vreuna de furcă?

— Una singură a încercat să o ia într-o altă direcţie… dar am făcut ce mi-ai spus: am strigat la ea şi i-am blocat calea.

— Ţi-a fost frică?

— Groază, nu frică! Credeam că are să se năpustească asupra mea ca un taur de coridă… Mă vedeam deja luat în coarne şi zdrobit sub copite!

— Şi ce s-a întâmplat de fapt?

— De cum m-a văzut, a ţâşnit imediat înapoi în şir, ca un şoricel speriat. Un şoricel speriat de 300 de kilograme...

— Ţi-am spus că nu trebuie decât să le arăţi cine este şeful!

— Am să încerc să îmi amintesc treaba asta.

McCallum se opri preţ de o clipă, apoi adăugă gânditor:

— Ce bine ar fi dacă anumiţi lideri mondiali ar putea fi ţinuţi sub control la fel de uşor...

Porniră agale înapoi pe drumul pe care veniseră.

— Ei, dar încă nu ai învăţat totul despre îngrijirea vacilor, spuse la un moment dat baronul.

— Poftim?? Credeam că am terminat treaba pe ziua de azi...

— Partea cea mai interesantă abia acum urmează.

— Partea cea mai interesantă?...

— Acum trebuie să facem curat în *Kuhstaul* – să pregătim culcuşurile fetelor pentru diseară.

— Sună cam înfricoşător...

— Nu e deloc o treabă înfricoşătoare, doar puţin murdară.

Acum, că vacile erau la câmp, grajdul era scufundat în tăcere.

Heinrich apucă două dintre furcile rezemate de perete şi, zâmbind, îi aruncă una oaspetelui său. Se duse apoi în fundul grajdului şi ridică în furcă, nu fără oarecare efort, un maldăr maroniu şi umed de baligă amestecată cu paie, pe care îl trânti fără ceremonie în roaba ce părea că se află acolo exact în acest scop.

Pleosc! Băligarul ateriză pe fundul roabei, împroşcând proiectile minuscule de mâzgă în toate direcţiile, inclusiv pe cămaşa lui Thaddeus, care observa mişcările gazdei de la o oarecare distanţă.

— Câh! exclamă dezgustat acesta, făcând un salt înapoi.

— Iartă-mă! se scuză râzând baronul. Acestea sunt riscurile meseriei! Iar acum este rândul dumitale. Ţine bărbăteşte furca aceea! Vreau să văd din ce aluat sunt

făcuţi americanii! exclamă el, aruncând în roabă un alt maldăr de băligar şi înfigând entuziast dinţii umezi ai furcii într-al treilea.

Cu şi mai multă reţinere decât arătase faţă de vaci, Thaddeus îşi îndesă furca în murdăria maronie şi lipicioasă care îi zăcea la picioare. Nu arăta ca un fermier, ci ca un copil care înfige fără tragere de inimă furculiţa în legumele din farfurie. Într-un târziu o grămăjoară de iarbă reciclată ateriză uşor în roabă.

— Bravo! exclamă triumfător baronul. Vei învăţa repede, aşa cum ai învăţat să mâni cireada. În curând îţi va face chiar plăcere!

— Plăcere?!

— Întocmai. Te asigur că, de cum vei ajunge înapoi în Berlin, ţi se va face dor de grajd şi de văcuţele mele. Chiar şi de mirosul acesta... Aici ajungi să înţelegi cu adevărat natura, apropo de ceea ce spuneai mai devreme. Aici ajungi să înţelegi ciclurile vieţii – iarba, păscută de vaci, se transformă în lapte şi băligar. Laptele este folosit pentru a hrăni copiii şi pentru a face brânză. Băligarul este adunat afară, până când vine timpul să fie încărcat într-o căruţă şi presărat pe câmpurile rămase pustii după culesul recoltei. Acolo el va hrăni grânele ce vor creşte la anul, grâne din care se face pâinea pe care o mănâncă părinţii copiilor cu brânză. Nu-i aşa că este minunat? Ne aflăm în mijlocul unui ciclu complet de creştere.

— Aşa o fi, spuse Thaddeus, privindu-şi cizmele afundate în scârnăvie.

Luă în furcă încă o grămadă de baligă, ceva mai mare de data aceasta, şi o aruncă în roabă.

— Sincer să fiu, nu înţeleg cum de există oameni ca fratele meu, Otto, care se mulţumesc să se ocupe doar cu banii şi cu investiţiile. Banii nu au viaţă. Acest băligar conţine mai multă *viaţă* decât toţi banii din băncile Germaniei! Aurul, spre deosebire de acest îngrăşământ natural, nu poate fi transformat în pâine!

Curăţau un staul după altul şi roaba se umplea văzând cu ochii. Când grămada ajunse la limită, Heinrich lăsă furca la o parte şi goli conţinutul roabei peste mica movilă ce se strânsese deja în faţa grajdului, pentru a fi distribuită pe câmpuri după seceriş.

— Încă trei-patru staule, spuse baronul când reveni în grajd, şi am terminat!

Thaddeus îşi înfigea cu tot mai mult elan furca în îngrăşământul organic, fără a mai ţine cont de stropii maronii care îi aterizau constant pe haine.

— Nu-ţi face griji, îi spuse baronul. Când ne întoarcem acasă, îţi voi da la spălat cămaşa şi pantalonii.

Abia ce rosti cuvintele, că pufni într-un hohot de râs.

— Ce e? Ce s-a întâmplat? întrebă nedumerit Thaddeus.

— Iartă-mă, prietene, dar nu m-am putut abţine. Tocmai te-ai mânjit vârtos pe frunte!

Thaddeus îşi privi mâna murdară şi înţelese.

— Ce-ar zice colegii mei de la ambasadă dacă m-ar vedea în halul ăsta?

— Colegii dumitale ar fi prea ocupaţi să se ţină de nas. Şi, oricum, probabil că nu ar fi în stare să vadă ce inimă mare se ascunde sub acest înveliş momentan neatrăgător.

După douăzeci de minute – timp în care cinci baloturi de fân proaspăt, galben şi curat fură coborâte din pod şi răsfirate pe pardoseala staulelor pentru ca ocupantele grajdului să aibă un culcuş confortabil în seara aceea – baronul şi diplomatul îşi rezemară furcile de perete şi părăsiră grajdul.

— Îţi mulţumesc, spuse Thaddeus în timp ce urcau împreună spre casă. Fiecare zi petrecută aici este plină de experienţe noi, atât pentru mine, cât şi pentru fiul meu. Îţi sunt recunoscător pentru asta.

Baronul zâmbi.

— Adică fiecare zi e plină de experienţe noi şi *inedite*, nu-i aşa?

— În toţi anii petrecuţi în Germania nu m-am simţit

niciodată mai plin de viaţă. Am avut ocazia să dorm într-o casă veche de sute de ani... să încalţ cizme de cauciuc... să urc într-un pod plin cu fân şi pânze de păianjen... să îmi umplu plămânii cu mirosurile vieţii la fermă... vacile, băligarul, câmpiile înverzite... grânele aurii ce aşteaptă să fie culese... nici nu ştii cât de mult înseamnă toate acestea pentru sufletul meu. Mi-aş dori ca Matthew să poată petrece aici o săptămână întreagă.

— Este oricând binevenit.

— Poate va veni şi vremea aceea...

18
Schimbare de planuri

În după-amiaza aceleiaşi zile, după masa de prânz, Sabina se învoi să facă o ultimă plimbare cu Matthew înainte ca acesta să se întoarcă la oraş cu tatăl său.

Fata sperase că vor apuca să meargă călare până la mare şi înapoi, dar o asemenea călătorie le-ar fi luat prea mult timp, aşa că trebui să se mulţumească cu o ieşire scurtă spre est.

Cei doi tineri călăreau deja de o oră spre est, de-a lungul nenumăratelor cărări ce brăzdau moşia şi al nesfârşitelor lanuri ce rodeau aurii sub soarele verii, când baronul von Dortmann şi Thaddeus McCallum se reîntâlniră în grădina de trandafiri.

— Ei, ţi-ai revenit în urma *experienţelor inedite* de azi-dimineaţă? întrebă baronul.

— Cred că da, răspunse râzând musafirul său.

— Ai un fiu pe cinste, Thaddeus! Mi-a intrat deja la suflet.

— Aş putea spune acelaşi lucru despre fiica dumitale.

— Nu i-a fost greu să-şi petreacă anii adolescenţei într-o ţară străină, alături de un tată mereu ocupat?

— Uşor nu i-a fost deloc. Şi ai perfectă dreptate: eu am fost mai mereu ocupat... poate prea ocupat.

— Ocupi un post important în cadrul ambasadei.

— Aşa o fi, dar timpul nu aşteaptă pe nimeni, după cum bine ştii. Nici nu-ţi dai seama când se transformă din copii în oameni mari. Ar fi trebuit să petrec mult mai mult timp cu el.

— Nu pare să fi suferit din cauza asta. Din câte văd eu, sunteţi apropiaţi şi deschişi unul faţă de celălalt, iar Matthew pare să se fi adaptat de minune la acest tip de viaţă.

— Aşa este, răspunse Thaddeus. Sunt norocos că s-a

obişnuit cu munca mea şi tot ceea ce implică ea. Am chiar impresia că îi place să facă parte din lumea diplomatică.

În timp ce taţii discutau, copiii lor, aflaţi într-o altă parte a moşiei, hotărâră să pornească înapoi spre casă.

Mai aveau un kilometru de parcurs până la conac, când Sabina o luă înainte la galop.

— Să ne întrecem până acasă! îi strigă ea lui Matthew peste umăr.

Băiatul dădu ghes calului, dar talentul lui de călăreţ nu se compara nici pe departe cu cel al Sabinei. În timp ce Belgianul îl zgâlţâia, gonind pe terenul accidentat, Matthew nu era sigur nici măcar de faptul că se va putea ţine în şa.

În două minute, Sabina ajunse la pârâu şi calul ei sări sprinten peste apă. La baza drumului ce ducea în sus, spre grajduri, fata îşi struni armăsarul, se întoarse în şa şi privi înapoi.

Când îl văzu pe Matthew, îşi dădu imediat seama că ideea întrecerii nu fusese deloc una inspirată. Surescitat, calul băiatului gonea mâncând pământul. Era clar că Matthew nu era în siguranţă pe spinarea lui.

— Trage frâiele! îi strigă ea.

Nu se ştie dacă Matthew o auzise sau nu, dar cert e că năvalnicul patruped tocmai îşi lua avânt să sară peste pârâu. Înspăimântată, Sabina lovi uşor cu călcâiele burta calului şi porni la galop înspre Matthew, sperând să poată interveni înainte ca situaţia să degenereze.

Dar era prea târziu. Calul şi călăreţul spintecară aerul.

Saltul în sine fu unul relativ reuşit, dar la aterizare copitele brunului loviră atât de puternic pământul, încât Matthew se clătină dintr-o parte în alta şi apoi, incapabil să se redreseze, se prăvăli din şa cu picioarele îndoite sub el şi căzu grămadă pe pământul bătătorit.

Sabina descălecă imediat şi o luă la fugă spre el. Matthew avea faţa schimonosită de durere şi se ţinea de gamba piciorului stâng.

— Se pare că de fiecare dată când sunt cu tine sfârşesc

la pământ, spuse el, încercând să râdă.

Era alb ca varul, semn că se accidentase grav.

— Mă duc să îl chem pe tata, spuse Sabina încercând să pară calmă.

Matthew încuviinţă din cap fără să spună nimic. Adevărul fie spus, ochii începuseră să îi lăcrimeze din cauza durerii ascuţite şi prefera să fie singur.

Sabina încălecă şi urcă dealul la galop până la grajduri, unde sări din şa şi se năpusti spre casă, strigând. Tatăl ei, care era în grădină cu Thaddeus, o auzi şi cei doi bărbaţi alergară în întâmpinarea ei. Se întâlniră în curtea din spatele casei şi, în momentul imediat următor, porniră tustrei într-un suflet spre locul accidentului.

Baronul ajunse primul şi îngenunche lângă Matthew. În urma unei examinări rapide, conchise că va trebui să cheme medicul. Se ridică în picioare şi, în timp ce Thaddeus îi vorbea cu blândeţe fiului său, îi dădu Sabinei câteva instrucţiuni.

— Sabina, du-te repede şi sună-l pe Herr Abrahams.

După un moment de gândire adăugă în şoaptă:

— Spune-i să vină pregătit cu tot ceea ce este necesar pentru tratarea unei fracturi.

— Vai, papa! strigă înspăimântată Sabina, ducându-şi mâinile la obraji.

— Se va face bine, zise baronul, dar, dacă osul este rupt, va trebui pus imediat în ghips. Şi acum, du-te.

Thaddeus rămase lângă fiul său, iar baronul se duse să-l anunţe pe Schmidt să aducă o teleagă. Peste câteva minute, cotiga cobora deja dealul hurducându-se, fiind trasă de un bătrân şi un cal robust de lucru. Îl aşezară pe Matthew în teleagă, având grijă să nu îi mişte piciorul. Oricum, membrul accidentat era îndeajuns de dureros pentru a se feri de orice mişcare greşită. Schmidt întoarse încet teleaga-ambulanţă şi mână calul pe aleea lată ce urca şerpuind spre casă. Heinrich şi Thaddeus mergeau pe jos, de o parte şi de alta a cotigii. În scurt timp, li se alătură din

nou şi Sabina.

— Cum te simţi, fiule? întrebă baronul.

— Mai rău ca niciodată, răspunse Matthew, încercând să râdă.

— Nu mai durează mult. Îţi vom da un calmant de îndată ce ajungem acasă. Şi te asigur că nici în Berlin nu se găseşte un medic mai bun decât Herr Abrahams.

Când ajunseră pe culme, se opriră. Fiind mai robust decât McCallum, baronul făcu un pas înainte.

— Thaddeus, cred că nu este indicat să îl purtăm amândoi pe braţe. Ar fi prea incomod pentru el. Am să îl duc eu singur. Dumneata, dacă nu te superi, dă o fugă până la bucătărie şi roag-o pe Heidi să o caute pe Marion şi să-i zică să pregătească divanul în parloarul dinspre curte.

Spunând acestea, baronul se aplecă şi îl luă în braţe pe Matthew cu nemaipomenită uşurinţă, de parcă tânărul ar fi cântărit cât un băieţel de trei ani.

— Rezistă, băiete! îi spuse el, îndreptându-se spre scara dinspre est ce ducea spre curtea de deasupra.

Thaddeus se făcuse deja nevăzut.

Zece minute mai târziu, Matthew era deja instalat relativ confortabil pe un divan lat din parloarul de la parter cu vedere spre curte. Îi dăduseră jos cizmele şi şosetele şi acum tatăl său stătea lângă el, ţinând o pungă cu gheaţă pe locul dureros. Gheaţa îi amorţise piciorul îndeajuns cât să reducă durerea şi să oprească tumefierea. Nu trecu mult şi se auzi maşina doctorului oprindu-se pe pietrişul din faţa casei.

— Îţi mulţumesc că ai venit atât de repede, Aaron, spuse baronul.

Dădu mâna cu prietenul său şi apoi îl conduse la divan. Thaddeus se ridică, făcându-i loc doctorului.

— Gheaţă… excelent, spuse Herr Abrahams.

Examină membrul accidentat, apoi începu să îl apese cu degetele.

— Să-mi spui când te doare, fiule, spuse el în germană,

nedându-şi seama că oaspeţii baronului erau americani.

— Au! Mă doare! exclamă Matthew în limba engleză.

Când îl auzi ţipând, Sabina tresări.

— Nu cred că mai este necesară o traducere, spuse Thaddeus.

Medicul continuă să apese piciorul. Exclamaţiile lui Matthew indicau foarte clar care erau zonele sensibile.

După două minute doctorul se ridică în picioare şi îl anunţă pe baron că peroneul era rupt în unul sau două locuri deasupra gleznei şi că va trebui să îl pună imediat în ghips.

— Poate călători? întrebă baronul.

Faţa medicului se întunecă. După uscarea ghipsului era posibil să călătorească, spuse el, dar pentru a asigura reuşita recuperării era indicat să rămână unde era nu mai puţin de trei zile. După aceea riscul apariţiei unor complicaţii va fi mult mai redus.

— Pentru a mă asigura că nu există şi alte fisuri mai sus pe picior sau pe celălalt membru, ar fi bine să rămână în pat câteva zile, conchise el.

— Dar eu trebuie să mă întorc diseară la Berlin, spuse îngrijorat McCallum. Mâine dimineaţă am o şedinţă cu reprezentanţii ambasadelor Austriei şi Franţei.

— De ce nu îl laşi pe Matthew aici săptămâna aceasta? întrebă baronul. Vom avea bucuroşi grijă de el. Oricum, se pare că dorinţa dumitale din dimineaţa aceasta a devenit o necesitate. Ai putea să te întorci după el la sfârşitul săptămânii viitoare sau, dacă doreşti, îl vom aduce noi înapoi în oraş.

Thaddeus căzu pe gânduri preţ de o clipă, apoi se întoarse spre Matthew.

— Matt, ce zici de sugestia domnului baron?

— Eu n-am nimic împotrivă, răspunse băiatul. Sunt de acord cu orice aţi hotărî.

— Hm, adevărul e că lucrurile au luat o turnură neaşteptată, oftă Thaddeus, cântărind încă cele două

opţiuni. Bănuiesc că aşa ar fi cel mai bine. Chiar am pomenit de asta azi-dimineaţă.

Tăcu un moment, apoi adăugă:

— În regulă, spuneţi-i domnului doctor că îi poate pune piciorul în ghips. Îi vom urma sfatul şi vom da curs invitaţiei domniilor voastre.

— Perfect, zise baronul. Aceasta este alegerea cea mai sigură. Ne va face plăcere să îl găzduim în continuare pe Matthew.

— Îl las aici cu o singură condiţie, spuse Thaddeus.

— Şi anume?

— Te rog să îmi promiţi că, de îndată ce se întremează, îl vei duce *şi* pe el la grajduri. Vreau să facă şi el cunoştinţă cu fetele dumitale!

— Am să fac tot posibilul să nu te dezamăgesc! exclamă baronul, râzând cu poftă.

Medicul îşi strânse trusa şi se îndreptă spre uşă. Heinrich von Dortmann îl urmă. Cei doi schimbară în şoaptă câteva cuvinte care şterseră rapid zâmbetul de pe faţa baronului, apoi doctorul ieşi să ia din maşină materialele de care avea nevoie pentru a pune în ghips piciorul fracturat.

19
Vizita

Sabina citea pe balconul camerei de zi de la primul etaj, când auzi vocea lui Marion în spatele său.

— Gustav a venit să-ţi facă o vizită, draga mea.

— Mie?...

— Cui altcuiva? răspunse zâmbind Frau von Dortmann.

— Of, mamă, chiar trebuie să dau ochii cu el? gemu Sabina. Este îngrozitor de agasant!

Marion nu spuse nimic, aşa că fata îşi puse cartea deoparte oftând şi o urmă.

După ce coborâră împreună la parter, Marion plecă să îşi vadă de treburile ei. Sabina se îndreptă, fără tragere de inimă, spre intrarea principală.

— Bună ziua, Gustav, îl salută ea pe tânărul care aştepta afară.

Faţa băiatului se lumină.

— Bună ziua, Sabina. Mama întreabă dacă n-ai vrea să iei masa la noi.

— Astăzi?

Tânărul încuviinţă din cap.

— Mă tem că azi nu pot, Gustav. Spune-i mamei tale că o salut.

— Bine, dar Frau von Dortmann mi-a dat de înţeles că ţi-ar face plăcere să vii pe la noi, răspunse el pe un ton uşor plângăreţ.

— Avem un musafir. Nu ar fi frumos din partea mea să plec.

— Un musafir? repetă Gustav aparent mirat – deşi ştia foarte bine că familia von Dortmann avusese oaspeţi.

— Da, un băiat din America. A venit la moşie împreună cu tatăl său şi şi-a rupt glezna într-un accident de călărie.

Gustav se crispă uşor, dar încercă din răsputeri să nu îşi trădeze nervozitatea.

— Un copil?

— M-am exprimat greşit. Nu este vorba de un copil, ci de un tânăr.

— Câţi ani are?

— Este cam de o vârstă cu tine. Are şaptesprezece ani, dacă nu mă înşel.

— Eu am optsprezece, ripostă Gustav, nereuşind să îşi ascundă iritarea.

— O, da! Uitasem de aniversarea ta.

— Ai participat la petrecerea mea de majorat!

— Da, ai dreptate. Acum îmi amintesc.

— Cum de ai putut să uiţi aşa ceva? Ai dansat cu mine aproape toată seara.

— Iartă-mă. Pur şi simplu mi-a ieşit din minte.

— Ţi-a ieşit din minte?! A fost cel mai important eveniment monden din Niedersdorf din ultimii ani! Verişoara ta a spus că poate fi comparat cu orice petrecere cu ştaif din Berlin.

— Îmi pare rău că nu mi-am adus aminte de aniversarea ta. Iată, mi-am cerut iertare de două ori, acum eşti mulţumit? Ce vrei de la mine, Gustav? adăugă ea uşor exasperată.

— Ar fi bine să accepţi invitaţia mamei mele. Altfel s-ar putea să creadă că nu o placi.

— Ce enormitate! Gustav, am impresia că spui asta doar ca să te răzbuni. Sunt convinsă că mama ta nu a spus niciodată aşa ceva.

Gustav tăcu, foindu-se stânjenit de pe un picior pe altul.

— Bine, dar n-ai vrea să facem măcar o plimbare împreună? întrebă el în cele din urmă. Am venit cu noul meu automobil.

— Îmi pare rău, dar trebuie să te refuz. Nu ar fi frumos să îmi las de izbelişte musafirul.

— Că doar n-o fi musafirul *tău*!

— Nu, este musafirul familiei mele.

— Atunci ce-ar fi să facem o plimbare în grădina tatălui

tău înainte de a mă întoarce acasă? insistă Gustav, străduindu-se să îşi modereze iritarea şi să compenseze crisparea de pe chip printr-un ton amabil.

— Mă tem că nu se poate, Gustav. Acum nu am chef să ies la plimbare.

— Înainte mă duceai mereu în grădină. Când eram copii ne jucam acolo aproape tot timpul. Îmi spuneai cum se numeşte fiecare plantă, fiecare arbore, fiecare arbust importat de tatăl tău din ţinuturi exotice. Este imposibil să fi uitat toate astea.

Sabina nu spuse nimic.

— Lucrurile s-au schimbat atât de mult între noi, încât nici nu mai vrei să mergem împreună în grădină? Sunt sigur că mama ta ar fi la fel de dezamăgită ca a mea dacă ar afla asta, Sabina.

— Îmi pare rău. Ne vom plimba în grădină data viitoare. Îţi promit. Dar astăzi nu pot. Transmite-i salutări mamei tale. La revedere, Gustav, încheie Sabina, după care se întoarse şi intră în casă.

Gustav rămase la baza treptelor de la intrare, nemişcat precum clădirea din spatele lui şi cu o expresie la fel de îngheţată pe chip.

20
Invalidul

Sabina von Dortmann şi fiul contelui Ernst von Schmundt – a cărei moşie se învecina cu cea a tatălui fetei – crescuseră practic împreună. Părinţii amândurora posedau domenii vaste în partea de nord-est a Reich-ului german, aflat în continuă expansiune. Provenind din singurele familii aristocratice din satul Niedersdorf a căror tradiţie data încă din zilele de glorie ale Regatului Prusiei, cei doi copii ajunseseră, în mod natural, să petreacă mare parte din timp împreună, să se joace împreună şi să cunoască ambele moşii aproape ca-n palmă.

Totuşi, în ultima vreme afecţiunea din copilărie dispăruse complet din inima Sabinei, fapt care a făcut să se instaleze o răceală tot mai accentuată şi între părinţii celor doi tineri.

La capătul aleii ce cobora de la reşedinţa von Dortmann, Gustav von Schmundt viră spre dreapta. În timp ce conducea pe drumul îngust de ţară – mai repede decât ar fi fost înţelept să o facă – se gândi şi se răzgândi de câteva ori şi în cele din urmă ajunse la concluzia că trebuie să apeleze la mama sa. Nu era, ce-i drept, o abordare bărbătească, dar era cea mai sigură, înainte de asta, însă, mai avea ceva de rezolvat în sat. Trecu, aşadar, fără să se oprească pe lângă poarta moşiei tatălui său şi în doar trei minute ajunse în Niedersdorf. În mijlocul satului, coti spre stânga şi parcă maşina în faţa unui *Wirsthaus*.

După ce se întoarse în casă, Sabina se duse aţă în camera convalescentului. O conversaţie cu Matthew era mult mai pe gustul ei decât una cu fiul contelui.

— Cum te simţi în dimineaţa aceasta? îl întrebă ea pe fiul diplomatului american.

— Nu mă mai doare nimic, dar mă simt în continuare ridicol.

— De ce? întrebă râzând Sabina.

— Cad grămadă şi mă duc de-a rostogolul ori de câte ori sunt în preajma ta. Zău că nu ştiu ce-i cu mine! De regulă nu sunt atât de împiedicat.

— Nu ai de ce să te simţi ridicol. Multă lume se accidentează căzând de pe cal. Acum doi ani, de pildă, un bărbat din Niedersdorf a fost omorât de calul său.

— Cum aşa?

— A fost neglijent şi prea sigur pe el. A uitat cât de puternice sunt aceste animale. Şi cât pot fi de temperamentale. Din senin s-a trezit aruncat la pământ şi o copită a calului i-a strivit ţeasta. A murit pe loc. A fost îngrozitor.

— Adică ar trebui să mă consider norocos că am scăpat doar cu un picior rupt?

— Cam aşa ceva, încuviinţă Sabina cu un surâs. Şi apoi, de ce nu priveşti şi partea bună a lucrurilor? în felul acesta a fost posibil să rămâi mai mult aici, la ţară.

— La ce bun, dacă în tot acest timp eu trebuie să zac în pat?

— Domnul doctor vine în vizită în după-masa aceasta. Am auzit când tata a vorbit cu el la telefon. Dacă ghipsul s-a fixat cum trebuie, sunt sigur că te va lăsa să te dai jos din pat. Şi papa l-a rugat să aducă şi un scaun cu rotile.

— Un scaun cu rotile? Vai, nu!

— Aşa aş putea să te scot la plimbare.

— Un scaun cu rotile! gemu iar Matthew.

— Sau poate că ai putea să mergi sprijinindu-te în cârje.

— Dumnezeule mare! Vorbeşti de parcă aş fi invalid!

— Păi chiar eşti! râse Sabina. Acum nu trebuie decât să te relaxezi, să ne laşi să avem grijă de tine... şi să te simţi bine! Apropo de asta, m-am gândit să îţi citesc ceva, adăugă ea, aşezându-se pe scaunul de lângă pat şi luând un volum pe care îl lăsase acolo în ajun.

— Care este titlul cărţii? o întrebă Matthew.

— „*Der Geheimnisvolle Raum*”, răspunse fata. Este un

roman de aventuri şi de dragoste despre un castel uriaş din Anglia, plin de fantome, secrete şi mistere!

— Eşti sigură că nu este vorba despre casa *voastră*? întrebă mucalit Matthew.

— O, casa noastră nu este decât o biată cocioabă în comparaţie cu castelul din carte! râse Sabina. Hai să îţi citesc un pasaj.

Răsfoi paginile pe care le parcursese şi apoi, oprindu-se la pasajul căutat, începu să citească:

— Nu putem atinge scopurile primordiale ale fiinţei noastre decât dacă le căutăm în calitate de copii ai lui Dumnezeu. Doar atunci putem îndeplini ţelul suprem al existenţei noastre – doar atunci ajungem să fim ceea ce am fost creaţi să fim.

— Parcă ziceai că este o carte de aventuri!

— Este o carte de aventuri, presărată cu nişte cugetări despre Dumnezeu. Iubesc felul în care autorul combină cele două planuri.

— Te cred pe cuvânt, dar eu am nevoie de puţină acţiune. M-am săturat să zac neputincios în patul ăsta. Citeşte-mi o poveste de groază!

— Bine, bine, am înţeles! râse Sabina. Aşteaptă o clipă... Să văd dacă găsesc un pasaj îndeajuns de înspăimântător!

Reveni la unul dintre pasajele anterioare şi începu să citească.

Cei doi tineri îşi petrecură astfel aproape întreaga dimineaţă.

Peste câteva ore sosi doctorul Abrahams, aducând cu el, aşa cum promisese, un scaun cu rotile.

— Dacă vrei, poţi să îl scoţi afară, dar nu-l lăsa să se ridice din scaun, o instrui el pe Sabina. Mâine, dacă nu îl doare să se sprijine pe picior, ar putea încerca să se deplaseze cu cârjele. Dar nu îl lăsa să facă prea multă mişcare.

Sabina încuviinţă din cap şi medicul porni spre ieşire. În dreptul uşii se opri şi o întrebă, în şoaptă, pe Marion:

— Heinrich este acasă?

— S-a dus la Finkenwalde pentru două zile, răspunse femeia.

— Hm... îngână Abrahams cu o expresie îngrijorată.

— De ce, s-a întâmplat ceva?

— Nu ştiu ce să spun, Marion. Lucrurile se precipită... dar dacă s-a dus la seminar, soţul tău trebuie să fie deja la curent cu asta.

— Ce-ar trebui să fac, Aaron? Nu vreau să îmi pun familia în pericol.

— După cum îl cunosc eu, ştiu că Heinrich preferă să înfrunte orice *cu* tine decât să trăiască lipsit de griji *fără* tine.

— Da, ştiu asta... dar mă tem, vezi tu, pentru soţul şi fiica mea.

— Acestea sunt vremuri de temut pentru noi toţi.

— Şi ce ar trebui să fac eu în momentul de faţă?

Medicul rămase gânditor preţ de o clipă.

— Anunţă-mă când se întoarce Heinrich. Oricum, va trebui să revin să examinez piciorul băiatului. Dar noi trei avem lucruri serioase de discutat.

21

Două mame

O maşină trecu în trombă, periculos de aproape de mijlocul drumului, pe lângă automobilul doctorului Abrahams. Medicul răsuci repede volanul şi apoi îşi continuă drumul spre Niedersdorf.

În spatele lui, Gustav apăsă tare pedala de frână şi făcu la stânga, intrând pe domeniul tatălui său.

O găsi pe maică-sa în salon.

— Mamă, Sabina ţi-a respins invitaţia!

— Era ocupată cumva?

— Nici vorbă! exclamă Gustav, traversând grăbit încăperea. Pur şi simplu n-a vrut să vină. Şi n-a acceptat nici măcar să ieşim împreună la plimbare.

Când tânărul se apropie de fotoliul ei, expresia de pe chipul femeii deveni gravă.

— Ai băut cumva, dragul meu? Pari foarte abătut.

— Am băut o bere în sat.

— Ce treabă aveai tu în sat?

— M-am dus să mă întâlnesc cu nişte prieteni. Şi da, mamă, sunt abătut, adăugă el repede, schimbând subiectul. Uneori Sabina mă tratează ca pe un străin. Nu mă mai invită în grădină şi atunci când acceptă să ieşim împreună la plimbare – şi asta se întâmplă tot mai rar în ultima vreme – am impresia că o face doar din complezenţă. Mămico, zău că nu mai ştiu ce să fac! Nu dă deloc dovadă de respectul cu care ar trebui să îl trateze pe viitorul ei soţ.

Fireşte că tânărul Gustav exagera lucrurile – de fapt, Sabina îl trata cu toată cordialitatea de care era în stare pe acest individ cu care avea tot mai puţine lucruri în comun pe an ce trecea, azi fiind prima dată când se arătase exasperată de insistenţele lui – dar el găsea o scuză pentru minciuna sa în faptul că situaţia devenise intolerabilă şi nu putea fi salvată decât dacă reuşea să o convingă pe maică-

sa să intervină în numele lui. Femeia îşi dorea această uniune la fel de mult ca el şi, deci, cu siguranţă că avea să-l sprijine.

Ingrid von Schmundt îşi ascultă fiul plină de compasiune. Gustav ştiuse să o joace pe degete de când se născuse, fără ca ea să îşi dea vreodată seama de asta.

Acum, că femeia se apropia de patruzeci de ani, frumuseţea, odată remarcabilă, începuse – aşa cum îi este obiceiul – să îi pălească. Viaţa lipsită de griji îi adăugase câţiva centimetri buni pe coapse, fese, talie şi sâni, iar părul mătăsos, cândva negru ca pana corbului, ce atrăgea privirile bărbaţilor de toate vârstele, era acum presărat cu mai multe fire cărunte decât ar fi vrut să vadă în răstimpul tot mai îndelungat pe care îl petrecea dimineaţa în faţa oglinzii. Îşi instruise coafeza să îi trateze pletele cu unul dintre noile produse cosmetice ce promiteau să pună capăt firelor argintii, dar drept urmare coama ei căpătase o nuanţă uşor verzuie, atrăgând din nou privirile, dar de această dată nu în modul dorit de ea. Hidosul efect dispăruse abia după câteva luni şi, în urma nefericitului experiment, Ingrid trebui să se împace cu ideea că încărunţeşte, deşi ura fiecare fir de păr alb care îi apărea, ireverenţios, în creştet. Creşterea constantă în greutate ar fi putut fi combătută mai uşor, dar voinţa necesară reuşitei implica o tărie de caracter de care nu avusese nevoie în anii de tinereţe şi, în consecinţă, acum îi lipsea aproape cu desăvârşire.

Povestea de dragoste dintre Ingrid şi contele von Schmundt făcuse furori în regiune în anii Marelui Război. Contele o curtase înainte de izbucnirea ostilităţilor, apoi plecase, cu surle şi trâmbiţe, pe front, se distinsese de mai multe ori pe câmpul de luptă şi se întorsese erou; nunta lor fusese cel mai răsunător eveniment al deceniului. Anul următor se născuse fiul lor şi de-a lungul prosperei perioade, de pace şi restaurare, cunoscută drept Republica de la Weimar, vila familiei Schmundt de lângă Niedersdorf

fusese scena nenumăratelor petreceri şi baluri, atrăgând elita societăţii din întreaga ţară.

Aceia fuseseră anii de glorie din viaţa lui Ingrid. Din păcate, crahul îl afectă pe soţul ei – care, datorită speculaţiilor sale nebuneşti, strânsese o avere considerabilă până în 1926 – mai puternic decât pe vecinul lor, soţul mult mai cumpătat al lui Marion, prietena ei cea mai bună.

Criza economică nu îi adusese la sapă de lemn, dar contele începuse să tragă la măsea, lipsea tot mai mult de acasă şi îşi făcuse noi prieteni din cadrul recent înfiinţatei mişcări naţional-socialiste; şi familia trebui să strângă drastic cureaua. Nefiind înzestrată cu cine ştie ce tărie sufletească, soţia contelui deveni tot mai nepăsătoare faţă de tot şi de toate. Singurul ei interes în viaţă rămase fiul său, pe care îl răsfăţase de mic, mai mult decât era înţelept pentru oricare dintre ei, satisfăcându-i fiecare moft pe care îl vedea scurgându-se printre degetele tinereţii ei ce se apropia de sfârşit, iubindu-l nebuneşte, răsfăţându-l cu fiecare fărâmă de privilegiu ce îi mai rămăsese.

— Am să vorbesc cu mama ei, Gustav, spuse contesa într-un târziu. Mă gândesc să o invit mâine la o cafea.

Gustav încuviinţă din cap şi părăsi încăperea înainte ca maică-sa să apuce să-l întrebe ce anume avusese el de rezolvat în sat.

A doua zi, la orele 15: 30, soţia baronului sosi la moşia prietenei sale. Cele două femei se întâlniră în salonul privat al gazdei. Înainte de a ajunge la subiectul copiilor, sporovăiră despre vreme, flori şi alte mărunţişuri, ciugulind prăjiturele şi sorbind din cafea.

Erau prietene vechi. Se măritaseră la interval de un an una de cealaltă, fiecare cu un nobil din vecini, şi Marion dăduse naştere fetiţei sale la doi ani după ce Ingrid îl adusese pe lume pe Gustav. Anii trecură şi niciuna dintre ele nu mai avu alţi copii. Văzând cum micuţii lor se joacă, zburdă, râd şi plâng împreună, cele două prietene aduceau adesea vorba, mai în glumă, mai în serios, despre o posibilă

viitoare căsătorie. Nici că se putea o uniune mai potrivită, asta mai ales în ochii lui Ingrid, şi, încet-încet, pe măsură ce treceau anii, ceea ce constituise cândva speranţa a doua mame şi prietene începu să fie privită, la una dintre moşii, drept un fapt împlinit.

În timp ce starea materială a familiei devenea tot mai precară, contesa Ingrid von Schmundt nutrea o dorinţă tot mai arzătoare ca fiul ei să se bucure de o avere, o reputaţie şi un statut de excepţie, care ar fi putut fi obţinute prin unirea celor două familii aristocratice şi a vastelor moşii aferente. Unite, moşiile ar fi format unul dintre cele mai mari domenii din nord-estul Germaniei. Fiul ei va ajunge unul dintre cei mai respectaţi oameni din ţară şi într-o bună zi va ocupa o poziţie importantă în noul regim. Iar ea va fi acolo, alături de el. Chiar dacă nu se va mai afla, aşa cum fusese cândva, în centrul atenţiei, se va bucura din umbră de strălucirea gloriei. În societate, *ea* va fi privită drept Prima doamnă von Schmundt şi nicidecum fiica aiurită şi naivă a unui baron de ţară!

Soţia contelui prefera să creadă că prietena ei îi împărtăşea întru totul sentimentele, deşi cele două femei abordau din ce în ce mai rar subiectul mariajului – fiecare din propriile motive.

În ultimii ani, Marion simţea că se distanţează tot mai mult de prietena sa. Nu fiindcă ar fi existat conflicte între ele, ci pur şi simplu pentru că viaţa le purtase în direcţii opuse, spre ţeluri diferite. Păi, cum altfel, din moment ce se căsătoriseră cu doi bărbaţi ce se deosebeau unul de altul ca ziua de noapte? Cum să nu fie fiecare dintre ele influenţată de calea urmată de soţul său? în definitiv, la un nivel mai profund, soţul este oglinda femeii de lângă el, a ceea ce este ea cu adevărat în adâncul sufletului.

Alegerea tovarăşului de viaţă, chiar dacă tăria sau lipsa de caracter s-ar putea să nu iasă decât târziu la suprafaţă, indică înţelepciunea – sau lipsa ei – fiecăruia dintre cei doi soţi în aceeaşi măsură ca trăsăturile de caracter pe care

pare să le posede fiecare în parte. Un soţ şi o soţie nu sunt două insule separate.

Tovarăşul de viaţă ales este oglinda sufletului fiecăruia. Cei înţelepţi – femei şi bărbaţi deopotrivă – ştiu să recunoască înţelepciunea şi o caută. Neghiobii se mulţumesc să-şi unească destinele cu cei cu vederi similare. Consecinţele unei astfel de alegeri – binecuvântarea sau blestemul, în funcţie de caz – sunt suportate de fiecare în parte.

Pe soţia baronului Heinrich von Dortmann, viaţa o purtase pe un făgaş cu totul diferit de cel al soţiei contelui Ernst von Schmundt şi prietenia lor cândva sinceră se transformase între timp într-una de complezenţă.

Una dintre femei fusese atrasă de recunoaştere publică, onoruri şi reputaţie. Cealaltă alesese un bărbat tăcut şi meditativ, pe care mulţi din înalta societate îl considerau un nătâng. În timp ce contele şi contesa găzduiau petreceri şi acumulau o avere ce stârnea invidia întregii regiuni, baronul din vecini îşi îngrijea grădina aceea ridicolă, colecţiona cărţi şi primea în vizită pe oricine îi bătea la uşă – chiar şi ţărani!

Ingrid ţinea la Marion, deşi nu înţelesese niciodată ce văzuse la omul ăsta. Era clar ca bună ziua că se măritase cu un neghiob. Totuşi, acest neghiob avea o fată care, într-o bună zi, îi va moşteni moşia şi acest fapt în sine o făcea pe Ingrid să ierte toate ideile neroade care îi treceau omului prin cap.

Niciuna dintre ele nu ştia că tocmai baronul fusese cel care îl salvase pe conte de la faliment. În momentul cel mai crâncen al recesiunii, Dortmann îi făcuse, în secret, o vizită lui Schmundt şi îi oferise 425.000 de mărci – exact suma necesară pentru a achita datoriile moşiei, ce urma să fie scoasă la vânzare peste doar câteva zile, în baza unei proceduri de prescriere a ipotecii. Baronul îi spuse vecinului său că îl ajută cu o singură condiţie: nimeni nu trebuie să ştie de unde provin banii. Schmundt se învoi, luă cecul cu o

smerenie stoică – atât cât îi permitea caracterul său de arian pursânge – îi mulţumi printr-un simplu, dar sincer *danke*, şi de atunci nu mai adusese niciodată vorba despre acest „mic” ajutor. Nici măcar după ce situaţia lui materială se redresă şi începu din nou să plouă cu mărci la moşia Schmundt. De fapt, în adâncul sufletului, contele îi purta pică baronului pentru gestul acela de bun samaritean – ca şi cum el ar fi fost sfântul sfinţilor! – şi îşi jurase că, dacă *îl* va prinde vreodată la ananghie, îşi va instrui avocatul să îi sufle moşia.

În timp ce prietena sa turuia despre tot soiul de lucruri lipsite de importanţă, Marion îşi simţea inima tot mai grea. Într-adevăr, se părea că soţia contelui încetase să mai evolueze în suflet şi în minte. Devenise tot mai preocupată de sine. Nu mai vorbea decât de revistele şi de romanele ei siropoase, de garderoba ei, de îmbunătăţirile aduse căminului său. Contele era mai tot timpul plecat la Berlin, Gustav era aproape un bărbat în toată firea şi biata femeie nu avea altă companie în afară de cea a propriei persoane. Or, mărturisea ea mai mult spre descumpănirea lui Marion, nu o ducea mintea şi n-o trăgea inima să îşi ocupe timpul în mod util.

Pentru Marion, prietenia care le unise în tinereţe se pierdea tot mai mult în amintire. Castelele de nisip pe care le ridicaseră, planificând căsătoria copiilor lor... Ce greşeală!

Contesa se opri din sporovăit preţ de o clipă, apoi atacă exact subiectul cu pricina.

— Marion dragă, nu crezi că a venit vremea să începem pregătirile?

— Pregătirile?... Ce fel de pregătiri?

— Pregătirile pentru nuntă, prostuţo! Gustav este deja major.

— Da, dar Sabina are doar şaisprezece ani. Nu cred că este încă pregătită pentru măritiş.

— Timpul se scurge repede. Nu e niciodată prea

devreme pentru a planifica lucrurile acestea.

— Vorbeşti ca şi cum ar fi ceva stabilit.

— Păi eu credeam că aşa şi este... Nu am discutat noi două despre...?

— Ingrid, asta a fost cu ani în urmă, răspunse soţia baronului, simţindu-şi inima strânsă de compasiune.

— Bine, Marion, dar nu înţeleg, spuse rănită soţia contelui. Doar nu... doar nu te-ai răzgândit?

Marion simţi că i se rupe inima. Tonul lui Ingrid nu trăda doar surprindere şi dezamăgire, ci şi consternarea în faţa faptului că este teribil de rănită de cea mai bună prietenă a sa.

— Ingrid, te rog să înţelegi, spuse Marion cu blândeţe. N-am făcut decât să visăm cu voce tare. Să ne închipuim *ce-ar fi dacă*... Acelea nu erau planuri în adevăratul sens al cuvântului.

Vorbea încet şi blând, plină de compasiune faţă de prietena ei.

— Deci tu *nu* vorbeai serios?... îngăimă contesa, parcă nevenindu-i încă a crede.

Brusc obrajii cărnoşi îi căzură puhavi sub ochii încercănaţi, făcând-o să pară mai bătrână ca niciodată. Pe Marion aproape că o pufni plânsul. Cum de deveniseră atât de diferite, aproape fără ca ea să îşi dea seama?

— Poate că vorbeam serios, răspunse ea, dar nu în sensul unui angajament ferm. Copiii erau atât de mici pe atunci... Şi oricum, nu putem lua o astfel de hotărâre în locul lor.

— Bine, dar Gustav este îndrăgostit de Sabina! exclamă Ingrid pe un ton plângăreţ.

— Îndrăgostit?

— Sunt convinsă că ştii. O vizitează atât de des!

Marion încuviinţă din cap.

— Da... da, aşa este. Sunt prieteni de ani de zile, dar...

— Vestea pe care mi-ai dat-o are să îi sfâşie inima.

— Dar nu ţi-am dat nicio veste. Nu am spus decât că eu

consider că e mai bine ca tinerii să decidă singuri. Sunt convinsă că nici lui Gustav nu i-ar plăcea să i se bage pe gât o căsătorie.

— Aha! exclamă vexată contesa. Deci în tot acest timp tu ai crezut că eu asta încerc să fac: să-l *bag pe gât* Sabinei!

— Nu, Ingrid, nu asta am vrut să zic...

— Scumpul meu fiu nu trebuie să fie *băgat pe gât* nimănui. Orice tânără ar fi onorată să îi fie mireasă, spuse contesa, ridicând iritată tonul. Dar dacă fiică-ta nu consideră că este îndeajuns de bun pentru ea...

— Of, Ingrid, ştii bine că lucrurile nu stau deloc aşa. Atât eu, cât şi Sabina credem că Gustav este un tânăr admirabil.

— Dar nu îndeajuns de bun pentru voi, trânti iritată contesa. Fă bine şi nu mă lua de sus, Marion, adăugă ea, îndreptându-şi semeaţă spatele.

Marion rămase cu ochii plecaţi.

— Şi *soţul* tău este de aceeaşi părere? întrebă tăios contesa.

— Nu am vorbit cu el despre asta, spuse încet Marion.

— Îţi sugerez să o faci. Poate că el îţi va băga minţile în cap, deşi mă îndoiesc că ar fi în stare.

Marion rămase tăcută şi dezolată, la rândul ei, din motive pe care nici contesa şi nici fiul ei nu şi le-ar fi putut imagina.

— Ai să vorbeşti cu el?

— Nu ştiu ce să zic, Ingrid, eu...

— Vreau să ştiu dacă vei vorbi sau nu cu el. Insist să o faci.

— Bine. Am să vorbesc cu soţul meu, spuse încet Marion.

Stăpâna casei se lăsă din nou pe spătarul fotoliului, cu o expresie triumfătoare pe chip.

— Cred că a venit timpul să plec, spuse într-un târziu Marion, înălţând privirea şi zâmbind timid. Îţi mulţumesc pentru cafea şi pentru prăjituri. Şi... şi regret din toată

inima că s-a ajuns aici. Îmi pare rău că vorbele mele te-au indus în eroare. Sper că vei găsi puterea de a mă ierta.

Contesa von Schmundt dădu aproape insesizabil din cap, fără să spună un cuvânt.

Marion se ridică şi se îndreptă spre ieşire. Contesa o urmări din fotoliul său masiv, apoi se aplecă, luă încă o prăjitură şi începu să o molfăie gânditoare.

22
Spionul

De unele lucruri era mai bine să se ocupe personal.

Ar fi putut să trimită pe cineva până în Stettin şi, de acolo, în acest sătuc uitat de lume; dar rapoartele arătau că acesta era sediul principal al credincioşilor anti-nazişti şi el trebuia să vadă cu ochii lui ce se petrecea aici. Avea puterea să închidă acest loc de adunare pocnind din degete, dar întâi trebuia să se asigure că nu are de a face cu o simplă diversiune. Că, în momentul în care va lua măsuri, rezultatele vor fi permanente şi cu adevărat relevante.

Putea pedepsi, cu titlu exemplificativ, câţiva preoţi şi lideri religioşi, dar încă nu venise momentul ca aceştia să poată fi arestaţi în masă fără a stârni oprobriul public – deşi în faţa lui Himmler se lăudase că, dacă va fi nevoie, va lua fără ezitare o astfel de măsură. Cu toate acestea, existau o sumedenie de alte căi de a-i îngenunchea pe ipocriţi. Iar dacă măsurile pe care le avea în minte eşuau înainte de expirarea termenului ce îi fusese acordat, vor urma cu siguranţă mai multe arestări.

Chipul care privea inexpresiv prin parbrizul maşinii se remarca mai ales prin ochi. Ochi care, în urma anilor de experienţă, învăţaseră să vadă nu doar *ceea ce este*, ci mai cu seamă *ceea ce poate să fie*. Ochi ce vânau oportunităţile şi, drept urmare, erau mai tot timpul mijiţi, formând la colţuri cute ce nu trădau înaintarea în vârstă – căci agentul Gestapoului abia ce trecuse de treizeci de ani – ci viclenia şi relele intenţii. Ochi ce învăţaseră să ascundă adevăratele gânduri şi intenţii ale posesorului lor, o condiţie esenţială pentru a rezista în atmosfera aceea rarefiată din vârful piramidei naziste, unde minciuna şi loviturile sub centură constituiau oxigenul şi hidrogenul necesare vieţii.

Bărbatul avea o faţă uşor alungită, cu un nas lat şi

cărnos, obraji puhavi şi ciupiţi de vărsat ce se terminau cu o linie nedefinită a maxilarului şi o bărbie proeminentă. Gura mare, cu buze groase, ascundea nişte dinţi înguşti, îngălbeniţi.

Chiar şi un antropolog în devenire ar fi detectat imediat trăsăturile slave ale feţei sale, dar în cercurile pe care le frecventa el, percepţia, la fel ca loialitatea, nu ţinea cont de ceea ce era evident. Atâta timp cât avea pielea albă, lua poziţie de drepţi în faţa svasticii şi era oricând gata să scandeze *„Heil Hitler!”*; idiosincraziile primare ale fizionomiei sale nu aveau nicio importanţă.

Părul tot mai rar, drept şi negru ca smoala, dat din abundenţă cu ulei şi pieptănat pe spate, stătea lipit de cap deasupra unei frunţi înalte. O podoabă capilară mai bogată sau măcar o mustaţă s-ar fi putut să îmbunătăţească efectul general, dar chiar şi aşa, Emil Korsch ar fi fost departe de a fi un bărbat chipeş. Lui, însă, nu îi mai păsa de aspectul său şi nici de părerea pe care o avuseseră ceilalţi despre el cu ani în urmă. Acum obiectivele lui se îndreptau în cu totul alte direcţii.

Studie din nou clădirile de peste câmp, acordând o atenţie specială Mercedesului. Deşi nu era de fabricaţie recentă, automobilul era mai impozant decât toate celelalte maşini parcate în jurul lui. Să aparţină, oare, unuia dintre localnici? se întrebase Korsch cu câteva minute în urmă, imediat după ce găsise acest loc de observaţie. *De îndată ce se înserează*, *îl voi cerceta mai îndeaproape*, hotărî el în sinea lui.

Totuşi, era prea departe. De aici nu vedea bine nici locul, nici ceea ce se petrecea acolo. Avea nevoie de un alt loc de pândă.

Lângă clădiri se afla o casă ţărănească. Cu puţin timp în urmă, o femeie ieşise să întindă rufele pe sârmă, deci casa nu făcea parte din complex.

Va urmări totul de acolo.

Porni maşina, conduse atent până acolo şi opri în

lateralul casei, unde nu putea fi văzut din direcţia opusă. Coborî din automobil şi se apropie de uşa din spate. Ştia că femeia se întorsese în casă. Nu văzuse niciun bărbat şi nicio altă maşină în jurul gospodăriei.

Intră fără să bată la uşă.

Femeia era în bucătărie, cu un coş de rufe în mâini. Ridică ochii şi îl privi derutată.

— *Guten*... vru ea să îl salute, dând să zâmbească.

— Tacă-ţi fleanca, femeie! mârâi încet Korsch.

— Dar cine eşti dumneata, mă rog? ripostă, înfuriată, jupâneasa.

— Agent Gestapo, răspunse el, făcând înconjurul încăperii.

— Şi ce doreşti?

— Am nevoie de casă, răspunse el fără nicio altă introducere.

Privi afară pe fereastră, apoi trecu în camera alăturată.

— Casa mea nu e disponibilă. Ieşi afară! Nu avem nimic de împărţit cu Gestapoul.

Bărbatul se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre ea, săgetând-o cu un rânjet viclean şi diabolic.

— Vrei să-ţi fac raport, cucoană? scrâşni el. Poate n-ar strica o razie a SS-ului în acest cuib de trădători.

Femeia îl ţintui şi ea cu o privire plină de venin. Trecuseră vremurile când necunoscuţii se împrieteneau cu una, cu două, în Germania.

— Fă bine şi pleacă, spuse femeia. Du-te de-ţi fă treaba murdară în altă parte.

— Treaba murdară?! Gestapoul are acces oriunde pofteşte, cotoroanţă nenorocită! strigă Korsch, ridicând fulgerător mâna şi dându-i un dos de palmă peste obraz.

Femeia ţipă de durere, făcu nişte paşi înapoi clătinându-se, se împiedică de un scaun şi căzu.

Korsch începu din nou să se învârtă prin căsuţă, fără a catadicsi măcar să-i arunce o privire. Dintr-o altă încăpere, se auzi plânsetul unui bebeluş.

— Fă-l să tacă de nu vrei să-l altoiesc şi pe el! mârâi Korsch.

Sărmana femeie se ridică, cu chiu, cu vai, în picioare şi, străduindu-se să nu izbucnească în lacrimi, fugi în camera alăturată.

După ce găsi un punct bun de observaţie în unul dintre dormitoare, Korsch reveni în bucătărie, luă cu el tot ce găsi de mâncare, apoi se întoarse la fereastra aleasă şi începu să pândească.

Timp de vreo două ceasuri nu se întâmplă nimic deosebit. Femeia se făcuse nevăzută, iar în clădirea de vizavi nu era nicio mişcare.

După ce se lăsă întunericul, îşi părăsi locul de veghe, ieşi prin uşa din spatele casei şi se îndreptă spre maşinile parcate în apropiere.

Ceva îi spunea că dăduse peste un mister ce se cuvenea desluşit. Nu trebuia să atragă atenţia, voia doar să îşi noteze numărul de înmatriculare de pe plăcuţa maşinii. Unii dintre colegii săi mai impertinenţi din cadrul Gestapoului ar fi dat buzna pe uşa din faţă şi ar fi cerut să li se dea informaţiile necesare fără de întârziere, terorizându-i pe toţi cu răcnetele şi ameninţările lor. Dacă nu le-ar obţine, ar urma probabil noi ameninţări şi chiar arestări.

Câteodată se impuneau astfel de tactici; dar lui Korsch îi plăcea să fie prudent şi discret. La momentul potrivit va acţiona cu viteza luminii, dar între timp nu avea niciun rost să îşi dea planurile în vileag.

Când ajunse la jumătatea distanţei, uşa şcolii se deschise şi din clădire ieşiră doi bărbaţi.

Korsch se întoarse imediat cu spatele şi porni nonşalant înapoi în direcţia din care venise. La scurt timp, auzi zgomotul unei portiere şi, după vreo două secunde, vuietul unui motor. Ştia că este Mercedesul.

Iuţi pasul şi, pitit în spatele casei, privi cum Mercedesul iese din parcare şi porneşte direct spre el. Când maşina trecu pe lângă el, îşi iţi capul de după zid cât să vadă

numărul de înmatriculare, apoi urcă grăbit în automobilul său şi îşi notă precipitat numărul în carneţel. Aşteptă vreo două minute, apoi învârti cheia în contact, băgă în viteza întâi şi porni în trombă.

Văzuse tot ce trebuia să vadă.

Va ordona efectuarea unei razii. Până atunci, însă, avea să afle cine era posesorul Mercedesului.

Paralizată de groază şi de durere, biata femeie rămase zgribulită într-un colţ al dormitorului fiicei sale încă o oră. Când se întoarse din Stettin, soţul său găsi casa scufundată în tăcere şi întuneric şi uşa din spate larg deschisă.

23
Soţ şi soţie

Baronul von Dortmann şi soţia sa stăteau de vorbă în salonul de lângă dormitor. Era târziu. Majoritatea servitorilor se retrăseseră deja la culcare. Sabinei îi uraseră noapte bună cu o oră în urmă.

— Ce se mai aude în Finkenwalde? întrebă Marion.

Soţul său se întorsese de la seminar în urmă cu aproximativ trei ceasuri.

— Dietrich spune că naziştii constituie o ameninţare tot mai mare.

— Sunt în pericol? Le sunt vieţile în pericol?

— Nu, lucrurile nu sunt chiar atât de grave. Dar seminarul Bisericii Mărturisitoare, care funcţionează deja de doi ani sub conducerea lui Dietrich, nu a primit nici acum autorizare de funcţionare. Asta fiindcă este o instituţie independentă, care nu ţine cont de condiţiile impuse de naţional-socialişti. Probabil că nu mai trece mult până ca aceştia să ia o măsură drastică.

— Ce ar putea să facă?

— Se pare că naziştii *pot* face tot ce vor, oftă Heinrich. Întrebarea este ce *vor* să facă. Karl Barth a fost dat afară de la Universitatea din Bonn. Centrele de formare ale Bisericii Mărturisitoare au fost scoase în afara legii. Biserica protestantă din Germania a fost nazificată. Au fost închise toate firmele evreieşti, au fost interzise căsătoriile între evrei şi arieni, tuturor evreilor le-a fost retrasă cetăţenia germană...

Brusc, se opri. Era o chestiune care îi afecta direct familia, dar niciunul dintre ei nu zise nimic.

— Se pare că naziştii pot şi vor face orice, continuă el în cele din urmă, pentru a epura ţara de toate religiile care nu îl slăvesc pe Hitler ca pe Dumnezeu.

Rămaseră tăcuţi, cugetând la implicaţiile celor spuse.

— Trebuie să învăţ să-mi ţin patima în frâu, spuse într-un târziu Heinrich. Ar trebui să fiu mai atent la ceea ce spun. Dar îmi fac griji pentru Dietrich. El nu se teme să spună lucrurilor pe nume. Sincer să fiu, cred că nu îi este frică nici de moarte. I-a sfidat pe nazişti în toţi aceşti ani opunându-se făţiş măsurilor luate împotriva evreilor şi cerând Bisericii să ia poziţie. Şi-a făcut, fără îndoială, mulţi duşmani.

— Eşti bun să repeţi cuvintele pe care ţi le-a spus cu puţin timp în urmă?

— „Când Hristos te cheamă la Sine, te cheamă să mori împreună cu El”. La asta te referi?

— Da, dragul meu.

— A repetat asta şi ieri. Aceste cuvinte stau la temelia învăţăturilor sale despre ucenicie. Are de gând să scrie o carte în baza acestor cursuri. Ieri am fost atât de impresionat de cuvântarea lui, încât mi-am notat o parte din ea. Stai să îţi citesc şi ţie...

Se ridică, se duse până la scaunul pe care îşi lăsase la sosire haina şi scoase din buzunarul interior al vestei o foaie de hârtie, pe care o despături cu grijă înainte de a lua iarăşi loc în fotoliu.

— Dietrich vorbeşte cu patos despre ceea ce înseamnă să îl urmezi pe Hristos, chemarea Sa la moarte şi ceea ce el numeşte har ieftin şi har costisitor. Iată ce mi-am notat.

Îşi trecu privirea peste foaia de hârtie, apoi începu să citească:

Harul este ieftin atunci când graţia divină face totul şi deci totul poate să rămână aşa cum a fost. Atunci când creştinul se mulţumeşte să trăiască aşa cum o fac toţi ceilalţi şi se modelează după standardele societăţii. Atunci când se propovăduieşte iertarea păcatelor în lipsa pocăinţei.

Harul costisitor este comoara ascunsă în pământ. Este domnia lui Hristos. Este cuvântul evanghelic spre care trebuie să ne îndreptăm neîncetat, darul pe care trebuie să

îl cerem, uşa la care trebuie să batem.

Acesta este costisitor pentru că ne cheamă la ucenicie, şi har, pentru că ne cheamă la ucenicie în şcoala lui Iisus Hristos.

Este costisitor deoarece îl plătim cu viaţa, şi har, deoarece prin

El dobândim adevărata viaţă. Mai presus de toate, este costisitor fiindcă pe Dumnezeu L-a costat viaţa fiului Său.

După ce termină de citit, se aşternu tăcerea.

— Înţeleg de ce ţi-a plăcut atât de mult, spuse Marion într-un târziu.

— Dietrich este un om deosebit. Cuvintele lui îmi dau întotdeauna putere.

Rămaseră tăcuţi preţ de o clipă, apoi Marion îl anunţă:

— Aaron a fost ieri pe aici. Te roagă să îl suni.

— De ce, s-a întâmplat ceva?

— Nu mi-a spus decât că lucrurile se precipită... Bănuiesc că se referea la situaţia din sat.

— Nu ţi-a dat alte detalii?

— Nu. A spus că probabil vei fi aflat deja în Finkenwalde despre ce este vorba. Poate că se referea la ceea ce spuneai adineauri.

Baronul se întunecă la faţă. În cadrul întrunirii din Finkenwalde nu se discutase doar despre ucenicia întru Hristos şi despre harul costisitor, ci şi despre subiecte de importanţă politică imediată. În urma celor două zile petrecute la seminar se întorsese şi mai convins de faptul că pe toţi îi aşteptau vremuri cumplite. Dar, deocamdată, nu voia să o împovăreze pe soţia sa cu asta. Ştia că în curând Marion va trebui să înfrunte situaţia, iar el va face totul să o protejeze.

Petrecură câteva minute în tăcere, fiecare scufundat în propriile gânduri.

— Azi am fost în vizită la Ingrid, spuse într-un târziu Marion. M-a făcut să îi promit că am să-ţi vorbesc în privinţa copiilor.

— Despre ce anume?
— O ţine morţiş cu căsătoria.
— Bine, dar acesta era doar un lucru spus în glumă... cu mulţi ani în urmă.
— Aşa am zis şi eu, dar ea este de altă părere.
— Ai vorbit cu Sabina?
— Îndeajuns cât să ştiu că încă nu este pregătită să ia o astfel de hotărâre.
— Este în relaţii bune cu tânărul acesta?
— În copilărie au fost prieteni buni, Heinrich, dar... în ultima vreme relaţiile dintre ei par să se fi răcit. Dar Ingrid vrea să ştie dacă nu cumva *noi* ne-am pierdut entuziasmul în ceea ce priveşte căsătoria. Are impresia că am putea să influenţăm hotărârea fetei.
— Eu unul nu mi-am *pierdut* entuziasmul, spuse Heinrich, din simplul motiv că nu am fost *niciodată* entuziasmat de această idee. Ştiu că voi două obişnuiaţi să vorbiţi despre asta pe vremea când copiii erau mici, dar asta nu înseamnă nimic. N-aş putea să încuviinţez un pas atât de important înainte de a vedea ce fel de om are să fie băiatul la maturitate. Din punctul meu de vedere, discuţiile acelea nu erau decât vorbe în vânt.
— Mă tem că, din cauza mea, Ingrid şi-a făcut o impresie complet greşită, răspunse Marion oftând. Cum am putut fi atât de nesăbuită? Acum atât ea, cât şi Gustav sunt ferm convinşi că această căsătorie va avea loc.
— Şi tu ce crezi?
— Ingrid s-a schimbat enorm, Heinrich. Abia de o mai recunosc. Îmi pare atât de rău de ea... Pare să trăiască doar pentru Gustav.
— Să înţeleg că tu te-ai *răzgândit* în privinţa căsătoriei?
— Nu am luat niciodată în serios această chestiune. Visam şi noi cu ochii deschişi pe vremea când erau mici copiii. Dar acum îmi dau seama că nu ne dorim aceleaşi lucruri de la viaţă. Ei sunt diferiţi de noi, Heinrich. Dacă schimbările nu...

Nu îşi duse fraza până la capăt, dar nici nu era nevoie.

— Ştiu ce vrei să spui, zise soţul ei, oftând la rândul său. Şi eu îmi fac griji în privinţa lui Ernst.

— Ai vorbit cu contele despre asta?

— Nici despre asta, nici despre altele, răspunse Heinrich. În ultimii doi ani nu cred să fi petrecut mai mult de zece minute în compania lui Ernst. Mă tem că i s-a urcat la cap succesul de care se bucură în cercurile elitiste din Berlin. În curând i se va oferi probabil o poziţie importantă în Guvern. Dar, revenind la întrebarea ta, îmi amintesc că, pe vremuri, ne amuzam amândoi pe seama visurilor voastre naive în privinţa copiilor. Sper că vorbele mele nu te supără, draga mea, adăugă el zâmbind.

— Nicidecum, răspunse Marion posomorâtă. Cum crezi că ar trebui să procedăm, Heinrich?

— Pentru moment nu putem decât să aşteptăm. Cu timpul vom afla care este voia Domnului în această privinţă. Atât Sabina, cât şi Gustav sunt încă tineri. Trebuie să aşteptăm să se maturizeze amândoi. Din păcate, dacă situaţia din ţară nu se schimbă, mă tem că familia noastră va avea de înfruntat decizii mult mai grele decât aceasta.

Marion nu spuse nimic. Rămaseră multă vreme scufundaţi în tăcere. Se făcuse târziu. În casă, totul amuţise şi afară întunericul devenea tot mai dens.

24
Zgomote misterioase

Joi dimineaţă, Matthew – care dormea în camera de oaspeţi situată vizavi de parloarul dinspre curte – fu trezit din somn de nişte bocănituri înăbuşite. Zgomotul îi pătrunsese întâi în vis, iar în cele din urmă reuşise să îl deştepte. *Ceea ce înseamnă că persistă de ceva timp*, conchise Matthew venindu-şi în simţuri.

Se ridică în capul oaselor şi îşi roti ochii prin cameră.

Deşi era abia trecut de ora 6, de afară răzbea deja forfota angajaţilor ce se pregăteau pentru începerea unei noi zile de muncă.

La început bănuise că sunetele acelea înfundate erau produse de cine ştie ce utilaj vechi din lemn folosit probabil undeva, pe câmp. Totuşi, pe măsură ce îşi venea în fire, tânărul realiză că se înşelase. Zgomotul venea de undeva, de aproape – de foarte aproape.

Îşi ciuli urechile. Măi să fie, zgomotul părea să vină chiar din cameră!

Se întinse după cârje şi coborî din pat. Îşi luă halatul de pe canapeaua de alături, îl îmbrăcă şi apoi traversă şontâc-şontâc încăperea. De îndată ce bocăniturile ghipsului răsunară în tăcerea dimineţii, celelalte zgomote încetară.

Deschise uşa şi privi afară pe coridor, măsurându-l în lung şi în lat. Pe hol nu era nici ţipenie de om. Totul era scufundat în tăcere.

Nedumerit, Matthew închise uşa la loc, se întoarse în pat şi începu să citească o revistă. Nu după mult timp un servitor veni să îl ajute să se îmbrace şi îl duse să ia micul dejun în sufrageria familiei.

Restul dimineţii trecu la fel ca în ultimele două zile. Sabina veni de mai multe ori să îi citească şi discutară despre o mulţime de lucruri. După prânz fata se retrase. Rămas singur, Matthew citi puţin, apoi aţipi.

Fu trezit de acelaşi sunet ciudat.

De această dată, Matthew se deşteptă imediat. Se ridică în şezut şi îşi încordă auzul. Acum, că era trecut de orele 14, zgomotul nu mai suna la fel de înfricoşător ca în primele ceasuri ale dimineţii, dar altminteri era identic.

Părea să vină din perete.

De data aceasta am să fiu mai atent, hotărî Matthew. Se dădu cu grijă jos din pat, apoi, sprijinindu-se în cârje, se apropie pâş-pâş de peretele cu pricina, atent ca ghipsul să nu facă zgomot pe parchetul din lemn masiv. Era cel mai scurt perete din această încăpere cu formă bizară din care părea să se fi tăiat un sfert de cerc pentru a face loc în cealaltă parte impozantei scări centrale. Când ajunse la perete, lovi din greşeală cu piciorul un scaun. Zgomotul încetă imediat şi nu se repetă pe durata întregii zile.

După câteva minute cineva ciocăni la uşă.

Matthew, absorbit încă de misterul zgomotului, tresări speriat. Realizând în cele din urmă că cineva chiar bătuse la uşă, strigă „Poftim”.

Uşa se deschise şi intră Sabina.

— A sosit domnul doctor Abrahams, îl anunţă ea radioasă. Acum stă de vorbă cu papa, dar va veni imediat să te consulte.

În urma examinării, medicul conchise că Matthew poate să se deplaseze în voie cu ajutorul unei singure cârje, dacă nu doreşte să le folosească pe amândouă.

— De-acum pot să mă las cu toată greutatea pe picior?

— Da, băiete. Oasele piciorului s-au sudat şi, datorită ghipsului, nu mai există pericolul de a le deplasa. Sunt, de asemenea, convins că nu există niciun fel de complicaţii.

Ce-i drept, urcatul şi coborâtul scărilor şi al povârnişului de afară au constituit reale provocări la început, dar după ce petrecuse mai multe zile închis în casă, Matthew ardea de nerăbdare să îşi savureze nou-dobândita libertate de mişcare. El şi Sabina îşi petrecură restul amiezii afară, în curte, în grădină şi plimbându-se pe aleea ce cobora de la

stejarul bătrân până la pârâul din vale. Până să se însereze, Matthew se mişca deja cu oarecare uşurinţă. Totuşi, adevărul e că exerciţiul fizic îl cam epuizase.

La cină aduse vorba despre zgomotul ciudat pe care îl auzise peste zi. Toţi părură surprinşi şi nimeni nu putu să îi dea o explicaţie rezonabilă.

— În casele vechi este normal să existe şoareci şi chiar şobolani, spuse Herr von Dortmann.

— Am mai auzit şoareci rozând pereţii, domnule baron, răspunse Matthew, dar acesta era un sunet diferit – un fel de ciocănit. Sunt sigur că am auzit bătăi în perete.

— Papa, poate că Matthew a descoperit tainiţa! exclamă Sabina entuziasmată.

Baronul râse.

— Tainiţa?! făcu uimit Matthew.

— Nu este decât o poveste din bătrâni, dragul meu, spuse Marion. O poveste despre care *această* bătrână nu ştie nimic!

— Există cu adevărat o tainiţă?

— Doar după spusele bătrânei Eppie, râse Marion.

— Cică ar fi o tainiţă undeva sub podeaua aceasta, spuse Sabina.

— Chiar dacă ar exista o tainiţă, interveni baronul, i s-a pierdut de mult urma şi a rămas învăluită în legendă. Deşi nici ea, nici altcineva nu a văzut vreodată această încăpere ascunsă, Eppie afirmă cu insistenţă că ea există acolo undeva, bântuită de fantome.

— Vai, Matthew, ar trebui să o auzi pe Eppie povestind! exclamă Sabina.

— Să ştii că mi-ar plăcea la nebunie. Casa aceasta devine tot mai misterioasă pe zi ce trece!

— Atunci îi vom face o vizită chiar mâine! Ne laşi, mămico?

— Desigur, răspunse Marion, dar vă rog să nu o agitaţi prea tare. Încă nu şi-a revenit complet în urma căzăturii.

— Îţi promit că vom fi atenţi. Ei, Matthew, ce zici? îi

facem o vizită?

— Abia aştept!

25
Galeria secretă

În noaptea aceea, în timp ce stătea întins în pat, Matthew nu avea în gând decât acea tainiţă plină de fantome şi de comori, pe care nu o văzuse nimeni. Doar o servitoare misterioasă, bătrână de aproape un secol, se jura că aceasta se află ascunsă împreună cu toate secretele ei undeva sub casă, învăluită în legendă.

Râse.

Grozav, gândi el. O casă veche şi o bătrână misterioasă şi probabil uşor sclerozată care povesteşte despre fantome şi comori şi galerii secrete. *Doar în romanele de aventuri mai citeşti despre aşa ceva*! Şi totuşi, *el* stătea lungit în pat, gata să aţipească într-o astfel de casă! Şi undeva, deasupra, Eppie stătea întinsă în patul ei. *Cine ştie câte visuri*, *amintiri şi poveşti i-or fi trecând bătrânei prin minte în momentul acesta*!

Nu dură mult şi îl fură somnul. Începu să viseze. Mergea printr-un tunel întunecos, în spatele unei bătrâne cu păr alb, zburlit în toate direcţiile. Mirosea a mucegai şi pământul pe care călca era umed. Pasajul era foarte îngust, aşa că trebuia să meargă unul în spatele celuilalt. Pereţii pietruiţi formau deasupra o boltă joasă pe care aproape că o atingea cu capul. Bătrâna păşea fără să facă zgomot. Judecând după cutele de pe chipul ei, ai fi zis că are nu una, ci câteva sute de ani. Şi totuşi, înainta ţinându-şi spatele perfect drept.

Matthew o urma în tăcere. Nu ştia dacă femeia este conştientă de prezenţa lui şi nu voia să atragă atenţia asupra faptului că se află la doar un pas în spatele ei. Singura sursă de lumină din acel coridor întunecos era flacăra lumânării pe care o ţinea în mână bătrâna. Dacă nu s-ar ţine după ea, probabil că ar rămâne pierdut în întuneric. Deşi femeia mergea tot înainte, flacăra lumânării

rămânea nemişcată.

Matthew realiză că niciunul dintre ei nu se afla acolo în trup, ci doar într-o formă eterică, proprie viselor. Se aplecă într-o parte, peste umărul ei, şi încercă să îi sufle în lumânare. Flacăra nici măcar nu pâlpâi.

Dintr-odată, băiatul avu o revelaţie: bătrâna era o fantomă!

Da... Cum de nu îşi dăduse seama până acum? Vedea lumânarea, galeria ce se întindea în faţă... Vedea totul prin trupul ei!

Vru să se oprească, dar picioarele nu îi dădură ascultare, păşind mai departe în spatele bătrânei.

Mă voi întoarce în camera mea, gândi el. Încercă să facă stânga împrejur, dar nu putu. Intră în panică. Deschise gura şi încercă să strige, dar nu putea să îşi mişte buzele. Totul era scufundat în tăcere.

Paralizat de frică, începu să tremure şi să asude prin toţi porii. Picioarele îl purtau mai departe în urma bătrânei. Brusc realiză că, deşi se afla în spatele ei, îi văzuse faţa în tot acest răstimp. Ochii ei străluceau în întunericul tunelului aproape cu aceeaşi patimă ca flacăra lumânării.

În timp ce trupul ei transparent înainta prin galerie, femeia ridica din când în când mâna liberă, arătând ba spre o uşă, ba spre punctul în care tunelul forma o cotitură. Buzele i se mişcau, dar băiatul nu auzea nimic. Ştia că bătrâna îi spune secrete şi mistere şi legende legate de acest loc, dar el nu auzea nimic, doar vedea înăuntrul lor prin focul din ochii povestitoarei.

Bătrâna coti. Privind înainte, băiatul văzu că galeria este blocată de un zid. Femeia se opri. În partea dreaptă era o uşă. Fără să vrea, Matthew se opri imediat în spatele ei.

Bătrâna se întoarse şi începu să vorbească repede, privindu-l, pentru prima dată, drept în ochi. Deşi la urechi nu îi ajungea niciun sunet, Matthew ştia că ajunseseră la tainiţă şi că femeia îi vorbea despre ceea ce aveau să găsească în interior. În timp ce povestea cu ardoare despre

fantasmele trecutului, ochii bătrânei străluceau parcă şi mai tare.

În cele din urmă, aceasta se întoarse din nou spre uşă, ridică mâna şi bătu.

De ce bătea la uşă? De ce nu intrau pur şi simplu? Cine avea să deschidă uşa?

Oare cine o fi înăuntru? se întrebă Matthew îngrozit. O *altă fantomă*, *fireşte*!

Femeia continuă să bată... *cioc-cioc-cioc*. Uşa era din piatră dar scotea un sunet ca de lemn.

Cioc... *cioc*... *cioc*...

Brusc, Matthew se trezi şi sări în sus ca ars, gâfâind, cu inima bătându-i nebuneşte, leoarcă de transpiraţie.

Habar nu avea cât dormise.

Din colţul camerei se auzeau din nou, de această dată mai desluşit, aceleaşi ciocănituri pe care le distinsese de dimineaţă.

Rămase înţepenit, holbându-se la perete. Nu îndrăzni să se ridice din pat. Imaginea fantomei îi stăruia încă în minte, aşa că hotărî că stătea bine acolo unde era. Nu avea de gând să dea din nou ochii cu bătrâna chiar aici, în mijlocul odăii sale!

Se lăsă încet înapoi pe pernă şi îşi trase plapuma peste cap.

Ciocăniturile persistară încă vreo cinci minute, apoi se opriră brusc. Matthew se scufundă într-un somn agitat şi fu bântuit toată noaptea de coşmaruri în care se făcea că umblă fără ţintă prin galerii subterane lungi şi întunecoase din pământ şi piatră.

Se trezi târziu. Deşi camera nu avea nicio fereastră, ştia că dormise mai mult decât de obicei. Aprinse lumina şi se uită la ceas. Da, avea dreptate. Era 8 şi un sfert.

Ce zi e azi? O, *da*, *e vineri*. *Azi trebuie să sosească tata*.

Coborî din pat şi se îmbrăcă singur, recunoscător că în dimineaţa aceasta nu fusese trezit de bătăi în perete. Deschise uşa şi o luă spre sufragerie, încercând să alunge

imaginile care îi bântuiseră visele.

Sabina şi Marion îl aşteptau, deşi luaseră de mult micul dejun.

— *Guten morgen*, Matthew, zise soţia baronului. *Hast du gut geschlafen*?

Matthew clătină din cap.

— Am dormit mult, dar nu foarte bine.

— Este incomod patul?

— Nu patul m-a ţinut treaz azi-noapte, ci teama de fantome.

În spatele său, cineva izbucni în râs. Matthew se întoarse şi dădu cu ochii de baron. Heinrich von Dortmann era îmbrăcat în haine de lucru.

— O fi din cauza sunetelor misterioase pe care le-ai auzit în perete şi a discuţiei pe care am avut-o după cină despre bătrâna Eppie? îl întrebă el pe tânăr, râzând în continuare.

— Bănuiesc.

Baronul luă loc şi îşi turnă nişte cafea într-o ceaşcă. Arăta ca după câteva ore bune de muncă.

— Secara se coace frumos, îi spuse el soţiei sale. Dacă ţine vremea bună, s-ar putea să fie gata în două săptămâni.

Heidi îi aduse lui Matthew o tavă cu pâine, mezeluri, brânzeturi şi ceai.

— Gata pentru ce anume? întrebă Matthew, începând să ungă cu unt o felie de pâine.

— Gata de secerat, răspunse baronul.

— O, ce mult mi-ar plăcea să fii aici la culesul recoltei! exclamă Sabina. Este perioada mea preferată de peste an.

— Nu-i chip s-o ţii departe de câmpuri în timpul secerişului, interveni Marion râzând. De când a învăţat să meargă, în această perioadă se ţine scai de muncitori şi de căruţe din zori până-n seară.

— Grânele se secerau mai mult manual pe vremea când era ea mică, spuse baronul. Slavă Domnului, datorită progresului tehnologic şi a utilajelor noi, care de care mai

ingenioase ce apar în fiecare an, acum treaba este tot mai uşoară.

— Iar papa cumpără fiecare utilaj nou de îndată ce află de existenţa lui. Nu-i aşa, papa?

— Încerc să ţin pasul cu timpurile, răspunse baronul, zâmbindu-i fiicei sale. Avem multe culturi şi caut mereu metode de recoltare cât mai eficiente. După cum vă spuneam înainte – pe vremea tatălui meu, de pildă – culesul se făcea în mare parte manual. În lunile de vară trebuia să angajăm peste cincizeci de lucrători. Acum, datorită *Mähdrescherului* şi a celorlalte utilaje, totul merge mult mai repede şi mai uşor. Putem strânge o cantitate egală de grâne folosind doar cincisprezece – douăzeci de oameni, în jumătate din timp.

— Ce este un *Mähd*...

Baronul izbucni în râs.

— Un *Mähdrescher* este ceea ce voi numiţi „combină" – o maşină agricolă inventată chiar la voi, în statul american California, care execută simultan atât lucrările de secerat, cât şi pe cele de treierat. Ei bine, află că această invenţie a schimbat în întregime procesul recoltatului.

— Papa are singura combină din regiune, spuse cu mândrie Sabina. Când terminăm culesul înaintea celorlalţi fermieri, trece cu ea şi prin holdele vecinilor pentru a le da o mână de ajutor.

— Este o maşinărie mare şi zgomotoasă, trasă de un tractor, spuse baronul. Oferă o privelişte interesantă. Eu unul nu mă satur nici acum să mă uit la ea.

— Şi ce face mai exact maşina asta?

— Taie tulpinile, desface boabele din spice, păstăi sau ştiuleţi şi le separă de celelalte părţi ale plantei, care sunt eliminate înapoi pe pământ spre a fi strânse în baloturi şi folosite pentru animale.

— Mi-ar plăcea la nebunie să văd cum funcţionează.

— Eşti oricând binevenit.

— Preferata mea este presa de balotat! exclamă

entuziastă Sabina. Ador să îi ajut pe muncitori la stivuitul baloturilor de fân.

— După cum bine vezi, dragă Matthew, soţia mea avea dreptate, râse baronul. De îndată ce începe secerişul, Sabina este nelipsită de pe câmp şi munceşte cot la cot cu bărbaţii. Ba chiar îi întrece pe mulţi dintre ei!

— Of, papa!

— Din păcate, băiete, anul acesta nu vei putea asista la culesul grânelor, spuse cu părere de rău baronul. Thaddeus vine după-masă să te ia acasă.

— Chiar că îmi pare rău că plec. Aţi fost cu toţii atât de drăguţi cu mine... M-am simţit bine aici în ciuda piciorului rupt.

— Şi chiar şi în ciuda fantomelor ce ţi-au bântuit visele?

Fu rândul lui Matthew să râdă.

— Da, chiar şi în ciuda lor. Că tot veni vorba de fantome, adăugă el, întorcându-se spre Sabina, când mă duci la bătrâna Eppie? Mai bine aş asculta poveştile ei decât cele plăsmuite de imaginaţia mea!

— Din păcate, nu vom putea să îi facem o vizită lui Eppie, răspunse Sabina. Azi-noapte a avut un somn agitat şi, când s-a trezit, aiura. Spunea că ar fi făcut o plimbare lungă şi că o dor picioarele.

Matthew tresări fără să vrea, dar încercă să îşi păstreze cumpătul.

— Indiferent de cauză, interveni baronul, în dimineaţa aceasta Eppie era slăbită şi iritabilă. Doctorul Abrahams, care se află şi acum la ea, i-a prescris un calmant. Când mintea i-o ia razna, Eppie este predispusă la crize convulsive şi trebuie să fie urmărită îndeaproape.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Va trebui să mai vii o dată în vizită!

— Chiar aşa! exclamă Sabina. Trebuie să auzi poveştile spuse de Eppie!

— Ei bine, dacă nu pot să fac cunoştinţă cu Eppie, am să mă folosesc de această ocazie pentru a mai da o raită prin

grădină, spuse Matthew. Vreau să îi cunosc făgaşurile îndeajuns de bine pentru a nu mă rătăci.

— Îmi face plăcere să aud asta! exclamă încântat baronul. Grădina îţi stă la dispoziţie.

— Matthew, ideea ta este grozavă, spuse Sabina, ridicându-se în picioare. Am nişte treburi de făcut în dimineaţa aceasta, dar, dacă vrei, pot să te însoţesc după masa de prânz.

— Minunat! exclamă băiatul.

Sabina se retrase.

După patruzeci de minute, Matthew se întoarse şontâc-şontâc în camera lui, se puse în fotoliu şi luă cartea pe care o lăsase pe măsuţă.

În momentul în care o deschise, straniul ciocănit se auzi iarăşi, mai tare ca niciodată.

De data aceasta nu avea să-i mai scape!

Sări în picioare şi se apropie cât de repede putu de porţiunea îngustă de perete de unde răzbătea sunetul. În mod surprinzător, pe măsură ce se apropia, în loc să se potolească, zgomotul răsuna tot mai tare.

Îşi lipi urechea de perete. Ciocănitul se auzea clar. Venea chiar din spatele peretelui.

— Hei! strigă el, curios să vadă dacă va primi un răspuns.

Un şobolan, sau orice altă vietate, s-ar speria de sunetul vocii sale şi ar fugi.

De cealaltă parte a peretelui se auzi însă, chiar dacă nu foarte desluşit, un chicotit şi ciocănitul încetă.

Înainte ca Matthew să apuce a medita la semnificaţia noului sunet, dulapul de lângă el începu să se mişte.

Băiatul făcu un salt înapoi. Avea inima cât un purice când din spatele dulapului apăru hohotind Sabina.

— Sabina! Tu ai fost autoarea zgomotelor misterioase în tot acest timp?

Fata încuviinţă, râzând, din cap.

— Bine, dar... nu înţeleg, murmură Matthew. Ai fost

aici... te-ai furişat la mine în cameră şi te-ai ascuns în spatele...

Înainte de a apuca să-şi ducă întrebarea până la capăt, Sabina îl luă de braţ şi îl trase după ea. În spatele dulapului, o gaură în perete dădea într-un coridor întunecos.

— Parcă ziceai că eşti ocupată în dimineaţa aceasta! o tachină el, intrând în joc.

— Păi chiar eram: trebuia să mă ascund de tine! Hai, vino, adăugă ea, trăgându-l de braţ.

Ieşiră prin gaura strâmtă din perete în palierul unei scări cu trepte înguste din piatră ce coborau în spirală, scufundate în întuneric.

— Cu ăsta ţi-am bătut în perete, spuse Sabina, ridicând un băţ gros de pe podea. Stai să îmi iau şi lumânarea.

Aha, deci de la lumânare provenea mirosul acela înecăcios pe care îl simţisem înainte, gândi Matthew.

— Am stins-o chiar înainte de a intra în camera ta, explică fata. Acum am s-o aprind din nou şi am să-ţi arăt cum am ajuns aici.

Scoase un chibrit din buzunar, îl scăpără şi aprinse lumânarea, apoi începu să coboare cu băgare de seamă treptele. Matthew venea atât de aproape în urma ei, încât îi simţea răsuflarea în ceafă.

— Mi-ai spus că există scări ascunse în casa voastră, spuse băiatul, dar niciodată nu mi-am imaginat că te referi la una la care se ajunge prin dulap!

— Casa noastră este plină de mistere, cum a spus papa săptămâna trecută.

Scara cobora în spirală, ca un tirbuşon. Cârja nu îi era de mare folos, aşa că Matthew trebui să se sprijine cu o mână de umărul Sabinei. În doar câteva secunde, ajunseră într-un coridor subteran întunecos ce se întindea în linie dreaptă în ambele direcţii. Dacă stăteau umăr lângă umăr puteau merge unul lângă altul. În jur domnea o linişte de mormânt – la drept vorbind, locul în sine îl ducea cu gândul la un mormânt – şi singura sursă de lumină consta în flacăra

tremurândă a lumânării pe care o ţinea în mână Sabina.

— Unde ne aflăm? întrebă Matthew în şoaptă.

— În subsolul casei.

— Deci există cu adevărat o tainiţă? Nu era doar o glumă?

— Nu există nicio tainiţă, prostuţule, râse Sabina.

Ecoul râsului ei zglobiu răsună pe toată lungimea galeriei.

— Acesta este doar un coridor lung care duce dintr-un capăt al casei în celălalt, explică ea. Hai să-ţi arăt.

O luă înainte, luminând calea cu lumânarea, şi Matthew o urmă. În timp ce mergeau, băiatul încercă un sentiment straniu şi neliniştitor de déjà vu. Parcă ar fi retrăit visul din ajun. Spre uşurarea sa, observă că flacăra lumânării pâlpâia din cauza mişcării şi că Sabina *nu* este transparentă.

— Culoarul se întinde din pivniţa aflată sub parloarul sudic până în partea de nord a casei, sub biblioteca de la parter.

— Şi la ce foloseşte? întrebă Matthew.

— Nimeni nu ştie cu exactitate. Papa zice că este posibil să fi fost cândva o gheţărie sau să fi existat aici un izvor care alimenta casa cu apă. După cum vezi, pământul pe care călcăm este umed.

Matthew se uită în jos. Într-adevăr, pământul era jilav, fapt neobişnuit pentru o casă construită la asemenea înălţime şi mai ales acum, în toiul verii.

— Papa crede că pe aici, pe undeva, a existat cândva un mic beci din care se scotea apă şi că, după construirea puţurilor şi instalarea pompelor în afara casei, acesta a fost astupat. Crede că de aici provin legendele despre existenţa unei tainiţe sau a unui tunel ascuns. Priveşte, adăugă ea, oprindu-se şi apropiind lumânarea de pământ. Aici pământul musteşte de apă. Papa a ciocănit fiecare centimetru de zid, dar nu a descoperit nimic. Tot ce ştim este că, pe această porţiune, pământul rămâne umed pe tot parcursul anului. În celălalt capăt al coridorului, chiar

sub mica bibliotecă de la parter se află o cămăruţă şi o scară ce duce la holul dintre bibliotecă şi salonaşul de oaspeţi. O altă legendă spune că aici ar exista un tunel secret ce duce în afara casei. Papa este sigur că acesta începe sub fundaţia micului beci spre care ne îndreptăm acum şi se întinde la nord de casă, pe lângă grădina de zarzavaturi. Acolo terenul se înclină brusc şi el zice că ar fi locul perfect pentru construirea unui astfel de tunel. Totuşi, deşi a cercetat amănunţit atât beciul, cât şi panta de afară, nu a găsit nimic. Probabil că şi aceasta este doar o legendă.

La tot pasul, Matthew se aştepta să vadă – cum văzuse în vis – un al doilea coridor, aşezat perpendicular pe cel pe care mergeau acum, dar lungul culoar se întindea în linie dreaptă, fără a se intersecta cu un hol şi fără a da într-o încăpere. În cele din urmă, ajunseră în cămăruţa de care pomenise Sabina. În colţul opus, se distingea o scară asemănătoare cu cea pe care coborâseră.

Matthew se opri şi îşi roti privirea prin încăperea goală.

— Nu e mai nimic pe-aici, spuse el. Poate că aceasta era tainiţa.

— Poate. Papa crede că aici a fost cândva gheţăria. Dacă este adevărat, atunci trebuie să fi existat o legătură cu exteriorul printr-un soi de tunel prin care se transporta gheaţa în timpul iernii.

— La ce o folosiţi acum?

— La nimic. Întregul subsol este nefolosit în prezent. În afară de mine, nimeni nu mai pune piciorul pe aici. Când eram mică, îmi plăcea să mă joc la subsol, deşi îmi era frică să rămân singură aici. Toţi servitorii se tem de locul acesta. Ei cred, vezi tu, că au mai multe şanse să dea peste fantome şi cadavre decât peste comori ascunse!

— Seamănă, ce-i drept, cu nişte catacombe, spuse Matthew. Ia să văd scara aceasta, adăugă el, îndreptându-se spre colţul încăperii.

— Ia-o tu înainte, zise Sabina, dându-i lumânarea. Dă-mi mie cârja. Voi fi chiar în spatele tău. Dacă te dezechilibrezi,

am să te prind.

Matthew urcă şovăielnic treptele înguste, păşind întâi pe piciorul sănătos şi trăgându-l apoi în sus şi pe celălalt. Când ajunse în capul scărilor, îşi roti ochii peste palier. De jur-împrejur erau numai ziduri.

— Este o fundătură, spuse el întorcându-se spre Sabina.

Ecoul vocii sale răsună prin tunelul circular.

— Ba deloc, râse fata. Trebuie doar să ştii ce piatră să scoţi din zid.

— Poftim?...

— Unul dintre pereţi ascunde o uşă. Clanţa este ascunsă în zid, în spatele unei pietre care a fost şlefuită pe măsura nişei, spuse fata zbughind-o în sus pe scări. Nu trebuie decât să scoţi piatra şi să apeşi clanţa în jos... uite aşa... adăugă ea întinzând mâna pe după mijlocul lui Matthew şi scoţând o piatră din perete.

Băiatul văzu imediat mânerul ascuns. Întinse mâna, apăsă clanţa şi brusc peretele se deschise aidoma unei uşi. Când făcu un pas înainte, descoperi că se află la parter, la capătul holului de lângă salonul de oaspeţi din partea de nord a casei.

Sabina ieşi pe culoar şi ea şi închise uşa în urma sa. Auzind bufnitura, Matthew se răsuci. În faţa lui, peretele era din nou compact.

— Aici am fost săptămâna trecută! Am spus eu că există o uşă secretă!

— Ai spus şi că vrei să îi afli misterul.

— Şi tu ai considerat că este mult mai interesant să mi-l destăinui băgându-mă în sperieţi cu ciocănitul tău!

— Am crezut că ar fi mai distractiv să îţi arăt unde duce ea! răspunse râzând Sabina.

— Este complet invizibilă. Nimeni nu ar bănui că se află acolo!

— Tocmai asta e ideea, râse Sabina.

— Se poate deschide şi din partea aceasta?

— Doar *dacă* ştii cum, răspunse fata cu un zâmbet

ştrengar.

— Spune-mi tu.

— Închide ochii.

— Nu e corect!

— Este casa mea, răspunse ea râzând.

— E casa tatălui tău, o corectă Matthew.

— E casa familiei mele. În fine, închide ochii.

De data aceasta, Matthew se conformă. În secunda următoare, auzi uşa deschizându-se din nou. Deschise ochii şi văzu iarăşi scara.

— Hai să ne întoarcem pe la subsol, spuse el. Ce aventură grozavă!

Nu se mai simţise atât de bine de ani de zile. Nu era vorba doar de tainiţe şi de secrete, ci şi de faptul că Sabina, prin firea ei jucăuşă, îi umplea de culoare existenţa de altfel extrem de serioasă.

— Vreau să văd galeria de la un capăt la altul! exclamă el însufleţit.

— Am s-o iau eu înainte, ca să te poţi sprijini de mine, spuse fata. Închide uşa în urma ta... aşa... iar acum ţine-te de mine...

Coborâră din nou în beciul de sub mica bibliotecă de la parter, căruia Sabina îi zicea gheţărie.

Matthew făcu încet înconjurul încăperii.

— Totul te duce cu gândul la o cavernă, spuse el. Totul cu excepţia acestui perete, unde scobiturile sunt egal distanţate între ele. Aici pietrele ies în afară ca nişte poliţe. Ce sunt vasele acestea de ceramică?

— Ghivece pentru flori. Sunt aici de când mă ştiu.

— Încăperea asta arată ca un atelier de grădinărit, spuse Matthew. Ceea ce ar constitui încă un motiv pentru existenţa unui tunel ce face legătura cu exteriorul. Parcă spuneai că grădina de zarzavaturi este chiar de cealaltă parte a zidului.

— Aşa este.

— Poate că lucrurile nu sunt, totuşi, chiar atât de

misterioase.

Făcu ocolul încăperii, apoi ieşiră din nou în lungul coridor ce ducea spre sud.

La un moment dat, în timp ce mergeau, Sabina stinse lumânarea.

— Hei, ce faci? strigă Matthew. E întuneric beznă!

Sabina nu răspunse.

— Nu-mi spune că ai să mă sperii din nou aşa cum ai făcut-o la ultimul etaj! continuă Matthew. Nu e deloc frumos din partea ta! Acum, că am piciorul în ghips, sunt şi mai lipsit de apărare!

Tăcere.

Brusc, de-a lungul coridorului răsună un ecou sinistru. *Ooo*... *ooo*... făcu Sabina cu o voce tânguitoare, ce se voia înspăimântătoare. Tot efectul dramatic se strică, însă, când fata izbucni în râs.

— Halal fantomă! zise Matthew. Acum fii drăguţă şi aprinde lumânarea.

— Unde ţi-e spiritul de aventură? Ar fi mult mai palpitant să mergem pe bâjbâite!

— Da, dacă aş putea avea încredere în tine. Dar nu am!

Sabina râse din nou, apoi Matthew auzi scăpărând un chibrit şi brusc îngusta catacombă fu inundată de lumină. Fata aprinse lumânarea şi îşi continuară drumul.

— Aici este scara ce duce în camera ta, spuse ea, arătând spre dreapta. Mai avem de mers doar vreo şase-şapte metri.

După distanţa indicată de ea ajunseră la capătul coridorului.

— Şi acum?

— Urmează încă o uşă ascunsă, răspunse Sabina, băgând degetele într-o gaură minusculă din peretele din faţă.

Se auzi un ţăcănit şi uşa de piatră, cu balamale invizibile de fier, se deschise larg. Intrară în pivniţă şi Sabina închise uşa în urma lor.

— Papa zice că pe vremuri este posibil ca tunelul să fi unit cele două pivniţe. Din motive necunoscute, pivniţa din capătul opus a rămas nefolosită, în timp ce aceasta, fiind mai aproape de bucătărie şi mai accesibilă datorită scării mai mari, a continuat să fie folosită zilnic. Ei, acum cunoşti fiecare cotlon din această casă, iar mie mi-e foame. Cred că s-a făcut ora prânzului!

O zbughi în sus pe scări, urcând câte două trepte odată. Matthew o urmă de la o oarecare distanţă, sprijinindu-se în cârjă.

Două ore mai târziu, după ce servi prânzul şi purtă o conversaţie plăcută cu Herr şi Frau von Dortmann, Matthew ieşi în curtea casei şi se aşeză pe o bancă.

Începea încet să realizeze că acestea erau ultimele ceasuri pe care avea să le petreacă la moşie. Se simţea liniştit şi totodată intrigat nu doar de misterul casei, ci şi de stăpânii ei. Oamenii aceştia aveau ceva aparte. Erau, fără doar şi poate, diferiţi de toţi aristocraţii pe care îi cunoscuse până acum. Adevărul fie spus, nu cunoscuse *niciodată* o familie ca a lor. Bine, dar ce îi deosebea pe ei de toţi ceilalţi?

Şirul gândurilor îi fu întrerupt de brusca apariţie a Sabinei. Fata se apropiase pe furiş, fără ca el să o audă.

— Pari adâncit în gânduri, observă ea.

— Aşa o fi, răspunse el zâmbind.

— La ce te gândeşti?

— Hm, ştiu şi eu? făcu Matthew oftând. La voi, la locul acesta... Aici totul este atât de diferit, atât de liniştit... Şi familia voastră este diferită.

— Diferită în sens pozitiv sau negativ?

— În sens pozitiv, desigur!

— Ce uşurare!

Rămaseră o vreme tăcuţi.

— N-ai vrea să-mi împărtăşeşti din gândurile tale? întrebă într-un târziu Sabina.

— Ba da, deşi... vezi tu, nu mă gândeam la ceva

anume... Doar că aici totul este diferit.

— Şi ai vrea să înţelegi ce anume face ca totul să fie altfel?

— Poate că da, nu ştiu. Nu aş vrea să plec fără să fi găsit un răspuns. Un răspuns pe care poate că l-am avut mereu în faţa ochilor.

— N-ai vrea să mă însoţeşti?

— Cum să nu! Unde mergem?

— În grădină.

Plimbarea din această după-amiază nu aducea defel cu incursiunea jucăuşă prin subsolul casei. Acum ambii tineri erau mai tăcuţi şi mai gânditori.

Dimineaţă, doi copii puşi pe şotii se jucaseră de-a castelul misterios prin coridorul subteran. Acum doi tineri, fiecare căutând în felul său să înţeleagă sensul vieţii şi al acestei noi prietenii ce înflorea între ei, se plimbau îngânduraţi şi tăcuţi unul lângă celălalt. Era o zi frumoasă. Sabina îl luă de braţ şi coborâră încet scările, apoi trecură pe sub arcada din piatră şi pătrunseră *in Der Frühlingsgarten*.

26
Misterul împărăţiei

O oră mai târziu, baronul von Dortmann îi găsi în grădina de trandafiri. Un glas interior îi călăuzise paşii aici. În momentul în care văzu expresiile de pe chipurile tinerilor înţelese de ce simţise această chemare.

Sabina şi tânărul ei prieten stăteau pe bancă tăcuţi şi adânciţi în gânduri.

Baronul înţelese că nimerise în mijlocul unei discuţii importante. Întreaga natură părea să îşi ţină răsuflarea. În solemnitatea momentului, baronul recunoscu imediat prezenţa lui Dumnezeu. Se apropie cu pas uşor, ca şi cum grădina ar fi fost un lăcaş sfânt, ceea ce, de fapt, chiar era, se aşeză lângă ei şi aşteptă plin de smerenie.

În aer plutea Duhul Sfânt. După câteva minute, Sabina fu cea care rupse tăcerea.

— Îi spuneam lui Matthew, spuse ea încet, ce înseamnă pentru noi credinţa în Dumnezeu.

— Ah, murmură surâzând tatăl său. Îmi pare rău că nu am auzit ce i-ai spus.

— Papa, cred că tu ştii mai bine decât oricine care sunt convingerile mele.

— Da, dar este mereu înălţător să auzi pe cineva vorbind despre credinţă. Se pare că de fiecare dată când avem astfel de conversaţii descoperim noi şi noi adevăruri.

Se lăsă din nou tăcerea. Timpul nu se grăbeşte când vine vorba despre cele sfinte. Discuţiile de această natură nu pot fi zorite.

Între cei trei exista o armonie spirituală cum rar se întâlneşte, care făcea ca fiecare cuvânt să fie perceput exact în sensul în care a fost spus. Un astfel de dialog nu este posibil decât printr-o abandonare totală a eului şi o sete smerită pentru adevăr.

Majoritatea persoanelor posedă un bagaj propriu de idei

şi perspective cărora caută să le dea rostire ori de câte ori se iveşte prilejul. Într-un dialog, scopul unei astfel de persoane este de a introduce cât mai multe dintre propriile puncte de vedere şi de a le menţine apoi cu încăpăţânare, opunându-se cu vehemenţă celor exprimate de interlocutorul său. Majoritatea oamenilor îşi adoptă punctele de vedere în tinereţe în baza elementelor de adevăr pe care le conţin în momentul acela şi îşi petrec tot restul vieţii închizându-şi mintea în faţa oricăror *noi* adevăruri pe care ar putea să le descopere.

Spre *deosebire* de aceştia, în această după-masă de vară, cei trei interlocutori discutau deschis şi lipsiţi de egoism – unica lor intenţie fiind descoperirea adevărului – despre sensurile profunde ale vieţii. Cu o astfel de premisă, conversaţia se aşeză în scurt timp pe făgaşul cuvenit.

— Herr von Dortmann, sunt de-a dreptul uimit de lucrurile pe care mi le-a spus Sabina, zise într-un târziu Matthew.

— De ce? Ce ţi-a spus fiica mea?

— Că Dumnezeu face parte din viaţa dumneavoastră zi de zi. A pomenit ceva despre asta şi în Berlin, dar pe atunci nu am înţeles bine ce voia să zică. Acum însă, că am petrecut mai multe zile aici, am stat de vorbă cu dumneavoastră şi am văzut cum trăiţi, cred că încep să înţeleg cât de importantă este religia pentru întreaga familie. Nu am cunoscut niciodată oameni ca dumneavoastră.

Baronul surâse la auzul cuvântului „religie”, dar nu făcu niciun comentariu.

— Ei, acum că ai aflat cât de însemnată este credinţa pentru noi, spune-ne ce crezi *tu* despre Dumnezeu.

— Hm... Adevărul e că *nu* mă gândesc prea des la asta... Ce să zic... Bănuiesc că ne veghează de sus din...

— Din rai? sugeră baronul, văzând că băiatul şovăie.

— Da, din rai.

— Oriunde ar fi acesta? insistă baronul.

Matthew încuviinţă din cap.
— Ne veghează de acolo, de sus, fără a se amesteca în viaţa noastră de zi cu zi?
— Mda, eu aşa cred. Tocmai de aceea este atât de neobişnuit şi chiar *ciudat*, mă scuzaţi, domnule baron, că folosesc acest cuvânt, să o aud pe Sabina vorbind... ca şi cum Dumnezeu ar face parte din familia dumneavoastră şi v-ar însoţi paşii pretutindeni.
— Ce părere ai despre asta?
— Pot să fiu sincer? întrebă Matthew şovăielnic.
— Te rog. Nu mă voi simţi jignit de părerea ta, oricare ar fi ea.
— Sincer, domnule baron, pe mine mă cam trec fiorii când mă gândesc la posibilitatea asta.
Baronul râse cu poftă.
— Stai liniştit, băiete, sunt mulţi ca tine, zise el chicotind. Şi, ia spune-mi, de ce te trec fiorii?
— Hm... nu m-am gândit niciodată la posibilitatea asta, dar... dacă Dumnezeu ar fi cu noi tot timpul, cum ziceţi dumneavoastră, mi-ar vedea orice greşeală.
— Şi te temi că te-ar pedepsi ori de câte ori greşeşti?
— Cam aşa ceva.
— Şi crezi că lucrurile ar sta altfel dacă Dumnezeu nu ar fi printre noi? Dacă ar sta cuminte, sus în ceruri, crezi că ne-ar trata greşelile cu mai multă îngăduinţă?
— Nu... bănuiesc că nu.
— Dar, în acest caz, pentru că este departe şi probabil nu te va deranja, ţi-e mai puţin teamă să calci greşit?
— Hm... nu mi-am pus niciodată problema aşa, dar acum, că vă aud pe dumneavoastră... mda, cred că aveţi dreptate.
— Ei bine, dragul meu Matthew, spuse baronul cu blândeţe, află că, fără să vrei, ai adus în discuţie eroarea pe care o comite aproape întreaga omenire.
— Ce eroare?
— Eroarea cu privire la ceea ce este cu adevărat

Dumnezeu.

— La ce… *este* Dumnezeu?

— Majoritatea oamenilor nu au nici cea mai vagă idee despre adevărata natură a lui Dumnezeu. Reacţia ta a fost cauzată tocmai de faptul că nu ştii cum este Dumnezeu cu adevărat.

— Şi cum *este* Dumnezeu? întrebă Matthew. Cum poate cineva să îl cunoască atât de bine?

— Matthew, aceasta este *cea* mai importantă întrebare pe care trebuie să ţi-o pui în viaţă. Răspunsul la această întrebare este singurul lucru care contează cu adevărat în viaţă. Dar nu vei afla de la mine care este acesta.

— Nu înţeleg… De ce nu vreţi să îmi daţi răspunsul?…

— *Pentru că am să fac ceva ce te va ajuta şi mai mult*, spuse baronul. Am să-ţi arăt calea care te va duce la răspuns.

Matthew se uita în ochii lui, sorbindu-i fiecare cuvânt.

— La întrebarea „Cum este Dumnezeu?” nu există *un singur* răspuns bătut în cuie. Nu putem spune că Dumnezeu este un rezervor de idei, o listă de caracteristici sau, mai ştiu eu, un set de principii. Nu există o *listă* a atributelor lui Dumnezeu. Răspunsul la întrebarea ta nu este o listă, ci o *cale*. Înţelegi ce vreau să zic?

— Nu, domnule baron, mă tem că nu prea înţeleg.

— Răspunsul, Matthew, este o călătorie, o cale pe care o urmezi toată viaţa, o cale ce te poartă mereu spre noi şi noi descoperiri. De aceea am spus că prefer să îţi arăt calea decât să încerc să îţi dau un răspuns. Deoarece *răspunsul* complet poate fi descoperit numai de *tine*. *Dacă* vrei cu adevărat să afli răspunsul, *această* cale este o călătorie de o viaţă în care te poţi îmbarca doar *tu*. *Nimeni altcineva nu poate găsi răspunsul în locul tău*.

— Ziceţi că această călătorie implică mereu noi şi noi descoperiri. La ce fel de descoperiri vă referiţi, mai exact?

— Descoperiri cu privire la natura lui Dumnezeu. Nu uita că scopul acestei călătorii este de a descoperi cum este

Dumnezeu cu adevărat. Folosesc cuvântul „descoperiri” pentru că această călătorie seamănă foarte mult cu o expediţie în necunoscut.

— Cu o expediţie în necunoscut? Iar m-aţi băgat în ceaţă.

Baronul râse uşor.

— Atributele Domnului sunt atât vizibile, cât *şi* ascunse ochiului omenesc. De aceea, natura lui Dumnezeu este un mister. La fel ca grădina Domnului, şi grădina noastră este plină de mistere. Iar nouă ne place să le descoperim, nu-i aşa, Sabina?

— Descopăr câte un nou mister al grădinii ori de câte ori stăm de vorbă, papa.

— În jur sunt milioane şi milioane de indicii, Matthew, adăugă baronul, dar majoritatea oamenilor nu le văd. Or urmarea căii tocmai asta înseamnă: să cauţi semnele, să înveţi cum să le dibuieşti, cum să priveşti totul în profunzime, dincolo de aparenţe, şi cum să înţelegi semnificaţiile ascunse ale vieţii şi ale universului – astfel vei descoperi prezenţa lui Dumnezeu în şi prin toate! Nici că-mi pot închipui o viaţă mai minunată. Căutarea lui Dumnezeu nu se termină niciodată. La capătul căii nu te aşteaptă un vas plin cu aur sau un singur răspuns, pentru simplul motiv că acest drum nu are capăt. El continuă la nesfârşit. La fiecare pas, vei face o nouă descoperire şi fiecare descoperire îţi va întări capacitatea de a recunoaşte şi de a înţelege cum este Dumnezeu şi care este voia Lui.

Urmă o tăcere lungă. Fără doar şi poate, baronul îi oferise mai multe teme de gândire tânărului american.

Într-un târziu, Herr von Dortmann se ridică, se întinse şi începu să se plimbe prin grădina de trandafiri.

— N-ai chef de puţină mişcare? îl întrebă el pe Matthew. Doar dacă te simţi în stare, desigur.

— Am stat destul, răspunse tânărul, ridicându-se de pe bancă. Cred că aş putea ţine pasul cu dumneavoastră, dacă nu mergeţi foarte repede.

— Haideţi, atunci, să ne continuăm discuţia plimbându-ne.

Ieşiră tustrei din grădina de trandafiri şi o luară în jos pe deal.

Baronul mergea înainte, alegând potecile cele mai netede.

27
Tatăl

Merseră o bună bucată de vreme sporovăind despre una, despre alta şi nici baronul, nici Sabina nu pierdură ocazia de a-i arăta lui Matthew arborii, arbuştii şi florile lor preferate.

Într-un târziu, baronul reluă discuţia anterioară.

— Ai vrea să ştii care este prima descoperire importantă atunci când pornim în căutarea lui Dumnezeu?

— Desigur, răspunse Matthew.

— Dacă îţi doreşti cu adevărat să îl descoperi, acesta este punctul de plecare al călătoriei ce te aşteaptă. Aceasta este temelia. Dacă îţi vei aminti mereu ceea ce am să-ţi spun acum, căutarea va fi o mare aventură şi viaţa ţi se va schimba pentru totdeauna!

Se opri şi privi în ochii băiatului.

— La începutul conversaţiei noastre, spuneai că ai observat că ţinem cont de Dumnezeu în tot ceea ce facem. Îţi aduci aminte?

— Da.

— Ei bine, acum am să încerc să îţi explic de ce facem asta.

Se opri preţ de o clipă, apoi întrebă:

— Cine este stăpânul acestui domeniu?

— Dumneavoastră, Herr von Dortmann.

— Şi ce ai învăţat în răstimpul petrecut aici?

— La ce vă referiţi, mai exact?

— Despre ce ai învăţat mai multe? Despre ceea ce înseamnă munca de fermier? Despre varietăţile de plante ce cresc în grădina noastră? Sau poate despre istoria acestei regiuni ce se numea cândva Pomerania?

Matthew cugetă puţin înainte de a răspunde.

— Acum, că stau şi mă gândesc, îmi dau seama că nu ştiu mai nimic despre toate acestea.

— Nu ai învăţat nimic nou în săptămâna aceasta?

— Cum să nu!

— Ce anume?

— Păi... de exemplu, dumneavoastră şi Sabina mi-aţi povestit o mulţime de lucruri despre Dumnezeu.

— Aşa este. Ne-ai ascultat vorbind despre El, dar nu eşti încă pe deplin *convins* de adevărul celor auzite. Mă înşel cumva?

— Nu, nu vă înşelaţi.

— Atunci te întreb din nou: dacă despre fermă şi despre istoria regiunii nu ai învăţat mare lucru, atunci despre ce anume poţi să spui cu convingere că *ştii* mult mai multe decât ştiai în urmă cu o săptămână?

Matthew căzu pe gânduri. Într-un târziu, faţa i se lăţi într-un surâs.

— Cred că ştiu unde bateţi!

— Aşa...

— Despre... *dumneavoastră*. Acesta este răspunsul. Ştiu mai multe despre familia dumneavoastră.

— Exact! exclamă baronul. Ai ajuns să ne cunoşti. Asta este ceea ce vei lua cu tine când vei pleca: prietenia unor oameni de a căror existenţă nici măcar nu aveai habar cu doar câteva zile în urmă. O prietenie pe care sper că o vei păstra în suflet toată viaţa. Aş îndrăzni să spun – şi sper că eşti de acord cu mine – că nu suntem simple cunoştinţe. În această săptămână, ai ajuns să afli o mulţime de lucruri despre noi: ce fel de oameni suntem, cum gândim, care sunt relaţiile dintre noi, ce fel de familie suntem şi chiar câte ceva despre mersul fermei.

— Aşa este.

— Cum ai ajuns să ne cunoşti, Matthew?

— Păi... urmărindu-vă, ascultând ceea ce spuneţi...

— Observând ceea ce facem, felul în care ne comportăm, ascultând ceea ce spunem, începând să înţelegi felul nostru de a gândi?

Matthew încuviinţă din cap.

— Discutând cu noi, punând întrebări?
— Da, toate acestea m-au ajutat să vă cunosc mai bine.
— Păi, ia să vedem... Ai venit în vizită la ţară, la moşia al cărui proprietar se întâmplă să fiu. Aici trăieşte o familie, există câmpuri, o grădină şi mai mulţi angajaţi – *Lebenshaus* este compusă din toate aceste elemente. Observând totul cu atenţie, ai fost absorbit de spiritul locului şi ai ajuns să descoperi noi şi noi aspecte ale vieţii la fermă. Dar pe cine ai ajuns să cunoşti *cel* mai bine?
Matthew cugetă din nou preţ de o clipă, apoi răspunse:
— Pe dumneavoastră, domnule baron.
— Întocmai, Matthew, întocmai! Tot ce vezi aici, până şi relaţiile dintre persoane şi grădina prin care ne plimbăm acum – toate sunt oglinda mea, nu-i aşa? Până şi Sabina este oglinda mea, a tatălui ei.
— Aşa este.
— Dacă ai vrea să afli şi mai multe despre mine ar fi de ajuns să te uiţi în jur, să observi totul cu mare atenţie, să asculţi ce zice lumea. Nu eşti de acord?
— Ba da, domnule baron.
— Dacă ai face asta, crezi că ai descoperi că sunt un om bun, blând, generos, altruist, iubitor?
— Ştiu deja că sunteţi.
Baronul zâmbi. Nu îi plăcea să se descrie în astfel de termeni elogioşi, dar în situaţia dată aceasta era cea mai rapidă cale de a-şi ilustra ideea. Se cunoştea îndeajuns de bine pentru a şti că slaba-i fire omenească ascundea pe alocuri şi opusurile acestor calităţi.
— Sau poate ai descoperi că sunt un om cu suflet hain, care aruncă în tainiţa din poveştile bătrânei Eppie pe oricine îndrăzneşte să-i culeagă un trandafir din grădină?
Matthew izbucni în râs.
— Nici gând! Sunt convins că aţi fi încântat să vedeţi că oamenilor le plac florile dumneavoastră şi nu v-aţi supăra nici dacă v-ar smulge toţi trandafirii!
— Văd că mă cunoşti deja foarte bine. Ei, şi cu asta am

ajuns acolo unde voiam. Lumea întreagă este casa *lui Dumnezeu* – după cum *Lebenshaus* este casa mea. Petrecând o vreme aici, observând, ascultând, punând întrebări şi discutând cu noi, ai descoperit care este caracterul meu. Tot aşa poţi descoperi şi caracterul lui Dumnezeu! Şi descoperirea Lui este cea mai palpitantă aventură pe care ţi-o poate oferi viaţa!

— Bine, dar cum pot să îl cunosc mai bine pe Dumnezeu?

— Nu trebuie decât să intri în împărăţia Lui exact cum ai intrat în casa mea. Să priveşti, să observi, să asculţi şi să pui întrebări pentru a afla mai multe despre stăpânul *acelui* loc, exact cum ai făcut-o aici. Vezi tu, Matthew, în viaţă, totul reflectă principiile profunde din împărăţia Domnului. Căminul meu reflectă doar o fărâmă din împărăţia lui Dumnezeu. Eu sunt tatăl Sabinei, Dumnezeu este Tatăl tuturor. Nu avem timp să ţi le înşir acum pe toate, dar chiar aici, în această grădină, se găsesc mii de reflexii ale lui Dumnezeu – toate acele mici indicii de care îţi vorbeam adineauri. Dumnezeu a creat întregul pământ, fiecare plantă, fiecare spin şi fiecare floare din tufele mele de trandafiri. El ne-a creat pe toţi – pe mine, pe tine, pe Marion, pe Sabina, pe tatăl tău. În această lume, totul, *absolut totul* reflectă un atribut al lui Dumnezeu – *dacă* avem ochi să vedem toate înţelesurile ascunse!

Se opri preţ de o clipă, apoi continuă.

— *Dumnezeu este Tatăl nostru*. Aceasta este cea mai însemnată taină. Dumnezeu nu vrea să ne pedepsească pentru că am greşit, ci să se arate în faţa noastră, a copiilor Săi. El îşi doreşte pentru împărăţia Sa exact ceea ce îmi doresc eu pentru familia mea. Vrea să ştim că este un Tată iubitor, blând şi darnic, care găseşte o nemărginită bucurie în copiii Lui. Dumnezeu vrea să păşească alături de noi, să intre în casele noastre, să se aşeze la masa noastră şi să stea de vorbă cu noi – exact ceea ce facem noi atunci când vrem să ne cunoaştem mai bine. Dumnezeu vrea să

construim împreună o prietenie tot mai adâncă, bazată pe iubire. Vrea să culegem *toate* florile care cresc în grădina Lui! Dumnezeu este mereu aproape, Matthew. El nu este doar cumplitul şi atotputernicul Stăpân al universului, care a creat cerul şi pământul şi îi nimiceşte pe păcătoşi. Caracterul lui Dumnezeu are mii de aspecte şi de atribute. Înainte de toate, însă, Dumnezeu ne este Tată. Un Tată care vrea să îşi strângă copiii în braţe şi să le vorbească blând şi iubitor.

— N-am mai auzit pe nimeni vorbind aşa despre Dumnezeu.

— Acum pot să îţi răspund la întrebarea pe care mi-ai adresat-o cu puţin timp în urmă: de ce ne place să îl simţim atât de aproape, de ce ţinem cont de El în tot ceea ce facem, de ce nu îl privim cu teamă, ci cu iubire, şi suntem fericiţi să îl avem alături mereu. Motivul este simplu. Dumnezeu este un Tată bun, care vrea să se arate copiilor săi, nu unul hain, care vrea să îi pedepsească. Tatăl nostru vrea să ne arate bunătatea şi blândeţea Sa, să zâmbească împreună cu noi, să ne ţină în braţe şi să ne ocrotească. *Aşa* este Tatăl nostru. Sabina, adăugă el, întorcându-se spre fiica sa, cu cine preferi să îţi petreci timpul în grădina de trandafiri?

— Cu tine, papa. Sau cu mama. Cu amândoi, dacă mă gândesc bine.

— De ce îţi place compania mea?

— Pentru că eşti tatăl meu şi te iubesc.

— Şi eu te iubesc pe tine?

— Bineînţeles, papa, eşti un tată extrem de iubitor.

— Îţi mulţumesc, fetiţa tatii. Din păcate nu sunt atât de iubitor cum mă rog să fiu într-o bună zi, dar aşa este: te iubesc. Şi, vezi tu, Matthew, spuse baronul, întorcându-se din nou spre băiat – la fel de strânsă este legătura pe care o avem cu Tatăl nostru.

Merseră o vreme în tăcere. Ocoliră partea de jos a grădinii şi începură să urce dealul pe cealaltă parte.

— Papa, vorbeşte-i, te rog, despre Iisus, spuse la un moment dat Sabina.

— A, da! Matthew, spune-mi, te rog, ce ştii despre Iisus? întrebă baronul fără să se oprească din mers.

— Hm... Ceea ce ştie toată lumea, bănuiesc.

— De ce a venit Iisus pe pământ?

Matthew stătu o clipă pe gânduri.

— Ca să moară...

— De ce trebuia să moară?

— Ca să ne mântuiască?...

— Este o întrebare sau o afirmaţie? Nu pari prea sigur pe tine.

— Păi... adevărul e că nu prea ştiu ce înseamnă asta.

— Dar crezi că a venit să ne izbăvească de păcate?

— Aşa am învăţat la orele de religie.

— Pentru că majoritatea oamenilor consideră că acesta a fost scopul venirii Lui.

— Şi dumneavoastră sunteţi de altă părere?

— Da. *Într-adevăr*, Iisus a murit şi ne-a izbăvit de păcat. Asta făcea parte din planul lui Dumnezeu, totuşi, principalul motiv pentru care a venit Iisus pe pământ a fost altul.

— Şi anume?

Baronul cugetă preţ de un minut, încercând să găsească formularea potrivită.

— Pentru a înţelege mai bine, dragă Matthew, îţi propun un joc al imaginaţiei. Să zicem că trebuie să petreci o săptămână la moşie. Înainte de a porni, afli că moşia aparţine unui căpcăun uriaş care ucide pe oricine îi încalcă proprietatea. Totuşi, n-ai încotro, *trebuie* să vii, aşa că te gândeşti să aduci cu tine un uriaş bun şi puternic, care să îţi stea alături tot timpul şi să te apere de căpcăun. Aşa ar fi cuminte, nu crezi?

Matthew încuviinţă din cap.

— Din păcate, exact aşa interpretează lumea misiunea lui Iisus pe pământ. Iisus este uriaşul cel bun, ce ne apără de căpcăunul care vrea să ne omoare. Mulţi trăiesc cu

convingerea că Iisus a murit pe cruce nu doar pentru a ispăşi păcatele noastre, ci şi pentru a ne *apăra* de pedeapsa lui Dumnezeu. Ei spun „Dumnezeu e iubire”, dar în adâncul inimii se tem de El ca de un căpcăun şi se refugiază la Iisus, uriaşul cel bun şi ocrotitor. Nu găseşti nicio discrepanţă în asta?

— Ba da. Dumnezeu nu poate fi iubitor şi căpcăun în acelaşi timp.

— Întocmai! Acum hai să ne imaginăm o altă situaţie. Trebuie să vii la moşie şi ai aflat de căpcăun. Totuşi, la poartă întâlneşti pe cineva care îţi spune că zvonurile sunt toate false, că proprietarul moşiei este, de fapt, bun, blând, iubitor – ce mai, o fiinţă de-a dreptul minunată. Această călăuză îţi arată întreaga casă şi apoi te prezintă căpcăunului, care descoperi că este exact aşa cum ţi-a fost descris la sosire. Înţelegi ce vreau să spun?

— Cred că da.

— Iisus a venit să ne vorbească despre Tatăl Lui şi despre adevărata Sa natură, care diferă de ceea ce credeam noi înainte. Motivul principal al venirii Lui nu a fost cel de a obţine iertare pentru păcatele noastre şi de a ne scăpa de pedeapsa divină.

Iisus a venit să spună „Păcatele vă vor atrage pieirea; dar Tatăl vostru vă iubeşte atât de mult, încât m-a trimis să vă arăt calea spre El. Doar El, blândul şi iubitorul vostru Tată, vă poate mântui. Veniţi, luaţi-Mă de mână şi am să vă arăt cât de minunat este Tatăl vostru”. *Acesta* a fost scopul venirii lui Iisus pe pământ! Iisus a venit să ne arate adevărata natură a lui Dumnezeu şi să ne apropie de Tatăl nostru, pentru ca, *împreună* cu El, să ne ajute să scăpăm de păcate.

Erau deja aproape de culme. Ieşiră din grădină şi se îndreptară tăcuţi spre treptele ce duceau spre curte.

— Nu m-am gândit niciodată la Dumnezeu în felul acesta, mărturisi Matthew, şi, după cum am mai spus, nu am mai întâlnit pe nimeni care să vorbească aşa despre El.

— Deoarece majoritatea oamenilor încă nu au înţeles nici acum cel mai important adevăr al universului – adevăr care reprezintă însăşi temelia împărăţiei lui Dumnezeu – şi anume faptul că Dumnezeu, exact aşa cum spune Biblia, este *iubire*. Sună aproape prea bine pentru a fi adevărat, nu-i aşa? Mulţi pur şi simplu nu reuşesc să creadă că Dumnezeu este cu adevărat *bun*. Dar cum altfel să fie, dacă este Dumnezeu?

Traversară încet curtea.

— Vă mulţumesc, Herr von Dortmann, spuse Matthew. Nu am purtat niciodată o conversaţie atât de interesantă. Am să ţin minte cuvintele dumneavoastră.

— Este o cale, Matthew, zise baronul. O cale pe care trebuie să o urmezi toată viaţa. O descoperire continuă.

Nici nu bănuia tânărul de şaptesprezece ani cât adevăr ascundeau cuvintele sale. Nu avea să uite niciodată nici această plimbare *in Der Frühlingsgarten* şi discuţia avută cu baronul von Dortmann, şi nici momentul în care a păşit în casă şi a simţit prezenţa Tatălui.

După remarcabila conversaţie din grădină, cei trei se retraseră în casă. Thaddeus McCallum, care sosise de aproximativ o jumătate de oră, se întreţinea cu Frau von Dortmann în parloarul dinspre curte.

Diplomatul american înnoptă la conac şi a doua zi, înainte de prânz, porni cu fiul său înapoi spre Berlin.

Partea a III-a
Misterul frăţiei
1937, toamna

28
Finkenwalde

Baronul von Dortmann se îndrepta cu automobilul spre Finkenwalde. Călătoria prin acest ţinut pitoresc îi făcuse întotdeauna plăcere. Ar fi vrut, însă, ca vremurile să fie mai liniştite pentru a se putea bucura în voie de cursurile prietenului său despre Predica de pe munte şi de cartea la care lucra acesta. Dietrich era un om neînfricat.

Seminarul îşi începuse activitatea în Zingsthof, pe malul Mării Baltice, dar la scurtă vreme după înfiinţare se mutase la sud, lângă Stettin, în clădirea abandonată a unei foste şcoli particulare din Finkenwalde. Acesteia i se adăugaseră câteva case ridicate în pripă ce îi găzduiau acum pe prietenul său şi pe cei aproximativ douăzeci şi cinci de studenţi şi tineri clerici aflaţi sub îndrumarea lui.

Seminarul era un experiment curajos în ceea ce privea atât formarea pastorilor, independent de politica nazistă, cât şi cultivarea fraternităţii între membrii instituţiei şi puţinii lor vizitatori şi prieteni, printre care se număra şi baronul. Pentru aceşti credincioşi uniţi de o cauză comună, seminarul reprezenta un refugiu, un loc al păcii, al dezvoltării spirituale, al libertăţii şi al comuniunii.

Zilele seminariştilor erau ocupate de rugăciuni în grup, studiu şi meditaţie individuală, activităţi comune de muncă şi slujire şi de seminariile şi predicile profesorului Bonhoeffer. Din viaţa lor nu lipseau însă nici momentele de relaxare şi distracţie. Membrii şi prietenii seminarului aveau, printre altele, parte de o dietă regulată de *negro spirituals* (cântece folclorice religioase interpretate de

negrii americani încă din primele timpuri ale sclaviei, n.tr.). Dietrich se îndrăgostise de acest gen muzical în 1930, în timpul perioadei de studii petrecute în America şi, la întoarcerea în ţară, adusese cu el mai multe albume. Nu în puţine seri se auzeau răsunând din aulă acordurile cântecului „Swing Low, Sweet Charlot”, ce era apoi fredonat încetişor de cei prezenţi la întâlnire pe drumul de întoarcere spre casele, apartamentele şi odăile lor. Aceşti slujitori ai lui Dumnezeu, constrânşi de circumstanţe să îşi practice convingerile în mod clandestin, cântau încet şi grav, cu fervoarea tăcută a sclavilor negri ce luptaseră să îşi scuture propriile lanţuri cândva demult, pe un continent îndepărtat.

În astfel de momente Heinrich von Dortmann regreta mai mult ca oricând faptul că nu este un membru permanent al comunităţii. Simţea o strângere de inimă când, cu predica pătimaşă şi înălţătoare a lui Dietrich şi acordurile fine ale unei melodii spirituale răsunându-i încă în urechi, trebuia să se suie în Mercedes şi să pornească înapoi spre *Lebenshaus*, cale de treizeci şi şase de kilometri spre nord.

Totuşi ştia foarte bine că el nu poate trăi viaţa prietenilor săi, aşa cum ei nu pot trăi viaţa lui. Fiecare trebuia să urmeze calea pe care i-o hărăzise Tatăl.

El fusese binecuvântat cu o soţie şi o fiică de-a dreptul minunate, cum toţi şi-ar dori să aibă, şi cu o casă şi un domeniu care constituiau un sanctuar aidoma seminarului. Nu avusese vocaţia să devină cleric. Prin urmare, alesese să îl slujească pe Dumnezeu în măsura în care îi era permis lui şi celor pe care viaţa îi aducea în calea sa, dobândind tărie sufletească şi sprijin moral prin comuniunea cu fraţii săi din Finkenwalde.

Auzise pentru prima oară de Dietrich Bonhoeffer în urmă cu patru ani, în 1933. Deschizând întâmplător radioul pe postul berlinez, fusese surprins de înflăcărarea cu care un tânăr pastor acuza publicul german că îşi doreşte un

„conducător” care, din moment ce permite să fie idolatrizat de către mase, este clar că îi va conduce în direcţia greşită. Baronul era deja conştient de faptul că Hitler constituia o ameninţare, aşa că vorbele bărbatului – cu doisprezece ani mai tânăr decât el – care îndrăznea să se adreseze cu atâta francheţe naţiunii găsiră imediat răsunet în inima lui. Cum era de aşteptat, transmisiunea fusese întreruptă înainte de a ajunge la sfârşit.

Voind să afle mai multe despre Bonhoeffer, baronul începuse să îi urmărească toate apariţiile publice şi să citească toate articolele publicate de acesta. Îl întâlnise pentru prima oară în 1934, la Ulm, unde luase parte, împreună cu cinci mii de pastori şi de mireni germani, la înfiinţarea „Bisericii Mărturisitoare”.

Noua grupare religioasă se formase în semn de protest faţă de decizia Bisericii evanghelice germane de a adopta măsurile antisemite impuse de Führer. Biserica germană se molipsise atât de tare de naţional-socialism, încât preoţii începuseră să poarte uniforme naziste şi clericii de obârşie non-ariană fuseseră îndepărtaţi din funcţie. Tot mai pronazistă, Biserica Reich-ului devenea din ce în ce mai rasistă şi mai implicată în sfera politică, făcând atât de multe compromisuri încât Statul mai că ajunsese să fie considerat pe picior de egalitate cu Biserica în ceea ce priveşte vestirea cuvântului lui Dumnezeu.

În aceste circumstanţe a luat fiinţă, sub conducerea câtorva pastori printre care se număra şi Bonhoeffer, Biserica Mărturisitoare, care şi-a asumat un rol activ în denunţarea programului de guvernare nazist. Membrii noii grupări nu urmăreau răsturnarea regimului nazist, ci mai degrabă păstrarea adevărului biblic şi a integrităţii Bisericii. Era o cale nebătută şi periculoasă de rezistenţă antinazistă prin valori spirituale, politice şi personale. La doar un an de la înfiinţare, Hitler a scos Biserica Mărturisitoare în afara legii.

Deşi urmărise evenimentele cu un real interes, sprijinind

discret gruparea cum putuse el mai bine, baronul von Dortmann nu era cleric şi ştia că vocaţia lui era alta. Prin urmare, vestea că seminarul se va muta la Finkenwalde, cale de mai puţin de un ceas de casa lui, îl umpluse de bucurie. În ultimii doi ani, între baron şi Bonhoeffer se formase o strânsă prietenie spirituală.

Intră în curtea complexului, opri motorul, coborî din maşină şi o luă cu paşi lungi spre clădirea cea mai mare – fosta şcoală, întrebuinţată acum în scopuri educative mult mai înalte.

Îl găsi pe Dietrich aşezat la birou, cu stiloul în mână.

— Ah, prietene! exclamă acesta când îl văzu în uşă, ridicându-se şi întinzând mâna spre el. Mă bucur să te revăd. Ia loc, te rog, adăugă el, arătând spre un scaun. Tocmai făceam ultimele retuşuri la „*Nachfolge*”.

— Bine, dar nu a fost trimisă deja la tipar?

— Ba da, răspunse Bonhoeffer, dar găsesc în continuare fragmente la care simt nevoia să aduc modificări, completări şi alte mici retuşuri. Viaţa de scriitor este o continuă zădărnicie, dragul meu Heinrich, adăugă el râzând.

— Dacă o ţii tot aşa, nimeni nu va apuca să îţi citească lucrarea, glumi baronul.

— Ai perfectă dreptate. În cele din urmă, va trebui să pun punct revizuirilor ori, de nu, o va face editura în locul meu. Dar vezi tu, Heinrich, ucenicia este un subiect vast, de importanţă vitală pentru credincioşi şi mereu găsesc noi şi noi lucruri ce se cer adăugate. Descopăr principii noi ori de câte ori le vorbesc tinerilor de aici. Învăţ şi eu împreună cu ei!

— Asta înseamnă că evoluezi şi evoluţia spirituală este un lucru îmbucurător pentru un creştin. Ar trebui să-ţi faci griji doar dacă lucrurile nu ar sta aşa!

— Ceea ce este binecuvântare pentru un creştin este blestem pentru un scriitor!

Râseră amândoi cu poftă.

— Despre ce ai să vorbeşti la cursul de diseară? îl întrebă baronul.

— Dragul meu prieten, adevărul este că speram să te pot convinge să iei tu cuvântul în seara aceasta.

— Doar nu crezi că am condus până aici ca să mă aud pe mine vorbind! exclamă Dortmann. Eu mă mulţumesc să păstoresc mica mea turmă şi să am grijă de ceea ce creşte în grădina mea – atât în plan fizic, cât şi spiritual. Aici, însă, vin în căutare de răspunsuri, ca orice învăţăcel însetat de cunoaştere. Vin să ascult. Mai ales azi. Am cules secară şi grâu din zori şi până-n seară. Palmele îmi sunt pline de băşici şi mă doare tot corpul.

Am venit aici să îmi odihnesc trupul obosit şi să îmi primenesc sufletul. Să sorb din înţelepciunea vorbelor *tale*.

— Ei, mi-am încercat şi eu norocul! exclamă mucalit Bonhoeffer, făcându-l pe baron să pufnească în râs. Lăsând gluma la o parte, în seara aceasta am de gând să vorbesc despre câteva pasaje din Capitolul 10 din Sfânta Evanghelie după Matei.

29
Un plan *mârşav*

Aşa ceva nici cu gândul n-am gândit! îşi spuse uluit Emil Korsch, holbându-se la raportul de pe biroul său. Cine-ar fi crezut că numărul de înmatriculare al maşinii avea să ducă la depistarea unei legături între seminarul clandestin şi fratele unuia dintre cei mai influenţi bancheri din Berlin? Adevărată mană cerească, nu alta!

Şi el era singurul care deţinea informaţia! Nu Himmler, nu Göring şi nici chiar Hitler!

El avea puterea de a-l îngenunchea pe Otto von Dortmann – bogatul aristocrat ce se zvonea că ar fi prieten cu Führerul.

Ce-i drept, ar fi fost cu totul altceva dacă ar fi descoperit, de pildă, că individul are sânge de evreu, dar şi informaţia aceasta s-ar putea să fie suficient de compromiţătoare pentru a-l determina pe milionar să plătească gras pentru tăcerea sa.

Era tocmai ceea ce urmărise: o cale de a se folosi de acest climat de teroare pentru a-şi umfla buzunarele. Ce rost avea puterea, dacă nu te alegeai în urma ei şi cu nişte bănuţi pe care să îi doseşti într-un cont elveţian?

Emil Korsch nu era doar rus, neamţ sau nazist. Emil Korsch era, mai presus de toate, un oportunist. Şi aceasta era o oportunitate de zile mari!

Totuşi, ar fi bine dacă ar putea să afle mai multe detalii, să pună iţele cap la cap. Trebuia să verifice dacă există, într-adevăr, o legătură între baron şi gruparea clandestină sau dacă nu se găsea cumva o altă explicaţie. Nu-şi permitea să facă o gafă de asemenea proporţii. Poziţia sa în Gestapo nu era încă destul de sigură.

Se lăsă pe spătarul scaunului, ţintuind în continuare cu privirea foaia de hârtie din faţa lui. Seminarul avea să fie supus unei razii. Trebuia să se asigure că legătura

individului cu reţeaua nu va fi descoperită cu această ocazie. Nu de alta, dar arestarea lui i-ar da planul peste cap. Asta nu însemna, însă, că nu îl va fila în continuare. Trebuia să se convingă că acuzaţiile pe care intenţiona să i le aducă sunt certe şi justificate.

Mai medită puţin la asta, apoi întinse mâna spre telefon, ridică receptorul şi ceru un număr. După câteva minute, persoana căutată răspunse la apel.

— Aşa... foarte bine... aşa... perfect! Ia spune, nu avem pe nimeni în nord, pe celălalt mal al râului... în zona fermieră de dincolo de Stettin?

Ascultă cu atenţie vocea bărbatului de la celălalt capăt al firului, apoi răspunse:

— Nu, nu trebuie să fie un agent al Gestapoului. Dar, dacă se găseşte vreunul, cu atât mai bine...

Celălalt spuse repede ceva.

— Desigur... înţeleg... Nici nu mă aşteptam să avem vreun membru în Stettin... Mda... Nici în satele învecinate nu se găseşte măcar un simpatizant al partidului?... Bine, aştept.

Urmă o pauză lungă. Korsch se lăsă din nou pe spătarul scaunului şi îşi puse picioarele pe birou. După vreo două-trei minute, interlocutorul său reveni cu un răspuns.

— Înţeleg... Deci a făcut parte din *Luftwaffe*?... în Niedersdorf? Aha... bun... hm... Schmundt... da, parc-am auzit de el. E loial?

În timp ce asculta răspunsul, mintea i se învârtea ca o morişcă. Era chiar satul în care locuia baronul!

— Ce ştii despre familia lui? Aşa... Ce vârstă are fiul său?... Hm, interesant... Ştii cumva dacă e membru de partid?... Hm... Da, aşa e, este la vârsta potrivită... Da, în regulă... Mulţumesc de informaţie.

Puse receptorul în furcă şi începu să cântărească în minte noile informaţii. Descoperirea micului cuib de trădători îl ducea în direcţii nebănuite şi cât se poate de interesante! Va trimite imediat pe cineva la Niedersdorf

pentru a lua în mod discret legătura cu fiul contelui. Datorită prieteniei cu fata lui Dortmann, tânărul Schmundt putea să-i ofere exact perspectiva de care avea nevoie. Deocamdată era indicat să stea deoparte. Dacă tânărul se va dovedi a fi persoana potrivită, va lua legătura cu el la momentul oportun.

Acum, însă, venise timpul să îi facă o vizită lui Herr Otto von Dortmann. *Trebuie să bat fierul cât e cald*.

30
O întrebare grea

La câteva zile după plecarea lui Matthew, Sabina primi din partea lui o scrisoare. După ce o citi, fata se duse direct la tatăl ei.

— Ei, ce mai zice Matthew? o întrebă baronul când află de scrisoare. Ce îi mai face piciorul?

— Spune că nu îl mai doare, dar încă nu i-au scos ghipsul, răspunse Sabina. Papa, eu am venit să te caut pentru că nu ştiu ce să îi răspund.

— În ce privinţă?

— Este foarte interesat de ceea ce i-ai spus în grădină şi îmi pune câteva întrebări foarte grele pe tema asta.

— Bravo lui! exclamă încântat baronul. Mă bucur să aud asta. Întrebările stau la baza înţelepciunii şi a cunoaşterii.

— Bine, dar nu ştiu ce să îi răspund.

— Care sunt întrebările?

— Cred că ar fi mai bine să îţi citesc scrisoarea.

— Te ascult.

Sabina îşi coborî privirea spre foaia de hârtie pe care o ţinea în mână şi începu să citească.

— „De când am vorbit cu voi despre Dumnezeu, îmi tot frământ mintea cu o întrebare. Dacă Dumnezeu este bun şi iubitor, dacă este Tatăl minunat pe care mi L-a descris tatăl tău, cum se face că lumea este aşa cum este? De ce există războaie? De ce oamenii se urăsc şi se ucid unii pe alţii? Dacă Dumnezeu a creat lumea şi pământul, ar fi trebuit să ne facă mai buni sau măcar să ne facă să ne comportăm mai frumos. Aşa ar fi logic. Mi-a plăcut tot ce a spus tatăl tău. Mai ales faptul că Dumnezeu este un tată iubitor. Este cel mai logic lucru pe care l-am auzit vreodată despre Dumnezeu. Dar, dacă Dumnezeu ne iubeşte atât de mult, de ce există atâtea rele în lume?”

Sabina îşi ridică privirea spre tatăl ei.

— Este o întrebare foarte dificilă, spuse bărbatul, dând gânditor din cap. Aceasta este, probabil, principala întrebare care îi face pe oameni să nu creadă în Dumnezeu. Ce ai de gând să îi răspunzi?

— Nu ştiu, papa. Speram să mă ajuţi.

— Dar Matthew ţi-a scris ţie. Cred că vrea să ştie ce gândeşti tu, nu ce aş avea eu de spus în privinţa aceasta.

— Bine, dar nu ai putea să îmi spui ce să-i scriu?...

— Cred că ştii deja răspunsul la întrebarea lui Matthew. Este în inima ta.

— Aşa o fi, papa, dar din inimă nu mi-a ajuns încă în minte. Baronul zâmbi.

— Ei bine, atunci poate că am să-ţi dau un indiciu.

— Ascult!

— Gândeşte-te de ce cad oamenii de pe cai şi cum de trandafirii sunt de atâtea culori.

Sabina se scufundă în gânduri preţ de câteva clipe.

— Mă tem că tot nu înţeleg.

Baronul se ridică zâmbind în picioare.

— Vei înţelege, draga mea, vei înţelege, spuse el, şi apoi se îndepărtă încet, lăsând-o pe Sabina să cugete la vorbele lui.

Mai târziu în seara aceea, cu o oră înainte de culcare, Sabina se aşeză la biroul din camera ei şi începu să scrie:

Lieber Matthew!

Mă bucur tare mult că te simţi mai bine. *Sunt convinsă că ghipsul este incomod şi ştiu că uneori poate provoca nişte mâncărimi înfiorătoare*, *dar papa spune că*, *dacă ai răbdare până se însănătoşeşte complet*, *piciorul va fi la fel ca înainte*.

Piciorul te-a reţinut, *cumva*, *de la activităţile tale obişnuite şi astfel ai avut mai mult timp să meditezi*? *Te întreb deoarece scrisoarea ta este plină de cugetări profunde*. *Şi pui nişte întrebări atât de grele*! (*Matthew McCallum*, *cred că te-ai schimbat mult de când ai fost în vizită la noi*!)

Ei bine, recunosc că nu înţeleg nici eu de ce multe dintre lucrurile despre care întrebi sunt aşa cum sunt, dar am să-ţi spun, totuşi, care este părerea mea. M-am gândit mult la asta după ce ţi-am citit scrisoarea. Şi eu îmi pun adesea astfel de întrebări – de pildă, atunci când moare un animal sau când se întâmplă ceva rău – dar niciodată nu le-am rostit cu voce tare. Poate că mi-a fost teamă.

Ceea ce întrebi tu este lucrul cel mai greu de înţeles în privinţa lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu a creat totul, de ce nu este totul în lume bun, perfect şi plin de iubire, ca El? Uneori îmi doresc din toată inima să fie aşa.

Ei bine, şi eu sunt la fel de derutată ca tine. Papa nu a vrut să îmi dea răspunsul. Mi-a spus că îl cunosc deja. Dar eu nu sunt deloc sigură de asta. Ce bine ar fi să fii aici, să putem sta amândoi de vorbă cu el! Ascultându-l, parcă totul capătă sens. Totuşi, poate că, drept răspuns, ţi-ar fi dat şi ţie să dezlegi ghicitoarea pe care mi-a spus-o mie. Una peste alta, mă tem că va trebui să te mulţumeşti cu tentativa mea de a explica nişte lucruri pe care nici măcar nu le înţeleg!

Cred cu tărie că tot ce este creat de Dumnezeu este bun. Pur şi simplu nu pot să accept gândul că Dumnezeu ar putea crea ceva rău. Cred că toate relele se trag de la diavol, care refuză să i se supună lui Dumnezeu. De la diavol s-a molipsit întreaga omenire. Prin urmare, atunci când întrebi „De ce lasă Dumnezeu răul în lume?”, răspunsul meu este că, de fapt, răul există împotriva voinţei Lui. Cred că Dumnezeu a creat oamenii să fie buni, dar că, indiferent cât de buni am încerca să fim, uneori se întâmplă să dăm greş şi ajungem să facem lucruri rele.

Cealaltă întrebare a ta mi-a dat mai mult de furcă. De ce nu-i face Dumnezeu pe oameni să se comporte mai frumos? De ce nu ne face pe toţi mai buni? De ce nu ne împiedică pur şi simplu să facem lucruri rele sau care ne rănesc? Ar fi minunat dacă ar face-o.

Azi m-am gândit mult la întrebarea asta. Papa mi-a dat o

mână de ajutor în găsirea răspunsului. A zis că are de-a face cu culorile trandafirilor şi cu căderea ta de pe cal! La început n-am înţeles ce-a vrut să spună cu asta.

Dar apoi am început să mă gândesc la grădină – o, Matthew, de-ai vedea cât de frumoşi sunt trandafirii de toamnă! – şi la diferitele soiuri de trandafiri. De ce a creat Dumnezeu trandafiri de atât de multe soiuri şi culori? Poate l-ar fi fost de ajuns un singur soi. Şi totuşi, El a creat zeci de tipuri diferite de trandafiri. Poate că tot aşa îi face şi pe oameni. Oamenii sunt ca trandafirii. De diferite dimensiuni şi culori, fiecare cu personalitatea lui. De ce ne-ar face Dumnezeu atât de diferiţi unii de alţii?

Cred că la asta se referea papa când mi-a spus să mă gândesc la trandafiri. Dezlegarea celeilalte părţi a ghicitorii mi-a dat însă mai multă bătaie de cap. Ce legătură să aibă căderea ta de pe cal cu Dumnezeu şi cu răul din lume?

Într-un sfârşit am găsit totuşi răspunsul. Matthew, accidentul tău a fost un lucru îngrozitor – poate nu atât de îngrozitor ca unele dintre evenimentele ce au loc acum în lume, dar totuşi dureros şi neplăcut. Atunci de ce a lăsat Dumnezeu să se întâmple una ca asta? De ce a lăsat Dumnezeu să te răneşti? Putea să te împiedice să încaleci pe Belgian. Sau să ne împiedice să ieşim călare. Să ne facă să stăm în casă, în siguranţă.

Dar, dacă ar face asta, atunci noi nu am mai fi noi! Dumnezeu ne-ar controla ca pe nişte marionete. Or, Dumnezeu nu vrea asta. El vrea ca oamenii să fie la fel de diferiţi ca trandafirii. Ca fiecare să facă propriile alegeri în viaţă!

Acesta este cuvântul care mi-a venit în minte. Alegere. Matthew, chiar cred că acesta este răspunsul! Dumnezeu ne iubeşte pentru caracterul unic cu care ne înzestrează pe fiecare şi ne lasă pe noi să alegem ce fel de oameni vrem să fim. Chiar dacă asta înseamnă că trebuie să ne lase să facem şi alegeri greşite. Dacă ne-ar împiedica, ne-ar lua libertatea de a alege. (Ştii ce cred eu în momentul ăsta?

Cred că Dumnezeu speră că îl vom alege pe El.)

Aşa că, vezi tu, atunci când ne-a lăsat să alegem să facem plimbarea aceea călare şi pe tine să încaleci pe Belgian, Dumnezeu ne-a lăsat să ne asumăm şi riscul accidentului şi al durerii pricinuite de acesta.

Of, nu ştiu ce să zic! Sunt atât de multe aspecte de luat în considerare! (Mă doare capul. Probabil pentru că este supraîncărcat cu gânduri noi!) Mă tem că trebuie să închei scrisoarea aici şi să mă duc la culcare. Te rog să îmi spui ce crezi despre aceste idei. Să îmi scrii cât mai degrabă!

Sabina

P.S. Dar tot îmi pare rău că ai căzut de pe cal!

31
Un apel important

Două săptămâni mai târziu, în casa familiei Dortmann sună telefonul. Heidi urcă la etajul întâi şi bătu la uşa biroului. Baronul îi răspunse imediat.

— Sunteţi căutat la telefon, domnule baron.

Bărbatul se ridică şi o urmă.

— Ştii cine mă caută? o întrebă el în timp ce coborau.

— Pastorul Bonhoeffer. Judecând după tonul vocii domniei sale, pare să fie ceva urgent.

— Mulţumesc, Heidi, spuse baronul, după care intră în *Gute Stube*, camera de zi a familiei, unde se afla telefonul, şi ridică receptorul. *Ja*... *tag*, *Dietrich*. *Ja*, *ja Ich verstehe*... *hmm*... *ja*... *nicht gut*... *daß ist unge-heucr*...

Chibzui adânc la cele auzite, apoi conchise:

— Trebuie să îi aduci aici.

Dietrich se împotrivi.

— Bine, dar atunci ce înseamnă solidaritatea în credinţă?... insistă baronul. Nu, cel mai bine este să... O fi periculos, dar nu-mi pasă. Ne vom ruga la Dumnezeu să ne ocrotească. Ştiu că îngerii sunt ocupaţi zilele acestea, dar ştiu şi că nu există doar câţiva, ci cohorte întregi.

În timp ce asculta răspunsul prietenului său, uşa se deschise şi intră soţia sa. Heinrich îi făcu semn să se apropie. Văzând expresia de pe chipul lui, Marion îşi dădu imediat seama că apelul era unul de rău augur.

— Dietrich, ascultă-mă. Vino şi adu-ţi şi fraţii cu tine. Veţi fi în siguranţă aici. Ştii bine că asta înseamnă *Lebenshaus*. Ne vom ruga împreună. Şi apoi vei şti care este voia lui Dumnezeu în ceea ce priveşte pasul următor...

Tăcere.

— Dacă nu pot să ofer un refugiu fraţilor şi prietenilor mei, ce rost ar mai avea viaţa mea? De ce m-ar fi adus Dumnezeu pe pământ?

Tăcu, ascultând răspunsul lui Dietrich.

— Da, frate, sunt sigur că asta vreau. Veniţi: „da, veniţi degrabă... chiar diseară, dacă se poate. Veţi fi în siguranţă aici.

După ce puse receptorul în furcă, oftă adânc şi se uită în ochii soţiei sale. Expresia sumbră a feţei lui spunea totul.

— Mă tem că a început, draga mea, spuse el în cele din urmă. În dimineaţa aceasta, Gestapoul a făcut o razie în Finkenwalde. Seminarul a fost închis. Dietrich se teme pentru vieţile studenţilor săi. I-am spus să vină cu toţii aici. Cred că ai auzit, de altfel.

— Şi vin?

— Da.

— Câţi sunt în total?

— Nu ştiu.

— Am să le spun lui Heidi şi Sabinei să pregătească dormitoarele de oaspeţi şi Carolei să facă mai multă pâine şi nişte prăjituri.

Dădu să plece, dar baronul o opri.

— Marion.

La auzul tonului soţului său, o trecu un fior prin şira spinării.

Se întoarse spre el. Bărbatul avea un aer plin de demnitate şi în ochi i se citea o hotărâre pe care Frau von Dortmann nu o văzuse în toţi anii lor de căsnicie.

— Lasă dormitoarele de la etajul întâi aşa cum sunt. Spune-le fetelor să aerisească şi să schimbe lenjeria de pat în camerele din spatele sălii de arme.

32
Bonhoeffer la Lebenshaus

La adăpostul amurgului cenuşiu ce se lăsase peste sat, cele patru automobile rulară uşor pe aleea şerpuitoare şi opriră la unison în jurul santinelei de piatră ce păzea tăcută intrarea către *Ein Landhaus Für Leben Und Zurückgezogenheit*.

Şaisprezece tineri coborâră din maşini şi rămaseră în aşteptare în timp ce al şaptesprezecelea – un bărbat scund de treizeci şi ceva de ani, cu doar puţin mai în vârstă decât ei, cu o faţă ovală şi lată, ochelari cu lentile rotunde şi părul rar – se îndrepta spre uşa din faţă. Uşa se deschise înainte ca acesta să apuce să bată.

Erau aşteptaţi.

Baronul le făcu semn să intre. Vizitatorul ridică braţul şi cei şaisprezece tineri îl urmară, fără să scoată o vorbă, în imensa clădire din piatră.

— Nu aţi avut niciun incident pe drum? întrebă baronul când nou-veniţii pătrunseră în antreu.

— Nu, răspunse Bonhoeffer. Nu mi-au lăsat impresia că ar avea de gând să ne urmărească sau să ne aresteze. Singurul lor scop se pare că a fost acela de a desfiinţa seminarul, ceea ce au şi reuşit.

— Ce s-a întâmplat, mai exact?

— Au venit cu o maşină şi un camion. Din maşină au coborât doi agenţi Gestapo, iar din spatele camionului, peste o duzină de SS-işti, care s-au năpustit spre dormitoare. Cei doi agenţi mi-au prezentat ordinul de evacuare. I-am întrebat cât timp avem la dispoziţie. Mi-au spus: „Ordinul intră în vigoare începând din acest moment, Herr Bonhoeffer. Nu vă mai rămâne timp decât pentru a elibera complexul!”. Oamenii erau deja scoşi afară din camerele lor şi din capelă, unii chiar sub ameninţarea armei. În câteva minute, toate uşile fură acoperite cu

scânduri şi toate cărţile noastre – aruncate într-o ladă mare, pe care au luat-o cu ei, iar noi am primit ordin să părăsim numaidecât complexul.

— Aţi reuşit să păstraţi ceva? întrebă baronul, nevenindu-i să creadă întorsătura neaşteptată pe care o luaseră lucrurile.

— Doar câteva lucruri personale, puţine la număr. Dar nu ne-a rămas nicio carte. Naziştii detestă cărţile şi mai ales pe cele de teologie. Adevărurile din aceste cărţi li se par înfiorător de periculoase.

— Au luat şi notele manuscrisului tău?

— Din păcate. Mi-au făcut percheziţie în birou şi au distrus tot ce au găsit. S-a ales praful de tot ce am scris luna trecută.

— Vai, Dietrich, îmi pare atât de rău să aud asta!

Bonhoeffer îi răspunse cu un zâmbet amar.

— Am ştiut de mult că răzvrătirea mea împotriva regimului îmi va atrage duşmani. Ei bine, acum am aflat ce pot să facă aceşti duşmani.

— Bine, dar cartea ta...

— N-avea grijă, prietene. Cartea este dată deja la tipar. Naziştii nu vor reuşi niciodată să reducă la tăcere vocile care spun adevărul. Notele pe care le-am făcut în ultima vreme constituiau doar nişte mici retuşuri.

Uşa se deschise şi intrară Marion, Heidi şi Carola, aducând tăvi cu ceai, sandvişuri şi prăjituri.

— Ah, Marion, tu nu te dezici niciodată! Noi suntem în pericol de moarte şi tu ne serveşti cu prăjituri! exclamă Bonhoeffer. Nu încetezi niciodată să fii gazda perfectă, nu-i aşa?

— Chiar şi martirii şi refugiaţii trebuie să mănânce, răspunse Frau von Dortmann.

— Slavă Domnului, deocamdată nu suntem nici martiri, nici refugiaţi. Dar ne vom înfrupta din bucatele oferite de tine ştiind că ele vin din partea scumpei noastre surori întru Domnul.

Femeile turnară ceaiul şi începură să îi servească pe tineri. Baronul şi Bonhoeffer se retraseră într-un colţ al încăperii şi îşi continuară discuţia în şoaptă.

— Sunteţi într-adevăr în pericol de moarte? îl întrebă Dortmann pe mai tânărul său prieten.

— Lucrurile n-au ajuns încă atât de departe, dar cine ştie ce ne rezervă viitorul? Ştii cum sunt cei de la Gestapo – le place să ameninţe şi să arunce vorbe grele. Totuşi, nu cred că tinerilor SS-işti care ne-au luat cu asalt le-ar fi făcut plăcere să tragă în nişte slujitori ai Bisericii.

— Ar putea să treacă la arestări.

— Este adevărat. Văd deja teama în ochii celor mai tineri.

— Şi ţie nu ţi-e frică de închisoare?

— Nu. Dar sunt răspunzător pentru ei, aşa că trebuie să fac tot ce îmi stă în putinţă pentru a-i pune la adăpost până când hotărâm pasul următor. De aceea am apelat la tine.

— Mă bucur că ai făcut-o. Şi tu ce vei face în continuare?

Bonhoeffer oftă.

— Eu am să încerc să găsesc un nou sediu. Seminarul trebuie să îşi continue activitatea de formare, chiar dacă o va face în mod clandestin. *Trebuie* să rămână o voce în Biserica germană care să nu se teamă de aceşti nazişti diabolici şi de lipsa lor de respect faţă de tot ce e sfânt.

— Ai să porneşti singur în căutarea unui nou sediu?

— Da. Aceasta este datoria mea în calitate de conducător al seminarului. Dacă reuşesc, am să îi iau cu mine pe toţi cei care vor să rămână. Fie ce-o fi. Pe ceilalţi am să-i trimit înapoi la casele lor. Cu siguranţă că lucrurile vor merge din ce în ce mai rău. Mă tem că se lasă întunericul peste ţara noastră.

— Prietene, spune-mi cu ce îţi pot fi de ajutor, spuse baronul, punându-şi mâna pe umărul lui Dietrich.

— Primul punct al ordinii de zi ar fi să punem automobilele la adăpost. Următorul, să ne rugăm împreună. Cu ajutorul Domnului, va trebui să decidem care este pasul

următor.

— Sunteţi bineveniţi să rămâneţi în casa noastră cât timp doriţi. Dar de ce să ascundem maşinile?… Parcă ziceai că nu aţi fost urmăriţi…

— Nu cred să fi fost urmăriţi, dar aş fi mai liniştit dacă maşinile nu ar fi parcate la vedere. Cine ştie ce ochi pândesc din umbră. Nu aş vrea să te pun în pericol. Ne-au ordonat să rupem rândurile. Nu cred că s-ar arăta îngăduitori dacă ar descoperi din întâmplare un grup de peste doisprezece seminarişti.

— Unde se află acum ceilalţi fraţi?

— Câţiva dintre cei cu maşină proprie au ales să se întoarcă acasă. Aceştia, spuse Bonhoeffer, arătând cu capul spre cei şaisprezece tineri ce stăteau cuminţi, bând ceai şi discutând în şoaptă, aceştia au vrut să rămână alături de mine.

Baronul chibzui preţ de o clipă.

— Atunci hai să mutăm maşinile… Hm… Oare care ar fi locul cel mai potrivit?…

Ridică mâna şi începu să îşi frece gânditor bărbia.

— Gata, am găsit! exclamă el în cele din urmă. Vom folosi garajul şi două dintre hambare. Te rog să alegi patru şoferi pentru a muta maşinile. Eu mă duc să îi caut pe Heiko şi pe Hans. În timp ce noi golim hambarele, voi terminaţi-vă liniştiţi ceaiul. Revin în câteva clipe, adăugă el, după care se făcu nevăzut.

Peste aproximativ cincisprezece minute se întoarse şi îi făcu semn prietenului său, dându-i de înţeles că puteau porni. Bonhoeffer dădu câteva instrucţiuni scurte oamenilor săi. Aceştia se ridicară în picioare, ieşiră să îşi ia puţinele lucruri personale lăsate în maşini şi apoi toţi, cu excepţia lui Bonhoeffer şi a altor trei seminarişti, se întoarseră înăuntru. Cei patru şoferi cotiră spre nordul casei, una dintre maşini fu parcată în garaj, lângă automobilul baronului, iar celelalte trei îşi continuară drumul în jos, pe versantul estic al colinei, şi peste treizeci de minute erau parcate la loc

ferit, în două dintre hambarele golite special în acest scop cu puţin timp în urmă.

— Cred că a venit vremea să vă arătăm camerele pe care vi le-am pregătit, spuse baronul când reveniră cei patru. Sunt nişte odăi destul de modeste, dar retrase şi ferite de priviri indiscrete. Or, în situaţia de faţă cred că am dormi cu toţii mai liniştiţi dacă prezenţa voastră aici, indiferent că e pentru o zi sau pentru o săptămână, ar trece neobservată. Din când în când, primim vizite neaşteptate şi nu aş vrea să vă pun în pericol.

— Înţelegem, Heinrich, şi îţi suntem recunoscători, spuse Bonhoeffer. Acestea sunt vremuri primejdioase pentru toţi drept-credincioşii.

— Atunci vă invit să vă luaţi bagajele şi să mă urmaţi, zise baronul.

Cei şaptesprezece invitaţi îl urmară afară pe coridor. Baronul coti de două ori, apoi se opri în locul unde holul se intersecta în unghi drept cu un altul.

— Acesta este parloarul nordic, spuse el, arătând spre uşa din spatele lui.

Îl urmară înăuntru.

— Întrucât nu este foarte departe de bucătărie, Marion şi cu mine ne-am gândit că ar fi locul ideal pentru servirea mesei. Comunică – prin uşa de acolo – cu un mic *Stube* pentru oaspeţi. Sunteţi liberi să folosiţi după bunul plac ambele încăperi. De fapt, întreaga casă! Totuşi, mă gândesc la siguranţa voastră... *Am putea* să vă servim masa în sufrageria pentru oaspeţi, adăugă el, frecându-şi gânditor bărbia. Dar nu... Parloarul este, fără îndoială, locul cel mai potrivit, conchise el cu fermitate. De aici veţi putea ajunge cu uşurinţă în camerele voastre, adăugă el, luând-o înainte pe scara dreaptă din colţul încăperii.

Seminariştii îl urmară, înşiraţi unul după altul.

— În cazul în care am primi o vizită inopinată, pe aici vă puteţi întoarce repede la etajul al doilea. Acolo nu cred că are să vă deranjeze cineva.

Urcară treptele înguste până la etajul întâi.

— La capătul acestui coridor, pe colţ, se găseşte o cameră de zi pentru oaspeţi, spuse baronul, arătând de-a lungul culoarului, înainte de a-şi continua drumul. Veţi vedea că acest nivel are o arhitectură destul de aparte, zise el când ajunseră pe palierul celui de-al doilea etaj. Holurile sunt înguste şi camerele au forme ciudate, spre deosebire de majoritatea construcţiilor, aici pereţii nu se îmbină în unghi drept, ci sunt rotunzi. Camerele de la acest etaj nu sunt des folosite, dar vom încerca să vă asigurăm tot confortul. Ne aflăm în capătul nordic al aripii de vest. Aici se găsesc dormitoarele voastre. Sunt nouă camere, majoritatea cu câte două sau trei paturi. Vă rog să vă simţiţi ca acasă. Tot ce este al meu este şi al vostru.

— Îţi mulţumim din suflet, Heinrich, spuse Bonhoeffer.

Urmară murmure de mulţumire din partea întregului grup.

— La acest nivel nu sunt decât două băi şi niciuna cu cadă; dar sunteţi liberi să folosiţi oricare dintre băile de la etajul întâi. Două dintre ele – cea aflată între bibliotecă şi camera de zi pentru oaspeţi şi cea de lângă sala de bal – sunt prevăzute cu căzi. Am să vi le arăt pe amândouă mai târziu. Heidi şi fiica mea v-au pregătit prosoape şi aşternuturi curate. Sper ca plăpumile să fie îndeajuns pentru toată lumea.

— Minunat, Heinrich... *sehr sehön*!

— Iar acum vă las să vă odihniţi. Sunt convins că sunteţi frânţi de oboseală. *Früh stückul* se serveşte la parter, la ora şapte şi jumătate. Acestea fiind spuse, nu îmi rămâne decât să vă urez...

Schlaff gut!

— Îţi mulţumim încă o dată! spuse Bonhoeffer, strângându-i mâna.

Baronul dădu mâna cu toţi cei şaisprezece tineri, le ură musafirilor „*Gute nacht*” şi apoi se retrase.

33
Ceva suspect

De câteva ore bune, berea brună germană curgea întruna la *Wirsthaus*.

Micul bar al singurului han din Niedersdorf răsuna de glumele şi râsetele localnicilor ce se relaxau, la un pahar, după încă o zi grea de muncă.

Singurele femei prezente în *Wirsthaus* la acea oră târzie erau chelnăriţele Hilda, Gretchen şi Klara. Datoria fiecăreia dintre cele trei tinere consta în a servi muşteriilor cât mai multă bere, zâmbind, flecărind, râzând şi cochetând cu fiecare într-o manieră demnă de o amantă şi de o confidentă personală.

Zâmbetele cu subînţeles, ocheadele, ciupiturile şi vorbele fără perdea şoptite la ureche, precum şi faptul că, noapte de noapte, barul era ticsit de clienţi fideli, constituiau o dovadă cât se poate de clară a succesului de care se bucurau cele trei barmaniţe robuste şi binevoitoare.

În berăriile şi hanurile mai mari din Berlin, atmosfera festivă şi voia bună ar fi fost acompaniate de acordurile unei polci interpretate de muzicanţii de pe scenă; dar aici, în Niedersdorf, în lipsă de lăutari, muzica săltăreaţă răsuna dintr-un aparat mare de radio, situat în colţul încăperii.

Pe cât de sonore şi de răguşite deveneau vocile şi râsetele celorlalţi muşterii, pe atât de scăzut era tonul pe care discutau cei patru bărbaţi aşezaţi la masa din colţ. De mai bine de o jumătate de oră, niciunul dintre ei nu se atinsese de halba din faţa sa şi berea se încălzise şi se răsuflase. Focul din privirile lor provenea din cu totul altă sursă decât pâlpâirea din ochii tulburi ai sătenilor care veniseră aici cu singurul scop de a se distra alături de camarazii lor după o zi de muncă – şi de a bea bere până cădeau sub masă.

Cel mai în vârstă dintre cei patru nu avea nici treizeci de

ani. Îşi pusese pe umeri pelerina neagră de piele mai mult pentru efect decât pentru a se încălzi – căci toamna era încă blândă. Îi făcea în mod clar plăcere prestigiul statutului său şi nu îi displăceau defel nici beneficiile aduse de acesta. Când Korsch îl însărcinase cu această recrutare secretă, nici nu-i venise să creadă cât este de norocos, iar acum îşi intrase perfect în rol faţă de cei trei băieţandri de la ţară.

Ştia că oamenilor le era frică de cei de felul lui. Asta făcea ca lucrurile să fie şi mai palpitante. Ce motivaţie mai bună să existe? Frica era, doar, forţa motrice a cauzei naziste.

În ziua de azi fie îţi era frică, fie inspirai frică. Nu exista cale de mijloc. În cele din urmă fiecare avea să se trezească de o parte sau de alta a liniei. Iar cei care ţineau în mâini frâiele acestei ecuaţii a fricii vor deţine puterea şi îi vor domina pe toţi cei rămaşi sub linia de fracţie.

Asta îi învăţase Korsch pe adepţii săi. Iar acum, tânărul prozelit înfăşurat în mantaua neagră – unul dintre favoriţii lui Korsch – ţinea, la rândul său, această predică dementă de intimidare în faţa celor trei tineri ce îl ascultau cu ochii mari, sorbindu-i fiecare cuvânt. Căci cine se aseamănă se adună şi în economia naţional-socialismului, cei cu firi asemănător de josnice se găseau în mod natural unii pe alţii şi deveneau acoliţi – cei din urmă devenind, la propriu, cei dintâi. Naţiunea era condusă de tot mai mulţi indivizi ca aceştia, care nu se hrăneau din izvorul vieţii, darul lăsat de Dumnezeu în fiecare fiinţă, ci din întunericul sinistru al umanităţii lor căzute.

— Arătându-ţi credinţa cu orice preţ, îşi încheie prozelitul răspunsul La întrebarea adresată de unul dintre tineri.

— Bine, dar cum?

— Depinde de situaţie. Căutăm tineri *creativi*, să zic aşa, cu o loialitate nestrămutată faţă de Reich.

— Şi ce trebuie să facem? întrebă unul dintre comeseni, un tânăr de vreo şaisprezece sau şaptesprezece ani.

— Informaţiile sunt întotdeauna utile.

— Informaţiile? Ce fel de informaţii?

— Dacă eu trebuie să îţi dau răspunsul, mă tem că nu eşti făcut pentru organizaţia noastră.

Cei doi tovarăşi ai băiatului ascultau dialogul cu mare atenţie. Unul dintre ei, cu vreo doi ani mai mare decât prietenul său, ştia exact la ce se referea agentul.

— Au nevoie de informaţii despre oameni, îl lămuri el pe amicul său. Căutaţi informatori. Sau mă înşel? adăugă el, aruncând o privire spre tânărul agent din Berlin.

— Văd că eşti mai perspicace decât prietenul tău.

— Adică vreţi informaţii despre... *evrei*? întrebă cel mai tânăr, făcând ochii mari.

— Vorbeşte mai încet, neghiobule! scrâşni printre dinţi agentul. Principala noastră armă este discreţia.

În jurul mesei se lăsă o tăcere grea. Muzica şi râsetele ce răzbăteau din celălalt capăt al crâşmei le pătrunseră iarăşi în minţi, însă doar pentru o clipă.

Vizitatorul se aplecă în faţă, scrută cu ochii mijiţi chipul fiecăruia dintre cei trei băieţi, apoi spuse în şoaptă, pe un ton sinistru:

— Da, sigur, despre evrei. Depistarea acestor trădători ordinari a fost mereu unul dintre principalele noastre scopuri. Iar loialitatea celor care ne furnizează astfel de informaţii despre consătenii lor nu rămâne nerăsplătită.

— Şi cum vă dăm de ştire dacă aflăm de existenţa unui trădător? întrebă înflăcăratul tânăr de şaisprezece ani.

— Avem noi sistemul nostru. Am să vă las un număr de telefon. Dar nu ne interesează doar informaţii despre evrei. Există şi alţi *duşmani* ai Reich-ului, să zicem aşa. Duşmani mai puţin evidenţi.

— Ce fel de duşmani?

— De multe ori, caracterul subversiv se ascunde sub aparenţe înşelătoare.

— Caracterul subversiv?

— Mă refer la cei slobozi de gură care se pronunţă

împotriva cauzei naziste, la cei cu afilieri suspecte – cum ar fi creştinii sau cei care au rude sau cunoştinţe de origine britanică, americană sau rusă... Ne interesează cu precădere aristocraţii bogaţi şi influenţi. Superiorul meu este interesat să descopere orice posibilă afiliaţie de acest gen. Căutăm informaţii despre *toţi* cei care nu sunt pe deplin devotaţi Reich-ului şi Führerului...

Sprâncenele lui Gustav se ridicară aproape insesizabil. Gândurile îi zburau în toate direcţiile.

—... Vrem să fim informaţi cu privire la orice lucru suspect sau ieşit din comun, continuă vizitatorul. Nu ştii niciodată ce poţi descoperi dacă sapi îndeajuns de adânc. De acum încolo, vă îndemn să fiţi numai ochi şi urechi, la *tot* ce se întâmplă în jurul vostru. Şi să luaţi legătura cu mine chiar dacă aveţi doar o vagă *bănuială*, aţi înţeles?

Băieţii încuviinţară din cap.

— Iar acum vreau să vă ridicaţi, pe rând, de la masă şi să plecaţi acasă. Nu spuneţi nimănui ceea ce am discutat aici, nici chiar părinţilor voştri. Dacă vreţi să lucraţi pentru mine, discreţia este cel mai important lucru. Dacă aflu că vreunul dintre voi *mi*-a fost neloial, ei bine, sunt sigur că ştiţi ce vă aşteaptă.

Îi săgetă cu o privire menită să le îngheţe sângele în vine, apoi îi făcu semn băiatului de şaisprezece ani. Acesta se ridică şi plecă, urmat după câteva minute de al doilea.

Totuşi, după plecarea celor doi, agentul rămase încă treizeci de minute, discutând între patru ochi şi împărţind o nouă halbă de bere cu cel mai vârstnic dintre băieţi, cel pe care Korsch îl instruise să îl atragă în organizaţie. Voia să se asigure că mâine, când se va întoarce în Berlin, individul avea să ştie când şi unde să îl caute.

După o oră, Gustav urcă în Mercedesul pe care îl primise recent de la taică-său. După plecarea agentului, dăduse pe gât încă trei-patru beri şi vreo trei pahare de coniac. *Mama probabil că doarme deja*, gândi el. *Dacă mă strecor pe uşa laterală*, *precis că nu mă va auzi*. Contele nu era acasă.

Turmentat cum era, îi venea greu să se concentreze asupra drumului, darămite să îşi pună gândurile în ordine. Frânturi de discuţie i se învălmăşeau aleatoriu în minte, tot mai neclare pe măsură ce treceau minutele şi i se adâncea starea de ebrietate.

Ce avea să zică maică-sa, dacă o mai fi cumva trează?... *Ei, dar ce contează*, îşi zise el. Că doar această *hausfrau* bătrână şi grasă nu era cu nimic mai brează decât el: era mai tot timpul afumată. Dar dacă l-ar vedea Sabina, mironosiţa aia îngâmfată, în halul ăsta?... O, nu, acela ar fi sfârşitul!

Dar nu, nu îl va vedea... nu avea cum... dar el o vedea pe ea! chicoti, felicitându-se pentru metodele lui viclene de observaţie. *Fătuca asta va fi o soţie pe cinste*... *într-o bună zi am să-i spun*... *Am să o duc acolo*. Are să fie a lui... valea, dealul, pădurile şi ambele moşii... *toate* au să fie ale lui!... şi atunci nimeni nu îşi va mai râde de micul Gustav!

Îi reveniră în mintea înceţoşată, disparate, cuvintele agentului din Berlin... *toţi cei care nu sunt pe deplin devotaţi*... *informaţii*... *creştini*... *orice lucru suspect sau ieşit din comun*... *sună-mă*...

Când coti spre moşia tatălui său, distinse cu coada ochiului ceva ciudat... un fel de lumină în noapte...

Întoarse capul. Ce să fi fost, oare, luminiţele acelea de peste câmp?

Încetini şi scrută orizontul cu ochii mijiţi, dar fără succes.

Parcă în faţa casei, lăsă motorul să meargă la ralanti şi coborî din maşină. Hm, luminile acelea ciudate erau tot acolo... în preajma casei baronului!

Încercă din nou să scruteze depărtările, dar mintea sa înceţoşată refuza să vadă vreo logică în toate astea.

Brusc, fu cuprins de iritare şi de mânie. Îl rodea curiozitatea să afle ce se întâmplă.

Sări din nou în maşină şi porni în trombă peste câmpuri, pe un drumeag plin de hârtoape, spre moşia Dortmann.

Erau faruri! Farurile unui automobil... ba nu, erau mai

multe automobile... Ce se petrecea, oare, pe domeniul baronului? Ce căutau maşinile acolo la o oră atât de târzie?

Sub influenţa alcoolului, furia îi devenea tot mai adâncă. Stinse farurile maşinii şi apăsă cu sete acceleratorul. Peste puţin timp, aceea va fi moşia lui. Avea tot dreptul să ştie ce se petrece! Tot ceea ce avea de-a face cu Sabina îl privea şi pe el – cum de îndrăzneau să îi ascundă astfel de lucruri?! Baronul nu îi inspirase niciodată încredere. Cine ştie ce intenţii dubioase o fi având!

Dintr-odată, maşina se zgâlţâi şi cu o bufnitură, ateriză cu ambele roţi din dreapta în şanţul de pe marginea drumului.

Aproape fără să acorde atenţie incidentului, Gustav sări afară şi o luă indignat la fugă de-a lungul cărării... Nu aveau dreptul să ţină secrete faţă de el... era moşia lui... probabil că era vorba de american! Da, mai mult ca sigur că baronul colabora cu americanii! Iată o bănuială demnă de împărtăşit agentului... asta era şansa lui... *orice lucru suspect sau ieşit din comun*... Trebuia să ia legătura cu individul ăla!

Brusc, luminile se stinseră.

Era întuneric beznă. Totuşi, continuă să alerge împleticindu-se, căzând, ridicându-se, poticnindu-se şi căzând iarăşi.

În cele din urmă, după ce parcurse doar o treime din distanţa dintre cele două case, se opri epuizat, gâfâind, lac de sudoare, derutat şi îmbibat de băutură, şi privi în depărtare.

La nivelul superior al casei se aprinseră vreo două lumini, dar el era prea obosit şi turmentat pentru a-şi aminti ulterior de ele.

Într-un sfârşit, se întoarse împleticindu-se. Trecu pragul casei murdar din cap până-n picioare, consternat de cele văzute şi lăsând o dâră de noroi de-a lungul luxosului covor de la intrare.

Pe contesă, care *era* încă trează, cele câteva fraze

bălmăjite de Gustav o interesară mult mai mult decât respiraţia lui urât mirositoare. După câteva momente, Gustav urcă în camera sa, se aruncă în pat fără să-şi schimbe hainele murdare şi adormi instantaneu. În dimineaţa următoare, nu îşi aminti decât luminiţele ciudate pe care le văzuse în ajun şi că trebuia să ia măsuri în privinţa aceasta.

34
O vizită de curtoazie

A doua zi, la prima oră, contesa se înfiinţă la uşa vecinilor săi, luând-o pe Marion von Dortmann total pe nepregătite.

— Ingrid! exclamă aceasta cu jumătate de gură, încercând să îşi revină din şoc. Bună dimineaţa... ce... ce surpriză plăcută!

Privirile iscoditoare pe care le arunca Frau Schmundt în stânga şi-n dreapta indicau clar faptul că nu venise doar la o cafea.

— Înţeleg că aveţi musafiri, Marion.

— Musafiri?... Ce te face să crezi una ca asta?...

— Gustav mi-a spus că aveţi oaspeţi, insistă contesa, şi m-am gândit că ai, poate, nevoie de o mână de ajutor.

Dar curiozitatea bănuitoare ce i se citea pe chip lăsa de înţeles că acesta nu era nicidecum adevăratul motiv al vizitei.

— Nu-mi pot închipui...

În momentul acela, spre marea uşurare a gazdei, de după colţul casei apăru soţul său, aducând în mâini o componentă voluminoasă, neagră şi unsuroasă, a motorului de tractor la care lucra împreună cu Hans. Avea cizmele de lucru în picioare şi mânecile suflecate. Faţa îi era acoperită cu broboane de sudoare – căci se făcuse deja cald afară – iar cămaşa şi pantalonii îi erau pline de noroi.

— Uite cine a venit în vizită, dragul meu! spuse Marion, încercând să îşi mascheze oftatul de uşurare. Ingrid spune că ar fi auzit că avem oaspeţi, adăugă ea cu vocea tremurândă.

Heinrich râse.

— Oaspeţi? Ei aş! Nu, Ingrid, suntem doar noi aici. Dar mă bucur să te revăd! Pofteşte înăuntru şi hai să servim o cafea împreună!

Baronul aşeză piesa metalică pe pământ, îşi şterse mâinile de pantaloni, fără cine ştie ce rezultate, trecu pe lângă cele două femei care stăteau încă în dreptul uşii şi o luă spre parloarul vestic.

— Draga mea, fii bună şi spune-i Carolei să ne aducă ceaiul şi cafeaua, îi spuse el soţiei sale. Între timp, contesa şi cu mine ne vom instala în parloar.

Gustav se trezi întins pe burtă deasupra plăpumii, îmbrăcat în hainele din ajun, cu dureri în tot corpul şi o migrenă cumplită. Ce n-ar fi dat să poată dormi încă zece – douăsprezece ceasuri!

Se întoarse pe spate cu mare greutate, cochetă câteva clipe cu gândul de a se dezbrăca şi de a se băga sub plapumă, dar apoi, răzgândindu-se, se rezemă cu mâna de marginea patului şi încercă să coboare.

Când se ridică în picioare, simţi că îi crapă capul. Totuşi, zvâcnirea din cap reuşi să îl trezească de-a binelea. Chiar dacă mintea îi era încă înceţoşată, senzorii de durere funcţionau perfect.

Ieşi din cameră clătinându-se şi reuşi să coboare cu chiu, cu vai, până la parter.

În bucătărie nu găsi pe nimeni. În timp ce privea buimac în jur, intră o tânără servitoare.

— Unde-i maică-mea? întrebă el.

Auzindu-şi ecoul vocii în cap, tresări de durere.

— Mama dumneavoastră nu este acasă, *mein Herr*, răspunse fata.

— Asta văd şi eu! se zborşi el. Vreau să ştiu unde s-a dus!

— Nu ştiu, *mein Herr*.

— Atunci mişcă şi adu-mi o cafea! Şi ai grijă să fie tare.

— Am înţeles, *mein Herr*.

— Hai, toanto, dă-i zor! se răsti el. Şi să mi-o aduci afară, pe terasă.

Fata se făcu numaidecât nevăzută. Cu un an în urmă, când abia se angajase la vila Schmundt, această grosolănie

o făcuse să plângă. Dar până acum se obişnuise cu acest tip de atitudine şi luă bădărănia lui Gustav ca pe un lucru firesc.

Peste treizeci de minute, începând să pună cap la cap cele întâmplate seara trecută, Gustav se duse la garaj. Capul îl durea şi acum îngrozitor, dar celelalte efecte ale alcoolului începeau să se tempereze sub influenţa cafelei prăjite pe care taică-său o importase din Franţa.

Urcă într-o maşină mai veche a contelui, pe care nimeni nu o mai folosea în ultima vreme. Mulţumit că porneşte, o scoase din garaj şi, lăsând motorul la ralanti, merse să caute un angajat, pe care îl instrui să îi scoată automobilul din şanţ şi să îl aducă la moşie.

Sări apoi în bătrânul automobil şi porni în trombă spre sat. Cine ştie? Poate că individul nu plecase încă la Berlin şi avea să îl găsească la han.

Între timp, maică-sa încerca să găsească o scuză pentru a se retrage. Se săturase până peste cap de falsa politeţe a baronului von Dortmann. Degeaba era tot numai un zâmbet, ştia ea foarte bine ce-i poate capul!

— Văd că în ultima vreme Ernst este mai mult plecat, spuse baronul. Se pare că are treburi importante la Berlin.

— Foarte importante, răspunse contesa.

— Am auzit că i s-a oferit un post în guvern. Are de gând să accepte?

— Pe el îl interesează în primul rând *Lufhvaffe*. Ştii că a fost pilot militar în timpul Marelui Război.

— Da, ştiam asta. Atunci poate că are în vedere un post sub conducerea lui Göring?

— Asta va trebui să îl întrebi pe el, spuse contesa, ridicându-se brusc în picioare. Trebuie să mă întorc acasă. Asta dacă nu cumva ai nevoie de o mână de ajutor, adăugă ea, întorcându-se spre Marion. Ştii tu, pentru musafiri.

— Nu avem niciun musafir, Frau Schmundt! spuse Heinrich, ridicându-se repede în picioare şi scuturându-i mâna. Niciunul în afară de dumneata, desigur! adăugă el,

râzând forţat.

Marion se ridică şi se apropie de soţul său.

— Îţi mulţumesc că ai trecut pe aici, Ingrid, spuse ea cu sinceritate. E foarte amabil din partea ta. Ştii, sper, că eşti întotdeauna binevenită la noi.

Contesa nu spuse nimic.

Baronul ieşi din parloar şi o luă înainte pe coridor, spre ieşire. Când cotiră pe hol, doi bărbaţi se năpustiră în sus pe scara centrală.

— Aha, deci am avut dreptate: *aveţi* musafiri! exclamă contesa, urmărindu-i cu o curiozitate iscoditoare pe cei doi înainte ca aceştia să dispară la etaj.

— Nu sunt decât membri de familie, spuse baronul, fără să se oprească.

— Ei aş!

— Sunt fraţi de-ai mei, spuse baronul, deschizând uşa.

— Ei, pe-asta chiar că n-o mai cred! Oamenii aceia sunt nişte străini. Nu l-am văzut în viaţa mea pe niciunul dintre ei.

Brusc, nu se mai grăbea să plece. Baronul, pe de altă parte, porni întins spre maşina ei.

— Acesta este adevărul: cei doi bărbaţi sunt fraţii mei.

— Nu te cred.

— Îmi pare rău.

— Îţi cunosc întreaga familie! Mă iei de proastă, baroane?

— Nicidecum, Ingrid, răspunse politicos Heinrich, deschizând portiera maşinii şi ajutând-o cavalereşte să urce. Aceştia sunt doi fraţi pe care nu ai avut ocazia să îi întâlneşti până acum.

— Atunci vreau să fac cunoştinţă cu ei.

— Îmi pare rău, Ingrid, dar acum nu este momentul potrivit. Hans mă aşteaptă să reparăm tractorul.

— Şi când voi avea, mă rog, ocazia de a-i cunoaşte? insistă contesa.

— Te vom anunţa noi.

Contesa îl săgetă cu o privire plină de iritare şi de suspiciune, apoi porni motorul.

Baronul îi răspunse cu un zâmbet, îi făcu cu mâna, apoi se întoarse şi porni împreună cu Marion spre casă.

După ce intrară şi închiseră uşa în urma lor, baronul oftă adânc, uşurat şi totodată îndurerat.

— Ce-am făcut, Marion? Am minţit pentru a proteja frăţia! Încet-încet devin la fel de neprincipial precum cei care ne ameninţă!

— Nu ai minţit, Heinrich.

— Linia dintre adevăr şi minciună este gri şi neclară pentru mulţi, Marion, spuse el posomorât. Dar ce se va întâmpla când va deveni gri şi pentru *mine*?...

35
Percheziţia

Vuietul motoarelor putea fi auzit de departe. Cele două maşini goneau, ridicând nori de praf în sus pe alee. În vârful dealului, cotiră năprasnic în jurul calului de piatră şi apoi opriră brusc în faţa casei, făcând să scrâşnească pietrişul sub roţi. Baronul, soţia sa şi mai toţi servitorii se adunaseră în prag şi priveau năuciţi spectacolul.

Portierele negre se deschiseră aproape la unison, alţi câţiva bărbaţi coborâră de pe două motociclete cu ataş şi în câteva secunde opt „Cămăşi brune” stăteau proţăpiţi în faţa casei, cu puştile pregătite, privind drept înainte cu ochi reci şi goi.

Cei doi superiori, îmbrăcaţi în haine civile, coborâră ultimii şi porniră spre casă.

Cu o expresie gravă, baronul le făcu semn lui Marion şi angajaţilor să rămână pe loc şi ieşi în întâmpinarea lor.

— Sunt baronul von Dortmann, spuse el. Vă pot ajuta cu ceva, stimaţi domni?

— Ştim prea bine cine eşti, baroane, răspunse arogant unul dintre bărbaţi, pe o voce piţigăiată. Am venit să-ţi percheziţionăm casa.

— Să-mi percheziţionaţi casa? repetă baronul. În ce scop? Dacă mi-e permis să întreb.

— Nu, nu ţi-e permis, ripostă agentul. Dar am să-ţi spun oricum. Căutăm trădători.

— Bine, dar aici nu se află niciun trădător, spuse baronul, încercând din răsputeri să îşi păstreze calmul.

Pe faţa bărbatului apăru un zâmbet plin de răutate.

— Chiar? Şi te aştepţi cumva să te credem pe cuvânt? Hai că ai haz, baroane!

— Vă rog să mă credeţi. Nu ascundem niciun trădător. Suntem doar o familie ca oricare alta… o familie de fermieri.

— Las că ştim noi cum este familia dumitale, baroane, scrâşni agentul, mijindu-şi ochii şi săgetându-l cu o privire ameninţătoare.

— Atunci ştiţi că nu suntem trădători.

— Ceea ce vreau eu să ştiu este dacă nu cumva *tăinuiţi* niscaiva trădători.

— Vă asigur că...

Agentul îl întrerupse cu o mişcare a mâinii.

— Încredinţările dumitale nu înseamnă nimic pentru mine. Am să mă conving cu ochii mei. Aveţi evrei în casă?

— Evrei?

— Da, evrei!

Baronul înghiţi cu noduri şi trase adânc aer în piept. Era cu adevărat greu să se arate înţelegător faţă de aceşti indivizi obtuzi şi lipsiţi de suflet.

— Nu există niciun evreu printre angajaţii mei, răspunse el, încercând să îşi păstreze firea.

Bărbatul îl privi îndelung, direct în ochi. Baronul se uită la el fără să clipească pentru câteva clipe ce părură să dureze o veşnicie. În cele din urmă, agentul Gestapoului se întoarse şi le făcu semn cu capul celor opt Cămăşi brune.

Şase dintre aceştia se năpustiră spre casă, lovindu-se de Marion şi de servitori fără să ţină cont de curtoazie, unul coti în jurul casei spre grădină şi câmpuri şi un al optulea o luă spre grajd şi spre restul anexelor de pe povârnişul estic. Erau bine informaţi şi ştiau exact unde să caute.

Baronul şi oamenii săi îi urmară pe cei şase în casă. Fără a acorda vreo atenţie parterului, aceştia se năpustiră pe scări şi în scurt timp se auzi bocănitul cizmelor pe holurile de la cele două niveluri superioare. *Oare cine i-o fi anunţat*? se întrebă baronul. Ştiau exact unde să caute.

Din fericire, imediat după plecarea confraţilor săi din Finkenwalde, în toate camerele se făcuse curăţenie şi se schimbaseră aşternuturile şi baronul nu credea să fi rămas vreo urmă a şederii lor aici.

Marion îi strânse înspăimântată braţul. Servitorii

urmăreau muţi de groază teribila violare a căminului lor. Auziseră ei zvonuri, dar abia acum înţelegeau cu adevărat cruda realitate despre fasciştii care puseseră stăpânire pe ţara lor.

— Papa, papa! strigă Sabina, năpustindu-se pe uşă. Este un bărbat înarmat în grădină şi...

Realizând că nu doar plantele sunt în pericol, fata rămase ţintuită locului, privind în sus, spre tatăl său, cu ochii mari de oroare.

— Totul este în ordine, draga mea, răspunse calm baronul, încercând să o liniştească. Oamenii aceştia fac doar o simplă percheziţie pentru a vedea dacă nu se găsesc trădători în casă. Nu va dura mult.

Cei doi agenţi Gestapo urcară şi ei la etaj. Heinrich îi urmă de la distanţă. Familia şi angajaţii săi urcau şi ei, înghesuindu-se în spatele lui ca nişte vrăbiuţe speriate şi ascultând înfiorătoarele bufnituri, răcnete şi izbituri ce răsunau în toată casa.

Peste vreo cinci-şase minute, unul dintre bărbaţi intră vijelios pe uşă şi se duse întins la etaj. După ce schimbă câteva cuvinte cu superiorul său, coborî scările şi se năpusti iar afară.

Agentul se apropie încet de baron.

— Omul meu spune că unul dintre hambare este aproape gol, spuse el zâmbind sardonic.

— Da...

Oare ce vrea să spună cu asta? se întrebă baronul.

— Şi de ce, mă rog?

— Vreţi să ştiţi de ce este gol?

— Exact. Într-un asemenea hambar ar încăpea cu uşurinţă câteva... *automobile*.

— Hambarul este gol pentru că ne pregătim de culesul cartofilor.

Agentul chibzui preţ de o clipă.

— Omul meu spune că pe jos sunt urme proaspete de cauciucuri. Să aibă şi asta legătură cu cartofii? întrebă el

sarcastic.

— Nu este zi în care să nu se intre acolo cu tractorul sau cu căruţa.

— Şi unde sunt acum căruţele acestea?

— Afară pe câmpuri, desigur. Este o fermă mare. Se fac zilnic mai multe transporturi.

În momentul acela de sus se auzi zgomot de sticlă spartă şi o izbitură puternică.

Marion scoase un ţipăt şi dădu să se năpustească în sus pe scări. Baronul o ţinu însă de braţ, dându-i de înţeles că nu e înţelept ce face, apoi se întoarse spre ceilalţi şi le aruncă o privire ce părea să spună: „*Păstraţi-vă calmul*. *Vom face ordine după ce pleacă*. *Nimeni să nu sufle o vorbă*”.

— Percheziţia implică şi distrugerea proprietăţii private? întrebă el cu voce tare.

Agentul rânji, apoi îşi ridică privirea spre soldaţii care îşi făcuseră apariţia în capul scării. Aceştia clătinară din cap. La semnul agentului, coborâră zgomotos scările şi ieşiră. Cei doi superiori porniră agale în urma lor.

— Drept răspuns la întrebarea dumitale, spuse agentul, coborând cu pas leneş, află că în Germania nu există nicio proprietate privată. Totul aparţine Reich-ului. Te sfătuiesc să ţii minte lucrul acesta. Iar în ceea ce priveşte zgomotul de adineauri – ei bine, oamenii mei sunt adesea cam neîndemânatici. Dar măcar asta are să-ţi amintească de vizita noastră.

— Nu cred că am să o uit, spuse baronul, gândindu-se cât de inutilă fusese folosirea nivelului superior.

Data viitoare, dacă va exista una, va trebui să fie mult mai precaut.

— Foarte bine. Iar dacă te mai bate gândul să găzduieşti trădători, fii sigur c-o să-i găsim. Şi atunci nu se va lăsa doar cu câteva veioze şi vaze sparte. Ascultă la mine, baroane, se va termina urât de tot. Pentru voi toţi. *Heil Hitler!* adăugă el, apoi se întoarse pe călcâie şi se făcu

nevăzut.

Peste două minute, maşinile şi motocicletele dispăreau cu vuiet printre copacii ce mărgineau aleea.

36
Schimb de scrisori

Dragă Sabina,

Mi-au scos în sfârşit ghipsul şi mă simt iarăşi ca un om normal. Piciorul e ca nou sau, cum zice tatăl tău, la fel cum era înainte. Totuşi, cred că deocamdată nu am să-i testez teoria. Pentru moment nu am chef să încalec din nou pe niciun cal nărăvaş!

Ultima ta scrisoare mi-a dat mult de gândit. Teoria ta este, într-adevăr, demnă de atenţie, doar că devine tot mai complicată pe măsură ce este aprofundată. Ca scumpa voastră Lebenshaus – cine-ar bănui câte unghere ascunde!

Faptul că Dumnezeu ne lasă pe noi să alegem mă face să mă simt important, dar mă şi sperie puţin, sincer să fiu. Mă simt important la gândul că Dumnezeu are atât de multă încredere în mine, încât mă lasă să aleg singur ceea ce vreau să fiu şi ceea ce vreau să fac. Totuşi, lăsându-mă pe mine să aleg, Dumnezeu îmi pune pe umeri o responsabilitate uriaşă. Şi asta mă sperie puţin.

Matthew

Lieber Matthew!

Mă bucur tare mult că ţi-au scos ghipsul. Sunt convinsă că a fost din cale afară de incomod. Ce mâncărimi trebuie să fi avut, săracul de tine!

Aici au avut loc câteva evenimente interesante, dar papa spune că nu am voie să vorbesc despre asta, din motive pe care nu pot să ţi le dezvălui. O, dar ce pot să-ţi spun este că am primit o vizită din partea Gestapoului – chiar aşa, Gestapoul a descins aici, la Lebenshaus! Au scotocit peste tot, au distrus o grămadă de lucruri şi au fost îngrozitor de nepoliticoşi cu papa.

Probabil că nu ar trebui să scriu despre toate astea, dar nu-mi pasă: sunt nişte răi!

De găsit, nu au găsit nimic, dar după plecarea lor papa a fost din cale afară de posomorât şi întreba întruna „Ce se va întâmpla cu patria noastră? încotro se îndreaptă Germania?”. Spune că lucrurile nu stau deloc bine şi că vor sta din ce în ce mai rău. Tatăl tău ce zice, Matthew? Nu sunteţi în pericol în Berlin? Am auzit că au loc evenimente urâte în capitală.

O, dar am şi veşti mai bune! în ianuarie voi absolvi Gymnasiumul. Mama şi papa au spus întotdeauna că, dacă doresc, pot să studiez literatura în Anglia, la Universitatea Oxford. Ar fi trebuit să îmi încep studiile universitare anul viitor, când împlinesc şaptesprezece ani, dar din cauza conflictelor actuale dintre Herr Hitler şi Mr. Chamberlain, papa spune că ar fi mai bine să nu plec până nu se clarifică situaţia. Oricum, ideea de a pleca atât de departe de casă mă cam îngrozeşte, aşa că decizia asta nu m-a supărat deloc. Ba din contră.

Aşa că nu am să plec în Anglia, ci am să petrec cinci luni în Elveţia! Abia aştept! Din păcate, există şi un dezavantaj. În momentul în care a aflat de călătorie, unchiul Otto a aranjat ca Brigitte să mă însoţească!

Sabina

Dragă Sabina,

Ce veste grozavă! Sunt sigur că ai să supravieţuieşti cinci luni în compania verişoarei tale.

Aici viaţa merge înainte la fel ca întotdeauna. Eu îmi împart timpul între şcoală – frecventez o şcoală pentru americanii din Germania – şi meditaţii. Mă tem că nu îţi împărtăşesc pasiunea pentru literatura engleză. Eu mai bine aş citi romane poliţiste decât cărţi grele ca „Jane Eyre” sau „Moby Dick” (anul acesta a trebuit să le citesc pe amândouă şi să scriu un referat despre fiecare). Or fi ele scrise în limba mea maternă, dar sunt convins că tu le înţelegi mai bine decât mine. Profesorul nostru de literatură îi tot dă înainte cu tematica şi simbolismul romanelor, dar

eu nu înţeleg o iotă din toate astea. Ştiinţele exacte sunt mai pe gustul meu.

Situaţia politică face ca tata să fie tot mai ocupat. Şi mai încordat, din câte îmi dau eu seama. Angajaţii ambasadei trebuie să îşi aleagă cu atenţie fiecare cuvânt în încercarea de a menţine o poziţie oficială de neutralitate.

Drept să-ţi spun, în ultima vreme m-am gândit mai mult la discuţiile purtate cu voi decât la climatul politic mondial. Tu mă întrebi de sănătate şi despre viaţa din Berlin. Eu am o mulţime de întrebări despre Dumnezeu. Noua perspectivă descrisă de tatăl tău mi-a schimbat complet felul de a privi lucrurile şi viaţa în general.

Matthew McCallum

Lieber Matthew!

Mai e puţin şi vine frigul. Ce capricioasă este toamna! Cum se poate ca un anotimp ce începe cu zile calde, liniştite şi înmiresmate, îmbrăcând treptat, pe măsură ce frunzele copacilor se veştejesc şi cad, nuanţe superbe de galben şi auriu, să se încheie cu ploi reci şi uneori chiar cu ninsori?

Deşi iubesc această perioadă a anului, în fiecare toamnă mă cuprinde nostalgia. Ştiu că plantele au nevoie de somn la fel ca oamenii. Somnul şi odihna par să fie importante pentru toată creaţia lui Dumnezeu. Totuşi, nu pot să nu mă întristez atunci când papa pregăteşte grădina pentru somnul iernii. Toată săptămâna a prăşit, a curăţat arborii şi arbuştii de frunzele uscate şi a scos bulbi din pământ. Iubeşte şi îngrijeşte toate plantele ca pe propriii săi copii – şi, într-un fel, ele chiar sunt copiii lui. Ar trebui să vezi cu câtă atenţie şi cu cât drag pregăteşte trandafirii pentru iernat! Câteva soiuri continuă să înflorească până la sfârşitul anului şi papa are o grijă nemărginită de fiecare boboc. Unora dintre tufe nu le scurtează ramurile, în speranţa că vor înflori în timpul iernii. Spune că florile pot să răsară chiar şi în toiul iernii şi este bucuros de fiecare

dată când descoperă astfel de surprize.

Cu câteva zile în urmă, m-am dus singură în grădină. A fost atât de ciudat! Ştii cât de mult iubesc grădina. Totuşi, de această dată nu m-am simţit deloc în largul meu. Aveam clar senzaţia că sunt urmărită. Ca şi cum cineva ar fi fost acolo, în grădină, atât de aproape încât mai că îi simţeam răsuflarea în ceafă. Am privit în jur, dar nu am văzut pe nimeni. Totuşi, groaza mi se adâncea cu fiecare clipă. În cele din urmă, nu am mai rezistat şi am fugit înapoi în casă. Tu nu ai niciodată astfel de senzaţii? Timp de două zile n-am mai avut curajul să calc în grădină. Mi-era prea frică!

Ei, dar a trecut şi acum mă bucur la fel ca-n fiecare an de ultimele culori pe care le pictează toamna în grădina noastră.

Dumnezeu să te binecuvânteze!

Sabina

Dragă Sabina,

Iartă-mă că nu ţi-am răspuns mai repede. Eu am fost prins cu şcoala, iar tata cu lucrul. Cunosc zi de zi oameni noi, persoane importante. E interesant, nu zic nu, dar discuţiile din timpul mesei se prelungesc la nesfârşit şi mă plictisesc îngrozitor. Mi-e dor de conversaţiile noastre din grădină.

Apropo de asta, este ciudat ce ţi s-a întâmplat în grădină, dar mă bucur că ţi-a trecut acea senzaţie de disconfort. Având în vedere ceea ce se petrece acum la nivel mondial, cred că mulţi nu se mai simt în largul lor. Parcă toată lumea e cu ochii în patru pentru a vedea ce se va întâmpla în continuare.

Tata şi cu mine vom petrece Ziua Recunoştinţei şi Crăciunul în Statele Unite. Plecăm peste opt zile. Vom petrece sărbătorile împreună cu veri, unchi şi mătuşi. Tata are un frate şi două surori. De Crăciun, întreaga familie se va reuni în casa bunicilor mei din Montana. Casa noastră din America este dată în chirie, aşa că vom sta la neamuri.

Am s-o vizitez şi pe bunica din partea mamei, care trăieşte în Philadelphia.

Dacă nu ne auzim până atunci, îţi doresc un Crăciun fericit!

Mi-ar plăcea tare mult să ne întâlnim înainte să plec, dar tata este prins cu munca şi cu pregătirile de călătorie, iar eu trebuie să mă pun serios cu burta pe carte – voi lipsi de la atâtea cursuri! Poate că ne vom întâlni când mă întorc. Când pleci în Elveţia? Noi ne întoarcem pe 11 ianuarie.

Matthew

Lieber Matthew!

Mă tem că nu ne vom putea întâlni când te întorci – eu voi fi deja în Elveţia! Sper să îţi parvină felicitarea aceasta. Am s-o trimit pe adresa voastră din Berlin.

Mă bucur tare mult că te întorci pentru o vreme în America. Sper că într-o bună zi voi avea şi eu ocazia să îţi vizitez ţara. Părinţii mei plănuiau de mult o vacanţă în Anglia, dar având în vedere starea actuală a lucrurilor, nu ştiu dacă aceasta va mai avea loc vreodată.

Aşa cum scrie pe felicitare – căci aceste câteva rânduri nu pot fi considerate drept o scrisoare propriu-zisă, nu-i aşa? – sper din suflet ca Dumnezeu să vă binecuvânteze pe tine şi pe tatăl tău cu un Crăciun minunat!

Şedere plăcută în Statele Unite!

Sabina

Dragă Sabina,

Felicitarea ta de Crăciun mi-a fost trimisă aici, pe adresa din Montana. Mă bucur că serviciile poştale continuă să funcţioneze normal. Tata nu ştie, însă, ce ne aşteaptă când ne vom întoarce la Berlin.

Ne-am întâlnit cu o mulţime de rude şi prieteni, dar cel mai mult mi-a plăcut să revăd pădurea de pini de la marginea oraşului. Îţi aminteşti când ţi-am povestit despre pădurile din Montana? Am copilărit în codrii aceştia, aşa că

aş putea spune că suntem vechi prieteni. Îmi amintesc că pe vremea aceea petreceam mai mult timp cu mama. Tata călătorea mult, iar noi îl însoţeam doar în timpul vacanţelor şcolare.

Deşi este iarnă, se găseşte întotdeauna ceva de făcut. A nins mult, aşa că azi dimineaţă m-am întâlnit cu un prieten din copilărie şi ne-am dus să facem o plimbare pe schiuri. Deşi nu am schiat decât vreo trei-patru ore, nu am mai fost bun de nimic tot restul zilei. Şi apropo, piciorul nu mă mai supără deloc.

Cu excepţia morţii mamei, de acest loc mă leagă numai amintiri frumoase.

Mă tem, însă, că nu la fel stau lucrurile cu tata. Cred că pe el îl dor amintirile. Locul acesta îi aminteşte de mama şi se simte vinovat că, pe vremea când trăia, nu a petrecut mai mult timp alături de noi. Cred că erau foarte apropiaţi, aşa cum sunt părinţii tăi. Ştiu că, atunci când ne întoarcem aici, îl cuprinde un dor cumplit de ea. Când îl văd atât de abătut, îmi vine în minte ceea ce mi-a spus tatăl tău despre Dumnezeu. Dacă Dumnezeu este atât de iubitor, de ce ar vrea ca tata să fie atât de trist? Nu văd nicio legătură între moartea mamei, tristeţea tatii şi tot ceea ce mi-ai scris tu despre liberul arbitru. Dar n-am să încerc să-mi explic totul în privinţa lui Dumnezeu – şi, de altfel, cine ar putea să *aibă toate răspunsurile în ceea ce îl priveşte? Cu toţii avem întrebări şi în cele din urmă cred că totul se rezumă nu atât la a-L înţelege, cât la credinţa într-un Dumnezeu bun sau rău. Şi eu încep să cred că Dumnezeu este bun! Sau, cel puţin, aşa sper! în orice caz, îmi dau silinţa.*

La sfârşitul săptămânii, tata se întoarce în Washington, D.C. Eu am să rămân aici, la bunici, până la sfârşitul vacanţei. Aş *vrea să organizez, împreună cu câţiva colegi de şcoală, o vânătoare pe schiuri. După ce începe şcoala aici, în America, am să mă duc şi eu la Washington. De învăţat mă voi apuca serios abia după ce ne întoarcem la Berlin. Până atunci nu trebuie decât să citesc două cărţi şi*

să scriu un referat (*cam lung, ce-i drept*!).

Voi absolvi liceul în iunie şi apoi mă voi putea înscrie la colegiu sau la universitate. Tata şi cu mine vorbim adesea despre asta, dar încă nu am luat nicio hotărâre. Nici măcar nu ştiu în ce domeniu aş vrea să mă specializez. Poate în studii politice, de ce nu?

Deocamdată vreau să stau alături de tata şi să îl urmez peste tot. Dacă rămâne în Germania, voi *încerca să îmi continuu studiile acolo – deşi nu se ştie dacă tata nu va fi cumva transferat în altă parte. În ultimii ani am devenit foarte apropiaţi şi cred că niciunul dintre noi nu este pregătit să petreacă nouă luni pe an departe de celălalt.*

Cuvintele tatălui tău – cum că trebuie să îl privim pe Dumnezeu ca pe un tată – capătă tot mai mult sens pe zi ce trece. Câteodată, din încăpăţânare, fac nişte prostii mai mari decât mine şi tata n-are încotro, trebuie să mă muştruluiască. Fireşte că, după fiecare boacănă, mă cuprinde ruşinea şi mustrarea de conştiinţă. Totuşi, de cele mai multe ori nu vreau decât să îi fac pe plac şi să fiu alături de el. Iar el este mereu înţelegător şi îmi iartă toate greşelile. Aş *putea să cred într-un Dumnezeu care este ca tata.*

Matthew

37
Decizii grele

După plecarea lor de la *Lebenshaus*, Bonhoeffer şi oamenii săi se despărţiră pentru o vreme, până la găsirea unui nou sediu. Unii se întoarseră la casele lor, alţii căutară adăpost în altă parte.

În timp ce baronul Heinrich von Dortmann şi lucrătorii de la fermă erau prinşi cu culesul cartofilor şi al sfeclei de zahăr, Marion şi slujnicele încercau să uite îngrozitoarea pângărire a căminului lor, iar Sabina şi Matthew făceau schimb de scrisori, Gestapoul se dovedi a fi mai vigilent decât anticipase tânărul Bonhoeffer. Autorităţile au continuat să urmărească îndeaproape mişcările membrilor comunităţii din Finkenwalde şi, drept urmare, în luna noiembrie au fost arestaţi mai mulţi dintre foştii seminarişti. Din fericire, liderul mişcării nu a fost capturat. În aceeaşi lună a apărut cartea lui Bonhoeffer despre ucenicie, intitulată „*Nachfolge*”. O lună mai târziu, în decembrie, acesta a înfiinţat la nord-est de moşia Dortmann, în cătunele Koslin şi Grob-Schlonwitz, două „păstorii colective” prin care spera să ducă mai departe pregătirea tinerilor clerici. O vreme, cele două seminarii deghizate au trecut aparent neobservate de ochii Gestapoului.

Dortmann l-a revăzut pe Bonhoeffer abia anul următor.

Tânărul pastor sosi singur la moşie într-o zi furtunoasă de la jumătatea lunii februarie. Părea sănătos, dar împovărat de griji.

— Mă bucur să te revăd, prietene, îi spuse el baronului, îţi simţim lipsa.

— După ce se stabilizează situaţia, am să particip la întrunirile comunităţii ori de câte ori voi avea ocazia.

— Mă tem că nu va mai exista nicio comunitate, Heinrich. În momentul acesta nu suntem decât o mână de fugari. Zilele liniştite de la Finkenwalde s-au dus pentru

totdeauna. Gestapoul ne suflă în ceafă. Ai auzit de arestări?

— Da. Cum de ai scăpat de braţul legii?

— Prin voia lui Dumnezeu, nu mă aflam acolo unde credeau ei că sunt.

— Mă bucur că eşti în siguranţă, spuse baronul. Dar de ce stăm afară, în frig? Te rog să pofteşti înăuntru! Mă duc să o anunţ pe Marion. Va fi încântată. Am să-i spun Carolei să ne servească nişte ceai cald. Şi nişte sandvişuri. Poate că îţi este foame.

— Minunat! Da, chiar îmi este foame. Este grozav să mă aflu din nou printre prieteni.

— Cât timp stai la noi? întrebă baronul, închizând uşa şi conducându-şi prietenul în sala de primire.

— Din păcate, nu pot să stau mult. Am ceva de discutat cu tine, între patru ochi, şi apoi trebuie să plec.

Faţa baronului se întunecă.

— Mă duc să o chem pe Marion. Vom lua masa împreună, apoi noi doi ne vom retrage în biroul meu de la etaj. Voi face tot ce îmi stă în putinţă pentru a te ajuta.

O oră mai târziu, cei doi bărbaţi se instalară în biroul din colţul sud-vestic al primului etaj. Ampla fereastră a biroului dădea spre câmpurile ce se întindeau cât vedeai cu ochii, unele acoperite doar de ţărâna neagră şi grasă, altele, de îngrăşământul verde cultivat peste iarnă. Pe ici şi colo se distingea câte un strat subţire de omăt. Fulguise răzleţ toată dimineaţa, fără ca furtuna să se dezlănţuie în adevăratul sens al cuvântului.

— Până mâine dimineaţă s-ar putea să fim înzăpeziţi, Dietrich, spuse baronul, privind afară pe fereastră. Poate că vei fi totuşi nevoit să rămâi puţin mai mult la noi.

— Atunci nu am timp de pierdut. Trebuie să pornesc imediat.

— Unde trebuie să mergi?

— La sora mea, în Göttingen.

— E drum lung până acolo. De ce nu vrei să înnoptezi aici?

— Nu, nu, chiar nu pot, răspunse hotărât Bonhoeffer.

— Atunci vei trage în Berlin peste noapte?

Bonhoeffer îl privi stupefiat.

— Cum? Nu ai aflat?

— Ce să aflu?

— Aveam impresia că te-am sunat să-ţi spun, dar probabil că nu am ajuns să o fac – toate se petrec atât de repede...

— Ce să aflu, Dietrich? întrebă îngrijorat baronul, îndepărtându-se de fereastră şi aşezându-se în fotoliul de lângă cel ocupat de prietenul său.

— Începând de luna trecută mi s-a interzis să mai pun piciorul în Berlin.

— Poftim… Dar cine ţi-a interzis?

— Gestapoul, desigur. Am trăit în Berlin toată viaţa, iar acum îmi este interzis să locuiesc sau să lucrez acolo, spuse el vădit abătut.

— Şi unde ai stat în tot acest timp?

— La est de moşia ta, în Grob-Schlonwitz.

— Iar acum te duci la Göttingen. De ce acolo?

— În primul rând, pentru că acolo cred că am să fiu în siguranţă. Cel puţin pentru o vreme. Şi astfel nu voi pune în pericol activitatea celor de aici. Göttingen este departe de centrul puterii din Berlin. Poate că naziştii au să uite de mine.

— Ce vei face în continuare?

— Vreau să scriu o carte despre seminarul şi comunitatea creştină de la Finkenwalde. Se va intitula „*Gemeinsames Leben*”. Este o lucrare importantă pentru mine. După ce o termin, nu ştiu…

Faţa i se întunecă din nou şi nu duse fraza până la capăt.

— Îmi ascunzi ceva? întrebă baronul von Dortmann.

— Poate că am greşit venind aici, răspunse Bonhoeffer, ridicându-se şi făcând un pas spre uşă. Nu vreau să-ţi pun viaţa în pericol…

— Dietrich!

Baronul sări în picioare şi îşi aşeză mâna pe umărul prietenului său, oprindu-l.

— Secretele nu îşi au locul între noi, Dietrich. Ne cunoaştem de prea multă vreme.

— Nu am dreptul să te trag în jos după mine.

— Despre ce vorbeşti? Cum poţi tocmai tu, care vrei să scrii despre frăţie, să-i ascunzi adevărul unui frate? Ai uitat, prietene, că frăţia înseamnă să ne purtăm poverile unul altuia?

Bonhoeffer se aşeză din nou în fotoliu şi oftă din greu.

— Îmi pare rău, prietene, spuse el. Voiam doar să te protejez de…

Nici de această dată nu-şi duse vorba până la capăt.

— De ce anume? întrebă încet baronul pe un ton rugător. Mâna bună a Tatălui nostru ceresc va fi peste noi, prietene.

— Poate că mă tem de propria-mi persoană, oftă Bonhoeffer. Nu de ceea ce ar putea să-mi facă naziştii, ci de omul în care m-ar putea obliga să mă transform.

— Nu înţeleg ce vrei să zici.

— Ah, Heinrich, trăim vremuri periculoase. Mă tem că se lasă întunericul nu doar peste scumpa noastră patrie, ci şi peste Biserică. Iar eu pur şi simplu nu pot să tac şi să aştept cu braţele încrucişate acest cumplit miez de noapte.

— Tu nu ai tăcut niciodată. Eşti unul dintre pastorii care nu au încetat să denunţe regimul nazist.

— Da, m-am pronunţat întotdeauna deschis împotriva lor. Dar acum vorbele nu mai sunt de ajuns. A venit timpul să trecem la măsuri mai dure. Sunt pus în faţa unei decizii grele. De aceea am ezitat adineauri. Nu voiam să te fac părtaş la o hotărâre pe care trebuie să o iau consultându-mi propria conştiinţă.

— Ce decizie? Ce fel de *măsuri mai dure*? întrebă baronul pe un ton grav.

Se lăsă o tăcere de mormânt. Chiar în lipsa cuvintelor,

ambii bărbaţi, formând parcă o singură minte, înţelegeau că acesta era un moment hotărâtor, ce avea să determine atât viitorul prieteniei lor, cât şi pe cel al vieţii fiecăruia.

În cele din urmă, Bonhoeffer fu cel care rupse îndelungata tăcere.

— Am luat legătura cu mişcarea de rezistenţă.

— Te referi la mişcarea de rezistenţă împotriva lui Hitler?

— Da... Am vorbit cu amiralul Wilhelm Canaris.

— Bine, dar... lupta lor este strict politică... Ei vor să răstoarne guvernul şi, din câte ştiu eu, sunt chiar dispuşi să recurgă la violenţă, în caz de nevoie.

Bonhoeffer încuviinţă din cap.

— Bine, dar nu înţeleg ce te-a făcut să iei legătura cu ei, murmură nedumerit baronul.

— Am de gând să mă alătur mişcării, Heinrich.

Baronul oftă din rărunchi şi se lăsă pe spătarul fotoliului, chibzuind la vorbele prietenului său.

— Acum înţeleg de ce spuneai că eşti pus în faţa unei decizii grele, spuse el după câteva clipe de tăcere.

— Simţeam nevoia să mă consult cu tine înainte de a lua o asemenea hotărâre.

Baronul încuviinţă din cap.

— Am întors problema pe toate părţile, continuă Dietrich. De ani de zile îl rog pe Dumnezeu să îmi arate cum ar trebui să reacţioneze creştinii în faţa diavolului nazist. Şi încă tot nu am primit un răspuns. Închipuie-ţi că, înainte de înfiinţarea seminarului, plănuiam să îl vizitez pe Gandhi pentru a studia pacifismul! Până şi ideea de violenţă mă face să mă înfior. Şi totuşi, conştiinţa îmi spune că nedreptatea cu care sunt trataţi evreii de către acest regim odios este atât de mare, încât ea nu mai poate fi înlăturată decât cu forţa. Cum altfel poate riposta un pacifist creştin faţă de un monstru precum Adolf Hitler?

— Nu ştiu, Dietrich. Chiar nu ştiu.

— Nu putem sta cu mâinile încrucişate.

— Nimeni nu poate spune că ai fi stat.

— Şi totuşi, întunericul se adânceşte, noaptea ne înconjoară. Nu trebuie, oare, să lăsăm vorbele şi să trecem la fapte?

— Rugăciunile m-au purtat pe acelaşi drum ca pe tine.

— Dar câteodată drumurile se despart. Iar acum am ajuns la o astfel de răspântie. Avem în faţă vremuri şi decizii grele… poate chiar periculoase.

— La ce te referi când spui „răspântie”?

— Unii dintre colegii mei clerici au luat o hotărâre cu ani în urmă. Au încheiat un pact cu diavolul, s-au acomodat cu o religie dictată mai puţin de Biblie şi mai mult de *Reichstag*. Ei au ales un drum, eu – un altul. Am denunţat nazismul şi nu am fost singurul care a făcut-o. Dar acum urmează o nouă răspântie. Opunem în continuare o rezistenţă pasivă sau trecem la fapte? Alegerea nu va fi deloc uşoară pentru aceia dintre noi care au evrei în familie.

— Cum?... Este şi cazul tău?...

— Cumnatul meu a fost clasificat drept evreu, răspunse Bonhoeffer.

— Ce măsuri va lua familia lui? întrebă cu un vădit interes Dortmann.

— Acesta este unul dintre motivele pentru care mă duc la Göttingen. De îndată ce se iveşte ocazia, am de gând să îi ajut pe cumnatul meu, pe sora mea Sabine şi pe cele două fiice ale lor să treacă graniţa în Elveţia.

Baronul încuviinţă din cap.

— Înţeleg... da, ai dreptate. Ar fi prea periculos să rămână aici.

— În curând, toţi cei care îi ajută pe evrei vor fi pedepsiţi cu severitate.

Dortmann dădu din nou din cap.

— Cred că şi eu va trebui să fac acelaşi lucru într-o bună zi, spuse el. M-am gândit mult la asta. În regiune trăiesc numeroşi evrei. Mulţi dintre ei îmi sunt prieteni şi nici eu nu

aş putea privi cu mâinile încrucişate cum sunt ridicaţi din casele lor şi aruncaţi în închisoare.

— În închisoare şi nu numai, adăugă Bonhoeffer.

Baronul încuviinţă posomorât. Se lăsă din nou tăcerea. Fiecare reflecta la consecinţele pe care le-ar putea avea cele discutate asupra vieţii sale.

— Nu ai vrea să te alături şi *tu* mişcării de rezistenţă? întrebă într-un târziu Bonhoeffer.

Baronul nu răspunse imediat.

— Împreună cu tine, vrei să spui?

Bonhoeffer încuviinţă din cap.

— Cunoşti mai mulţi guvernanţi decât mine. Prin greutatea numelui tău, prin contactele tale… ai putea fi o forţă redutabilă în lupta pentru binele naţiunii.

Baronul căzu pe gânduri preţ de o clipă, apoi se ridică încet din fotoliu şi se duse la fereastră. Norii grei de pe cer încă nu începuseră să-şi cearnă alba povară. Doar ici şi colo se vedea căzând câte un fulg mare, zbătându-se în aer sub biciuirea vântului.

Într-un târziu se întoarse şi începu să se plimbe încet prin încăpere. Când rupse tăcerea, tonul vocii sale dădu de înţeles faptul că analizase situaţia din fiecare unghi posibil cu mult înaintea acestei conversaţii.

— Cred că nu există bărbat care să nu-şi fi pus de o mie de ori această întrebare în ultimii doi-trei ani, spuse el oftând. Singurii care nu au făcut-o sunt fie orbi, fie proşti sau pur şi simplu nu au coloană vertebrală. Dietrich, eu nu pretind că sunt un om neînfricat. Mă rog, însă, ca, atunci când va trebui să acţionez, să o fac cu îndrăzneala demnă de un fiu al lui Dumnezeu. Nu sunt un om neînfricat, dar am principii şi o conştiinţă şi ele m-au făcut să chibzuiesc îndelung la această alegere, aşa cum ştiu că ai făcut-o şi tu.

— Şi la ce concluzie ai ajuns?

— Deocamdată la niciuna. Mă rog în continuare pentru un răspuns. În mintea mea, învăţăturile lui Iisus pur şi simplu nu se potrivesc cu implicarea activă în sfera socială

şi politică. Vorbesc în nume propriu, Dietrich. Conştiinţa mea se limitează la a-mi dicta *propriile* acţiuni şi nu le judecă pe ale altora.

— Înţeleg.

— Îmi dau seama, continuă baronul, că Tatăl ceresc ne-a călăuzit paşii pe drumuri diferite, Dietrich. Tu, spre deosebire de mine, eşti o persoană publică. Tu ai de păstorit un grup de credincioşi, oiţele mele sunt aici, la *Lebenshaus*. Am o familie, Dietrich, pe care, înainte de toate, sunt dator să o ocrotesc.

Tăcu preţ de o clipă, apoi continuă:

— Prin urmare, mă tem că nu pot să mă alătur mişcării de rezistenţă. Nu judec, însă, pe niciun creştin care o face. Ştiu că te-ai rugat îndelung înainte de a lua această hotărâre. Dar simt că, în aceste vremuri tulburi, Dumnezeu are alte planuri pentru mine.

— Şi care crezi că sunt acestea? întrebă Bonhoeffer.

— Încă nu ştiu sigur. Îl rog în continuare pe Dumnezeu să îmi dea înţelepciune, să îmi călăuzească paşii şi să îmi lumineze calea. Simt că lucrarea mea este aici. Nu cred că ea va avea importanţa politică şi naţională pe care ar putea să o aibă implicarea ta în mişcarea de rezistenţă. Peste ani, când toate acestea vor fi trecut, lumea s-ar putea să ştie numele tău, dar mă îndoiesc că va exista cineva care să fi auzit de mine. Tatăl ceresc ne-a dat fiecăruia o altă chemare. O mare parte din lucrarea Lui se săvârşeşte în tăcere, de către fiecare individ în parte. Aşa cum sunt chemat să o fac eu – cel puţin deocamdată. Simt că sarcina pe care mi-a dat-o Dumnezeu în aceste vremuri întunecate nu este să încerc să elimin cauza întunericului, ci să mă îngrijesc de nevoile spirituale ale celor prigoniţi. Să continui să ofer adăpost tuturor celor care bat la uşa noastră.

— S-ar putea să fie extrem de periculos.

— Pe toţi ne aşteaptă timpuri nesigure, ripostă baronul, fără a pomeni nimic despre faptul că *Lebenshaus* fusese deja supusă unei razii a Gestapoului. Menirea noastră nu

este de a fugi din calea primejdiei, ci de a o înfrunta, ajutându-ne unii pe alţii, descoperind lucrarea pe care a hărăzit-o Dumnezeu *fiecăruia* dintre noi în aceste vremuri de restrişte. Poate că eu îţi voi urma exemplul. Voi încerca să îi ajut pe prietenii noştri evrei să se refugieze peste hotare. În ce fel, încă nu ştiu.

— Există deja câteva reţele ce se ocupă de asta, spuse Bonhoeffer.

— Am luat legătura cu câteva persoane. Poate că *Lebenshaus* va oferi adăpost, viaţă şi solitudine în chipuri pe care nici nu ni le-am imaginat până acum. Singurul meu plan în viaţă este să fac voia Domnului pe măsură ce ea mi se arată.

— Şi al meu la fel! exclamă Bonhoeffer. Acesta este singurul plan pe care trebuie să îl aibă fiecare.

— Să ne ajute Dumnezeu să îi recunoaştem voia.

— Amin!

De comun acord, cei doi prieteni se adânciră în rugăciune, rugându-L întâi împreună pe Tatăl ceresc să le călăuzească paşii şi rugându-se apoi fiecare pentru celălalt.

După cincisprezece minute, când deschiseră din nou ochii, fiecare avea o expresie solemnă pe chip.

— Cred că ai dreptate, spuse Bonhoeffer. În scurt timp se va porni ninsoarea. Trebuie să pornesc neîntârziat spre sud, poate că reuşesc să scap de furtună. Trebuie să ajung la destinaţie până cel târziu diseară.

Baronul îl conduse înapoi la parter.

La baza scărilor se opriră, îşi strânseră mâinile şi apoi se îmbrăţişară. Se ţinură strâns în braţe timp de câteva secunde, apoi fiecare făcu încet un pas în spate. Amândoi aveau lacrimi în ochi.

— Domnul să te ajute, prietene, spuse baronul cu vocea răguşită de emoţie. Am să-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru această prietenie ori de câte ori are să mi te aducă în minte şi am să mă rog neîncetat pentru tine.

— Şi eu pentru tine, dragul meu prieten, răspunse

tânărul pastor. Să vă ajute şi pe voi Dumnezeu şi să binecuvânteze această Casă a vieţii. Fie ca suflul *Lui* să fie transmis tuturor celor ce vă calcă pragul!

Rămaseră nemişcaţi preţ de o clipă, privind adânc unul în ochii celuilalt, apoi Bonhoeffer se întoarse repede cu spatele şi ieşi pe uşă. Baronul rămase în prag şi îşi urmări prietenul cu privirea. Când automobilul acestuia dispăru în jos pe alee, se întoarse în casă şi închise uşa în urma lui.

Presimţea că nu are să îl mai revadă niciodată. Că lumea se îndrepta cu paşi repezi spre prăpastie. Cu lacrimile şiroindu-i pe obraji, urcă din nou la etaj şi se retrase în intimitatea biroului său.

De la fereastră, văzu cum maşina prietenului său coteşte pe drumul principal şi o ia spre sud. Cerul era negru. În scurtă vreme avea să izbucnească furtuna.

Urmări automobilul până când acesta se pierdu în depărtare, apoi căzu în genunchi şi începu din nou să se roage pentru el, pentru prietenul său, pentru naţiunea lor iubită, pentru credincioşii de pretutindeni. Îl rugă pe Dumnezeu să îi arate calea ce îi era destinată în aceste vremuri tot mai întunecate.

38
Corespondenţă sporadică

De-a lungul tumultuosului an 1938, Sabina şi Matthew au continuat să corespondeze.

La început, scrisorile erau expediate din şi în Elveţia. Întrucât întoarcerea Sabinei în ţară a coincis cu o nouă plecare a lui Matthew şi Thaddeus McCallum în America, cei doi tineri nu au avut ocazia să se întâlnească atunci când Heinrich şi Marion von Dortmann au mers cu maşina la Berlin pentru a-şi aştepta fiica în gară.

În fiecare scrisoare care a urmat după aceea îşi promiteau să îşi scrie mai des şi fiecare propunea să îi facă o vizită celuilalt. Sabina era dispusă să facă un drum până la Berlin şi Matthew, până la Niedersdorf, dar din păcate ocazia potrivită pentru a primi musafiri nu s-a arătat pentru niciunul dintre taţii lor.

Timpul, după cum îi este obiceiul, trecu pe nesimţite, anul se sfârşi şi veni un altul, şi mai încărcat de evenimente mondiale ce nu prevesteau nimic bun.

Cei doi tineri se maturizau la fel de repede precum se schimba dinamica relaţiilor europene. Încet-încet tonul şi conţinutul scrisorilor în care discutau despre ce este adevărul şi unde pot fi găsite răspunsurile la cele mai grele întrebări ale vieţii, deveniră tot mai subtile, denotând o gândire din ce în ce mai matură.

Lieber Matthew!

Te-ai întors la Berlin sau eşti încă în America?

După ştampila poştală probabil că îţi dai seama că eu sunt în Elveţia. Am ajuns acum două săptămâni. Papa şi mama îmi lipsesc îngrozitor, dar oamenii de aici sunt minunaţi şi mătuşa este tare drăguţă cu mine. Cred că încearcă să îmi ţină loc şi de tată şi de mamă ca să nu îmi fie dor de casă. Bineînţeles că Brigitte a făcut deja

cunoştinţă cu trei-patru băieţi, aşa că nu duce deloc dorul Berlinului.

Elveţia se aseamănă întrucâtva cu meleagurile de acasă. Bineînţeles că nu mă *refer la relief. Între relieful de aici şi câmpia pomeraniană în care trăiesc eu este o diferenţă ca de la cer la pământ*!

Dar oamenii sunt la fel. Şi limba este aceeaşi, deşi sună foarte diferit. Nu simţi cu adevărat diferenţa decât atunci când te întâlneşti cu sătenii din cătunele mai izolate. Ultima dată când am venit cu părinţii în Elveţia, am închiriat o cabană într-un astfel de sătuc. A fost minunat! *Papa a făcut focul în sobă, mama a prăjit nişte cartofi şi ne-am prefăcut că suntem ţărani elveţieni. Papa a urcat dealul din spatele cătunului cu unul dintre săteni şi l-a ajutat să mulgă vacile. Aici, în timpul verii fermierii îşi lasă vacile să pască pe unde vor ele. Unele se îndepărtează atât de tare, încât dimineaţa, când vine vremea mulsului, trebuie să le caute pe coclauri*! *Nu înţeleg de ce nu le ţin şi ei într-un grajd, cum facem noi.*

Dar să revenim în prezent.

Bineînţeles că mătuşa şi Brigitte nu vor decât să socializeze – şi nu cu sătenii! *Unul dintre motivele pentru care am vrut să vin aici este biblioteca. Pe vremea când trăia, unchiul meu a petrecut o vreme în Anglia şi a cumpărat unele volume care lipsesc din colecţia noastră. Cu această ocazie vreau să citesc cât mai multe cărţi şi să îmi dezvolt cunoştinţele de limbă engleză. Dar pe mătuşa mea nu o interesează deloc cititul. Dacă trebuie să mai calc într-un magazin de textile, să fac încă o probă la croitor, sau să mai merg la o petrecere sau la un ceai, zău că am să ţip*! *Sper că lucrurile nu vor sta la fel pe toată durata şederii mele aici*! *Oamenii vin în Elveţia să vadă Alpii, râurile şi satele. Dar în aceste două săptămâni, în loc de piscuri înzăpezite, eu am văzut numai saloane*!

Bine măcar că este iarnă şi nu pierd mare lucru. Dar de cum vine primăvara şi apar florile sălbatice pe munte, poţi

fi sigur că nu mă mai ţine nimeni închisă în saloane!

Astăzi tuşica şi Brigitte se duc la un ceai dansant la familia Klupman. Eu am implorat-o pe tuşica să mă lase să rămân acasă şi a fost de acord. Aşa că astăzi am să citesc lângă foc, în dormitorul ei. Îmi place camera ei pentru că este la etajul al doilea şi are o fereastră enormă, care dă spre munţi. Aşa că toată după-masa voi fi singură cu cartea, focul din cămin şi munţii de afară. Ura!

Pentru asta am venit în Elveţia! Bineînţeles că Brigitte crede că mă comport copilăreşte, dar ce-mi pasă?

Sabina

Dragă Sabina,

Da, ne-am întors în Berlin. Povestirile tale despre Elveţia – în ciuda neplăcerilor de care vorbeşti – fac ca oraşul să mi se pară şi mai anost.

Te superi dacă îţi pun încă o întrebare? M-am tot gândit la asta încă de când am primit scrisoarea ta.

Deşi în ultima vreme nu reuşesc să îţi scriu la fel de des ca înainte, să ştii că meditez în continuare la chestiuni de ordin spiritual. Urmând sfatul tatălui tău, am început să citesc Noul Testament în încercarea de a înainta pe drumul „descoperirilor”, cum îi spune el, de a descoperi cum este Dumnezeu cu adevărat. Învăţ o mulţime de lucruri de care habar nu aveam înainte. Acum, că am încetat să mă gândesc la Dumnezeu ca la un căpcăun rău şi am început să îl privesc din perspectiva lui Iisus, care ne vorbeşte de El ca de un Tată iubitor, lectura Bibliei chiar îmi face plăcere!

Totuşi, acum mă frământă o nouă întrebare. Credinţa ta în Dumnezeu nu se datorează, oare, părinţilor tăi şi educaţiei pe care ţi-au dat-o cu privire la ceea ce înseamnă să fii un bun creştin? Contează ce credinţă ai atât timp cât încerci să trăieşti virtuos? Nu te judec în niciun fel, doar că în ultima vreme m-am gândit mult la aceste întrebări şi aş fi curios să aflu ce crezi tu despre asta.

Matthew

Lieber Matthew,

Dacă obişnuieşti să te rogi, Matthew, te rog să spui o rugăciune pentru tatăl meu. Ştiu că este îngrijorat şi se roagă la Dumnezeu să îi arate ce să facă.

Am să încerc să răspund în câteva cuvinte la întrebarea din ultima ta scrisoare.

Dacă totul s-ar rezuma la a trăi virtuos, probabil că, într-adevăr, nu ar conta în ce crezi. Dar nu poţi trăi virtuos fără a ţine cont de adevăr. Învăţăturile primite de la părinţi, oricare ar fi ele, nu schimbă cu nimic ceea ce este adevărat. Eu cred că a descoperi ceea ce este adevărat ar trebui să reprezinte pentru fiecare dintre noi primul şi cel mai important ţel în viaţă.

De aceea, e bine că ai început să citeşti Evangheliile, căci Iisus *este cea mai de încredere sursă a adevărului. De fapt, Iisus este adevărul. Chiar El a spus-o.*

Dacă vrei să descoperi adevărul şi să afli cum este Dumnezeu, acesta este punctul de pornire. Eu iubesc Evangheliile. Mi-aş dori să avem cândva timp să discutăm mai mult despre ele.

Am să revin în curând cu o nouă scrisoare.

Sabina

Dragă Sabina,

Doamne, cât timp a trecut de când nu ţi-am mai scris! *Te rog să mă ierţi. Eu nu mă prea omor cu scrisul, dar îmi face mereu plăcere să primesc veşti de la tine.*

Ai aflat de presiunea care se face asupra Cehoslovaciei? *Tata spune că este o situaţie periculoasă.* La *vară s-ar putea să ne întoarcem în Statele Unite – nu ştiu pentru cât timp – după care am hotărât să mă întorc cu tata la Berlin şi să îmi continuu studiile aici, în mod independent. Nu vreau să urmez facultatea în State în timp ce el este detaşat aici. Având în vedere situaţia mondială actuală, lucrurile s-ar* putea *să se schimbe în scurtă vreme, dar pentru moment*

acestea sunt planurile mele.

Apropo, deunăzi am citit un pasaj din Biblie în care, vorbind despre adevăr, Iisus *spune „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Am mai auzit cândva aceste cuvinte, dar acum, că ţi-am citit scrisoarea, înţeleg mult mai bine semnificaţia lor.*

Matthew

Lieber Matthew!

Peste doar două zile iau trenul spre Germania.

Doamne, cât de greu au trecut aceste cinci luni! Elveţia este frumoasă, nu zic nu, dar toate peisajele din lume nu fac cât un tovarăş bun de discuţie – or cu tuşica şi cu Brigitte nu se poate discuta despre nimic serios. Dacă nu aş fi avut scrisorile trimise de tine şi de părinţii mei (mama şi papa mi-au scris săptămânal), zău că mi-aş fi luat lumea în cap!

Adevărul fie spus, nu a fost totul chiar atât de groaznic. Am citit o mulţime de cărţi. În cele din urmă, mătuşa a realizat că este mai simplu să mă lase acasă să citesc decât să mă convingă să o însoţesc la tot soiul de întruniri simandicoase. O, şi am făcut o mulţime de drumeţii pe munte! De câteva ori am reuşit să o conving pe Brigitte să mă însoţească şi chiar cred că i-a făcut plăcere!

Sabina

Dragă Sabina,

Cât de repede trece timpul!

Conflictul cu Cehoslovacia se adânceşte. Tata a participat la nenumărate şedinţe pe tema asta. Nimeni nu ştie cum vor *evolua lucrurile. Sunt de-a dreptul îngrijorat.*

Matthew

Lieber Matthew!

Se întâmplă lucruri de-a dreptul înfiorătoare! Mama şi papa sunt îngroziţi de cumplitele acte de violenţă care au loc în ţară.

Voi sunteţi bine? S-a întâmplat ceva în preajma casei voastre în timpul manifestărilor din Krystall-nacht? Vărul unei prietene de-a mamei din Niedersdorf a fost ucis. Îţi dai seama, Matthew? Ucis! De atunci papa pare tot timpul abătut, împovărat de griji. Nu l-am mai văzut niciodată aşa. Ştiu că meditează şi se roagă, dar deocamdată nu prea îmi vorbeşte despre gândurile lui.

Şi eu îmi fac griji.

Sabina

Partea a IV-a
Misterul tainiţei
1939

39
Preludiul războiului

În vidul creat de colapsul Germaniei după Primul război mondial şi de colapsul economic din timpul Marii Depresiuni, încrederea vrednicii naţiuni germane s-a îndreptat către un nebun ce promitea să îi redea speranţa, să îi redreseze economia şi să îi oblojească rănile amare cu care se alesese orgoliul său celtic în urma războiului.

Adolf Hitler a atins toate aceste scopuri printr-o remilitarizare la început subtilă, apoi tot mai impetuoasă şi prin propovăduirea dementă a supremaţiei arienilor asupra tuturor celorlalte rase din lume. Politica lui a câştigat milioane de susţinători.

Hitler s-a alăturat tinerei mişcări naţional-socialiste în 1919, la doar câteva luni după formarea acesteia, şi a avansat rapid în ierarhie datorită înfocatelor sale discursuri proariene. De-a lungul anilor 1920, gruparea extremistă a continuat să câştige noi adepţi, astfel încât, după crahul din 1929, era deja pregătită numeric pentru a lua cu asalt istoria.

În urma alegerilor naţionale de la sfârşitul anilor 1920, Cămăşile brune – priviţi pe atunci de populaţie ca o adunătură de fanatici scăpaţi parcă de la spitalul de nebuni – nu au obţinut decât douăsprezece voturi. La alegerile din 1930, însă, în Reichstag au fost votaţi nu mai puţin de 107 nazişti şi, din acel moment, totul s-a schimbat.

Între 1930 şi 1932, pe fondul nemulţumirii crescânde a maselor faţă de politica de guvernare a firavei Republici de la Weimar şi al valului de naţionalism ce renăştea în forţă în

rândurile unei noi generaţii, partidul nazist a devenit cea mai puternică grupare politică din Germania. Adolf Hitler, liderul naziştilor, se pregătea să îşi împlinească destinul.

În ianuarie 1933, preşedintele Hindenburg l-a numit în funcţia de cancelar al Reich-ului. Un an şi jumătate mai târziu, când Hindenburg s-a stins din viaţă, Hitler a propus parlamentului *Legea de împuternicire*, care prevedea transferul puterii depline cancelarului şi guvernului său. Legea a fost adoptată cu o majoritate zdrobitoare de voturi şi, la sfârşitul anului 1934, Hitler era deja cancelarul, preşedintele şi *Führerul* (conducătorul) întregii Germanii.

Imediat, acesta a demarat un program secret de reînarmare masivă şi a ordonat „curăţarea” societăţii germane de toate „impurităţile”. Marea epurare a fost pusă în aplicare de organizaţiile secrete de elită SS ŞI SĂ, care, cu timpul, aveau să domine întreaga suflare germană. S-a deschis astfel calea spre dictatura totalitară.

Aproape imediat după numirea sa în funcţia de cancelar, Hitler a început o campanie de boicotare a magazinelor şi companiilor deţinute de evreii din Berlin. Treptat, au fost îndepărtaţi din funcţie toţi evreii din domeniul politic şi cultural. În 1935, au fost adoptate renumitele Legi de la Nürnberg „pentru ocrotirea purităţii rasiale a statului”, prin care evreilor li se retrăgeau toate drepturile politice şi civice.

La jumătatea anilor 1930, reînarmarea deja făţişă a Germaniei începea să reprezinte o ameninţare clară şi iminentă pentru naţiunile vecine mai mici. Guvernul Marii Britanii şi cel al Statelor Unite ale Americii – unul prea letargic, iar celălalt, prea detaşat – împărtăşeau o politică menită să evite cu orice preţ izbucnirea unui nou conflict mondial – asigurându-i lui Hitler condiţiile perfecte pentru a-şi reface potenţialul de război. Norul negru al fascismului se întindea tot mai mult deasupra Europei.

Poate că în 1936 şi chiar în 1937 s-ar fi putut interveni, dar în 1938 era deja prea târziu. Hitler era de neoprit.

De-a lungul acestei perioade, în speranţa de a-l aduce la sentimente mai bune pe dictator şi de a preveni un conflict internaţional, britanicii şi francezii au cedat în faţa pretenţiilor din ce în ce mai mari emise de Hitler.

Dar obiectivele lui Hitler nu se mai rezumau la cele pe care le avusese când preluase puterea. Dictatorul nu se mai mulţumea să deţină controlul Germaniei. El voia să conducă şi să „cureţe de impurităţi” întreaga Europă.

În martie 1938, Hitler a dat ordin trupelor germane să pătrundă în Austria şi a pus stăpânire pe guvernul austriac. Poporul nu a opus rezistenţă. Drept urmare, Austria a fost „anexată” patriei-mamă, devenind provincie germană.

Prima piesă de domino căzuse fără să se tragă măcar un foc de armă. Hitler era mai convins ca niciodată că nimeni nu va îndrăzni să îi ţină piept. Dispunând de o putere militară ce nu avea egal în lume, dictatorul plănuia deja cucerirea de noi teritorii.

Iudaismul nu a fost singura religie călcată în picioare de către nazişti. La o lună după *Anschluss*, s-a emis un edict prin care se cerea ca toţi preoţii şi pastorii creştini să îşi declare loialitatea faţă de Führer.

Majoritatea clericilor au depus jurământul de loialitate. Alţii, precum Dietrich Bonhoeffer, au protestat deschis împotriva măsurii, cerând liderilor Bisericii să îşi revină din apatie şi să ia atitudine. Dar glasurile lor strigau în pustie. Biserica germană începea să semene tot mai mult cu o prelungire a statului fascist. Câţiva dintre cei incoruptibili s-au refugiat în America şi în Marea Britanie, încercând să îşi facă glasurile auzite măcar pe meleaguri străine. Unii dintre ei au rămas în Germania. Bonhoeffer însuşi s-a refugiat peste hotare, dar în cele din urmă a revenit să îşi împlinească destinul de purtător al mesajului lui Dumnezeu pe meleagurile sale natale.

Între timp, Hitler a pus ochii pe Cehoslovacia, ţară în care o cincime din populaţie era de etnie germană. După ce, în august şi septembrie au avut loc o serie de negocieri

umilitoare, ce au culminat cu Acordul de la München, prim-ministrul britanic Neville Chamberlain a cedat pretenţiilor teritoriale manifestate de Hitler, permiţând Germaniei să anexeze Regiunea Sudetă ce aparţinea Cehoslovaciei.

Campania antisemită a atins punctul culminant în noiembrie 1938, când Heinrich Himmler, pe atunci comandantul Gestapoului – parte din *Sicherheitsdienst* – a ordonat o serie de acte de violenţă împotriva populaţiei evreieşti din Berlin. Magazinele evreieşti din Berlin au fost devastate şi prădate de trupele SA ŞI SS. Treizeci şi şase de persoane au fost ucise. Au fost incendiate peste 190 de sinagogi, dintre care 76 au ars până în temelii. Poliţia şi trecătorii priveau, fără să facă nimic, cum familii întregi de evrei sunt ridicate din casele lor ca nişte animale. Dacă înainte poporul german putea să spună că nu îşi dăduse seama de cruzimea de care erau capabili naziştii, acum nu mai avea această scuză. Pogromul, în urma căruia străzile au rămas acoperite de cioburi de sticlă de la geamurile sparte – de unde denumirea de „Noapte de cristal" sau „Noapte a sticlei sparte" – s-a dovedit a fi un punct de cotitură. Din acel moment, programul antisemit al naziştilor nu a mai ţinut cont de nicio lege, devenind unul crud şi imprevizibil.

În ianuarie 1939, s-a ordonat lichidarea tuturor afacerilor deţinute de evrei. Evreii au început să emigreze în masă. Din Germania şi Austria s-au refugiat aproximativ 400.000 de evrei. La sfârşitul anului, rămăseseră mai puţin de 300.000, majoritatea fiind din rândurile celor prea bătrâni pentru a emigra sau a celor căsătoriţi cu persoane de altă etnie, care nu voiau să îşi părăsească patria. Între timp, faptul că Hitler reprezenta un pericol devenise clar pentru toată lumea.

Hitler a ocupat Praga în martie 1939. După ce, înţelegând că nu trebuie să se teamă de o ripostă armată, a pus stăpânire şi pe restul Cehoslovaciei, îmbătat de putere şi însetat de noi cuceriri, şi-a îndreptat atenţia spre Prusia şi

Polonia.

Totuşi, în acest punct forţase deja nota în relaţiile cu Franţa şi Marea Britanie şi ostilităţile erau pe cale de a începe. Istoria ajunsese într-un moment de cumpănă. Parisul, Londra şi, în spatele scenei, Washingtonul se treziră în sfârşit la realitate. Libertatea întregii lumi atârna de un fir de aţă.

40
Sete de *răzbunare*

Emil Korsch parcursese deja de şase ori toate dosarele înşirate pe biroul său. Epuizase toate variantele. Discutase cu toţi liderii religioşi, atât cu simpatizanţii cauzei naziste, cât şi cu cei ce se opuneau acesteia, dar niciunul nu avea habar unde se află instigatorul Bonhoeffer, liderul seminarului clandestin.

Reuşise chiar să îşi infiltreze un spion în aşa-zisele „pastoraţii colective” din satele pomeraniene Köslin şi Groß-Schlönwitz, dar totul fusese în van. Niciunul dintre acei imbecili nu ştia unde se află liderul şi fondatorul seminarului. Nimeni nu îl mai văzuse la faţă de peste un an de zile.

Ar fi putut recurge la mai multe arestări, dar la ce bun, din moment ce era clar că tinerii radicali nu aveau habar de locul în care se ascunde Bonhoeffer? I-ar fi putut tortura şi chiar ucide şi tot nu ar fi aflat nimic!

Unde mai pui că aceşti creştini naivi îşi apărau cauza idealistă cu aceeaşi ardoare cu care naziştii şi-o susţineau pe-a lor şi preferau să fie torturaţi decât să îşi trădeze un confrate. Fie tortura cât de grea, ei se adânceau în rugăciune şi recitau versete din ridicola lor Scriptură!

Era cu ochii pe ei încă de când pusese sechestru pe scumpul lor seminar de la Finkenwalde. În pofida arestărilor care au urmat, conform surselor sale, centrele de pregătire continuaseră să funcţioneze clandestin. Descoperise unde se aflau acestea, dar, spre marea lui frustrare, nu şi unde se afla Bonhoeffer. Deocamdată avea să îi lase să îşi continue mica mascaradă. Avea un om infiltrat la Köslin şi – cine ştie? – poate că, în cele din urmă, individul îşi va face apariţia. În caz contrar, le va închide şandramaua şi îi va arunca pe toţi în puşcărie!

Se zvonea cum că individul ar fi fugit din ţară.

Anul trecut primiseră nişte informaţii despre el, dar prea târziu: Bonhoeffer reuşise deja să mijlocească refugierea familiei surorii sale în Elveţia. De atunci îi pierduseră urma.

Trădătorul avea evrei în familie! Cum de îi scăpase una ca asta? Bonhoeffer era, într-adevăr, un inamic al statului, şi nu doar din motivele pe care le bănuise el la început. Probabil că laşul fugise peste hotare împreună cu jidanii pentru a-şi salva pielea!

Korsch se uită încă o dată, scârbit, spre hârtiile inutile ce zăceau în faţa lui. În momentul acela, toate frustrările, pe care şi le masca de regulă cu mare abilitate, răbufniră. Cu o mişcare bruscă a braţului, făcu vânt foilor de pe masă, sări în picioare înjurând şi începu să se învârtă nervos prin birou. Era roşu la faţă şi ochii îi aruncau flăcări.

Îi ura pe toţi creştinii, de la primul până la ultimul! Ce-i păsa lui de evrei? Din partea lui, n-aveau decât să rămână. El pe creştini era căşunat, creştinii trebuiau să fie şterşi de pe faţa pământului. Evreii nu încercau să îşi bage religia pe gâtul nimănui, pe când creştinii, în ipocrizia lor, căutau să convertească întreaga suflare la credinţa lor absurdă!

Mai presus de toate, detesta faptul că se lăsase dus de nas de pietatea lor făţarnică!

O, dar va găsi el ac de cojocul lor! Şi mai ales de cojocul acestui tânăr pastor, dascăl şi scriitor ce, continuând să îi scape printre degete, devenise duşmanul lui de moarte.

Se întoarse şi ridică de pe birou volumul subţire care îi declanşase accesul de furie. Cărticica îi parvenise în dimineaţa aceea.

Oriunde s-o fi aflând, bezmeticul continua să scrie!

Deschise cartea la prima pagină şi citi „*Iată, ce plăcut şi ce dulce este să locuiască fraţii împreună*”.

Să ţi *se-ntoarcă stomacul pe dos, nu alta*! îşi spuse el, azvârlind nervos cartea de peretele din faţa lui. Cum de reuşea acest agitator nemernic să publice în continuare asemenea aberaţii, în pofida restricţiilor impuse de autorităţi? Himmler, Hitler şi toţi ceilalţi nazişti erau

obsedaţi de evrei şi nu tratau cu severitatea cuvenită răzvrătirea făţişă a creştinilor! Când îi va da de urmă, va închide toate centrele de formare înfiinţate de el şi îl va ameninţa că, dacă mai aşterne pe hârtie chiar şi un cuvinţel, îi vor putrezi oasele în puşcărie!

Korsch privea plin de ură pe fereastră, cu mâinile încleştate la spate.

Brusc se răsuci, se repezi spre birou şi începu să caute frenetic printre hârtii.

Văzuse ceva – un nume.

Cum de putuse să îi scape aşa ceva? Nu mai dăduse pe la individ de peste un an şi aproape că îl dăduse complet uitării.

Din fericire, mai avea încă dosarul! Cum de nu făcuse până acum legătura? Se concentrase atât de mult asupra banilor, încât mai că uitase motivul care stătea la baza şantajului. Ce stupid din partea lui!

Gata, *am găsit*! Luă foaia de hârtie şi îşi trecu repede privirea peste ea. Desigur, iată... Perfect. Individul s-ar putea dovedi util nu doar în a-i umfla contul cu franci elveţieni!

Încet, buzele groase i se lăţiră într-un zâmbet viclean, descoperind un şir de dinţi îngălbeniţi.

Îşi înşfăcă haina din cuierul din spatele lui, împături hârtia şi o vârî în buzunar, apoi ridică receptorul şi mârâi:

— Am nevoie de o maşină! în momentul ăsta!

41
O *pretenţie ciudată*

— Îmi face plăcere să te revăd, *Herr* von Dortmann, spuse Korsch cu un zâmbet la fel de onctuos ca părul ce îi era pieptănat lipit de cap, închizând în urma lui uşa impunătorului birou. Totuşi, judecând după expresia dumitale, bănuiesc că plăcerea nu este reciprocă, adăugă el rânjind.

— V-am rugat să nu mă căutaţi la birou, răspunse Otto, încercând din răsputeri să îşi păstreze calmul.

Sosirea musafirului nepoftit îl iritase la culme, dar îi era prea teamă de el pentru a arăta acest lucru.

— Nu eşti încântat să mă vezi? întrebă sarcastic Korsch.

— Nu este deloc oportun să fiţi văzut aici.

— Şi de ce, mă rog, stimate prieten?

— Pentru că... lumea vorbeşte... şi reputaţia mea...

Fără a se sinchisi de cuvintele trupeşului bancher, Korsch luă loc în faţa lui şi îl aţinti cu un zâmbet arogant.

— Să înţeleg că Gestapoul nu este bine văzut? întrebă el pe un ton uşor ameninţător, continuând să zâmbească perfid.

— Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit, bolborosi încurcat Otto. Doar că acesta este locul în care îmi desfăşor afacerile şi... şi nu prezintă niciun interes pentru Gestapo.

Zâmbetul pieri instantaneu de pe chipul lui Korsch.

— Totul prezintă interes pentru Gestapo, *Herr* von Dortmann! mârâi el. De pe-acum ar trebui să ştii prea bine lucrul acesta.

Bancherul rămase tăcut în spatele masivului său birou din lemn de mahon. Ştia că nu e cuminte să îţi atragi furia Gestapoului. Avusese de-a face cu acest pui de năpârcă îndeajuns cât să ştie că nu avea încotro, trebuia să accepte orice mizerie fără a zice pâs.

— Mă iertaţi, Herr Korsch, spuse el, călcându-şi pe

orgoliu aşa cum mai fusese nevoit să o facă de zeci de ori până acum. Este vreo problemă cu… ăă… cu datoria mea?

Văzându-l cum face feţe-feţe, Korsch zâmbi satisfăcut. Tuturor indivizilor lipsiţi de caracter şi de omenie le face plăcere să îi umilească pe cei pe care societatea îi consideră a fi de rang superior. Or Gestapoul era format aproape exclusiv din astfel de indivizi. Poliţia secretă nazistă îşi clădise temuta reputaţie tocmai datorită orgoliilor gigantice ale acestor oameni de nimic.

— *No*, *mein lieber Freund*, răspunse Korsch. Generoasa dumitale bancă are grijă să vireze lunar anumite sume de bani în contul meu din Elveţia. În ritmul acesta, voi ajunge un om avut până la instaurarea Reich-ului milenar.

Buzele i se lăţiră într-un rânjet, descoperindu-i dinţii îngălbeniţi în toată splendoarea lor grotescă şi izbucni într-un râs maliţios.

— Ha, ha, ha! Ei, ce zici de asta, Dortmann? Ha, ha! Nu-i aşa că îţi răsuceşti târtiţa aia grasă de indignare când mă auzi vorbind aşa? Nu-i aşa că ai face orice să scapi de mine? Ha, ha!

Bancherul fu cât pe ce să riposteze, dar îşi muşcă buzele.

— Şi când te gândeşti că eu sunt protectorul dumitale. Ce ironie a sorţii, nu-i aşa, Otto? continuă hohotind Korsch. Mă urăşti, dar eu sunt singurul care te poate salva de la ruină. Ai *nevoie* de mine. Ha, ha!

Otto von Dortmann intuia că de această dată detestabilul agent nu venise doar pentru a-l stoarce de bani. De la prima sa vizită, când îi propusese acest „târg” în schimbul tăcerii sale cu privire la legăturile lui Heinrich cu o serie de subversivi notorii, Otto tremurase aproape zilnic gândindu-se la ce pretenţii ar putea să ridice Korsch în viitor. Acesta era modul în care opera Gestapoul – odată ce puneau gheara pe tine, fie că acuzaţiile pe care ţi le aduceau erau adevărate sau false, nu îţi mai dădeau drumul.

Ce mai, erau de-a dreptul diabolici, de la primul până la ultimul! Era imposibil să le opui rezistenţă. Puterea lor nu cunoştea limite şi – ura să admită lucrul ăsta! – lepădătura de Korsch avea dreptate: ar fi putut să îl aducă în prag de ruină pocnind din degete!

Oare ce-o fi vrând acum? se întrebă Otto. *Mai mulţi bani*? Dar de unde să îi mai scoată? Autoriza lunar plăţi fictive către contul lui Korsch. Atinsese deja plafonul de fonduri pe care le putea deturna din bancă. Dacă îi va cere să cotizeze mai mult, va trebui să îşi bage mâna în propriul buzunar. În cele din urmă, nemernicul ăsta îl va aduce la sapă de lemn! îl va lăsa...

Şirul gândurilor îi fu întrerupt de vocea lui Korsch.

— Şi ce mai face fratele dumitale, Herr von Dortmann? întrebă acesta pe un ton aparent inofensiv.

— Heinrich?... făcu buimac Otto.

— Cine altul? Mai ai cumva şi alţi fraţi?

— Ăă... nu. Nu ne vedem foarte des... Din câte ştiu eu, este bine.

— Păi cum să nu fie? Şi chiar vrei să cred că voi doi nu ţineţi deloc legătura unul cu altul?

— Ei bine, acesta este purul adevăr. Heinrich şi cu mine suntem foarte diferiţi unul de...

Emil Korsch izbi masa cu palma, sări în picioare, se aplecă peste birou şi îl aţinti pe bancher cu o privire ameninţătoare. Otto rămase cu ochii căscaţi de spaimă.

— Mă iei de prost, Dortmann? se zborşi Korsch, clocotind de nervi. Chiar te aştepţi să cred că nu ţii legătura cu singurul dumitale frate? Uiţi că amândoi aveţi dosare la Gestapo? Nu încerca să mă duci de nas, că te distrug într-o clipită, ai auzit?

— Îmi cer scuze, Herr Korsch, se bâlbâi Otto. Voiam doar să spun că nu ne vedem în mod regulat.

— Ştiu foarte bine ce voiai tu, Otto, spuse Korsch cu un surâs batjocoritor. Voiai să îţi salvezi pielea aia groasă şi unsuroasă, asta voiai! Dar stai liniştit, adăugă el, făcând un

pas în spate şi aşezându-se pe scaun. Nu am intenţia să te ruinez, cel puţin, nu pentru moment... atât timp cât te dovedeşti dispus să ajuţi... să cooperezi cu Reich-ul.

Pe fruntea şi pe obrajii plini ai bancherului apărură broboane de sudoare. Korsch zâmbi satisfăcut. Ameninţările lui voalate dădeau rezultate!

Se lăsă o tăcere grea vreme de câteva secunde.

— Luna viitoare va avea loc o petrecere, un eveniment social de o oarecare anvergură, continuă în cele din urmă Korsch, pe un ton relaxat. Ştii, de bună seamă, că Führerul doreşte ca în această vară Germania să îmbrace haine de sărbătoare. Ca lumea să petreacă şi să se simtă bine.

Bancherul încuviinţă din cap.

— Da, am auzit, spuse el agitat.

— Liderii lumii trebuie să se convingă că totul este bine, că naţiunea este fericită, că Reich-ul prosperă şi că nici aliaţii, nici duşmanii săi nu au de ce să se teamă.

— Înţeleg, Herr Korsch.

— Şi sunt convins că ai face tot ce îţi stă în putere pentru a sprijini Reich-ul în acest scop, nu-i aşa, Herr von Dortmann?

— Desigur. Orice.

— După cum am mai spus, luna viitoare va avea loc un astfel de eveniment, spuse Korsch pe un ton candid. Un eveniment care mă interesează în mod deosebit. Petrecerea va fi organizată la ţară, la vila unui simpatizant de-al partidului, care, culmea coincidenţei!, se află în apropiere de casa în care ai copilărit, Herr von Dortmann.

Otto nu se lăsă câtuşi de puţin păcălit de aerul naiv pe care îl arborase Korsh. Nu credea nici în ruptul capului că organizarea petrecerii la acea vilă constituia o simplă coincidenţă.

— Contele von Schmundt şi soţia sa au fost foarte amabili şi s-au oferit să găzduiască ei petrecerea, continuă Korsch. Îi cunoşti cumva?

Îl trata ca pe un copil prost.

— Moşia contelui se învecinează cu domeniul familiei noastre, răspunse Otto, mascându-şi iritarea.

— Ca să vezi! exclamă Korsch, prefăcându-se surprins. Sunteţi vecini, aşadar!

— Da... Ne cunoşteam pe vremea când eram copii…

— Atunci fără îndoială că vei primi şi dumneata o invitaţie.

— Probabil.

De fapt, Otto primise deja invitaţia şi Korsch ştia prea bine lucrul acesta, din moment ce tocmai el pusese la cale trimiterea ei.

— Nu mă îndoiesc că şi fratele dumitale va primi una.

— Este foarte probabil.

— Aş vrea să fac cunoştinţă cu fratele dumitale, Herr von Dortmann.

— Mă îndoiesc că va veni la petrecere, spuse Otto. Nu prea are la inimă evenimentele de acest tip.

— *Vreau* să fac cunoştinţă cu fratele dumitale, Herr von Dortmann.

— Şi ce... ce vreţi să fac eu în acest sens?

— Vreau să te asiguri că va fi prezent la petrecere, *mein lieber* Otto, spuse Korsch sarcastic, şi să îmi faci cunoştinţă cu el.

— Bine, dar... ce aveţi de gând să... să îi faceţi?

— Stai liniştit, Otto, nu-i port gând rău.

— Eu n-am nici în clin, nici în mânecă cu activităţile fratelui meu, bâigui Otto. El a fost dintotdeauna diferit de restul familiei.

— Ei, poftim! Ştiu foarte bine lucrul acesta. Ai încredere în mine.

— Bine, dar de ce vreţi să faceţi cunoştinţă cu Heinrich?

— Stai liniştit, Otto, niciunul dintre voi nu trebuie să îşi facă vreo grijă.

42
Încă o invitaţie

— Ei, Matt, ce zici? întrebă Thaddeus McCallum, uitându-se la fiul său. Vii şi tu?

Matthew puse pe masă invitaţia pe care i-o dăduse tatăl său cu câteva minute în urmă.

— Încă o recepţie simandicoasă... Dacă nu te superi, tată, eu aş zice pas.

— Ai văzut unde se ţine petrecerea?

— Da... la vila unui conte german, pare-mi-se.

— Ia uită-te mai bine.

Matthew luă foaia de hârtie şi îşi trecu din nou privirea peste ea.

— Ar trebui să îmi fie cunoscut numele acesta? Schmundt?... întrebă el.

— Probabil că nu. Este un aristocrat nazist, din câte înţeleg eu. Să fiu sincer, nu înţeleg cum de un eveniment de o asemenea anvergură se organizează la o distanţă atât de mare de capitală, dar nu contează asta. Voiam să îţi atrag atenţia asupra locului în care va avea loc recepţia.

— De ce?

— Vila Schmundt este învecinată cu moşia von Dortmann. Am avea ocazia să le mai facem o vizită baronului... şi fiicei sale.

Matthew se lumină la faţă.

— De ce n-ai zis aşa de la bun început? Asta schimbă totul. În acest caz, bineînţeles că vin şi eu!

— Bănuiam eu! făcu tatăl său râzând. De când nu mai ai veşti de la Sabina?

— Din mai, cred. Nu mi-a trimis nicio scrisoare vara aceasta.

— Tu i-ai scris?

— Hm... Adevărul e că nu i-am scris nici eu.

— Păi atunci nu e de mirare. Dar crede-mă că o vizită

face cât zece scrisori.

— De acord. Cu ce ocazie se organizează petrecerea?

— Ştii cum sunt germanii. Deşi conducătorul lor – acest Napoleon al secolului XX – a pus bazele celei mai mari armate de pe glob şi face mişcări ameninţătoare în toate direcţiile, ei vor să dea în continuare impresia că lucrurile stau la fel ca înainte. Că nimic nu s-a schimbat în Europa. O fac gătindu-se la patru ace, pe acorduri de vioară, făcând să curgă vinul, sporovăind, râzând şi benchetuind ca şi cum totul ar fi în cea mai mare regulă. După *Anschlussul* Austriei de anul trecut, s-au ţinut câte două-trei petreceri cu ştaif la fiecare sfârşit de săptămână!

— Bine, dar nu înţeleg de ce te-au invitat şi pe tine.

— Pentru a arăta lumii că nu s-a schimbat nimic. Că Hitler aduce tuturor doar bucurie şi fericire, răspunse pe un ton ironic Thaddeus.

— Adică sunt nişte ipocriţi?

— Tu ce crezi, Matthew? Parafrazând o vorbă pe care o au indienii despre omul alb de pe meleagurile noastre, naziştii una spun şi alta fac.

Matthew râse.

— Eu unul, continuă tatăl său, am impresia că risipa de bunăvoinţă din vara aceasta este doar o diversiune a naziştilor. Probabil că Hitler pune ceva la cale şi vrea să ne distragă tuturor atenţia de la adevăratele sale planuri.

— Bine, dar atunci de ce mai iei parte la astfel de recepţii?

— Este de datoria mea ca diplomat să mă întâlnesc şi să discut cu naziştii ca şi cum totul ar fi în regulă, să le ascult minciunile cum că nu pun nimic la cale şi să mă prefac că îi cred. Asta înseamnă diplomaţia. O mascaradă.

Peste câteva zile baronul Dortmann primi următoarea scrisoare:

DRAGUL MEU PRIETEN,

A trecut mult prea multă vreme de când nu ne-am mai

văzut, în ultimii ani, singurele veşti despre dumneata mi-au parvenit graţie corespondenţei dintre copiii noştri. Din păcate, timpul trece prea repede şi, după cum sunt sigur că ştii, evenimentele se succed într-un ritm extrem de alert. De bună seamă, acum nu este momentul să intru în detalii în această privinţă. În apărarea mea, ţin să precizez doar faptul că, în calitate de diplomat, aceste evenimente mi-au ocupat aproape tot timpul.

Atât eu, cât şi Matthew am fi încântaţi să vă revedem, întâmplarea face că toţi angajaţii ambasadei – inclusiv eu – au fost invitaţi să participe la o petrecere ce va avea loc la vila contelui Ernst von Schmundt. Sunt convins că îl cunoşti şi probabil că te vei număra şi dumneata printre invitaţi.

Cu gândul la discuţiile noastre despre Lebenshaus – „Casa Vieţii” – şi despre dorinţa dumitale de a oferi găzduire tuturor celor ce caută solitudine şi refugiu, îmi permit să te întreb dacă ar fi oportun ca eu şi fiul meu să vă facem o vizită de o zi sau două. Petrecerea va avea loc în 27 *ale lunii. Îmi dau seama că această cerere vine extrem de târziu şi de aceea, dacă ea este inconvenabilă sau prea îndrăzneaţă, vom face alte aranjamente. Cu deosebită stimă.*

THADDEUS McCALLUM
Asistentul ambasadorului Statelor Unite
Ambasada Statelor Unite Berlin

Baronul se ridică din fotoliu de îndată ce termină de citit scrisoarea. *Auzi la el, „prea îndrăzneaţă”! De parcă nu m-ai cunoaşte, Thaddeus*!

Îi trebuiră doar zece secunde pentru a coborî scările până în *Gute Stube*. Peste alte patru minute vorbea deja la telefon cu McCallum, confirmându-i că este bucuros de oaspeţi.

43
Petrecerea

Contesa Ingrid von Schmundt nu mai putea de anxietate şi de nerăbdare. Având în vedere noianul de emoţii care o copleşiseră în ultimele zile, mai mare mirarea că nu îşi pierduse minţile încă înainte de ziua în care era planificată petrecerea.

Reuşise totuşi să îşi păstreze cumpătul, să coordoneze pregătirea Sălii mari pentru recepţie şi acum invitaţii începeau deja să sosească. Singură în budoarul său, contesa se admira în oglindă, străduindu-se ca atât frizura, cât şi ţinuta să îi fie perfecte.

Toată lumea bună din Berlin va fi aici, gândi ea, transpirând de emoţie. După ani şi ani de zile, era şansa ei de a fi încă o dată în centrul atenţiei. Alesese o rochie de mătase de un albastru deschis, îndeajuns de largă, spera ea, pentru a ascunde nedoriţii centimetri care se adăugaseră în timp siluetei sale cândva graţioase.

Când soţul ei a anunţat-o că acceptase să găzduiască o petrecere estivală pentru cercurile diplomatice din Berlin, Ingrid nu şi-a mai încăput în piele de fericire. Nu i-ar fi pălit entuziasmul nici dacă ar fi ştiut că nu era decât un pion într-o schemă cu o bătaie mult mai lungă.

Unde mai pui că ziua cădea tocmai în data celei de-a douăzecea aniversări a fiului său! Nici că se putea mai bine! De ziua lui Gustav voia să organizeze o petrecere grandioasă, la care să invite toate fetele nemăritate din zonă. Considerând că vecina sa o tratase cu aroganţă, acum era hotărâtă să îi demonstreze că nu mai avea nevoie de prietenia ei. Le va arăta ea lui Marion şi fiicei sale îngâmfate că Gustav era cel mai râvnit burlac din întreaga regiune!

Nici măcar nu le va invita! N-au decât să audă de departe răsunetul petrecerii! în cele din urmă, vor veni ele

să cerşească această alianţă. Asta dacă, între timp, nu va fi găsit ea o fată mai potrivită pentru Gustav!

Oricum, fiica lui Marion era la fel de aeriană ca taică-său! Ce-i drept, Gustav era încă topit după Sabina, dar era foarte posibil ca în curând să fie cucerit de nurii alteia. În orice caz, ea una nu mai avea de gând să tolereze insolenţa lui Marion.

Totuşi, soţul ei insistase să îi invite şi pe vecini.

— Nu-l am deloc la suflet pe Heinrich, spusese el, dar nu ar da bine să nu îi invităm şi pe ei.

— Dar nu înţelegi că nu îi suport?! pufni Ingrid iritată. Habar n-am cum de am putut fi prietenă cu Marion atâta timp!

— Stai liniştită, draga mea. Tu şi cu Gustav veţi fi în centrul atenţiei. Va fi ocazia perfectă pentru a-i arăta îngâmfatei ăleia că a fost o greşeală să te umilească.

— Chiar nu înţeleg de ce trebuie să îi invităm.

— Nu ar da bine să nu o facem. Nu uita că şi Otto se va număra printre invitaţi.

— Vine şi fiica lui?

— Cu siguranţă.

Ingrid zâmbi.

— Oare a fost greşit să ne îndreptăm atenţia în toţi aceşti ani spre celălalt frate? întrebă contele.

— M-am gândit şi eu la asta. Dar tot nu înţeleg de ce trebuie să îi invităm pe Marion şi pe baron. Îi detest cu toată fiinţa mea!

— Te rog să încetezi, draga mea. Ei *trebuie* să se numere printre invitaţi. Am primit instrucţiuni clare în sensul acesta.

Din tonul lui, Ingrid înţelesese că nu mai era nimic de spus.

Îşi întoarse capul spre stânga, apoi spre dreapta, studiindu-şi coafura din ambele părţi pentru a se asigura că arată impecabil.

Ce bine-ar fi dacă discuţiile nu s-ar rezuma la politică!

gândi ea. În anii 1920, când totul era roz, petrecerile şi balurile aveau un aer festiv şi vesel. Acum, la astfel de întruniri, nu se vorbea decât despre evenimente mondiale, politică, armate, evrei şi forţe militare. Ba mai mult, acum gazdelor li se impunea şi lista de invitaţi!

În timp ce soţia sa îşi aranja părul, jos, în Sala mare, contele Ernst von Schmundt îşi întâmpina colegii nazişti din Berlin. Băutura începuse deja să curgă în pahare şi se formaseră mai multe cercuri în care se discuta de toate, de la vremea călduroasă din Berlin până la Pactul de la Moscova încheiat cu o săptămână în urmă.

Pe doi pereţi opuşi ai sălii fuseseră arborate două steaguri naziste şi pe mânecile multor uniforme brune se vedea cusută svastica. Singurul dintre apropiaţii Führerului prezent la sindrofie era Hermann Göring, bărbatul pe care Hitler avea să îl numească în curând în cea mai înaltă demnitate militară a armatei germane – cea de *Reichsmarschall* – şi care, cu câţiva ani în urmă, pusese bazele Gestapoului ca divizie derivată din Poliţia secretă prusacă, în prezent, era comandantul suprem al *Luftwaffe*. Deşi, între timp, conducerea poliţiei secrete fusese preluată de Heinrich Himmler, Göring avea în continuare legături strânse cu mulţi dintre membrii organizaţiei şi acum discuta pe un ton confidenţial cu Emil Korsch, un individ despre care auzise că ar fi unul dintre cei mai promiţători tineri agenţi din cadrul Gestapoului.

— Înţeleg că săptămâna trecută ai fost la Moscova, spuse Göring.

— Herr Himmler mi-a cerut să îi însoţesc pe Herr Ribbentrop şi pe ceilalţi membri ai delegaţiei. În calitate de persoană de legătură.

— A, înţeleg, făcu Göring. Cu alte cuvinte, Heinrich te-a trimis să supraveghezi mersul lucrurilor.

Korsch încuviinţă din cap.

— În calitate de reprezentant al Gestapoului.

Göring zâmbi.

— Prietenul nostru Himmler nu e deloc prost, zise el. Şi cum de te-a ales tocmai pe dumneata, Herr Korsch?

— Vorbesc limba rusă.

— Cum ţi s-a părut Moscova?

— Insuportabilă. Între noi fie vorba, mi-e silă şi de Rusia şi de poporul rus.

Între timp, în celălalt capăt al sălii, Gustav era în elementul său, înconjurat deja de un mic grup de tinere admiratoare, printre care se număra şi Brigitte von Dortmann, verişoara vecinei cu care junele avea de gând să se căsătorească într-o bună zi.

Deşi cochetăria exersată a lui Brigitte nu îi lăsa total rece abia îmbobocitul orgoliu masculin, cu coada ochiului tânărul pândea sosirea Sabinei. În ultimul an, Gustav aproape că se transformase într-un adevărat bărbat şi, la drept vorbind, ar fi putut cuceri cu uşurinţă pe oricare dintre tinerele aristocrate pomeraniene invitate de mama sa la petrecere.

Totuşi, refuzurile Sabinei îi răniseră atât de tare orgoliul, încât acum era mai hotărât ca niciodată să pună mâna pe ea. Sabina era, ce-i drept, o fată frumoasă şi caracterul nărăvaş şi năvalnic o făcea să pară şi mai atrăgătoare. Răceala cu care îl trata de când se maturizaseră şi, mai recent, lipsa ei îndelungată din ţară, îl făcuseră să ignore cât de diferiţi deveniseră odată cu trecerea timpului şi cât de nepotriviţi erau unul pentru altul.

Odată cu înaintarea în vârstă, Gustav se schimbase la trup şi nu numai. Devenise un german sadea al celui de-al treilea Reich. Ştia ce vrea şi era dispus să facă orice pentru a-şi atinge scopul.

Ceea ce simţea el nu se putea numi iubire. Era, fără doar şi poate, devotament, dar devotament faţă de sine însuşi şi de nimeni altcineva. Dacă el ţinea morţiş ca Sabina să fie mireasa lui, cine era ea să îl refuze? în vremurile acestea, Germania punea stăpânire pe tot ceea ce dorea – şi la fel va face şi el.

Aceasta avea să fie o zi memorabilă şi nu doar pentru că era ziua lui de naştere. Avea el un plan secret.

— Gustav, miorlăi îmbufnată Brigitte, tu nici măcar nu asculţi ce zic!

— Nu fi prostuţă, scumpa mea, răspunse Gustav, dezlipindu-şi în sfârşit privirea de la uşa din partea opusă a sălii. Sunt numai urechi la ceea ce spui.

— Ba nu eşti... Pe *cine* aştepţi?

— Nu-ţi bate tu căpşorul cu asta.

— Vreau să îmi spui. Aştepţi pe cineva important?

— Mă uitam doar să văd dacă nu a sosit cumva verişoara ta.

— O, *Sabina*, pufni Brigitte iritată. M-am săturat de ea până peste cap în Elveţia!

Gustav îşi duse paharul la buze şi sorbi agale din vin fără să spună nimic.

44
Lumină şi *întuneric*

Thaddeus McCallum şi fiul său ajunseră cu vreo treizeci de minute mai târziu. O chestiune de ultimă oră îi făcuse să zăbovească în Berlin mai mult decât s-ar fi aşteptat şi prin urmare veniseră direct la vila Schmundt fără a se opri întâi la *Lebenshaus*. Încă nu se întâlniseră cu baronul şi cu familia acestuia. Momentan, Thaddeus era angajat într-o discuţie cu ministrul francez al Afacerilor externe şi un diplomat spaniol de rang inferior. Ambii interlocutori vorbeau fluent limba engleză.

— Ce părere aveţi, Monsieur McCallum, despre pactul încheiat cu Rusia în urmă cu câteva zile? întrebă francezul. Le daţi crezare nemţilor?

— Mă întrebaţi dacă dau crezare faptului că Führerul a încheiat pactul dintr-un nou spirit de pace şi cooperare?

Ministrul francez încuviinţă din cap.

— Chiar credeţi că am să vă dau un răspuns sincer *aici*? făcu McCallum. Suntem înconjuraţi de nazişti, adăugă el pe un ton şoptit.

— Atunci daţi-mi răspunsul în şoaptă, spuse încet francezul.

Thaddeus aruncă o privire în jur, apoi spuse:

— Cred că pactul a constituit o simplă strategie diplomatică. Hitler rămâne în continuare un adept al *blitzkriegului* („război-fulger”, n.tr.).

— Cu alte cuvinte, credeţi că războiul este inevitabil? întrebă spaniolul.

— Sper să nu se ajungă până acolo, răspunse Thaddeus. Dar trebuie să recunosc că lucrurile nu arată deloc...

Fu întrerupt de sosirea bruscă a gazdei.

— A, prietenii mei de peste hotare! exclamă exuberant Schmundt. Sunt extrem de bucuros că ne onoraţi astăzi cu prezenţa. Despre ce şuşoteaţi adineauri, dacă nu vă e cu

supărare?

— Discutam despre tratativele de pace purtate de Führerul domniei voastre cu Rusia. Este un demers admirabil.

— O lovitură de maestru, nu alta, zise Schmundt. Hitler este, într-adevăr, un înfocat susţinător al păcii, fapt pe care aţi face bine să-l transmiteţi compatrioţilor dumneavoastră. Mulţi îl consideră, pe nedrept, un agresor. Dar Führerul nostru vrea doar să asigure securitatea regiunilor istorice ale Germaniei şi, implicit, menţinerea păcii în Europa.

— Exact asta spuneam şi noi, domnule conte, zise francezul.

Matthew asculta doar cu o ureche discuţia lor în timp ce îşi plimba ochii prin încăpere. În cei doi ani care trecuseră de la ultima lui vizită în această parte a Germaniei, tânărul se înălţase cu cel puţin cinci centimetri şi i se lărgiseră umerii şi pieptul. Se maturizase fizic şi în comportament, dar în ochi, deşi trăia în mijlocul unor evenimente mondiale hotărâtoare, i se citea încă inocenţa copilăriei. Avea de pe acum 1, 80 m în înălţime şi un trup zvelt, cu o musculatură bine proporţionată, de care ar fi fost mândru orice tânăr de vârsta lui. Avea trăsăturile feţei mai definite, mai bărbăteşti şi semăna mai mult ca niciodată cu tatăl său. Judecând după ţinuta sa – smoching negru, cămaşă albă şi papion negru – cine nu-l cunoştea putea să îl ia cu uşurinţă drept un membru al corpului diplomatic.

Când baronul Heinrich von Dortmann sosi însoţit de fiica şi soţia lui, contele von Schmundt îi primi cu o efuziune surprinzătoare.

— O, Heinrich, dragul meu prieten, spuse el, scuturând mâna vecinului său, Ingrid şi cu mine suntem atât de încântaţi că aţi putut veni! Marion, Sabina, adăugă el, întorcând capul spre cele două femei.

— Îţi mulţumesc, Ernst, spuse baronul, surprins şi totodată încântat de primirea călduroasă pe care i-o făcea vecinul său de altfel glacial.

— Cred că a fost greu să-ţi rupi din timp tocmai acum, în toiul culesului.

— Ei, lasă, că se descurcă oamenii şi fără mine, răspunse râzând baronul.

— Unde este Ingrid? întrebă Marion, aruncând o privire în jur.

— Coboară imediat.

— A sosit deja prietenul nostru, doctorul? întrebă baronul.

Zâmbetul pieri de pe chipul contelui.

— Prieten? făcu el cu răceală.

— Da, doctorul Abrahams, prietenul nostru.

— Individul acela nu este prietenul *meu*, Heinrich, şi înţelept ar fi ca şi tu să pui capăt acestei prietenii nesăbuite.

— Cum poţi spune una ca asta, Ernst? L-ai invitat şi pe el, sper.

— Vorbeşte mai încet, Heinrich, zise contele. Nu, fireşte că nu l-am invitat.

— Dar cum e posibil aşa ceva? Aţi fost prieteni ani de zile.

— Lucrurile s-au schimbat, Heinrich. Ar fi cazul să te trezeşti şi tu la realitate.

— Bine, dar doctorul Abrahams este...

— Ascultă, Heinrich, îl întrerupse Schmundt, avem invitaţi din Berlin. Oameni importanţi. Câţiva dintre ei i-au făcut doctorului o *vizită*, să zic aşa. Nu ar fi înţelept din partea niciunuia dintre noi să mai aibă de a face cu el. Toate s-au schimbat, Heinrich. Toate prieteniile din trecut trebuie reconsiderate. Eu am făcut o alegere şi îţi sugerez să faci şi tu la fel, adăugă el, săgetându-şi vecinul de o viaţă cu o privire de gheaţă ce nu prevestea nimic bun. Dar să lăsăm asta acum, continuă Schmundt, zâmbind strâmb. Haideţi să petrecem. Poftiţi de beţi ceva, avem răcoritoare din belşug.

În timp ce contele se îndepărta, Marion aruncă o privire

îngrijorată spre soţul său. Bărbatul încercă să îi alunge temerile cu privire la doctor printr-un zâmbet. Dar zâmbea cu jumătate de inimă. Nu era prima dată când se aflau într-o astfel de situaţie, deşi în ultimii anii se străduiseră din răsputeri să evite cercurile sociale frecventate de persoanele cu acelaşi statut social şi financiar. Heinrich nu mai participase la un eveniment de acest tip de la petrecerea în aer liber organizată de fratele său la Berlin în urmă cu doi ani. Dacă ar fi putut, ar fi refuzat şi invitaţia la festivităţile din după-masa aceasta şi i-ar fi vizitat pe soţii Schmundt peste o zi sau două. După scurtul dialog avut cu stăpânul casei, baronul începu imediat să regrete că a venit şi să se întrebe neliniştit ce se va întâmpla cu prietenul său din sat.

Otto insistase ca Heinrich să fie prezent la petrecere.

— Vor fi invitaţi oameni influenţi. Nu s-ar cădea să te arăţi potrivnic Führerului. Astfel de lucruri nu trec neobservate, Heinrich. Trebuie să înveţi şi tu să ţii pasul cu vremurile.

Pe Heinrich von Dortmann nu îl interesa câtuşi de puţin să „ţină pasul cu vremurile”, cum se exprimase Otto, dar, de dragul fratelui său şi pentru că aceasta era prima invitaţie pe care o primise în ultimii ani familia sa din partea soţilor Schmundt, acceptase. În ultima vreme, îl neliniştea atitudinea contelui şi se ruga ca această invitaţie să indice topirea gheţii care se formase între familiile lor.

Înainta încet împreună cu soţia şi fiica sa, aruncând priviri spre cei din sală.

Totul este doar o faţadă, gândi el posomorât. Dincolo de pretinsa voioşie, de clinchetul paharelor, de râsete, de acordurile de vioară ce se auzeau din partea opusă a sălii, de zâmbete şi de şuete, firea sa sensibilă percepea clar svasticile prezente peste tot, discuţiile despre politică şi evenimente mondiale, zgomotul făcut de nazişti ce pocneau din călcâie şi strigau „*Heil Hitler*!”

Totul e o mascaradă, gândi el. Un spectacol în care

aparenţele acopereau esenţa. Fiecare se afla aici cu un anumit scop şi toţi încercau să ascundă corupţia şi falsitatea care domneau, de fapt, la nivel înalt. Era ca liniştea dinaintea furtunii. Deşi îi cunoştea pe mulţi dintre invitaţii sus-puşi şi i-ar fi făcut plăcere să schimbe din nou o vorbă cu câteva cunoştinţe, baronul simţea deja că atmosfera devine tot mai încordată.

— Mâine dis de dimineaţă, îi şopti el soţiei sale, mă duc în sat să văd ce face Aaron. Lucrurile nu par să stea prea bine.

— În sfârşit, Sabina! Cât te-am aşteptat să vii! exclamă Gustav, apropiindu-se de ei.

Avea în mână un nou pahar plin cu vin.

— Bine te-am găsit, Gustav, zise politicoasă tânăra.

— Hai să dansăm, spuse el, punându-şi mâna liberă pe braţul ei şi încercând să o tragă spre el. Ţi-am rezervat ţie primul dans!

— Abia am sosit, Gustav, se împotrivi Sabina, aruncând o privire disperată spre mama sa.

— Tocmai! Haide, Sabina. Ţi-am pregătit o surpriză pe mai târziu, dar acum vreau să dansezi cu mine.

Din locul în care se afla împreună cu tatăl său, Matthew văzuse familia Dortmann intrând pe uşă. În timp ce o studia pe Sabina, zări cu coada ochiului cum Gustav se îndepărtează brusc de Brigitte. Văzu că schimbă câteva cuvinte cu Sabina şi apoi o conduce spre ringul de dans din capătul opus al sălii, unde mai multe perechi dansau deja pe acordurile unui vals de Johann Strauss.

Se uita încă la ei când cineva îşi puse mâna pe braţul lui.

— Poate că *astăzi* voi reuşi să vă atrag într-o conversaţie, domnule McCallum, spuse Brigitte, aruncându-i un zâmbet irezistibil.

Matthew se întoarse spre ea, zâmbind oarecum fâstâcit.

— Acum, că verişoara mea nu este aici să vă acapareze, *cu siguranţă* că vă puteţi face puţin timp şi pentru mine, adăugă ea.

— Îmi pare sincer rău dacă v-am jignit. Nu am vrut nicidecum să fiu nepoliticos.

— Nu, doar că discuţiile despre fermă vi s-au părut mai interesante decât persoana mea, spuse bosumflată Brigitte.

— A, nici vorbă! râse Matthew.

În timp ce pălăvrăgea cu Brigitte, tânărul nu o pierdea din ochi pe Sabina.

Era surprins să constate că fata nu se schimbase mai deloc.

Totuşi, urmărind-o în continuare, realiză că, de fapt, Sabina se schimbase enorm.

Ce fiinţă fascinantă! Acum era copila pusă pe şotii cu care se plimbase călare şi în momentul imediat următor, o femeie în toată regula. Verdele pal al rochiei lungi pe care o purta era scos în evidenţă de florile multicolore care îi împodobeau talia şi părul bălai. Făptura ei emana prestanţă şi rafinament, în timp ce chipul îşi păstrase expresivitatea copilărească.

Zărindu-l pe fratele său, Otto se apropie. Cei doi bărbaţi îşi strânseră mâinile şi începură să sporovăiască despre una, despre alta.

Observându-i, Korsch se scuză faţă de Göring şi porni spre ei.

— Otto, dragul meu prieten! spuse el tot numai un zâmbet. Iar acesta să fie, cumva, fratele domniei tale?

— Da, răspunse Otto, incapabil să îşi mascheze pe de-a-ntregul nervozitatea. Vi-l prezint pe baronul Heinrich von Dortmann. Heinrich, dânsul este Herr... ăă... Herr Emil Korsch, din partea...

— Încântat de cunoştinţă, domnule baron, trânti repede Korsch. Otto mi-a spus că sunteţi vecini cu gazda petrecerii, adăugă el, înălţând uşor capul.

— Aşa este, Herr Korsch, spuse Heinrich pe un ton prietenos.

Agitaţia lui Otto şi broboanele de sudoare ce apăruseră pe fruntea acestuia păreau să indice faptul că se afla în faţa

unui om periculos. Totuşi, datorită încrederii sale în oameni, baronul nu se gândea niciodată la ce e mai rău atunci când făcea cunoştinţă cu cineva. Deşi vedea întotdeauna dincolo de aparenţe, încerca să acorde o şansă fiecărui individ – chiar şi celor care îl abordau cu gânduri ascunse.

— A dumneavoastră este moşia ce se întinde de cealaltă parte a drumului?

— Da.

— Nu am văzut arborat niciun steag când am trecut pe lângă casa dumneavoastră.

Baronul încuviinţă din cap.

— Să înţeleg, domnule baron, că nu sprijiniţi cauza nazistă? întrebă Korsch pe un ton uşor muşcător. De aceea nu arboraţi negrul şi roşul svasticii?

Schimonosindu-şi faţa în fel şi chip, Otto încerca din răsputeri să-i dea de înţeles fratelui său să aibă grijă ce spune. Din păcate, nu reuşi decât să dea impresia că îi intrase ceva în ochi.

— Mă tem că eu am alte convingeri, Herr Korsch, răspunse candid Heinrich.

Agentul nici măcar nu încercă să îşi ascundă surprinderea, îl săgetă pe baron cu o privire plină de subînţeles şi apoi dădu încet din cap. Otto era îngrozit de nesăbuinţa cu care vorbise fratele său şi de ceea ce ar mai putea să spună acesta, dar, dornic să îşi salveze propria piele, tăcu şi continuă să asculte oripilat cum idiotul de frate-său servea Gestapoului pe tavă o seamă de motive pentru care ar fi putut fi aruncaţi cu toţii la zdup!

— *Alte* convingeri? repetă încet agentul, de parcă nu-i venea să-şi creadă urechilor. Ce poate fi mai presus de supunerea faţă de Reich şi de conducătorul nostru?

— Îmi pare rău, Herr Korsch, spuse zâmbind baronul. Îmi iubesc ţara şi poporul. Dar Hitler nu este conducătorul *meu*. Eu am un alt domn.

— Şi care ar fi acesta, mă rog? întrebă Korsch zâmbind, surprins de răzvrătirea făţişă a baronului împotriva Reich-

ului.

— Domnul meu este Iisus Hristos, Herr Korsch.

Agentul zâmbi din nou, adoptând de această dată un aer superior, de parcă ar fi stat de vorbă cu un om slab de înger.

— Ei, dar suntem cu toţii buni creştini, zise el, făcând tot posibilul să ascundă repulsia pe care i-o provoca superioritatea obtuză afişată de habotnici precum interlocutorul său. A fi bun creştin nu înseamnă să nu fii credincios patriei tale. Chiar şi acest... *domn*, cum îl numiţi dumneavoastră – folosesc acest termen doar de dragul discuţiei – spunea că trebuie să i se dea Cezarului ceea ce este al Cezarului. Cu asta nu se poate să nu fiţi de acord.

— Herr Korsch, eu îl numesc aşa pentru că Iisus Hristos chiar *este* Domnul meu.

Auzind numele lui Iisus Hristos, Korsch îşi încleştă dinţii şi îşi strânse involuntar pumnii. Clocotea de ură. Totuşi, reuşi să îşi păstreze calmul aparent cât să continue conversaţia.

Văzând turnura înfiorătoare pe care o luase discuţia, Otto era pe punctul de a face atac de cord. Probabil că acum Korsch o să îi ceară o sumă dublă sau chiar triplă în schimbul tăcerii sale! Cum putea Heinrich să fie atât de tâmpit? Nu-şi dădea seama că individul ăsta cu faţa ciupită de vărsat avea scris mare pe fruntea-i unsuroasă „Gestapo”?!!

Încet-încet se îndepărtă tot mai mult de fratele său. Scruta în continuu sala, sperând să dea cu ochii de o cunoştinţă, să găsească un motiv credibil pentru a se retrage şi a-i lăsa pe cei doi să vorbească singuri.

În timp ce îşi rotea agitat privirea prin încăpere, ochii îi căzură pe Ingrid von Schmundt, care tocmai cobora graţioasă scara. Acesta era momentul pe care îl aşteptase atât de mult contesa! Femeia coborî treptele late cu un aer triumfător, în aplauzele câtorva invitaţi. Soţul său îi ieşi în întâmpinare, îi luă mâna, o sărută uşor pe obraz şi

împreună făcură înconjurul sălii, salutând din nou cunoscuţii, făcând cunoştinţă cu o parte dintre invitaţi, împărţind politeţuri în stânga şi-n dreapta.

Marion urmărea plină de compasiune pateticul spectacol, îndurerată să vadă femeia superficială în care se transformase vechea sa prietenă.

Într-un târziu se apropie de ea.

— Bine te-am găsit, Ingrid. Arăţi minunat în seara aceasta.

— Mulţumesc, Frau von Dortmann, răspunse contesa cu o vădită răceală, fără a catadicsi să-i arunce măcar un zâmbet arogant.

— Totul arată superb – florile, decoraţiile. Este o petrecere foarte elegantă.

— Mulţumesc de compliment, răspunse Ingrid, la fel de rece ca adineauri. Îţi sugerez să serveşti din aperitive. Au fost pregătite de cel mai bun maestru bucătar din Berlin. Iar acum, te rog să mă scuzi, adăugă ea, trebuie să mă ocup de restul oaspeţilor. Au venit mulţi oameni importanţi din capitală.

Spunând acestea, Ingrid se roti pe călcâie şi se îndepărtă, lăsând-o pe Marion singură în mijlocul sălii. Făcuse dinadins asta, pentru a-i da peste nas. *Şi mi-a reuşit*! îşi spuse ea satisfăcută, privind expresia de pe chipul lui Marion, apoi, cu un zâmbet trufaş, se îndreptă graţioasă spre un grup de soţii de ofiţeri îmbrăcate după ultima modă.

De fapt, comportamentul ei nu o rănise pe Marion, ci o îndurerase. După ce o urmări cu privirea preţ de câteva clipe, plină de milă, Frau von Dortmann se întoarse la soţul său.

Acesta continua să discute cu agentul Gestapo despre implicaţiile loialităţii spirituale faţă de Dumnezeu şi faţă de patrie.

— Da, spuse baronul. Cred din toată inima că trebuie să le dăm cezarilor tot ceea ce li se cuvine de drept.

— Cuvintele dumneavoastră pot fi interpretate în mai multe feluri, domnule baron.

— Mă străduiesc să fiu un bun fiu al patriei. Şi mă consider un cetăţean loial, spuse Dortmann. Una este loialitatea pe care o avem faţă de autorităţile civile, şi alta, loialitatea faţă de autoritatea supremă.

— Autoritatea supremă?

— Autoritatea supremă nu aparţine în mod legitim niciunui cezar şi niciunui alt om.

— Cum să nu? Conducătorul unei naţiuni poate pretinde în mod legitim tot ceea ce doreşte.

— Eu am folosit cuvântul „legitim” în sens spiritual, Herr Korsch. Mă refer la „legi” universale, inerente creaţiei prin voia Creatorului nostru. Domnul meu nu poate fi un simplu muritor. Eu nu pot să mă supun pe deplin decât Domnului şi Mântuitorului meu.

Va fi mai uşor decât mi-am imaginat, gândi Korsch, cu pumnii încă încleştaţi. Imbecilul ăsta îi servea toate informaţiile pe tavă! Ar putea să ceară să fie arestat numaidecât pe motiv că este nebun de legat! Nu trebuia decât să îşi păstreze cumpătul îndeajuns cât să scoată de la el informaţiile de care avea nevoie. Dar ce greu era!

Respiră adânc pentru a-şi potoli furia pe care i-o stârneau asemenea vorbe, apoi hotărî că nu avea rost să mai aştepte. Sosise momentul să treacă la subiect.

— Din moment ce vorbiţi atât de deschis despre credinţa dumneavoastră, spuse el după o scurtă pauză, fără îndoială că aţi auzit de un bărbat cu convingeri similare, care a petrecut o bună bucată de timp în această regiune.

Se opri şi se uită direct în ochii baronului. Heinrich von Dortmann se înşela amarnic dacă avea impresia că putea să-l ducă pe el de nas!

— Un tip pe nume *Bonhoeffer*, spuse el tărăgănat, ridicând ameninţător o sprânceană.

— Dietrich Bonhoeffer? întrebă baronul.

— Da, parcă aşa se numeşte, confirmă Korsch, aparent

candid.

— Da, îl cunosc pe Dietrich.

— Văd că îi spuneţi pe numele mic... Să înţeleg că sunteţi... *prieteni*?

— Îndrăznesc să spun că da. Nu suntem prieteni apropiaţi, dar i-am ascultat câteva cuvântări şi l-am vizitat de câteva ori atunci când seminarul pe care îl conducea îşi desfăşura activitatea în apropiere de Stettin.

— Vă referiţi probabil la seminarul din Finkenwalde.

Baronul încuviinţă din cap.

— Domnule baron, poate că nu ştiaţi, dar acela era un seminar clandestin. Ar fi putut fi periculos să fiţi văzut acolo. Dacă această informaţie ar ajunge la urechea cui nu trebuie...

Nu duse fraza până la capăt, dar ameninţarea era cât se poate de clară.

— Hm, nu ştiam că seminarul funcţiona în mod ilegal, spuse baronul. Tot ce ştiu este că la un moment dat a fost închis de către autorităţi.

Începea în sfârşit să înţeleagă că întrebările bărbatului nu erau nici întâmplătoare şi nici inofensive. *Poate că am spus deja prea multe*, gândi el. Trebuia să fie mai precaut, chiar dacă întreaga sa fiinţă se răzvrătea la gândul că trebuie să mintă. Nu se temea pentru sine, dar nu voia să pericliteze siguranţa celorlalţi.

— L-aţi văzut cumva recent pe prietenul dumneavoastră? întrebă Korsch cu o aparentă nonşalanţă, punând în sfârşit punctul pe „i”.

— Drept să vă spun, nu l-am mai văzut de multă vreme, răspunse baronul, uşurat că nu trebuie să mintă.

— Când l-aţi văzut ultima dată?

— Staţi să mă gândesc... A, da, când s-a închis seminarul din Finkenwalde. Să tot fie un an şi jumătate de atunci.

— Şi de atunci nu v-aţi mai întâlnit cu el?

— Nu.

— Şi nici nu aţi mai primit veşti de la el?

— Nu... De fapt, staţi puţin... Am mai avut o întrevedere scurtă anul trecut, în februarie. Uitasem de asta. Era în drum spre sud.

— Unde anume se ducea în sud?

— La Göttingen, dacă nu mă înşel.

— Da, ştiu de călătoria aceea, spuse plin de ciudă Korsch.

Acea pistă era moartă de un an şi jumătate!

— Şi de atunci nu mai ştiţi nimic de el?

— Absolut nimic.

— Dacă sunteţi prieteni, cum se poate să nu ştiţi unde se află în momentul de faţă?! întrebă Korsch pe un ton cam prea tăios, cât pe ce să îşi dea arama pe faţă. Mă scuzaţi, domnule baron, se grăbi el să adauge pe un ton mieros, încercând să îşi dreagă greşeala, doar că mi se pare ciudat. Dar sunt sigur că există o explicaţie logică.

— Sunt un admirator al pastorului Bonhoeffer, spuse Heinrich. I-am ascultat seminariile şi i-am citit tratatele despre Scripturi, dar nu am purtat niciodată o corespondenţă personală cu dânsul.

— Şi ce părere aveţi despre înclinaţiile sale politice?

— Nu am urmărit niciodată activitatea sa politică – asta dacă are vreuna – şi nu ştiu unde se află în prezent. Nu l-am văzut şi nu am primit veşti de la el de peste un an. Drept să vă spun, Herr Korsch, adăugă el, râzând autoironic, eu nu sunt deloc la curent cu politica.

Korsch îl asculta plin de suspiciune şi de iritare. Deşi firea şi formarea profesională îl îndemnau să nu creadă o iotă din ceea ce zice baronul, îşi dădu seama cu năduf că acesta spunea probabil adevărul.

Bărbatul din faţa lui nu părea capabil să mintă nici chiar pentru a-şi salva propria piele şi, în mod ciudat, acest lucru îl făcea să îl deteste şi mai tare.

45
Prietenie reînnoită

După ce dansă cu Gustav două valsuri înfiorător de lungi, Sabina se scuză şi se refugie lângă mama sa. Băiatul cu care copilărise se transformase într-un tip atât de infatuat, încât aproape că nu-l mai recunoştea. *Cum de-am putut fi vreodată prieteni*? se întrebă ea. Acum, ideea de a se căsători cu el i se părea de-a dreptul absurdă.

Of, *ce situaţie penibilă*, îşi spuse Sabina. În momentul acela nu voia decât să plece acasă!

Aceleaşi gânduri treceau şi prin mintea lui Marion în ceea ce o privea pe Ingrid. Atât mama, cât şi fiica se posomorâră.

De ce nu se împăca Gustav cu ideea că, deşi au fost apropiaţi în copilărie, acele vremuri erau de mult trecute?

În timp ce asculta vorbele încurajatoare ale mamei sale, Sabina îl zări pe Matthew McCallum şi faţa i se lumină imediat. Ce bucuroasă era să îl vadă! Chiar nu se aşteptase să îi tresară atât de tare inima la vederea lui. Matthew arăta mult mai matur; ce mai, arăta ca un bărbat în toată regula! Iar expresia de pe chipul lui o făcu să înţeleagă fără urmă de îndoială că puteau să reia lucrurile de unde le lăsaseră în urmă cu un an şi jumătate. Parcă fusese ieri.

— Bună ziua, Frau von Dortmann. Salut, Sabina, spuse Matthew, apropiindu-se de ele. Mă bucur extrem de mult să vă revăd.

— Aşteptăm cu nerăbdare să ne calci din nou pragul.

— Mulţumesc, Frau von Dortmann, sunteţi foarte amabilă, spuse Matthew, după care se întoarse spre Sabina. Abia aşteptam să te salut, dar ai fost cam ocupată până acum, adăugă el, arătând spre ringul de dans.

Sabina se înroşi până în vârful urechilor.

— Mda, înţeleg ce vrei să spui...

— Cine este tipul?

— Vecinul nostru, fiul contelui von Schmundt. Dar aş prefera să nu vorbim despre el. Am copilărit împreună, atâta tot.

— Vrei să... ăă... Vrei să dansezi? întrebă Matthew fâstâcit, redevenind parcă preţ de o clipă adolescentul de odinioară.

Sabina zâmbi.

— Mi-ar face mare plăcere, spuse ea, răsuflând uşurată la gândul că, fiind cu Matthew, Gustav nu o va mai putea invita la dans.

Cei doi tineri se îndreptară spre ring şi începură să danseze pe acordurile melodioase ale valsului *Geschichten aus dettt Wiencrwald* de Johann Strauss. Fiind atât de aproape unul de altul, îmbrăcaţi conform codului vestimentar impus de un eveniment de o asemenea ţinută – el, în smoching, ea, în rochie lungă – brusc amândoi părură să realizeze, deşi niciunul dintre ei nu ar fi spus-o cu voce tare, că între ei nu curgea doar energia copilăroasă a prieteniei de care se bucuraseră în urmă cu doi ani. Fiecare era atât de fericit că îl revede pe celălalt, încât acel mediu artificial începu să pară sufocant. Ar fi fost minunat să fie undeva afară, în aer liber. Totuşi, faptul că erau din nou împreună era de ajuns. Dintr-odată, amândurora li se făcu extrem de cald.

— Nu mi-ai mai scris de mult, spuse Sabina.

— Mda, ştiu şi îmi pare rău. Ar fi trebuit să îţi scriu mai des.

— Şi eu la fel.

— Nu sunt cine ştie ce dansator, se scuză Matthew.

— Ei, aş! După părerea mea, dansezi chiar foarte bine.

— La fel de bine ca vecinul tău?

— Ei bine, la drept vorbind, Gustav este un dansator desăvârşit. Dar eu prefer să fiu cu tine.

— Arăţi foarte bine astăzi, spuse Matthew. Aproape că nu te-am recunoscut.

Zâmbi mânzeşte şi adăugă aproape imediat:

— De fapt, mint. Te-am recunoscut din clipa în care te-am văzut. Adevărul este că ţi-am căutat chipul în mulţime încă de când am sosit. Adică... vreau să spun că te-ai maturizat şi... of, Doamne, nici nu ştiu! Pur şi simplu eşti drăguţă, atâta tot.

— Îţi mulţumesc pentru compliment, zise Sabina râzând.

Ce plăcut este să fii în compania unei persoane neprefăcute, care nu încearcă să te impresioneze, gândi ea.

— Nici tu nu arăţi rău deloc, îi spuse ea voioasă. Parcă şi văd că în curând ai să reprezinţi şi tu Statele Unite undeva peste hotare!

— Aş vrea eu! oftă Matthew. Dar drept să spun, în momentul acesta aş prefera să fiu altundeva, îmbrăcat în nişte haine mai comode.

— Într-o grădină, de pildă?

— Exact! Sau pe şa.

— Gonind călare printr-o pădure de pini!

— Oriunde, dar nu îmbrăcat în smoching! gemu Matthew.

— Diplomaţilor ar trebui să le placă smochingurile.

— Ei bine, diplomatul din faţa ta le urăşte.

— Hai să ne gândim şi la alte locuri. Ce-ai zice de o tainiţă? sugeră Sabina pe un ton jucăuş.

— Ar fi perfect! Şi, ia spune, a *reuşit* tatăl tău să găsească în cele din urmă tainiţa?

Sabina izbucni în râs.

N-am auzit în viaţa mea un râs mai frumos, gândi Matthew.

— Nu, n-a găsit-o, dar nu se dă bătut.

— Mi-ai promis că la următoarea mea vizită voi afla vechea legendă a casei. Aproape că mi-a ieşit din minte lucrul ăsta.

— Ei bine, vreau să afli întreaga legendă, de la un capăt la altul! Cât timp puteţi sta la noi de data aceasta?

— Habar n-am. Cred că vreo două-trei zile.

Dansând, se relaxară amândoi atât de tare, încât

aproape că nu observară când se opri muzica. O altă piesă începu şi Matthew o luă din nou în braţe.

— O, *Morgenblätter*, este unul dintre valsurile mele preferate! exclamă Sabina.

La un moment dat, se treziră cumva în apropiere de Gustav, care îşi conducea partenera de dans – nimeni alta decât Brigitte, verişoara Sabinei – cam haotic pe ringul de dans.

— O, iat-o şi pe verişoara mea de la ţară! făcu Brigitte râzând sarcastic.

Sabina se strădui să ignore comentariul răutăcios.

— Draga mea, îşi mustră Gustav în gura mare partenera de dans, te rog să nu vorbeşti urât de viitoarea mea soţie.

Matthew văzu cum Sabina se face roşie la faţă. Era clar că nu se înroşise de fâstâceală, ci de furie. Ochii fetei aruncau flăcări.

Cum de a putut spune aşa ceva... *de faţă cu Matthew*... *de faţă cu toţi cei prezenţi aici*? se întrebă Sabina, spumegând de furie.

Matthew încercă să o conducă departe de cei doi, dar aceştia se ţinură scai de ei. Dinspre Gustav venea un puternic damf de vin.

— Chiar că nu ştiu ce vezi la ea, Gustav. E doar o ingenuă de la ţară.

— Poate că ai dreptate, Brigitte, spuse Gustav, oftând şi ducându-şi teatral mâna la piept, dar ce pot să fac? înţelegerea s-a făcut pe vremea când eram copii şi tinerica asta e nebună după mine.

Sabina simţi că explodează. *Cum îndrăzneşte să spună una ca asta*?!

Văzându-i expresia, Matthew se opri, o luă de mână şi o trase deoparte. Sabina îl urmă, continuând să fiarbă de furie şi indignare.

În spatele ei se auzi vocea lui Gustav.

— Deşi poate că va trebui să *îmi* reconsider angajamentul luat faţă de ea, răcni el, *dacă* se

încăpăţânează să se înhaite cu inamicii americani ai Reich-ului. Ha, ha, ha!

Râsul lui indus de vin fu urmat de cel al lui Brigitte şi cei doi o luară voioşi în paşi de dans în direcţia opusă. Matthew şi Sabina ieşiră afară prin una dintre uşile laterale. La auzul vorbelor lui Gustav, şi Matthew fierbea acum de furie.

— Ce-a fost asta? întrebă el. Este adevărat ce a spus despre voi doi?

— Bineînţeles că nu este adevărat! exclamă înfierbântată Sabina.

— Nu sunteţi logodiţi?

— Nici vorbă! Mamele noastre obişnuiau să vorbească în glumă despre o posibilă căsătorie pe vremea când eram mici şi lui Gustav îi face plăcere să mă şicaneze cu asta.

— Pare, într-adevăr, cam necioplit.

— O, de-ar fi doar asta!...

— Ce vrei să spui? întrebă Matthew, simţind brusc nevoia să o ocrotească.

— Of, nici nu ştiu ce să zic... în ultimii ani a devenit... cam ciudat. Felul în care mă priveşte îmi dă fiori. Apare în faţa casei noastre la ore din cele mai nepotrivite şi de multe ori doar stă acolo fără să sune la uşă.

— Sună într-adevăr cam deplasat.

— Uneori chiar am senzaţia că mă urmăreşte.

— Din fericire, camera ta nu dă spre vila lor. În felul acesta, nu are cum să te vadă nici măcar dacă ar folosi un binoclu.

— Uneori Gustav pur şi simplu mă bagă în sperieţi. Nu aş coborî niciodată în pivniţa casei noastre cu *el*!

46
Răbufnirea

Urmă încă un vals, apoi muzica se opri şi se auzi vocea poruncitoare a contesei von Schmundt, care cerea să se facă linişte. Într-un târziu zarva se potoli.

— *Meine Damen und Herren*... *bitte*... începu ea. Aceasta este o zi foarte specială pentru noi... ziua în care fiul meu împlineşte douăzeci de ani...

Matthew şi Sabina se întorseseră înăuntru şi stăteau acum nu foarte departe de contesă, ascultând discursul ei matern şi oarecum patetic.

Gustav stătea cuminte lângă maică-sa, prea îmbibat cu alcool pentru a se simţi jenat de faptul că femeia – care nu înţelegea că zilele ei de glorie trecuseră de mult – se dădea în spectacol. Stătea drept, atât cât putea sta un om turmentat, ascultând cu zâmbetul pe buze cum îl ridică maică-sa în slăvi.

— Aşadar, dragi prieteni, vă mulţumesc că aţi venit să sărbătoriţi alături de noi şi vă invit să îi cântăm „La mulţi ani!” minunatului meu fiu!

Se auziră urale, cele mai zgomotoase venind din partea unor prieteni zurbagii de-ai lui Gustav, şi lumea începu să cânte:

Viel Glück un viel Segen Auf all Deinen Wegen.

Gesundheit und Frohsinn Sei auch mit dabei.

După ce terminară de cântat, contele von Schmundt ieşi din mulţime şi se apropie de soţia sa. Era clar că nici lui nu-i displăcea defel să fie în centrul atenţiei.

— Aş vrea să rostesc şi eu câteva cuvinte, începu el. După cum ştiţi, gloriosul Reich al scumpului nostru Führer are ca scop menţinerea păcii în Europa. În acest sens, vă anunţ cu satisfacţie şi mândrie că, peste doar două săptămâni, fiul şi moştenitorul meu, Gustav, pe care îl sărbătorim astăzi, se va înrola în Armata aeriană germană!

Încă un rând de urale şi aplauze.

Cu un aer plin de importanţă şi rânjind cu gura până la urechi, Gustav îşi înclină teatral capul, apoi şi-l înălţă, nu fără oarecare efort, ridică o mână în aer şi răcni, cu acelaşi rânjet tâmp de om beat, „*Heil Hitler*!”

După ce se făcu din nou linişte în sală, Gustav continuă:

— Iar acum este rândul meu. Trebuie să fac şi eu un anunţ, dar înainte de toate, un toast!

Ridică paharul pe care îl ţinea încă strâns în mâna stângă şi rămase mai mult timp cu braţul ridicat, fără să spună nimic. Mulţimea aştepta, curioasă să vadă ce va urma.

— Să închinăm paharul... în cinstea mea! spuse el în cele din urmă şi chicotind, îşi duse paharul la buze şi îl goli dintr-o singură înghiţitură.

— Să trăieşti! strigă cineva.

— Trăiască Gustav! se auzi o altă voce.

— Trăiască viitorul erou al văzduhului!

— Să închinăm paharul pentru *Luftwaffei* se auzi o voce răguşită.

Era clar că nu doar Gustav exagerase cu băutura în seara aceea.

După ce uralele se domoliră, Gustav luă din nou cuvântul.

— Iar acum a sosit momentul să fac anunţul, bolborosi el, îndreptându-se spre o masă din apropiere, decorată cu o multitudine de buchete şi aranjamente florale.

Întinse mâna spre un buchet şi scoase din mijlocul lui un fir de trandafir cu coadă lungă şi petale perfect formate, de un roşu aprins, apoi se întoarse, dar în loc să se oprească lângă maică-sa, înaintă târşâit, rânjind în continuare cu gura până la urechi.

Brusc, Sabina realiză cu oroare că venea direct spre ea!

Dacă ar fi ghicit mai repede intenţia lui mârşavă, Matthew ar fi găsit o cale de a o duce pe Sabina departe de locul acela. Dar în momentul în care înţelese ce se

întâmplă, era prea târziu. Gustav se proţăpise deja înaintea lor şi toate privirile celor din sală erau îndreptate spre el.

— De ziua mea, vreau să mai fac încă un toast, declară el cu înflăcărare.

Sabina amuţi de groază şi de furie. Ştia că se referă la ea. O aţintea cu o privire sfredelitoare.

— În cinstea unei tinere fiice ale Pomeraniei, o tânără foarte specială pentru mine, declamă el.

Deşi părea serios, Sabina ştia că îşi bate joc de ea.

—... singura mea iubire din copilărie şi până în prezent.

Ezită o clipă, apoi îi întinse trandafirul.

— Fie ca acest trandafir, draga mea Sabina, să pecetluiască unirea domeniilor noastre.

Se opri o secundă, pentru a spori efectul teatral, apoi adăugă:

— După cum ştii... *cu cât este mai aprins roşul florii*, *cu atât este mai adâncă iubirea*.

Ştiind ce simbolizează trandafirul roşu şi semnificaţia unui asemenea gest, femeile din audienţă scoaseră un murmur de uimire.

Contesa nu ştia ce să creadă. Marion şi Heinrich, aflaţi într-un colţ îndepărtat al sălii, realizară prea târziu că fiica lor este pusă într-o situaţie înfiorătoare. Dacă ar fi intervenit acum, ar fi agravat şi mai mult lucrurile. Emil Korsch urmărea cu desfătare fiecare mişcare a lui Gustav, gândindu-se la numeroasele avantaje în urma unei asemenea uniuni.

Furioasă şi umilită de aroganţa, cruzimea şi impertinenţa lui, Sabina rămase împietrită, făcând feţe-feţe.

Beat cum era, Gustav avu nevoie de câteva secunde pentru a înţelege că, deşi intenţia lui fusese de a o umili pe Sabina, el avea să se facă de râs dacă fata îl refuza. Mânia, indusă de alcool la fel de uşor ca buna dispoziţie, începu să clocotească în el şi firea sa egocentrică îşi spuse imediat cuvântul.

— Ia trandafirul, Sabina, spuse el pe un ton imperativ.

Sabina nu făcu niciun gest.

— Ia trandafirul, dacă-ţi spun!

Toată lumea aştepta cu sufletul la gură reacţia fetei.

Gustav făcu un pas în faţă şi încercă să îi vâre trandafirul în mână. Văzând că Sabina nu face nicio mişcare, îi luă mâna şi, împreună cu trandafirul, o duse la buze şi încercă să o sărute. Tânăra încercă să îşi tragă mâna, dar el i-o strânse şi mai tare.

— Vino, Sabina, spuse el, încercând să facă haz de refuzul ei. Hai să dansăm în faţa invitaţilor tatei. Încă un vals! strigă el peste umăr ansamblului muzical, dând să o conducă pe Sabina pe ringul de dans.

Se lăsase o tăcere de mormânt. Până şi muzicienii priveau cu gurile căscate drama tensionată ce li se desfăşura în faţa ochilor.

În cele din urmă, Sabina îşi veni în fire şi, cu o mişcare puternică şi hotărâtă, îşi eliberă mâna. Trandafirul căzu pe parchet.

Matthew o luă imediat de mână şi se îndepărtă cu ea, croindu-şi drum prin mulţime. Nu apucară să facă nici doi paşi, că Gustav îi ajunse din urmă şi îşi puse mâna pe umărul lui Matthew, împiedicându-l să înainteze.

— *Opreşte-te*, *ame*... Nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala, porcule! strigă Gustav. Sabina e a mea!

Sabina se răsuci pe călcâie.

— Poftim?! Cum îndrăzneşti să spui că sunt *à* ta?! Şi cum îţi permiţi să vorbeşti aşa cu prietenul meu?! exclamă ea furibundă şi pleosc! îi trase o palmă zdravănă, lăsându-i urme roşii pe obraz.

Înjosit astfel în faţa întregii audienţe, Gustav simţi că se aprinde în el o mânie turbată.

O înşfăcă de braţ şi o trase brutal spre el.

— Ba ai să dansezi cu mine, Sabina! mârâi el. Şi mai târziu vei plăti pentru greşeala ta!

Strânsoarea o făcu pe fată să ţipe de durere.

Matthew, care era lângă ea, sări imediat să o salveze

din mâinile atacatorului ei beat şi necioplit, deşi Gustav era cu cel puţin 5 cm mai înalt decât el.

— Uite ce e, Herr von Schmundt, spuse el, încercând să îşi păstreze calmul, lucrurile au ajuns prea departe. Sabina şi cu mine ne vom retrage, iar dumneata vei putea petrece în continuare alături de ceilalţi invitaţi.

Dar, în starea avansată de ebrietate în care se afla Gustav, cuvintele calme ale americanului nu constituiau cel mai bun unguent pentru orgoliul său rănit, aşa că niciuna, nici două, Matthew se trezi cu un pumn în maxilar. Ameţit de lovitură, tânărul american făcu câţiva paşi împleticiţi în spate. Deşi avea o fire paşnică, instinctul său bărbătesc de autoapărare ieşi imediat la iveală. Îşi scutură capul pentru a-şi limpezi creierul, apoi, fără a-şi da prea bine seama ce face, se năpusti spre adversarul său şi îi aplică o lovitură stângace de pumn în maxilarul stâng.

Gustav nu se aşteptase la o ripostă, astfel încât lovitura îl luă pe nepregătite. Din păcate, însă, aceasta nu fusese îndeajuns de puternică pentru a goni demonul mâniei din fiinţa lui.

Cu ochii scăpărând, Gustav tăbărî asupra lui Matthew şi începu să îi care la pumni. Tânărul american, care nu luase niciodată parte la o bătaie, nu avea nicio şansă. O lovitură în stomac îi tăie respiraţia şi îl făcu să se chircească de durere. După ce Gustav îi mai trase doi pumni în cap şi unul puternic în faţă, Matthew se dezechilibră şi căzu la pământ.

— Să-ţi fie învăţătură de minte, câine ce eşti! urlă Gustav cu pumnii strânşi, gata să mai dea în el. Pleci când îţi dau eu voie, ai înţeles? Oricum, n-avem nevoie de alde americani pe-aici. Sunteţi toţi nişte lepădături, la fel ca evreii!

Sabina îngenunche lângă Matthew.

— Ha, ha! hohoti Gustav. Uitaţi-vă la ea! Nu-i decât o desfrânată care simpatizează cu evreii şi cu americanii. Ce-oi fi văzut eu la scorpia asta mică? îţi faci ţara de ruşine, nemernico! Şi tu, şi taică-tău, sunteţi cu toţii o adunătură

de trădători!

Nemaiputând sta cu mâinile încrucişate, Thaddeus McCallum şi baronul von Dortmann se apropiară în grabă de locul încăierării şi îl ajutară pe Matthew să se ridice în picioare. Tatăl său îi tamponă cu o batistă nările sângerânde, iar Sabina, rana însângerată de sub ureche.

Între timp, Gustav continua să îi înjure pe americani şi să scandeze sloganuri naţionaliste. Tatăl său apăru în cele din urmă lângă el şi încercă să îl calmeze. Ceilalţi invitaţi priveau drama în tăcere, iar majoritatea diplomaţilor străini se întrebau dacă incidentul la care fuseseră martori nu era cumva o avanpremieră în miniatură a ceea ce avea să se întâmple pe plan mondial.

Marion se apropie de Ingrid şi, cu vorbe blânde, încercă să îi mulţumească, să îi ureze numai bine şi să îşi ia la revedere – din moment ce era clar că sosise momentul ca familia ei să se retragă.

Contesa, însă, ripostă violent, acuzând-o că fiica ei îngâmfată şi prost crescută a stricat petrecerea ei şi a fiului ei, apoi îi întoarse spatele şi se îndepărtă. Marion rămase cu ochii înlăcrimaţi, întrebându-se cum este posibil ca o persoană să se transforme într-o asemenea măsură.

47
O *discuţie despre mânie*

Sabina îşi simţea sufletul atât de greu, încât parcă nici *Der Frühlingsgarten* nu avea efectul scontat.

Se plimba de aproape o oră pe aleile şi potecile grădinii, urmând itinerarul care reuşea de fiecare dată să o binedispună şi chiar culesese un buchet de trandafiri pentru mama ei, dar nimic din toate acestea nu putuse să îi alunge indignarea şi mânia. Astăzi nici pasul, nici inima nu-i erau uşoare şi, oricât se străduia, nu putea să se calmeze.

După ce se întorsese de pe câmp, la micul dejun, baronul observase imediat starea fiicei sale, dar nu spusese nimic. Ştia că pentru vindecarea sufletească este nevoie de timp şi nu voia să zorească influenţele tămăduitoare pe care le-ar putea aduce suflul Duhului Sfânt.

Secerişul era în toi şi el trebuia să fie prezent pe câmp. Trebuia să discute cu Sabina. Avea multe de rezolvat, dar înainte de toate, trebuia să facă un drum până în sat. Îl îngrijora situaţia doctorului Abrahams.

Se întoarse pe la ora 10 şi o căută pe Marion să o pună la curent cu ceea ce aflase. Apoi luă toiagul său preferat, traversă cu paşi iuţi curtea, coborî treptele, trecu pe lângă bătrânul stejar şi îşi continuă drumul spre câmpul de mai jos. După ce verifică stadiul de recoltare pe unul dintre lanurile de grâu, trecu podul peste pârâu, o luă cotit spre dreapta şi intră *in Der Frühlingsgarten* printr-o deschizătură îngustă din înaltele şi luxuriantele tufe verzi de gard viu. Intrarea dinspre vale era atât de bine mascată, încât putea fi uşor trecută cu vederea de cei care nu ştiau de existenţa ei.

Nu ştia unde se află fiica sa. Poate că Sabina se întorsese deja în casă. *Nu contează*, îşi zise el. Va da oricum o raită prin grădină şi va vedea ce se întâmplă. Nu îi stătea în caracter să deschidă un dialog în mod forţat. Suflul divin

din propriul său suflet şi tăcuta comuniune cu Cel de Sus prin rugăciune, făceau ca Heinrich von Dortmann să fie mereu atent şi gata să împlinească voia Lui.

Mergea fără să se grăbească, bucurându-se de aerul cald şi de miresmele fermei, îndepărtând cu vârful toiagului pietrele mai mari de pe potecă, tăind bobocii ofiliţi ai florilor, rupând rămurelele uscate ale arborilor decorativi. Tânjea să participe la seceriş cot la cot cu oamenii săi. Dar putea să o facă şi mai târziu, mai erau multe lanuri de recoltat. Acum prioritatea era alta. Responsabilitatea lui primordială în viaţă era să îngrijească sufletul tânăr şi etern al fiicei sale.

Auzindu-i paşii pe potecă, Sabina, care era în grădina de trandafiri, îi ieşi în întâmpinare.

Se întâlniră într-una dintre porţiunile însorite ale grădinii, unde, datorită protecţiei de intemperii, baronul putuse să planteze o serie de plante mediteraneene.

— Ce faci, papa?

— Savurez această zi minunată, draga mea. Tu nu?

— Încerc, dar mă tem că nici măcar trandafirii nu au reuşit să îmi lumineze ziua.

— Eşti încă supărată din cauza celor întâmplate ieri? întrebă baronul, oprindu-se din mers.

Îşi aşeză toiagul pe potecă, îngenunche lângă o superbă tufă de Euphorbia (coroana lui Hristos) şi începu să răscolească uşor cu degetele pământul din jurul plantei. Plantase un butaş cu ani în urmă şi acum nu mai putea de dragul floricelelor portocalii ale coroanei de spini.

— În curând are să înflorească din nou, zise el, continuând să fărâmiţeze pământul şi să smulgă buruienile din jur.

— Aşa e, papa, dar planta aceasta are spini atât de lungi şi de ascuţiţi, încât nu mă simt deloc atrasă de florile ei.

Baronul rămase o clipă cu privirea pierdută în zare, gândindu-se dacă vorbele simple ale fiicei sale nu reflectau cumva un mesaj mai profund.

Îşi continuară drumul printre straturile de pătrunjel, ocoliră măslinii şi smochinii pitici – plantaţi, simbolic, unii lângă alţii – şi, urcând dealul, ajunseră la un mic umbrar cu diferite soiuri de viţă de vie. Baronul se opri şi tăie lăstarii şi cârceii de prisos.

Acest umbrar şi grădina de trandafiri erau locurile lui preferate din *Der Frühlingsgarten*. Aici, fiecare plantă avea o semnificaţie specială. Trecu împreună cu Sabina pe lângă banca pe care o aşezase aici special pentru el şi pentru soţia sa. Când venea singur, se ducea în grădina de trandafiri. Când venea împreună cu Marion, veneau aici. Pe întreaga moşie nu se afla un alt loc care să însemne atât de mult pentru cei doi soţi şi asta mai ales deoarece el le amintea de Domnul lor Iisus Hristos şi de pământul care L-a hrănit în timpul scurtei Sale fiinţări printre oameni.

Lăsară în urmă umbrarul şi îşi continuară încet drumul în sus, pe deal. Baronul ştia că Sabina este îngândurată şi nu avea de gând să o zorească. Îi va vorbi când se va simţi pregătită.

— Da, încă sunt supărată! trânti Sabina ca din senin după vreo două minute. Nu crezi că sunt îndreptăţită? adăugă ea pe un ton tăios şi tensionat, ca şi cum furia ce clocotea în adâncul ei ar fi fost îndreptată împotriva tatălui său.

Baronul nu răspunse imediat şi nici nu se opri din mers.

— Ai avut tot dreptul să fii mânioasă, spuse el într-un târziu. Chiar şi eu m-am înfuriat când am văzut felul în care s-a comportat Gustav cu tine şi cu Matthew.

— Dacă am fost îndreptăţită, de ce mă simt acum atât de bulversată?

— Poate pentru că încă nu ţi-a trecut mânia.

— Cum să-mi treacă, papa, după ceea ce a făcut Gustav?

— Greşelile altora nu ne scutesc de responsabilitate, Sabina. Chiar dacă Gustav a greşit faţă de tine, tu ai responsabilitatea să faci ceea ce spune Hristos că trebuie

să facem.

— Şi anume?

— Să ierţi.

— Înţeleg...

— Noi avem răspunderea să iertăm greşeala lui Gustav, fie ea cât de mare. Avem privilegiul de a lăsa Duhul lui Hristos să curgă prin noi. Iar acest privilegiu este mult mai important decât orice motiv de mânie.

Sabina rămase mult timp îngândurată.

— Ştiu că ai dreptate, spuse ea într-un târziu. Doar că... adăugă ea stânjenită, atunci când trebuie să iertăm pe cineva este ca şi cum am admite că noi am greşit – ca şi cum i-aş da dreptate lui Gustav – şi asta nu e niciodată plăcut.

— Ei bine, adevărul este că tu chiar greşeşti dacă te laşi stăpânită în continuare de mânie. Mânia care mocneşte încă în adâncul tău îţi face mai mult rău ţie decât îi face lui Gustav. Şi Dumnezeu ştie asta. Nu îi cerem noi, oare, să ne ierte nouă păcatele noastre precum iertăm şi noi greşiţilor noştri? Acestea nu sunt vorbe goale, Sabina, ci o reţetă indispensabilă pentru sănătatea ta spirituală.

Sabina îşi întoarse privirea în altă parte.

Rămaseră tăcuţi preţ de două-trei minute. Baronul continuă să îşi plimbe liniştit privirea prin grădină, ştiind că fiica sa vorbeşte cu adevăratul ei Tată, cu Tatăl amândurora. Faptul că fata începea să se încreadă tot mai mult în Tatăl ei ceresc îl umplea de bucurie, la fel cum avea să îl umple fiecare pas făcut de ea spre a schimba dependenţa *faţă de el* cu credinţa *în Dumnezeu*. El se ruga, aidoma lui Ioan Botezătorul, ca orice adevăr pe care l-ar putea împărtăşi fiicei sale şi altora să îi facă pe aceştia să se întoarcă nu spre el, ci spre Mântuitor.

Când aruncă o privire spre Sabina, văzu o lacrimă prelingându-se sub pleoapele ei închise.

După un minut, Sabina deschise ochii. Totuşi, timp de alte cinci minute niciunul dintre ei nu scoase un cuvânt.

— Îţi mulţumesc, papa, spuse ea suspinând în cele din urmă.

— Te transformi într-o femeie minunată, Sabina, zise baronul, începi să priveşti în tine prin prisma Psalmilor 51 şi 139.

— Papa, eşti bun să îmi reciţi încă o dată versetele?

— „*Zideşte în mine o inimă curată*, *Dumnezeule*, *pune în mine un duh nou şi statornic*! *Cercetează-mă*, *Dumnezeule*, *şi cunoaşte-mi inima*! *încearcă-mă şi cunoaşte-mi gândurile*! *Vezi dacă sunt pe o cale rea*, *şi du-mă pe calea veşniciei*!”

— Ştiu aceste versete pe dinafară, dar nu mă satur niciodată să le aud spuse de tine.

— Este nevoie de maturitate spirituală pentru a putea rosti aceste rugăciuni cu sinceritate şi umilinţă, pentru a putea răspunde cu smerenia cuvenită atunci când Dumnezeu ne dezvăluie petele negre pe care le avem cu toţii pe suflet. Am fost necruţător cu tine, copila mea, iar tu nu ai spus un cuvânt în apărarea ta. În momentul în care inima ta a recunoscut adevărul, te-ai întors spre Dumnezeu şi L-ai rugat să te ierte şi să te tămăduiască. Maturizarea spirituală este un proces continuu de curăţare sufletească. Sunt mândru de tine, Sabina. Eşti cu adevărat o fiică a Domnului.

— Îţi mulţumesc, papa, dar în momentul acesta simt că nu merit niciun cuvânt de laudă. Îmi dau seama cât de mult am greşit păstrând mânia în suflet. Mi-e ruşine de comportamentul meu. Tu nu aşa m-ai educat.

Se lăsă din nou tăcerea.

— Mai am o întrebare, spuse în cele din urmă Sabina.

— Să auzim.

— Ce se întâmplă cu cei ce fac răul? Cu naziştii, de pildă, care îi prigonesc pe copiii lui Dumnezeu. Pe ei suntem îndreptăţiţi să ne mâniem?

Dortmann oftă adânc. Întrebarea fiicei sale îi aduse în minte alte zeci de întrebări, la care încercase să găsească

răspunsuri împreună cu membrii frăţiei.

— Ah, draga mea, spuse el cu o voce tristă şi gravă, aceasta este întrebarea pe care şi-o pun acum toţi drept credincioşii din scumpa noastră ţară. Sincer, nu ştiu. De ani de zile mă zbat să găsesc un răspuns. Cum ar trebui să reacţioneze copiii lui Dumnezeu faţă de o asemenea nelegiuire? Ce-ar face Iisus dacă ar fi printre noi?

Oftă din nou.

— Acum o oră l-am vizitat pe prietenul nostru Aaron Abrahams, adăugă el. Aaron este mânios, Sabina.

— Sper că nu pe tine, papa...

— O, nu, nu pe mine, ci pe nazişti.

— Ce s-a întâmplat?

— Toate ferestrele casei sale sunt sparte şi acoperite cu scânduri. Când m-a văzut, Aaron nici măcar nu m-a salutat. „Pleacă, Heinrich”, mi-a spus. „Pentru binele tău şi al familiei tale, pleacă!”. Am încercat să îi vorbesc. L-am întrebat dacă pot să intru în casă, dar el nici nu a vrut să audă. „Pleacă, Heinrich!” mi-a spus. „Este periculos să fii văzut în compania mea. Trebuie să uiţi că m-ai cunoscut vreodată”. I-am zis că aşa ceva nu este cu putinţă, că el este prietenul nostru şi că nu îi vom întoarce niciodată spatele. „Pleacă, Heinrich”, a repetat el. „Din momentul acesta eu nu mai exist pentru voi!”. Mi-a închis uşa în nas şi, deşi am continuat să bat, nu mi-a mai deschis.

— Vai, papa!...

— Da, este îngrozitor. Mă tem că ne aşteaptă vremuri extrem de grele. Unii s-ar putea să răspundă cu mânie. Şi poate că, în situaţia de faţă, chiar nu sunt de condamnat pentru asta. În ceea ce mă priveşte, pur şi simplu nu ştiu ce să spun. Oare ce ar face Domnul nostru Iisus Hristos în situaţia aceasta?

— Întrebarea este ce vei face *tu*, papa.

Tăcere.

— Nu ştiu, Sabina, răspunse într-un târziu baronul. Pur şi simplu nu ştiu.

48
Roşul trandafirului

În dimineaţa ce a urmat petrecerii de la vila Schmundt, Thaddeus şi Matthew McCallum serviră cafeaua singuri, în camera lor. Heidi le lăsase în faţa uşii o tavă cu cafea şi chifle proaspete. Pe când ieşiră ei din cameră, munca era deja în toi pe câmp, iar Sabina şi tatăl ei erau în grădină, aşa că l-au întâlnit pe baron abia spre ora prânzului. După ce se întoarse împreună cu fiica sa din grădină, stăpânul casei îi invită în sufrageria familiei, unde Heidi le aduse pâine, caşcaval, mezeluri, unt şi gem. Aroma cafelei proaspete umplu întreaga încăpere.

— M-am gândit să luăm acum o gustare uşoară – sau *Kaffec Trinken*, cum îi spunem noi – şi prânzul ceva mai târziu, pe la două şi jumătate, spuse baronul.

— Sună perfect, răspunse Thaddeus.

— După dejun mă duc să îmi ajut oamenii la seceriş, continuă Dortmann. Probabil că voi fi prins cu lucrul până seara, târziu. Ştiu că nu este frumos din partea mea, ca gazdă, dar câmpurile sunt gata de recoltare şi nu avem timp de pierdut. Se aşteaptă ploi, aşa că va trebui să depozităm grânele în hambare înainte de sfârşitul săptămânii.

— Nicio problemă, răspunse Thaddeus. Ne-ar face plăcere să asistăm şi noi. Dacă se poate.

— Mai încape vorbă? Bineînţeles că se poate! Oricum, din câte am văzut, oamenii se vor descurca încă vreo trei ceasuri şi fără mine. Matthew, adăugă el, întorcându-şi privirea spre tânăr, văd că arăţi cam şifonat în dimineaţa aceasta.

Stânjeneala de pe faţa băiatului era aproape la fel de evidentă ca ochiul învineţit şi rana pansată dintre urechea dreaptă şi obraz. Şi nasul îi era roşu, dar sângerase foarte puţin şi baronul era sigur că nu este rupt. Ar fi vrut să-l

poată chema pe Aaron să îl consulte, dar ştia că doctorul nu ar fi venit decât dacă ar fi fost o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Locul acesta este de vină, spuse Matthew în glumă. Contrar aparenţelor, eu nu prea obişnuiesc să mă accidentez. Dar de fiecare dată când vin aici, trebuie să păţesc ceva! Parc-ar fi un făcut!

Toată lumea râse cu poftă, Sabina mai tensionată.

— Bucură-te că eşti înconjurat de atâtea persoane competente, dispuse să te îngrijească, spuse Marion.

Matthew luă loc la masă şi servi o felie de pâine din coşul întins de stăpâna casei.

— Bine măcar că de data asta am scăpat fără picioare rupte, zise el. Deşi, sincer să fiu, după pumnii primiţi de la Schmundt, nu eram sigur că am să mai pot merge sau deschide ochii vreodată! îmi vâjâia capul de parcă mi-ar fi răsunat în creier clopotele din turnul bisericii! Individul are pumnul greu, nu glumă!

— Gustav este, într-adevăr, un tânăr puternic, spuse Heinrich, întunecându-se uşor la faţă.

— Este trist că părinţii i-au permis să devină un astfel de om, adăugă Marion.

— Ceea ce se aplică şi naţiunii noastre, zise gânditor baronul. I-am permis unui om periculos să pună mâna pe putere, iar acum se pare că nimic nu îl mai poate opri. Şi, din păcate, mulţi dintre compatrioţii noştri par să îi urmeze exemplul.

— Noi, cei din corpurile diplomatice, facem în continuare tot ce ne stă în putere pentru a menţine pacea, spuse Thaddeus. Dar această sarcină devine tot mai grea pe zi ce trece, adăugă el cu un oftat.

— Apropo de diplomaţie, cu siguranţă că eu n-am făcut nimic pentru a menţine ieri pacea, interveni Matthew. Ce m-o fi apucat să tabăr aşa asupra lui, habar n-am. Nu-mi vine să cred că am făcut una ca asta! Halal comportare de viitor diplomat!

— Tu doar ai încercat să mă ocroteşti, spuse Sabina. O fi ieşit Gustav învingător, dar eu lângă tine mă simt în siguranţă. Sunt onorată că mi-ai luat apărarea.

— Mulţumesc, eşti amabilă, dar adevărul este că am eşuat lamentabil. Probabil că ar fi fost mai bine să încerc o abordare diplomatică.

— Mă îndoiesc că Gustav ar fi înţeles de vorbă bună, interveni baronul. Mă tem că el şi Hitler sunt făcuţi din acelaşi aluat.

— Totuşi, ar fi trebuit să urmez exemplul tatălui meu, pe care l-am văzut răspunzând cu distincţie şi aplomb în circumstanţe din cele mai ostile.

— Am ani de experienţă în spate, băiete, spuse tatăl său.

— Ai dreptate, nu zic nu. Dar dacă vreau să îţi calc pe urme, va trebui să fac faţă mai bine situaţiilor de genul acesta. Să nu sar la bătaie decât dacă am şanse egale de câştig. Or ieri nu aveam absolut nicio şansă în faţa lui Gustav!

Începură să mănânce în tăcere. Thaddeus spera ca incidentul de ieri să nu fie unul profetic cu privire la actuala criză mondială cauzată de Hitler... Şi dacă ar fi fost, oare comunitatea internaţională va avea şanse mai mari de izbândă decât avusese Matthew în confruntarea cu Gustav?

— N-am înţeles prea bine treaba aia cu trandafirul, zise la un moment dat Matthew.

Văzând că Sabina se înroşeşte, înţelese că probabil atinsese un subiect delicat.

— Nu am vrut să fiu indiscret... Te rog să mă scuzi.

— Stai liniştit... e în regulă, răspunse Sabina. Voi nu aveţi acest obicei în America?

— Ce obicei?

— Dea dărui trandafiri... trandafiri *roşii*?

— Habar n-am. Oamenii îşi dăruiesc tot timpul trandafiri şi bănuiesc că trandafirii roşii sunt cei mai comuni.

Sabina se întoarse spre mama sa.

— În ţara noastră, dragă Matthew, spuse Marion, dăruirea unui trandafir roşu are o semnificaţie aparte.

— Şi anume?

— *Doar* cei care se iubesc îşi dăruiesc trandafiri roşii, răspunse femeia. Dăruirea unui trandafir roşu echivalează cumva cu dăruirea unui inel de logodnă. De aceea este un gest pe care îl fac *doar* cei căsătoriţi sau cei care urmează să se căsătorească în curând. Prietenii îşi pot dărui trandafiri de orice altă culoare. Dar nu roşii.

— Înţeleg că ieri, prin gestul său, Gustav a depăşit limitele bunei cuviinţe, spuse Thaddeus.

— Ba chiar mai mult, răspunse baronul. Toţi invitaţii ştiau ceea ce simbolizează un trandafir roşu. Prin gestul său, care a fost nu doar de prost gust, ci şi insultător şi umilitor, Gustav a pus-o pe Sabina într-o poziţie penibilă şi compromiţătoare. Un bărbat integru nu oferă un trandafir roşu decât soţiei sau logodnicei sale. Or atât Gustav, cât şi părinţii săi ştiau prea bine că Sabina nu vrea să se mărite cu el. Prin urmare, ieri, acest tânăr a făcut un gest extrem de jignitor. Ai procedat bine luându-i apărarea fiicei mele. Sunt mândru de tine şi îţi mulţumesc.

— E ca şi cum trandafirul ar ascunde un secret, observă Matthew.

Baronul aruncă o privire spre soţia sa, care îi răspunse printr-un zâmbet complice.

— Şi noi suntem de aceeaşi părere, spuse el. Acesta este unul dintre motivele pentru care creştem trandafiri şi îi îndrăgim atât de tare. Trandafirii conţin nenumărate secrete. Iubirea profundă dintre doi oameni ce îşi leagă destinele pe vecie este doar unul dintre ele. Iar pentru o pereche ce a ajuns să le iubească toate secretele la un loc, secretul trandafirului roşu este cel mai important dintre toate.

Se lăsă tăcerea.

— Ei bine, eu zic că am discutat destul despre ziua de ieri, spuse într-un sfârşit baronul. E timpul să o dăm uitării!

Şi dacă tot vorbeam de flori, ce-aţi zice de o plimbare până în grădina de trandafiri? Haideţi să vedem ce culori şi parfumuri au trandafirii care înfloresc!

Se ridicară cu toţii de la masă şi îl urmară.

49
Cei trei părinţi

— Ardeam de nerăbdare să mă întorc aici din două motive. Unul este *Der Frühlingsgarten*.

Trecuse o oră. După gustare, coborâseră toţi cinci până în vale printr-o parte a grădinii şi apoi o luaseră înapoi la deal prin cealaltă parte. Baronul se oprise întâi să le arate umbrarul lui şi al lui Marion şi apoi aici, în grădina de trandafiri, unde discutau deja de o vreme, stând pe bancă.

— Şi care este al doilea motiv?

— Vreau să aflu legenda casei, răspunse Matthew. Şi acum, că nu am piciorul în ghips, aş vrea să văd din nou pivniţa. Cine ştie? Poate că reuşesc să găsesc tainiţa aceea misterioasă!

Baronul izbucni în râs.

— Mult noroc, băiete! Ai felicitările mele şi veşnica mea recunoştinţă dacă reuşeşti. După ani şi ani de căutări, am ajuns la concluzia că tainiţa există doar în imaginaţia bătrânei Eppie. Mai toate poveştile ei, de altfel, sunt mai mult ficţiune decât realitate.

— Papa, putem să le facem cunoştinţă cu Eppie? sări entuziasmată Sabina.

— Cum se simte Eppie, draga mea? o întrebă baronul pe Marion.

— Foarte bine. Sunt sigură că ar fi încântată să mai bage nişte musafiri în sperieţi – mai ales dacă îi spun că sunt americani!

— Dar trebuie să mergem la ea seara... după ce se întunecă! exclamă Sabina, fremătând de nerăbdare.

— Atunci ne vom întâlni cu Eppie diseară.

— Haide, Matthew! Hai să explorăm din nou subsolul! exclamă Sabina, sărind în picioare şi luând-o la fugă în sus, pe deal.

Matthew porni ca din puşcă în urma ei. Erau din nou doi

copii. Cei trei părinţi rămaseră aşezaţi pe bancă, ascultându-i cum ţipă şi râd în timp ce aleargă spre casă. Apoi se lăsă tăcerea.

De departe, doi ochi scăpărători observau cu pizmă prin binoclu că la *Lebenshaus* domneau în continuare fericirea şi voia bună.

Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic!

Auzea vag ţipetele de plăcere pe care le scotea Sabina în timp ce alerga în sus, pe deal, încercând să îl întreacă pe Matthew în cursa spre casă.

Bucuria din vocea ei îi străpunse ca un pumnal inima de gheaţă. Îşi jură din nou că într-o bună zi avea să se răzbune cu vârf şi îndesat pentru umilinţa suferită.

Va pune el odată şi-odată gheara pe ea!

Nu conta cât timp îi va lua. Putea aştepta ani întregi, dacă era nevoie. Vor plăti cu toţii pentru trufia lor! îi va face să sufere cum nici cu gândul nu gândeau!

Las', *Sabina*, *că după râs vine plâns*! Va sosi şi ziua în care îl va implora să o cruţe. Ziua în care se va milogi de el să o ia!

Cine râde la urmă râde mai bine.

— Nici nu ştiţi ce efect tonic are Sabina asupra fiului meu, spuse Thaddeus.

Stăteau încă tustrei în grădina de trandafiri, departe de ochii iscoditori ce pândeau de la distanţă.

— Nu are mulţi prieteni de vârsta lui, continuă diplomatul. Este unul dintre dezavantajele meseriei mele.

— Totuşi, Matthew este foarte matur pentru vârsta lui şi acesta este un lucru demn de admiraţie, spuse baronul.

— Da, aşa este. Sunt mândru de el.

— Nu sunt de părere că un copil trebuie neapărat să fie înconjurat de prieteni de aceeaşi vârstă. Acesta nu constituie un mare avantaj în ceea ce priveşte dezvoltarea caracterului său. Mie, cel puţin, experienţa mi-a demonstrat

tocmai contrariul.

— Da, bănuiesc că ai dreptate. Şi Matthew este, într-adevăr, un tânăr destoinic, cu capul pe umeri. Dar are aşteptări mari de la el însuşi – uneori poate prea mari. Fiind de mic înconjurat de persoane mult mai în vârstă decât el şi cu precădere de diplomaţi serioşi şi cumpătaţi, nu prea a avut ocazia să se joace, să zburde şi să alerge în voie ca orice alt copil. Uneori sunt chinuit de mustrări de conştiinţă. Din cauza mea, Matthew şi-a ratat o parte din copilărie.

— Viaţa te-a pus în situaţii pe care nu aveai cum să le previi, Thaddeus, spuse Marion plină de compasiune.

— Te referi la... soţia mea?

— Da, la moartea soţiei dumitale, la faptul că a trebuit să te muţi cu serviciul aici, în Germania... Voi doi nu v-aţi descurcat bine, ci de-a dreptul admirabil în situaţia dată. Sunteţi foarte ataşaţi unul de altul şi asta contează cel mai mult. Nu mulţi taţi se pot lăuda cu o legătură atât de strânsă cu fiii lor.

— Da, ai dreptate. Sunt extrem de recunoscător pentru lucrul acesta.

— Şi totuşi, îţi pare rău de Matthew, nu-i aşa?

— Aşa e, încuviinţă Thaddeus, căzând pe gânduri. Mă recunosc în el în mai multe privinţe, continuă el în cele din urmă. După cum am spus, este foarte exigent cu el însuşi – prea exigent. Cred că moşteneşte asta de la mine. Pe de altă parte, trăind în mediul diplomatic, unde totul este perfect şi rafinat, este aproape de la sine înţeles că, pentru a nu face notă discordantă, a considerat că trebuie să îşi impună standarde la fel de înalte. În loc să copilărească, s-a străduit să se maturizeze înainte de vreme pentru a nu-şi face de ruşine tatăl diplomat.

— Asta nu se pare să-i fi stricat deloc, spuse Marion. Matthew este un tânăr chipeş şi matur, care ştie să se comporte în societate.

— Fiind atât de apropiaţi – căci nu îl consider doar fiul, ci şi prietenul meu – l-am luat cu mine peste tot. Şi-a petrecut

mare parte din viaţă în preajma adulţilor şi nu se simte stânjenit în compania lor. Toţi l-au tratat cu respectul cuvenit unei persoane mai în vârstă şi a învăţat de mic să fie manierat, să se comporte ca un om mare. Aţi observat, probabil, cum se fâstâceşte atunci când dă jos masca diplomatului rafinat sau când simte că a pierdut controlul sau că a făcut o prostie.

Râse.

— După petrecerea de acum doi ani, de pildă, mi-a vorbit luni întregi despre cât de penibil s-a simţit când a căzut în iaz! Nu înţelege că, din când în când, este cât se poate de normal să faci câte un pas greşit. Nu ştie să se relaxeze.

— Va învăţa.

— Cred că asta este cea mai mare temere a mea: faptul că nu ştie când şi unde este acceptabil să fie... copilăros şi frivol.

— Pare să se simtă în largul lui aici, zise Marion.

— Asta se datorează fiicei voastre, răspunse Thaddeus. Văd că Sabina trezeşte copilul din el, îi stârneşte caracterul jucăuş şi chiar impulsiv. Matthew are o mare consideraţie pentru ea şi ceea ce mă bucură cel mai tare este că se simte bine în compania ei. Mi-a mărturisit că, datorită Sabinei, îşi descoperă unele trăsături de caracter pe care nici nu ştia că le are.

Râse din nou.

— Deşi, la drept vorbind, mi se pare destul de amuzant.

— Ce anume? întrebă baronul.

— Este evident că, de fapt, niciunul dintre ei *nu* mai este copil. Fiica voastră este deja femeie din cap până în picioare. O femeie tânără şi frumoasă.

— Şi fiul tău, un tânăr matur şi chipeş.

— Exact, spuse Thaddeus, continuând să chicotească. Văd că Matt nu ştie când să fie copil şi când să fie bărbat atunci când se află în compania Sabinei. Amândoi sunt foarte maturi pentru vârsta lor şi totodată extrem de tineri

şi de inocenţi. E interesant să vezi cum înfruntă maturitatea, încercând în acelaşi timp să înţeleagă sentimentele pe care le nutresc unul pentru celălalt.

— Înţeleg foarte bine la ce te referi, spuse baronul zâmbind. Este încântător să urmăreşti evoluţia acestei relaţii şi a caracterelor lor speciale.

— Sunt o pereche destul de neobişnuită, zise Marion.

— Acum, că ne-ai spus toate acestea, îl înţeleg pe Matthew mai bine decât înainte, adăugă baronul. Îţi mulţumesc că ai fost atât de sincer cu noi.

— Nici nu ştiţi cât de recunoscător sunt eu pentru că ne-aţi primit în casa voastră. *Lebenshaus* a fost şi este ca o gură de aer proaspăt pentru fiul meu – şi asta se datorează în mare parte fiicei voastre. Sabina este o tânără de-a dreptul... deosebită.

— Şi noi ne simţim recunoscători pentru prietenia ei cu Matthew, spuse Marion. Mai ales acum, de când s-a iscat conflictul cu vecinii...

Nu duse fraza până la capăt, dar în ochi i se citea clar tristeţea cauzată de lucrurile pe care le lăsase nespuse.

— Am sperat dintotdeauna ca Sabina să cunoască un tânăr cum este Matthew, spuse baronul, sărind în ajutorul soţiei sale. Astfel de oameni rar se întâlnesc. De aceea am vrea să îi mulţumim din suflet lui Matthew în numele fiicei noastre. Acum, că a cunoscut un om ca el, va şti ce calităţi să caute într-un bărbat. În pofida remuşcărilor dumitale, eu nu pot decât să te felicit pentru educaţia pe care i-ai dat-o lui Matthew. Este un om de caracter, integru şi sigur pe el. Poate că nu îţi dai seama, dar aceste calităţi nu sunt întâmplătoare. Ele se datorează educaţiei primite de la dumneata.

— Îţi mulţumesc, eşti prea amabil, spuse Thaddeus cu modestie.

Se lăsă o tăcere pe care tot americanul o rupse în cele din urmă.

— Aş putea să-ţi mai pun o întrebare? Despre fiica

dumitale... De fapt nu numai despre ea, ci despre stilul vostru de viaţă în general.

— Aş fi onorat să răspund la orice întrebare de-a dumitale, răspunse baronul.

— În regulă. Mă întrebam cum vă pregătiţi fiica pentru viaţă. Pentru o viaţă care, luând în considerare evenimentele actuale, nu se anunţă deloc a fi una plăcută. Aici totul este atât de idilic şi de liniştit... aproape prea frumos pentru a fi adevărat... Nu mă înţelegeţi greşit, atât eu, cât şi Matthew ne simţim extraordinar aici, la *Lebenshaus*. Dar nu vă e teamă că, trăind într-un mediu atât de protejat, Sabina nu va fi pregătită să înfrunte greutăţile şi nedreptăţile vieţii în caz că situaţia degenerează?

Baronul îl ascultase dând din cap, îngândurat, cu fruntea încreţită de îngrijorare. După ce prietenul său termină de vorbit, rămase câteva clipe adâncit în gânduri, apoi spuse:

— Şi noi ne-am pus în nenumărate rânduri această întrebare şi L-am implorat pe Dumnezeu să ne dea un răspuns. Marion şi cu mine am petrecut ore în şir, întorcând această chestiune pe toate părţile, încă din ziua în care a venit pe lume Sabina. Nu-i aşa, draga mea?

Marion încuviinţă din cap.

— Viaţa e formată din mai multe etape, Thaddeus, continuă baronul. Unele sunt plăcute şi liniştite, altele nu. Adesea Dumnezeu ne oferă clipe senine, de linişte şi pace, tocmai pentru a ne pregăti să înfruntăm dificultăţile care ne aşteaptă în viitor. Se spune că greutăţile te fac mai puternic. Într-un fel este adevărat, dar pacea sufletească poate să călească la fel de bine. Să luăm, de pildă, oricare dintre cele peste o sută de plante ce cresc în această grădină. O plantă tânără, crescută din sămânţă în seră, *ar putea* să moară atunci când este expusă furtunilor şi îngheţului de peste iarnă. Pe de altă parte, însă, dacă în primii ani de viaţă aceasta dezvoltă rădăcini adânci şi o tulpină puternică, devine viguroasă şi va putea face faţă

tuturor adversităţilor. Prin urmare, cultivarea răsadului în seră poate avea două rezultate extrem de diferite. Ori să ne imaginăm, de bunăoară, un copăcel ce creşte în vârful unui munte înalt şi stâncos, total expus forţelor naturii, care îl lovesc constant fără milă. Dacă supravieţuieşte, va deveni într-adevăr puternic, viguros şi rezistent, capabil să ţină piept tuturor intemperiilor. Dar majoritatea puieţilor de acest fel mor înainte să atingă maturitatea. Cei care supravieţuiesc sunt, de obicei, pipernciţi şi deformaţi şi nu ajung niciodată la forma şi vigoarea pe care le-ar fi dobândit dacă, în primii ani de viaţă, ar fi crescut într-un mediu mai protejat. Ei, Thaddeus, ce părere ai?

adăugă el, râzând. Unde este mai bine să crească o plantă tânără pentru a deveni sănătoasă şi viguroasă: într-o seră sau pe o culme muntoasă? Ambele implică anumite riscuri.

— Văd că faci ce faci şi te întorci mereu la lumea vegetală! răspunse americanul, râzând la rândul său.

— O, şi asta nu e nimic! exclamă Marion. În mintea soţului meu absolut *totul* se învârte în jurul rădăcinilor, al pământului, plantelor şi creaţiei lui Dumnezeu! Heinrich pur şi simplu *adoră* să descopere învăţăturile ascunse de fiecare plantă în parte!

Auzind-o vorbind astfel, baronul râse cu poftă.

— Mărturisesc că soţia mea are perfectă dreptate!

— Vorbeşti despre plante, dar de fapt te referi la copii, nu-i aşa? întrebă Thaddeus.

— Păi nu sunt şi ei nişte *vlăstare* gingaşe? Eu unul cred cu tărie că, pentru a creşte sănătoase şi puternice, toate fiinţele, la fel ca plantele, trebuie să îşi petreacă primii ani de viaţă într-un mediu protejat.

— Poţi fi puţin mai explicit?

— Am să-ţi dau un exemplu, spuse baronul. Ori de câte ori cumpăr un răsad sau un puiet din Berlin sau primesc un lăstar de la unul dintre numeroşii mei prieteni horticultori din zonă, fac tot posibilul ca planta respectivă să îşi înceapă

viaţa într-o manieră sănătoasă. Rezistenţa ei ulterioară depinde de grija pe care i-o acord în primii ani de viaţă. La început, trebuie în primul rând să o ocrotesc de tot ceea ce ar putea să o ucidă dacă ar fi lăsată în voia sorţii – de ninsoare, îngheţ, vânt, paraziţi, iepuri, căprioare, melci, ş.a.m.d. Sunt extrem de grijuliu cu plantele mele tinere. Până se dezvoltă în mod adecvat, le acopăr, le tratez cu fertilizator, le scurtez ramurile. Nu preget niciun efort în primii doi ani de viaţă ai plantei.

Se opri şi privi spre cer.

— Thaddeus, vezi norii aceia negri dinspre est?

McCallum îşi ridică şi el privirea şi încuviinţă din cap.

— Judecând după mirosul şi viteza vântului ce s-a pornit acum vreo douăzeci de minute, îmi dau seama că se îndreaptă spre noi. Mâine la ora asta vă garantez că va ploua. Va fi probabil o ploaie torenţială. Dacă aş avea butaşi transplantaţi de curând, în după-masa aceasta aş lua toate măsurile de precauţie pentru a-i proteja de vânt şi de ploaie. Deci, vezi dumneata, Thaddeus, ceea ce contează este ca planta să dezvolte rădăcini adânci şi să fie sădită într-un pământ mănos pentru ca tulpina, ramurile şi frunzele sale să crească sănătoase şi viguroase. Dacă rădăcinile nu sunt bine înfipte în pământ şi influenţele externe sunt lăsate să distrugă primii muguri, cu siguranţă că planta nu va avea o viaţă lungă, sănătoasă şi productivă. Acelaşi lucru cred că este valabil şi în ceea ce îi priveşte pe copii. Importante sunt *rădăcinile*, Thaddeus! Rădăcinile trebuie să fie atent îngrijite pentru a creşte adânc în pământ, iar primii muguri trebuie să fie protejaţi de paraziţi, vânt, ger şi melci pentru ca planta să prindă vigoare.

— Mulţi s-ar putea să nu fie de acord cu această paralelă, zise McCallum.

— Te numeri şi dumneata printre aceştia?

— Nu neapărat. Sincer să fiu, nu am privit niciodată lucrurile din această perspectivă. Oricum, această idee se opune în mod clar actualei opinii publice.

— Cum se întâmplă cu mai toate ideile mele, spuse râzând baronul. Ai desigur dreptate: foarte *puţini* ar fi de acord cu mine în această privinţă. Dar este de ajuns să te uiţi la un tânăr cum este fiul vecinului nostru Schmundt pentru a vedea ce se întâmplă atunci când un vlăstar nu este protejat şi îngrijit aşa cum se cuvine şi este lăsat să crească după cum pofteşte firea sa păcătoasă. Îmi pare sincer rău de Gustav. Într-un fel, nu este vina lui, adăugă oftând Dortmann, ci a celor în grădina cărora a crescut.

— Şi dumneata, Frau von Dortmann, împărtăşeşti părerea baronului? întrebă Thaddeus.

— Desigur, răspunse Marion. Oricum, asemenea concepte nu sunt deloc ieşite din comun în familia din care provin eu...

Se opri brusc, ca şi cum ar fi spus ceva nepotrivit.

— Mă tem că nu prea înţeleg... spuse Thaddeus.

Marion aruncă o privire speriată spre soţul său.

— Mai bine să nu intrăm în detalii, zise baronul. Este un subiect delicat.

— Vă rog să mă iertaţi, îmi pare nespus de rău!...

— Nu ai de ce să te scuzi, Thaddeus, spuse Marion.

— În orice caz, continuă baronul, la fel a procedat şi Tatăl ceresc cu Fiul Său. Dumnezeu a ales-o pe tânăra Maria, cea mai evlavioasă femeie din acele timpuri, să îi fie „seră” lui Iisus şi să îl apere de tot ceea ar fi putut zădărnici planul Său. Or eu unul vreau să urmez exemplul Tatălui.

— Şi cât timp ar trebui să petreacă un copil într-o astfel de „seră”? întrebă Thaddeus.

— Mai mult decât ar crede marea majoritate. Iisus a rămas lângă mama sa timp de treizeci de ani.

Se opri puţin, apoi continuă pe un ton meditativ:

— Ca părinţi, ne frământă adesea această întrebare. Nimeni nu poate anticipa tot ceea ce se ascunde la orizontul vieţii. Nu putem decât să sperăm şi să ne rugăm ca viaţa senină pe care i-o oferim fiicei noastre, într-un mediu plin de pace interioară, să o pregătească sufleteşte

pentru a înfrunta conflictele exterioare cu care se va întâlni mai târziu. După acelaşi principiu îmi îngrijesc şi plantele din grădină. Şi, într-un sens mai larg, aceasta este însăşi temelia pe care este clădită *Lebenshaus* – datorită păcii şi armoniei existente între noi, în stilul nostru de viaţă şi în acest loc pitoresc unde am fost binecuvântaţi să trăim, suntem în măsură să oferim un refugiu liniştit tuturor celor pe care Dumnezeu îi trimite la noi. Ne-am întrebat şi noi de multe ori dacă nu cumva am creat o lume ireală pentru Sabina. Dacă va fi îndeajuns de puternică să înfrunte stresul, conflictele şi suferinţele vieţii, care mai devreme sau mai târziu ne copleşesc în mod inevitabil pe toţi. Toate acestea sunt întrebări la care nu cunoaştem răspunsul.

— Şi totuşi, exact asta am vrut de la bun început, interveni Marion. Să îi arătăm Sabinei cum *ar trebui* să fie viaţa şi relaţiile cu ceilalţi într-un mediu ideal pentru ca, aşa cum a spus soţul meu, ea să dezvolte rădăcina şi tăria necesare pentru a înfrunta greutăţile ulterioare. Ajungi să cunoşti *adevărul* şi valorile *reale* atunci când trăieşti înconjurat de ele, nu într-o lume în care *falsele* valori, *nedreptatea* şi *superficialitatea* reprezintă norma morală.

— Am fost mereu de părere că, pentru a fi pregătit de luptă, nu trebuie neapărat să fii un om războinic, ci unul puternic sufleteşte, zise baronul.

Tăcură tustrei preţ de câteva clipe.

— Şi cât timp credeţi că ar trebui să rămână Sabina sub aripa voastră ocrotitoare? întrebă într-un târziu Thaddeus.

— Ah, ai pus degetul pe rană, dragul meu prieten! Aceasta este întrebarea cea mai grea. Treptat, atât plantele, cât şi vlăstarele noastre trebuie lăsate să se dezvolte tot mai mult pe cont propriu. În cazul copiilor, este nevoie de mulţi, mulţi ani până sunt pregătiţi să se bazeze mai mult pe propriile rădăcini şi mai puţin pe îndrumarea părinţilor. Desigur că aceste rădăcini trebuie hrănite constant şi acest proces nu se încheie nici la vârsta de douăzeci de ani. Să-i luăm de exemplu pe copiii noştri:

ambii au rădăcini solide şi se dezvoltă în mod independent. Cu toate acestea, din mai multe puncte de vedere, ei sunt încă nişte copii. Sunt în floarea vârstei, înalţi, puternici şi viguroşi, dar încă nu s-au maturizat pe deplin.

— Dar nici mult nu mai lipseşte, spuse Thaddeus.

— Maturitatea se apropie întotdeauna mai repede decât credem, răspunse baronul oftând.

50
Coridoare în lung şi în lat

În timp ce părinţii lor discutau în grădină, Sabina şi Matthew îşi continuaseră râzând întrecerea până în subsolul casei.

Cu Matthew la un pas în urma ei, Sabina alergase ca vântul afară din grădină, prin curte, prin bucătărie, pe coridoarele lungi de la parter până în parloarul sudic, de unde se năpustise pe scări până în pivniţa de la subsol şi de acolo pe culoarul îngust, până în micul beci din extremitatea nordică a casei. Aici se prăbuşi, prăpădindu-se de râs, pe treptele ce duceau spre salonul pentru oaspeţi. Matthew o ajunse din urmă şi se aşeză lângă ea, rezemându-se cu spatele de perete şi râzând şi el în hohote.

— Cum poţi să alergi atât de repede? o întrebă el gâfâind.

— Cunosc casa ca-n palmă, răspunse Sabina.

— Atunci va trebui să te duc din nou afară! glumi tânărul.

— Când eram mică îmi închipuiam că fug de nişte oameni răi care încearcă să mă prindă, zise Sabina, încercând să îşi recapete răsuflarea. De fapt, adăugă ea, izbucnind din nou în râs, îmi imaginam că fug de Gustav. Uitasem complet de asta!

— El ştie de subsol?

— O, nu! Nu l-am adus niciodată aici.

— Cum aşa?

— Nu ştiu, ceva îmi spunea să n-o fac. Nu ştiu ce să zic... pur şi simplu n-am vrut să-i arăt locul acesta. Aşa că el nici măcar nu ştie de existenţa lui.

— Nici de locurile secrete de la etaj?

— Ce locuri secrete?

— Cele de la etajul doi.

— Acelea nu sunt deloc secrete. Doar misterioase.

— Obişnuiaţi să urcaţi acolo împreună?

— Hm... nu prea... Habar n-am, nu-mi aduc aminte... A trecut mult de atunci. Sunt sigură că a fost pe balcon, dar nu-mi amintesc să-i fi arătat vreodată restul etajului. Când eram mici, ne jucam mai ales afară. Părinţilor mei le plăcea să fie de faţă când venea el în vizită.

Tăcură o vreme amândoi, trăgându-şi sufletele. La un moment dat, Matthew se ridică şi începu să se învârtă prin încăpere.

— Exact cum îmi aminteam, spuse el. Până şi mirosul de pământ e acelaşi...

Îşi roti privirea prin mica pivniţă, zăbovind în cele din urmă asupra adânciturilor din peretele de piatră sau cărămidă pe care erau aşezate câteva ghivece sparte.

— Hei, Sabina! exclamă el. Uite, acolo sus ar fi ascunzătoarea ideală pentru cheia unei camere secrete sau a unei tainiţe!

— Ai o imaginaţie bogată, Matthew!

— Nu, eu chiar vorbesc serios. Vreau să văd ce e acolo.

Se ridică pe vârfurile picioarelor, dar nu reuşi să vadă înăuntru.

— Hai aici, te rog. Va trebui să te uiţi tu.

Se aşeză în genunchi şi îşi făcu mâinile căuş.

— Eu am să te ridic şi tu ai să vezi dacă este ceva acolo.

Sabina se uită în adâncitură, o pipăi şi îi lumină colţurile cu lanterna, dar nu descoperi nimic în afară de praf şi pământ.

— Ptiu! făcu Matthew dezamăgit. Dar ştiu sigur că e pe aici pe undeva.

— Matthew, tu chiar nu înţelegi că nu există nicio cheie? făcu râzând Sabina.

— Atunci hai să găsim tainiţa şi fără cheie! spuse el, luând-o înainte pe coridor.

— Crede-mă că nu are niciun sens, spuse Sabina, urmându-l. Papa a studiat fiecare centimetru de perete de

la subsol.

— Dar podeaua şi tavanul le-a studiat? întrebă Matthew în timp ce înainta încet pe coridorul întunecat şi umed, privind atent în jur.

— Podeaua? repetă mirată Sabina.

— De ce nu? Poate că mai există un nivel sub acesta şi chepengul de deasupra scării este acoperit cu mai multe straturi de pământ.

Sabina pufni în râs.

— Toate tainiţele sunt ascunse adânc în pământ, în pivniţe secrete, spuse Matthew. Pun pariu că tainiţa se află sub noi! exclamă el, lăsându-se în patru labe şi începând să scurme pământul cu degetele.

Sabina râdea în continuare.

— Vai, Matthew, eşti atât de caraghios! Crede-mă că nu vei găsi nimic în afară de pământ. Şi chiar dacă ar exista o uşă secretă, ar trebui să sapi întregul coridor, centimetru cu centimetru.

— Aş avea nevoie de o greblă sau măcar de săpăligă. Dacă am începe fiecare dintr-un capăt al coridorului, săpând la adâncime de maxim zece centimetri, sunt sigur că am descoperi chepengul, adăugă el continuând să râcâie pământul.

— Hei, ce-i asta? exclamă el la un moment dat, începând să sape şi mai frenetic. Cred că am găsit ceva!

Sabina îngenunche lângă el.

— Pune mâna aici, spuse Matthew, arătând spre locul în care scormonea pământul.

— Nu este decât o piatră mai mare, spuse Sabina. Îi simt colţurile.

Începu să sape şi în scurt timp scoase la iveală o piatră cu formă neregulată.

— Bine, deci chepengul nu este chiar *aici*, zise Matthew, ridicându-se în picioare, dar pun pariu că e pe-aici, pe undeva!

— Am să-i vorbesc tatii despre teoria ta, râse Sabina.

Deocamdată, cred nu s-ar bucura deloc dacă am săpa tot coridorul. Hai mai bine să mergem la ultimul etaj. Vreau să îţi arăt din nou camerele de acolo.

— Inclusiv sala armelor? întrebă Matthew, urmând-o.

— Dacă doreşti!

O luă la fugă înainte, apoi se opri.

— Aceasta este scara care duce sus, la camera în care ai dormit data trecută, când te-am băgat în sperieţi cu ciocănitul în perete, spuse ea. Hai să o luăm pe aici.

Matthew o urmă. Intrară în camera în care îşi petrecuse convalescenţa cu doi ani în urmă, apoi o luară pe holul principal până la scara vestică, pe care urcară până la nivelul superior. Aici se opriră întâi în sala armelor, apoi îşi continuară râzând explorarea în aripa estică a casei, unde se jucară de-a prinselea şi de-a v-aţi ascunselea până când se făcu ora mesei.

La ora 2 şi jumătate dădură buzna în sufragerie, încălziţi, ciufuliţi, asudaţi, sporovăind şi râzând cu gura până la urechi şi anunţară că nu se mai distraseră aşa de ani de zile.

Matthew uitase complet de rănile de pe faţă.

51
La munca câmpului

— Pe mine vă rog să mă scuzaţi, zise baronul imediat ce terminară de mâncat. Mă aşteaptă lanul de ovăz. Este un teren dificil, aproape de pădure, plin de hârtoape şi de pietre. Or *Mähdrescherul* este o maşină temperamentală şi prefer să nu las responsabilitatea conducerii ei pe umerii angajaţilor.

După ce închise uşa după el, Marion adăugă:

— Modestul meu soţ este, de fapt, cel mai bun secerător din nord-estul ţării. Ştie că acesta este un teren dificil şi că el este cel mai în măsură să îl secere fără să adune stricăciuni combinei.

— Se ocupă personal de multe dintre muncile de la fermă, nu-i aşa? întrebă Thaddeus.

— De foarte multe, răspunse Marion. De mult mai multe decât îşi dau seama ceilalţi. Nu se laudă cu asta, dar adevărul este că ferma noastră este atât de productivă doar datorită lui. În fiecare zi se trezeşte la revărsatul zorilor. Este un agricultor priceput şi nu numai.

Înainte ca Thaddeus să apuce să o întrebe la ce se referă mai exact. Sabina se ridică de la masă, gata să îşi urmeze tatăl.

— Vino, Matthew, spuse ea. Hai să ne schimbăm hainele şi să mergem pe câmp. Vreau să îţi arăt ce se întâmplă în lanul de grâu. Papa a terminat seceratul acolo ieri dimineaţă, înainte de petrecere, iar acum Heiko şi alţi câţiva lucrători probabil că presează fânul.

— Presează fânul?

— Da, îl presează sub formă de baloturi pentru hrănirea vacilor. Papa are o presă nou-nouţă de balotat fânul. Stai s-o vezi în acţiune!

Cei doi tineri ieşiră, iar Thaddeus şi Marion se angajară într-o discuţie fascinantă despre baron şi trecutul său

extrem de interesant.

Lanul de ovăz era destul de departe de casă. Baronul porni călare, iar tinerii, pe jos. Pe când ajunseră ei la câmp, tatăl Sabinei conducea deja giganticul şi zgomotosul păianjen metalic numit *Mähdrescher*, ce înainta, tras de tractor, printre tulpinile înalte de ovăz, secerând, treierând, ţăcănind şi aruncându-i în obraz praf şi pleavă.

Baronul le făcu cu mâna, dar apoi reveni imediat cu mâinile pe manete. Trebuia să fie atent la ceea ce face. Maşinăria aceea ciudată avea o mulţime de părţi mobile şi trepida atât de grozav la fiecare mişcare, încât Matthew se îndoia că are să reziste mai mult de un ceas pe un teren atât de accidentat fără să se dezmembreze.

Cei doi tineri îl urmăreau fascinaţi pe baron. După ce acesta făcu două tururi complete, Sabina îl conduse pe Matthew mai departe, până la lanul de grâu ce se întindea dincolo de lungile şiruri de ovăz, plin acum de cioturi şi de paiele lăsate în urmă de combină după treierat.

— Uite-i acolo! exclamă Sabina, arătând cu degetul spre Heiko şi Hans. Să mergem! strigă ea, luând-o la goană printre cioturile rămase pe câmp.

Matthew o ajunse imediat din urmă. Străbătură în fugă vastul lan care, cu doar o zi în urmă, fusese încă plin de grâu, până în locul unde un tractor trăgea un alt utilaj de-al baronului, cu un aspect similar şi la fel de zgomotos ca *Mähdrescherul*, dar ceva mai mic decât acesta, de care era ataşată o remorcă-platformă.

Munca era efectuată de trei bărbaţi. Unul conducea tractorul, altul mergea pe lângă presă, săltând baloturile de paie care cădeau din aceasta şi aruncându-le celui de-al treilea, care stătea într-un echilibru precar pe platforma mobilă. Baloturile erau formate atât de repede, încât cel care le ridica de pe jos şi cel care le stivuia pe platformă abia mai pridideau cu lucrul.

Procesul era cât se poate de clar. Sabina se căţără în remorca pe jumătate plină, sări în picioare şi începu să

ajute la aranjarea baloturilor. Matthew urmări preţ de o clipă operaţiunile efectuate de muncitori şi, pricepând repede mersul lucrurilor, i se alătură bărbatului ce mergea pe lângă tractor şi începu să strângă împreună cu el baloturile ce se rostogoleau în urma presei.

Când îşi ridică din nou privirea, văzu că Sabina este singură pe platformă. Fata îi strigă să urce.

— Unde a plecat celălalt lucrător? o întrebă el, suindu-se în remorcă.

Sabina arătă spre mijlocul câmpului, către o siluetă ce se îndepărta cu repeziciune.

— Merge să aducă o remorcă goală şi să vadă dacă papa nu are cumva nevoie de ajutor la seceriş. Acum se lucrează pe mai multe terenuri. Din moment ce noi doi suntem aici, el s-a dus să vadă dacă nu poate să dea o mână de ajutor în altă parte.

Brusc un nou balot fu azvârlit de jos, care îl lovi din lateral. Matthew se dezechilibră şi căzu pe spate, cât era de lung, peste stiva de paie.

— N-ai să-mi fii de mare ajutor, dacă nu poţi nici măcar să te ţii pe picioare! râse Sabina.

— M-a luat pe nepregătite.

— Păzea, că mai vine unul!

Încă un balot ateriză rostogolindu-se pe platformă.

— Eu ce trebuie să fac? întrebă Matthew, ridicându-se în picioare.

— Să ridici baloturile aruncate de Hans şi să mi le aduci mie. Eu am să le stivuiesc aici, în spatele remorcii. Întrucât nu va mai trebui să alerg dintr-o parte în alta, treaba va merge mai repede.

— Sună destul de simplu.

— Dar bagă de seamă că pe măsură ce stiva se măreşte, va trebui să îţi schimbi poziţia. Păzea!

— Repede mai vin! strigă Matthew, ferindu-se de un nou balot.

— Şi vei vedea că, din cauza oboselii, ţi se vor părea din

ce în *ce* mai grele. Sfoara cu care sunt legate are să-ţi facă răni la degete. Of, ar fi trebuit să aducem cu noi nişte mănuşi!... Ei, asta e. Apucă balotul acela şi aruncă-mi-l.

Matthew se conformă, radiind de satisfacţie, iar Sabina aşeză balotul peste celelalte. Băiatul nici nu se dezmetici bine că se şi trezi cu un nou balot la picioare. Se aplecă, îl apucă de sfoara cu care era legat, făcu vreo trei paşi până la Sabina şi îl puse la picioarele ei. Un nou balot îl lovi în genunchi.

— Am uitat să-ţi spun că vin unul după altul, spuse râzând fata. Fii pe fază!

— Am să-ncerc! strigă Matthew.

În cinci-şase minute, platforma era deja acoperită cu trei straturi de baloturi şi, în partea din spate, Sabina începuse deja să formeze a patra stivă. Nu trecu mult şi Matthew descoperi că, folosind în mod adecvat mişcarea tractorului şi greutatea propriului corp, poate să manevreze baloturile cu mai puţin efort.

— Te mişti de parcă ai fi făcut asta de când te ştii! îi strigă Sabina. Ce mai, eşti un fermier înnăscut!

În mai puţin de o oră, platforma era plină vârf. Între timp, Heiko se întorsese cu o remorcă goală. Se opriră cu toţii, ataşară remorca plină la celălalt tractor şi pe cea goală în spatele presei de balotat şi Heiko porni, încet şi atent, spre hambar, tractând platforma încărcată.

Presa fu pusă din nou în funcţiune şi începu să înainteze trepidând pe câmp, formând noi baloturi, pe care Matthew şi Sabina nu mai prididea să le stivuiască pe platformă.

Fundul remorcii era acoperit aproape în întregime cu primul strat de fân, când utilajul agăţă un ciot şi se opri. Cei doi angajaţi se duseră imediat să vadă ce s-a întâmplat. Matthew îi urmărea de pe platformă, când un balot i se izbi de picioare, făcându-l să se prăvălească din nou peste patul de paie. Râsul ce se auzi în spatele lui îi dădu imediat de înţeles că balotul nu îl lovise din întâmplare.

— A, de-asta mi-eşti!

Într-o clipită sări în picioare, făcu un salt înainte şi o înhăţă pe Sabina de glezne. Fata îşi pierdu echilibrul şi căzu, râzând, pe spate.

Începu o luptă în toată regula, în care fiecare încerca, printre hohote de râs, să îşi dovedească supremaţia, ba îmbrâncindu-şi adversarul, ba punându-i piedică, dar niciunul nu reuşea să rămână mult timp în poziţie verticală.

Tocmai ce se ridicaseră în picioare şi luase fiecare poziţie de atac, când brusc, remorca se puse din nou în mişcare. Amândoi se lungiră din nou pe spate, râzând ca nişte copii. Hans aruncă un balot care îi nimeri în plin.

— Hans, ai făcut asta înadins! chicoti Sabina, încercând să se ridice în picioare.

Bătrânul angajat, care lucra la fermă de mai bine de douăzeci de ani, le aruncă un zâmbet şugubăţ. Joaca lor făcea ca munca să îi pară mai plăcută. Şi uite aşa, din momentul acela şotiile se ţinură lanţ.

La sfârşitul zilei de lucru, presa de balotat fu detaşată şi tractorul porni încet spre casă. Hans stătea pe marginea platformei, cu picioarele atârnând în aer, iar Matthew şi Sabina erau cocoţaţi sus, pe baloturile din vârful stivei. Când îi văzu din mijlocul lanului de ovăz, baronul opri combina, coborî şi le ieşi în întâmpinare.

Tractorul opri. Baronul se uită în sus spre cei doi tineri. Matthew avea faţa murdară de praf, ochii umflaţi şi înroşiţi din cauza plevei purtate de vânt, gâtul asudat şi hainele acoperite de pământ şi de paie. Baronul zâmbi, apoi urcă şi el în remorcă şi îi făcu semn lui Friedrick că poate să pornească.

— Tatăl tău va fi mândru de tine, îi spuse el lui Matthew, aşezându-se pe stiva de la picioarele fiicei sale.

— Sabina mi-a spus de la bun început că nu va fi uşor.

— O, să-l fi văzut, papa! Este foarte puternic. Mânuia baloturile de parcă ar fi fost uşoare ca fulgul.

Matthew pufni în râs.

— De ce minţi? Tu le mânuiai mult mai bine decât mine.

Fu rândul fetei să izbucnească în râs.

— Ei, şi ce părere ai despre viaţa de fermier, Matthew? îl întrebă baronul.

— E mult de lucru, dar mărturisesc că, deşi abia de-mi mai simt braţele şi picioarele, nu am simţit în viaţa mea o satisfacţie mai mare.

— Viaţa de fermier este, într-adevăr, una plină de satisfacţii, dar şi de responsabilităţi, răspunse baronul. Acum, de pildă, este important să depozităm grânele şi fânul în hambare înainte să înceapă ploaia.

— Şi combina? întrebă Sabina.

— Am să vin după ea mai târziu. Dar acum nu vreau să ratez ocazia de a mă întoarce împreună cu voi, într-o remorcă încărcată cu fân. Că doar... aceasta este partea cea mai frumoasă a treieratului!

Cei trei continuară să râdă şi să povestească tot restul drumului.

52
Povestea bătrânei Eppie

Mai târziu în seara aceea, în pofida oboselii şi a durerilor musculare resimţite de câţiva dintre ei chiar şi în urma unei lungi şi binemeritate băi, Heinrich, Marion, Sabina, Thaddeus şi Matthew se întâlniră în parloarul oaspeţilor cu o persoană specială, care trăia la *Lebenshaus* de aproape un secol şi căreia membrii familiei şi personalul casei îi spuneau, în mod afectuos, Eppie. Baronul o invitase personal să servească nişte ceai şi nişte prăjituri împreună cu familia şi cu invitaţii lor. Auzind că musafirii sunt din străinătate, în ochii bătrânei slujnice se aprinse un licăr poznaş şi atât Marion, cât şi Heinrich fură convinşi că în seara aceea va începe să-şi depene teribilele poveşti despre trecut fără a se lăsa prea mult rugată.

De pe-acum tot nordul Germaniei era acoperit de nori negri de furtună, fapt care accentua atmosfera de mister. Furtuna avea să se dezlănţuie înainte de miezul nopţii sau cel târziu până spre dimineaţă.

După ce luară loc şi se făcură prezentările, Marion şi Sabina îi serviră pe toţi cu ceai şi prăjituri.

— Le-am spus oaspeţilor noştri că a trecut aproape un veac de când trăieşti la *Lebenshaus*, îi spuse baronul bătrânei.

— Mai mult decât *s-ar cuveni* să-i fie dat cuiva să trăiască! ripostă Eppie pe un ton ascuţit şi strident, după care râse înfundat. Ai fost bun cu mine, stăpâne, adăugă ea. Ai fi putut să mă trimiţi de mult la un azil, dar m-ai ţinut aici, lângă voi ca şi cum aş face parte din familie, la fel cum ai făcut cu mama.

— Dumneata chiarfaci parte din familie, Eppie! răspunse râzând baronul. Dar mă tem că de mama dumitale a avut grijă bunicul.

Bătrâna se holbă nedumerită la el.

— Deci dumneata nu ai cunoscut-o pe mama?

— Nu, draga mea Eppie, nu am avut această plăcere. Cred că aveam vreo cinci ani când a murit.

Eppie rămase tăcută, cu fruntea încreţită a mirare. Adevărul fie spus, era de-a dreptul imposibil să deosebeşti ridurile de expresie de cele săpate de timp. Obrajii, fruntea, gâtul şi bărbia bătrânei erau atât de zbârcite, încât te duceau, fără să vrei, cu gândul la pielea de reptilă. Firele de păr, rare şi la fel de albe precum faţa, printre care i se vedea pielea scalpului, îi stăteau ridicate în sus, de parcă tocmai ce-ar fi văzut o fantomă – ceea ce, de multe ori, chiar nu era exclus în cazul ei.

— Bine, dar îţi aminteşti când a venit în vizită prim-ministrul? întrebă ea într-un târziu cu vocea stinsă.

— Îmi pare rău, Eppie, răspunse baronul, dar nu ştiu despre cine vorbeşti.

— Despre Bismarck, prim-ministrul Prusiei.

— Când s-a întâmplat asta?

— Cred că aveam zece – doişpe ani pe atunci, răspunse bătrâna, străduindu-se să-şi amintească. Mama îşi aduce sigur aminte... Trebuie să o întrebăm pe ea... Da, Bismarck a fost aici pe vremea când se războia cu austriecii.

— Bismarck s-a războit tot timpul cu austriecii, dacă nu mă înşel, comentă baronul.

Eppie chicoti.

— Da, era un bărbat tare aprig, Bismarck al nostru... şi bătrânul conte a aflat pe propria piele treaba asta!

— Despre ce conte vorbeşti, Eppie?

— Despre ăl din vecini, care altul? exclamă bătrâna, privind în gol cu ochii larg deschişi.

Era clar că se întorsese în timp, la o perioadă de mult apusă. Baronul ascultase de multe ori poveştile ei, dar aceasta era prima dată când o auzea vorbind despre o legătură între Bismarck şi familia Schmundt – asta dacă bătrâna făcea, într-adevăr, referire la înaintaşul contelui din vecini. Despre Bismarck mai adusese ea vorba, dar

niciodată atât de direct.

— În vene îi curgea sânge prusac, dar el spiona pentru austrieci, continuă Eppie. Da' Bismarck l-a dibuit numaidecât şi i-a străpuns inima cu sabia ceea de sus, adăugă ea arătând cu degetul tremurând spre etajul superior.

Se aflau chiar sub sala armelor.

— Unde s-a întâmplat asta? întrebă baronul.

— În tainiţă, de bună seamă. Contele străbătu câmpul pe furiş în miez de noapte, coborî în pivniţă, merse de-a lungul celor două coridoare şi acolo îşi ticlui planul mârşav împotriva baronului şi a întregii Prusii. Dar Bismarck îi descoperi ascunzătoarea – era un loc secret de care ştia doar baronul. Când deschise uşa, dădu cu ochii de conte. „Pregăteşte-te să mori, trădătorule!" strigă el. În clipa următoare contele cel rău se prăbuşi, cu pieptul sângerând, pe podeaua de pământ a tainiţei. Bismarck şterse sângele de pe tăişul sabiei cu şervetul de pe masa din mijlocul încăperii.

Eppie se opri gâfâind, cu ochii cât cepele. În salon se făcuse o linişte de mormânt.

Brusc, o bubuitură grozavă zgudui casa.

Toţi săriră ca arşi. Fiecăruia i se ridicase părul pe mâini de parcă s-ar fi curentat.

Baronul zâmbi.

— Se pare că furtuna a început mai repede decât mă aşteptam, spuse el.

Prin uşa deschisă se vedea holul. Prin ferestrele de la capătul coridorului şi din camerele de oaspeţi de vizavi se zăriră scânteieri de fulger, urmate de mai multe tunete.

— Zi mai departe, Eppie, o îndemnă baronul.

— După aceea, tainiţa nu a mai fost folosită niciodată, continuă bătrâna. Dar cancelarul o inspectează de fiecare dată când vine în vizită.

— Parcă ziceai că era prim-ministru, nu cancelar.

— A fost numit cancelar mai târziu, după înfrângerea

Austriei şi unificare... Dumneata ar trebui să ştii asta, baroane.

— A, da, uitasem. Iartă-mă, Eppie.

— Acum trebuie să îi spui „domnul cancelar”, s-au schimbat vremurile.

— Înţeleg.

— Trebuie să se facă respectat.

— A mai trecut pe aici?

— O, da, l-am văzut de curând. Vine mereu să vadă dacă mârşavul de conte nu s-a trezit cumva din morţi. Uneori mă ia şi pe mine cu el. Zice că, în caz că Schmundt mai încearcă să ne facă necazuri, e bine ca măcar cineva din casă să îi ştie ascunzătoarea. Contele este un trădător şi o iscoadă. Şi vrea să pună mâna pe moşie. Şi pe aur.

— Pe care aur?

— Aurul din vistieria Prusiei, ascuns în timpul războiului, să nu-l găsească inamicul. Este şi acum aici, stăpâne.

— Unde anume?

— Undeva în tainiţă, spuse ea şoptit, acoperindu-şi gura pentru a nu fi auzită de nimeni în afară de baron.

— Ai văzut dumneata aurul?

— Nu, nu mi l-a arătat niciodată.

— Atunci cum de ştii că este acolo?

— Mi-a spus că l-a pus bine şi că îmi va da de ştire când va avea din nou nevoie de el.

— De ce să-ţi dea de ştire?

— Ca să-l ajut să-l dezgroape.

— Înţeleg.

— A spus...

— Despre cine vorbeşti? o întrerupse baronul.

— Despre Otto, fireşte... despre Otto von Bismarck – câteodată îmi dă voie să-i zic pe numele mic.

— Aşa. Şi ce a spus Otto despre aur?

— A spus că este o parte din comoara secretă a familiei Hohenzollern, de pe vremea când Albert de Brandenburg a întemeiat ducatul Prusiei. Asta s-a întâmplat cu mult timp în

urmă, stăpâne, pe vremea când trăia bunica.

De fapt, Prusia ducală fusese formată în 1525, cu cel puţin trei, dacă nu patru generaţii înainte de construirea actualului conac şi trei sute de ani înainte de a se naşte bunica lui Eppie.

— Şi contele vrea să pună mâna pe aur? întrebă baronul, vorbind şi el în şoaptă.

— O, da! Râvneşte să pună mâna pe toate – pe aur, pe moşie, pe întreaga Pomeranie. Asta a vrut dintotdeauna. Dacă Otto nu l-ar fi omorât după ce i-a descoperit trădarea, în cele din urmă ar fi trebuit să-l ucidă baronul.

— Ştii unde se află tainiţa? întrebă baronul.

— Bineînţeles. Dumneata ai uitat?

— Da, a trecut mult timp de atunci. Ai putea să mă duci la ea?

— Sigur că da, răspunse Eppie, dând să se ridice imediat din fotoliu. Să iei o torţă, stăpâne. E tare întuneric acolo, ştii bine.

— Da, asta îmi amintesc, zise baronul, aruncând o privire spre ceilalţi.

Toţi stăteau cu sufletul la gură, aşteptând să vadă ce se va întâmpla în continuare. Baronul se ridică şi o ajută şi pe bătrână să se ridice din fotoliu.

— Ia-mă de braţ, Eppie, zise el. Am să o iau pe unde ştiu eu şi apoi am să te las pe dumneata să preiei conducerea. Marion, adăugă el, întorcându-se spre soţia sa, fii bună şi adu-ne o lumânare.

Toţi se ridicară fără să sufle o vorbă, de frică să nu strice vraja momentului şi concentrarea lui Eppie, şi îi urmară. Coborâră încet pe scara centrală până la parter şi intrară în parloarul sudic. Baronul o ajută cu grijă şi delicateţe pe bătrână să coboare vechea scară cu trepte de piatră. Asta le depăşea toate aşteptările! Nici chiar baronul nu îşi mai încăpea în piele la gândul că legenda s-ar putea să fie, totuşi, adevărată. Eppie părea să aibă mintea limpede şi, judecând după comentariile ei, părea să ştie exact încotro

se îndreaptă.

Peste zece minute, grupul ajunse în pivniţa situată sub parloarul sudic şi porni de-a lungul întunecatului coridor de la subsol.

Matthew încercă un straniu sentiment de déjà vu. Mergea în spatele Sabinei, care păşea în urma tatălui său şi a siluetei eterice a lui Eppie. Bătrâna ţinea lumânarea în mână şi flacăra îi lumina părul alb şi răvăşit. Semăna aproape întru totul cu fantoma pe care o visase cu doi ani înainte. Băiatul ar fi crezut că visează şi acum, dacă nu ar fi auzit în spate şoaptele schimbate între tatăl său şi Frau von Dortmann.

Aproape exact în locul în care se aşteptase el, Eppie se opri brusc şi se uită întâi în dreapta, apoi în stânga, ca şi cum ar fi căutat o uşă.

— Aici ar trebui să fie, murmură ea.

Îi întinse lumânarea baronului, apoi începu să pipăie nedumerită pereţii.

Baronul îi spuse ceva, dar ea nu îl auzi. Luă lumânarea şi porni mai departe, din ce în ce mai şovăielnică, uitându-se în toate părţile în căutarea unei deschizături în perete. În cele din urmă, ajunseră în beciul din partea nordică a casei, pe care Sabina îl numise „gheţărie”.

Eppie se uită derutată în jur şi spuse:

— Asta nu e tainiţa... Masa ar trebui să fie acolo... Şi leşul contelui a fost mutat... Trebuie să îl anunţăm pe domnul cancelar. Poate că trădătorul este din nou în libertate! Trebuie să îl anunţăm pe Bismarck, stăpâne!

— Stai liniştită, Eppie, spuse baronul, am să îi dau de ştire chiar mâine.

— Aurul... aurul trebuie păzit, pentru binele imperiului prusac! Să nu cumva să pună austriecii mâna pe el! Şi nici contele. Este un om rău... sunt cu toţii răi, şi contele, şi austriecii!

— Ne vom lua măsuri de precauţie, Eppie, spuse baronul. Dar s-a făcut târziu şi cred că a sosit momentul să

ne retragem cu toţii la culcare, adăugă el, luând-o blând de braţ.

După ce o conduse pe bătrână în cameră şi se asigură că aceasta doarme liniştită după agitaţia de care avusese parte în acea seară, Marion coborî în *Gute Stube*, unde baronul, Sabina şi cei doi oaspeţi discutau încă înflăcăraţi despre povestea lui Eppie cu privire la vizita lui Bismarck la *bebenshaus*. Fiecare auzise anterior despre asta, dar niciodată această versiune completă a poveştii.

După cincisprezece – douăzeci de minute, lumea începu să caşte şi să se uite la ceas. Acea seară de neuitat se apropia de sfârşit. Era, într-adevăr, foarte târziu.

Cei cinci prieteni se ridicară şi urcară încet treptele până la primul etaj. Aici baronul şi soţia sa o luară la stânga, iar Thaddeus McCallum, la dreapta, spre dormitoarele lor.

— Heinrich... Marion, vă mulţumesc pentru o zi minunată, spuse americanul.

— Noapte bună, Thaddeus, răspunse Marion.

Totuşi, Sabina nu era încă pregătită să se ducă la culcare.

— Matthew, şopti ea, hai cu mine!

Băiatul îi aruncă tatălui său o privire ce părea să spună „*Mă întorc în câteva minute*... *sau cel puţin aşa cred*!”, apoi o urmă pe Sabina. O luară pe coridorul din dreapta, urcară, prin bibliotecă, până la al doilea etaj, în apropiere de sala armelor şi apoi îşi continuară drumul pe holurile tăcute şi întunecoase până în misterioasa aripă de est. Matthew mergea în spatele Sabinei, potrivindu-şi paşii cu ai ei. Amândoi erau tăcuţi. La un moment dat, Sabina se opri. Matthew ştia exact unde se aflau. Fata se întoarse spre el şi îl privi. Lumina lanternei pe care o ţinea în mână era atât de slabă, încât abia de îşi distingeau feţele.

— Acesta este unul dintre locurile mele preferate, spuse ea. Vin des aici, dar de fiecare dată singură. Totuşi, acum... îmi doresc din tot sufletul să împart această bucurie... cu tine.

— Mă simt onorat, spuse Matthew pe un ton grav, privind adânc în ochii ei.

Din cauza întunericului aproape că nu se vedeau. Şi poate că era mai bine aşa, căci inimile amândurora băteau nebuneşte şi expresiile de pe chipurile lor probabil că ar fi dezvăluit mai mult decât ar fi vrut să recunoască oricare dintre ei.

Matthew bănuia ce se ascunde în spatele uşii în dreptul căreia se oprise Sabina. De afară se auzea când şi când câte o bubuitură de tunet. Fata îl mai privi preţ de o clipă în ochi, apoi se întoarse şi deschise uşa.

Vântul năprasnic al nopţii îi izbi în faţă.

Păşiră afară, pe balcon.

Furtuna se retrăgea spre vest, dar în depărtare cerul mai era încă brăzdat de fulgere răzleţe, urmate de tunete înfundate. Vântul bătea cu sălbăticie şi stropii uriaşi de ploaie loveau cu un zgomot teribil pardoseala balconului.

— Stai aici, lângă uşă, cu spatele lipit de perete! strigă Sabina, încercând să acopere zgomotul ploii. În felul acesta nu are să te plouă!

Matthew se conformă. Stătură unul lângă altul vreo cinci minute, fără să spună nimic, admirând aprigul spectacol al naturii.

— Bine, dar nu înţeleg, spuse la un moment dat Matthew. Cum de zidul acesta ne apără de ploaie, când furtuna se deplasează tocmai în direcţia asta? Stropii ar trebui să ne lovească drept în faţă!

— Şi eu l-am întrebat pe papa acelaşi lucru şi el mi-a explicat că are de-a face cu mişcarea circulară a vântului, care suflă într-un sens la nivelul solului, şi în sens opus – deasupra. Nu prea înţeleg eu cum vine asta, dar important e că aici nu ne plouă!

Stăteau tăcuţi unul lângă altul, cu mâinile pe lângă corp. Pe negândite, degetele Sabinei le căutară pe ale lui şi palma cea mare a băiatului se strânse în jurul mânuţei ei moi şi delicate.

Aveau amândoi inimile pline de o pace şi o fericire cum nu mai simţiseră niciodată în scurtele lor vieţi. Ar fi putut sta aşa toată noaptea. În inocenţa iubirii pe care şi-o nutriseră la început ca prieteni şi apoi ca frate şi soră, întregul univers se reducea la această clipă. Uitaseră cu totul de criza mondială, de pericolele ce îi ameninţau de pretutindeni, ba chiar şi de ploaie.

Brusc, nemaiputând să îşi stăpânească bucuria exuberantă, Sabina îşi desprinse mâna şi făcu un salt înainte. Totuşi, realizând că s-ar putea să nu mai aibă niciodată prilejul de a-l simţi atât de aproape, regretă aproape imediat gestul său impulsiv.

— Ah, Matthew! exclamă ea, alergând până în mijlocul balconului. Totul este atât de minunat! îmi vine să strig de fericire!

Îşi lăsă capul pe spate, lăsând stropii de ploaie să îi lovească faţa, şi îşi ridică mâinile în aer, ţipând şi bucurându-se ca un copil.

Matthew i se alătură imediat şi începură amândoi să ţopăie şi să se rotească sub ploaia torenţială, râzând ca doi copii.

Într-un târziu avântul li se domoli. Stropii grei de ploaie îi loveau ca nişte proiectile de plumb. Porniră încet spre dormitoarele lor, ambii uzi leoarcă.

— Noapte bună, Matthew, fu tot ce spuse Sabina când ajunseră în dreptul camerei lui.

Matthew privi adânc în ochii ei şi ea în ai lui. Totul dură doar o secundă.

— Noapte bună, Sabina, spuse Matthew, după care se întoarse şi intră în cameră, iar Sabina îşi continuă drumul până la dormitorul său.

Până în dimineaţa zilei următoare, furtuna se domoli aproape complet, iar în a doua parte a după-amiezii Thaddeus şi Matthew se întoarseră la Berlin.

53
Începutul războiului

Trei zile mai târziu, Sabina se trezi înainte de răsăritul soarelui cu o senzaţie vagă de nelinişte. Avusese un somn agitat, înţesat cu vise amorfe şi stranii, din care nu îşi mai amintea nimic. Se deşteptă brusc, cu un zgomot înfundat şi persistent răsunându-i în urechi.

Privi pe fereastră. Afară era încă întuneric. *Probabil că se apropie o nouă furtună*, îşi spuse ea şi gândurile îi zburară imediat la Matthew.

Sări jos din pat, se îmbrăcă în grabă şi o rupse la fugă pe coridor.

Adora să petreacă primele clipe ale dimineţii afară, pe balconul de la ultimul etaj. Chiar dacă nu se putea bucura de acest moment special împreună cu Matthew, o va face gândindu-se la el. Ajunse în mai puţin de trei minute. Balconul dădea spre est. Sabinei nu îi stătea mintea la dată, dar era 1 septembrie. 1 septembrie 1939.

Nu ploua şi aerul era călduţ. Sabina inspiră adânc de câteva ori, îndepărtând ultimele rămăşiţe ale somnului zbuciumat de peste noapte. Nu se simţea nici măcar o adiere de vânt. *Straniu*, gândi ea. Era o dimineaţă liniştită şi senină, dar dinspre est continuau să se audă un fel de bubuituri ca de tunet, iar în depărtare se distingeau nişte scânteieri care nu aduceau a fulgere.

Sabina făcu încet înconjurul balconului. Primele raze cenuşii de soare începeau să se vadă deja la orizont, unde era furtuna.

Se întoarse lângă uşă şi se rezemă cu spatele de perete, cu gândul la noaptea furtunoasă când venise aici împreună cu Matthew şi la câtă pace şi căldură simţise atunci în suflet.

Rămase multă vreme nemişcată, visând cu ochii deschişi. Când îşi reveni din visare, realiză că se lumina

deja de ziuă. Era încă devreme, dar la orizont se vedea deja strălucirea portocalie a răsăritului de soare.

Ceva nu era în regulă.

Cerul era senin, fără urmă de nori. Deasupra soarelui ce răsărea, înaltul azuriu al cerului părea să promită încă o zi frumoasă de vară.

Şi totuşi, din depărtare răzbeau bubuituri de tunet, din ce în ce mai dese. Bine, dar unde erau norii?... Unde era furtuna?...

Totul era straniu: lipsa norilor, zgomotele...

Treptat, pe lângă bubuituri, Sabina începu să distingă şi un alt zgomot, ce venea dinspre sud şi semăna cu huruitul unui convoi uriaş. Ridicând privirea, văzu că văzduhul era brăzdat de avioane.

Zgomotele de rău-augur, deşi răzleţe şi estompate, răpiră pacea acelei dimineţi liniştite.

Inima începu să îi bată nebuneşte.

Ce se petrecea?...

Un fior îi străbătu întregul trup şi brusc, se simţi din nou ca un copil – singură, vulnerabilă... şi speriată.

O luă la goană pe coridoare, până la etajul întâi, şi, fără să se oprească în dreptul camerei ei, dădu buzna în dormitorul situat pe colţul aripii de vest a casei.

Părinţii ei nu erau acolo!

Îşi roti înnebunită ochii prin cameră. Uşa ce dădea spre salonaşul comun era deschisă. Se năpusti în salonaş, dar nici acolo nu găsi pe nimeni. De la fereastră îi zări pe părinţii săi afară, pe balcon. Stăteau cu spatele spre ea. Erau încă îmbrăcaţi în hainele de noapte.

Heinrich o ţinea pe Marion după umăr, strâns lipită de el. Stăteau amândoi nemişcaţi şi priveau, aşa cum o făcuse fiica lor, spre est, de unde veneau zgomotele de rău-augur.

Sabina se apropie de tatăl său. Acesta îşi petrecu braţul liber peste umerii ei şi o trase spre el. Atât Heinrich, cât şi Marion erau tăcuţi şi îşi ţineau capetele nemişcate.

Sabina privi şi ea în zare preţ de câteva clipe, apoi îşi

întoarse capul spre ei. Pe feţele amândurora şiroiau lacrimi.

— Ce se petrece, papa? întrebă Sabina, asistând neputincioasă la plânsul lor mut. Ce înseamnă toate acestea?

Baronul nu răspunse imediat. Continuă să privească în zare, peste câmpuri, spre locul de unde veneau zgomotele. Un avion străbătu văzduhul pe undeva, prin apropiere şi apoi zbârnâitul se îndepărtă spre est. Din aceeaşi direcţie se auzi răsunând o explozie, dar de văzut, nu văzură nimic.

Se lăsă tăcerea şi, preţ de o clipă, pacea dimineţii de sfârşit de vară păru să revină.

— Se apropie întunecatul miez de noapte al istoriei noastre, fata tatii, spuse într-un târziu baronul pe un ton sumbru.

Sabina se cutremură.

— Nu... nu înţeleg ce vrei să spui, papa…

— Ceea ce auzi, fata tatii, este zgomotul făcut de arme, de tancuri, de avioane de luptă şi de bombe. Acesta este sunetul războiului. Cred că Führerul a trimis o armată să invadeze bătrâna Prusie.

— Să o *invadeze*?! făcu Sabina consternată.

— Cred că tocmai s-a pornit atacul împotriva Poloniei, spuse baronul. În câteva zile, aşa cum s-a întâmplat anterior cu Austria, Polonia va înceta să mai existe. Va fi înghiţită de Germania.

54
O propunere sfâşietoare

Heidi bătu la uşa biroului şi îl anunţă pe baron că este aşteptat la parter.

— Bine, dar azi nu aşteptam niciun musafir, spuse el nedumerit. Totuşi, se ridică şi o urmă pe slujnică până la parter. În antreu, spre uimirea lui, îl aşteptau Thaddeus şi Matthew McCallum.

Baronul zâmbi încântat, dar zâmbetul îi păli de îndată ce văzu îngrijorarea de pe chipul lui Thaddeus. În mod clar, aceasta nu era o vizită de curtoazie.

— Lucrurile nu stau deloc bine, prietene, spuse americanul. Ştiu că s-ar fi cuvenit să te sun sau să îţi scriu înainte de a veni, dar n-am vrut să te pun în pericol.

— Ce vorbeşti, Thaddeus? Tu eşti prietenul meu şi eşti binevenit oricând în casa mea.

— Situaţia s-a schimbat, Heinrich. Totul s-a schimbat peste noapte. Îmi fac griji pentru voi.

— Sunt sigur că nu ai venit până aici să îmi spui asta.

— Nu, am venit să te anunţ că am fost convocat înapoi în Statele Unite. Era, de altfel, inevitabil în situaţia de faţă...

— O, nu! exclamă baronul. Şi când plecaţi?

— Peste câteva zile, răspunse Thaddeus. Am venit, continuă el, privind spre fiul său, să vă facem o propunere. Să vă implorăm să veniţi cu noi. Încă nu este prea târziu. Încă se poate... Cunosc persoane care vă pot ajuta...

— Poftim?... Să plecăm din ţară?... făcu consternat baronul. Nu am putea face una ca asta... doar ne cunoşti, Thaddeus...

— Atunci, cu mare regret, nu ne rămâne decât să ne luăm rămas bun.

Devastat de veste, baronul le făcu semn să ia loc şi apoi se aşeză şi el într-un fotoliu alăturat.

Trecuseră exact două săptămâni de la vizita celor doi

americani la *Lebenshaus*. Pe 3 septembrie, Marea Britanie şi Franţa declaraseră război Germaniei şi exemplul lor fusese urmat, la scurtă vreme, de Australia, Noua Zeelandă, India, Africa de Sud şi Canada.

În dimineaţa zilei de 1 septembrie, armata aeriană germană atacase dinspre Prusia de Est, Pomerania, Brandenburg şi Silezia, pătrunzând până în centrul Poloniei. Pentru mârşavul atac-fulger, Germania mobilizase nu mai puţin de un milion de oameni – patruzeci şi şapte de divizii militare, nouă divizii blindate şi o mie cinci sute de bombardiere. Net inferioare numeric, forţele poloneze au fost înfrânte în doar o săptămână.

Acesta era începutul celui de-al Doilea Război Mondial.

Deşi, în mod oficial, Statele Unite ale Americii aveau să îşi menţină poziţia de neutralitate încă doi ani de zile, în realitate era imposibil să rămână neutre. Membrii corpului diplomatic american fuseseră convocaţi la Washington tocmai în vederea dezbaterii problemei la nivel înalt.

— Şi când plecaţi, mai exact? întrebă într-un târziu baronul.

— Peste două zile, răspunse Thaddeus. Dar, înainte de a pleca, era imperativ, atât pentru mine, cât şi pentru fiul meu, să venim aici şi să încercăm să vă convingem să ne însoţiţi. Am venit cât de repede am putut.

Vădit impresionat de grija lor, baronul von Dortmann rămase o vreme îngândurat, apoi se uită la ceas.

— Este încă devreme, spuse el. Înnoptaţi aici, nu-i aşa?

McCallum încuviinţă din cap.

— Da, dar mâine dimineaţă trebuie să ne întoarcem la Berlin. Poimâine luăm avionul spre America.

— Atunci nu trebuie să irosim nicio clipă, spuse baronul, ridicându-se în picioare. Mă duc să le caut pe Marion şi pe Sabina, între timp vă rog să luaţi loc în *Gute Stube*. Ne vom întâlni acolo cu toţii şi vom discuta împreună despre propunerea voastră.

O oră mai târziu, cei cinci prieteni erau adânciţi în

gânduri. Baronul prezentase familiei sale propunerea lui McCalium şi acesta făcuse tot posibilul să îi convingă pe tustrei că era în interesul lor să părăsească Germania înainte ca situaţia să se înrăutăţească. Dacă nu voiau să meargă cu ei în Statele Unite, puteau să se refugieze în Anglia sau în Elveţia.

— Bine... dar acesta este căminul nostru, repetase, în zeci de feluri diferite, fiecare dintre cei trei germani. Aici este căminul nostru, patria noastră, poporul nostru.

— Nu vă daţi seama de riscul la care vă expuneţi? întrebă disperat americanul.

Baronul şi soţia sa priviră unul în ochii celuilalt. Expresia de pe chipurile lor părea să spună că da, ştiau prea bine cât de periculos – mai periculos decât îşi dădeau alţii seama – era pentru ei să rămână în Germania.

— Vor muri o mul ţime de oameni – poate chiar milioane îşi continuă Thaddeus pledoaria. Pur şi simplu nu mă împac cu gândul că aţi putea cădea victime teribilelor evenimente care au să vină.

Se lăsă o tăcere grea. Toţi cei prezenţi ştiau că alegerea pe care o au de făcut le va hotărî destinele şi viitorul. Dilemele şi deciziile cu care se confruntau erau sfâşietoare, la fel cum era şi gândul despărţirii.

— Acum câteva zile am primit veşti din partea lui Dietrich Bonhoeffer, prietenul şi fratele nostru întru Domnul, spuse baronul în şoaptă. Slavă Domnului că nu deţineam această informaţie când am fost interogat la petrecerea contelui de individul acela ce părea extrem de dornic să afle unde se ascunde. În fine, am aflat că, după o absenţă îndelungată, Dietrich s-a întors în ţară.

— Unde a fost până acum? întrebă Thaddeus.

— Iniţial în Anglia şi apoi în Statele Unite, răspunse Dortmann. Dar de curând s-a întors în ţară. Spune că a hotărât că trebuie să înfrunte această perioadă întunecată din istoria noastră naţională alături de fraţii săi creştini din Germania. Consideră că a rămâne alături de fraţii săi

contează mai mult decât siguranţa sa personală.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— Este un om curajos, iar eu simt aceeaşi chemare. Poate că vom reuşi într-un fel – deşi în momentul acesta încă nu ştiu în ce fel anume – să îi ajutăm pe fraţii noştri creştini să înfrunte aceste vremuri întunecate. Poate că voia lui Dumnezeu este ca eu să îi îndeplinesc lucrarea aici, printre confraţii mei.

— Dar la familia dumitale nu te gândeşti?...

Baronul privi spre soţia sa.

— S-ar putea să fie periculos să rămâi aici, draga mea, spuse el cu blândeţe. Aş fi mai liniştit dacă v-aş şti în siguranţă şi...

— Heinrich, te rog, îl întrerupse soţia sa. Am purtat această discuţie de nenumărate ori. De fiecare dată ai încercat să mă convingi să plec şi de fiecare dată răspunsul meu a fost acelaşi: locul meu este şi va fi întotdeauna alături de tine. Acesta este şi poporul meu şi, chiar dacă am şi o altă seminţie, nu vreau să îmi părăsesc patria.

Baronul încuviinţă din cap. Ştia că, indiferent cât ar insista, nu va putea să o convingă.

— Lucrarea pe care ne-a hărăzit-o Dumnezeu s-ar putea să fie şi în serviciul seminţiei soţiei mele, îi spuse el lui Thaddeus. Iar ea nu vrea să mă lase să o duc la capăt de unul singur.

Făcu o scurtă pauză, apoi privi spre fiica sa, care stătea vizavi de el.

— Sabina, Matthew şi tatăl lui s-au oferit să te ia cu ei – doar pentru o vreme, până când trece pericolul. Ai binecuvântarea mea, dacă vrei să îi însoţeşti. Adevărul fie spus, eu aş prefera să o faci, deşi mama ta şi cu mine îţi vom duce cumplit dorul. Totuşi, suntem dispuşi să facem acest sacrificiu de dragul siguranţei tale.

— Îţi mulţumesc, papa.

— Dar ai deja optsprezece ani şi aceasta este o decizie care îţi poate schimba întreaga viaţă... O decizie pe care

trebuie să o iei singură.

— Vrei să vii cu noi, Sabina? o întrebă Thaddeus.

— Nu... nu ştiu, bolborosi fata. Am nevoie de puţin timp de gândire.

— Timpul este scurt, spuse Thaddeus. Istoria nu mai are răbdare.

55
O mărturie dictată de *circumstanţe*

În seara aceea, după cină, la invitaţia baronului, se adunară din nou cu toţii în *Gute Stube*.

— Thaddeus şi Matthew, v-am chemat aici, începu baronul după ce se aşezară, pentru a vă împărtăşi o informaţie de o importanţă vitală, al cărei impact asupra vieţilor voastre este chiar mai mare decât al acestui război ce s-a dezlănţuit de curând şi pare să ne înghită pe toţi.

Cei doi americani schimbară între ei o privire nedumerită, întrebându-se oare ce informaţie de importanţă internaţională o fi deţinând baronul.

— Heinrich, mă tem că eu nu sunt decât un biet funcţionar, spuse râzând Thaddeus. Treaba mea la ambasadă este mai ales de ordin birocratic. Poate că ar fi bine să te pun în legătură cu superiorii mei...

— Nu, Thaddeus, îl întrerupse chicotind baronul, m-ai înţeles greşit. Eu cu voi doi vreau să vorbesc, iar ceea ce am de spus nu are defel legătură cu siguranţa internaţională. Aţi venit azi aici să ne preveniţi asupra pericolului şi să ne oferiţi ajutorul vostru. Nici nu ştiţi cât de mult înseamnă acest gest pentru mine şi pentru familia mea. Mi-am petrecut ultimele două ore adâncit în rugăciune şi în cele din urmă, am înţeles că şi eu am ceva la fel de important să vă ofer. Un adevăr pe care vreau să vi-l împărtăşesc. Or, având în vedere faptul că nu se ştie când ne vom reîntâlni, pot să o fac acum ori niciodată, cum se spune.

Thaddeus încuviinţă din cap, deşi încă tot nu înţelegea la ce se referă baronul.

— Mai doriţi nişte cafea?

Thaddeus încuviinţă din cap.

Marion se ridică şi umplu din nou ceaşca lui Thaddeus, apoi pe cea a soţului său.

— Sabina, nu vrei să-ţi mai torn nişte ceai? întrebă ea, privind spre fiica sa.

— Nu, mulţumesc, mamă. Mai am destul.

Marion luă din nou loc alături de soţul ei. Urmă un scurt moment de tăcere.

— Voi vorbi deschis şi vă rog de pe-acum să mă iertaţi dacă am să vă răpesc prea mult timp, spuse în cele din urmă baronul.

— Nu este nevoie să te scuzi, zise Thaddeus. Dacă ai să ne spui ceva atât de important, eu unul vreau să aud versiunea completă.

— Bine. Atunci voi începe prin a vă mărturisi că eu nu cred în întâlniri întâmplătoare. În viaţă totul se întâmplă cu un scop. Nu există simple coincidenţe. Prin aceasta vreau să spun că eu nu cred că prietenia dintre noi cinci este o pură întâmplare.

— Nici eu nu cred asta, interveni Thaddeus. Prietenia voastră, adăugă el, privind spre Marion şi spre Sabina, ne-a îmbogăţit sufleteşte pe amândoi.

— Îţi mulţumim, Thaddeus, spuse baronul. Sentimentul este reciproc. Şi tocmai de aceea simt nevoia să împărtăşesc aceste gânduri cu voi. Niciunul dintre noi nu ştie ce ne rezervă viitorul. Trăim vremuri periculoase. Mă tem că, din cauza naziştilor care ne conduc ţara, întreaga lume se apropie de un dezastru. Deşi mă întristează profund, aceasta s-ar putea să fie ultima dată când ne vedem, dragii mei prieteni, spuse el îndurerat, privind cu o adâncă afecţiune întâi spre Thaddeus şi apoi spre Matthew. Peste două zile plecaţi din ţară. Marion şi cu mine vom rămâne aici. Sabina trebuie să ia o hotărâre şi ştiu că se roagă cu ardoare pentru un răspuns. Acestea sunt vremuri ce sfâşie inimile celor care iubesc.

Se opri din nou, încercând să găsească vorbele potrivite.

— Mă rog la Dumnezeu ca acest conflict să fie aplanat în curând, continuă el. Totuşi, dacă nu va *fi* aşa, nu mi-aş ierta niciodată faptul că am avut ocazia să vă vorbesc sincer şi

nu am făcut-o. Vreau să vă vorbesc despre temelia vieţii mele, a vieţii familiei mele şi a tot ceea ce reprezintă *Lebertshaus*.

Făcu o scurtă pauză, apoi continuă:

— Sunt convins că aţi înţeles deja că mă refer la credinţa noastră. La perspectiva creştinească din care privim lucrurile, la felul în care încercăm să ne adaptăm căminul, vieţile şi comportamentul ca ele să placă lui Dumnezeu. Încă de la începutul prieteniei noastre am fost foarte deschis în ceea ce priveşte crezul meu creştin, în cei doi ani de când ne cunoaştem am discutat despre multe chestiuni legate de credinţă. Deşi clipele petrecute împreună au fost mai puţine decât mi-aş fi dorit, ele ne-au îmbogăţit sufleteşte. Simt că am ajuns să ne cunoaştem reciproc la un nivel profund şi să descoperim o mare afinitate spirituală unii faţă de alţii.

Se opri, luă o gură de cafea şi apoi cugetă preţ de câteva clipe. Din respect, ceilalţi păstrară tăcerea.

— Eu nu mă număr printre cei care cred că un creştin are datoria de a-i convinge pe alţii de adevărul învăţăturilor creştine. Unii fac din asta ţelul lor suprem în viaţă. Eu îi numesc pe aceştia „creştini *înduplecători*”. Eu unul nu văd lucrurile aşa. De ani de zile simt că datoria mea este să *trăiesc în* credinţă, nu să îi conving pe alţii de veridicitatea ei. Ori de câte ori am ocazia, nu preget să vorbesc despre valorile şi crezurile după care încerc să îmi trăiesc viaţa. Dar nu simt că este de datoria mea să îi conving pe alţii să le adopte. Dumnezeu nu mi-a dat această responsabilitate. Singura mea responsabilitate ca bun creştin este... să *trăiesc* conform principiilor pe care le propovăduiesc. Sper să nu vă fi lăsat vreodată impresia că vreau să vă conving.

— Niciodată, răspunse Thaddeus. La drept vorbind, nu am întâlnit vreodată un om care să vorbească despre credinţa sa cu eleganţa şi sensibilitatea cu care o faci dumneata, fără a încerca să îi convingă pe ceilalţi de adevărul acestei credinţe, ba chiar bucuros să asculte şi

alte puncte de vedere.

— Îmi face, într-adevăr, mare plăcere să ascult şi alte puncte de vedere, dar nu şi din partea acelor credincioşi care au o viziune obtuză asupra Tatălui nostru ceresc.

— Nu te arăţi câtuşi de puţin deranjat să asculţi păreri ce se opun alor tale, adăugă Thaddeus. Ba chiar am impresia că eşti dornic să le auzi. Pe mine m-ai tratat întotdeauna cu cel mai mare respect, chiar dacă nu îţi împărtăşesc unele vederi asupra credinţei.

— Aşa este. Nu mă simt câtuşi de puţin ameninţat de cei care au un alt punct de vedere. Poate tocmai pentru că sunt convins că adevărul va ieşi oricum la iveală în cele din urmă. Eu nu sunt decât un biet muritor şi nu am cum să ştiu totul. Niciodată nu i-am înţeles pe aceia care vorbesc de parcă ar fi nişte dumnezei pe pământ, de parcă numai ei ar deţine dreptatea absolută. Dar iată că iarăşi am divagat! Vă rog să mă scuzaţi.

— Mă bucur să aflu că şi dumneata ai mici lacune ca tot omul, spuse râzând Thaddeus.

— O, da! exclamă baronul, râzând la rândul său. Există o mulţime de lucruri pe care nu le înţeleg. În ceea ce priveşte credinţa, continui să fiu, din multe puncte de vedere, un învăţăcel!

Se lăsă o clipă tăcerea.

— Ceea ce încercam să spun adineauri, continuă baronul, este că eu îmi canalizez întreaga energie spre a trăi în credinţă şi nu spre a-i îndupleca pe alţii. Tocmai de aceea, locul acesta se numeşte *Lebenshaus*. Simt că datoria mea de creştin este să trăiesc după învăţăturile lui Iisus şi să dau rostire convingerilor mele ori de câte ori am ocazia. Dar chiar şi atunci nu fac decât să le *prezint* în faţa interlocutorilor mei şi să îi las pe ei să le judece cum şi când consideră ei de cuviinţă. Eu nu pot decât să spun: „Acestea sunt principiile după care încerc să trăiesc. Mie mi se par corecte. Pe mine m-au ajutat să îl cunosc mai bine pe Tatăl nostru ceresc şi, de aceea, le supun şi atenţiei voastre”.

Asta am descoperit eu citind Evangheliile: că Iisus le-a vorbit ucenicilor şi ascultătorilor Săi despre adevărurile împărăţiei lui Dumnezeu, dar nu a încercat niciodată să convingă pe cineva. Spunea adevărul, prezenta valorile, atitudinile şi priorităţile pe care ar trebui să le aibă un bun creştin pentru a moşteni împărăţia veşnică... dar apoi se îndepărta şi lăsa mulţimea să cugete la ceea ce a auzit şi să hotărască dacă îl crede sau nu. Iisus nu a încercat să îi convingă nici măcar pe propriii săi ucenici. Tot ce a făcut a fost să le prezinte principiile împărăţiei lui Dumnezeu.

Urmă o tăcere lungă.

— Şi acum am ajuns, în sfârşit, la subiectul despre care voiam să vă vorbesc înainte de despărţire.

Deşi vorbea în continuare pe un ton scăzut, o făcea cu atât de multă emoţie, iubire şi patimă, încât intensitatea vorbelor sale umplu parcă întreaga încăpere. Toţi înţeleseră instinctiv importanţa şi solemnitatea momentului. Cu toţii înţeleseră, fiecare în felul său, că Duhul Sfânt este printre ei.

— Acum câteva momente vă spuneam că există un aspect al credinţei mele despre care încă nu v-am vorbit. Vă amintiţi?

Ambii bărbaţi încuviinţară din cap.

— Puţini sunt cei cărora le-am vorbit despre asta. După cum am mai spus, consider că nu este de datoria mea să o fac. Totuşi, acum, vremurile şi prietenia noastră mă obligă să vă împărtăşesc asta şi vouă.

— Te rog să spui liniştit tot ce ai de spus, îl îndemnă Thaddeus. Nu trebuie nicidecum să te temi de o reacţie adversă din partea mea.

— Şi nici din a mea, interveni Matthew. Chiar sunt nerăbdător să aflu despre ce este vorba.

— Amândoi aveţi sufletul deschis, continuă baronul. Dacă aş avea cea mai mică reţinere în această privinţă, m-aş opri imediat. Ceea ce am de spus acum nu poate fi înţeles pe deplin decât de către cei care au inima şi mintea

deschise. În caz contrar, a vorbi despre asta înainte de vreme poate avea rezultate dezastruoase... şi permanente.

— Inimile şi minţile noastre sunt deschise, spuse Thaddeus. Te rog să spui mai departe ce ai de spus. În orice caz, ai respectul nostru veşnic. Iar acum, te rog să continui... *vrem* să auzim orice ai avea să ne spui... Matt?

— Sunt în asentimentul tatii, domnule baron, spuse Matthew.

— Prea bine. Vă felicit pe amândoi pentru lipsa de prejudecăţi de care daţi dovadă. Asta îmi dă curaj! Iată, deci, despre ce este vorba... în viaţa fiecărui om vine o vreme când a studia detaşat principiile şi adevărurile împărăţiei lui Dumnezeu nu mai e de ajuns. În Evanghelii sunt şi pasaje care vorbesc despre ocaziile, puţine la număr, când Iisus nu s-a rezumat să prezinte adevărul ascultătorilor Săi, ci s-a uitat direct în ochii omului şi l-a forţat să se confrunte cu sine şi să hotărască făgaşul vieţii şi al viitorului său. Aceste pasaje ilustrează ceea ce vreau eu să spun, şi anume, că la un moment dat fiecare trebuie să facă o astfel de alegere.

Făcu o pauză. Nimeni nu spuse nimic.

— Sunt convins că aţi auzit de pilda tânărului bogat. Acesta L-a întrebat pe Iisus ce trebuie să facă pentru a moşteni viaţa veşnică. Iisus i-a spus că trebuie să respecte cele zece porunci. Dregătorul a răspuns că le-a păzit cu sfinţenie toată viaţa. Auzindu-l, Iisus a zis că, totuşi, ceva îi lipseşte.

Baronul făcu o pauză, apoi întrebă:

— Ştie vreunul dintre voi la ce se referea Iisus?

Bărbaţii clătinară din cap.

— Acesta, vedeţi voi, ilustrează momentul alegerii. În acel moment, Iisus s-a uitat cu drag la tânărul bogat şi apoi a grăit aşa: „Îţi mai lipseşte un lucru: vinde tot ce ai, împarte la săraci şi vei avea o comoară în ceruri. Apoi, vino şi urmează-Mă”.

Baronul făcu iarăşi o pauză.

— Şi... şi ce s-a întâmplat? întrebă Thaddeus.

— Când vine momentul deciziei, avem întotdeauna de ales între două posibilităţi. Tânărul dregător a ales să nu îi dea ascultare lui Iisus şi să nu îl urmeze. „Când a auzit el aceste cuvinte, s-a întristat de tot; căci era foarte bogat”.

Urmă o tăcere lungă.

— Înţelegeţi motivul pentru care v-am relatat această pildă? întrebă într-un sfârşit baronul. Vedeţi voi, Thaddeus... Matthew, ceea ce încerc eu să spun nu este că ar trebui să vindeţi tot ce aveţi. Priviţi în jur – nici eu nu am făcut asta. Dumnezeu nu mi-a cerut-o. Dacă mi-ar cere, aş renunţa la tot... Dar nu mi-a cerut-o. Ceea ce ne cere Dumnezeu pentru a ne primi în împărăţia cerurilor diferă de la un om la altul. Tânărului bogat i s-a cerut să renunţe la avuţie, mie poate că mi se va cere altceva şi la fel se va întâmpla cu fiecare dintre voi. Ceea ce voiam eu să subliniez este că, mai devreme sau mai târziu, fiecare dintre noi va *trebui* să aleagă.

— Vreţi să spuneţi că... pentru noi, *acesta* este momentul alegerii? întrebă Matthew.

— O, nu, dragul meu! exclamă baronul. Adică, nu ştiu ce să zic. Poate că este, poate că nu. Nu eu sunt cel care hotărăşte lucrurile acestea!

— Bine, dar atunci cine?

— Duhul Sfânt, care lucrează în fiecare dintre noi. El hotărăşte anotimpul, circumstanţele, locul şi ceasul. El şi nimeni altul. Şi când vine acel ceas, îţi dă de ştire, vorbeşte inimii tale la fel de clar cum le-a vorbit Iisus ucenicilor Săi şi tânărului bogat. *În acel moment, indiferent când şi în ce circumstanţe vine, totul stă în cumpănă. Acela este momentul alegerii. Şi, mai devreme sau mai târziu, fiecare dintre noi se va confrunta cu această alegere*. Da, deşi chemarea este tăcută şi blândă şi Domnul nostru nu ne obligă niciodată să facem sau să credem ceva în mod silit, va exista o *confruntare*. În acel moment, fiecare dintre noi stă faţă în faţă cu Domnul. Atunci Domnul ne priveşte în

ochi şi, deşi circumstanţele în care o face diferă de la un caz la altul, ne îndeamnă pe toţi să *îl urmăm*. Când auzi răsunându-ţi în inimă cuvintele „Urmează-Mă!”, poţi fie să i te *alături* pe calea spre viaţa veşnică... fie să îi întorci spatele şi să pleci. Dar un lucru este sigur: acel moment *va veni* pentru fiecare dintre noi. Vă spun toate acestea acum ca să fiţi pregătiţi atunci când se va întâmpla. Am ajuns să ţin din tot sufletul la voi şi vă vreau doar binele. Nu se ştie ce ne rezervă viitorul şi am simţit nevoia să vă pun în gardă.

Toţi rămaseră o vreme tăcuţi, cugetând la vorbele lui.

— Cum voi şti că a venit momentul? întrebă într-un târziu Matthew.

— Vei şti.

— Bine, dar cum?

— Iisus îţi va vorbi.

— Şi dacă nu îl aud?

— Îţi va vorbi din nou.

— Şi dacă nu îl aud nici atunci?

— Atunci îţi va vorbi din nou, mai tare decât înainte.

— Şi dacă tot nu îl aud?

— Va continua să te cheme până îl vei auzi şi vei *şti* că aceea este vocea Lui. Cuvintele sunt întotdeauna aceleaşi: „*Urmează-Mă*!”

— Şi apoi ce se întâmplă? întrebă Thaddeus. După ce îi auzi chemarea şi ştii că îţi este adresată ţie, ce trebuie să faci?

— Acela este momentul deciziei, răspunse baronul. Atunci trebuie să hotărăşti. *Fie faci ceea ce îţi porunceşte şi îl urmezi* aşa cum au făcut-o ucenicii Săi... fie alegi calea mai uşoară, cum a făcut-o tânărul bogat.

— Şi ce *faci* dacă *vrei* să îl urmezi? Cu ce începi?

Baronul zâmbi. Întrebarea îi umplea sufletul de bucurie, căci arăta faptul că adevărurile lui Dumnezeu prindeau rădăcini!

Un om cu mai puţină încredere în Tatăl său ceresc s-ar fi

folosit de acel moment pentru a face presiune asupra ascultătorilor săi, prezentându-le o mână de reguli de conduită născocite de el. Dar Heinrich von Dortmann credea prea mult în Tatăl şi în Fratele său mai mare pentru a se amesteca în lucrarea lor ridicând indicatoare spirituale fabricate de mintea sa omenească. Dialogul interior dintre spiritul fiecărui om şi Creator este sfânt şi nu priveşte pe nimeni altul.

El nu putea decât să le arate direcţia. Pe cale fiecare merge singur, călăuzit doar de Duhul adevărului şi de obedienţa mâinilor şi picioarelor sale.

— Vrei să ştii ce trebuie să faci atunci? întrebă baronul.

— Da, răspunse Thaddeus.

— Două lucruri. Dacă îţi doreşti sincer să îl urmezi, realizarea lor va dura o viaţă întreagă. Şi când, ajuns la capătul acestei vieţi, vei privi înapoi, vei realiza că nu ai făcut decât primii paşi. De fapt, întreaga noastră viaţă pe pământ nu este decât începutul!

— Care sunt cele două lucruri?

— Primul este să citeşti capitolele 3 şi 15 din Evanghelia după Ioan. În acele pasaje, Iisus vorbeşte despre ce înseamnă ucenicia şi ce înseamnă să devii un ucenic al Său.

— Şi al doilea?

Baronul zâmbi din nou.

— Al doilea este să *devii*, la rândul tău, un ucenic al lui Iisus. Să îl urmezi toată viaţa. Este un lucru pe cât de simplu, pe atât de complicat. Citeşte cele patru Evanghelii din Noul Testament. Citeşte-le şi reciteşte-le. Şi pe măsură ce te adânceşti în ele... fă ceea ce îţi spune Iisus să faci. *Noi trebuie să ascultăm şi să ne supunem fiecărui cuvânt rostit de El*. Asta este tot ce trebuie să facem. După ce vine momentul în care te cheamă să îl urmezi şi iei hotărârea să devii ucenicul Său, tot ce trebuie să faci este să păzeşti fiecare cuvânt şi fiecare învăţătură a Sa. *Asta face un ucenic*: *ascultă de domnul său*.

56
Un cadou de despărţire

A doua zi, la micul dejun, toţi erau abătuţi la gândul iminentei despărţiri şi nu schimbară decât câteva cuvinte. Acestea erau vremuri ce puneau la încercare puterea de caracter a fiecăruia şi trăinicia relaţiilor dintre oameni. Tot ceea ce trebuia spus fusese spus.

După ce terminară de mâncat, rămaseră o vreme în tăcere.

— Mă doare inima că trebuie să o spun, zise într-un târziu Thaddeus, dar în curând va trebui să plecăm.

Baronul încuviinţă solemn din cap.

Sabina se ridică brusc în picioare, izbucni în lacrimi şi fugi afară din sufragerie.

Marion dădu să o urmeze, dar baronul îşi puse blând mâna pe braţul ei şi clătină uşor din cap. Marion se aşeză la loc.

Matthew fu cel care se ridică. Tânărul părăsi, la rându-i, încăperea. Baronul îl lăsă să plece fără să spună nimic. Toţi cei trei părinţi simţeau că, de la o vreme, între copiii lor se crease o legătură specială. Chiar dacă această legătură părea destinată să fie spulberată de război, baronul ştia că acest moment alături de fiica sa îi aparţinea lui Matthew, nu lui sau soţiei sale.

Matthew se duse întâi în camera sa şi apoi porni, cu inima îndurerată, de-a lungul coridoarelor deja familiare. Ştia unde o va găsi pe Sabina.

Când păşi pe balcon, o văzu stând lângă parapet, cu privirea aţintită peste câmpuri.

Se apropie încet, cu mâinile ascunse la spate.

Ea îi simţi prezenţa, dar nu se întoarse cu faţa la el. Plângea încetişor.

— Am hotărât să rămân, suspină ea îndurerată. Pur şi simplu nu puteam să...

— Ştiu.
— Dar cum se poate să ştii din moment ce eu am luat această hotărâre abia acum?...
— Aveam eu o presimţire. Poate pentru că semeni atât de mult cu tatăl tău.
— Nu pot să mă despart de părinţii mei... Fie ce-o fi...
Urmă o clipă de tăcere. Sabina se întoarse încet spre el. Avea faţa roşie de la plâns. Zâmbi printre lacrimi şi trase adânc aer în piept, încercând să îşi potolească suspinele.
— Probabil că arăt înfiorător, spuse ea stânjenită.
— Arăţi minunat.
Fata râse din nou şi începu să îşi şteargă lacrimile de pe faţă.
Fu rândul lui Matthew să tragă adânc aer în piept.
— Nu am să te uit niciodată, spuse el.
— Nici eu nu am să te uit pe tine.
— Nu m-am simţit niciodată atât de bine în compania cuiva.
— Of, Matthew, încetează, îl imploră fata, încercând să zâmbească. Mă faci din nou să plâng!
— Dar acesta este adevărul, Sabina. Tu eşti cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată.
Fata răspunse zâmbetului său sincer cu unul plin de gratitudine.
— Ţi-am adus ceva, continuă Matthew. Probabil că pentru tine nu e ceva deosebit... în definitiv, aici aveţi o puzderie... dar eu am vrut să... ăă... am vrut să îţi aduc unul perfect. Am bătut trei magazine în Berlin până când am găsit exact ceea ce căutam, deşi mă tem că e deja pe ducă...
— Of, Matthew, ai de gând să mă ţii în suspans o zi întreagă? făcu Sabina râzând. Spune-mi odată despre ce este vorba!
Matthew îi întinse un superb trandafir galben, abia îmbobocit, pe care îl ţinuse ascuns la spate.
Ochii Sabinei se umplură de lacrimi.

Întinse mâna şi luă trandafirul. Încercă să spună ceva, dar i se pusese un nod în gât şi nu putea să articuleze niciun cuvânt. Îşi întoarse uşor faţa pentru a-şi ascunde emoţia.

— Şi ţi-am scris un bileţel, adăugă Matthew, întinzându-i un petic de hârtie.

Fără a se întoarce cu faţa spre el, Sabina luă bileţelul şi citi cele trei cuvinte scrise de mână: *Prieteni pe vecie*.

Trecură câteva minute înainte de a putea să spună ceva. Într-un târziu, se întoarse şi îl privi în ochi.

— Cum îndrăzneşti să spui că nu este deosebit? şopti ea cu vocea răguşită de plâns. Este cel mai special trandafir pe care l-am primit vreodată. Am să îl păstrez ca pe o comoară... pentru totdeauna! Mulţumesc, Matthew.

Rămaseră tăcuţi preţ de o clipă, apoi, dintr-odată, Sabina se lumină la faţă, inspiră încă o dată adânc şi exclamă:

— Şi eu am ceva pentru tine! Dar nu este aici. Nu mă aşteptam să vii după mine, aşa că am lăsat cadoul în cameră.

Îl conduse pe Matthew până în salonaşul comun dintre dormitorul ei şi cel al părinţilor săi şi îl rugă să o aştepte acolo.

— Mă întorc imediat, spuse ea, făcându-se nevăzută.

Peste câteva clipe reveni din camera ei şi întinse mâna spre Matthew, punându-i în palmă o cutiuţă dreptunghiulară de porţelan, cu lăţimea de aproximativ cinci centimetri, lungimea, de vreo zece, şi înălţimea – de cinci-şase centimetri, cu un capac detaşabil pe care era pictat manual un superb trandafir roz. Matthew îi înălţă cu grijă capacul şi se uită înăuntru. Cutiuţa era goală.

— Este un cadou pe care mi l-a făcut tata la paisprezece ani, când am primit Taina Sfântului Mir, spuse Sabina. Papa mi-a spus să o păstrez goală până în ziua în care descopăr secretul trandafirului.

— Vai, dar nu pot să accept un asemenea dar!... obiectă

Matthew. Este un cadou pe care ţi l-a făcut tatăl tău.

— Am vorbit cu el aseară. L-am întrebat dacă îmi îngăduie să îţi dau... ca amintire cutiuţa, în caz că aleg să rămân aici, şi el mi-a spus că este o idee minunată.

— Nu am nevoie de un obiect pentru a-mi aduce aminte de tine. Ţi-am spus că nu am să te uit niciodată.

— Te rog, totuşi, să primeşti acest cadou.

— Nu... nu ştiu ce să spun, bâigui Matthew, privind cutiuţa de porţelan alb pe care o ţinea în palmă.

— Spune că accepţi.

— În regulă... îţi accept darul.

Brusc, îi veni o idee şi faţa i se lumină.

— Îţi accept darul, dar nu am să-l *iau* cu mine!

— Nu înţeleg...

— Am să ţi-l las în grijă ţie! exclamă Matthew. Astfel va trebui să mă întorc după el! Acesta este jurământul meu faţă de tine, că am să mă întorc... *în curând*}.

— O, da, acum înţeleg! exclamă Sabina, luminându-se şi ea la chip.

În timp ce părinţii lor discutau despre gravitatea situaţiei, în nevinovăţia lor, cei doi tineri deciseră brusc să îşi transforme despărţirea într-un joc, promiţându-şi unul altuia că se vor revedea în curând.

— Am o idee! făcu Matthew. Să punem amândoi câte ceva în cutiuţă chiar acum!

— Iar apoi o vom ascunde.

— Şi o vom deschide din nou când am să mă întorc!

— O, da, ce distractiv! exclamă încântată Sabina. Unde s-o ascundem?

— Într-un loc în care doar noi doi am putea să o găsim.

— Într-un loc ştiut doar de noi.

— Ce zici de grădina tatălui tău?

— Nu, ar putea fi dezgropată de cineva.

— Atunci undeva, în casă.

Se priviră în ochi preţ de o clipă şi apoi strigară într-un glas:

— În tainiţă!

Pufniră amândoi în râs.

— Of, ce păcat că nu ştim unde este! adăugă Sabina.

— Dar ce zici de beciul de la capătul coridorului de la subsol? sugeră Matthew. Cel în care spuneai că nu intră nimeni.

— E o idee grozavă! Să mergem! exclamă Sabina sărind în picioare şi zbughind-o afară pe uşă.

Matthew o urmă, ţinând cu grijă cutiuţa în mână.

În capul scării, Sabina se opri brusc.

— Bine, dar ce vom pune în ea? întrebă ea, întorcându-se spre Matthew.

Priviră preţ de o clipă floricica pictată pe capacul cutiei de porţelan şi amândurora păru să le vină aceeaşi idee.

— Un trandafir! exclamă Matthew.

— Vom culege *fiecare* câte un trandafir... doar floarea, fără tulpină! specifică Sabina, apoi se răsuci pe călcâie şi o luă la fugă în jos pe scări.

Matthew o urmă imediat.

Peste câteva minute, mergeau deja gâfâind printre tufele de trandafiri din grădina baronului, căutând fiecare floarea care voia să rămână în cutia de porţelan drept confirmare a prieteniei lor şi a jurământului de a se întâlni din nou într-o bună zi.

Peste alte zece minute, se apropiară unul de altul ţinând fiecare o mână la spate.

— Ce culoare are trandafirul tău? o întrebă Matthew.

— Spune-mi mai întâi ce culoare are al tău! se împotrivi Sabina, cu un zâmbet sfios.

Matthew îi întoarse zâmbetul.

— Nu este roşu, spuse el. N-aş vrea să comit aceeaşi greşeală ca vecinul tău.

— Este galben, cumva?

— Să ştii că am şi alte culori preferate, spuse Matthew, zâmbind. Spune tu prima.

— Păi şi eu am mai multe culori preferate, îl tachină

râzând Sabina. Iubesc *toţi* trandafirii tatălui meu!

— Aşa care vasăzică... Văd că eşti hotărâtă să nu îmi spui. Păi atunci... haide mai adăugăm o regulă jocului nostru. Vom pune trandafirii în această cutie a prieteniei fără să ne uităm. Fiecare va vedea culoarea trandafirului ales de celălalt atunci când...

ne vom întâlni din nou. Tot atunci ne vom spune şi motivul pentru care am făcut această alegere. De acord?

— De acord.

Matthew se aşeză în genunchi, puse cutiuţa pe pământ şi îi scoase capacul. Sabina îngenunche lângă el.

— Iar acum vom închide amândoi ochii, spuse Matthew, şi vom pune trandafirii înăuntru.

Închiseră amândoi ochii.

— Ţii ochii închişi? o întrebă el.

— Da.

— Atunci îmi pun trandafirul în cutie... Gata. Acum e rândul tău.

Sabina găsi cutiuţa pe pipăite şi aşeză floarea în ea.

— Gata, anunţă ea.

Ţinând în continuare ochii închişi, Matthew se asigură că ambele floricele sunt înăuntru, apoi puse capacul la loc.

— Poţi să deschizi ochii.

Se priviră râzând şi apoi se ridicară în picioare.

— Iar acum, spuse Matthew, hai să o ascundem!

Ieşiră în goană din grădină şi peste câteva minute se aflau deja în micul beci întunecos şi tăcut din partea nordică a subsolului.

— Unde să o ascundem? întrebă Matthew privind în jur prin lumina difuză răspândită de mica lanternă a Sabinei.

— Acolo sus, pe rafturile acelea de piatră, nu e nimic în afară de câteva cioburi rămase de la nişte ghivece sparte, spuse Sabina. Aceea ar fi o ascunzătoare bună.

— Dar ar putea s-o vadă oricine.

— Nu şi dacă o punem în spate, aproape de perete. Este atât de sus, încât nu s-ar vedea nimic de aici.

— Nu-mi surâde ideea. Dacă se face curat, au s-o găsească.

— Nu se va face curat fără ştiinţa mea.

— Nu există nicăieri un loc mai ferit? insistă Matthew, continuând să îşi învârtă ochii prin încăpere. Ce-ar fi dacă am scoate o piatră din perete sau poate chiar din una dintre adânciturile de care vorbeşti tu?

— Crezi că se poate?

— Dacă m-aş urca pe un scaun, aş putea arunca o privire în spatele raftului de sus...

Niciuna, nici două, Sabina alergă într-un suflet până în salonaşul de oaspeţi de la parter şi se întoarse imediat cărând un scaun de lemn cu spătar înalt.

Matthew potrivi scaunul pe podea, se urcă pe el şi, ridicându-se pe vârfurile picioarelor, privi în interiorul scobiturii.

— Cred că aş putea să scot o piatră din perete, dacă aş avea un cuţit sau ceva asemănător.

— Mă duc să aduc o mistrie din atelierul de scule, spuse Sabina şi se făcu din nou nevăzută.

Peste patru-cinci minute, reveni cu unealta promisă şi i-o întinse lui Matthew. Tânărul începu să cioplească şi să scobească pământul întărit din jurul uneia dintre pietre şi peste trei-patru minute scoase din perete o bucată de piatră de trei ori mai mare ca pumnul lui.

— O nimica toată! exclamă el, arătându-i piatra ca pe un trofeu.

— Oare cutia va intra în gaură?

— Cu siguranţă! Dă-mi-o, te rog.

Sabina ridică de jos cutiuţa şi i-o întinse. Matthew o introduse în cavitate şi apoi sări jos de pe scaun.

Îşi ridicară amândoi privirile.

— Uite, poliţa o acoperă în întregime. Nu se vede nimic!

Sabina se urcă pe scaun să vadă şi ea noul lăcaş al cutiei.

Matthew se aplecă, puse piatra jos şi începu să o

lovească cu mistria.

— Ce faci? întrebă Sabina mirată.

— Vreau să o sparg în două.

— De ce?

— Ai să vezi.

În nici două minute, atingându-şi scopul, se urcă din nou pe scaun, aşeză jumătatea de piatră în gaură şi astupă cu pământ golurile din jurul ei. Peretele părea neatins.

— Acum este, într-adevăr, perfect, spuse el satisfăcut, coborând de pe scaun. Acum nimeni nu îşi va da seama unde am ascuns cutiuţa.

— Lasă-mă să văd şi eu, spuse Sabina, urcându-se imediat pe scaun. Vai, Matthew, este... minunat!

Coborî de pe scaun. Matthew îşi ştergea pământul de pe mâini.

Se priviră în ochi, realizând parcă dintr-odată că nu puteau amâna la nesfârşit dureroasa clipă a despărţirii.

— Of, Matthew... simt că mi se rupe inima!

— Ei, haide, fruntea sus, o îmbărbătă el. Cutia pe care tocmai am ascuns-o reprezintă promisiunea că am să mă întorc în curând.

— Ştiu, suspină Sabina, ştergându-şi lacrimile.

— Iar tu trebuie să îmi promiţi că *nu* ai să deschizi cutia înainte să mă întorc, adăugă el pe un ton autoritar.

Sabina surâse şi încuviinţă din cap.

— Nu am să mă uit la trandafiri până nu vom fi din nou împreună.

Se priviră din nou tăcuţi. Fiecare avea atât de multe să îi spună celuilalt, dar nu şi curajul de a rosti cuvintele cu voce tare.

— Pot să îţi mai scriu? o întrebă el.

— M-aş înfuria dacă nu ai face-o!

— Să îmi scrii şi tu.

Dădură să plece.

— Scaunul...

— Am să mă întorc după el mai târziu, spuse Sabina.

Străbătură tăcuţi lungul coridor şi urcară în parloarul sudic.

Părinţii îi aşteptau în curte.

— Da’ pe unde aţi fost? îi întrebă râzând Marion.

— Peste tot, mămico – pe balcon, în grădina de trandafiri, la subsol. Nu puteam să îl las să plece înainte de a face un ultim tur.

— Trebuie să plecăm, Matt, spuse pe un ton resemnat Thaddeus. Bagajul tău este deja în maşină.

Matthew încuviinţă din cap.

Îşi strânseră cu toţii mâinile, după stoicul obicei german, dar mâinile ce refuzau parcă să se desprindă din strânsoare şi emoţia cu care se priveau acei ochi înlăcrimaţi arătau un ataşament profund care nu avea nimic de a face cu proverbiala răceală saxonă.

Când Matthew îi întinse mâna lui Marion, aceasta nu i-o strânse, ci îl cuprinse în braţele ei duioase de mamă. Când îl eliberă din îmbrăţişare, pe obrazul femeii curgeau şiroaie de lacrimi.

Ocoliră încet casa. În faţa casei, maşina aştepta gata de plecare.

Încercară să îngaime câteva ultime cuvinte de rămas-bun, dar niciunul nu părea în stare să îşi ducă vorba până la capăt. Toţi aveau ochii plini de lacrimi.

— Să-mi scrii...

— Bine, Matthew, îţi promit. Promite-mi şi tu!

— Îţi promit, Sabina.

Îşi strânseră din nou mâinile şi se mai priviră o dată printre suspine... apoi Thaddeus şi Matthew urcară în maşină.

— Domnul să te călăuzească, Thaddeus... şi pe tine, Matthew, spuse baronul. Veţi fi mereu în rugăciunile noastre.

Motorul porni şi automobilul se puse încet în mişcare. Ocoli fântâna centrală şi apoi se făcu nevăzut pe aleea şerpuitoare.

Sabina fugi în casă şi se refugie în biroul tatălui său. De acolo urmări maşina până ce aceasta se pierdu în depărtare, apoi îşi dădu frâu liber lacrimilor.

Heinrich şi Marion se îndreptau deja, ţinându-se de mână, spre sanctuarul şi locul lor de rugăciune din mijlocul grădinii.

În faţa casei rămase doar cabalina santinelă de piatră, a cărei privire fioroasă şi sfidătoare amintea, în mod sinistru, de cea a dictatorului din Berlin, care, plin de aroganţă, declarase război fiecărei naţiuni de pe pământ, să vadă dacă avea vreuna curajul să îl înfrunte.

57
Rugăciune pentru îndrumare

Era devreme. Soarele nu se ridicase încă deasupra orizontului.

Baronul Heinrich von Dortmann, aristocrat german, proprietar al unei vaste moşii, soţ, tată şi om cu credinţă în Dumnezeu, stătea întins în pat, fixând tavanul.

Era, probabil, în jur de ora 5 şi un sfert. Încă nu se uitase la ceas.

În scurt timp, grăjdarii îşi vor începe munca şi în mai puţin de un ceas lucrătorii de pe câmp îşi vor lua micul dejun. Dar acum mintea şi inima baronului erau frământate de chestiuni mult mai importante.

Se trezise dintr-un somn adânc, aproape convins că aude o voce răsunând în cameră. Ştia că Tatăl său ceresc vorbise spiritului său, îndemnându-l să se deştepte şi să îl caute.

Coborî din pat cu grijă, să nu o trezească pe Marion, se îmbrăcă fără să facă zgomot, îşi luă Biblia de pe noptieră – unde o lăsase deschisă înainte de a adormi – şi ieşi afară, în aerul rece şi umed al dimineţii.

Nu se duse direct în grădină, ci făcu un ocol mai lung. Meditând şi rugându-se în tăcere, traversă râul şi câmpurile, se adânci în pădure şi abia apoi porni din nou către casă.

Iubea aceste momente ale dimineţii, când, înainte de a fi acaparat de grijile şi activităţile de peste zi, ieşea singur la plimbare, într-o armonie perfectă cu sine, cu mediul înconjurător şi cu Tatăl ceresc.

Deşi cu cinci-şase săptămâni în urmă vara fusese încă în toi, baronul simţea clar, dincolo de orice dubiu, că toamna este pe aproape. Pădurea de pini emana un miros mai puternic, cauzat de umiditatea ridicată a solului peste noapte. Mireasma caldă şi văratică a acelor uscate de pin

încălzite de soare fusese înlocuită de mirosul de rouă, umezeală, pământ, humus şi frunze moarte. Baronul iubea parfumurile verii şi iubea şi aceste noi arome ale pădurii, căci fiecare miros făcea parte din ciclul vieţii, de continuă înnoire, transformare şi evoluţie.

Privi în jos. Solul nu mai era uscat cum fusese în iulie, ci umed şi moale şi nu îi mai trosnea sub cizme. Peticele de iarbă răsfirate prin pădure erau încă acoperite de rouă. Se opri să studieze vârful unei crengi. Acele aspre şi verzi erau pline de picuri minusculi şi cristalini de apă, pe care îi reţineau până în ultima clipă şi apoi îi lăsau brusc, unul câte unul, să cadă fără zgomot pe pământ.

— Ce vrei să îmi spui, Doamne? se întreba iar şi iar baronul.

Nu era prima oară când i se întâmpla asta. Simţea întotdeauna când îi vorbeşte Dumnezeu, dar nu de fiecare dată înţelegea clar ce îi spune. Nu mulţi muritori puteau să audă vocea care le vorbea oamenilor precum Heinrich von Dortmann. De peste treizeci de ani îşi acordase sufletul la timbrul vocii divine şi, totuşi, câteodată ea era atât de stinsă, încât era nevoie de multe rugăciuni, plimbări şi dimineţi solitare pentru a-i putea discerne clar mesajul. Asta nu înseamnă că lăsa totul deoparte până când vedea lumina diafană a revelaţiei. Nu. Baronul îşi vedea în continuare de treburile fermei aşa cum ar trebui să facă orice om muncitor, cu vitalitate şi cu credinţă. Dacă răspunsul întârzia să se arate, el aştepta răbdător îndrumare.

Privindu-i chipul, nimeni nu ar fi bănuit unduirea apelor subterane ce curgeau în adâncurile fiinţei sale, purtând zilnic suflul reînnoit al vieţii *în* sufletul lui şi, *de acolo*, în vieţile celor din jur. Doar soţia şi fiica sa ştiau cu adevărat din ce aluat este făcut bărbatul care trăia alături de ele, care se îngrijea de ele, le ocrotea şi le ajuta să descopere maturitatea propriilor fiinţe. Vizibilă sau nu, viaţa lui era una trăită pe un plan cu totul diferit de cel al

contemporanilor săi. Heinrich von Dortmann era, într-adevăr, cetăţeanul unei alte împărăţii.

— Ce voiai să îmi arăţi, Tată? şopti el fără să se oprească din mers. Care este motivul pentru care m-ai trezit din somn... ce vrei să fac... ce vrei să văd... ce încerci să-mi spui?... Ajută-mă să îţi aud glasul...

Treptat, ruga îi deveni neinteligibilă, confundându-se cu gândurile.

De la vizita pe care i-o făcuse în Niedersdorf, gândul îi rămăsese la bunul său prieten Aaron Abrahams. De fapt, Aaron era mai mult decât un prieten pentru el şi pentru Marion, dar, la insistenţele lui, îşi călcaseră pe inimă şi juraseră să nu destăinuie nimănui secretul său – nici măcar fiicei lor. Şi astfel, în toţi aceşti ani, nimeni nu ştiuse. Iar acum, că doctorul avea necazuri cu autorităţile, neputinţa de a-l ajuta mai că îl ucidea.

Aaron nu era nici prima şi cu siguranţă că nu avea să fie nici ultima victimă a persecuţiilor pornite deja cu ani în urmă.

În „*Mei*” *Kampf*, Hitler îşi prezentase în linii mari teoria dementă despre superioritatea rasială şi acum aceasta era pusă în aplicare cu o brutalitate crescândă de temuta sa reţea secretă formată din miliţii şi spioni. Trecuse deja un an de la sălbatica razie din noaptea cunoscută drept *Krystallnacht* şi lucrurile nu puteau decât să degenereze. Din Berlin, molima discriminării se răspândise în toată ţara, ajungând chiar şi într-o aşezare retrasă precum Niedersdorf!

Atât discuţiile avute cu fiica sa, cât şi cele purtate cu prietenul său Bonhoeffer, îl făcuseră să cugete îndelung la poziţia pe care o va lua sau pe care ar trebui să o ia faţă de forţele naziste. Ce se cuvenea să facă? Ce se cuvenea să facă poporul lui Dumnezeu într-o astfel de situaţie?

— Of, Doamne, strigă el deznădăjduit şi derutat, ce vrei să fac? în ce fel pot să îţi ajut poporul?...

Mai făcu câţiva paşi, apoi se opri, căzu în genunchi şi îşi

acoperi faţa cu mâinile.

— Of, Tată, mă înfior la gândul durerii şi suferinţei care îi aşteaptă pe slujitorii tăi, evrei şi creştini deopotrivă. Nu pot sta cu braţele încrucişate, Doamne... Aceasta nu poate fi voia Ta. Se face atât de mult rău în lume... Care este planul Tău pentru mine? Ce pot să fac pentru Aaron, Tată? Mă doare sufletul când mă gândesc la el... şi la Marion... Of, Doamne!... gemu el, legănându-se, fără să îşi dea seama, înainte şi înapoi. Frânge-mă, Doamne... Frânge-mi inima să nu mai rămână nimic din sinele meu... şi umple-mă cu Tine, Tată... cu Duhul Tău... Viaţa mea să nu fie decât o reflexie a Ta şi a bunătăţii Tale... Purifică-mă, Doamne... curăţă inima mea... spală-mi păcatele... curăţă-mi sufletul cu focul Tău sfânt... Fă-mă, Doamne, curat ca pe Iisus... lasă-mă să devin fiul pe care Ţi-l doreşti... şi arată-mi, Tată... arată-mi, Te rog, ce vrei să fac... fă-mi cunoscută voia Ta... şi nu mă lăsa să fac, să spun sau măcar să gândesc ceva ce se opune vrerii Tale... Ajută-mă, Doamne... îndrumă-mă... călăuzeşte-mi paşii către calea Ta cea sfântă... Dă-mi înţelepciunea Ta, Doamne...

Continuă ruga în gând. Peste zece minute se ridică în picioare. Ochii îi străluceau şi pe obraji îi curgeau lacrimile purificatoare ale lepădării de sine.

Porni mai departe, continuând să cugete şi să se roage în tăcere – deşi furtuna din suflet se potolise – şi să ceară călăuzirea Celui de Sus.

Mergea cu Biblia întredeschisă în mână, cu degetul fixat pe un pasaj la care meditase de când se trezise. Deschise cartea şi citi din nou:

„*Iată ce zice Cel Sfânt*, *Cel Adevărat*, *Cel ce ţine cheia lui David*, *Cel ce deschide*, *şi nimeni nu va închide*, *Cel ce închide şi nimeni nu va deschide*... *şi iată*, *ţiant pus înainte o uşă deschisă pe care nimeni n-o poate închide*”.

— Cheia... Care cheie, Doamne?... Care uşă deschisă?...

„... *căci ai puţină putere*, *şi ai păzit Cuvântul Meu şi n-ai tăgăduit Numele Meu*”.

Gândul îi zbură întâi la prietenul său Dietrich şi apoi la numeroşii lideri religioşi din Germania care, cedând presiunii naziste, semnaseră jurăminte de credinţă faţă de Hitler, lepădându-se astfel de adevăratul lor Mântuitor.

— Dar Te referi, oare, şi la mine, Doamne?...

„*Iată că îţi dau din cei ce sunt în sinagoga Satanei*”, citi el mai departe, „*care zic că sunt iudei şi nu sunt, ci mint; iată că îi voi face să vină să se închine la picioarele tale*”.

— La cine te referi, Doamne?... Cine sunt aceşti falşi iudei?... Ce este sinagoga Satanei?...

„... *şi să ştie că te-am iubit*”.

— Şi să ştie că *te*-am iubit... repetă el. La cine te referi, Doamne?...

„*Fiindcă ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi şi Eu de ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă ca să îi încerce pe locuitorii pământului. Eu vin curând. Păstrează ce ai, ca nimeni să nu-ţi ia cununa. Pe cel ce va birui îl voi face un stâlp în templul Dumnezeului Meu*”.

— Of, Doamne, *mie* îmi spui toate astea? Trebuie să ştiu. Vorbeşte-mi clar ca să-ţi pot da ascultare şi să fac exact ceea ce-mi ceri!

Îi veniră în minte cuvinte din Scriptură şi, odată cu ele, un şuvoi de gânduri. Deşi încă nu le putea pune în ordine, ştia că într-un fel Dumnezeu începea să îi răspundă.

Sinagoga Satanei... nu era Biserica cea adevărată şi adevărata naţiune a lui Israel, ci una falsă, ai cărei adepţi nu pretindeau a fi iudei, cum se arăta în Apocalipsa, ci adevăraţii urmaşi ai „Hristosului arian”.

Falşi iudei... *sinagoga Satanei*... dar îi voi face să ştie că v-am iubit... pe *voi*., adevăraţii iudei... adevărata Biserică... adevăratul popor al lui Dumnezeu!

Te voi păzi de ceasul încercării...

— Pe cine, Doamne, pe cine vei păzi?...

Te voi păzi de ceasul încercării... îi voi face să ştie că te-am iubit... Că te-am iubit... că te-am iubit...

— Care este mesajul pe care vrei să mi-l transmiţi,

Doamne? Deschide-mi ochii, ascute-mi auzul!

Păstrează ce ai... *ce ai*...

— Bine, dar ce am eu, Doamne?... Şi cum ne vei păzi de ceasul încercării?...

Ţi-am pus înainte o uşă deschisă... *o uşă deschisă*... *uşi deschise*... *uşi deschise*... *multe uşi deschise*...

Ajunsese la marginea pădurii. În faţa lui, câmpuri cât vedeai cu ochii, pământul strămoşilor săi, pământul lui mult iubit. Drept înainte, pe colina ce se înălţa peste câmpie, era scumpa lui *Lebenshaus*, cu *Der Frühlingsgarten* întinzându-se în jos pe povârniş înspre el.

Se opri şi cuprinse cu privirea întreaga privelişte.

— Deschide-mi ochii, repetă el încet.

Brusc, avu o revelaţie. Cu ochii mari de uimire, privi întâi spre grădină, apoi spre casă.

— Desigur... asta era! *Păstrează ce ai*... *Eu am o casă*... *cu numeroase uşi* larg *deschise tuturor copiilor lui Dumnezeu*, *o casă în care ei pot fi păziţi de ceasul încercării*, *care are să vină peste lumea întreagă*. Cum de nu am înţeles mai repede? Of, Tată, îţi mulţumesc!

O luă la goană peste câmp, înapoi spre casă.

Nu era niciun moment de pierdut! Voia să studieze mai multe pasaje din Scriptură şi pentru asta trebuia să se retragă în birou. Trebuia să se asigure că nu interpretase greşit mesajul lui Dumnezeu.

Peste o oră, puse stiloul jos şi se lăsă pe spătarul scaunului. Pe masă stăteau deschise mai multe Biblii şi alte câteva cărţi şi foaia din faţa lui era plină de pasaje din Scriptură care confirmau că nu se înşelase.

Trebuia să îşi ia multe măsuri de precauţie, căci, după toate probabilităţile, ceea ce se întâmplase o dată avea să se întâmple şi a doua oară. Probabil că erau în continuare cu ochii pe el. Ştia că îşi asuma un risc enorm. Trebuia să se facă modificări la pereţi, uşi, tuneluri. Doamne, câte erau de făcut! Dar, dacă aceasta era, într-adevăr, planul lui Dumnezeu, atunci, cu ajutorul Lui, totul va fi posibil.

Era timpul să discute cu Marion despre plimbarea sa matinală şi despre mesajul primit de la Cel de Sus şi să îi arate lista de precedente biblice a ceea ce avea de gând să facă.

Se ridică, luă foaia de hârtie de pe masă şi se duse să o caute pe soţia sa. Venise momentul să se roage împreună.

58
O misiune secretă

Mobilierul şi decorul auster din încăperea în care stăteau de vorbă cei doi erau la fel de impersonale ca vocile lor. Nici că s-ar fi putut găsi un loc mai potrivit pentru o astfel de întâlnire. Pereţii erau goi, podeaua de ciment, rece, iar prin geamul murdar al ferestrei înalte – singura din încăpere – nu trecea aproape nicio rază de soare.

Cei doi şedeau faţă în faţă, pe două scaune cu spătar drept. Cel care vorbea avea vreo treizeci şi trei de ani, iar celălalt, un tânăr îmbrăcat în uniformă militară, părea să fie cu doisprezece – treisprezece ani mai tânăr.

— Ai făcut o impresie bună, spuse cel mai în vârstă. Am vorbit cu superiorii dumitale. Cu toţii îţi prezic un viitor strălucit în *Luftwaffe* şi spun că vei prelua, fără doar şi poate, comanda unei escadrile.

— Mă bucur că activitatea mea în slujba Reich-ului este la nivelul aşteptărilor.

— Sunt convins că majoritatea tinerilor loiali Führerului s-ar mulţumi cu atât.

Celălalt nu spuse nimic.

— Totuşi, există anumite servicii care necesită un devotament adânc şi neînfricat, să zic aşa, de care puţini sunt în stare. Înţelegi la ce mă refer?

— Cred că da.

— Acum doi ani, când subalternul meu a vorbit cu dumneata, sperasem să ni te alături. Am fost dezamăgit să aflu că ai ales, în schimb, *Lufhvaffe*.

— Tatăl meu a considerat că este mai bine aşa.

— Şi dumneata faci doar ceea ce spune tăticul?

Tânărul îi aruncă o privire iritată.

— Iau singur toate deciziile care privesc persoana mea, ripostă el.

— Te-aş sfătui să te mai gândeşti. Chiar insist să o faci.

— Să mă mai gândesc... Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi cu asta.

— Am nevoie de cineva care să înţeleagă *tot ce* vreau să zic şi în a cărui loialitate să mă pot încrede cu ochii închişi.

— Loialitate... faţă de cine?

— Faţă de *mine*, neghiobule!

— Mă scuzaţi, spuse tânărul.

Rostise cuvintele fără pic de regret în glas, doar pentru că ştia că aşa se cuvine.

— Credeam că vorbiţi de loialitatea faţă de Führer, adăugă el.

— Ordinele mele sunt ordinele Führerului! Loialitatea faţă de mine înseamnă *implicit* loialitate faţă de superiorul meu, care este omul de bază al Führerului. Loialitatea faţă de mine înseamnă *implicit* loialitate faţă de patria-mamă şi faţă de Reich!

— Desigur.

— Eşti capabil să dai dovadă de o asemenea loialitate?

— Dacă mă consideraţi vrednic de această misiune, vă asigur că loialitatea mea va fi absolută, spuse el pe un ton conciliator.

— Indiferent de ceea ce implică ea?

Tânărul încuviinţă din cap.

— Sunt conştient de natura activităţilor Gestapoului, adăugă el.

— Va trebui să renunţi la uniforma pe care o porţi, răspunse celălalt cu un rânjet sinistru.

— Este un sacrificiu pe care aş fi dispus să îl fac în schimbul...

— În schimbul unei plăţi adecvate? completă celălalt fraza pe un ton la fel de insinuant.

— Vorbim aceeaşi limbă, Herr Korsch.

— Ei bine, nu există *nicio* plată! se răsti Korsch. Dacă am nevoie de serviciile dumitale, mi te supui şi gata. Încă tot n-ai înţeles cu cine stai de vorbă?!

Tânărul dădu absent din cap.

— Totuşi, continuă Korsch, temperându-şi furia, există şi anumite *beneficii*, de care sunt sigur că eşti conştient. Puterea şi prestigiul pe care le aduce un asemenea statut nu atrage întotdeauna recompense băneşti, dar din când în când, pentru a ne finanţa activitatea, se mai *întâmplă* să păstrăm niscaiva bunuri confiscate. Chiar acum, de pildă, mă ocup de deturnarea unei sume de bani în propriul meu cont. Când războiul se va sfârşi, indiferent cum – şi indiferent în ce fel se va sfârşi, eu am de gând să mă găsesc de partea învingătorilor – vor exista câţiva indivizi care vor scoate un câştig frumuşel de pe urma lui. Dacă îmi vei fi loial, am să mă îngrijesc să te numeri printre ei.

Amândoi zâmbiră insinuant.

— N-ar strica să se facă noi confiscări în sectorul în care vreau să te folosesc. *Aristocraţii* au o mulţime de bunuri, care de fapt nici nu le aparţin de drept.

— Aşa am auzit şi eu.

— S-ar putea să vină şi rândul prietenilor dumitale.

— Nu sunt prietenii *mei*.

— Eşti dispus, aşadar, să mă ajuţi să curăţăm Reich-ul de aceşti rebeli nelegiuiţi?

— Sunt la ordinele dumneavoastră.

— Aşa mai merge. Ştiam că pot conta pe dumneata. Şi Führerul va fi mulţumit.

Urmă o pauză.

— Acum, că ţi-am împărtăşit câteva dintre bănuielile mele, adăugă Korsch, ai cumva vreo informaţie care mi-ar putea fi de folos în cadrul anchetei?

— La cele spuse anterior nu pot să adaug decât că, în afară de individul pe care îl căutaţi, au fost vizitaţi de câteva ori şi de nişte americani.

— I-auzi! Pe-asta nu o ştiam! Informaţia s-ar putea dovedi foarte utilă – foarte, foarte utilă! Eşti un tânăr perspicace.

— Mulţumesc, *mein Herr*.

— Cum de reuşeşti să intri în posesia atâtor informaţii?

— Am metodele mele, *mein Herr*.

— Dacă vei lucra pentru mine, vreau să ştiu care sunt ele! se zborşi agentul.

— Folosesc de câţiva ani un punct de observaţie de unde văd cam tot ce mişcă.

— Şi în ce scop faci asta, mă rog?

Tânărul nu răspunse imediat.

— O, am înţeles! exclamă celălalt. O spionezi pe fată! Desigur. Uitasem de asta. Ţi-ai făcut un obicei din a o observa de la depărtare, nu-i aşa? întrebă el, izbucnind într-un râs sardonic. Da, te vei descurca de minune! Agenţii cu ranchiune personale sunt cei mai buni! Ha, ha, ha! Ei bine, tinere prieten cu inima rănită, dacă îţi duci misiunea până la capăt şi reuşim să punem gheara pe toţi, îţi promit că fata va fi a ta.

Partea a V-a
Misterul casei
1942

59
O *lume scufundată în întuneric*

Se lăsase întunericul peste orăşelul polonez Włoclavek. Nu era încă trecut de 9, dar în aceste regiuni amurgul soseşte devreme în această perioadă a anului.

Întunericul, care nu era legat doar de anotimp, pusese stăpânire pe întregul ţinut de trei ani încoace. Polonia istorică – sau cu alte cuvinte, regatul prusac şi voievodatul polonez din vremea dinastiei Hohenzollern şi a marelui Otto von Bismarck, devenite parte a Imperiului german la formarea acestuia – încetase să mai existe.

Miezul de noapte al polonezilor sosise şi nimeni nu le sărise în apărare. Niciun Bismarck al zilelor moderne nu încercase să salveze acest imperiu, cândva mândru, azvârlit acum în cea mai neagră deznădejde.

Armata poloneză fusese pur şi simplu paralizată de masivul *blitzkrieg* din septembrie 1939. Împotriva bombelor moderne, a numeroaselor divizii blindate şi a celor o mie cinci sute de avioane de luptă cu care au atacat nemţii, polonezii au răspuns cu o mână de artilerişti, o singură divizie de tancuri şi – trist, dar adevărat – douăsprezece brigăzi de cavalerie.

Soarta campaniei s-a decis în câteva zile. Într-o săptămână, Polonia a fost îngenuncheată.

În urma tratatului de la Moscova semnat cu nemţii la jumătatea lunii septembrie, trupele sovietice au invadat frontierele răsăritene ale Poloniei. Reprezentanţii lui Hitler şi ai lui Stalin s-au întâlnit din nou şi cei doi autocraţi şi-au împărţit între ei prada de război. Polonia a fost împărţită în

două, o jumătate revenind Germaniei şi cealaltă jumătate, Rusiei.

Declaraţia de război înaintată de Marea Britanie, Franţa şi cele câteva naţiuni aliate acestora, în loc să potolească setea de cucerire a lui Hitler, au adâncit-o.

Cu aceeaşi viteză şi forţă şi cu acelaşi succes răsunător, Hitler a invadat Franţa, Norvegia şi Danemarca în 1940, şi Iugoslavia, Grecia şi Africa de Nord, în 1941. Doar Marea Britanie (în pofida bombardamentelor prin care riposta *Luftwaffe*, armata aeriană germană) şi într-o mai mică măsură Uniunea Sovietică (care, între timp, se trezise atacată de propriii lor aliaţi) au continuat să se opună temutelor forţe germane.

America a luat poziţie, alăturându-se britanicilor abia în urma atacului de la Pearl Harbor, lansat de japonezi în decembrie 1941. La începutul anului 1942, aproape toate naţiunile de pe mapamond erau angajate într-un război de o anvergură nemaiîntâlnită până atunci. Incompatibilitatea ideologică dintre Aliaţi şi cele trei puteri ale Axei – Germania, Japonia şi Italia – făcea de-a dreptul imposibilă încheierea unui acord de pace. Monstruosul conflict dintre cele două tabere putea să se sfârşească doar prin înfrângerea sau capitularea uneia dintre ele.

Cucerirea de noi teritorii constituia doar unul dintre obiectivele megalomanului Hitler. Acesteia i se adăuga şi obsesia lui crescândă de a curăţa de evrei – rasă pe care o considera o pacoste pentru societate – nu doar Germania, ci întreaga Europă. Or singurul remediu permanent al problemei, în opinia lui, era exterminarea, stârpirea lor de pe faţa pământului, începând cu Polonia, teritoriu ce se afla acum în mâinile lui şi avea cea mai mare populaţie evreiască din Europa, şi vizându-i nu doar pe cei de origine poloneză, ci şi pe noii imigranţi din Rusia şi Germania.

La început, această misiune a revenit unor *Einsatzgruppen* speciale, care adunau toţi evreii dintr-o anumită zonă, îi încărcau ca pe vite în camioane şi îi

duceau în afara oraşului, în locuri prestabilite, unde îi aruncau în nişte şanţuri adânci, săpate dinainte special în acest scop, şi trăgeau în ei cu mitralierele.

Treptat, pe măsură ce războiul înainta, metodele şi tehnicile acestui genocid au devenit mai rafinate, în vederea uciderii unui număr cât mai mare de oameni în cel mai scurt timp posibil. Au apărut dubele morţii. Victimele erau gazate în timp ce autovehiculul gonea spre locul pregătit pentru lepădarea cadavrelor.

La sfârşitul anului 1941, diabolicii conducători nazişti au schiţat planul de acţiune a ceea ce avea să intre în istorie ca „soluţia finală a problemei evreieşti”. Hitler şi Heinrich Himmler, creierul din spatele acestei acţiuni inumane, au comunicat planul comandanţilor SS şi aceştia, comandanţilor Gestapo, Heinrich Müller şi Adolph Eichmann, care au dat instrucţiuni precise forţelor locale pentru uciderea în masă a evreilor.

Deşi mulţi evrei au continuat să fie ucişi prin împuşcare, injectare cu fenol, spânzurare ori înfometare sau să moară din cauza bolilor, punctul culminant al acestui exemplu oribil de depravare umană l-a constituit construirea lagărelor morţii, cu camere de gazare şi crematorii proiectate pentru a ucide un număr mare de oameni în mod eficient şi fără prea multă mizerie.

În toate ţările europene cucerite de nazişti, evreii erau ridicaţi şi duşi fie la muncă silnică în unul dintre lagărele de concentrare de pe teritoriul Reich-ului, fie în Polonia, în lagăre ale morţii precum cel de la Auschwitz. Evreii care nu erau omorâţi erau folosiţi de savanţii nazişti pentru realizarea unor experimente medicale inumane şi, de regulă, fatale. Înainte sau după omorârea lor prin gazare, incendiere, spânzurare sau împuşcare, se adunau hainele, încălţămintea, osemintele, dinţii de aur şi bijuteriile victimelor – oasele, pentru a fi folosite ca îngrăşământ, hainele, pentru a fi date săracilor germani, aurul şi podoabele, pentru a fi depuse în băncile Reich-ului.

Emigrarea devenise imposibilă. Nu mai aveai unde să emigrezi. Fuga din Germania sau din Polonia nu servea la nimic, căci nebunia pusese stăpânire pe întreaga Europă. Evreii ale căror identităţi erau cunoscute se ascundeau cum puteau de trupele SS şi Gestapo. Unii s-au mutat în podurile sau subsolurile puse la dispoziţie de neamuri sau de prieteni sufletişti.

Era greu să mai găseşti un loc sigur. Pericolele pândeau la tot pasul. Au început să se formeze reţele subterane, unele în cooperare cu mişcările de rezistenţă anti-nazistă din fiecare ţară în parte, altele în mod independent. Toţi cei care alegeau să participe la acest efort umanitar clandestin o făceau cu preţul propriilor vieţi.

Spionii roiau peste tot. Nu te mai puteai încrede nici măcar în neamuri, vecini sau prieteni.

Unii au ales să rămână în casele lor şi să îşi continue munca, sperând în zadar că nu le vor fi descoperite rădăcinile evreieşti. Alţii au încercat să îşi schimbe numele şi să obţină acte false. Dar toţi trăiau într-o teroare constantă, toţi aşteptau cu groază să audă paşii apăsaţi ai agenţilor Gestapo, ştiind că, de camionul opreşte în faţa casei lor, acesta nu îi va duce decât către moarte.

60
Veghe nocturnă

Într-un dormitor de la etaj, un tată şi o mamă stăteau cuibăriţi în întuneric, cu fiul lor de şapte ani şi cu fiica de cinci, aşteptând să treacă orele singuratice ale nopţii.

Nu mai puteau să îşi continue viaţa în mod normal, sperând că nu vor fi descoperiţi. Bărbatul, pe nume Jakob, ştia că era prea târziu. A doua zi Gestapoul avea să le apară în prag. Noaptea aceasta era ultima şi singura lui şansă de a-şi duce copiii departe de Włoclavek, într-un loc în care, spera el, aveau să fie în siguranţă.

Vor pleca doar cu hainele de pe ei şi o mică sacoşă în care vor pune strictul necesar. Îi dăduse soţiei sale instrucţiuni clare în acest sens. Nu trebuia să lase impresia că pleacă din oraş. Ar fi denunţaţi într-o clipită.

Când se întorsese de la lucru, cu doar trei ore în urmă, o anunţase în şoaptă pe soţia sa că nu scăpaseră de ceea ce se temeau.

— Trebuie să plecăm fără de întârziere, spuse el.

— Când?

— La noapte.

— Bine, dar... cum... ce vom...

— Totul este aranjat.

— Dar, Jakob, nu putem pleca aşa... pe nepusă masă, fără să...

— *Trebuie* să plecăm, Ulrike, o întrerupse el pe un ton ridicat şi imperios.

Femeia sesiză panica din vocea lui. Uitându-se adânc în ochii bărbatului ei, realiză cât de îngrozit era de soarta familiei sale.

— Trebuie, repetă el pe un ton mai scăzut, dar la fel de imperios.

Stătură o clipă în tăcere, apoi el o luă blând în braţe şi o strânse la piept. Toţi evreii din Polonia se temeau de acest

moment. Pentru Jakob şi Ulrike Kropf momentul sosise. Erau mai norocoşi decât marea majoritate, căci aveau un răgaz de câteva ceasuri. Deşi nu era decât un simplu muncitor necalificat într-o fabrică de textile, Jakob Kropf era un om ascuţit la minte. În tot acest timp fusese cu ochii în patru şi făcuse planuri pentru salvarea familiei sale. El avea doar o turmă minusculă formată din trei persoane – soţia, fiul şi fiica lui – dar îşi trata misiunea cu aceeaşi seriozitate cu care o făcuse în vechime Moise, eliberatorul a milioane de evrei. Pentru aceşti trei copii ai Israelului de care era răspunzător, polonezul şi credinciosul slujitor al lui Iahve, Jakob Kropf, şi-ar fi dat şi viaţa, dacă ar fi fost nevoie, doar să îi vadă scăpaţi de jugul robiei din Egiptul secolului XX.

— Azi au venit la fabrică doi agenţi Gestapo, spuse el într-un târziu, continuând să îşi ţină nevasta la piept. I-am urmărit de departe. Au intrat în birou. Prin geamul biroului am văzut că şeful de secţie le arată nişte hârtii. Au luat hârtiile. Ştiu sigur că erau listele cu angajaţii. Aşa procedează ei. Mai târziu s-au întors iar. Îi urmăream cu coada ochiului. Mi-era frică să nu cumva să scap o cutie şi să mă dau de gol. De data asta am inventat un pretext să mă apropii mai tare de biroul şefului. Au scos din nou lista şi au arătat spre câteva nume. Şeful de secţie s-a dus la fişier şi a mai scos câteva dosare. Era şi dosarul meu printre ele, Ulrike!

Şi ce-ai făcut, Jakob?

Ce puteam să fac? Am încercat să mă concentrez asupra lucrului! Ştiam că asta era ultima mea zi de muncă la fabrică şi că aceasta era ultima mea leafă, pentru că mâine niciunul dintre noi nu se va întoarce.

Eşti sigur?

Aşa se întâmplă peste tot. Ai uitat ce s-a întâmplat săptămâna trecută la oţelărie? A venit Gestapoul şi a doua zi au fost arestaţi toţi angajaţii evrei, cu tot cu familii. Au pus ochii pe Włoclavek. Mâine vor fi aici. Mai avem la dispoziţie doar noaptea asta, Ulrike, *doar noaptea asta.*

Asta se întâmplase în urmă cu câteva ore.

Au mâncat pe fugă. Ulrike a împachetat alimentele pe care le puteau lua cu ei. Au strâns în grabă câteva lucruşoare. Era iamă şi frig. Vor purta mai multe rânduri de haine şi, astfel, vor lua cu ei majoritatea lucrurilor de care aveau nevoie. Altceva nu prea mai puteau să ducă. Jakob ştia că drumul avea să fie îngrozitor de greu, ştia riscurile aferente, dar trebuia să *facă* ceva. Dacă ar rămâne aici, aşteptând pasiv, nu ar mai avea puterea să facă nimic. Or el voia să facă tot posibilul pentru a-şi salva familia. Dacă ar rămâne aici, vor fi expediaţi cu toţii într-un lagăr de concentrare.

După masă, Ulrike făcuse turul casei înlăcrimată, luându-şi adio de la nenumărate lucruri pe care nu avea să le revadă niciodată – de la leagănul pe care îl cioplise Jakob pentru bebeluş, de la dulapul cu oglindă care aparţinuse mamei sale, de la hainele lor ponosite, de la cele câteva bibelouri răsfirate pe ici, pe colo, de la serviciul de porţelan, de la masa pe care o primise cadou de la unchiul ei. Îşi trecu degetele peste sfeşnicul din bronz, apoi continuă să se plimbe prin cameră. Câte amintiri! Lucruri care, deşi nu valorau mulţi bani, aveau o valoare sufletească inestimabilă pentru ea. Luă în grabă dreidelul de pe un raft (Dreidelul este un titirez cu patru faţete, pe care sunt gravate iniţialele unor cuvinte ebraice, ce formează fraza „O mare minune s-a întâmplat acolo”; jocul cu dreidelul este foarte răspândit, mai ales de Hanuca, sărbătoarea evreiască a luminilor, n.tr.) – îi va aminti de sărbătorile fericite petrecute împreună cu familia şi copiilor poate că le va face plăcere să se joace cu el...

Între timp, Jakob îşi lua şi el adio de la viaţa lor de până acum, îngânând în sinea sa aceeaşi litanie nostalgică şi dureroasă. Se străduia să îşi păstreze cumpătul. Să îşi zăgăzuiască lacrimile. Familia nu trebuia să îi ghicească temerile interioare. El trebuia să le dea curaj şi tărie.

Luară cina ca de obicei şi apoi, la ora la care se culcau în

mod obişnuit, stinseră luminile. Totul trebuia să pară cât se poate de normal. Dacă vecinii şi prietenii ar fi bănuit ceea ce erau pe cale să facă, ar fi fost şi ei în pericol.

Acum, în tăcerea înserării, stăteau cuibăriţi unul lângă altul în întuneric, aşteptând să se scurgă minutele. La miezul nopţii, Jakob stabilise o întâlnire cu un bărbat pe nume Luddoff.

Ora târzie nu garanta neapărat succesul planului său, dar cu cât erau mai puţini ochi treji, cu atât era mai mare şansa de a ieşi din oraş fără a fi văzuţi. Atunci, măcar pentru o vreme, vor fi în siguranţă, feriţi de cei care îi ştiau numele şi adresa şi probabil că aveau de gând să îi aresteze pe toţi de cum se crăpa de ziuă. Aşa proceda Gestapoul de câteva săptămâni încoace, de când îşi începuse programul de epurare rasială în această zonă.

Întunericul ce se lăsase făcea ca ora să pară mai înaintată decât era de fapt. În încercarea de a-şi păstra calmul şi de a nu-şi alarma copiii, Jakob şi Ulrike schimbau vorbe puţine, sperând că aşa cei mici vor reuşi să adoarmă.

Se apropia noaptea. Până la urmă oboseala şi stresul de peste zi începură să îşi spună cuvântul şi Jakob începu să simtă că i se îngreunează întâi braţele, apoi întregul corp şi, în cele din urmă, pleoapele. *Trebuie să rămân treaz*, îşi spuse el. Dacă ratau întâlnirea, ratau singura lor şansă de salvare.

Îşi strânse şi mai tare în braţe fiul adormit şi, încercând să învingă somnul ce îi dădea şi lui târcoale, îşi continuă veghea nocturnă...

61
Operaţiuni ale **G***estapoului*

Şeful secţiei Gestapo se învârtea cu pas apăsat prin încăpere. Sub sprâncenele încruntate ochii negri îi păreau şi mai înfundaţi în orbite decât erau de fapt.

În urmă cu câteva ore, aruncase absent o privire peste nişte dosare pe care le văzuse din întâmplare pe biroul unui subordonat.

Ceva îi atrăsese atenţia şi acum se întreba dacă nu cumva informaţia ascundea mai multe decât lăsa să se creadă la prima vedere.

Se afla de luni de zile pe urmele rabinului Wissen. În încercarea de a-i descoperi ascunzătoarea, ordonase să se pună sub observaţie întreaga regiune, între Torun şi Inowrodaw şi la est de Włoclavek.

Drept urmare, arestaseră o mulţime de evrei, dar nu şi pe rabin.

Şi cu toate acestea, era convins că jidanul acela murdar, cu pielea măslinie, se ascundea pe aici, pe undeva! Ştia că, după ce a părăsit Varşovia, profesorul s-a oprit în Plock, oraşul său natal, iar în ultimul raport i se semnalase că liderul evreu se îndrepta spre vest. Avea el o presimţire că rabinul se afla chiar acolo, în Włoclavek!

Detesta să fie dus de nas, iar rabinul tocmai asta făcea de atât amar de vreme!

Când i se propusese această misiune, nu ar fi vrut să accepte. Nu pentru asta se zbătuse el să avanseze în cadrul Gestapoului – călcând peste cadavre şi lovindu-şi adversarii pe la spate. De fapt, nici nu se putea spune că misiunea îi fusese *propusă*. *Reichführerul* Heinrich Himmler avea talentul de a face ca o misiune să pară acceptată în mod „voluntar”, când, de fapt, lucrurile nu stăteau deloc aşa. Acceptase misiunea nu pentru că şi-ar fi dorit câtuşi de puţin să fie detaşat în Polonia, ci pentru că ea îi fusese

propusă de însuşi *Himmler*. Or *Himmler* nu era un om pe care să-l poţi refuza.

Ulterior a reieşit că detaşarea constituise, de fapt, o avansare, care îi asigurase mai multă putere, şansa de a pregăti terenul pentru noi promovări în cadrul SS-ului şi, nu în ultimul rând, oportunitatea de a studia situaţia din est, pentru a fi pregătit în cazul în care s-ar fi impus o schimbare de tabere. Ruşii invadaseră această parte a Poloniei în 1939 şi, deşi acum se retrăgeau, nu se ştia în ce parte aveau să se încline sorţii războiului.

Unde mai pui că misiunea îl făcuse să intre în graţiile lui Himmler. Viitorul misiunii SS cu privire la evrei se afla în Polonia. La cât de detestabili erau creştinii şi, de altfel, toţi cei cu superstiţii religioase, oricine ştia că la baza avansării în cadrul SS-lui se afla exterminarea evreilor. Gestapoul construia deja mai multe lagăre de concentrare pe teritoriul Poloniei. Dacă ar putea face o impresie bună, poate că va reuşi să îşi facă un nume aici, indiferent de rezultatele războiului.

Totul a mers strună... până când a primit un nou ordin. Himmler în persoană i-a cerut să îl găsească şi să îl aresteze pe rabin. Ordinul era cât se poate de clar – trebuia să lase deoparte toate celelalte activităţi şi să îşi concentreze toate eforturile în direcţia aceasta.

Faptul că încă nu reuşise să pună mâna pe rabinul Wissen îl punea într-o lumină extrem de proastă. La început păruse o misiune uşoară – nu trebuia decât să aresteze şi să aducă la Berlin un profesor bărbos care preda istoria la universitate şi cunoştea fiecare evreu şi sinagogă importantă din Polonia şi avea, de asemenea, cunoştinţă de câţiva evrei încă nedepistaţi ce deţineau poziţii cheie în guvernul nazist.

Am făcut-o de oaie! îşi spuse furios şeful de secţie. Dacă ajungea cumva la urechile lui Himmler faptul că tăinuse informaţii cu privire la artefactele aflate în posesia rabinului, va plăti cu capul. Himmler voia să pună mâna pe

oacheşul trădător doar pentru a-l tortura şi a obţine informaţii de la el, dar şeful de secţie aflase că rabinul poseda o comoară mult mai valoroasă decât acele informaţii. Dacă s-ar afla valoarea acelor pietre, Hitler ar da oricât să le aibă – de asta era absolut sigur. Pe cât de puţin credea el în hocus-pocusurile astea religioase, cine ştie, poate că Hitler chiar ar putea să câştige războiul dacă intra în posesia cutiei „sfinte” a rabinului!

Dacă va hotărî să i le arate lui Hitler, precis că acesta îl va răsplăti cum se cuvine. Poate că, în cele din urmă, Himmler va fi în subordinea lui şi nu viceversa! Pe de altă parte, poate că ar fi mai bine să le păstreze pentru sine. După război, pietrele acelea vor valora mai mult decât orişice cont bancar! Şi, oricum, nimeni nu ştia de existenţa lor.

Dar evreul e viclean şi rabinul-profesor o întinsese din oraş cu cutie cu tot.

Totuşi... dacă *ar putea* să îl aresteze şi să pună mâna pe pietrele acelea „miraculoase”, fie că va hotărî sau nu să i le predea lui Hitler, cu ajutorul lor s-ar putea să reuşească să urce şi mai mult pe scara ierarhică, poate chiar peste de-alde Heydrich şi Kaltenbrunner, şi să ajungă în forul suprem al puterii.

Obsesia Führerului pentru obiecte de artă şi relicve istorice era un fetiş pe care nu putea să îl înţeleagă. Oricât de lipsiţi de rafinament ar fi fost toţi liderii nazişti, în frunte cu Hitler şi Göring, se angajaseră într-o complexă acţiune de prădare a tezaurelor cultural-artistice din fiecare oraş cucerit de armata germană, de la Viena, până la Praga şi Paris. Au jefuit nenumărate muzee, biblioteci şi galerii de artă, iar acum tablourile, relicvele din aur şi argint, tapiseriile, bijuteriile, cărţile rare şi câte şi mai câte articole de o inestimabilă valoare istorică şi reală umpleau colecţiile naziste publice şi mai ales private. Fiecare lider nazist îşi punea în secret agenţii să caute în continuare comori culturale şi artistice şi se dădea o adevărată întrecere în

ceea ce privea dobândirea anumitor obiecte. La fiecare invazie, armata era însoţită de o unitate militară cunoscută drept *Einsatzstab-Rosenberg*, al cărei scop era confiscarea tuturor bunurilor de preţ aflate în proprietatea evreilor şi a altor „duşmani ideologici ai naţional-socialismului”.

Iar, acum, *el* s-ar putea să fie cel care pune mâna pe cea mai însemnată comoară! Sau cel puţin aşa îl lăsase să creadă informaţia pe care o aflase întâmplător cu şase luni în urmă. Doar el ştia despre asta. Nu Hitler, nu Himmler, nu Göring, nu Alfred Kosenborg, ci *el*.

Să ai puterea de a prezice viitorul, de a afla voia lui Dumnezeu!

De credeai sau nu într-unul conta prea puţin. Indiferent de asta, posibilităţile erau infinite! Iar Hitler era, oricum, îndeajuns de împătimit de tot ceea ce era ocult şi mistic pentru a crede în puterea pietrelor.

Cu siguranţă că imbecilul de la care scosese informaţia cu bătaia credea în puterea lor!

Idiotului îi fusese atât de teamă că va stârni mânia lui Dumnezeu dacă divulgă secretul rabinului, încât vorbea în dodii.

Dar în cele din urmă i-a fost *mai* teamă că patul puştii îl va izbi încă o dată în ţeastă şi a dezvăluit informaţia.

Acea bătaie îi făcuse, într-adevăr, o plăcere deosebită. *Prostul*, gândi el. *Ar fi putut să păstreze secretul cutiei rabinului şi să îl ia cu* el *în mormânt*. Amintirea îl făcu să rânjească sinistru. L-ar fi ucis oricum pe nenorocit. Mai ales atunci când idiotul de el începuse să îngâne o rugăciune şi nişte cuvinte ridicole din Scriptură. Se ruga pentru omul care urma să îl omoare. Ce nebun!

Îl pocnise încă odată cu patul puştii peste spinare, făcând să îi trosnească alte câteva coaste, apoi îi trăsese un glonţ între ochi.

Ce *privire pioasă avea imbecilul*! râse în sinea lui şeful de secţie.

Las’ că l-am trimis eu să-şi întâlnească mult iubitul

Creator!

Descoperise *ce* avea rabinul, dar nu şi *unde* se afla acesta.

Ticălosul fugise de la Universitatea din Varşovia şi acum se zvonea, că se înhăitase cu o şleahtă de simpatizanţi ai evreilor, care îi ajutau pe trădători şi pe rebeli să treacă graniţa şi chiar să se refugieze pe un alt continent.

Şeful de secţie începu să caute din nou printre dosare.

În dimineaţa următoare, oamenii lui aveau planificată o razie, în scopul arestării celor identificaţi în urma investigării fişelor de personal de la o fabrică. Era o procedură de rutină şi nimic mai mult.

Totuşi, ceva îi atrăsese atenţia. Într-unul dintre documente văzuse menţionat un nume. Ştia că are legătură cu rabinul. Unde o fi hârtia aia?... A, iat-o!

Înşfăcă foaia de hârtie şi îşi trecu din nou privirea peste lista de nume. *Luddoff*... Unde mai auzise numele ăsta? în raport se spunea că ar fi unul dintre organizatorii reţelei şi că, dacă vreunul dintre muncitorii evrei recent depistaţi ar plănui să fugă, probabil că individul ar fi implicat în fuga lor. Era cu siguranţă un nume de cod, mai arăta raportul, dar deocamdată era tot ce reuşiseră să afle.

Unde mai auzise numele ăsta?

Începu iar să se fâţâie nervos prin încăpere.

Brusc, se opri. Deschise ochii larg şi îşi plesni palmele cu un aer triumfător.

Desigur! Nenorocitul pe care îl ucisese în Varşovia, *el* rostise numele ăsta în timp ce îl snopea în bătaie. Atunci nu-i dăduse nicio importanţă. Îl interesa comoara rabinului şi nu luase în considerare nicio altă informaţie.

Totuşi, nu-şi amintea nimic din ce zisese imbecilul. Dar nu conta. Era clar că exista o legătură între profesor şi acest Luddoff. Ceea ce însemna că profesorul Wissen trebuia să fie pe aproape. Probabil chiar aici, în Włoclavek!

Dacă Luddoff făcea parte din reţeaua care îi ajuta pe fugari, fără îndoială că îl cunoştea pe rabin. Dacă încă nu îl

ajutase pe rabin, probabil că în curând o va face!

Luddoff s-ar putea să fie cheia situaţiei!

Înşfăcă din nou foile şi îşi trecu privirea peste ele cu sufletul la gură. Dacă vreunul dintre muncitori contactase reţeaua, nu putea să rişte să i se strecoare printre degete. Aceasta s-ar putea să fie singura lui şansă de a pune mâna pe acest Luddoff... şi pe rabin!

Mâine va fi prea târziu.

Va da ordin ca toţi cei de pe listă să fie arestaţi chiar în seara asta! îi va interoga şi îi va tortura până ce îi vor spune unde se află Luddoff!

Cu mâinile încă încleştate pe foi, şeful de secţie se năpusti afară din birou şi răcni nişte ordine oamenilor săi, apoi ieşi val-vârtej din clădire şi urcă în maşină.

Va supraveghea personal aceste razii.

62
Fugă În noapte

Erau chiar în spatele lor!

— Fugi, nu te opri! îi strigă Jakob soţiei sale, care alerga cu câţiva paşi înaintea lui.

Bărbatul înainta anevoie, ţinând în braţe ambii copii.

De-ar ajunge la grotă! Acolo ar fi în siguranţă.

Brusc în spatele lor se aprinseră farurile cumplitului vehicul al morţii, care se apropia hurducându-se pe izlazul accidentat, cu motorul vuind. Jakob ştia că în remorcă se aflau deja peste o duzină de evrei, arestaţi în noaptea aceea, vânaţi ca nişte animale. Acum, agenţii Gestapo voiau să îi adauge şi pe ei patru celor ce aveau să fie împuşcaţi încă înainte de a se crăpa de ziuă.

Cu inima bubuindu-i în piept, se ruga să nu îl lase cumva picioarele şi să se prăbuşească în mijlocul păşunii.

Auzea camionul gonind în spatele lor. Totuşi, săgeţile groase de lumină proiectate de farurile din faţă – ochi cumpliţi ce străpungeau ameninţător întunericul nopţii – încă nu ajunseseră să le lumineze siluetele.

Jakob alerga gâfâind, din ce în ce mai încet. Se şi vedea prăbuşindu-se la pământ cu cei doi copii pe care îi ţinea în braţe. Ţipetele şi plânsetele lor vor atrage atenţia urmăritorilor şi într-o secundă vor fi ciuruiţi de focuri de mitralieră!

Îşi mişca picioarele chinuitor de greu, ca şi cum fiecare cizmă ar fi cântărit mai mult decât ambii copilaşi la un loc.

Văzu că Ulrike ajunsese deja la grotă.

Of, *Doamne*, *dă-mi puterea să ajung acolo la timp şi să îmi ştiu familia în siguranţă*!

Camionul se apropiase ameninţător de mult şi scruta cu farurile câmpul.

Jakob ajunse la grotă. Ulrike stătea deja ghemuită înăuntru. Cu răsuflarea întretăiată, abia putând să se mai

ţină pe picioare, Jakob lăsă copiii jos şi apoi îi coborî în gaura subterană în care aştepta mama lor – întâi pe fată, apoi pe băiat.

— Jakob... Jakob, nu ne lăsa singuri aici! strigă Ulrike din ascunzătoare.

— Doar aşa puteţi fi în siguranţă, răspunse bărbatul.

— Te rog, Jakob, te rog să rămâi cu noi!

— Vreau să mă asigur că rămâneţi în viaţă. Nu se vor lăsa până nu ne vor găsi. Am să alerg spre pădure să le distrag atenţia. Am să mă întorc. Dacă, totuşi, nu mă voi întoarce, trebuie să luaţi legătura cu un bărbat pe nume Luddoff. El vă va duce într-un loc sigur.

— Nu, Jakob...

— Nu uita să fixezi prăjina sub scânduri, adăugă el, făcând un pas înapoi şi apucând cele două lătunoaie de lemn.

— Nu pleca, Jakob... te rog nu...

Dar rugăminţile ei fură acoperite de bufnitura produsă de cele două plăci de lemn ce acoperiră gaura.

Jakob smulse grăbit un pumn de iarbă şi de buruieni şi le împrăştie deasupra scândurilor pentru a masca intrarea. Apoi o luă din nou la goană peste câmp, rugându-se disperat să poată ajunge la pădurea din cealaltă parte.

Brusc, auzi motorul camionului chiar în spatele său. Motorul şi voci furioase ce îi răcneau, în limba germană, să se oprească, îl depistaseră!

În clipa următoare, luminile farurilor căzură pe el. În spatele lui, se auziră focuri de armă. Copacii erau prea departe. Nu avea cum să ajungă până acolo. Şi totuşi, continuă să fugă.

Brusc, glonţul i se înfipse în spate, sfâşiindu-i carnea. Simţi o durere ascuţită, apoi totul se întunecă...

Jakob se trezi ţipând.

Gâfâia şi era leoarcă de transpiraţie.

A câta oară avea acest coşmar? Le şi pierduse şirul.

— Ce s-a întâmplat, Jakob? îl întrebă în şoaptă Ulrike.

— Nimic... a fost doar un vis urât. Fata încă doarme?

— Da.

— Lipsa de griji a copilăriei.

— Cât mai avem de aşteptat?

— Aproximativ o oră. Mă duc la fereastră să mă uit la ceas.

Îşi desprinse cu grijă braţele din jurul băiatului şi dădu să se ridice.

Brusc, un zgomot străpunse tăcerea nopţii. Jakob simţi un fior rece pe şira spinării, deşi doar cu câteva minute în urmă era ud de sudoare.

Cu inima bubuindu-i în piept, ciuli urechile.

Auzi din nou scrâşnitul îndepărtat al roţilor. Pe străzile întunecate ale Włocławekului, gonea o maşină. Ba nu, păreau să fie mai multe! Şi toate veneau în această direcţie! Era imposibil să aibă vreo legătură cu ceea ce se întâmplase la fabrică.

Şi totuşi... nu putea să rişte.

Aruncă o privire spre Ulrike. Femeia îl privi îngrozită, cu ochii mari cât luna ce se ridicase pe cer cu doar jumătate de oră în urmă. Şi ea era albă ca varul.

— Trebuie să plecăm, zise Jakob.

De data aceasta femeia nu mai puse nicio întrebare. Îl trezi pe băieţel şi se ridică.

— Haide, băiete, îşi îndemnă Jakob fiul somnoros, luându-l de mână şi conducându-l spre scară.

Fetiţa încă dormea, neştiind, în nevinovăţia sa, că părinţii ei riscau totul pentru ca ea să scape cu viaţă. Jakob se opri şi o luă din braţele lui Ulrike, apoi porni în jos pe scările întunecate, urmat de soţia şi de fiul lui.

Vuietul se auzea tot mai puternic. Ajunseră cu toţii la uşa din spate. Între timp, Jakob realizase că automobilele nu puteau fi decât ale Gestapoului şi că veneau *după ei*!

Dar de ce acum?

Întâlnirea cu omul de legătură fusese fixată la miezul nopţii! Ce vor face până atunci?...

Îi întinse fetiţa lui Ulrike, el îl luă în braţe pe băiat şi se năpustiră amândoi afară pe verandă.

Acum scrâşnetul roţilor şi vuietul motoarelor se distingeau clar. Automobilele erau la o aruncătură de băţ de ei!

Farurile străpungeau întunericul, luminând clădirile. Vuietul creştea. Farurile păreau să scruteze întunericul în căutarea lor, exact aşa cum visase!

Cu o senzaţie somnolentă de déjàvu, Jakob Kropf îşi conduse grăbit familia nu pe câmpul din coşmarul său, ci în curticica din spatele casei.

Tinerii părinţi evrei, cu copiii în braţe, se pregăteau acum, asudaţi şi îngroziţi, să o ia la goană pe terenul din spatele casei, ştiind că fugeau să îşi salveze vieţile.

Şi tot ce se întâmpla nu era vis, ci aievea!

Oricât de înfricoşător fusese coşmarul de adineauri, realitatea era parcă şi mai terifiantă!

Coborând de pe verandă, Ulrike se împiedică şi scoase un ţipăt. Reuşind să nu scape micuţa din braţe, căzu în genunchi, îi veni să strige de durere, dar se abţinu.

Jakob se opri, întinse mâna liberă spre soţia sa şi o ajută să se ridice, apoi porni cu paşi iuţi peste terenul accidentat, acoperit cu iarbă şi noroi.

Maşinile se opriră scrâşnind în faţa casei.

Se auziră voci – voci ridicate, furioase. Un alt automobil ocoli casa şuierând şi se opri în spate. Farurile străpungeau noaptea!

Se auzeau zgomote, voci răstite şi paşi grei. Jakob aruncă o privire înapoi, fără să se oprească. Era aprinsă lumina în toată casa. Soldaţi din trupele de asalt, înarmaţi cu mitraliere, treceau dintr-o încăpere în alta.

O altă maşină opri în spatele casei şi trei bărbaţi se năpustiră pe uşa pe care ieşise familia lui Jakob cu doar un minut în urmă. Farurile maşinii pătrundeau în continuare prin întunericul ce semăna cu doi ochi drăceşti şi ameninţători, reflectându-se pe zidurile casei vecine, aflată

la doar douăzeci de metri de ei.

Urmară nişte răcnete şi ordine date pe un ton furios. Bărbaţii năvăliră din nou afară, strigând că nu era nimeni în casă. Jakob simţea că se învârte lumea cu el. Luminile şi zgomotele se contopiră într-un amestec confuz...

Continuau să fugă... Nu ar fi trebuit să fie atât de departe... Trebuia să fi ajuns de mult... *Doamne*, *ajută-ne să ajungem la ascunzătoare*!... Lumini şi voci... faruri şi lanterne... din nou răcnete... şi toţi erau pe urmele lor!

Coşmarul devenise realitate! Sau oare visa din nou?...

63
Pe *urmele fugarilor*

Şeful de secţie îşi instruise oamenii să o ia înainte cu două maşini şi el îi urmă cu propriul automobil. Era hotărât să ia personal parte la arestările din această noapte. Voia să se uite în ochii nenorociţilor şi să vadă în ei teroarea! apoi îi va interoga pe fiecare în parte până când va obţine informaţia de care avea nevoie.

În treizeci de minute ajunseră la prima dintre cele şapte adrese. Stătu deoparte, privind de la distanţă cum subordonaţii săi scoală din somn o familie de şase inşi şi îi saltă pe toţi ca pe nişte animale. Detesta să îi audă implorând milă. Ţipetele – treacă-meargă, dar milogeala asta îl umplea de dezgust. Îi venea să le împlânte un cuţit în inimă ca să îi facă să tacă odată!

Îşi aminti noaptea de anul trecut, din Poznan, când o huidumă de bărbat se prăbuşise în genunchi în faţa lui, implorându-l să aibă milă de soţia sa şi de cei trei copii ai lor. Laşitatea individului îi întorsese stomacul pe dos. Mai că îşi vomitase maţele pe scârnăvia aia de om! Jidanii ăştia nu aveau pic de demnitate, zău aşa! Dacă tot se bat cu pumnul în piept că *ei* cred în viaţa de apoi, de ce nu înfruntă moartea bărbăteşte? Cerşitul milei nu îl salvase încă pe niciunul dintre ei. Dacă ţineau aşa de tare la religia şi la Dumnezeul lor, nu aveau decât să se roage în tăcere şi să înfrunte inevitabilul cu fruntea sus, fără atâtea văicăreli.

În definitiv, ce rezolvase matahala aia înjosindu-se în asemenea hal? Absolut nimic. În momentul imediat următor, nevastă-sa privea neputincioasă cum îi ţâşneşte sângele din ţeastă şi se prăvăleşte la pământ. Apoi, înrăutăţind şi mai mult lucrurile, femeia se aruncă peste trupul lui neînsufleţit, ţipând isteric şi invocându-L pe Dumnezeul lor din pustie.

Rânji sardonic când îşi aminti cum îl implora femeia pe

Iahve – cine-o mai fi fost şi ăsta – ca focul mâniei Sale să se aprindă şi să îi mistuie pe nazişti. *Naziştii s-ar putea*, *ce-i drept*, *să dispară într-o bună zi*, gândise el, *dar nicidecum din cauza unui foc coborât din cer*!

Ce mai, erau cu toţii nebuni de legat, de la primul până la ultimul! în seara aceea îi făcuse o deosebită plăcere să pună mâna pe armă şi să execute personal toată adunătura aia de laşi.

Îi plăcea să ia parte la execuţii ori de câte ori era cu putinţă. Asta îl ajuta să nu se înmoaie prea tare.

Plânsetul unui ţânc îl readuse cu gândurile în prezent, înjurând, îi dădu copilului un dos de palmă peste faţă şi le răcni părinţilor să-l facă să tacă. N-avea niciun chef de toate smiorcăielile astea. El voia să pună mâna pe rabin!

Or aici era clar că nu au să afle nimic nici despre rabin, nici despre Luddoff. Idioţii ăştia erau, în mod evident, prea naivi pentru a-şi fi făcut planuri de evadare. Habar n-aveau ce-i aştepta! N-avea niciun rost să îi tortureze. Cu siguranţă că nu auziseră în viaţa lor de Luddoff!

Se întoarse la maşină şi îşi aprinse o ţigară. Soldaţii îi aruncară pe cei şase în spatele camionului. Şeful de secţie urcă la volan, aşteptă până ce maşinile şi camionul o luară din loc, apoi îi urmă până la următoarea adresă.

De îndată ce se apropiară, ceva îi atrase atenţia.

Casa era complet scufundată în întuneric şi dinăuntru nu răzbea niciun zgomot.

Soldaţii dădură buzna pe uşa din faţă. Şeful de secţie văzu cum se aprind luminile, siluetele oamenilor săi alergând dintr-o încăpere în alta. Era clar că nu găsiseră pe nimeni în casă.

Ieşi din maşină şi le făcu semn celor din al doilea automobil să ocolească prin spate şi să cerceteze aleea şi străzile din apropiere, apoi urcă repede treptele de la intrare şi se năpusti înăuntru.

— *Es ist ganz leer*, *mein Herr*, fură cuvintele cu care îl întâmpină în uşă unul dintre oamenii săi, luând poziţie de

drepţi.

Trecu pe lângă el fără să-i răspundă şi făcu încet turul modestei căsuţe. Subordonatul său avea dreptate: casa era goală. Probabil că fuseseră avertizaţi. La acest gând, se simţi cuprins de mânie. Detesta să i se anticipeze mişcările şi să i se dejoace planurile!

Între timp, soldaţii ieşiseră pe uşa din spate şi încercuiseră casa. Când îi întrebă din priviri dacă au găsit ceva, aceştia clătinară din cap.

Se întoarse în casă şi făcu iarăşi, de data aceasta mult mai atent, turul fiecărei încăperi.

Într-unul dintre dormitoare se opri. Clocotea de mânie. *Nu se poate să fi ajuns departe*. Intuiţia nefiresc de ascuţită îi spunea că familia plecase doar cu câteva minute înainte de sosirea lor.

În încăpere persista încă vag căldura trupurilor, mirosul prezenţei umane. Îl simţea în nări.

Îşi încleştă pumnii şi dinţii îngălbeniţi. *Cum de au ştiut*? Preţ de o clipă rămase nemişcat, cugetând. *Nu au avut timp să ajungă prea departe*. *Trebuie să fie pe aici*, *pe undeva*!

Se răsuci şi ieşi cu pas apăsat în faţa casei.

— Căutaţi-i peste tot! le ordonă el oamenilor săi. Nu vă întoarceţi până nu îi găsiţi. Ei sunt cei pe care îi căutăm. Cercetaţi toate curţile alăturate. Sculaţi vecinii. Arestaţi-i, dacă e nevoie. Cineva tot trebuie să îi fi văzut sau să fi ştiut de planurile lor!

Soldaţii se împrăştiară imediat în toate direcţiile. Superiorul lor se întoarse înăuntru şi se plimbă încet prin fiecare încăpere. Dacă nu reuşeau să dea de ei în noaptea asta, mâine dimineaţă vor reveni cu câini.

Deschise uşa din spate, rămase nemişcat preţ de o clipă, apoi îşi îndreptă lanterna spre curtea din spatele casei şi o examină cu o privire de vrăjitor, încercând parcă să distingă ceea ce nu se poate vedea cu ochi de muritor.

Prin întuneric nu se distingeau decât siluetele oamenilor săi, care îşi continuau căutările din ce în ce mai departe de

casa goală şi mută din spatele său.

Luna se ridicase deasupra orizontului îndepărtat, dar, pe cer, nori negri aşteptau să o acopere.

Simţea că, deşi nici luna şi nici lumina lanternei nu îi dezvăluiau prezenţa prăzii, ea nu putea fi departe.

64
În criptă

Înghesuiţi unul în altul, Jakob şi Ulrike ascultau îngroziţi cizmele care tropăiau deasupra.

Locul era mai strâmt decât cel unde se cuibăriseră unii în alţii cu doar puţin timp în urmă – deşi cele câteva clipe trecute de atunci păreau acum o eternitate – în căldura căsuţei ce le fusese cămin în ultimii trei ani. Era un loc îngust, scufundat în întuneric, umed, rece, cu un miros tare de pământ.

Parcă ţărâna n-a mirosit niciodată *mai frumos*, gândi Jakob Kropf.

Trezindu-se brusc în acest loc necunoscut, înfricoşător şi neîncăpător, fetiţa scoase un ţipăt.

Cu o asprime neintenţionată, Jakob îi puse repede mâna peste gură. Naziştii erau la doar o aruncătură de băţ!

Simţea că micuţa încearcă să plângă. În timp ce Jakob îşi ţinea în continuare mâna apăsată pe guriţa ei, Ulrike începu să îi şoptească la ureche cuvinte liniştitoare, apoi, abia şoptit, începu să îi îngâne un cântec de leagăn în ebraică.

Jakob săpase groapa de-a lungul ultimului an. Din două în două zile, se trezea după miezul nopţii, dădea la o parte stratul gros de iarbă de deasupra scândurilor ce acopereau intrarea în mica grotă şi mai săpa câţiva centimetri preţioşi, scoţând câte o găleată de pământ, pe care îl presăra apoi cu grijă în propria grădină, în şanţurile din străzile alăturate sau pe câmpul de la marginea oraşului. Făcuse asta timp de un an de zile în anticiparea unui moment ca acesta.

Nu suflase un cuvânt nimănui, nici chiar soţiei sale, deşi Ulrike ştia că pune ceva la cale.

Jakob cunoştea prea bine lecţia lui Belşaţar din Capitolul 5 din Cartea lui Daniel. Şi el, la fel ca împăratul Babiloniei, văzuse scrisul de pe perete. Ştia că evreii din Polonia sunt într-un mare pericol. Văzuse semnele. Ştia că, după raziile

din Poznan şi Torun, va veni în curând şi rândul Włocławekului. Aşa că a început imediat să facă pregătiri pentru a lua legătura cu reţeaua şi să sape grota la treizeci de metri de curtea din spatele casei sale, pentru a-şi putea salva familia în caz de necesitate.

Se gândise de multe ori la noaptea asta.

În coşmarurile lui, întotdeauna îşi ajuta soţia şi copiii să coboare în cripta de pământ, îi dădea instrucţiuni lui Ulrike cu privire la persoana cu care trebuia să ia legătura, îi spunea să fixeze bine parul sub scândură pentru ca aceasta să nu se lase şi să nu se mişte dacă se calcă pe ea, apoi acoperea gaura cu trapa improvizată de el, punea stratul gros de iarbă la loc peste scândură şi o lua la goană peste câmp pentru a distrage atenţia naziştilor. De fiecare dată auzea foc de armă în spatele lui şi se trezea.

Fiecare vis se sfârşea la fel.

Şi totuşi, iată că acum stătea ghemuit aici, *împreună* cu ei, nu fugea spre o pădure ce se îndepărta cu fiecare pas pe care îl făcea spre ea şi era încă în viaţă, cu urechile ciulite, aşteptând ca dintr-un moment în altul o cizmă să calce pe placa de lemn de deasupra lor şi să audă un răcnet. Naziştii ar descoperi imediat ascunzătoarea, ar da turba la o parte, şi-ar aţinti, printre urlete furioase, lanternele şi armele asupra lor, i-ar scoate afară din grotă şi apoi le-ar arunca leşurile într-un şanţ.

Nu-i venea să creadă că planul său chiar funcţionase! Erau încă în viaţă şi naziştii încă nu le descoperiseră ascunzătoarea.

Grota săpată de el părea prea neîncăpătoare pentru o familie. Avusese de gând să o mărească, ba chiar să ascundă aici nişte apă şi alte câteva provizii de strictă necesitate. Dar momentul sosise mai repede decât şi-ar fi închipuit şi acum stăteau înghesuiţi toţi patru într-o groapă adâncă de un metru şi lată de nici optzeci de centimetri.

Bine măcar că avusese timp să sape şi atât!

Îşi ciuli urechile, dar nu reuşi să distingă decât respiraţia

sacadată a soţiei şi a fiului său. Doar micuţa, care se liniştise între timp, nu era speriată. Acum că mama o ţinea strâns în braţe, se simţea din nou în siguranţă.

Jakob ştia că naziştii erau încă pe aproape, căci simţea cum trepidează pământul sub cizmele lor. Din când în când, strigătele lor înăbuşite răzbăteau până în strâmta lor ascunzătoare.

Treptat, locul se încălzi de la căldura emanată de trupurile lor. *Oare cât timp vom rezista aici fără să ne sufocăm*? se întrebă Jakob. Oare, săpase, fără să ştie, mormântul familiei sale? Se vor ţine aici în braţe până când îşi vor da ultima suflare?

Oricum, prefera să moară aşa decât gazaţi sau împuşcaţi de către nazişti.

Brusc, o zgâlţâitură grozavă îi rupse şirul gândurilor. Cineva călcase exact în mijlocul stratului de iarbă pe care îl pusese cu grijă pe placa de scândură. După ce au coborât în hrubă, trăsese atent capacul de lemn pentru deschizătură şi îl fixase cu parul pe care îl ţinea acum în mână. Oare parul va masca golul de sub scândură?

Aşteptă îngrozit să audă vociferări.

Nu se auzi niciuna. Pesemne că parul absorbise şocul. Nu-i venea să creadă că planul lui chiar funcţiona şi că scăpaseră din ghearele temutelor forţe ale Gestapoului. Cel puţin deocamdată.

Trecu o vreme. Nu-şi dădea seama exact cât timp trecuse de când stăteau acolo.

Treptat, aerul devenea greu, sufocant şi tot mai irespirabil şi bezna, parcă tot mai adâncă.

— *Ascultă*, *Israele*, începu el să îngâne Şema, alături de soţia şi de copiii săi (*Şema Israel* este rugăciunea şi crezul central al iudaismului, n.tr.), *Domnul*, *Dumnezeul nostru unul este*, *şi tu trebuie să* îl *iubeşti pe Domnul*, *Dumnezeul tău cu toată inima*, *cu tot sufletul şi cu toate puterile tale*...

Continuară să rostească pasajele lor preferate întâi din Psalmi, apoi din Deuteronom.

Probabil că e aproape miezul nopţii, gândi Jakob.

Oare persoana de legătură o mai fi la locul stabilit? Oare va aştepta sau îi va lăsa să bântuie singuri prin noapte, pentru a fi săltaţi în zori de către Gestapo?

Îşi trase cu grijă picioarele amorţite de sub trupul fiului său, acum adormit, îşi ridică mâinile, înălţă trapa şi îşi iţi capul pe gaură, cât să arunce o privire în jur.

Aerul rece şi proaspăt al nopţii îl învioră imediat. Cu inima bătându-i nebuneşte în piept, îşi trecu privirea peste câmp.

În spatele lui, lumina era încă aprinsă în casă. Se întrebă dacă o fi cineva înăuntru, aşteptându-i să se întoarcă. Probabil că lăsaseră pe cineva să stea de pază.

Împinse puţin mai mult acoperişul improvizat al hrubei, scoase capul şi privi repede de jur-împrejur.

Nicio mişcare. Naziştii păreau să fi plecat.

Cu grijă şi fără să facă zgomot, dădu la o parte placa acoperită cu iarbă, se ridică în picioare şi ieşi afară din groapă. Ducând degetul la buze pentru a-i da de înţeles soţiei să nu sufle o vorbă, îngenunche şi luă fetiţa adormită din braţele ei.

65
O *noapte a morţii*

Într-un punct îndepărtat al oraşului tocmai se încheiase ultima razie planificată pentru acea noapte.

Nu dăduseră nici de rabin, nici de vreun membru al reţelei clandestine. Doar de evrei care habar nu aveau de nimic, majoritatea depistaţi în urma controlului efectuat la fabrica de textile. *De unde au venit toţi evreii ăştia*? se întrebă şeful de secţie. Cum de erau atât de mulţi în Polonia şi în Rusia?

Urcă în maşină şi aşteptă, apoi porni motorul şi porni în urma camionului.

Era în jur de ora 1 sau 2. Liniştea oraşului era perturbată doar de cele două automobile SS, de camionul încărcat cu copii ai lui Dumnezeu ce urmau să fie epuraţi pe veci din Reich-ul german şi de maşina ce rula solitară în spatele acestuia.

Cele patru autovehicule se strecurară pe străzi lăturalnice până la periferia oraşului şi de acolo mai făcură încă vreo patru-cinci kilometri spre sud, până ajunseră într-o zonă izolată, cu vegetaţie forestieră. Aici o luară pe un drumeag printre copaci şi, în cele din urmă, opriră în dreptul unei movile înalte.

Lângă mormanul de pământ se căsca o groapă adâncă, peste care razele palide ale lunii desenau umbre macabre.

Şeful de secţie coborî din maşină şi aruncă o privire spre uriaşul mormânt comun. Nici chiar stratul gros de pământ ce fusese aruncat peste cadavre nu putea acoperi duhoarea putrefacţiei. Se întoarse cu spatele, se îndepărtă câţiva paşi şi îşi aprinse o ţigară.

Privi tăcut cum oamenii săi scot cu brutalitate prăzile nopţii din spatele camionului cu prelată. Trase adânc din ţigară. Vârful aprins al ţigării se înroşi, luminându-i vag faţa colţuroasă şi ochii întunecaţi, înfundaţi în orbite, ce

urmăreau impasibili spectacolul plin de cruzime.

În câteva momente, se porniră din nou ţipetele.

Lasă-i să ţipe, gândi el. *Oricum, aici nu îi aude nimeni*. *Şi totul se va sfârşi în două-trei minute*.

— Aveţi milă... vă rugăm, în numele lui Dumnezeu...

Cel care rostise cuvintele primi o lovitură de baston în cap şi îşi pierdu cunoştinţa. Corpul amorţit fu aruncat în groapă. Suspinele, ţipetele şi rugile ce urmară fură repede înlocuite de urlete de durere şi de groază. După ce le făcură vânt în groapă, paznicii îndreptară un reflector asupra victimelor şi deschiseră focul.

În zece secunde, toţi erau morţi.

Toate vaietele şi bocetele încetară. Nu se mai auzea niciun ţipăt la Rama, nici plângeri, nici lacrimi amare, nici Rahela plângându-şi copiii, căci nici ea, nici copiii ei nu mai erau.

Îi lăsă pe subordonaţi să plece.

Se va îngriji personal ca treaba să fie făcută exact după placul Führerului. Nu de alta, dar treaba făcută pe întuneric nu e întotdeauna sută la sută sigură.

Celelalte vehicule se puseră în mişcare. Îşi scoase mitraliera şi aşeză lanterna pe capota maşinii.

Detectă o mişcare. Unul dintre corpurile aruncate în groapă zvâcnise. Îşi descărcă arma în direcţia aceea. Din trupul victimei ţâşni sânge, aceasta mai zvâcni o dată, apoi înţepeni.

Mai aşteptă puţin. Gândul îi zbură la rabin. Faptul că nu reuşise să îi dea nici acum de urmă îl umplu din nou de mânie.

Ce-a fost asta?

Îşi ciuli urechile.

Scâncea un copil! *Mari nătărăi mai sunt şi oamenii ăştia ai mei*! *Nu pot să facă nimic cum trebuie*!

Îşi miji ochii şi privi în groapă. Observase că majoritatea bărbaţilor aflaţi în faţa morţii aveau ridicola predilecţie de a se arunca peste femei şi copii, de parcă acest gest absurd i-

ar fi putut feri de ploaia de gloanţe! Asta se întâmplase şi de această dată.

De văzut, nu vedea nimic, dar era clar că una dintre victime rămăsese în viaţă.

Apăsă pe trăgaci şi trase neîntrerupt, dintr-o parte în alta a mormântului, timp de cinci secunde, după care ascultă din nou cu atenţie.

Niciun sunet. Îşi atinsese obiectivul. Era din nou linişte. Linişte de mormânt.

Îşi stinse lanterna, dar mai rămase o vreme lângă maşină, trăgând din când în când din ţigara pe care o ţinea cu grijă între degetul mare şi arătător.

Învăluit în fumul ce îi ieşea pe gură şi pe nări, căzu din nou pe gânduri. Simţea şi acum gustul amar al înfrângerii. Faţa cu pometi lăsaţi şi maxilar colţuros strălucea sinistru în lumina palidă a lunii, ilustrând perfect inima de piatră ce se ascundea sub mantaua din piele. De fapt, *inimă* este impropriu spus, căci era îndoielnic să fi avut una. Chiar dacă ar fi avut vreodată o conştiinţă, câinele de pază al acestui suflet îngheţat lătrase prea încet atunci când ar fi trebuit să latre cel mai tare şi, aşa cum se întâmplă cu aceşti câini spirituali atunci când nu li se acordă atenţie, acum amuţise cu totul.

Nu pusese mâna nici pe rabin, nici pe acel Luddoff despre care auzise la Varşovia.

Cu toate astea, gândurile îi zburau în continuare la casa pe care o găsiseră goală ceva mai devreme. Poate că atunci instinctul nu îl înşelase. Poate că indiciul pe care îl căuta se afla *tocmai* în acele încăperi tăcute.

Trebuia să existe o legătură!

Nu se va lăsa până nu va găsi legătura aceea. Dacă acel Kropf contactase reţeaua, oricât de tare s-ar fi străduit să îşi mascheze mişcările, tot trebuie să fi lăsat o urmă. *Precis* că luase legătura cu cineva. Nimeni, fie el evreu, polonez, rus sau neamţ, absolut nimeni nu putea să dispară fără urmă.

Or, indiferent ce indiciu lăsase în urmă Kropf, el îl va găsi!

Va căuta în toate dosarele – nu doar în cele cu cazuri actuale, ci şi în cele mai vechi – până va descoperi zonele în care este posibil să se învârtă acest Luddoff. Se concentrase prea tare asupra rabinului şi nu acordase suficientă atenţie itinerarului pe care trebuia să îl străbată acesta.

Cum de nu-şi dăduse seama? Calea spre ascunzătoarea rabinului trecea, de bună seamă, prin străzi şi cartiere aidoma acestora.

Şi căutările trebuiau să înceapă de la casa aceea pustie!

Va pune un subordonat să stea de pază acolo pentru tot restul nopţii, iar dimineaţă va reveni personal şi va aduce cu el câini. Tot va găsi el pe cineva care ştie ceva!

Se va infiltra în reţea. Va pune el mâna pe ticălosul de Kropf şi pe toţi membrii reţelei!

Îi va vâna prin toată Polonia şi, dacă trebuie, chiar prin toată Europa. *Indiferent cât timp o să-mi ia*, *în cele din urmă tot am să pun eu mâna pe cutia rabinului*!

La trei kilometri spre sud de Włoclavek, pe un drumeag pustiu, înaintau prin noapte trei siluete – o femeie, un băieţel şi un bărbat care ducea în braţe o mogâldeaţă învelită într-o pătură.

Ploaia torenţială le îngreuna mersul, dar le şi ştergea urmele – pe care, peste câteva ore, câinii Gestapoului vor încerca în zadar să le găsească.

Bărbatul mergea în faţă. Când ajunse în dreptul unui podeţ, coti la dreapta şi îşi continuă drumul de-a lungul pârâului ce mărginea un ogor părăginit. După ce parcurseră o jumătate de kilometru, bărbatul se opri şi, ajutat de luna care continua să se lupte cu norii grei pentru supremaţia pe cerul nopţii, îşi roti privirea peste împrejurimile necunoscute, apoi porni mai departe, îndepărtându-se uşor de ogor, dar continuând să urmeze firul apei.

Într-un târziu ajunseră la marginea unui pâlc de mesteceni şi pini. Bărbatul se opri, lăsă jos mogâldeaţa din braţe şi aşteptă, privind agitat în toate direcţiile.

Din interiorul întunecos al crângului, la o distanţă de aproximativ cincizeci de metri, se văzu licărind o lumină, preţ de o clipă, după care dispăru.

— Ăsta e semnalul, spuse în şoaptă Jakob.

— Nu o fi cumva o capcană întinsă de Gestapo? întrebă îngrijorată Ulrike.

— E semnalul despre care mi s-a vorbit. Să mergem.

Luară copiii în braţe şi porniră, bâjbâind, printre copaci. Când Jakob consideră că parcurseseră distanţa cuvenită, se opri şi la fel făcu şi soţia sa.

La câţiva metri în faţa lor se distingea silueta unui bărbat. Umbra se mişcă în întuneric şi întrebă în limba poloneză:

— Domnul Kropf?

— Da, eu sunt Jakob Kropf. Luddoff?

— Urmaţi-mă, spuse bărbatul fără să-i răspundă la întrebare. Aţi întârziat.

— Gestapoul a făcut o razie la casa noastră şi a trebuit să ne ascundem vreme de două ceasuri.

— Suntem în întârziere. De nu ajungem la casa mea înainte de revărsatul zorilor, totul va fi pierdut.

Bărbatul porni grăbit printre copaci. Jakob şi Ulrike se străduiau să ţină pasul cu el, dar copiii pe care îi ţineau în braţe îi încetineau în mod considerabil.

Când bărbatul o luă din loc, o a doua siluetă se desprinse din întuneric şi li se alătură.

— El cine e? întrebă Jakob. Mi s-a spus că mă voi întâlni cu un singur ins.

— Acesta, domnule Kropf, va fi tovarăşul dumneavoastră de călătorie.

— Credeam că vom călători singuri.

— A intervenit o schimbare de planuri. Este imperativ ca acest domn să părăsească regiunea şi să ajungă într-un loc sigur. Familia domniei sale vi se va alătura mâine.

Cel de-al doilea bărbat se opri şi se întoarse cu faţa spre Jakob.

— Îmi pare nespus de rău pentru inconvenienţă, domnule Kropf, spuse el într-o poloneză desăvârşită. Sper din tot sufletul ca prezenţa mea să nu vă cauzeze niciun neajuns. Poate că am să vă pot fi de ajutor. Numele meu este Heziah Wissen.

Wissen făcu un pas spre Ulrike şi îi luă fetiţa din braţe, apoi se grăbiră tustrei să îl prindă din urmă pe Luddoff.

67
Din *nou împreună*

Cele trei femei stăteau cuibărite una în alta pe o grămadă de paie rezemate de unul dintre pereţii grajdului. Era cel mai călduros loc pe care îl găsiseră. Grajdul nu mai avusese ocupanţi de ceva vreme. Pereţii vechi din cărămidă erau plini de găuri şi crăpături prin care treceau cu uşurinţă vântul, stropii de ploaie, fulgii de nea şi mai ales frigul. Slavă Domnului, măcar acoperişul era întreg, aşa că nu le plouase.

Datorită căldurii propriilor corpuri şi a paielor presărate peste cele două pături cu care erau învelite, trecuseră cu bine de noaptea precedentă.

Dar aceasta fusese o zi lungă şi rece şi acum, că se lăsa din nou seara şi vântul şuiera sumbru prin găurile şi crăpăturile din pereţi, începeau să se descurajeze.

Mama celor două adolescente încerca din răsputeri să nu se lase copleşită de îngrijorare şi de melancolie, dar rugile făcute pe care le înălţa către cer erau o dovadă clară a faptului că ştia prea bine ce pericol le paşte pe femeile singure şi fără de apărare dacă sunt descoperite de soldaţi inamici.

Toată ziua auziseră zgomot de paşi sau cel puţin aşa li se păruse.

Era greu de spus. Rafalele de vânt făceau ca orice zgomot să sune înfricoşător. La un moment dat auziseră trecând ceea ce părea să fie o căruţă, apoi o cireadă de vaci – acela chiar că era un sunet inconfundabil! – şi, după prânz, vocile a şapte-opt soldaţi. Aceştia încercaseră uşa închisă cu lacăt, o zgâlţâiseră de două-trei ori – în timp ce, înăuntru, cele trei femei, îngrozite, stăteau ghemuite şi se rugau – apoi, renunţând să o facă ţăndări, îşi văzuseră de drum.

Acum se lăsa din nou întunericul. Timpul se scurgea

îngrozitor de încet.
Brusc, se auziră voci!
Mama trase pătura peste umerii fetelor şi le strânse pe amândouă în braţe.
Cineva zgâlţâi uşa. De afară, se auziră mai multe glasuri. Cineva încerca să deschidă lacătul!
Brusc, şubreda uşă din lemn se dădu la o parte scârţâind. O rafală de vânt rece ridică un nor de paie şi praf şi cineva îndreptă o lanternă spre interiorul întunecos al grajdului. Văzură un bărbat masiv. Nu îl cunoşteau! Cine să fi fost?
Preţ de o clipă, bărbatul rămase nemişcat, rotindu-şi privirea prin grajd ca şi cum le-ar fi căutat. Femeile se făcură şi mai mici în ascunzătoarea lor din paie.
Bărbatul păşi înăuntru, urmat de ceea ce părea să fie o tânără familie. Cine erau oamenii aceştia?
Dintr-odată, în urma lor apăru încă o siluetă. Ochii obosiţi ai celor trei femei recunoscură imediat chipul bărbosului din spatele grupului.
Fu rândul nou-veniţilor să tragă o sperietură când, în clipa următoare, dintr-un cotlon întunecos al grajdului se auziră chiote de bucurie, paiele zburară în aer şi se năpustiră spre ei trei siluete.
Jakob şi familia sa făcură înfricoşaţi un pas în spate. Cele trei femei trecură în grabă pe lângă ei şi se aruncară în braţele tovarăşului lor de drum.
— O, Heziah, am fost atât de îngrijorate! exclamă mama celor două fete, acoperind cu sărutări obrajii bărboşi ai bărbatului.
— De ce ţi-a luat atât de mult, tăticule? întrebă una dintre fete.
Rabinul leâmbrăţişă şi le sărută pe cele trei femei care îl aşteptaseră, şoptindu-le cuvinte liniştitoare.
— Bărbatul ne-a lăsat aici şi am stat în grajdul acesta o noapte şi o zi întrebându-ne dacă ai să ajungi vreodată la noi! adăugă cealaltă fată.

Luddoff închise uşa grajdului şi întrerupse efuziunile revederii.

— Ştiţi instrucţiunile, se adresă el celor doi bărbaţi. Vă întâlniţi cu Polaţki sub podul feroviar, cale de patru kilometri spre est, mâine seară la ora zece. Să fiţi punctuali. El are să vă ducă în căruţă până la călăuza cu care veţi merge la primul adăpost, în Ciechocinek. În pârâul din vale vă puteţi îmbăia şi tot de acolo vă puteţi aproviziona cu apă de băut. Proviziile ar trebui să vă ajungă până mâine seară. Încuiaţi cu lacătul când plecaţi. Copiii să nu facă gălăgie. Sunt urechi peste tot.

Scutură mâinile bărbaţilor, îi dădu lui Jakob lanterna, apoi deschise uşa şi dispăru în noapte.

Cei opt străini se treziră brusc singuri.

— Jakob, Ulrike, spuse rabinul, sunt încântat să vi le prezint pe soţia mea, Helga, şi pe cele două fiice ale noastre – Ursula şi Gisela. Helga... fetelor, adăugă el, întorcându-se spre familia sa, aceştia sunt prietenii şi tovarăşii mei de drum, Jakob şi Ulrike Kropf, fiul lor, Dieder, şi fiica Angela.

Urmară saluturi, strângeri de mâini şi întrebări.

O oră mai târziu, după o cină copioasă încropită din proviziile ambelor familii, cele două adolescente începură să se joace cu cei doi copilaşi într-o parte a grajdului, în timp ce părinţii lor discutau în şoaptă în cealaltă parte.

Între străinii uniţi de aceleaşi greutăţi începea deja să se închege o relaţie de camaraderie.

68
Pribegind prin pustie

Aşa a început lunga lor pribegie prin Polonia bunicilor şi străbunicilor lor, înghiţită acum de insaţiabila sete de cucerire a celui de-al treilea Reich.

În timp ce mergeau, fiecare dintre aceşti indivizi pe care soarta îi adusese din senin laolaltă era adâncit în gânduri. În acele prime două nopţi, petrecute întâi în pădure şi apoi în grajdul părăsit, nu ştiuseră nimic unii despre alţii. Faptul că erau toţi evrei părea să fie singurul lucru pe care îl aveau în comun. Dar dacă voiau să supravieţuiască, trebuiau să înveţe să se încreadă unii în alţii şi, mai ales, să se iubească unii pe alţii. În general, pentru stabilirea unor relaţii la un nivel atât de profund este nevoie de timp, dar în acele vremuri tumultuoase, timpul era pentru mulţi un lux pe care nu şi-l permiteau.

Ulrike Kropf privi spre bărbatul ei, care mergea în faţă, alături de rabinul Wissen.

Nici că-şi putea imagina doi oameni mai diferiţi: primul, un rabin erudit şi un respectat profesor universitar, celebru, cult şi înţelept; celălalt, un simplu muncitor necalificat, originar dintr-o familie de ţărani, fără carte, cap de familie şi om cu scaun la cap. Primul îşi folosea creierul, celălalt – braţele. Iar acum soarta acestui grup restrâns de pribegi evrei ce se îndreptau prin noapte spre un destin necunoscut era în mâinile amândurora.

— Ajută-i, Doamne, se rugă încet Ulrike. Dă-le înţelepciune. Fă-i să ne călăuzească de parc-ar fi un singur spirit.

Ulrike Kropf, la fel ca bărbatul ei, era o femeie pragmatică, dar totodată predispusă, în felul ei, spre meditaţie. Trecuseră două săptămâni de când îşi părăsiseră căminul şi îşi începură pribegia prin aceste ţinuturi necunoscute. Deşi simţea aproape un fior de plăcere atunci

când se gândea la asemănarea dintre ei şi copiii Israelului din vechime, încerca totodată o permanentă teamă pentru siguranţa copiilor ei. Nu ştia încotro se îndreaptă. Dar nici cei ce l-au urmat pe Moise prin pustie n-au ştiut. Nu au fost călăuziţi decât de făgăduinţa lui Dumnezeu.

Şi Ulrike credea în făgăduinţele lui Iahve. Iahve va avea grijă de ei.

Totuşi, mai exista o diferenţă între copiii Israelului ce îl urmaseră pe Moise prin deşert şi acest grupuleţ de pribegi evrei. Ea, Helga, copiii şi bărbaţii lor au avut norocul să întâlnească nenumăraţi prieteni dispuşi să îi ajute şi chiar fericiţi să o facă. Aceasta nu era o pribegie fără sens. Deşi nu înţelegea chiar totul, era clar că urmau un itinerar şi un plan bine stabilite. Zilnic îi dădeau lacrimile văzând bunătatea oamenilor şi sacrificiile pe care le făceau mulţi dintre ei de dragul lor.

Majoritatea nici măcar nu erau de aceeaşi religie sau rasă. Majoritatea erau creştini. Iar unii nici măcar nu aveau o apartenenţă religioasă. Şi, totuşi, existau nenumăraţi slujitori clandestini ai binelui, care, în mijlocul prigoanei naziste, îşi riscau vieţile adăpostind şi ajutând nişte necunoscuţi pe care probabil că nu aveau să îi mai revadă vreodată.

Ce anume îi motivează pe aceşti oameni? se întreba de fiecare dată Ulrike. În ce adâncuri ale fiinţei îşi avea izvorul acest altruism care, în vremuri tulburi, îi făcea pe anumiţi oameni să se sacrifice pentru semenii lor, în timp ce alţii erau preocupaţi doar să-şi scape propria piele?

Oare dezastrul stârneşte cea mai profundă bunătate, *în unii*, *şi cel mai adânc egoism în alţii*? *O* nedumereau creştinii – catolicii şi protestanţii deopotrivă. Majoritatea îi primeau cu braţele deschise, de parcă ar fi împărţit aceeaşi credinţă şi s-ar fi închinat aceluiaşi Dumnezeu.

Îi tratau ca pe nişte neamuri. Ei îi spuneau *soră*, iar soţului *ei*, *frate*. Nu putea înţelege nici în ruptul capului, dar simţea că lucrul acesta începuse să o schimbe. Nu va mai fi

niciodată cea de dinainte.

Privi în jos, spre fiul ei, care mergea în faţa sa, apoi la fetiţa care mergea lângă ea, ţinând-o de mână. Fără să vrea, îi strânse mânuţa.

Spera ca, peste ani, atunci când se vor gândi la aceste vremuri, copiii să nu îşi amintească doar teama. Indiferent cum avea să sfârşească, simţea că mâna lui Dumnezeu este peste pribegia lor. Începu să se roage. *Fie ca, atunci când se fac mari, copiii mei să îi ajute pe alţii aşa cum ne ajută acum pe noi familia lui Dumnezeu – o familie mare, care nu îi cuprinde doar pe copiii lui Israel.*

Soţul ei vorbea în continuare cu rabinul şi ambii gesticulau plini de însufleţire. Din când în când îl auzea pe câte unul râzând.

Nu-şi putea explica de ce, dar faptul că vocile lor se contopeau parcă într-un singur glas îi încălzea sufletul.

69
Şi petalele sunt înmiresmate

Cei opt drumeţi osteniţi se treziră pe rând după somnul zbuciumat de după-amiază.

Când se deşteptă, Heziah îl văzu pe Jakob stând în dreptul unei ferestre, cu ochii aţintiţi asupra întunericului tot mai adânc de afară. Rabinul se ridică şi, fără să facă zgomot, traversă grajdul până la el.

Aceasta ar fi trebuit să fie ultima etapă a pribegiei.

— Ei, prietene... nu poţi să dormi, nu-i aşa? îl întrebă rabinul în şoaptă.

Kropf se întoarse spre el şi încuviinţă din cap.

— Abia aştept să plecăm odată.

— Aceste şase săptămâni par să fi fost, într-adevăr, fără de sfârşit. Şi eu abia aştept să dorm mai mult de două nopţi sub acelaşi acoperiş.

Rămaseră amândoi tăcuţi.

Soarta făcuse ca muncitorul şi rabinul, ambii de ascendenţă evreiască, să întreprindă împreună această călătorie prin noapte, pe viaţă şi pe moarte, prin Polonia strămoşilor lor, în care, brusc, deveniseră nişte proscrişi. Doi oameni hăituiţi care ştiau că, de comit cea mai mică greşeală, cea mai mică gafă, familiile lor vor plăti cu viaţa. Învăţaseră să se încreadă unul în altul... şi să se considere prieteni şi fraţi.

— Ce ai de gând să faci? întrebă într-un târziu Jakob. Ce ai de gând să faci cu conţinutul cutiei?

— Dacă ajungem la adăpost, totul va fi bine. Sper ca acolo cutia să fie în siguranţă, măcar o vreme. Apoi am să încerc să iau legătura cu reţeaua din sud. Trebuie să facem tot posibilul pentru a ajuta cât mai mulţi evrei să treacă graniţele sudice.

— Soţia dumitale se va împotrivi.

Rabinul oftă.

— Asta aşa e. Îmi va fi şi mie greu să o las din nou singură cu fetele. Dar uneori, pentru a îndeplini lucrările Domnului, trebuie să facem sacrificii. Or, acestea sunt vremuri în care toţi evreii sunt nevoiţi să sacrifice câte ceva. De succesul acţiunii mele depind multe vieţi.

Urmă încă o pauză.

— Dar dumneata, prietene Kropf, ce planuri ai?

— La ce te referi, mai exact?

— Ce vei face după ce vom ajunge la refugiu?

— După ce ajungem?... Nu ştiu, răspunse oftând Jakob. Nu avem unde să mergem, niciun loc în care să fim în siguranţă. Trebuie să ne ascundem până trec vremurile astea cumplite. Să facem rost de acte false, să ne schimbăm numele – *cum*, habar n-am – şi să găsim cumva o cale de a ne lua viaţa de la capăt... ca neamuri.

Reţeaua de care amintise rabinul era una din numeroasele mici organizaţii subterane ce îşi uneau din când în când eforturile în cadrul mişcării de rezistenţă. Unele încercau să ajute familiile de evrei să treacă graniţa spre est, în Rusia, altele, în Elveţia, unde sora lui Dietrich Bonhoeffer şi mulţi alţi evrei îşi duceau existenţa în siguranţă, şi existau şi din acelea care, din spirit de compasiune pentru cei care nu aveau unde să se ducă, operau, în mod invizibil, ca puncte de legătură între adăposturi.

Evreii ce depindeau acum de mila unor străini se simţeau plini de nesiguranţă şi de remuşcări, căci realizau că pun în pericol vieţile celor care sunt milostivi cu ei.

Dar orice era de preferat lagărelor de concentrare.

Conversaţia celor doi fu întreruptă de micuţa Angela, care se trezise şi se îndrepta acum spre ei.

Peste câteva minute, se treziră şi cele două femei, urmate la scurtă vreme de copii.

Noaptea precedentă trecuse la fel ca multe alte nopţi ale pelerinajului lor spre vest, cale de trei sute de kilometri prin partea de nord a Poloniei – un şir continuu de câmpii,

hambare, păduri, străzi lăturalnice, beciuri, mansarde, încăperi întunecoase, voci străine, conversaţii purtate în şoaptă şi constanta frică de a fi descoperiţi. Ascunşi sub pături presărate din abundenţă cu fân, stătuseră strânşi unii în alţii în spatele unei căruţe şubrede ce înainta, hurducându-se, pe un drum plin de hârtoape. La revărsatul zorilor, ajunseseră la o clădire părăsită în care au tras peste zi.

Orele de somn ridicau cele mai mari probleme. Era aproape imposibil ca toţi să adoarmă în acelaşi timp. Uneori oboseala îi copleşea pe copii în momentele cele mai nepotrivite. Adesea Angela trebuia purtată în braţe de unul dintre cei patru adulţi. Totuşi, astăzi, reuşiseră cu toţii să doarmă câteva ore înainte de prânz. Acum, că se lăsa întunericul, venise din nou momentul să pornească la drum.

Li se spusese că trebuie să parcurgă următorii patru kilometri singuri, fără ghid.

Asta era procedura. Reţeaua trebuia să fie întreruptă pe alocuri, pentru ca oamenii implicaţi să nu se cunoască între ei. Era spre binele tuturor. Doar fugarii ajungeau să cunoască mai mult de două-trei persoane de legătură.

Cea mai însemnată măsură de precauţie consta în faptul că niciun membru nu ştia *prea* multe şi nu cunoştea decât un număr restrâns de alţi membri. Nicio persoană care îşi oferea ajutorul nu trebuia să ştie ce s-a întâmplat înainte şi ce se va întâmpla după momentul în care călătorii se aflau în grija sa.

Fermierul care îi lăsase la această clădire – care nu îi aparţinea – nu ştia cine era proprietarul ei şi nici care avea să fie următoarea lor destinaţie. Tot ce ştia era că trebuie să îi aducă până aici şi că la noapte au să întâlnească pe altul, într-un loc stabilit de dinainte. Acesta din urmă nu ştia nimic despre fermier, despre căruţa lui plină cu fân sau despre clădirea părăsită, dar poseda în schimb instrucţiunile necesare pentru restul călătoriei din acea noapte şi parola care li se va cere la capătul ei. În afară de

asta, omul nu mai ştia nimic.

Luna aproape că nu se vedea pe cer. Cei opt porniră singuri pe câmpul pustiu, bazându-se exclusiv pe puţinele instrucţiuni primite.

Jakob, după cum îi era obiceiul, mergea în faţă. Parteneriatul celor doi bărbaţi nici că putea fi mai oportun. Heziah Wissen asculta şi reţinea în detaliu fiecare instrucţiune, pe care Jakob Kropf o punea apoi în practică. Rabinul se lăsa bucuros condus de picioarele muncitorului, iar Jakob, de judecata înţeleaptă a lui Heziah.

Prietenia şi încrederea reciprocă erau de o natură practică şi dădeau rezultate. Datorită lor, cei opt erau încă în viaţă şi se îndreptau încet, dar sigur spre noua lor destinaţie misterioasă.

Se întâlniră cu cel ce se presupunea a fi ultimul om de legătură cândva între orele 1 şi 3 dimineaţa, pe un câmp pustiu, în apropierea unei barăci părăsite.

Nu schimbară decât puţine cuvinte. Era întotdeauna mai bine aşa. Treaba celor care lucrau pentru reţea era să ajute şi să salveze vieţi, nu să lege prietenii. Omul îi dădu rabinului instrucţiunile pentru restul nopţii şi parola. *Fără parolă nu veţi fi primiţi*, îi avertiză el. Îi mulţumiră şi omul se făcu nevăzut.

Micul grup porni mai departe. Trebuia să parcurgă restul distanţei singuri, fără călăuză.

Într-un târziu începu să se mijească de ziuă. Nu ajunseseră încă la marginea pădurii. Fusese dificil să se orienteze printre copaci, la lumina slabă a lunii. De câteva ori se rătăciseră şi au trebuit să se întoarcă. Oricum, era meritoriu faptul că, în aceste circumstanţe, Jakob reuşise totuşi să îi conducă, în cele din urmă, în direcţia potrivită.

Se lumina de ziuă. Jakob ştia că nu au să ajungă la timp. Omul fusese cât se poate de clar.

— Dacă nu ajungeţi înainte de revărsatul zorilor, *opriţi-vă*, le spusese el insistent. Ascundeţi-vă printre copaci până la lăsatul serii. Veţi fi istoviţi, flămânzi, însetaţi şi copiii s-ar

putea să fie agitaţi. Cu toate acestea, chiar dacă vedeţi destinaţia în cealaltă parte a luminişului, nu încercaţi să traversaţi poiana după ce se luminează! Asta ar putea compromite operaţiunile din întreaga regiune. Zona colcăie de SS-işti. Deci, chiar dacă pare că puteţi traversa poiana în siguranţă, să nu o faceţi! Aţi putea fi văzuţi. Aşteptaţi să se lase întunericul şi *doar apoi* înaintaţi.

— Dacă se întâmplă să nu ajungem înainte de revărsatul zorilor, întrebase rabinul, unde ar trebui să ne adăpostim peste zi?

— În pădure. Adăpostiţi-vă într-un loc cu vegetaţie deasă. Sunt multe pe acolo. Copiii să nu facă gălăgie. Eu unul n-am fost niciodată prin părţile acelea, dar se zvoneşte că în pădure mişună naziştii.

Acum se aflau exact în situaţia despre care fuseseră avertizaţi. Ziua se apropia cu repeziciune. Jakob şi Heziah începură să caute un loc în care să petreacă orele ce rămâneau până la înserare.

În mijlocul pădurii jilave găsiră un mic luminiş înconjurat din toate părţile de pini şi tufişuri înalte. Copiii fură înveliţi în pături pentru a suporta mai uşor frigul.

La scurtă vreme după ce se instalară, Jakob începu să gesticuleze frenetic cu mâna, dându-le de înţeles să nu scoată niciun cuvânt.

Printre copaci se auzea zgomot de paşi!

Jakob se lăsă pe burtă şi scrută pădurea printre trunchiurile pinilor ce le înconjurau micul ascunziş.

Într-adevăr, nu se înşelase! Prin dezolarea matinală a pădurii se distingea clar zgomotul făcut de o pereche de cizme.

N-o fi, oare, omul de legătură? Poate că a venit să ne caute, gândi Jakob.

Să strige?

Care era parola? Ceva în legătură cu nişte plante, copaci, păduri sau flori.

Heziah precis că îşi aminteşte. Poate c-ar trebui să-i strig

omului parola.

Întoarse capul şi aruncă o privire spre ceilalţi. Toţi îl priveau îngroziţi. Nu voia să aştepte o zi întreagă. Erau atât de aproape! îi va cere rabinului parola exactă. Ce aveau de pierdut?

Începu să se târască spre ceilalţi. O voce interioară îl făcu să arunce din nou o privire printre copaci. Ochii îi căzură pe cizmele ce se îndreptau acum spre marginea pădurii. Dacă nu va striga repede parola, va fi prea târziu.

Simţi un fior în întregul corp. Dintr-odată, cizmele ce se retrăgeau printre copaci nu i se mai păreau deloc prietenoase. Le privi cum se îndepărtează fără să scoată un cuvânt.

Ce-o fi fost în capul meu? se întrebă el nervos. *Mai era puţin şi dădeam în vileag poziţia grupului*. *Mare neghiob mai sunt*! Bărbatul le spusese foarte clar să se adăpostească până la lăsatul serii. Să aibă grijă, căci pădurea mişuna de nazişti!

Când zgomotul de paşi se pierdu în depărtare, se târî pe brânci până la ceilalţi. O vreme rămaseră toţi tăcuţi. Expresia de pe faţa lui Jakob spunea clar că pericolul s-ar putea să pândească în continuare prin apropiere şi că, deşi aceasta se presupunea a fi ultima lor zi de pribegie, trebuia să fie cu băgare de seamă.

Indiferent de destinaţia acelor picioare încălţate în cizme sau de motivul care le adusese aici, posesorul lor nu mai călcă în pădure tot restul zilei.

La prânz, se porni o ploaie torenţială care dură toată după-masa şi îi udă pe toţi până la piele. Nici păturile, nici hainele nu aveau cum să îi apere de şuvoiul care cădea din ceruri. Vremea nu fusese atât de aspră din ziua în care porniseră la drum.

Într-un fel, să aştepţi era mai greu decât să înfrunţi pericolul, deoarece în aceste răgazuri nedorite aveai prea mult timp de gândire şi uneori imaginaţia picta lucrurile în culori mai sumbre decât erau în realitate.

Ce se întâmplase cu mine? se întrebă Jakob în timp ce şedea tremurând pe pământul ud. *Era să risc vieţile tuturor*! Era aproape insuportabil gândul că trebuie să mai îndure chiar şi un ceas în ploaie şi frig, *asurzit* de stropii grei ce i se spărgeau în cap, în timp ce făcea tot posibilul să îşi ferească băieţelul de potop.

Pe lângă aşteptare, pribegie şi nesiguranţă, aceste săptămâni fuseseră caracterizate şi de o intensitate aparte, evenimentele, zilele, chipurile şi locurile succedându-se într-o asemenea viteză, încât nu îşi mai amintea nimic din toate acestea decât disperat de vag. Abia peste ani de zile avea să îşi amintească exact persoanele cărora le datorau viaţa şi multitudinea de locuri în care se adăpostiseră pe parcursul pribegiei.

Când se lăsă în sfârşit întunericul, niciunul dintre ei nu părea din cale afară de optimist. Parcă nici nu îndrăzneau să spere că pribegia lor prin pustiul deşertului polonez avea să dureze mai puţin decât cei patruzeci de ani care le-au fost necesari predecesorilor lor din vechime pentru a traversa Sinaiul.

Deşi se făcuse întuneric beznă, conduşi de Jakob, ajunseră cu bine la marginea pădurii. Acolo se opriră.

Luna, ce tocmai răsărea pe cer, arunca raze timide asupra poienii. Bine măcar că era o iarnă blândă. Dacă ar fi fost la fel de geroasă ca iarna precedentă, ar fi fost cu toţii morţi de mult. Dar până acum, slavă Domnului, nu avuseseră de înfruntat decât ploi.

Jakob distinse în zare siluete şi clădiri. Dar nu li se spusese cum arată locul în care trebuia să ajungă, doar unde să meargă şi ce să spună.

— Voi rămâneţi adăpostiţi sub copaci, le zise el celorlalţi. Eu am să mă duc în recunoaştere.

Lipsi douăzeci-treizeci de minute, după care, apropiindu-se fără să facă zgomot, reapăru brusc în faţa lor şi le făcu semn să îl urmeze.

Peste câteva minute, se strecurau rând pe rând printr-o

deschizătură îngustă dintr-un zid de vegetaţie. Habar nu aveau dacă ies din pădure sau dacă se întorc în ea. La lumina zilei şi-ar fi dat seama că treceau printr-o deschizătură ascunsă într-o împrejmuire înaltă de gard viu.

Cu Jakob în frunte, traversară un podeţ din lemn, apoi începură să urce pe un povârniş. Trecu o vreme înainte ca vreunul dintre cei opt drumeţi să realizeze că urmau o potecă îngustă într-un perimetru închis, de-a lungul gardului viu prin care se strecurasem mai devreme.

Deşi razele lunii erau încă timide, toţi îşi dădură seama că nu se mai aflau în pădure. Acesta, cu siguranţă, nu era un loc sălbatic. În stânga lor, brăzdată de umbre argintii, părea să se întindă o grădină bine îngrijită, de dimensiuni considerabile.

Aleea coti dinspre gardul viu spre mijlocul grădinii, apoi se sfârşi brusc într-un umbrar înconjurat din trei părţi de un desiş de tufe şi gard viu. Părea să nu existe nicio cale de trecere prin peretele vegetal.

Jakob se opri şi îşi roti ochii de jur-împrejur. Pipăind zidul des de gard viu, găsi în mijlocul lui o sfoară. Trase de ea şi aşteptă. Nu se întâmplă nimic.

Peste o clipă, însă, chiar în stânga lui o porţiune din zidul vegetal se răsuci pe nişte silenţioase balamale invizibile şi se deschise.

În uşa tunelului apăru o siluetă tăcută, cu o lanternă în mână.

Jakob îi făcu semn rabinului să facă un pas în faţă.

— *Aveţi trandafiri*? întrebă rabinul.

Persoana misterioasă, învăluită în întunericul tunelului, ezită o clipă, apoi spuse:

— *Nu*, *trandafirii nu înfloresc în anotimpul acesta*.

— *Aşa este*, răspunse rabinul, *dar*, *pentru cei ce iubesc*, *şi petalele sunt înmiresmate*.

— *Văd că înţelegeţi căile Tatălui*. *De câte flori aveţi trebuinţă*?

— *De opt*.

— *Atunci veniţi, cred că atâtea pot să vă ofer*.

Fără alte cuvinte, le făcu semn să îl urmeze. În tunelul lung de vreo douăzeci de metri singura lumină era cea a micii lanterne pe care o ţinea în mână silueta masivă care mergea în faţa lor.

Traversaseră Iordanul şi ajunseseră în Ţara făgăduită!

Printr-o altă uşă, intrară într-o încăpere cu pardoseala şi pereţii din piatră. Se vedea o scară, dar călăuza deschise în schimb o altă uşă îngustă, prin care răzbătea o lumină slabă.

— Luaţi-o drept înainte prin pasajul acesta, spuse bărbatul, stingând lanterna. Veţi avea ceva de mers, este un coridor lung. La capătul coridorului veţi da de o încăpere mică. Aşteptaţi acolo.

Jakob o luă din nou înainte. După ce toţi cei opt drumeţi uzi şi sleiţi de puteri păşiră pe coridorul îngust şi umed, uşa se închise în urma lor.

Jakob conduse grupul de-a lungul pasajului până când, aşa cum li se spusese, ajunseră la încăperea din capăt. Acolo se strânseră zgribuliţi în cerc şi aşteptară cinci minute.

La un moment dat auziră o uşă deschizându-se undeva deasupra. Ridicară cu toţii privirile şi văzură în colţul încăperii o femeie îmbrăcată în haine de slujnică. Lumina lanternei pe care o ţinea femeia în mână cădea pe o mică scară circulară cu trepte înguste.

— Veniţi cu mine, le spuse femeia. Aveţi grijă, treptele sunt înguste şi abrupte. Vom urca şi alte scări, dar nu aveţi de ce să vă temeţi. Aici sunteţi în siguranţă. Vă aflaţi printre prieteni.

Jakob îşi luă fetiţa în braţe şi începu să urce atent scările în spatele ei, Ulrike îl urmă şi la fel făcură şi ceilalţi. În spatele tuturor urca rabinul.

Deşi lumina era slabă, era clar faptul că se aflau în sfârşit într-o casă – şi nu în orice fel de casă, ci aparent într-una de-a dreptul uriaşă. Urcară pe minuscula scară în

spirală, traversară galerii şi coridoare, urcară încă două scări, cotiră de nenumărate ori prin pasaje cu forme incredibil de stranii şi, într-un târziu, slujnica deschise o uşă şi se treziră brusc într-o cameră bine luminată şi primitoare, ce strălucea de curăţenie.

— Acesta este primul dormitor, spuse slujnica, întorcându-se spre ei cu un zâmbet luminos. Celălalt este chiar vizavi. În scurt timp vi se vor aduce fructe uscate şi pâine. Chiar în momentul acesta se pregătesc băile pentru copii şi pentru scumpele lor mame, adăugă ea, privind afectuos spre cele două femei. Veţi primi imediat şi haine curate. Numele meu este Heidi. Dacă aveţi nevoie de ceva, vă rog să sunaţi. În fiecare dormitor există câte o sonerie care sună în camera mea. De orice aţi avea nevoie, vă rog să nu ezitaţi să sunaţi.

Gândind că trebuie să fi murit şi să fi ajuns în rai, şi că acum îngerii au grijă de ei, Ulrike şi Helga izbucniră amândouă într-un plâns amarnic.

Rabinul Wissen, istovit, dar lăcrimând şi el de fericire, se adresă slujnicei – care în uniforma sa albă, părea, într-adevăr, un înger în ochii lui:

— Vă rog să îmi spuneţi, stimată domnişoară... când vom avea ocazia să îi cunoaştem pe stăpânii casei? Trebuie... trebuie să le mulţumim pentru...

I se puse un nod în gât şi nu putu să continue, dar Heidi înţelese perfect ce era în sufletul lui.

— Va fi timp din belşug pentru asta mâine dimineaţă, răspunse ea. Veţi sta la noi vreme îndelungată. Acum faceţi-vă comozi. Îmbăiaţi-vă, puneţi-vă haine uscate, mâncaţi şi beţi după pofta inimii.

— Nu... nu avem cuvinte să vă mulţumim!

— Vă doresc tuturor odihnă plăcută, spuse Heidi. Suntem bucuroşi că aţi venit la noi.

Îi conduse în cea de-a doua cameră, le spuse celor două femei – care continuau să plângă – unde se află băile şi hainele curate, apoi se pregăti să se retragă.

— Domnul fie cu voi, spuse ea.
— Shalom, zise rabinul.
— Shalom şi domniilor voastre, răspunse Heidi.

70
O dimineaţă în grădină

Pe parcursul nopţii, norii grei de ploaie fuseseră împinşi în nord, spre Marea Baltică, şi zorii au adus cu ei promisiunea unei zile perfecte de iarnă – răcoroasă, luminoasă, cu un milion de diamante strălucitoare de rouă, gata să reflecte razele soarelui.

Baronul Heinrich von Dortmann ieşise din casă de cum se crăpase de ziuă. Ştia că se conturează un răsărit spectaculos şi nici măcar războiul nu reuşise să îi diminueze admiraţia faţă de creaţia lui Dumnezeu – aflată în continuă creştere, plină de viaţă şi de minunate mistere.

Dis de dimineaţă se plimbase cu soţia sa pe câmpuri şi prin pădure şi se rugaseră împreună pentru extinsa şi mereu schimbătoarea familie care trăia acum sub acoperişul lor, apoi Marion se întoarse acasă să ajute la pregătirea micului dejun şi el se duse în grădină, să aştepte răsăritul de soare.

Acolo o întâlni pe fiica sa. Influenţa educaţiei primite de la baron era evidentă, căci acum tânăra îi călca pe urme în încercarea de a descoperi cât mai multe despre Tatăl său ceresc.

O găsi aplecată deasupra unei tinere ferigi, observând micile mărgăritare lichide ce se scurgeau de pe una dintre ramurile înverzite. Privi tânăra făptură cu acelaşi entuziasm cu care examina aceasta tânăra plantă.

Când fata se întoarse, nu păru deloc surprinsă să îl vadă acolo.

— Cât de frumos este totul după ploaie, nu-i aşa, papa? îl întrebă ea pe un ton aproape solemn.

— Aşa este, fata tatii, răspunse baronul cu aceeaşi reverenţă în voce.

— Dacă stropii de ploaie sunt, aşa cum obişnuieşti tu să zici, lacrimile lui Dumnezeu, înseamnă că după ploaie vine

bucurie, căci „*cei ce seamănă cu lacrimi vor secera cu cântări de veselie*".

— Poate că sunt lacrimi de bucurie, spuse zâmbind baronul.

— În dimineaţa aceasta, cu siguranţă, răspunse entuziasmată Sabina. Cât de luminos şi de senin este cerul! Are să fie superb când va ieşi soarele şi va transforma toate aceste periuţe de apă în mici curcubeie.

Sabina semăna tot mai mult cu tatăl ei nu doar la vorbă, ci şi la chip. Pe măsură ce se maturiza, în ochi i se citea o tărie sufletească tot mai profundă, care amintea de cea a baronului. Trăsăturile faciale – pielea şi obrajii, buzele şi bărbia, nasul şi fruntea – dobândiseră toate calmul maturităţii spirituale. Nu mai era o copilă, ci o femeie în toată firea, o femeie frumoasă, pe care încrederea în iubirea Tatălui o făcea să radieze.

— Mă minunez cum de privesc zi după zi aceleaşi plante, aceeaşi ferigă, aceleaşi flori şi nu mă satur niciodată privindu-le, zise ea gânditoare.

— Acesta este *unul* dintre numeroasele mistere ale grădinii, spuse tatăl său. Tu nu ai decât douăzeci şi unu de ani; eu am trecut de mult de patruzeci şi, dacă timpul nu va sta în loc, în curând am să fiu un om bătrân. Şi cu toate astea, nu există zi în care să nu descopăr ceva nou în grădină. În tot ce a creat Dumnezeu există o revelaţie continuă, o imaginaţie creativă ce nu conteneşte să acţioneze spre exterior.

Se opri şi îşi încreţi sprâncenele.

— Uite, la asta nu m-am gândit până acum, continuă el. Poate că acesta este unul dintre motivele pentru care Dumnezeu face ca toate roadele creaţiei Sale să *crească*. Pentru ca, din interiorul lor să apară mereu ceva *nou* – frunze şi flori noi la plante, piele nouă la şopârle, fire de păr şi unghii noi la oameni!

— Papa, câteodată spui nişte lucruri atât de nostime! exclamă Sabina cu un râs zglobiu, subţire şi cristalin, ce

amintea de fetiţa de odinioară.

— Bine, dar nu am dreptate? Ia gândeşte-te puţin! întotdeauna există o parte a naturii care moare pentru a face loc unei noi vieţi. Să luăm de exemplu tânăra ferigă pe care o studiai adineauri. Frunzele maronii ale plantei mor pentru a face loc gingaşelor frunzişoare noi ce încep să se deschidă în interior. Sau să luăm, de pildă, trandafirii, adăugă el, arătând spre florile lui îndrăgite. Treptat, petalele din exterior se ofilesc pentru ca floarea să se deschidă mai mult şi să îşi arate şi petalele din interior. Apoi fiecare floare moare pentru a face loc alteia.

— Nu mulţi trandafiri înfloresc acum, în toiul iernii, spuse Sabina.

— Ai dreptate, iarna nu înfloresc mulţi trandafiri, încuviinţă baronul, dar apar, totuşi, câţiva boboci mai curajoşi din tulpinile rigide şi pământul îngheţat, parcă pentru a ne aminti că în interiorul lor există în continuare viaţă, chiar dacă acest lucru este ascuns ochilor noştri. Şi dacă o astfel de floare este hotărâtă să iasă la suprafaţă, la soare şi la aer, atunci nu există grindină, vijelie sau ninsoare, fie ele cât de aprige, care să o oprească. Poate că nu va fi o floare impunătoare, dar va fi plină de energia vieţii.

— De aceea laşi întotdeauna câţiva trandafiri cu ramurile nescurtate?

Baronul încuviinţă din cap.

— Nu ştii niciodată ce poveste are de spus un trandafir, zise el. De multe ori, pentru a înţelege mesajul subtil pe care încearcă să ţi-l transmită, trebuie să ai răbdare şi să asculţi cu atenţie. Tocmai de aceea îmi place să ofer tuturor roadelor pământului, şi mai ales trandafirilor – şansa de a-şi împărtăşi secretele.

Sabina se gândi la trandafirul galben pe care i-l dăruise Mathew – pe care îl păstra acum, uscat, într-un loc special din camera ei – şi la ceea ce îi spunea acesta ori de câte ori se uita la el. Tatăl ei avea dreptate – florile *aveau*, într-

adevăr, secrete de spus, deşi unele dintre ele erau uneori însoţite de propriile lor lacrimi.

— E adevărat că florile sunt rare în această perioadă, continuă baronul, dar ştii ce se spune despre trandafiri?

— Nu, papa, nu ştiu.

— Că florile nici nu contează.

— Cum aşa?

— Fiindcă, pentru cei ce iubesc, şi petalele sunt înmiresmate.

Râseră amândoi. Schimbaseră de nenumărate ori aceste replici, o dată unul punea întrebarea, data următoare, celălalt.

Îşi continuară plimbarea în tăcere.

— Avem nişte flori noi în casă, spuse într-un târziu baronul.

— Da, i-am cunoscut aseară.

— O, nu ştiam!

— Heidi m-a rugat să pregătesc baia pentru fete.

— Sunt de o vârstă cu tine?

— Una are treisprezece ani, cealaltă, cincisprezece, răspunse Sabina. Cealaltă familie are o fetiţă şi un băieţel.

Merseră o vreme tăcuţi, inspirând adânc aerul rece al dimineţii.

— Fiecare zi aduce prospeţime şi lucruri noi, spuse Sabina într-un sfârşit.

— Şi noi secrete de descoperit despre viaţa Tatălui! Astăzi peste tot se văd lacrimile Lui – care poate că, de această dată, privind peste lumea creată de El, *nu* au fost de bucurie, ci de durere – spuse gânditor baronul. Totuşi, chiar şi în mijlocul prăpădului pe care îl face Germania în întreaga lume, Tatăl nostru nu conteneşte să insufle viaţă. Azi fiecare frunză, fiecare grăunte crescut pe câmp în timpul verii, fiecare tufă, floare sau copac, toate sunt puţin diferite faţă de cum erau ieri.

— Crezi că la fel se întâmplă şi cu oamenii, că toţi ne transformăm câte puţin în fiecare zi?

— Hm... grea întrebare... Păi ia să vedem... De ce nu ar fi valabil lucrul acesta şi în privinţa noastră? Grădina se înnoieşte în fiecare zi. Toată creaţia lui Dumnezeu se înnoieşte zilnic! mai nou, primim aproape zilnic nou-veniţi. Atunci de ce nu ne-am schimba şi noi câte un pic în fiecare zi?

— Nu-i de mirare că nu ne săturăm niciodată să studiem cum cresc plantele din jurul nostru. Papa, ai reuşit din nou să răspunzi la o întrebare ce nici nu bănuiam că îmi încolţise în minte!

— Gândeam doar cu voce tare. Adevărul este că nu am privit niciodată lucrurile din acest unghi.

— Privirea ta îmi dă de înţeles că încă mai meditezi asupra problemei.

— Aşa este, fata tatii. Mi-am dat seama de încă un lucru. Dumnezeu înnoieşte continuu întreaga creaţie, dar niciodată nu creează acelaşi lucru de două ori. Gândeşte-te şi tu, Sabina, dintre toţi trandafirii care cresc pe pământ, nu există doi la fel. *Fiecare* este unic în felul său!

— La fel ca fulgii de nea.

— Este peste puterea mea de înţelegere. Dumnezeu creează mereu lucruri noi şi nu *păstrează* nimic. Priveşte, bunăoară, acest superb răsărit de soare.

Ambii contemplară îndelung minunatele culori ce se conturau pe cer, deasupra gardului viu şi a arborilor din grădină.

— Portocaliu, roşu şi galben pe fundalul albastru al cerului şi strălucirea aurie a soarelui ce se pregăteşte să se ridice deasupra orizontului...

Preţ de o clipă rămase tăcut.

— Dumnezeu face risipă de culoare, continuă el, deşi, peste nici douăzeci de minute, îşi va zvârli cât colo pensula acestei dimineţi şi nu o va mai folosi niciodată. Niciodată! Pe când se trezesc oaspeţii noştri, totul se va fi sfârşit.

— Ce păcat...

— Ba din contră! Sabina, nu înţelegi? Tocmai „risipa”

aceasta divină face ca tot ceea ce atinge Dumnezeu să fie perfect! Oamenii caută constant să strângă, să pună deoparte, să agonisească. Copiii lui Israel au încercat să strângă mana (pâinea pe care a dat-o Dumnezeu ca hrană israeliţilor în timpul pribegiei lor prin deşert, n.tr.) aşa cum multe alte suflete pierdute cred că vor fi în siguranţă dacă îşi păstrează banii în banca fratelui meu Otto. Dar Dumnezeu creează fiecare răsărit de soare altfel şi apoi îl lasă să se dizolve în albastrul cerului. Dumnezeu creează fiecare trandafir altfel şi apoi îl lasă să se întoarcă în ţărâna din care a luat viaţă. Dumnezeu nu păstrează şi nu agoniseşte nimic. El nu are buzunare, bănci şi nici măcar biblioteci în care să îşi ţină adevărurile. Adevărurile Lui au viaţă – la fel ca trandafirii şi răsăritul de soare. Chiar şi în moartea lor există viaţă, pentru că în locul lor apar noi trandafiri şi noi răsărituri.

— Atunci, pentru a ne putea bucura mai mult timp de ei, crezi că ar fi mai bine să nu tăiem trandafirii?

— Nu, Tatăl nostru ceresc vrea să ne bucurăm de tot ceea ce ne dă. Şi cred că şi El se bucură nespus ori de câte ori cineva îşi apropie nările de petalele unui trandafir, le inspiră adânc parfumul şi apoi priveşte spre cer şi spre lumea din jur cu alţi ochi, însufleţit de o speranţă reînnoită şi de o nouă iubire faţă de toate lucrurile.

— Mirosul trandafirilor are, într-adevăr, ceva ce pare să te transporte într-un loc ascuns, deşi nu îţi dai niciodată seama unde anume.

— Acesta este unul dintre numeroasele secrete pe care le aşază Creatorul în trandafiri. Când îi atingi, adâncurile fiinţei tale rezonează cu eul tău etern. Trandafirul, la fel ca grădina, are multe secrete. Nu, copila mea, Domnului îi face plăcere să ne vadă bucurându-ne de creaţia Sa. Putem să culegem trandafiri şi să ni-i dăruim unii altora după voia inimii.

Gândurile Sabinei zburară iarăşi la trandafirul galben din camera ei.

— Atâta timp cât nu încercăm să îi păstrăm prea mult, nu-i aşa? întrebă ea.

— Aşa e. Este greşit să ne îndreptăm iubirea spre un lucru şi nu spre Cel care l-a creat, răspunse baronul, fără să îşi dea seama ce efect profund aveau cuvintele sale asupra Sabinei. Toate trec. Într-o bună zi, până şi această grădină încântătoare şi chiar casa noastră vor înceta să mai existe. Dar viaţa pe care au creat-o va dăinui veşnic. De aceea, trebuie să îngrijim cu înţelepciune toate aceste minunăţii cu care ne-a binecuvântat Dumnezeu pentru ca ele să dea *viaţă*, astfel încât, peste ani, când ele nu vor mai fi, viaţa pe care au creat-o să continue să existe.

— Nu-mi place să te aud vorbind despre asta, papa. Ştiu că într-o bună zi grădina va muri, dar deocamdată nu vreau să mă gândesc la asta.

— Ah, idealismul miop al tinereţii! chicoti baronul.

— Mă iei peste picior? întrebă surâzătoare Sabina, prefăcându-se jignită.

— Puţin.

— Ştiu că ai dreptate. Dar îmi place să cred că într-o bună zi copiii mei şi apoi copiii copiilor mei se vor bucura şi ei de grădină aşa cum am făcut-o eu.

Faţa baronului se întunecă. În aceste vremuri nu îi făcea nicio plăcere să se gândească la viitor. Deşi ziua se anunţa însorită, un nor negru atârna deasupra lumii şi ştia că acest loc pe care îl iubea atât de mult se afla chiar sub el.

— Cine ştie? Poate că aşa va fi, adăugă el gânditor. Oricum, cred că, decât să aibă o sută de grădini ce se învârt după soare, este mai important ca nepoţii mei şi apoi ai tăi şi, după ei, toţi urmaşii noştri, să cunoască măcar câteva dintre adevăratele mistere ale grădinii. Trandafirii şi grădinile nu ne aparţin, nu putem face cu ele ce dorim şi, pe cât de mult le iubesc şi îmi place să le admir, ele nu sunt făcute doar pentru a ne încânta privirea. Ca toată creaţia lui Dumnezeu, ele ne sunt date pentru a ne deschide ochii asupra secretelor pe care le ascund. Întreaga creaţie este

plină de secrete – secrete al căror scop este să se arate ochilor noştri, nu să se ascundă, mistere scrise în lumea din jurul nostru, care ne învaţă despre cel ce este Autorul secretelor, Revelatorul misterelor şi Creatorul frumuseţii, al vieţii şi al iubirii din lume.

— Eşti un adevărat poet, papa!

Baronul pufni într-un hohot copilăros de vesel, ce sună cumva straniu în tăcerea calmă a dimineţii. Nici măcar norul ce plutea deasupra Europei nu-i putea gâtui bucuria de a trăi.

— Ah, cât de creativ şi de risipitor este Tatăl nostru! Uite, adăugă el, arătând cu degetul, soarele s-a ridicat deasupra arborilor şi explozia de culori de adineauri a început deja să se estompeze.

— Dar deja pictează un alt răsărit pentru cei din Anglia, care la ora asta încă dorm.

— Şi ne pregăteşte unul nou pentru mâine. Mana cerească nu conteneşte să-i curgă din mână.

— Tu vezi sensul ascuns în toate.

— În fiecare atom din univers există un sens ascuns. Acum mă întreb şi eu de ce *trebuie* să fie trecătoare toate răsăriturile, toţi trandafirii şi toate lucrurile vii. Poate că altfel nu am fi în stare să le observăm frumuseţea. Poate că tocmai datorită faptului că florile se ofilesc şi culorile răsăritului se estompează suntem permanent siliţi să privim dincolo de formele lor efemere, în marele Suflet al creaţiei, acolo unde sălăşluieşte Tatăl. Dacă nu ar fi trecătoare, le-am admira doar învelişurile şi nu am căuta să înţelegem misterele ce se ascund dincolo de ele.

71
Viaţa la Lebenshaus

Baronul se aşeză la birou, gata să se apuce de lucru.

Din dimineaţa în care izbucnise războiul, cu peste trei ani în urmă, când se îndreptase spre Dumnezeu pentru îndrumare, ocaziile de a oferi ajutor copiilor lui Dumnezeu nu conteniseră să se arate.

Cum era firesc, Aaron şi familia acestuia au fost primii cărora le-au oferit adăpost. Lor le-au urmat, la scurtă vreme, mulţi alţii. De ani de zile, o mulţime de străini ajungeau la *Lebenshaus*, fără să ştie cum şi de ce. Treptat, numărul lor a devenit din ce în ce mai mare. Înainte să realizeze ce se întâmplă şi fără să fi căutat lucrul acesta, baronul se trezi că devenise o verigă importantă a reţelei clandestine care, dintr-o periculoasă compasiune comună, încerca să îi ajute pe cei năpăstuiţi, creştini şi evrei deopotrivă.

În primele luni a demarat împreună cu Aaron o serie de proiecte de restructurare a casei, menite să asigure securitatea refugiaţilor şi integritatea lucrării secrete de la *Lebenshaus*. Au adăugat camere şi holuri, au izolat fonic numeroşi pereţi interiori, au construit băi noi şi au blocat trecerea spre câteva coridoare.

Făcând uz de tehnologie de ultimă generaţie, au încorporat în planul lor sonerii, indicatoare luminoase de avertizare şi alte aparate de comunicare. Achiziţionarea materialelor de construcţie fără a trezi bănuieli a fost dificilă – la fel cum a fost şi procurarea de alimente şi organizarea nenumăratelor detalii logistice cu care s-au confruntat pe parcurs – şi, de aceea, lucrările au înaintat mult mai încet decât şi-ar fi dorit oricare dintre ei. Totuşi, în cele din urmă, majoritatea modificărilor au fost realizate cu succes.

Cea mai ingenioasă dintre toate, efectuată, chipurile,

drept lucrare de grădinărit, a constat în îngroparea unei instalaţii electrice la aproximativ trei centimetri sub pământ, în interiorul deschizăturii din partea inferioară a grădinii, şi branşarea ei la casă printr-un racord subteran. Instalaţia, activată prin apăsare cu piciorul, declanşa o sonerie în interiorul casei. Avertizat din timp că a intrat cineva în grădină, baronul cobora repede în pivniţa de sub parloarul sudic şi de acolo o lua printr-un tunel descoperit recent ce ducea, pe sub colţul sud-vestic al aripii de vest, întinzându-se vreo douăzeci de metri sub pământ, la o uşă din lemn, unde îi aştepta pe cei nou-veniţi.

Schmidt şi Hans descoperiseră această uşă când au scos din rădăcini o tufă uriaşă ce acoperea un perete abrupt de pământ pe povârnişul din partea de nord-vest a grădinii.

Îl chemară imediat pe baron. După ce dezgropară uşa şi o deschiseră cu cleştele, o luară la fugă prin coridorul întunecos, jos şi umed, cu miros de mucegai, şi se treziră în faţa unei uşi masive din piatră. Cu ajutorul ciocanelor şi al drugilor de fier, o deschiseră şi pe aceasta şi se treziră în pivniţă. Descoperirea acestei legături subterane între casă şi *Der Frühlingsgarten* îl extazie pe baron.

— Şi când te gândeşti că în toţi aceşti ani am trăit cu convingerea că legendarul tunel era în partea de nord a casei, spre grădina de zarzavaturi! Şi, când colo, trece chiar prin pivniţă, spre cealaltă grădină!

Uşa din lemn, pe jumătate putrezită, a fost înlocuită şi în dreptul noii uşi au fost transplantate numeroase tufe pentru a o ascunde la fel de eficient ca înainte. Tot aici a fost instalat un mecanism care, atunci când se trăgea de sfoară, declanşa o a doua sonerie în pivniţă, unde vechea uşă din piatră fusese complet reechipată.

La sfârşitul acestor lucrări a fost pus în funcţiune un sistem aproape fără cusur conform căruia erau admişi în *Lebenshaus* doar cei ce fuseseră informaţi asupra celor trei aspecte – deschizătura din gardul viu, parola exactă şi sfoara ascunsă în al doilea şir de gard viu. Doar cei trimişi

de către reţea puteau şti cum să facă uz de toate cele trei informaţii.

Pe măsură ce activitatea lor devenea mai complexă, personalul de la fermă se împuţina tot mai mult. Majoritatea tinerilor au fost luaţi pe front şi baronul a început să folosească la muncile câmpului lucrători plătiţi cu ziua – în mare parte femei din zonă, care acum, că bărbaţii lor erau plecaţi, căutau de lucru în orice domeniu.

Păstrase doar câţiva angajaţi loiali, buni creştini – pe Heidi, Carola, Hans, Schmidt, Heiko şi alţi câţiva, în care se încredea orbeşte. *Veţi fi în pericol dacă rămâneţi aici*, îi avertizase el. *Aveţi binecuvântarea mea dacă vreţi să plecaţi şi vă doresc tuturor numai bine*. Toţi au decis să rămână.

Heidi – o făptură plină de zel şi de credinţă, care îmbrăţişase cu entuziasm noua aventură şi ale cărei mâini harnice şi inimă mare căutau permanent să se facă utile – se mutase în partea de sud-vest a casei pentru a fi mai aproape de oaspeţi.

La scurtă vreme după declanşarea războiului, baronul a avut o discuţie serioasă şi cu fiica sa.

— Acum înţelegi cât de mare este pericolul? o întrebă el. Eşti în continuare sigură că nu vrei să mergi în Elveţia sau în America, la familia McCallum?

— Da, papa, sunt sigură, îl încredinţă Sabina. Vreau să rămân aici. Locul meu este alături de tine şi de mama.

În anii care trecuseră de atunci, Sabina se dedicase trup şi suflet noii şi tot mai complexei misiuni de la *Lebenshaus*. Pe măsură ce se maturiza, înţelegea că Dumnezeu îi hărăzise şi *ei* această lucrare.

Baronul se gândea adesea la discuţia avută cu prietenul său Dietrich Bonhoeffer despre deciziile grele pe care le aveau de luat amândoi şi despre căile diferite pe care îi ducea viaţa. Auzise că mai nou Dietrich se alăturase mişcării de rezistenţă, ce voia să răstoarne guvernul nazist şi să îi contacteze pe britanici pentru încheierea unui acord

de pace.

El nu ar fi putut să urmeze o astfel de cale. El voia să îl slujească pe Dumnezeu exact acolo unde era, la *Lebenshaus!*

În fiecare zi avea privilegiul să fie martor şi părtaş la o uniune spirituală fără pereche. În pofida aparentelor diferenţe religioase, îi admira tot mai mult pe evreii de pretutindeni şi simţea o afinitate tot mai adâncă faţă de toţi urmaşii lui Avraam.

În timp ce reflecta la toate schimbările care avuseseră loc în ultimii ani şi la imensa răspundere pe care i-o pusese Tatăl pe umeri, Heinrich von Dortmann se ridică brusc de pe scaun şi îngenunche lângă birou.

În timp ce tatăl ei se ruga în birou, în aripa de vest a casei, Sabina se îndrepta cu paşi repezi de-a lungul coridorului drept de la etajul al doilea, spre camerele oaspeţilor care sosiseră în ajun.

— *Morgen*, Fräulein von Dortmann, o salută un bărbat scund, cu început de chelie, ce stătea în dreptul unei uşi deschise.

— *Morgen*, Herr Müller, răspunse tânăra.

— Îmi primesc azi noul act de identitate?

— Îmi pare rău, Herr Müller, dar nu ştiu, răspunse Sabina. Aseară tata lucra la câteva buletine, printre care se număra şi al dumneavoastră, dar a fost întrerupt de sosirea unui nou grup de oaspeţi. Oricum, veţi avea ocazia să vorbiţi cu el la micul dejun.

— Scuzaţi-mi insistenţa, Fräulein. Doar că, vedeţi dumneavoastră, trebuie să îmi văd cât mai repede de drum.

— Sunt sigură că tata cunoaşte foarte bine situaţia dumneavoastră. Iar acum, Herr Müller, vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să plec.

Îşi continuă drumul zâmbind în sinea ei. Omuleţul acela întreba de actele lui de cel puţin trei ori pe zi. Nu mai întâlnise niciodată o persoană atât de nerăbdătoare să

plece de la *Lebenshaus*. Ce alt loc să fie mai sigur decât acesta? în timp ce majoritatea refugiaţilor păreau perfect mulţumiţi să se afle acolo, Albert Müller, un ceasornicar evreu din Dresda, se grăbea să plece.

Se încrucişă pe hol cu o doamnă în vârstă, ce se îndrepta spre baie.

— *Guten Morgen,* Sabina, îi ură aceasta.

— *Morgen*, Frau Sievers.

Cotind la dreapta, Sabina pătrunse în labirintul de camere de oaspeţi din aripa de est – care nu mai semăna deloc cu cea pe care o explorase cândva împreună cu Matthew. Tatăl ei adusese modificări majore acestui nivel pentru a face loc numărului tot mai mare de năpăstuiţi ce se refugiau la *Lebenshaus* din calea sălbaticei persecuţii naziste. Pe labirintul de coridoare mişunau persoane de toate vârstele. Unii ieşeau, alţii se întorceau în camerele lor, unii mergeau spre băi, alţii spre una dintre cele două scări ce comunicau cu nivelurile de mai jos. Reşedinţa von Dortmann nu mai era doar o casă de odihnă pentru suflet, cum se exprimase cândva Thaddeus McCallum, ci una în care fugarii schimbau moartea sigură pe *viaţă*.

În biroul său, baronul stătea şi acum în genunchi.

— O, Tată, se rugă el încet, îţi sunt recunoscător pentru nenumărate lucruri. Îţi mulţumesc pentru această casă minunată cu care ne-ai binecuvântat şi în care putem să hrănim şi să îngrijim oiţele speriate din turma Ta, o casă în care cei năpăstuiţi pot să-şi ostoiască sufletele. Ocroteşte acest loc, Tată. Pune-ţi îngerii să încercuiască această casă înarmaţi cu săbii de foc şi fă ca niciun ochi duşman să nu pătrundă prin hăţişul de spini pe care l-ai ridicat în jurul celor care cred în Tine. O, Doamne, ocroteşte-i pe toţi cei care, în această lume răvăşită de război, încearcă să îşi împartă viaţa cu cei care suferă. Mă rog pentru Dietrich, oriunde s-ar afla el şi orice ar face. Nu-l lăsa să cadă pradă maşinaţiunilor şi scopurilor celor care vor să schimbe lumea pentru a-şi servi propriile interese. Păstrează-i sufletul curat

şi, dacă slujeşte o cauză, fă ca aceea să fie doar cauza Ta. Oricine ar fi aceste suflete dragi ce ni s-au alăturat aseară, mă rog să le fii Tată şi să li Te arăţi în chipurile subtile în care obişnuieşti Tu să o faci. Ajută-ne să îi slujim şi să ne punem sufletele la picioarele lor. În timpul petrecut aici, fă-i să simtă dragostea noastră profundă şi căldura Duhului Tău. Şi fă din mine cel mai supus slujitor al lor, pentru a le putea dezvălui viaţa şi caracterul Fiului Tău Iisus.

Realizând semnificaţia rugii pe care tocmai o auzise rostită de buzele sale, baronul deveni solemn. Se legăna încet înainte şi înapoi, tot mai încărcat de duh. Ştia că ora era târzie şi preţul adevăratei ucenicii devenea tot mai usturător pentru cei ce se numărau printre fiii lui Dumnezeu pe pământ.

— Ajută-mă, Doamne, continuă el în şoaptă după o clipă. Ajută-mă să fiu copilul Tău şi slujitorul celor la picioarele cărora vrei să îmi aşez viaţa. Dă-mi curaj să îndeplinesc lucrarea pe care mi-ai hărăzit-o. Ajută-mă să mă încred în Tine, Doamne. Dă-mi harul şi tăria să înfrunt tot ceea ce va veni cu o nestrămutată credinţă în bunătatea Ta.

I se tăie răsuflarea şi trase adânc aer în piept. Lacrimile începură să i se prelingă încet pe obraji.

— Fii Tatăl meu, Doamne, şopti el, plângând încetişor. Fă din mine un fiu vrednic, Tată. Ştii cât de slabă şi de fricoasă mi-e inima, Doamne. Sunt prea temător pentru această răspundere. O, Doamne... de ce mi-ai pus pe umeri această responsabilitate?... De ce ai făcut ca atât de mulţi să caute la mine speranţă, încurajări şi susţinere morală? Ajută-mă să duc povara acestor vremuri cumplite pentru Marion, Sabina şi pentru toţi năpăstuiţii ce se adăpostesc în casa mea. Fă-mă tare atunci când eu mă simt neputincios ca un copil. Fă să îmi doresc să te descopăr şi să îţi dau ascultare. Ajută-mă să îi slujesc pe oamenii aceştia... ajută-mă să mă sacrific în locul lor după cum este voia Ta. Smulge toate rămăşiţele eului meu pentru ca întreaga mea fiinţă să facă doar ceea ce vrei Tu să facă... şi alungă-mi,

Tată, temerile care mă împresoară când mă gândesc la nesiguranţa zilei de mâine. Adânceşte în mine credinţa că sunt în siguranţă, în palma mâinii Tale.

În momentul în care tăcu, se şi simţi cuprins de calmul pentru care se rugase. Inspiră şi expiră adânc de câteva ori, simţindu-se parcă tot mai încrezător. În scurtă vreme, lacrimile i se uscară şi se ridică în picioare.

Trase adânc aer în piept încă o dată, apoi se întoarse şi ieşi din birou.

Se duse direct în noua sufragerie de la etajul al doilea, unde se aştepta să îi găsească pe nou-veniţi.

Sabina, care ajunsese înaintea lui, îi făcu cunoştinţă cu familiile Wissen şi Kropf. Baronul ură fiecărui nou oaspete un călduros bun venit.

— Vocea dumneavoastră mi se pare extrem de cunoscută, Herr Baron, spuse Jakob în timp ce îi scutura mâna.

— Şi mie la fel, interveni Helga Wissen.

Baronul râse cu poftă.

— M-aţi prins! Ne-am întâlnit deja aseară.

— Unde? întrebă micul Dieder Kropf. Era aşa de întuneric, că eu n-am văzut nimic!

Baronul râse din nou.

— Ei bine, tinere, m-ai văzut în tunelul prin care aţi intrat din grădină. Vezi tu, eu îi conduc personal în casă pe toţi nou-sosiţii.

72
Spre sud

Indivizii ăştia au o inteligenţă aproape diabolică, gândi Emil Korsch.

Nu-i de mirare că aveau atât succes în afaceri şi finanţe. Erau vicleni şi lunecoşi. Acum înţelegea prea bine ce pericol reprezentau şi de ce jurase Hitler să îi radă de pe faţa pământului.

Nu că el nu i-ar fi detestat pe porcii de evrei. Dar asta adâncea plăcerea vânătorii şi adăuga un anumit factor revigorant de excelenţă care nu putea decât să mărească satisfacţia victoriei finale. Era ca un joc de şah cu miză înaltă: pe viaţă şi pe moarte!

Ce stratagemă isteaţă: o pistă dreaptă care nu duce nicăieri!

Şi el le căzuse direct în plasă! Străbătuse jumătate din teritoriul Poloniei, adunând fiecare fir de paie ce fusese lăsat cu grijă spre a fi găsit de el, crezând că ajunge din ce în ce mai aproape. Nici măcar nu realizase că era o direcţie absurdă. Ce putea să se găsească la nord-vest? Totul fusese o diversiune de la bun început!

Abia la Bydgoszcz simţise în nări mirosul rânced al înşelăciunii.

Acolo drumul se bifurcă brusc. O ramură părea să ducă mai departe, spre nord-vest şi, după toate probabilităţile, Marea Baltică, pe când cealaltă cotea abrupt, spre Poznan, adică... spre sud.

Dintr-odată realiză că nu avea niciun rost să îşi continue drumul spre Marea Baltică. Scoaterea evreilor din ţară prin canalele suedeze şi daneze era de-a dreptul imposibilă. Câţiva nebuni de legat încercaseră să se salveze în acest fel, unii îndreptându-se chiar spre coasta finlandeză, dar toate tentativele eşuaseră lamentabil. Nu, singurul loc care prezenta siguranţă pentru ei se afla în sud – în Elveţia!

Drept cine îl luau nemernicii ăştia? Că doar nu se născuse ieri! Nu ştiau că aveau de-a face cu însuşi Emil Korsch, asistentul *Reichsfithrerului* Himmler?!

Singura destinaţie posibilă a rabinului era Elveţia! Doar acolo putea spera să-şi salveze pietrele sfinte de gheara nazistă.

Odată ce le înţelese jocul, totul deveni clar în mintea sa. „*Rheinsdorf*, satul de pe Rin – nu auzise niciodată de el, dar nu se va lăsa până nu-l va găsi; „*Kirkhaus*”, biserică; „*Fürstenburg*”, satul prinţului – indiferent ce ascundeau aceste coduri, ele miroseau a ticăloşi habotnici şi aveau toate un puternic iz bavarez!

Toate desemnau puncte ale reţelei ce operau de-a lungul hotarului sudic – acum era convins de asta – şi îşi jură să descopere exact unde se află ele. Plătise gras pentru aceste indicii. Nu îşi obţinea toate informaţiile prin bătaie. Deşi nu era la fel de distractiv, atunci când nu avea încotro, era dispus să plătească pentru ele.

Obţinuse şi un nume – *Stegerwald* – dar nu ştia ce sau pe cine desemnează acesta. În plus, auzise vorbindu-se despre un tunel.

Va pune mâna pe rabin şi dacă va trebui să îl caute un an întreg. Au, probabil, impresia, că în Elveţia cutia va fi în siguranţă. Ei bine, se înşelau, pentru că el îi va urma până acolo, dacă va fi nevoie.

Aruncă o privire spre peisajul de ţară ce se derula pe lângă fereastră. Trenul era aproape gol. În aceste vremuri, singurele persoane care călătoreau legitim pe teritoriul Reich-ului o făceau, de cele mai multe ori, într-o misiune oficială.

Mâine va fi la München, poimâine, la Salzburg. Acolo va face rost de o maşină, va lua legătura cu trupele SS din sectorul sudic şi îşi va continua investigaţia.

Odată ce va depista membrii din sud ai reţelei clandestine, rabinul nu mai avea cum să-i scape!

73
Tainiţa

Sabina şi mama ei se bucurau de unul dintre rarele momente de intimitate în salonul dintre dormitoarele lor. Vorbeau despre Matthew.

— Nu am mai primit veşti de la el de peste un an, spuse Sabina, cu vocea încărcată de durerea nesiguranţei. Iar eu am mâinile legate, nu pot să-i scriu... O fi uitat cumva de noi?...

— Nu, Sabina, n-are cum să fi uitat, răspunse blând Marion.

— Atunci de ce nu a încercat măcar să...

În momentul acela, baronul intră val-vârtej în salon. Plin de pământ din cap până în picioare, lăsă pe podea o dâră de noroi de toată frumuseţea. De obicei era atent la lucrurile acestea, dar acum părea că puţin îi pasă. Ochii îi străluceau ca doi sori rotunzi. Fiind prima dată când vedeau o astfel de expresie pe faţa lui, cele două femei rămaseră înmărmurite de groază. Oare Gestapoul le luase din nou cu asalt casa, descoperiseră totul şi acum aveau să îi expedieze pe toţi într-un lagăr de concentrare?...

— Marion, Sabina, exclamă baronul înainte ca vreuna dintre ele să apuce să dea glas acestor temeri, am găsit tainiţa!

— Adică tainiţa din...

— Exact, tainiţa din legendele lui Eppie! Bătrâna avea dreptate. Dacă ar mai fi trăit, ar fi fost prima căreia i-aş fi dat vestea.

— Bine, dar cum ai găsit-o? întrebă nedumerită Marion.

— Sub podea! Acolo era cheia... Am găsit vechiul mâner de bronz... ascuns sub pietre... am tras de el şi... uşa s-a deschis! Unul dintre strămoşii mei trebuie să fi fost un geniu în ale mecanicii. Cine ştie câte alte minuni mai ascunde locul acesta!

Ambele femei îl priveau cu ochii mari, nevenindu-le parcă să-şi creadă urechilor.

— Ce staţi acolo ca două statui? Haideţi să vă arăt!

Sabina şi Marion se ridicară emoţionate şi îl urmară.

Baronul se făcu nevăzut pe scara centrală. Femeile iuţiră pasul, încercând să îl ajungă din urmă. De cum le văzu cotind spre parter, baronul – care aştepta nerăbdător la baza scării – se năpusti în parloarul sudic şi de acolo coborî în fugă treptele până în pivniţă. Acolo se opri din nou pentru a le aştepta, apoi le conduse de-a lungul coridorului ce se întindea sub casă.

— Numai eu ştiu cât am căutat aici, la subsol, spuse el surescitat, fără a se opri din mers. Şi în tot acest timp uşa era chiar aici, sub nasul meu! Nici că s-ar putea o ascunzătoare mai bună!

În timp ce îşi urma grăbită părinţii, Sabinei îi stătea gândul doar la Matthew. O, *cât de încântat ar fi să vadă asta*!

La jumătatea coridorului baronul se opri şi se sprijini într-un genunchi pe podeaua de pământ.

— Aici este, spuse el. Secretul constă în micul mâner de bronz din spatele acestei cărămizi de piatră. Este atât de bine camuflat încât, dacă nu ştii exact ce cauţi, l-ai trece complet cu vederea.

Întinse mâna şi trase uşor de mâner, apoi făcu un pas în spate, lăsându-şi soţia şi fiica să se minuneze de rezultat.

74
Biroul secret

Şapte luni mai târziu, Heinrich von Dortmann lucra aplecat deasupra unei mese rudimentare din lemn. Lumina difuză şi mirosul puternic de pământ indicau cât se poate de clar natura clandestină a activităţilor desfăşurate aici.

Vizavi de el stătea doctorul Aaron Abrahams. Cei doi bărbaţi completau la maşină formulare tipizate obţinute de la un tipograf din Fürstendorf – o cunoştinţă de-a preotului catolic ce îi ajuta la astfel de proiecte ilicite – cu date personale fictive, apoi le ştampilau şi lipeau fotografiile. Fabricau acte de identitate false. Cele din săptămâna aceasta erau pentru o familie de evrei pe care sperau să îi poată transfera, drept refugiaţi catolici din Dresda, într-o mănăstire din Potsdam. Maşina de scris la care bătea acum doctorul nu era, ce-i drept, de cea mai bună calitate, dar important este că provenea dintr-un birou guvernamental şi, prin urmare, forma literelor imprimate nu trezea nicio suspiciune. Pe masă erau împrăştiate stilouri, foarfeci, lipici şi alte ustensile necesare activităţii lor clandestine.

În după-amiaza descoperirii tainiţei, baronul şi doctorul se întoarseră înarmaţi cu instrumente de măsurat, cablu, hârtie şi creioane şi până în seara acelei zile reuşiră să improvizeze o sursă de lumină cu ajutorul unui cordon conectat în mica librărie de la parter şi desfăşurat de-a lungul coridorului subteran.

Prima prioritate fusese introducerea Unei instalaţii electrice permanente. Au fost aduse din casă câteva piese de mobilier, dar intrarea era atât de îngustă, încât au fost nevoiţi să construiască masa la care lucrau acum chiar în interiorul tainiţei. De altminteri, încăperea a rămas în mare parte exact aşa cum o găsiseră.

Baronul a lăsat neatinse vechea masă şi cufărul din fundul camerei, precum şi bătrânul dulap în interiorul, în

spatele sau dedesubtul căruia s-ar fi putut afla comoara lui Bismarck, despre care obişnuia să povestească Eppie.

Voia să cerceteze tainiţa cu de-amănuntul, dar asta doar atunci când va avea posibilitatea să savureze fiecare clipă a fascinantei investigaţii. În aşteptarea acelei zile, aşezase toate articolele de care avea nevoie pentru actuala sa activitate într-o porţiune goală a camerei, lăsând restul încăperii neatins. Nu stătuse să se întrebe ce părere o fi având despre toate astea duhul lui Bismarck sau cel al contelui care încercase să pună mâna pe moşie. El credea într-un singur Duh.

De existenţa acestui loc nu ştiau decât baronul, Marion, Sabina şi doctorul, fapt care îngreunase considerabil amenajarea lui. Secretul nu fusese adus la cunoştinţa niciunui angajat.

De îndată ce făcu descoperirea, baronul o interpretă drept un semn de la Cel de Sus cum că se impunea luarea unor măsuri de precauţie chiar mai serioase decât cele luate până atunci. În consecinţă, mută treptat la subsol toate documentele importante din casă, precum şi materialele necesare activităţii reţelei.

În liniştea tainiţei – singura încăpere din întreaga casă unde se mai putea bucura de un moment de solitudine – începuse, de asemenea, să scrie regulat în propriul jurnal. Poate că îi plăcea să petreacă timp în camera subterană datorită poveştilor lui Eppie, poate datorită faptului că aici aerul era încărcat de istorie. Oricare ar fi fost motivul, aici baronul se simţea mai aproape de copilărie, de strămoşi, de istoria ţării sale şi de cea a continentului european – aspecte a căror cronică o ţinuse încă din tinereţe.

Considera că este important să lase o mărturie personală şi istorică, pentru Sabina şi pentru oricine ar citi într-o bună zi acele rânduri – să scrie despre trecutul său, despre primii ani ai căsniciei sale, despre istoria moşiei, despre cum i-au adăpostit pe evrei în aceste cumplite vremuri de persecuţie şi prigoană.

Nu ştia de ce sădise Domnul în el această nevoie imperativă de a consemna permanent nu doar evenimentele *propriei* vieţi, ci şi percepţiile sale cu privire la lupta istorică a poporului său, perspectiva sa modernă asupra cataclismelor spirituale din secolul XVI, de care fusese fascinat încă din copilărie, şi multe alte observaţii pe care le făcuse de-a lungul vieţii pe diverse teme – dar, pe zi ce trecea, această nevoie devenea tot mai adâncă.

În pofida activităţii ce se desfăşura la nivelurile superioare ale casei, ori de câte ori avea ocazia, baronul cobora în adâncurile scumpei sale *Lebenshaus*, unde retrăia vremurile de odinioară – atât din propria viaţă, cât şi din viaţa strămoşilor săi – şi reparcurgea mintal căile spirituale urmate de el şi de predecesorii săi întru Duh.

Consemna totul cu asiduitate. Îşi aşternea gândurile pe hârtie ori de câte ori se putea desprinde o oră sau două de ogoare şi de oaspeţii săi. Îşi ţinea notiţele şi scrierile bine ascunse, într-un loc în care ştia că nu au să fie găsite decât de cei cărora Domnul le va hărăzi să le găsească.

Partea a VI-a
Misterul sacrificiului
1944

75
Casa Schmundt

Din punct de vedere al creşterii spirituale, anii războiului nu fuseseră deloc generoşi faţă de Gustav von Schmundt, moştenitorul moşiei Schmundt din nordul Germaniei.

Îi oferiseră, în schimb, toate avantajele exterioare necesare pentru a accede rapid la eşaloanele superioare ale puterii din cel de-al Treilea Reich. A învăţat să se comporte în fiecare situaţie ca specimenul superior care se considera a fi. Se bucura de putere şi de prestigiu şi avansa constant în ierarhia SS-lui. Dacă ar fi să judecăm omul după succes, alură şi înfăţişare fizică, oricare mamă din Germania ar fi fost mândră să aibă un fiu ca el.

Totuşi, apele subterane ale adevăratei *vieţi* curg printre cavernele ascunse ale voinţei, ţelurilor, dorinţelor şi alegerilor. Gustav se dezvoltase în exterior şi urcase treptele ierarhiei sociale, dar aceste râuri interioare ale fiinţei secaseră în el unul după altul. Prin albiile secate ale *caracterului* abia de se mai prelingea un firişor de apă – rezultat inevitabil atunci când în această ascunsă împărăţie a sufletului tronul este ocupat de demonul sinelui.

Dorinţele, ţelurile şi voinţa acestui individ erau toate îndreptate spre propriul interes. Cum altfel, când de ani de zile toate alegerile sale erau îndreptate spre satisfacerea poftelor firii sale pământeşti, fiecare act de voinţă adâncind şi mai mult făgaşul arid al iubirii de sine?

Substanţa ţelurilor sale şi eforturile de voinţă erau de o natură prea superficială pentru a putea să îi confere calitatea cea mai importantă – integritatea unui bărbat de

caracter – sau pentru a-l ajuta să dobândească lucrul pe care şi-l dorea cel mai mult în viaţă.

În ochii celor care nu văd decât suprafaţa lucrurilor, Gustav von Schmundt părea să aibă tot ce îşi poate dori un tânăr aflat în poziţia sa.

Totuşi, contrar aparenţelor, lui Gustav îi lipsea tocmai ceea ce îşi dorea cel mai tare.

Sabina von Dortmann era tot timpul în gândurile lui.

Gustav se apropie de fereastră şi privi afară. Era un cartier urât şi murdar. Totuşi, era în Berlin, capitala imperiului, la doar doi kilometri de *Reichstag*, centrul puterii ce avea să hotărască soarta întregii lumi.

Cel puţin, aşa crezuse în urmă cu un an. Acum nu mai era convins. Toţi gândeau asta, dar nimeni nu îndrăznea să dea glas unor astfel de gânduri. În zilele acestea era de ajuns să gândeşti cu voce tare şi te trezeai la Auschwitz, la un loc cu evreii maghiari. Totuşi, în sinea sa, Gustav nu putea nega faptul că semnele nu erau nicidecum promiţătoare. Încă de la capitularea armatei germane la Stalingrad în iarna anului 1943, norocul nu mai părea să surâdă deloc celui de-al Treilea Reich. Invaziei eşuate asupra Uniunii Sovietice i-a urmat înfrângerea din Africa de Nord. Cu un an înainte, în ianuarie, trupele aliate debarcaseră în forţă în localitatea italiană Anzio şi, cu doar două luni în urmă, în Normandia. Era cât se poate de clar că ţinteau spre interiorul continentului.

Generalii *Wehrmachtului* puteau spune ce voiau, dar Gustav era sigur că acest război se apropia de sfârşit. Şi, dacă nu se vor lua măsuri în curând, totul avea să se sfârşească mult prea repede şi nicidecum în avantajul germanilor!

Unde mai pui că în urmă cu doar două săptămâni contele Stauffenberg încercase să îl asasineze pe Hitler.

Totul se duce de râpă, gândi Gustav, continuând să fixeze întunericul.

În ultimii patru-cinci ani nu prea avusese ocazia să simtă

apăsarea singurătăţii. Şi chiar atunci când îi dădeau ghes astfel de sentimente, le alunga pe considerentul că trădează un caracter slab şi efeminat. Fusese mult prea ocupat, prea plin de aroganţa tipică unui temut agent Gestapo, prea absorbit de importanţa misiunii naziste. Introspecţia sinceră nu făcea parte din crezul nazist. Smerenia era o calitate la fel de detestată ca sângele evreiesc. Sentimentul singurătăţii îl ducea cu gândul la tot ce ura mai tare în viaţă. Maică-sa suferea de singurătate şi o dispreţuia pentru asta. De aceea, nu avea să admită nicicând un asemenea lucru în ceea ce îl privea.

Totuşi... nu strică să fii pragmatic. Măcar atâta lucru învăţase în urma experienţei din cadrul Gestapoului.

Venise momentul să se gândească serios la ce va face dacă imposibilul, adică prăbuşirea gloriosului Reich al Führerului, *chiar* va avea loc.

Avea douăzeci şi cinci de ani. Ce avea să facă acasă? Taică-său va fi demobilizat şi se va întoarce la moşie. Iar el, un bărbat în toată firea, celibatar, va trebui să trăiască în continuare sub acelaşi acoperiş cu nevrotica şi sufocanta de maică-sa. Nu era o perspectivă care să îl umple de entuziasm.

Războiul schimbase multe lucruri, dar nu şi obsesia lui pentru Sabina von Dortmann.

Era timpul să îi schimbe felul de a privi lucrurile, să o convingă că nu putea găsi o pereche mai potrivită decât vecinul cu care copilărise. Avusese răbdare, dar acum era timpul să facă presiuni pentru oficializarea logodnei. *Acum cu siguranţă că Sabina realizează ce partidă bună sunt*, gândi el. Şi ce dacă era bătăioasă? Asta avea să le facă viaţa mai palpitantă.

Scenariul acesta nu avea decât o singură hibă. Chiar dacă s-ar însura cu Sabina, tot ar fi nevoiţi să trăiască sub acoperişul părinţilor. Or, dacă voia să pună mâna pe moşia Dortmann cât era încă tânăr, trebuia să îl scoată cumva din ecuaţie pe tatăl Sabinei.

Îl dispreţuia pe neghiobul acela pios şi ştia că taică-său nutreşte aceleaşi sentimente. Dacă s-ar fi ivit ocazia, contele i-ar fi suflat vecinului său moşia fără să stea pe gânduri. De aceea, nici chiar căsătoria nu ar constitui o rezolvare adecvată a problemei. Baronul era puternic ca un bivol, plesnea de sănătate şi era prea priceput în mânuirea banilor şi în administrarea fermei pentru ca războiul să îl fi afectat financiar.

Prin urmare, pentru a pune mâna pe moşie, trebuia să scape cumva de baron. Atunci moşia i-ar reveni Sabinei şi, implicit, lui.

Era singura soluţie posibilă. Şi cât avea să mai dureze, războiul putea să îl ajute cumva să dea această lovitură de maestru.

Acesta, totuşi, nu era singurul scenariu posibil. Voia să îşi petreacă tot restul vieţii în apropiere de Niedersdorf? Aceasta era întrebarea. Cu frumoasa baroneasă Sabina alături, ar merge oriunde, ar face orice.

Era încă tânăr. Cu siguranţă că oportunităţile de a se afirma vor abunda chiar şi după o capitulare. Cunoştea suficientă istorie pentru a şti că uneori şi o înfrângere are avantajele ei.

Colaborarea, uneori directă, alteori indirectă, cu Emil Korsch îl învăţase multe despre pragmatism. Bănuia, deşi nu ar fi îndrăznit să o spună cu voce tare, că probabil Korsch nu era nici el cine ştie ce nazist în adâncul inimii şi urma programul naţional-socialist doar din spirit practic. Detectase o schimbare subtilă la superiorul său după capitularea armatei germane la Stalingrad. Korsch începuse să arate un interes crescând faţă de ceea ce se petrecea în est, concentrându-şi atenţia asupra avansării armatei ruse.

Korsch făcuse câteva aluzii care dădeau de înţeles că începuse deja să îşi facă „planuri de rezervă” pentru eventualitatea în care războiul nu avea să se sfârşească aşa cum presupuseseră cu toţii la început. Comentariile erau îndeajuns de voalate pentru a evita riscul de a fi denunţat

pentru trădare în cazul în care Gustav ar fi ciripit ceva. Totuşi, în acelaşi timp, Korsch îi dădea de înţeles că îi este simpatic şi că, *dacă* îi rămâne fidel, va avea grijă de el în viitor.

În timp ce medita la toate acestea, văzându-i cu ochii minţii sale uneltitoare pe Sabina, pe Heinrich von Dortmann şi pe Emil Korsch, îi veni brusc o idee. Oare nu ar putea să îşi atingă scopul în ceea ce-i priveşte pe tustrei printr-o singură lovitură de maestru?

Chipul tânăr i se lăţi într-un rânjet.

În ultimii ani, ochii şi toate trăsăturile feţei căpătaseră o expresie atât de dură, încât Sabina cu siguranţă că nu l-ar mai fi recunoscut. Deşi Gustav putea trece drept un bărbat chipeş şi, din acest punct de vedere, se deosebea de mentorul său Emil Korsch ca cerul de pământ, cei doi aveau în comun aceeaşi mină rece, lipsită parcă de orice emoţie omenească. Naţional-socialismul îşi dezumaniza adepţii, fapt indicat prin pierderea sclipirii din ochi. Sentimentele precum compasiunea, mila sau tandreţea nu îşi găseau loc în programul nazist.

Tot ce putea să simtă Gustav era o hotărâre neclintită şi trufaşă de a o poseda pe Sabina von Dortmann. Dar, pentru asta, trebuia să îşi plănuiască mişcările cu grijă.

Ar putea să intre şi mai mult în graţiile lui Korsch furnizându-i informaţii care îl vor îngenunchea pe mândrul şi puternicul baron von Dortmann. Ideea era atât de genială, că nu-i venea a crede că nu se gândise mai repede la asta! Korsch îi detesta pe creştini şi nu va lăsa să-i scape ocazia de a aresta un aristocrat. Discutaseră despre von Dortmann cu câţiva ani în urmă, dar apoi îl dăduseră uitării.

Da, se prea poate ca tocmai baronul să constituie cheia viitorului meu, gândi Gustav. *Şi, dacă în felul ăsta aş putea să o silesc şi pe mironosiţa aia trufaşă de Sabina să mă ia de bărbat pentru a-şi salva frumoasa piele, cu atât mai bine*!

Rânjetul i se întinse pe toată faţa şi pufni într-un râs

meschin. Trei iepuri dintr-o lovitură: Korsch îi va rămâne îndatorat, Sabina va ajunge la mila lui şi baronul va *fi* eliminat!

Detesta că trebuie să facă asta. Nu era tocmai o dovadă de laşitate, dar nici de bărbăţie. Totuşi, în anumite momente scopul scuză mijloacele şi acesta era un astfel de moment.

Ridică receptorul şi sună acasă.

76
Misterul cutiei

Rabinul Heziah Wissen pornise spre sud în ciuda rugăminţilor soţiei şi fiicelor sale.

Luase legătura cu mulţi dintre rabinii rămaşi în ţară, vizitase numeroase adăposturi-şi călătorise până la Innsbruck, de unde fusese călăuzit până în Zürich.

În Elveţia a intrat în contact cu lideri evrei din întreaga Europă, cărora le-a comunicat ceea ce ştia despre activitatea reţelei clandestine în Polonia.

Totuşi, de cum a aflat de debarcarea forţelor aliate în Normandia, a început pregătirile pentru a se întoarce în Germania. Ştia că, făcând asta, îşi punea viaţa în pericol, mai ales într-un moment în care lagărele naziste operau la capacitate maximă în încercarea de a epura Europa de evrei înainte ca forţele aliate să oprească măcelul, dar voia să fie alături de familia sa la sfârşitul războiului.

Cu ajutorul reţelei se întorsese la Innsbruck şi de acolo îşi continuase singur drumul spre nord.

După o absenţă de zece luni, de o săptămână se afla din nou la *Lebenshaus*. Era începutul lunii august 1944.

Într-o după-amiază, rabinul şi baronul, atraşi parcă de comun acord în locul care adăpostea o înţelepciune mai mare decât a lor, se întâlniră între patru ochi în bibliotecă.

— S-ar putea să vină vremuri şi mai grele, spuse rabinul. Pe măsură ce se apropie aliaţii, liderii germani s-ar putea să devină tot mai imprevizibili.

— Bestia este mai periculoasă ca oricând acum, că este încolţită, încuviinţă baronul von Dortmann.

— Mai ales după recentul atentat asupra lui Hitler.

Baronul încuviinţă din cap. Îşi simţise inima grea când auzise vestea, nu din cauza faptului că atentatul eşuase, sau pentru că avusese loc, ci la gândul că scumpa sa naţiune decăzuse atât de tare, încât mulţi dintre

concetăţenii săi onorabili ajunseseră să considere că asasinarea liderului lor constituia singura soluţie posibilă. Ce îl durea cel mai tare era că printre cei ce credeau asta se număra şi prietenul său Dietrich Bonhoeffer.

— Poate că a venit vremea să faci o schimbare, adăugă rabinul Wissen.

— La ce te referi?

— Acum ne vor vâna cu şi mai multă furie. Trebuie să te gândeşti în primul rând la siguranţa familiei dumitale.

— Ce vrei să spui, Heziah? întrebă uluit baronul.

— Că ar trebui să ne trimiţi în altă parte. Nu vreau să vă pun în pericol. Cu cât stăm mai mult aici, cu atât creşte riscul de a fi descoperiţi...

— Te rog să te opreşti, Heziah! îl întrerupse baronul. Nu îmi iau angajamente doar atunci când îmi sunt convenabile. Când îmi iau un angajament, o fac pentru totdeauna.

— Voiam doar să...

— Desigur. Ştiu la ce te gândeai şi îţi mulţumesc, spuse Dortmann pe un ton blând şi plin de compasiune. Dar să nu mai vorbim despre asta. Vom lua toate măsurile necesare pentru siguranţa noastră, a tuturor. Ai înfruntat destule pericole în timpul călătoriei. Totuşi, pentru mulţi, cel mai sigur este să rămână la adăpost. Acesta este căminul vostru atâta timp cât prezintă siguranţă pentru voi. Dacă situaţia se schimbă, îl vom ruga pe Cel de Sus să ne călăuzească.

Rabinul încuviinţă din cap.

— Nu m-ai întrebat niciodată ce conţine cutia pe care ţi-am lăsat-o spre păstrare, spuse el într-un târziu.

— Nu trebuia să ştiu.

— Totuşi, nu eşti curios să afli?

— Chestiunile de ordin spiritual sunt cele care îmi intrigă curiozitatea. Cele de ordin fizic nu prezintă cine ştie ce importanţă în ceea ce mă priveşte.

— Este una dintre însuşirile tale neobişnuite. Totuşi, cred că a venit vremea să îţi spun.

— Cum doreşti. Dar nu trebuie să te simţi obligat să o faci.

— S-ar putea să vină o vreme când prezenţa acestei cutii în casa dumitale va constitui un pericol mult mai mare decât adăpostirea câtorva zeci de evrei.

— Este atât de valoros conţinutul cutiei?

— Este de o valoare inestimabilă. Deşi este de dimensiuni mici, cutia aceasta conţine obiecte de o uriaşă însemnătate istorică pentru tot poporul lui Israel. Este un mister cum au fost salvate în urma distrugerii Templului din Ierusalim în anul 70 şi cum au ajuns în Varşovia. Există legende conform cărora, înainte de a ajunge în Varşovia, au fost duse în Rusia sau în Orient – unele mituri pomenesc de bazinul mediteranean şi de Africa. Oricum, important este că, acum câteva secole, ele au ajuns în Varşovia Dumnezeu ştie cum, şi, în calitate de rabin al acelei regiuni, le-am primit spre păstrare.

— Recunosc că mi-ai stârnit curiozitatea.

— Ai auzit de Urim şi Tumim?

— Desigur. Misterioasele pietre din pieptarul lui Aaron.

— Cele două diamante din cutie se presupune că sunt Urim şi Tumim.

— Bine, dar ce sunt ele, de fapt? Nu am citit nicăieri o descriere exactă a lor. Habar nu aveam că încă mai există!

— Eu unul, nu sunt convins că aceste pietre sunt chiar cele despre care se vorbeşte în Tora. La drept vorbind, nimeni nu ştie cum arătau ele, dar, conform legendei şi tradiţiei, se pare că erau nişte nestemate ce se deschideau la culoare pentru a prezice reuşita unui demers şi se închideau la culoare, atunci când demersul respectiv era sortit eşecului. Piatra despre care se spune că este Urim este un diamant transparent mare de 15 carate – nepreţuit după orişice standarde şi mai ales prin prisma faptului că se presupune a proveni din pieptarul lui Aaron. Cea de-a doua, Tumim, este un diamant mai mic, de vreo 12 carate, de un superb albastru pal. Este una dintre cele mai spectaculoase

pietre preţioase din câte am văzut vreodată.

— M-ai lăsat fără cuvinte, Heziah, murmură fascinat baronul.

— În cutie se mai găsesc două dreideluri şi mai multe monede vechi din metale preţioase, dintre care două din aur masiv. Câteva dintre ele s-ar părea că datează de pe vremea lui David şi Solomon. Se spune că însuşi Solomon le-ar fi folosit atunci când i se cerea să facă dreptate în nişte chestiuni spinoase. Eu nu sunt sigur de asta, dar există dovezi clare cum că pietrele din cutie sunt cele folosite pe vremea lui Neemia, atunci când s-a reconstruit Templul din Ierusalim.

— Ambele sunt obiecte folosite în antichitate pentru a afla voia lui Dumnezeu, dacă nu mă înşel.

— Aşa este. Tocmai de aceea, naziştii ar face orice să pună mâna pe ele.

— Înţeleg.

— Pe lângă faptul că obiectele din cutie au o valoare materială şi istorică incomensurabilă, sunt sigur că un om ca Hitler ar da orice să intre în posesia unor obiecte cu putere de divinaţie, fie pentru a afla voia lui Dumnezeu, fie pentru a afla ce îi rezervă viitorul. Nu ştiu dacă Hitler a aflat de existenţa lor şi mai ales faptul că ele se găsesc atât de aproape de Berlin; dar sunt sigur că existenţa cutiei şi a conţinutului ei nu mai constituie un secret. Un spirit pe care nu pot să îl numesc decât demonic este pe urmele mele încă de când am fugit din ţara mea natală. Cutia, oriunde s-ar afla ea, îi poate pune în pericol pe toţi cei din jur.

— Cutia este în siguranţă aici, îl asigură din nou baronul.

— Acum, că ştii ce conţine, nu vrei să o duc în altă parte?

— Nu există un loc mai sigur pentru păstrarea unei asemenea comori.

— Păstrarea acestor obiecte este vitală pentru trecutul şi patrimoniul nostru ca evrei. Sper ca într-o zi, când se va ridica un nou templu, să ajungă înapoi în Israel.

— Înapoi în Israel? repetă baronul.

— Într-o bună zi poporul nostru va renaşte pe pământul Palestinei. Fie că va dura zece sau zece mii de ani, într-o bună zi pământul acela se va numi din nou Israel. Aşa ne-a făgăduit Dumnezeu.

— Şi sunt sigur că ai fi încântat să trăieşti acea zi, spuse zâmbind baronul. Şi să înapoiezi personal cutia sfântă acolo unde îi este locul.

— Până şi evreii au visurile lor, baroane.

Se lăsă tăcerea.

77
Baronul şi *rabinul*

Într-un târziu, rabinul fu cel care rupse tăcerea.

— Am observat – la fel ca soţia şi fetele mele, de altminteri – că toţi membrii familiei dumitale se raportează la Dumnezeu într-un mod foarte... *personal*. În cazul vostru, creştinismul nici nu pare a fi o *religie*, ci mai degrabă... sincer să fiu, nici nu ştiu ce nume să-i dau.

Baronul zâmbi.

— Aşa este, Heziah. Pentru noi, credinţa este *mai mult* decât o religie.

— Mai mult în ce sens?

— Pentru noi, credinţa este un mod de viaţă.

— Bine, dar religia este un mod de viaţă pentru toţi. Aş zice că la fel stau lucrurile şi în cazul credinţei iudaice. Fiecare îşi trăieşte viaţa conform convingerilor pe care le are, nu-i aşa?

Baronul încuviinţă din cap.

— Da, aşa este, răspunse el cu un aer gânditor. *Hm*... cum aş putea să îţi explic în ce constă diferenţa?...

Căzu o clipă pe gânduri, apoi zâmbetul îi reapăru pe faţă.

— Cu câţiva ani în urmă, înainte de război, am avut doi musafiri – un diplomat american şi fiul acestuia. Băiatul mi-a pus aproape aceeaşi întrebare: cum de suntem atât de apropiaţi de Dumnezeu atât în faptă, cât şi în gând.

— Şi ce i-ai spus?

— Am vorbit îndelung despre calitatea primordială a lui Dumnezeu: cea de Tată. Pentru mine şi pentru familia mea, aceasta este cheia tuturor lucrurilor.

— Dumnezeu ca *Tată*... La ce te referi mai exact, baroane?

— Credinţa noastră nu este o religie în sensul înţeles de majoritatea oamenilor. Noi suntem mai degrabă nişte

tovarăşi de călătorie – o călătorie ce ţine toată viaţa, pe parcursul căreia încercăm să descoperim tot ce putem despre un Tată, pe care, din nefericire, puţini îl cunosc cu adevărat.

— Continuă, te rog. M-ai făcut curios.

Baronul relată în câteva cuvinte discuţia purtată cu Matthew McCallum, apoi conchise:

— Cu alte cuvinte, Heziah, ţelul nostru este urmarea căii ce duce spre descoperire şi nicidecum respectarea unei doctrine religioase. Pentru noi, singurul obiectiv în viaţă, care stă la temelia tuturor rugilor noastre, este descoperirea lui Dumnezeu şi, odată ce vom ajunge să îl *cunoaştem*, *ascultarea* poruncilor Sale.

— Tot ce ai spus se aplică întocmai oricărui evreu practicant. Ca să fiu sincer, cine te ascultă poate să te ia cu uşurinţă drept evreu – şi unul devotat, pe deasupra!

— M-aş simţi extrem de onorat, răspunse râzând baronul. La drept vorbind, în sens spiritual, m-am considerat întotdeauna un fiu al lui Israel.

— Nu mă miră deloc faptul acesta. Tot ce mi-ai spus până acum se aplică şi celor de credinţă iudaică. Deşi noi nu considerăm că Iisus este Mesia, Dumnezeu ne este Tată tuturor.

— Este o bucurie să te aud vorbind astfel, Heziah! Dumnezeu este, într-adevăr Tatăl nostru – al dumitale şi al meu deopotrivă. Eu cred că avem un Frate mai mare, al cărui nume este Iisus, care a venit să ne ajute să ne cunoaştem mai bine Tatăl. Dumneata nu îl vezi ca pe un Frate mai mare, dar asta nu schimbă cu nimic faptul că Dumnezeu este Tatăl nostru, al amândurora.

— Mai rar un creştin care să aibă o viziune atât de deschisă şi de nepărtinitoare asupra familiei lui Dumnezeu.

— Eu, spre deosebire de majoritatea creştinilor, sunt convins că Dumnezeu îi cuprinde pe toţi în îmbrăţişarea Sa părintească. Dacă este greşit din partea mea să cred asta, sunt gata să îmi asum greşeala. Sunt convins că noi nu

putem cuprinde cu slabele noastre minţi omeneşti caracterul nemărginit al iubirii lui Dumnezeu. Dar acesta este un subiect despre care vom discuta poate cu altă ocazie.

Fu rândul rabinului să pufnească în râs.

— După tonul dumitale, înţeleg că religia voastră îşi are tabuurile ei sacre, la fel ca a noastră. A intra în anumite amănunte poate fi periculos, nu-i aşa?

— Câtă dreptate ai, Heziah! râse baronul. Din păcate, chiar dacă sub forme mai acceptabile, în multe comunităţi de credincioşi se mai practică şi în prezent arderea pe rug şi excomunicarea!

— Îmi dau seama că am atins, fără să vreau, un subiect delicat. Să considerăm această discuţie drept încheiată. Ceea ce mă interesează pe mine în schimb este un aspect practic legat de ceea ce ai spus adineauri.

— Te rog.

— Ai spus că ţelul vostru este să îl cunoaşteţi pe Dumnezeu şi să vă supuneţi voii Lui.

— Da, asta stă la temelia credinţei noastre.

— Întrebarea mea este următoarea: nu crezi că avem tot ce ne trebuie în acest scop în Sfânta Scriptură?

— Aşa este.

— Atunci în ce constă misterul, acel proces al *descoperirii* despre care vorbeşti cu atâta ardoare? Nu ne este prezentat totul clar în Biblie?

— A, acum înţeleg ce vrei să spui, zise baronul dând din cap, după care tăcu câteva clipe, cugetând la întrebarea rabinului. Prin supunerea faţă de Dumnezeu, continuă el într-un târziu, dumneata, ca evreu, înţelegi supunere faţă de Lege, sau mă înşel cumva?

— Nu, nu te înşeli.

— Probabil că acesta este punctul în care ne deosebim cu adevărat. Eu mă supun *însuşi* Tatălui. Tocmai în asta constă caracterul *personal* al credinţei mele.

— Nu crezi că Legea este metoda prin care ni se arată

Dumnezeu? întrebă rabinul.

— Cred că Legea, aşa cum este prezentată în Cartea Leviticului din ceea ce noi numim Vechiul Testament, a fost şi este cu adevărat o revelare a lui Dumnezeu. Dar doar una *parţială*.

— Parţială?

— Da, o revelare menită pentru o anumită perioadă de timp, ca parte a unei revelări continue care le permite acum oamenilor să îşi cunoască Tatăl nu aşa cum era El cunoscut pe vremuri, ci într-o manieră personală, faţă în faţă, inimă lângă inimă, păşind zilnic mână în mână.

— Şi cum se realizează o legătură atât de apropiată?

— Mă tem că această întrebare ne aduce exact la diferenţa dintre creştinism şi iudaism. Iisus, despre care eu cred că este Fiul lui Dumnezeu, este cel pe care Tatăl nostru L-a trimis să ne înveţe despre El ceea ce Legea nu ne poate învăţa, să ne arate că acum fiecare dintre noi poate avea o relaţie *personală*, să zic aşa, cu El.

— Cu alte cuvinte, după părerea dumitale, crezul iudaic este greşit? întrebă rabinul fără pic de ranchiună în glas.

— O, sub nicio formă! se împotrivi baronul. Te rog să mă ierţi dacă ţi-am lăsat această impresie.

— Crezi că Iisus este temelia pe care poţi clădi o relaţie personală cu Dumnezeu.

— Aşa este.

— Prin urmare, dacă eu, un rabin practicant, afirm că *nu* cred că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, vei spune că mă înşel?

— Dacă am restrânge discuţia la această chestiune, da, probabil că aş spune că te înşeli. Dar asta nu înseamnă implicit că aş considera că iudaismul în general, ca sistem de credinţă, este *greşit*. Din punctul meu de vedere, nu avem nimic de câştigat dacă despicăm firul în patru. Iudaismul este părintele creştinismului. Fără iudaism, nu ar exista creştinismul. Iisus a fost evreu, Pavel a fost evreu, întreaga ţesătură care stă la baza credinţei noastre este evreiască. Împărtăşim mare parte din Scripturi. Nu consider

că iudaismul este „greşit”, ci doar incomplet. Iisus nu a adus o *nouă* credinţă; El a adus doar o *completare* iudaismului.

— Eşti nemaipomenit, baroane! chicoti rabinul. Refuzi cu încăpăţânare să te laşi atras într-o dispută, nu-i aşa?

— Este încă unul dintre defectele mele.

— Nu unul pe care să-l fi întâlnit la mulţi dintre fraţii dumitale creştini.

Baronul oftă, încuviinţând resemnat adevărul spuselor lui Wissen.

— Nu-mi place deloc să folosesc cuvântul „*greşit*”, zise el. După părerea mea, creştinii îl folosesc mult prea des. Nu încerc să îţi evit întrebarea, dar eu unul nu pot să văd lucrurile doar în alb şi în negru, să zic aşa.

— Într-un dialog pe teme spirituale sau filosofice, mulţi sunt înclinaţi să se axeze asupra diferenţelor, căutând parcă să transforme orice discuţie într-o dispută, adăugă rabinul. Este o tendinţă pe care am remarcat-o şi la confraţii mei rabini. Dumneata, pe de altă parte, pari întotdeauna hotărât să ocoleşti înadins astfel de aisberguri conversaţionale.

— Aşa este, mă declar vinovat! râse baronul.

— Deşi ai nişte convingeri atât de ferme şi de personale, eşti deschis la ideile altora.

— Fermitatea credinţei nu atrage neapărat după sine un caracter obstinat şi arţăgos.

— Totuşi, de multe ori exact aşa se întâmplă.

— Din punctul meu de vedere, palmele deschise ale Tatălui reprezintă o invitaţie blândă şi nicidecum opreliştea impusă de un poliţist ceresc băţos, ce încearcă să ne bareze calea spre El. Eu în toate caut armonia şi unitatea, nu deosebirile. Caut pretutindeni sentimentul de fraternitate. Nu e nimic mai minunat decât sentimentul de comuniune cu un alt suflet.

— Pe mine mă vezi ca pe un frate? întrebă rabinul pe un ton cât se poate de serios.

— În sensul larg al cuvântului, având în vedere faptul că toţi am fost creaţi de acelaşi Dumnezeu, bineînţeles. Însă nu şi în sensul folosit de creştini, care se numesc unii pe alţii „fraţi întru Hristos”. Totuşi, din moment ce credem în acelaşi Dumnezeu şi împărtăşim aceeaşi moştenire spirituală, bineînţeles că există o înfrăţire spirituală între noi. Din acest punct de vedere, suntem poate *veri*, să zic aşa – în familia mea există un Frate mai mare pe care eu îl recunosc ca atare, dar pe care dumneata *nu* îl consideri frate. Totuşi, amândoi îl recunoaştem pe Dumnezeu drept Tatăl nostru. Amândoi îi recunoaştem pe Avraam, Moise şi David drept strămoşii şi totodată părinţii noştri spirituali. Prin urmare, bănuiesc că nu greşesc foarte tare spunând că suntem un soi de „veri”.

— Îmi place cum sună... *vere* von Dortmann!

— Şi mie, *vere* Wissen, răspunse râzând baronul.

Rămaseră o vreme tăcuţi, apoi rabinul reveni asupra subiectului dezbătut cu puţin înainte:

— Prin urmare, prin cunoaşterea lui Dumnezeu înţelegi cunoaşterea lui Iisus? Atunci când vorbeşti de supunerea faţă de Dumnezeu, te referi la supunerea faţă de Iisus?

— Aş zice că pot să îl cunosc mai bine pe Dumnezeu deoarece Iisus, Fiul Lui, mă învaţă şi îmi arată cum este, de fapt, Tatăl, răspunse baronul. Iisus spune: „Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl”.

Cugetă preţ de o clipă apoi continuă:

— Aş spune că mă supun Tatălui ascultându-L pe Iisus şi observând felul în care I se supune El. Eu trăiesc după învăţăturile lui Iisus pentru că întreaga Sa misiune pe pământ a constat în a ne arăta cum se trăieşte după voia Tatălui. Tot ce a făcut şi a zis Iisus venea direct de la Dumnezeu. Prin urmare, a-L cunoaşte pe Iisus şi a ne supune învăţăturilor Sale înseamnă a-L cunoaşte pe Tatăl şi a ne supune voii Lui.

— Îţi mulţumesc pentru explicaţie, cred că acum înţeleg. Am să meditez la ce mi-ai spus. Dumneata, în câteva

cuvinte, ai reuşit să îmi prezinţi creştinismul mai clar decât au făcut-o toate manualele de teologie şi tratatele de religie comparată pe care le-am studiat până acum. Îmi dau seama că este o religie foarte practică.

— Creştinismul are, într-adevăr, un caracter practic. Poate chiar mai practic, aş îndrăzni să spun, decât iudaismul fără a mă apropia prea mult de aisbergurile de care pomeneai adineauri.

78
Înapoi în nord

Emil Korsch ura să fie dus de ñas!

Nu înţelegea nici în ruptul capului cum se lăsase păcălit să urmeze acea pistă falsă spre Elveţia!

Totuşi, călătoria nu fusese total inutilă. În baza ponturilor primite de la oamenii săi de legătură, din München ajunsese la Innsbruck şi de acolo în cătunul austriac Schamitz, urmând presupusa rută a refugiaţilor evrei şi creştini. În munţii din jurul sătucului se ascundeau, după toate probabilităţile, membri ai reţelei clandestine, motiv pentru care se impunea ca împrejurimile să fie analizate îndeaproape. Dar asta trebuia să mai aştepte.

De îndată ce îşi dădu seama de greşeală, făcu val-vârtej cale întoarsă spre nord. Dacă va fi nevoie, va reveni altă dată în Bavaria şi Austria.

Acum singurul lui obiectiv – ţelul său suprem – era capturarea rabinului Wissen!

În timp ce gonea spre nord, blestemând faptul că irosise un an în Bavaria şi Austria, agentul Gestapo habar nu avea că în tot acest timp rabinul fusese chiar sub nasul lui.

Nu bănuia că acea pistă „falsă” mai că-l aruncase în calea rabinului. Cei doi nu doar că se aflaseră în acelaşi timp în Innsbruck, dar într-o după-masă nu îi despărţise decât o jumătate de kilometru!

Niciunul nu avusese şi nici nu va avea vreodată habar de această mică ironie a sorţii.

Acum Korsch era din nou în Poznan, mai hotărât ca niciodată să dea de urma rabinului. Ştia că încă nu se aflase nici de cutie, nici de conţinutul acesteia. Sau, cel puţin, că secretul cutiei nu fusese încă descoperit nici de Hitler, nici de altcineva din înaltul Comandament. Avea sursele lui şi ar fi fost cu neputinţă să nu-i ajungă la urechi o astfel de ştire.

Când, la revenirea în oraş, se interesase în mod discret asupra chestiunii, nu aflase mare lucru, iar în comunicatul

pe care i-l solicitase numaidecât lui Schmundt, acesta îl informa că rabinul Wissen nu era de găsit. Se zvonea cum că ar fi fugit în sud, probabil spre Elveţia.

Când citi mesajul scris de mână, Korsch simţi că explodează de furie.

Idiotul ăsta îşi bătea joc de el?! Se săturase până peste cap de pista asta falsă! Elveţia era o fundătură şi voia să uite cu totul de ea! Jidanul trebuia să fie pe aici, pe undeva.

Revenind în locul în care îi pierduse urma, Korsch recapitulă firul evenimentelor ce au urmat fugii profesorului din Varşovia.

După ce a pus mâna pe Luddoff în Włocławek şi l-a torturat până a aflat de la el ceea ce voia, pornise pe urmele rabinului până în Ciechocinek şi de acolo la Torun şi Bydgoszcz, de unde pista părea să ducă în sud, spre Wgrowiec şi Poznan.

Acolo, drumul se bifurca, iar el l-a ales pe cel care ducea în direcţia greşită.

Acum încerca să adulmece mirosul prăzii, îndreptându-şi de această dată atenţia spre Marea Baltică, dar deocamdată fără succes. Încercase să scoată cu forţa informaţia de la câteva persoane, dar chiar dacă se afla vreunul care să ştie în ce direcţie o luaseră familiile Kropf şi Wissen după ce au părăsit Poznariul, niciunul nu sufla o vorbă.

Fusese indus în eroare de un individ care se dăduse drept ofiţer al *Wehrmacht*. Acum era sigur că trebuie să fi fost un colaborator al reţelei clandestine. *Dacă pun mâna pe el*, *îl omor*! în baza informaţiei primite de la el, Korsch merse la Dresda, urmând o pistă care credea că duce spre München şi de acolo în Elveţia.

Acum se învârtea furios prin cameră, derulând din nou în minte filmul umilitoarei convorbiri. Deşi discuţia cu impostorul care se prezentase drept căpitan Gestapo jucase un rol extrem de important în căutările sale, cu siguranţă că ea nu se va regăsi în niciunul dintre rapoartele sale!

Îşi jură că, dacă va pune mâna pe individ, se va folosi de cele mai perfide metode ale Gestapoului – şi de perfidie Gestapoul nu ducea lipsă! – pentru a obţine informaţia de care avea nevoie.

Deocamdată Schmundt continua să îi semnaleze indicii ce arătau spre Elveţia. Or el era sătul de astfel de piste!

Oare se va dovedi a fi un colaborator valoros, *aşa cum credeam la început*? Nu era sigur că Schmundt are sângele îndeajuns de rece. Totuşi, colaborarea cu el avea avantajele sale şi tânărul agent se dovedise destul de capabil până acum. Adevărul fie spus, protejatul lui ajunsese chiar să îşi clădească un oarece renume în câteva dintre cercurile Gestapo de nivel inferior. Aşa că Emil Korsch hotărî să păstreze în continuare legătura cu el şi îi ceru să îl anunţe dacă aude ceva ce *nu* are de-a face cu Elveţia.

Totuşi, în ciuda efortului comun, nu reuşiră să dea de urma rabinului.

79
O *nouă vizită*

Marion nu o mai văzuse pe Ingrid von Schmundt de şaisprezece luni.

De aceea, mare i-a fost surpriza când, într-o dimineaţă, vecina sa apăru pe nepusă masă în vizită, toată numai un zâmbet.

Heidi o informă îngrijorată pe stăpâna casei despre sosirea musafirei, apoi urcă val-vârtej la etajul al doilea, să îi avertizeze pe ceilalţi.

— Bună ziua, Ingrid, spuse Marion, coborând grăbită scările.

— Vai, dragă Marion, eşti transpirată toată! exclamă Ingrid după ce gazda o conduse în micul parloar de lângă intrare. Cu ce Dumnezeu te îndeletniceai?

— O, trebăluiam şi eu prin casă, răspunse Marion, încă buimăcită şi neliniştită de apariţia inopinată a prietenei sale.

— Trebăluiai prin casă?! Ce absurditate mai e şi asta? Dar slujnicele pentru ce-s plătite?

— Îmi face plăcere să le ajut la treburile casei. Sunt sigură că şi pe voi v-a afectat raţionalizarea alimentelor.

— Ei aş! Soţul şi fiul meu au relaţii acolo unde trebuie, aşa că nu ducem lipsă de nimic, ripostă Ingrid cu un aer semeţ.

— Ferice de voi. Oricum, nouă ne face plăcere munca.

Contesa pufni dispreţuitor.

— N-am să înţeleg niciodată ce-i în capul vostru! exclamă ea. Pe vremuri, noi două aveam aceeaşi părere în toate. Uneori parcă nici nu te mai recunosc. Auzi colo, să-ţi placă să munceşti cot la cot cu servitorimea! Cine-a mai pomenit asemenea enormitate?! Zău aşa, Marion, baronul are o influenţă proastă asupra ta. Te-ai schimbat complet.

Revoltată să o audă vorbind astfel despre soţul ei,

Marion fu cât pe ce să îi dea o replică usturătoare. Totuşi, se abţinu şi trase adânc aer în piept pentru a-şi stăpâni furia.

Chiar sper că m-am schimbat, gândi ea. *Acum*, *la patruzeci de ani*, *nu aş mai vrea nicidecum să fiu la fel cum eram la douăzeci de ani*! *Sper din tot sufletul că în aceşti ani am reuşit să evoluez cât de cât ca om*.

— Îmi pare rău că eşti de această părere, îi răspunse ea contesei. Heinrich nu m-a schimbat. Am evoluat împreună. El lucrează cot la cot cu bărbaţii de la fermă, iar eu, cu femeile din casă. Acestea sunt vremuri în care trebuie să ne unim cu toţii eforturile. Nu ne considerăm câtuşi de puţin superiori lor, să zic aşa.

— Dar le *sunteţi* superiori, obiectă iritată contesa.

— Noi nu aşa vedem lucrurile.

— Mai pot fi văzute şi altfel?

— Pentru noi, cei ce slujesc se află pe cea mai înaltă treaptă a fiinţei.

Contesa von Schmundt îşi lăsă capul pe spate şi pufni într-un hohot dispreţuitor.

— Ha, ha, Marion! hohoti contesa, tamponându-şi ochii cu batista pentru a se opri din râs. N-am auzit în viaţa mea prostie mai mare ca asta!

Marion nu spuse nimic. Iritarea pe care o încercase adineauri, când Ingrid îi ridiculizase soţul, dispăruse complet şi acum nu putea să simtă decât compasiune faţă de fosta ei prietenă.

— Minte de supuşi, ce să mai zic! Cei ce slujesc sunt servitori şi nimic mai mult.

— Cineva spunea că cei din urmă vor fi cei dintâi şi că oricare va vrea să fie cel dintâi trebuie să fie slujitorul tuturor.

— Numai un prost putea să spună aşa ceva, ripostă contesa.

Auzind cu câtă virulenţă vorbeşte Ingrid despre Mântuitor, Marion simţi că i se strânge inima, dar îşi închise

strâns ochii şi nu spuse nici de această dată nimic.

Plină de ea, contesa adăugă:

— Iartă-mă, Marion, dacă te-am jignit. Tu probabil că te refereai la baron.

Nu erau cuvinte spuse din suflet, căci tonul ei nu vădea pic de remuşcare. Erau doar scuze de complezenţă. Conform etichetei din înalta societate, nu se cădea să îşi dea frâu liber la limbă de faţă cu soaţa idiotului, pe care, de dragul prieteniei de odinioară, se cuvenea să pretindă că încă o respectă.

— Nu la soţul meu mă refeream, spuse încet Marion.

— În fine, nu contează. Oricum, nu e vorba doar despre faptul că vă coborâţi la nivelul servitorimii, continuă contesa pe un ton ce se voia ofensat, dar care vădea clar iritarea. Ai devenit rece şi protocolară. Pe vremuri mă invitai tot timpul la tine. Iar când veneam, ne duceam în salonul tău privat sau în *Gute Stube* sau serveam nişte prăjituri în bucătărie. Or, acum mă primeşti în chichineaţa asta, la nici zece paşi de uşă, de parcă prezenţa mea aici *nu* ar fi dorită.

Oare cum de-am putut dori vreodată să-l însor pe Gustav cu fata acestor sărăntoci? adăugă contesa în sinea ei.

— Îmi pare rău, Ingrid. Nu am avut nicidecum intenţia să...

— Ca să nu mai vorbim de acea vizită de acum câţiva ani, când i-am văzut pe cei doi străini despre care soţul tău a minţit că sunt fraţii lui şi cu care a zis că-mi va face cunoştinţă cu altă ocazie? Zău aşa, Marion, tu nu te-ai simţi jignită în locul meu? Nu ştiu ce se petrece în casa voastră, dar este...

— Nu înţeleg la ce te referi, o întrerupse pripită Marion.

Nervozitatea din tonul ei nu scăpă atenţiei fine a interlocutoarei.

— Nu *înţelegi* la ce mă refer? repetă contesa, ca şi cum întrebarea ar fi fost absurdă. Mă refer la vizitatorii aceia

ciudaţi, la minciunile soţului tău, la faptul că nu vrei să văd restul casei – Gustav a văzut nişte lumini ciudate în timpul nopţii. Zău aşa, Marion, tu chiar mă iei de proastă?

— Nu te-am luat niciodată de proastă, Ingrid.

— Negi că aici se întâmplă ceva misterios?

— Aici nu se întâmplă nimic ieşit din comun, răspunse Marion, începând din nou să asude. Ştii că uşa casei noastre a fost mereu deschisă. Câteodată vin la *Lebenshaus* musafiri pe care nici măcar nu îi cunoaştem, oameni aflaţi pur şi simplu în căutare de relaxare sau atraşi de frumuseţea grădinii. Sunt sigură că nu ai uitat câtă plăcere ne face să împărţim cu alţii ceea ce ne-a dat Dumnezeu. Am fost întotdeauna sinceră în privinţa aceasta şi chiar ţi-am vorbit despre asta cu ani în urmă.

— De ce nu mă laşi să văd restul casei?

În timp ce vorbea, contesa se gândea cât de tare se împotrivise atunci când Gustav o rugase să facă o vizită în vecini. Totuşi, vizita se dovedea a fi cât se poate de distractivă – îi plăcea la nebunie să o vadă pe Marion făcând feţe-feţe.

— Asta nu a fost nicidecum intenţia mea. Că tot veni vorba, chiar aveam de gând să trec pe la bucătărie. Carola pregăteşte nişte torturi, spuse Marion, încercând să îşi ascundă nervozitatea. Nu ai vrea să mă însoţeşti? Dacă le-a scos din cuptor, am putea servi câteva felii împreună.

Îmbunându-se, Ingrid încuviinţă din cap şi porniră împreună spre bucătărie.

De-a lungul celor două coridoare lungi, contesa privea iscoditoare în stânga şi în dreapta, toată numai ochi şi urechi, doar – doar s-o găsi ceva ce ar putea să prezinte interes pentru Gustav.

În bucătărie, Carola întindea cu cuţitul un strat generos de glazură de ciocolată pe unul dintre numeroasele torturi supraetajate răsfirate pe masă.

— Cu torturile astea poţi hrăni o armată întreagă! exclamă Ingrid.

— Avem mulţi angajaţi.

— Nu prea cred, ripostă contesa. De când a început războiul am auzit că aţi păstrat doar şapte-opt angajaţi permanenţi. Şi cum de vă permiteţi să faceţi atâtea torturi într-o asemenea perioadă de austeritate?

— Folosim produsele de la fermă. Ştii că Heinrich este un fermier priceput.

— Bine, dar aici văd nu mai puţin de şase torturi! insistă contesa.

— Zilierii iau şi ei masa cu noi.

Contesa primi explicaţia fără să spună nimic, dar era de ajuns să îi priveşti chipul pentru a înţelege că nu era deloc convinsă.

Mâncară în tăcere: Marion ciugulind din felia ei, iar Ingrid, devorând-o pe a sa.

Brusc uşa dinspre curte se deschise. Se auziră voci şoptite şi paşi îndreptându-se spre bucătărie. Spre disperarea lui Marion, Ingrid auzi conversaţia purtată pe coridor. Faptul că bărbaţii vorbeau în şoaptă făcea ca spusele lor să pară şi mai suspecte.

—... dacă am avea trandafiri de vânzare.

— A spus-o exact pe dos!

— După expresia de pe faţa omului, mi-am dat seama că era doar derutat. Cred că nu a pus un dumicat în gură de zile întregi.

— Şi ce aţi făcut?

— L-am lăsat să intre şi...

În momentul în care intră în bucătărie împreună cu Schmidt, baronul se opri brusc. Trecându-şi rapid privirea prin încăpere, văzu expresia îngrozită de pe chipul soţiei sale, care îi implora din priviri să nu mai scoată niciun cuvânt. Baronului nu îi luă mai mult de o secundă pentru a evalua situaţia.

— Ah, Ingrid! exclamă el, luminându-se la faţă. Tu ia-o înainte, adăugă el, întorcându-se spre Schmidt.

Expresiile speriate şi privirile alarmate ale celor din

bucătărie nu scăpară, însă, atenţiei contesei. *Nu mă duc ei de nas*, îşi spuse ea. *Aici se întâmplă ceva misterios*.

Şi Gustav va afla ce anume.

Încercă totuşi să se facă plăcută în măsura în care se poate face plăcută o persoană atât de superficială, îşi termină felia de tort, mai înfulecă încântată una, conversă cât putu ea de amabil cu gazdele nu mai mult de două minute, apoi se scuză:

— Îmi pare rău, dar nu mai am timp de pierdut. Am de rezolvat o mulţime de lucruri!

Primul pe lista ei era să îl sune pe fiu-său!

80
bănuieli

Gustav puse receptorul în furcă şi se lăsă pe spătarul scaunului.

Bănuise el că era ceva putred acolo. Ar fi trebuit să îşi urmeze de mult intuiţia!

Maică-sa făcuse exact ceea ce îi ceruse. Ceea ce îi comunicase acum nu confirma nimic anume – nici nu se aştepta, de altfel, la asta – dar era clar că baronul ascundea ceva.

De fiecare dată când se întorcea acasă revenea la observatorul din pădure, de unde urmărea totul şi în special pe Sabina. Faptul că fata nu ştia că este pândită îl făcea să simtă că deţine controlul asupra ei.

Cu astfel de ocazii, pe lângă mişcările Sabinei, observase şi multe alte lucruri ce se petreceau la *Lebenshaus* – cum ar fi, de pildă, vizita celor doi americani înainte de război – şi care îl făcuseră mereu să se întrebe dacă nu cumva baronul ascundea mai multe secrete decât lăsa să se creadă. Înţelegea prea bine de ce taică-său nu avea încredere în vecinul lor.

Observase ceva ciudat şi când făcuse o vizită acasă în urmă cu doi ani. Îşi amintea bine ziua aceea. Era un frig de crăpau pietrele. Dis-de-dimineaţă, din locul său obişnuit de veghe, văzuse prin binoclu un musafir ieşind pe balconul de pe acoperiş, urmat după câteva minute de Sabina. Pe vremea aceea nu îşi putuse explica panica de pe chipul ei. În definitiv, ce era atât de alarmant în faptul că un oaspete ieşise singur pe balcon? Fata privi speriată în jur şi apoi înhăţă persoana de mână şi o trase înapoi în casă.

Ce comportament straniu, gândise el. Balconul fusese întotdeauna un loc cu care gazdele se mândreau şi îl arătau bucuroşi fiecărui vizitator. Totuşi, nu dăduse mare importanţă detaliului – până acum.

Nu ştia exact ce anume se petrecea acolo, dar asta nu conta.

În astfel de vremuri, chiar şi cea mai vagă bănuială era îndeajuns pentru Gestapo!

Era exact ceea ce îi trebuia!

Acum nu îi mai rămânea decât să îşi urzească amănunţit planul secret, astfel încât el să aibă cel mai mult de câştigat din toată tărăşenia.

Creştinii erau ridicol de secretoşi în tot ceea ce făceau, în toate vorbele lor presărate cu sensuri ascunse. Ei las că şi-au găsit naşul!

Ştia că Emil Korsch va fi intrigat. Cu câţiva ani în urmă, încercând să obţină informaţii despre Bonhoeffer, pe care îl urmărea cu o nestăpânită sete de răzbunare, Korsch se arătase extrem de interesat de baron şi de ceea ce se petrecea la moşia acestuia. Totuşi, de când pastorul fusese capturat şi închis, Korsch nu mai adusese vorba despre Dortmann. De când se afla pe urmele rabinului părea să fi dat cu totul uitării elementul creştin. De fiecare dată când luase legătura cu Gustav, în scris, telefonic sau vizitându-l personal, o făcuse doar cu scopul de a afla informaţiile obţinute de acesta despre rabin, reţeaua din care se presupunea că face parte şi orice grupare evreiască secretă rămasă în Berlin, în ultimii doi ani, Gustav îşi concentrase toate eforturile pentru a afla unde se ascunde rabinul, în timp ce Korsch mersese pe urmele acestuia spre sud, până în Elveţia.

Poate că a venit timpul să îi aduc în atenţie ceva mai tangibil, gândi Gustav. În Germania nu mai existau evrei, sau cel puţin aşa declarase Goebbels cu un an în urmă.

Dar creştinii reprezentau în continuare o ameninţare serioasă! Chiar dacă Bonhoeffer era la răcoare, circulau zvonuri cum că el şi alţi lideri creştini se aflau în spatele atentatului desfăşurat asupra lui Hitler cu câteva săptămâni în urmă.

Nu cumva...

Gustav se plesni cu palma peste frunte şi făcu ochii cât cepele!

Sigur că da! *Baronul von Dortmann*!

Se *ştia* că baronul îl cunoaşte pe Bonhoeffer! De altfel, tocmai acesta a fost motivul pentru care îl angajase Korsch: pentru a-l urmări pe baron. Apoi războiul îi făcuse să îl dea uitării, purtându-i pe căi diferite.

Dar... *trebuie să fie adevărat*! *Altă explicaţie nu există*, îşi spuse Gustav, punând dintr-odată iţele cap la cap.

De necrezut! Delicios, perfect, fantastic de incredibil!

Toate se potriveau. Nu-i venea a crede. *Era* adevărat!

Ce descoperire! Avea să-l înfunde pe baron, viaţa Sabinei va fi în mâinile lui şi informaţia avea să îi asigure participarea la planul lui Korsch după război.

Mai ştii, poate că va fi chiar declarat erou naţional şi medaliat de însuşi Hitler!

Trebuia să ia numaidecât legătura cu Korsch!

Ba nu. Întâi trebuia să adune mai multe informaţii. După ce va obţine destule dovezi incriminatoare, va spulbera acel cuibuşor de trădători!

Părăsi val-vârtej apartamentul, fără a se opri să închidă uşa cu cheia. Pentru această misiune avea nevoie de o persoană de încredere, de o persoană cu un chip aparent inocent, care să le inspire milă şi nu suspiciune.

Ce bine că le aflase codul secret! Din când în când maică-sa chiar îi folosea la ceva.

Anii petrecuţi jucându-se cu Sabina în grădină nu fuseseră în van!

81
Străinul

Heidi intră în sufragerie în timp ce familia lua masa de seară.

— Vă aşteaptă un bărbat la uşă, Herr Baron, anunţă ea.

— La uşa din spate sau la cea din faţă?

— La cea din faţă.

— Cum a ajuns până aici?

— Pare obosit, aşa că presupun că a venit pe jos. Nu am văzut niciun automobil.

— A întrebat de trandafiri?

— *Ja*, Herr Baron, dar când i-am spus că nu avem, a cerut să vorbească personal cu dumneavoastră.

— Care au fost cuvintele lui exacte?

— A spus „Aveţi trandafiri noi de vânzare?”

— Exact aşa s-a exprimat?

— Da, Herr Baron.

— Şi nu a pomenit nimic despre petale? întrebă nedumerit baronul.

— Când i-am spus că trandafirii nu înfloresc în anotimpul acesta, m-a privit cu un aer dezorientat. L-am întrebat dacă are să îmi mai spună ceva. A părut surprins de întrebare, apoi a insistat să vă chem pe dumneavoastră.

— A insistat?

— A spus că are nevoie de ajutor, că e creştin şi prieten cu pastorul Bonhoeffer, zise slujnica pe un ton ce îi trăda neliniştea. Drept să vă spun, domnule baron, adăugă ea, bărbatul acesta nu prea îmi inspiră încredere...

— Înţeleg, Heidi.

Baronul se ridică încet de pe scaun şi puse gânditor cuţitul pe masă. Nu ar fi refuzat un frate creştin, dar ceea ce îi spusese Heidi îl pusese pe gânduri şi îl umpluse de o oarecare nelinişte.

— Am să mă duc să vorbesc cu el... dar nu imediat. I-ai

spus că servim cina?

— Da, dar a devenit foarte insistent. A spus că fraţii trebuie să se ajute între ei în asemenea vremuri.

— Nu a spus ce necaz l-a adus aici?

— Nu, stăpâne.

— În regulă, Heidi. Du-te degrabă şi anunţă-i pe ceilalţi. Nimeni să nu se apropie de ferestre. Du-i pe toţi în camerele ascunse. Am să pornesc încet spre intrare. Marion, tu spune-le celorlalte slujnice să îşi păstreze calmul şi să îşi vadă de treabă. Şi roagă-te ca Dumnezeu să îmi dea înţelepciunea şi cuvintele potrivite – Sabina, dacă auzi soneria, să o duci repede pe mama ta în ascunzătoare. În caz contrar, mergeţi în *Gute Stube*. Dacă voi avea nevoie de voi, am să vă caut acolo.

Femeile se conformară numaidecât.

Rămas singur în sufragerie, baronul se îndepărtă de masă şi căzu în genunchi pe podea.

— O, Tată, spuse el încet, ajută-mă să fac voia Ta şi *numai* a Ta în orice situaţie... indiferent de ceea ce ni se întâmplă. Arată-mi ce vrei să fac. Dă sufletului meu puterea de discernământ a Duhului Tău, pentru a-mi putea da imediat seama dacă acest străin este, într-adevăr, unul de-al nostru.

Rămase în genunchi încă două-trei minute, apoi se ridică şi porni încet spre intrarea principală.

Bărbatul care îl aştepta îşi ţinea pălăria în mână şi purta straie ţărăneşti din cele mai modeste, dar expresia de pe faţa lui nu trăda nervozitate sau nelinişte, ci – aşa cum spusese Heidi – insistenţă.

— Sunt Heinrich von Dortmann, se prezentă baronul, strângându-i mâna. Înţeleg că aţi dorit să vorbiţi cu mine. Vă rog să poftiţi înăuntru.

Fără să se prezinte la rândul său, bărbatul îl urmă. Înainte de a intra în micul parloar de lângă intrare, aruncă o privire iscoditoare în dreapta şi în stânga, de-a lungul coridoarelor, şi apoi în sus, spre scara centrală.

Baronul închise uşa în urma lor, apoi îl pofti pe străin să ia loc.

— Cu ce vă pot fi de folos? îl întrebă el pe un ton cordial.

— Înţeleg că aţi putea să îmi oferiţi adăpost.

— Adăpost?... La ce vă referiţi mai exact?

— Adăpost, refugiu – mi s-a spus că îi ajutaţi pe fraţii creştini.

— Întotdeauna ajut bucuros pe oricine, dacă îmi stă în putinţă, ripostă baronul. Dar cum de aţi auzit de mine?

Vizitatorul ezită un moment, vădit pus în încurcătură.

— Sunt prieten cu pastorul Bonhoeffer, răspunse el în cele din urmă. El mi-a spus că aici voi primi ajutor.

— Hm... Din câte ştiu eu, Dietrich este închis de mai bine de un an în penitenciarul Tegel din Berlin.

— Da... ăă... aveţi desigur dreptate. Mi-a vorbit de dumneavoastră înainte de a fi arestat.

— Înţeleg, zise baronul. Când aţi vorbit cu el, dacă nu vă e cu supărare? Nu l-am mai văzut de ani de zile.

— Staţi să mă gândesc... acum vreo doi ani, dacă nu mă înşel.

— În 1942?

— Cred că da, dar nu-mi amintesc data exactă. Tot ce-mi amintesc este că mi-a spus că sunteţi prieteni şi că dumneavoastră veţi da o mână de ajutor oricărui frate aflat la ananghie.

— Probabil că v-aţi întâlnit în primăvara lui ’42, la conferinţa pastorilor disidenţi din Viena.

— Exact! Acolo am vorbit cu el. Eraţi cumva şi dumneavoastră prezent la conferinţă?

— O, nu, eu nu sunt pastor. Şi nu am mai fost în Austria de ani de zile. În orice caz, îmi pare rău să vă dezamăgesc, dar nu sunt în măsură să vă ofer ceea ce căutaţi.

— Bine, dar informaţiile mele sunt din cele mai clare, insistă bărbatul, aruncându-i o privire pătrunzătoare.

— Despre ce *informaţii* vorbiţi, domnul meu?

— Se zvoneşte că, de când pastorul Bonhoeffer este în

închisoare, conducerea mişcării zonale a creştinilor disidenţi v-a revenit dumneavoastră.

Baronul pufni într-un hohot de râs. Vizitatorul îl aţinti în continuare cu o privire stoică, fără a schiţa măcar un zâmbet.

— Îmi pare rău, zise baronul, dar informaţia dumneavoastră este cât se poate de eronată.

— Să înţeleg că, deşi avem aceeaşi religie, nu vreţi să îmi oferiţi sălaş măcar pentru câteva zile? întrebă insistent străinul.

— V-aş oferi sălaş cu dragă inimă, dar, din păcate, nu pot, răspunse calm baronul. În momentul de faţă eu şi familia mea avem alte îndatoriri care ne solicită întreaga atenţie. Îmi pare nespus de rău. Totuşi, dacă vă este foame, vă pot oferi ceva de mâncare.

— Nu este nevoie, răspunse sec bărbatul.

Se ridicară amândoi şi baronul îl conduse afară. Bărbatul se îndepărtă fără să îşi ia rămas bun.

Baronul îl urmări cu privirea preţ de câteva clipe, apoi se întoarse în casă. În timp ce urca grăbit scările spre biroul său, realiză brusc că omul nici măcar nu se prezentase.

Intră în birou şi se duse repede la fereastră. Individul cotise spre extremitatea vestică a aleii şi acum îşi rotea privirile în jur, în căutarea unui loc de unde să poată trage cu ochiul în curtea din spatele casei. Într-un târziu ocoli rondoul, aruncând o privire iscoditoare şi spre partea de nord.

În cele din urmă, se întoarse cu faţa spre casă şi ridică privirea, atras parcă de o forţă nevăzută, chiar spre fereastra în dreptul căreia stătea baronul. Deşi erau prea departe unul de altul pentru a se vedea clar, preţ de o clipă păru că se privesc direct în ochi. Apoi bărbatul se întoarse şi începu să coboare pe alee, făcându-se nevăzut printre copaci.

După zece minute, baronul zări o maşină ce se îndrepta spre Niedersdorf. Nu venise pe drumul dinspre sud. Chiar şi

de la acea distanţă, maşina îi părea circumspect de familiară şi era clar că îl aşteptase pe ciudatul vizitator ascunsă undeva pe marginea drumului.

Baronul ieşi din birou şi coborî la parter. Marionâl aştepta.

— Poţi să îi anunţi pe toţi că pericolul a trecut, îi spuse baronul. Dar trebuie să fim cu mare băgare de seamă de acum încolo.

— Ce voia? îl întrebă Marion.

În drum spre sufragerie, soţul său îi relată pe scurt conversaţia avută cu vizitatorul.

— Să fi fost, într-adevăr, un frate? întrebă Marion.

— Nu. De obicei intuiţia nu mă înşală. Totuşi, să mă ierte Dumnezeu dacă am greşit.

— Dar eşti sigur că nu te-ai înşelat, nu-i aşa? Altminteri nu ai fi refuzat să îl ajuţi.

— Da, sunt sigur. Ştii că nu îmi place să îi judec pe alţii, dar de data aceasta mă tem că i-am întins omului o cursă.

— Ce fel de cursă?

— I-am pus câteva întrebări. Individul a spus că Dietrich i-a vorbit despre mine în Viena, în 1942. Or în ’42 Dietrich a fost în Norvegia, Suedia şi Elveţia, dar nicidecum în Viena. În plus, în acel an nu s-a ţinut nicio conferinţă a pastorilor disidenţi. Oricum, el a fost cel care a pus marea majoritate a întrebărilor. Nu m-am mai simţit interogat în felul acesta de la petrecerea aceea organizată la vila contelui. Din păcate, Marion, sunt convins că am avut de-a face cu un agent Gestapo.

Marion se făcu albă la faţă.

— Vai nu...

— Linişteşte-te, draga mea, spuse blând baronul. Vom lua toate măsurile necesare pentru a fi în siguranţă.

Baronul nu mai spuse nimic, dar din momentul acela, rugăciunile sale începură să ia o nouă turnură.

82
Cele trei fete

Două zile mai târziu, înainte de culcare, Sabina îl întrebă pe tatăl său dacă poate să le ducă pe fetele rabinului în grădină.

— Ştii regula, draga mea, răspunse baronul. Oaspeţii nu trebuie să fie văzuţi de nimeni. Nici chiar zilierii nu au habar de prezenţa lor.

— Ştiu, papa… dar mă gândeam că aş putea totuşi să le arăt grădina dacă am merge dimineaţa devreme.

— Cât de devreme? întrebă baronul încruntându-se.

— Oricând zici tu că e bine.

— Dacă ţii neapărat, mergeţi în grădină când se mijesc zorile. Dar să nu staţi mult. Lucrătorii încep să sosească pe la 6.

De la vizitele lui Matthew, Sabina nu se mai simţise atât de bine în compania niciunui oaspete. Fiicele rabinului aveau un caracter şi o profunzime a gândirii cum nu mai întâlnise până atunci. Ce mult se deosebeau de verişoara Brigitte!

Asemănarea spirituală dintre ele devenise clară încă din noaptea sosirii familiei Wissen la *Lebenshaus*, cu mai bine de doi ani în urmă. Acum avea senzaţia că le cunoaşte de o viaţă. Deşi era cu câţiva ani mai în vârstă şi, din mai multe puncte de vedere, cele două fete o priveau ca pe o soră mai mare, între ele se formase o prietenie extrem de strânsă. Deşi de pe-acum Sabina era deja, fără doar şi poate, o femeie în toată firea, caracterul său avea să îşi păstreze totdeauna latura jucăuşă, făcând-o să fie copilăroasă şi la optzeci de ani.

La fel ca părinţii săi, Sabina era pe deplin conştientă de înrudirea lor cu aceşti oameni – cu acest popor ales – şi se considera privilegiată să facă parte din străvechiul neam evreiesc. Faptul că îi curgea prin vene atât sânge evreiesc,

cât şi sânge creştin era un privilegiu care o umplea de smerenie şi pentru care nu putea decât să le fie recunoscătoare mamei şi tatălui ei.

A doua zi se trezi înainte de revărsatul zorilor, se îmbrăcă în grabă, îşi puse cizmele de cauciuc şi apoi traversă într-un suflet coridoarele până la ultimul etaj.

— Papa spune că, dacă nu v-aţi răzgândit cumva, am putea ieşi astăzi în grădină, le şopti ea Ursulei şi Giselei.

Fetele se dădură jos din pat într-o clipită. Ochii mari de uimire şi entuziasmul ce se citea pe chipurile lor spuneau totul. Parcă nici nu le venea să creadă că, după atâta amar de vreme, aveau să iasă în sfârşit din casă.

Ar fi dat orice să le poată duce întâi afară pe balcon, dar era prea periculos. Pe acoperiş puteau fi văzute chiar şi de la o distanţă considerabilă. Lucrătorii s-ar putea să fi ieşit deja pe câmpuri. *Mai nou toată lumea e bănuitoare*, gândi Sabina în timp ce coborau. Curtea din spatele casei era încă învăluită în lumina cenuşie a zorilor.

Când păşiră afară, cele două surori, care nu mai ieşiseră din casă – şi nici nu se apropiaseră de vreo fereastră – din noaptea în care ajunseseră la *Lebenshaus*, inspirară cu sete aerul proaspăt şi tare al dimineţii. Totul era încă acoperit de rouă. Se anunţa o zi minunată şi călduroasă de început de septembrie.

Ştiind că nu trebuie să facă gălăgie, fiecare îşi manifestă exuberanţa cum putu.

Sabina îşi înălţă braţele şi începu să se învârtă.

— Nu-i aşa că e minunat? şopti ea.

Fetele îi urmăriră o vreme dansul euforic, apoi i se alăturară amândouă deodată, lepădând preţ de o clipă povara anilor petrecuţi cu frica de a fi descoperite.

Chicoteau şi zburdau din nou ca nişte copii, bucurându-se de libertate.

Sabina le conduse în goană în grădină şi acolo începu să le arate locurile ei preferate. Într-adevăr, fiecare cotlon al grădinii avea ceva aparte, fiind unic în felul său. Multe tufe

de trandafiri erau pline de boboci – începuse a doua perioadă de înflorire de peste an – şi în jur creşteau o puzderie de alte flori de toamnă, pictând grădina în superbe nuanţe de roşu, galben şi portocaliu.

Timpul se scurse repede. Orizontul începu să se lumineze şi Sabina ştiu că în curând va trebui să se întoarcă în casă. Le duse în locul preferat al mamei sale.

— Înainte de a ne întoarce, haideţi să ne aşezăm puţin aici, le spuse ea în şoaptă.

Se aşezară tustrele pe bancă, strângându-se una în alta. Sabina nu spuse nimic. Era curioasă să vadă dacă fetele vor observa particularităţile acestui loc. Se lăsă o tăcere plină de pace.

— Uite, Gisela, un smochin! exclamă la un moment dat Ursula.

— Bănuiam eu că e smochin, răspunse sora sa, ridicându-se.

Făcu câţiva paşi, apoi se opri şi se aşeză în genunchi.

— Iar acesta este pătrunjel, observă ea. Ştiai, continuă ea, întorcându-se spre Sabina, că pătrunjelul este unul dintre zarzavaturile care se presară peste bucatele servite de Paştile evreiesc?

— Da, ştiam, răspunse Sabina, ridicându-se la rândul ei de pe bancă şi îngenunchind alături de Gisela. Dar acestea ştiţi ce sunt? adăugă ea, arătând spre nişte flori de un portocaliu aprins.

Rupse o păstaie verde şi o desfăcu cu vârfurile degetelor. Recunoscând bobiţele negre ce se ascundeau în interiorul ei, surorile scoaseră un murmur de uimire.

— Sunt seminţe de mac! exclamară ele într-un glas. Noi folosim mac în prăjiturile pentru ocazii festive, adăugă Ursula.

— Da, ştiu, spuse Sabina.

— Toate plantele sunt din Palestina? întrebă Ursula.

— Doar cele de aici. Aceasta este grădina mamei mele. Ea vrea ca toţi musafirii noştri evrei să se simtă ca acasă.

Se ridicară tustrele în picioare.

— Hm... cred că e timpul să ne retragem în casă, spuse Sabina. Văd că papa se îndreaptă spre grădină. Sunt sigură că vine să ne caute.

În timp ce cele trei tinere stăteau în genunchi pe pământul ud de rouă, cineva le urmărea de departe printr-un binoclu.

Posesorul binoclului le observa cu un amestec ciudat de curiozitate, sete de răzbunare şi viclenie.

Oare ce-or fi făcând? se întrebă el. *Îngroapă*, *dezgroapă sau plantează ceva*, *de stau tustrele în genunchi pe ţărâna murdară*? *Şi ce caută în grădină acum*, *cu noaptea-n cap*?...

Şi cine erau cele două necunoscute? Personal nu văzuse să le fi sosit niciun vizitator. Oricum, asta confirma bănuielile maică-sii şi ceea ce îi raportase Karl când îl aşteptase cu maşina la capătul aleii ce ducea spre casa baronului în urmă cu trei zile.

Trebuia să afle ce se petrece acolo. Avea tot dreptul să afle! în definitiv, într-o bună zi moşia va fi a lui. Tot ce era legat de moşie îl privea personal.

Va pune el iţele cap la cap!

83
Roabele Domnului

— Ei, v-a plăcut ieşirea? le întrebă baronul, ieşindu-le în întâmpinare.

Ursula şi Gisela începură amândouă să turuie, apoi se opriră, se uitară spre Sabina şi izbucniră în râs.

Baronul zâmbi, dar îşi duse degetul la buze, amintindu-le că trebuie să fie prudenţi. Porniră toţi patru în sus, spre casă. Baronul le cuprinse pe după umeri, ca o cloşcă ocrotitoare ce îşi conduce puişorii.

Un bărbat de o mare sensibilitate sufletească, baronul von Dortmann era pe deplin conştient de legătura strânsă care se formase între Sabina şi fiicele rabinului. Nevrând să le ştirbească bucuria acestei dimineţi, îi sugeră Sabinei să îşi continue discuţia cu prietenele sale mai tinere în apartamentul său.

— Am să îi spun Carolei să vă servească micul dejun acolo, spuse el. Dar să nu vă apropiaţi de ferestre şi să nu ieşiţi afară pe balcon.

— Am înţeles, papa.

Sabina le conduse pe fiicele rabinului în salonul alăturat camerei sale. În scurt timp, li se aduse micul dejun şi începură să discute ca nişte vechi colege de şcoală, dar nicidecum despre subiecte despre care ar discuta în mod obişnuit nişte eleve. Cele trei tinere erau nişte specimene rare, de o feminitate pură, care, datorită educaţiei primite de la părinţi, se raportau în toate la Tatăl.

Gisela avea cincisprezece ani, iar Ursula, şaptesprezece.

— Tu eşti logodită? o întrebă mezina pe Sabina.

— Doamne fereşte! sări ca arsă fiica gazdelor, cu gândul la Gustav.

Reacţia ei le surprinse pe cele două fete. Realizând că acestea fuseseră crescute după valori culturale şi religioase extrem de diferite de ale ei. Sabina se scuză imediat:

— Nu am vrut să par lipsită de respect. Ştiu că tradiţiile noastre diferă din multe puncte de vedere. *Voi* sunteţi logodite?

Gisela clătină din cap.

— Eu sunt, spuse Ursula. Dar nu ştiu ce se va întâmpla acum... S-ar putea să nu îl mai revăd niciodată pe Joseph.

— Părinţii tăi nu consideră că eşti prea tânără pentru a fi logodită?

— La evrei, fetele se logodesc de tinere. Este o tradiţie care se păstrează cu sfinţenie. Suntem educate de mici să conducem o gospodărie, să creştem copii, să...

Vocea începu să îi tremure.

— Nu ştiu ce mă voi face acum, adăugă ea. Nici măcar nu ştiu unde este Joseph.

— Îl iubeşti? întrebă în şoaptă Sabina.

— Poftim?...

— Sunteţi îndrăgostiţi unul de altul?

— Nu prea ştiu ce să zic... Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Eşti logodită cu un bărbat pe care nici măcar nu eşti sigură că îl iubeşti? Mi se pare foarte ciudat.

— Îmi iubesc părinţii şi am încredere în ei. Ei ştiu ce este mai bine pentru mine.

— Şi acesta este un motiv îndeajuns de temeinic pentru a te căsători?

— Da. Înainte de toate, o tânără evreică trebuie să îl iubească pe Dumnezeu şi să îşi iubească părinţii. Iubirea pentru un bărbat vine abia după ce te căsătoreşti cu el.

Un zâmbet sfios îi apăru pe chip.

— Este plăcut să îl am aproape, adăugă ea în şoaptă. Sunt norocoasă, fiindcă Joseph este un bărbat foarte chipeş! mărturisi ea voioasă şi totodată fâstâcită.

Sabina şi Gisela începură să chicotească.

— Sabina, tu ai ajuns la vârsta măritişului, zise Gisela. Părinţii tăi nu ţi-au găsit încă un logodnic?

Gândurile Sabinei zburară din nou la Gustav şi la

neînţelegerea dintre mamele lor, dar în momentul următor reveniră înapoi în timp, la clipa în care înţelesese cât de mult ţine la Matthew.

Amintirea dulce-amară a ultimei seri petrecute împreună pe balcon şi a dimineţii următoare, când alergaseră ca doi copii pe coridorul din subsolul casei, îi umplu ochii de lacrimi. Aşa se întâmpla de fiecare dată când îşi amintea acele clipe. Îşi simţea inima plină de bucurie, dar şi de durere la gândul că, la fel ca Ursula, s-ar putea ca nici ea să nu îl mai revadă vreodată pe omul iubit.

— Ba da. Există un băiat la care ţin foarte mult.

— Povesteşte-ne despre el, o rugă Gisela.

— O, da, Sabina, te rugăm frumos! i se alătură Ursula.

— Lucrul cel mai important, spuse Sabina, zâmbind gânditoare – este că, atunci când sunt cu el – la fel cum simt atunci când mă aflu în compania voastră – pot să fiu *eu însămi*. Cu el pot să râd, să alerg, să mă distrez, să fiu copilăroasă, dar pot să port şi discuţii serioase. Eram amândoi foarte tineri când ne-am cunoscut. Eu aveam doar şaisprezece ani pe atunci. Ce ne-am mai distrat!

— Bine, dar de ce vorbeşti la trecut? întrebă nedumerită Ursula.

— Nu ne-am mai văzut de cinci ani.

— Cum aşa? exclamară la unison fiicele rabinului.

— Războiul ne-a despărţit aşa cum te-a despărţit pe tine de Joseph, Ursula. Vedeţi voi, Matthew este american şi n-am cum să ştiu dacă am să-l mai revăd vreodată. Nu mi-a mai scris de trei ani şi…

I se puse un nod în gât şi ochii i se umplură de lacrimi. Întoarse capul. Fetele începură să îi mângâie cu blândeţe braţul.

După o clipă Sabina trase adânc aer în piept şi îşi şterse ochii.

— Dar şi eu sunt norocoasă, adăugă ea, zâmbind printre lacrimi. Şi Matthew este foarte chipeş!

Râseră tustrele. Râsul lor cristalin răsună în întreaga

încăpere, plin de inocenţa de care sunt în stare doar cei cu inimile curate.

84
Un musafir nepoftit

În după-amiaza aceleiaşi zile, de pe alee răzbi vuietul unui automobil masiv.

Marion şi Heidi, aflate la primul etaj, unde pregăteau mai multe camere în eventualitatea sosirii unor noi oaspeţi, se uitară pe fereastră pentru a vedea de unde vine zgomotul.

În momentul în care şoferul coborî din maşină, Marion simţi că i se taie respiraţia.

— Gustav! îngăimă ea speriată.

Avu nevoie de o secundă pentru a-şi reveni în fire.

— Heidi, spuse ea, încercând să pară calmă, deşi vocea îi trăda clar frica, du-te şi spune-le oaspeţilor să se retragă în odăi, imediat! Să nu facă niciun zgomot. Dacă auzi soneria, du-i pe toţi în camerele secrete. Şi-acum du-te degrabă! o zori ea, năpustindu-se afară din cameră.

Sabina era în parloarul oaspeţilor cu Ulrike Kropf şi fetele rabinului. Toate patru îşi ridicară speriate privirile când Marion dădu buzna înăuntru.

— Sabina, vino cu mine! Voi trei, întoarceţi-vă imediat în camerele voastre. Luaţi-o pe scara din spate! le instrui ea şi în momentul următor se făcu nevăzută.

Sabina porni alergând în urma ei, dar chiar şi aşa, abia de putea să ţină pasul cu ea.

— A venit Gustav, zise Marion, înaintând grăbită pe coridor. Abia ce a coborât din maşină. Nu îl pofti înăuntru. Fă tot ce poţi pentru a-l ţine afară! între timp noi vom încerca să îi punem pe toţi la adăpost.

— Unde e papa?

— Afară pe câmp. De îndată ce mă eliberez, mă duc să îl caut.

Marion alergă la ultimul etaj, iar Sabina străbătu în fugă coridorul şi coborî pe scara centrală. Ajunse la parter

tocmai când se auzi soneria.

Inspiră adânc de două ori pentru a se calma, apoi deschise uşa şi păşi afară, închizând aproape imediat uşa în urma ei. Surprins de ieşirea ei furtunoasă, bărbatul făcu un pas înapoi.

— Gustav, ce plăcere să te revăd! exclamă ea, străduindu-se să pară încântată.

— *Guten Tag*, Sabina… Eşti pe picior de plecare cumva? adăugă el şovăitor.

Adevărul este că tonul ei prietenos îl surprinsese mai mult decât graba cu care îi deschisese uşa şi faptul că aproape că-l doborâse atunci când se năpustise afară.

— Nu, răspunse ea.

— Atunci de ce gâfâi?

— Ăă… tocmai îmi făceam curăţenie în cameră.

Gustav dădu să spună ceva, dar se răzgândi.

— Am venit acasă pentru câteva zile şi m-am gândit să îţi fac o vizită, fu ceea ce spuse în cele din urmă. Nu mă pofteşti înăuntru?

— O, Gustav, zău c-aş prefera să petrec puţin timp afară. Este o zi superbă! Ce-ai zice de o plimbare în grădină? întrebă Sabina, îndepărtându-se de casă.

Gustav o urmă bucuros. Nu îl mai tratase cu atâta căldură de ani de zile! Şi oricum, o astfel de plimbare se potrivea perfect cu planurile lui: tocmai de aceea venise!

O ajunse repede din urmă şi, în timp ce ocoleau aripa de vest a clădirii, îşi petrecu îndrăzneţ braţul pe după umerii ei.

Înroşindu-se de furie, Sabina se eliberă din îmbrăţişarea lui reptiliană fără a se opri din mers.

— Asta ce-a mai fost? întrebă ofensat Gustav, aruncându-i o privire de gheaţă.

— Aş putea să te întreb acelaşi lucru, ripostă cu vădită vehemenţă Sabina.

— Ei, zău aşa, Sabina! făcu Gustav, arborând un zâmbet sfidător. Suntem amândoi oameni în toată firea. Nu trebuie

să-ţi fie frică de mine.

— Nu mi-e frică.

— Atunci de ce eşti atât de timidă?

— Pentru că nu vreau să-ţi dau de înţeles că poţi să îţi permiţi astfel de familiarităţi cu mine.

— Nu-mi spune că eşti încă supărată din cauza tărăşeniei cu trandafirul! râse el arogant.

— Din cauza trandafirului şi a gestului la fel de grosolan pe care l-ai făcut adineauri, ripostă Sabina, încercând să îşi ascundă iritarea.

Ştia prea bine că Gustav era un tânăr periculos. Trebuia să fie foarte precaută în prezenţa lui.

— Eh, mare brânză! pufni Gustav. Zău că nu înţeleg de ce eşti atât de agitată. Încă tot nu înţelegi că în cele din urmă, ai să devii, în mod inevitabil, soţia mea?

— În mod *inevitabil*? repetă Sabina.

Nu voia să se enerveze. Totuşi, era hotărâtă să clarifice situaţia odată şi pentru totdeauna.

— Tu trebuie să înţelegi că nu am de gând să mă mărit cu tine.

— Ei, aş! exclamă Gustav. Nu fi prostuţă, Sabina. Nu vezi că am devenit un om important?

— Asta nu schimbă cu nimic lucrurile.

— Nu cumva te-oi fi îndrăgostit de americanul ăla ridicol? Ha, ha, ha! hohoti el infatuat.

— Pe Matthew să-l laşi în pace! ripostă imediat Sabina.

— *Ah*, *meine liebe Fräulein*, făcu Gustav cu o strălucire perfidă în privire, deci flacăra arde în continuare!

Asta va face ca victoria sa finală să fie şi mai dulce!

— Dacă ar ajunge la urechile cui nu trebuie, această informaţie cum că simpatizezi cu americanii v-ar pune pe tine şi pe părinţii tăi într-o poziţie foarte neplăcută. Cei care colaborează cu inamicul sunt împuşcaţi pentru înaltă trădare, după cum bine ştii.

— Familia mea nu simpatizează cu americanii, spuse Sabina pe un ton defensiv.

Începea încet-încet să îşi recapete calmul. Pomenirea numelui lui Matthew fusese îndeajuns de dureroasă pentru a-i tempera mânia.

— Vrei să spui că nu păstrezi legătura cu prietenul tău din America?

— Nu am primit nicio veste de la Matthew de trei ani de zile, răspunse Sabina.

Gustav detectă imediat durerea din vocea ei şi aceasta îi străpunse orgoliul ca un pumnal. Dar era prea mândru şi, ca agent Gestapo, prea uns cu toate alifiile, pentru a arăta ceea ce simte. Îi tremură preţ de o clipă buza de sus la gândul că americanul cucerise inima Sabinei, dar avu grijă să nu îşi divulge adevăratele sentimente.

În momentul următor îşi aminti înfruntarea avută cu laşul acela la vila tatălui său şi buzele i se lăţiră într-un rânjet arogant. *Ce-mi pasă*, îşi zise el. *Vom îngenunchea America şi*, *odată cu ea*, *şi pe amorezul Sabinei*! *Vulpiţa asta tot a mea va fi în cele din urmă*!

Sabina se opri.

— Cred că m-am plimbat destul pe ziua de azi, spuse ea. Te rog să mă ierţi, Gustav, dar n-am chef să merg în grădină.

— Dar eu *am*, ripostă sec Gustav, transformându-se parcă brusc din prieten şi pretendent în agent Gestapo.

— Te rog să înţelegi că…

— Insist, i-o tăie el, luând-o de braţ şi trăgând-o după el. Sunt foarte curios să văd o anumită porţiune din grădina tatălui tău.

Realizând că nu are niciun rost să i se împotrivească, Sabina îl urmă. Coborâră dealul şi trecură pe sub arcada de piatră. Nevrând ca Gustav să pângărească prin prezenţa lui trandafirii tatălui său, Sabina încercă să o ia de-a lungul aleii ce ocolea spre hotarul vestic. Dar Gustav ţinu morţiş să nu se abată din drum. Pe cât de puţin cunoştea grădina, pe atât de sigur părea să fie de destinaţia sa. Într-un târziu, Sabina realiză cu groază că se aflau chiar în sanctuarul

părinţilor săi, locul în care fusese de dimineaţă cu Ursula şi Gisela.

Se îngrozi şi mai tare când îl văzu pe Gustav aşezându-se pe banca pe care baronul o construise special pentru mama ei. Nu înţelegea de ce, dar se părea că Gustav chiar intenţionase să ajungă aici!

— Aveţi plante interesante în locul acesta, spuse el după ce îşi trecu privirea peste vegetaţia din jur. Nu par a fi soiuri autohtone.

— Papa a călătorit mult şi a adus numeroase varietăţi din fiecare călătorie, răspunse Sabina cu vocea tremurândă.

— Şi aceste varietăţi de unde provin, mă rog?

— Ăă... acestea cred că... cred că provin din sud.

— Din *sud* care vasăzică.

— Da., din ţări cu climat mai cald...

— Aha, înţeleg, spuse el, dând din cap cu un aer de cunoscător.

Inspectă încă o dată locul, apoi se ridică şi începu să se plimbe încet prin jur. În timp ce îl urmărea, Sabina începu să asude puternic şi nu doar din cauza căldurii de afară. Gustav părea să fi observat şi plăcuţele din alamă ale tatălui ei!

Trebuie să îi distrag cumva atenţia de la însemnările tatii! gândi ea. *Trebuie să plecăm de aici imediat*!

Se ridică şi ea în picioare, ca şi cum i-ar fi venit brusc o idee.

— Gustav, n-ai vrea să vezi grădina de trandafiri? Este locul preferat al tatii.

Gustav privi încet de jur-împrejur, încercând să asimileze tot ce vedea. Remarcase nervozitatea Sabinei şi ştia că agitaţia ei trebuia să aibă un motiv bine întemeiat. Aici se afla ceva ce nu trebuia să vadă. Va pune iţele cap la cap mai târziu. Deocamdată nu îi va da de înţeles că bănuieşte ceva.

— Da, mi-ar face plăcere să văd trandafirii tatălui tău,

spuse el în cele din urmă.

Nu realiză decât mai târziu că uitase să o întrebe de cele două fete cu care o văzuse în grădină. *Ce mai contează*? îşi spuse el. Descoperise ceea ce îl interesa.

85
Gustav face o descoperire

Gustav străbătea aceleaşi drumuri de pământ, destinate tractoarelor, pe care mersese cu maşina într-o seară cu ani în urmă, după ce ascultase diatriba de racolare a unui agent nazist. Atunci, turmentat, sfârşise într-un şanţ. Acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Acum, *el* era agentul Gestapo cu cel mai înalt rang din întreaga regiune şi se afla într-o misiune secretă care – dacă nu se înşela – avea să fie de o importanţă răsunătoare! Va descoperi în curând dacă bănuielile îi sunt sau nu întemeiate.

Aprinse un chibrit şi apropie flacăra de ceas. Era ora 2 şi jumătate dimineaţa. Aruncă chibritul, îl stinse sub talpa cizmei şi porni mai departe.

Ajungând la hotarul moşiei Dortmann, începu să urce pe povârniş. Făcuse de nenumărate ori acest drum ca vecin, acum îl făcea ca spion.

Se apropie dinspre nord şi, la lumina slabă a lunii învelite de nori, coti pe lângă grădina de zarzavaturi, o luă pe alee în jurul casei, trecu de stejar şi ajunse în cele din urmă la arcada din piatră ce ducea *in Der Frühlingsgarten*.

Aici se opri şi aruncă o privire în spate, peste curte, spre tăcutele faţade din piatră ale celor două aripi ale casei.

De câte ori stătuse ascuns în observatorul vânătoresc din pădure, scrutând prin binoclu acele ziduri, zăbovind uneori ceasuri întregi asupra balconului şi a ferestrei Sabinei în speranţa de a-i zări silueta chiar şi pentru câteva clipe!...

Acum fereastra ei era învăluită în întuneric. Mai mult ca sigur că fata dormea. Nu avea rost să îşi piardă acum timpul holbându-se la fereastra aceea şi tânjind după Sabina. Vremurile acelea trecuseră. Era timpul să renunţe la acele fantezii de şcolar amorezat. Acum era un bărbat în toată firea. Un bărbat care juca dur... şi care avea să

câştige la sfârşit marele premiu!

Stând acolo, singur în întuneric, simţi un fior de plăcere în întregul trup când realiză că, în sfârşit, îi avea la mână pe toţi – atât pe Sabina, cât şi pe semeţii ei părinţi!

Şi ei încă habar nu aveau de asta.

Iată-l aici, în inima imperiului baronului, pe cale să se afunde în desişurile scumpei sale grădini, în timp ce neghiobul acela plin de ifose dormea liniştit în odaia sa, fără a bănui că secretul îi fusese descoperit şi că totul avea să se ducă de râpă!

Gândul îl făcu să zâmbească parşiv.

El, Gustav von Schmundt, va deţine în curând puterea de a-şi revendica preţioasa grădină de trandafiri şi tot restul moşiei Dortmann şi, nu în ultimul rând, mâna fiicei baronului, cea mai râvnită nestemată din întregul ţinut!

Aruncă o ultimă privire în jur. Cu faţa lăţită de rânjet la gândul apropiatului său triumf, trecu pe sub arcada din piatră şi călcă pe teritoriul sacru al Grădinii Primăverii.

Nu era o simplă plimbare. Gustav ştia exact destinaţia şi scopul acestei incursiuni. În scurt timp, bănuielile pe care le avuse în după-amiaza precedentă aveau să îi fie confirmate.

Brusc, un zgomot rupse tăcerea nopţii. Gustav se opri şi îşi ciuli urechile. Zgomotul părea să vină de undeva, de aproape. Paşi târşâiţi, urmaţi de o bufnitură, apoi se lăsă din nou tăcerea.

Rămase nemişcat câteva momente, apoi porni cu paşi repezi în direcţia din care se auzise zgomotul. Totuşi, labirintul de cărări îl derută atât de tare, încât ajunse să se întrebe dacă sunetul nu venise cumva din altă parte.

Se opri din nou. Tăcere de mormânt.

O *fi fost vreun animal de la fermă*, gândi el.

Făcu cale întoarsă şi îşi continuă drumul în direcţia dorită. După două-trei minute ajunse în locul în care discutase în ajun cu Sabina.

Scoase din buzunar o lanternă mică, o aprinse şi începu

să studieze plantele şi minusculele plăcuţe din alamă plasate în dreptul fiecăreia.

Euphorbia – Coroana lui Hristos, citi el. *Grădină de zarzavaturi evreieşti*. *Sacrul măslin al Israelului*...

Exact cum bănuise: toate plantele de aici proveneau din Palestina!

Cum de putuse baronul să lase nişte dovezi atât de incriminatoare acolo, în văzul tuturor? Nici că-şi putea imagina o neghiobie mai mare!

Se aşeză pe bancă. Descoperirea aceasta depăşea de departe faptul că erau creştini şi că îl cunoşteau pe Bonhoeffer.

Dacă erau atât de preocupaţi de ceea ce ei numeau Ţara Sfântă, era clar că simpatizau cu evreii! Probabil că erau implicaţi chiar în reţeaua în care voia să se infiltreze Korsch!

Îşi aminti brusc de plăcuţa de alamă de pe spatele băncii. O observase încă în ajun, dar atunci nu voise să studieze îndeaproape toate aceste indicii pentru a nu-i da de bănuit Sabinei.

Sări în picioare şi trecu în spatele băncii.

Iat-o! Era o plăcuţă veche, uşor înverzită din cauza expunerii la intemperii. Îşi apropie lanterna, îşi miji ochii pentru a străpunge întunericul nopţii şi citi: *Iubitei mele Marion*. *Fie ca această mică grădină cu plante din ţara poporului tău să îţi amintească mereu de calea pe care a mers Iisus însuşi*. *Din partea soţului tău iubitor*, *Heinrich von Dortmann*.

Gustav citi cuvintele încă o dată – *ţara poporului tău*... poporului tău... poporului *tău*!

Deodată totul deveni clar.

Nu era vorba doar de faptul că oamenii ăştia erau creştini, că manifestau un interes nesănătos faţă de Palestina şi că aveau legături cu o reţea clandestină. O, nu, asta însemna mult mai mult! Nici nu-i venea să creadă că făcuse o astfel de descoperire!

Soţia baronului era evreică!

Câteva minute mai târziu, în timp ce Gustav cobora febril povârnişul nordic al colinei spre casa părinţilor săi, un grup tăcut de nou-veniţi urcau osteniţi, înşiraţi unul după altul, îngusta scară circulară ce ducea din pivniţa de la subsol la camerele pregătite mai devreme de Heidi, Marion şi Sabina.

86
Undeva în Polonia

Colţul întunecos al unei taverne dintr-un cartier rău-famat al oraşului polonez Poznan era locul perfect pentru întâlnirea lor secretă. Pe masă, în faţa lor, erau două pahare înalte cu bere brună, golite pe jumătate.

— Ziceai că informaţia este atât de importantă, încât trebuie să mi-o comunici personal, spuse Korsch.

— Pentru cineva care vânează creştini şi evrei de ani de zile, cred că este, într-adevăr, o informaţie extrem de valoroasă, răspunse Gustav, zâmbind cu subînţeles.

Deşi era încă tânăr, experienţa în cadrul Gestapoului îl făcuse extrem de perfid.

— Nu-ţi face griji, prietene. Dacă îmi dai informaţia de care am nevoie, fii sigur că am să ţin cont de dumneata.

— La ce vă referiţi, mai exact?

— Având în vedere poziţia noastră geografică, sunt convins că, înainte de americani, vom avea de-a face cu ruşii. Am avut grijă ca această situaţie să fie în avantajul meu. Dacă te dovedeşti loial, s-ar putea să îţi găsesc şi ţie un loc călduţ.

În spatele cuvintelor se ascundea un adevăr pe care niciunul dintre ei nu l-ar fi recunoscut în mod deschis. Reich-ul se prăbuşea. Prost să fii şi tot nu aveai cum să ignori semnele prezente la tot pasul. Totuşi, toţi păstrau aparenţele pentru a nu fi acuzaţi de trădare. Simţind că le ajunge cuţitul la os, cei mai pragmatici începuseră deja să ticluiască noi planuri de înavuţire pentru viitor.

— Nu-mi prea surâde ideea de a colabora cu ruşii, spuse Gustav.

Fu rândul lui Korsch să zâmbească în barbă. Şi el deţinea informaţii importante, dar încă nu venise momentul să îi dezvăluie lui Gustav secretul ascendenţei sale.

— S-ar putea să nu avem încotro, dacă vrem să

rămânem în viaţă, ripostă el.

— Aveţi relaţii în Rusia?

Korsch încuviinţă din cap.

— Persoane îndeajuns de sus-puse pentru a vă scăpa de judecată în cazul în care am pierde războiul?

— Da.

— În acest caz, am să vă spun ceea ce ştiu. Totuşi, ar mai exista o condiţie.

Korsch pufni în râs.

— Stai liniştit. Dacă îmi ating scopul, voi avea grijă ca fata să fie a dumitale.

— Promiteţi-mi că nu va păţi nimic.

— Nu înţeleg de ce ar păţi ceva. Şi, în fond şi la urma urmei, nici nu ştiu de ce ai vrut să ne întâlnim.

— Promiteţi-mi că nu i se va întâmpla nimic şi că îmi veţi permite să iau parte la razie.

— La razie? Ce razie?

— Veţi vedea. Daţi-mi cuvântul dumneavoastră de onoare.

— Bine, bine, ai cuvântul meu, râse Korsch. Tare sentimental mai eşti! Iar acum să trecem la lucruri serioase, mi-ai irosit destul timp cu prostiile astea. Ce ai să-mi spui?

Gustav sorbi îndelung din pahar, apoi îl aşeză apăsat pe masă.

— Când ne-am cunoscut, eraţi pe urmele lui Bonhoeffer, începu el. Prima misiune pe care mi-aţi încredinţat-o a fost să încerc să obţin informaţii despre el urmărindu-l pe vecinul tatălui meu, baronul von Dortmann.

Korsch încuviinţă din cap. Gustav îi stârnise interesul.

— Da, dar nu a mai fost necesar să supraveghezi moşia Dortmann după arestarea lui Bonhoeffer şi închiderea seminarului clandestin, zise el. Credeam că ai înţeles că acum singura dumitale datorie este să mă ajuţi să dau de rabinul Wissen.

— V-am urmat ordinele, dar datorită vecinătăţii moşiilor noastre şi a interesului meu faţă de afacerile baronului…

— Adică a interesului faţă de fiică-sa, îl întrerupse sardonic Korsch.

— Da, poate că aveţi dreptate, consimţi Gustav. În orice caz, am descoperit că reţeaua creştină nu şi-a încetat activitatea.

— Poftim?! Şi mie cum de nu mi-ai spus nimic despre asta?

— Abia ce am aflat şi eu. De îndată ce m-am asigurat că bănuielile mele sunt corecte, am venit direct la dumneavoastră.

— Aşa... Continuă.

— Bonhoeffer era în relaţii strânse cu baronul. Chiar dumneavoastră mi-aţi spus că baronul obişnuia să viziteze frecvent seminarul de la Finkenwalde. Când aţi discutat cu el la petrecerea organizată la casa alor mei, a recunoscut că păstrează legătura cu pastorul. Când seminarul a fost închis, s-au deschis alte centre ilegale în apropiere. Dar Bonhoeffer nu dădea niciodată pe acolo. Tocmai de aceea nu aţi reuşit să îl prindeţi. Or, în lipsa lui, cineva trebuie să fi preluat conducerea operaţiunii. Deşi Bonhoeffer fugise din ţară şi de mai bine de un an îi putrezesc oasele în puşcărie, în tot acest răstimp, activitatea creştinilor disidenţi nu a fost întreruptă.

Făcu o pauză teatrală.

— Sunt ferm convins, Herr Korsch, continuă el, tărăgănând cuvintele, că, după arestarea lui Bonhoeffer, baronul a preluat frâiele reţelei creştine subversive şi că în tot acest timp a acţionat în calitate de lider al ei.

Emil Korsch era numai urechi. Rămase tăcut, cugetând la uriaşele implicaţii ale cuvintelor lui Schmundt.

— Baronul a înlocuit seminarul de la Finkenwalde cu propria sa moşie, desfăşurând chiar sub nasul nostru activităţi creştine ilegale. Sunt convins de asta. Pretinzând că are nevoie de mână de lucru pentru fermă, a adunat la moşie creştini din tot Reich-ul – pe care i-a învăţat apoi metodele subversive pentru care sunt renumiţi cei de felul

lor. Herr Korsch, eu unul sunt convins că baronul von Dortmann este un trădător şi nu unul oarecare, ci chiar liderul acestei mişcări creştine de rezistenţă. Şi nu mă îndoiesc că, într-un fel sau altul, ţine şi acum legătura cu amicul său Bonhoeffer şi colaborează cu reţele clandestine din întreaga Europă.

Făcu din nou o pauză, lăsându-şi superiorul să digere noianul de informaţii.

Chipul lui Korsch nu trăda nici acum ceea ce se petrecea în mintea lui. Gândurile îi zburau însă, cu o viteză năucitoare, în mai multe direcţii ce implicau atât bani şi conturi elveţiene, cât şi vechea şi adânca sa ură faţă de creştini şi de făţărnicia lor.

Îşi aminti conversaţia avută cu baronul la vila Schmundt. Îşi dăduse imediat seama că Dortmann este un om năstruşnic, ce nu se temea să îşi declare ideile bizare, cu un uşor iz de trădare, despre loialitate. Da, teoria lui Schmundt era perfect logică.

— Pe scurt, Herr Korsch, continuă Gustav, sunt convins că baronul Heinrich von Dortmann este spion şi membru al mişcării de rezistenţă şi, ca atare, se prea poate să fi luat parte la recentul atentat asupra Führerului.

Mintea vicleană şi lacomă a lui Korsch începu numaidecât să zbârnâie. Informaţia asta putea să îi aducă o adevărată avere!

Se şi vedea proprietarul băncii lui Otto! Adevărată ori ba, informaţia cum că fratele bancherului fusese implicat în complotul urzit de contele Stauffenberg împotriva lui Hitler era de o însemnătate colosală! îl va costa pe bancher tot ce avea, poate chiar şi viaţa, iar pe *el* îl va face putred de bogat.

În acest caz, poate că nici nu va trebui să se refugieze în Rusia. Putea trăi ca belferul toată viaţa undeva în Elveţia, sau în America de Sud! îi va stoarce laşului ăla până şi ultimul bănuţ!

Un lucru era sigur: se va ocupa personal de arestarea lui

Heinrich von Dortmann. Cu câtă plăcere îl va scuipa în obraz pe aristocratul ăla plin de ifose!

Toate aceste idei încolţiră în mintea-i parşivă în doar câteva secunde, dar chipul îi rămase impasibil. Neghiobul ăsta tânăr nu trebuia să ştie că informaţia pe care i-o dăduse era *atât* de valoroasă.

— Ar mai fi ceva, adăugă Gustav cu vorba tărăgănată.

Korsch îl subestima. Gustav, departe de a fi neghiob, era cât se poate de conştient de tumultul pe care îl declanşase în mintea superiorului său şi, chiar dacă era periculos să se joace cu un om aflat în graţiile lui Himmler, îi făcea plăcere să îl vadă părpălindu-se.

— Ce anume? întrebă Korsch, mimând indiferenţa.

— Am făcut o mică descoperire în grădina baronului.

— În *grădina* lui?

— Da. Nu e cine ştie ce, dar poate fi şi asta o informaţie utilă.

Făcu din nou o pauză.

Korsch începea să se sature de jocul lui, dar îşi zise că era mai înţelept să nu îşi arate nerăbdarea.

Gustav îi vorbi despre plantele pe care le văzuse acolo şi despre semnificaţia lor.

— Prin urmare, familia nu are de-a face doar cu reţelele clandestine creştine, ci şi cu cele evreieşti...

Pentru prima dată în viaţa lui, Emil Korsch nu fu în stare să îşi ascundă uimirea. Făcu ochii cât cepele şi faţa, deja palidă, îi deveni pământie, ca de cadavru.

Desigur!

Cum de nu făcuse până acum legătura?! Credincioşii ăia idioţi erau toţi o apă şi-un pământ. Era normal ca în timpuri ca acestea să îşi unească eforturile! Pista ducea direct la reşedinţa fratelui bancherului!

—... în concluzie, conchise Gustav cu o emfază triumfătoare, soţia baronului este evreică! Aşadar, *mein Herr*, casa baronului se poate să nu fie doar un centru creştin ilegal, ci şi o verigă a reţelei care îi ajută pe evrei să

se refugieze fie pe coastă, fie în Elveţia. Sunt aproape sigur că baronul ascunde refugiaţi evrei chiar în momentul de faţă!

Un zâmbet perfid apăru pe chipul lui Emil Korsch.

Idiotul de Schmundt nu realiza implicaţia cea mai importantă a descoperirii sale. Dacă reşedinţa Dortmann făcea, într-adevăr, legătura între mişcarea creştină de rezistenţă şi reţeaua evreiască, înseamnă că dăduseră de peştele cel mare!

Cum de nu se gândise la asta până acum? Ruta urmată de trădători după fuga lor din Włocławek ducea în linie dreaptă la nord de Stettin!

Descoperise în sfârşit unde se ascundea rabinul Wissen!

Îi va aresta pe toţi şi va pune mâna pe pietrele sfinte!

87
Heinrich şi Marion

Era târziu. Baronul şi soţia sa discutau de ceva vreme.

Erau amândoi posomorâţi. Pacea vieţii de la *Lebenshaus* începuse să se destrame încă din acea dimineaţă fatidică în care ascultaseră, împreună cu fiica lor, de pe balcon, vuietul forţelor germane ce invadau Polonia.

Trecuseră cinci ani de atunci.

Acum se aflau în faţa unui nou prag, ce era posibil să fie unul veşnic. Amândoi realizau amploarea jertfei ce se contura înaintea lor.

Stăteau aşezaţi unul lângă celălalt pe canapeaua din salonul lor privat, cu picioarele întinse pe un taburet. Baronul avea braţul petrecut pe după umerii soţiei sale, iar Marion îşi ţinea capul rezemat pe pieptul lui. Nu aveau nevoie de cuvinte pentru a exprima nemărginita iubire pe care şi-o purtau unul altuia. Fericirea de a-l avea pe celălalt alături era întotdeauna la fel de mare, fie că erau înconjuraţi de tăcere sau de zarvă, singuri sau în compania altora. Petrecuseră întreaga seară depănând amintiri, reparcurgând, printr-un acord tacit, cărările pe care îi purtase viaţa de-a lungul timpului.

Nu se grăbeau să meargă la culcare.

Amândoi cunoşteau deja îndeajuns de bine mersul lumii pentru a înţelege însemnătatea momentului. Venise ceasul al doisprezecelea pentru credincioşii germani. Acele orologiului se apropiau ticăind de întunecatul miez de noapte al destinului lor.

Heinrich şi Marion von Dortmann – fiu şi fiică ai Dumnezeului suprem, Dumnezeul lui Avraam, strămoşul lor comun, şi al tuturor urmaşilor lor, din neamul lui Iisus Hristos, Fiul Tatălui Ceresc – ştiau că acestea s-ar putea să fie ultimele clipe de intimitate pe care le petreceau împreună pe pământ.

Niciunul nu spuse nimic preţ de zece minute. Întreaga casă era scufundată în tăcere. Ticăitul ceasului mare de pe peretele din faţă le amintea că timpul trece fără a ţine cont de nimeni.

— Vizita lui Gustav este de rău augur, spuse într-un târziu baronul pe un ton grav.

Era clar că se gândise îndelung la implicaţiile vizitei din ajun. Prezenţa lui Gustav îi făcuse să realizeze pericolul iminent.

— Fiul vecinilor noştri s-a schimbat foarte mult, spuse Marion.

— S-au schimbat toţi. Contele... Ingrid... Această înfiorătoare beznă spirituală pare să îi fi consumat şi pe cei consideraţi respectabili înainte de război.

Se lăsă din nou tăcerea. Pendulul continua să puncteze cadenţat trecerea timpului, dar niciunul nu îl auzea. Ambii erau absorbiţi de solemnitatea momentului.

— Oaspeţii nu mai pot să rămână aici, spuse în cele din urmă baronul. Ar fi prea periculos pentru ei.

Marion încuviinţă din cap.

— *Lebenshaus* trebuie să rămână un loc dătător de viaţă. Când încetează să mai fie un refugiu *sigur* pentru cei pe care ni-i trimite Tatăl, trebuie să îl lăsăm să îi ocrotească altfel.

— Există alte adăposturi?

— O mulţime. Am petrecut toată după-masa discutând cu rabinul Wissen despre opţiunile existente. Aaron a lucrat toată ziua la subsol. Cu noile cărţi de identitate, oaspeţii noştri vor putea porni spre adăposturile sudice ale reţelei.

— Oare vor putea să parcurgă o asemenea distanţă fără a fi depistaţi?

— Rabinul a călătorit până în Elveţia şi înapoi fără a fi depistat. Spune că mişcarea de rezistenţă câştigă tot mai mulţi adepţi dornici să îi salveze pe evrei de holocaustul nazist.

— Totuşi, avem în grijă atâtea suflete...

— Douăzeci şi nouă mai exact, punându-i la socoteală şi pe cei nou-veniţi.

— Este, oare, posibil să ajungă cu toţii în siguranţă până în Elveţia?

— Cu ajutorul lui Dumnezeu, dacă îi organizăm în grupuri mai restrânse, totul e posibil. Avem trei automobile. Câţiva probabil că vor trebui să meargă pe jos până la Fürstensdorf. Acolo sunt sigur că vor găsi şi alte mijloace de transport.

— Vai, dar sunt optsprezece kilometri până la Fürstensdorf!

— Pe care pot să îi parcurgă călătorind noaptea, prin pădure. Pastorul de acolo, care lucrează pentru reţea dinaintea mea, se află în strânsă colaborare cu un preot catolic care are relaţii la mai multe mănăstiri. Am luat deja legătura cu amândoi.

— Bine, dar nu este periculos?

— Totul este codificat.

— Of, Heinrich, sună atât de înfricoşător!

— Trăim vremuri periculoase, draga mea. Dar sunt convins că oaspeţii noştri s-ar expune unui pericol şi mai mare dacă ar rămâne aici.

— Ai pregătit tot ce le trebuie pentru călătorie?

— Aproape tot. Am pregătit acte noi pentru toţi. Cred că avem haine pentru toată lumea. Tocmai lucrez la noi numere de înmatriculare pentru maşini pentru a nu exista nicio pistă care să trimită spre *Lebenshaus*. Cred că suntem cât se poate de pregătiţi.

Orologiul bătu ora exactă. Heinrich îşi ridică privirea. Acele ceasului indicau ora unsprezece. În curând vor trebui să se ducă la culcare. Îi aştepta o zi grea. Mai aveau multe de făcut.

Îşi trase soţia mai aproape şi o strânse la piept.

— Am avut o viaţă frumoasă împreună, Marion, spuse el într-un târziu. Vreau să ştii că nu a fost zi în care să nu-i fi mulţumit lui Dumnezeu pentru privilegiul de a fi soţul tău.

Ochii lui Marion se umplură de lacrimi.

— Îţi mulţumesc, dragul meu, spuse ea în şoaptă. Ai fost un soţ inimos şi iubitor cum nu mai există altul pe lume. Ai fost mereu bun cu mine. Mai bun decât aş fi meritat.

— Relaţia dintre noi are mai multe faţete decât un diamant. Tocmai asta a făcut ca viaţa cu tine să fie o nepreţuită comoară.

— Mă tem că nu prea înţeleg, dragul meu.

— Am fost iubiţi în tinereţe şi iubiţi am rămas. Suntem soţ şi soţie, un frate creştin şi o soră evreică uniţi întru har prin taina cununiei. Suntem părinţi. Suntem privilegiaţi să avem o casă care oferă ospitalitate şi viaţă. Tatăl ne-a unit nu doar în trup, ci şi în inimă şi-n spirit.

— Sună foarte poetic, ca o dragoste din poveşti, râse uşor Marion.

— Eu exact aşa o văd. Uneori, când devin meditativ, umplu pagini întregi de jurnal cu asemenea gânduri!

— Sper că nimeni nu are să citească vreodată acele rânduri!

— Şi eu, care aveam de gând să-mi public memoriile într-o bună zi! o tachină baronul.

— Vai, nu... Sper că nu vorbeşti serios! exclamă Marion, ridicându-şi privirea spre el, uşor alarmată.

Scânteia jucăuşă care lumina ochii soţului său chiar şi în aceste momente de grea încercare o asigură din nou, aşa cum o făcuse de nenumărate ori până acum, că putea avea deplină încredere în el – că îi putea încredinţa liniştită viaţa şi toate secretele ei.

Îşi culcă din nou capul pe pieptul lui masiv.

— Dintre miile de motive pentru care te iubesc, adăugă baronul pe un ton serios, cel mai important este că ai fost dintotdeauna cea mai bună prietenă a mea.

— Nu regreţi nimic?

— Absolut nimic.

— Nici măcar momentele în care te înnebuneam cu lipsa mea de încredere?

— A fost un preţ mic pentru onoarea de a împărţi viaţa cu tine.

— *Eu* mă simt onorată de respectul cu care m-ai tratat întotdeauna.

— Te-am respectat mereu.

— Ştiu. Acum, în sfârşit, te cred. Totuşi, pentru mine rămâne un mister faptul că, deşi căsnicia noastră a avut urcuşurile şi coborâşurile ei, tu ai fost întotdeauna bun şi iubitor cu mine.

— Pentru mine asta nu constituie nicidecum un mister, ci mai degrabă un secret.

— Şi *care* este, mă rog, acest secret? întrebă blând Marion, surâzând.

Zâmbea pentru că ştia prea bine răspunsul la întrebare.

— Secretul trandafirului – care altul?

— Of, Heinrich, te iubesc atât de mult! Dar mă tem că trecutul meu te pune acum în pericol...

— Opreşte-te, draga mea, o întrerupse baronul. Vom înfrunta pericolul aşa cum am înfruntat toate celelalte furtuni ale vieţii: împreună.

Rămaseră tăcuţi câteva clipe, apoi Marion murmură:

— Mă simt atât de ocrotită lângă tine...

— Tatăl ne va ţine pe amândoi în mâinile Lui.

Urmă o nouă tăcere. Capul lui Marion se ridica şi cobora uşor odată cu pieptul soţului său. Simţeau amândoi o pace şi o fericire adâncă stând aşa, ea cu capul cuibărit la pieptul lui, el cu mâna petrecută pe după umărul şi talia ei. De-a lungul anilor, deveniseră din toate punctele de vedere o singură fiinţă, dar acum simţeau această uniune mai profund ca niciodată.

— Heinrich, ţie nu ţi-e teamă de moarte? întrebă la un moment dat Marion, abia şoptit.

Baronul oftă adânc şi cugetă îndelung înainte de a răspunde.

— Nu ştiu, spuse el într-un sfârşit. L-am rugat întotdeauna pe Dumnezeu să îmi dea curaj când vine

momentul celei mai cumplite confruntări cu răul şi cu întunericul.

Se opri şi, respirând încet şi profund, începu să cugete la întrebarea care îşi găsea tot mai des locul în rugăciunile sale de când semnele de rău augur deveniseră tot mai clare.

— Am şi eu fricile mele, continuă el. Aş minţi să spun că nu mi-e frică de moarte. Firea mea pământească se teme de ea. Nici nu-ţi închipui, Marion, cât de slab mă simt pe dinăuntru. Atât de mulţi depind de mine!... Şi toţi caută la mine îndrumare, ajutor, ocrotire. Uneori am impresia că tu, Sabina şi toţi ceilalţi mă priviţi ca pe un turn tare, în care vă căutaţi salvarea. Dar îţi mărturisesc, Marion, că sunt clipe în care mă simt înfricoşat ca un copil ce se întreabă cine este bărbatul acesta căruia lumea îi spune *baronul von Dortmann*. O, da... am şi eu fricile mele. Mă întreb câtă tărie voi avea în momentul celei mai grele încercări – moment ce presimt că se apropie cu paşi repezi. Dacă nu te-aş avea alături de mine... dacă nu ne-am putea privi în ochi, spunându-ne fără cuvinte „*Totul este bine*... *Suntem în siguranţă la adăpostul aripilor lui Dumnezeu*”... dacă nu ai fi aici să-ţi pot spune asta, cred că m-aş prăbuşi sub greutatea fricilor mele. Nu pot spune că nu-mi este frică de moarte. Dar *nu* îmi este frică de ce se va întâmpla cu noi după moarte. Căci moartea nu este decât a trupului şi asta nu mă îngrijorează. Moartea ne poate despărţi, dar nu pentru multă vreme. Despărţirea de tine este cea mai mare suferinţă pe care mi-o poate aduce moartea. Dar Tatăl va îndrepta tot răul, mai repede decât am crede. Şi această convingere este mult mai puternică decât toate fricile mele pământeşti la un loc. Ea îmi dă până şi tăria de a îndura gândul că la un moment dat s-ar putea să trebuiască să-ţi spun la revedere – „*La revedere*, *draga mea*, *ne vom revedea în curând*”! Nici chiar moartea nu m-ar putea determina să îţi spun *adio*.

— Crezi că va trebui să ne despărţim?

— Nu ştiu, iubirea mea, oftă baronul. Poate că vom fi nevoiţi să o facem, dar nu uita că mulţi au trecut prin încercări şi mai grele în aceste vremuri cumplite.

— Ştiu.

— Chiar dacă va trebui să ne despărţim, Tatăl ne va ţine în braţele Lui.

Heinrich se opri preţ de o clipă, apoi adăugă:

— Te iubesc, Marion, scumpa mea, draga mea dragă. Ai fost unica iubire a vieţii mele, comoara mea.

— Şi tu ai fost a mea, Heinrich.

Rămaseră câteva minute îmbrăţişaţi, apoi se ridicară încet şi merseră la culcare.

Ceasul din salon continua să ticăie. Mai erau şapte minute până la miezul nopţii.

88
Ultima noapte la Lebenshaus

A doua zi, baronul von Dortmann şi rabinul Wissen se consfătuiră îndelung. De comun acord, pe parcursul după-amiezii, vorbiră pe rând cu toţi ceilalţi, stabilind ca în seara aceea, după cină, să se întâlnească toţi – creştini şi evrei deopotrivă – pentru a-şi lua rămas bun şi pentru a se ruga împreună.

După trasarea planului de acţiune, cei doi lideri, împreună cu Sabina, Aaron Abrahams şi Jakob Kropf, petrecură mai multe ore la subsol, făcând ultimele pregătiri de călătorie.

La ora 8 se adunară cu toţii în bibliotecă. La cererea baronului, câteva rafturi fuseseră mutate şi se aduseseră mai multe scaune, în afară de sala de bal, biblioteca era singura încăpere în care puteau şedea confortabil patruzeci de persoane – familia baronului, angajaţii lor cei mai devotaţi şi marea familie formată din oaspeţii evrei – şi care, datorită faptului că nu dădea spre exterior, putea fi luminată fără probleme. În acest scop, fuseseră răsfirate prin încăpere în jur de douăsprezece lumânări, ale căror flăcări ce pâlpâiau în aerul cu iz de cărţi vechi şi de cunoaştere duceau cu gândul la vremuri de demult, când alţii făcuseră ceea ce erau ei pe cale să facă. Pe podea erau aşezate mai multe ulcioare cu apă.

Baronul von Dortmann şi rabinul Wissen şedeau tăcuţi în faţa adunării. Era o atmosferă solemnă. După ce luară cu toţii loc, baronul se ridică în picioare.

— Dragi prieteni, începu el, v-am chemat pe toţi aici pentru a ne lua rămas bun, în mod simbolic şi spiritual, de la această perioadă ce ne-a fost dat să o petrecem împreună. Seara aceasta nu reprezintă punctul culminant al poveştii pentru niciunul dintre noi. Totuşi, am presimţirea că acest capitol al cărţii se apropie de sfârşit. Sau, mai bine

zis, că el *trebuie* să se sfârşească. După cum v-am spus mai devreme atât eu, cât şi rabinul Wissen, suntem ferm convinşi că suntem pe cale de a fi descoperiţi. De aceea, voi, dragi oaspeţi, voi, copii ai Israelului, pământ pe care au călcat strămoşii noştri, ai tuturor, voi, dragi prieteni pe care am ajuns să vă considerăm neam din neamul nostru... este imperativ să părăsiţi neîntârziat această casă şi să găsiţi alte adăposturi, care să prezinte mai mare siguranţă. Pe parcursul acestei zile, am făcut pregătiri pentru călătoria voastră şi vom continua până mâine dimineaţă. Am trimis deja vorbă persoanelor mele de legătură pentru a vă netezi calea, aşa cum ne spune Scriptura că era menit să facă şi prorocul Ilie.

Tăcu preţ de o clipă, apoi continuă.

— Avem cu toţii sufletele grele acum, că a venit clipa despărţirii. Este firesc să fie aşa, căci am trăit câţiva ani sub acelaşi acoperiş, înfruntând împreună pericolele inerente faptului că majorităţii dintre voi vă curge sânge evreiesc în vene şi că noi, ceilalţi, am ales să îi iubim pe toţi copiii lui Dumnezeu. Dar în acelaşi timp trebuie să privim plini de speranţă spre viitor şi să avem încredere în planul pe care îl are Tatăl pentru fiecare dintre noi. Sperăm şi ne rugăm să ajungeţi cu toţii în siguranţă în Elveţia, aşa cum a făcut-o rabinul Wissen la începutul acestui an.

Se auziră murmure şi suspine înăbuşite în rândul ascultătorilor. Acum auzeau pentru prima dată care avea să le fie destinaţia finală.

— De aceea, dragii mei, în aceste ultime clipe pe care le petrecem împreună, aş vrea să vă împărtăşesc Cina Domnului, în cea mai sfântă evlavie, aşa cum le-a împărtăşit-o prietenilor săi Mântuitorul nostru în noaptea de dinaintea răstignirii Sale. Vă invit să celebrăm cu toţii Cina Domnului şi Paştile evreiesc. Ştiu că o astfel de întrunire este, poate, fără precedent – eu, unul nu am mai auzit de aşa ceva – dar am rugămintea ca măcar pentru o clipă toţi cei aflaţi aici, evrei şi creştini deopotrivă, să lăsaţi deoparte

doctrina şi crezul vostru şi să vă deschideţi sufletele unii faţă de alţii, faţă de moştenirea noastră comună şi Dumnezeul nostru, al tuturor, Iahve, Tatăl din ceruri. În acest moment suntem *cu toţii* robi în Egipt. Voi, cei care veţi părăsi în curând casa aceasta, porniţi spre un pământ al păcii şi libertăţii – spre Pământul Făgăduinţei. De aceea, cu toate că ştiu că prietenii evrei prezenţi aici în această seară s-ar putea să nu cunoască ritualul Sfintei împărtăşanii, vă invit pe toţi să vă deschideţi inimile şi să vă rugaţi împreună cu noi întru slăvirea Dumnezeului nostru comun. Noi vom fi bucuroşi să facem aşijderea. Iar acum... îi dau cuvântul rabinului Wissen.

89
Iuda

În timp ce maşina gonea spre Niedersdorf, pe drumul pe care îl străbătuse de mii de ori în scurta sa viaţă, Gustav von Schmundt se trezi copleşit de nişte sentimente neaşteptate şi oarecum inedite pentru el.

Bărbatul pe care îl denunţase era un inamic al Reich-ului.

Dar trădarea lui nu se oprea aici.

Bărbatul în chestiune era vecinul său, omul în casa căruia se jucase când era mic. Pentru treizeci de arginţi, îl vânduse, ca Iuda, pe tatăl femeii iubite. Pe bărbatul căruia spera să îi devină ginere – deşi, după cum stăteau lucrurile, se părea că baronul avea să-i devină socru abia post mortem.

Comisese infamia cu bună ştiinţă, liber şi nesilit de nimeni, perfect conştient de consecinţe.

Nu era agent Gestapo de azi, de ieri. Ştia prea bine în ce consta misiunea lor nocturnă şi care avea să fie rezultatul ei. A fi evreu, a te căsători cu un evreu sau a adăposti un evreu nu era o simplă încălcare a legii germane, ci un act de înaltă trădare, ce – atunci când Emil Korsch participa la operaţiune – se pedepsea cu moartea – cu moartea imediată. Lui Gustav nici nu îi trecuse prin cap că şi el se făcea vinovat de crimă în aceeaşi măsură.

Făcuse în mod voit ceea ce făcuse. Totuşi, un sentiment cu care nu era obişnuit, ce aducea a remuşcare, începea să îi mustre în mod supărător ceea ce îi mai rămăsese din conştiinţă.

Simţea că i se strânge stomacul şi nu înţelegea de ce. Ocupa locul de lângă şofer. Încercă să privească afară în noapte, cu indiferenţa tipică SS-lui, dar greutatea armei încărcate pe care o ţinea pe genunchi îl apăsa înfiorător.

90
Sederul de Paşti

După ce îi dădu cuvântul rabinului, baronul luă loc. Heziah Wissen se ridică în picioare şi se adresă adunării:

— Nici eu nu ştiu că Paştile evreiesc şi Cina Domnului să fi fost vreodată ţinute concomitent. Dacă află că am săvârşit una ca asta, colegii mei rabini fără îndoială că mă vor pune la frigare ca pe mielul de Paşti!

Deşi atmosfera era solemnă şi aproape toţi cei adunaţi în bibliotecă aveau lacrimi în ochi, gluma rabinului fu răsplătită cu un val de râsete.

— Paştile sau Pesach, cum îi spunem noi, se sărbătoreşte primăvara, în luna lui Nisan. Este sărbătoarea primăverii, a renaşterii şi a libertăţii. Totuşi, pentru noi Paştile evocă în primul rând noaptea ce a precedat fugii strămoşilor noştri din Egipt, când îngerul morţii a trecut peste casele lor pentru ca, a doua zi, aceştia să îşi scuture lanţurile robiei şi să pornească spre ţara Israelului. Acum, atât Polonia, cât şi Germania răsună de vaietul copiilor lui Avraam la fel de tare ca Egiptul din vechime. Bântuie peste tot îngeri ai morţii, trimişi de un faraon al vremurilor moderne să îi vâneze şi să-i ucidă pe toţi cei din poporul lui Israel. Sărbătorim Paştile acum în amintirea acelor timpuri şi pentru că ne aflăm, la rândul nostru, înaintea unei „fugi din Egipt". Când au părăsit Egiptul sub conducerea lui Moise, evreii din vechime ştiau doar că fug de moarte şi de sclavie, dar niciunul dintre ei nu ştia încotro îi vor purta paşii. Poate că şi înaintea noastră se întinde pustia. Dar, la fel ca ei, vom merge cu Dumnezeu înainte. Mai bine în pustie cu Dumnezeu decât în lagărele Führerului faraon.

Privi spre baron şi apoi spre familia şi angajaţii acestuia.

— La fel cum a făcut-o gazda noastră, aş vrea să îi invit şi eu pe prietenii noştri creştini, ce ne-au adăpostit şi s-au îngrijit de noi în aceste vremuri cumplite, să ni se alăture.

Pentru mine, aceasta nu este celebrarea unui eveniment din trecut, ci, aşa cum a fost pentru strămoşii noştri, momentul în care ne rugăm ca, prin voia Domnului, acest nou înger al morţii să treacă peste capetele noastre. Vă invităm, aşadar, dragi prieteni creştini, să participaţi alături de noi la acest praznic al sfântului Paşti *evreiesc*.

— Ne simţim onoraţi, spuse baronul.

Rabinul se apropie de masa de lângă perete, pe care o pregătise anterior împreună cu baronul, şi dădu uşor la o parte faţa albă de masă, dezvăluind privirilor un platou cu mâncare, un coş cu pâine, o cupă cu vin şi un castronaş.

— Familiile de religie iudaică ştiu ce reprezintă acest platou, dar am să explic semnificaţia lui pentru noii noştri prieteni, spuse el, arătând surâzător spre familia Dortmann şi persoanele aflate în slujba acestora. Acesta este platoul nostru de Seder, care se serveşte cu mielul pascal în timp ce repovestim istoria fugii strămoşilor noştri din Egipt, istorie de care ne amintim an de an, transmiţând-o, aşa cum ne-a învăţat Moise, din generaţie în generaţie, pentru ca ea să dăinuie în veci. Platoul de Seder conţine cinci ingrediente, pe care le avem şi în seara aceasta: *Z'roa* – carne friptă cu os, în amintirea jertfei aduse de strămoşii noştri lui Dumnezeu înainte de plecarea lor din Egipt; *Beitzah* – un ou fiert tare, simbolizând o nouă viaţă şi ofrandele din templul Ierusalimului; *Maror* – lăptuci sau rădăcină de hrean, pentru a nu uita cât de amară a fost robia în Egipt; *Charoset* – un amestec de fructe, nuci şi vin care arată ca mortarul folosit de strămoşii noştri în timpul sclaviei pentru fabricarea cărămizilor; şi *Karpas* – frunze de pătrunjel verde, simbol al primăverii. Acest praznic pascal este unul cu totul special – adăugă el, privind din nou spre baron – întrucât toate ingredientele provin din grădina şi de la ferma gazdei noastre. Pe masă mai avem şi un castronaş cu saramură, menită să evoce marea pe care au trebuit să o treacă strămoşii noştri când au fugit din Egipt. Lângă platoul de Seder, punem întotdeauna un pahar de vin

pentru prorocul Ilie, de care a pomenit adineauri domnul baron. Conform legendei, de Paşti, Ilie vizitează praznicul credincioşilor şi gustă din vin. Iar în acest coş avem pasca sau azimele – turte din aluat nedospit. Strămoşii noştri au plecat în mare grabă din Egipt şi nu au avut timp să lase aluatul la dospit, încheie el, după care se întoarse spre baron şi îi făcu semn să preia cuvântul.

91
Gânduri chinuitoare

Cu fiecare clipă ce trecea, Gustav simţea că arma de pe genunchi îl apasă tot mai greu.

Nu mai omorâse pe nimeni până acum.

De câteva ori, silit de circumstanţe, fusese martor la astfel de crime, dar de fiecare dată i se întorsese stomacul pe dos. Reuşise totuşi să îşi mascheze destul de bine repulsia. Ba chiar încercase să se convingă că la un moment dat îşi va depăşi această slăbiciune şi se va folosi de fiecare bătaie, arestare, interogatoriu sau razie pentru a dobândi mai multă experienţă în necruţătoarea artă a cruzimii, pe care colegii săi din cadrul Gestapoului o practicau cu atâta mândrie.

Totuşi, individul care stătea acum la volan, alături de el, era cel mai animalic din câţi întâlnise.

Îl văzuse pe Emil Korsch ucigând fără ca măcar să clipească din ochi, doar cu un zâmbet sinistru în colţul buzelor.

Iar acum se îndrepta împreună cu el spre casa în care se jucase în copilărie, cu o armă rezemată pe genunchi. O armă pe care Korsch se aştepta să o folosească.

Dacă se trezeşte faţă în faţă cu baronul von Dortmann?

Oare va alege să fie fidel vechilor alianţe sau celor noi? La asta nu se gândise. Ce îşi dorea mai mult – viitorul pe care i-l promitea Korsch, sau pe Sabina?

Îl chinuiau o mie de gânduri. Acesta era locul în care copilărise. Sau era el, poate, prea sentimental?... Bine, dar îl cunoştea pe baron de o viaţă... iar acum trebuia să îl omoare!

Ce situaţie înfiorătoare... Ce coşmar!

Cum să îl omoare... pe *vecinul* său?...

Oare voi putea apăsa pe trăgaci? *Voi putea să îl ucid pe tatăl Sabinei*?...

Ce s-ar alege atunci de Sabina? O cunoştea îndeajuns de bine pentru a şti că ar prefera să moară ca un animal, la Auschwitz, decât să se mărite cu ucigaşul tatălui său!

Or Korsch tocmai asta voia de la el: să îl ucidă pe baron.

De asta nu depindea doar viitorul, ci şi supravieţuirea *lui*. Nu îi aşteptau nici promovări, nici beneficii pe agenţii SS care refuzau să îndeplinească un ordin şi cu atât mai puţin pe cei care dădeau dovadă de omenie faţă de evrei şi de simpatizanţii acestora.

În ce m-am băgat?...

La orizont se contura deja hotarul ţinutului. *Suntem atât de aproape*...

92
Sfânta cină

Fără a bănui pericolul ce gonea spre ei, baronul se ridică din nou în picioare şi se apropie de masă. Ridicând şi celălalt colţ al feţei de masă, dezvălui privirilor încă un coş cu pâine şi o cupă cu vin.

— Şi noi sărbătorim acest eveniment, spuse el. Iisus ne învaţă şi pe noi să ne amintim Paştile şi să dăm tradiţia mai departe. Cina cea de Taină a avut loc într-o noapte ca aceasta, premergătoare unei despărţiri, o noapte în care moartea plutea în aer. Iisus ştia că viaţa Sa pe pământ se apropia de sfârşit, că îndeplinise lucrarea pentru care Tatăl L-a trimis aici. De aceea, pentru El, moartea însemna totodată eliberare. Multe dintre simbolurile şi tradiţiile noastre au aceeaşi semnificaţie. Sper din suflet ca în această noapte să putem sărbători acea unitate spirituală la care ne îndeamnă întotdeauna Tatăl. De Paşti, voi aţi fost educaţi să comemoraţi loialitatea faţă de Dumnezeu, noi – faţă de Fiul Său. La Cina cea de Taină, Iisus a frânt pâinea şi a împărţit-o ucenicilor Săi. Aceasta va fi Sfânta noastră Cină, Sederul nostru de Paşti, cum s-a exprimat vărul meu, adăugă el cu un zâmbet, aruncându-i o privire rabinului. Creştinii mănâncă aceeaşi pâine ca voi şi beau vin în amintirea sângelui vărsat.

Îşi trecu privirea prin încăperea luminată de lumânări şi, perfect conştient de însemnătatea cuvintelor sale, adăugă:

— În seara aceasta vom *împărţi* aceeaşi pâine.

Spunând asta, se întoarse la masă şi, împreună cu rabinul, ridică faţa de masă. În mijlocul mesei se afla un coş de pâine gol, identic cu celelalte două.

Fiecare luă coşul din dreptul său, scoase pâinea din el şi o puse în coşul din mijloc, apoi îşi înălţară amândoi capetele şi se priviră preţ de o clipă în ochi. Conştienţi de semnificaţia profundă – de-a dreptul scandaloasă, ar fi spus

unii – a gestului lor, toţi cei prezenţi îi priveau cu ochii mari de uimire şi de încântare, fiecare simţind în felul lui că Dumnezeu se află printre ei.

Feţele ambilor bărbaţi se luminară de zâmbet. Zidurile care îi despărţiseră fuseseră, în sfârşit, dărâmate şi niciunul nu îşi putea ascunde nemărginita bucurie.

Zâmbind în continuare, cei doi se întoarseră şi, înaintând încet prin adunarea formată din neamuri şi prieteni, evrei şi creştini, aristocraţi şi ţărani, polonezi şi germani, începură să împartă pâine tuturor. Rabinul luă primul coşul şi îi servi pe rând pe membrii familiei Dortmann şi pe angajaţii casei, apoi i-l înmână baronului, care le oferi pâine oaspeţilor evrei. Când, în cele din urmă, cei doi bărbaţi făcură, printr-un gest solemn şi plin de reverenţă, schimb de pâine, toţi ochii se umplură de lacrimi.

Liniştea plină de evlavie ce se coborâse asupra încăperii ascundea o pace divină ce avea prea puţin de-a face cu lipsa zgomotului.

Baronul îi servi cu vin pe creştini, apoi puse pocalul înapoi pe masă şi se aşeză din nou lângă rabin. Preţ de câteva minute, nimeni nu scoase un cuvânt.

Toţi se rugau.

Unii murmurau cuvinte menite să fie auzite doar de urechile Tatălui. Alţii aveau ochii plini de lacrimi. Mulţi dintre bărbaţi căzură în genunchi şi îşi plecară capetele. Într-un târziu, când se ridică, baronului îi curgeau pe obraz lacrimi, atât de fericire, cât şi de durere, căci Duhul îl avertizase asupra grelei încercări prin care avea să treacă în curând.

Se duse în celălalt capăt al încăperii şi luă un prosop şi un lighean gol, în care turnă apă din unul dintre ulcioare. Rabinul făcu la fel.

— Acesta este un alt aspect al Cinei Domnului pe care îl comemorăm noi, creştinii, spuse baronul. Poate că el este cel mai important dintre toate, căci reprezintă exemplul viu

al jertfei.

— Este un aspect important şi în tradiţia iudaică, zise rabinul.

— Biblia ne învaţă că, în împărăţia lui Dumnezeu, cei smeriţi vor fi înălţaţi. Cine îşi iubeşte semenii îşi riscă şi viaţa pentru ei. Rabi, te rog să iei loc, adăugă baronul, arătând spre scaun.

Rabinul Wissen îşi aşeză ligheanul pe podea şi luă loc.

Baronul von Dortmann se lăsă în genunchi, puse şi el jos ligheanul, scoase cu grijă încălţările rabinului, îi spălă cu blândeţe picioarele şi apoi le şterse pe rând cu prosopul.

Când baronul termină, rabinul se aşeză la rândul său în genunchi şi îi spălă picioarele. Toţi ochii din încăpere urmăreau uimiţi această manifestare făţişă de iubire frăţească, dar nimeni nu se aştepta la ceea ce se petrecu în continuare, când cei doi bărbaţi îngenunchează lângă fiecare în parte, spălând cu blândeţe şi smerenie picioarele tuturor.

În cele din urmă, baronul şi rabinul îşi reluară locurile în faţa celorlalţi şi se rugară cu voce tare. După ce fiecare ţinu o ultimă cuvântare, toţi se ridicară în picioare şi începură să cânte, întâi o strofă dintr-o cântare creştină, apoi o selecţie din Psalmi.

Urmară îmbrăţişări, lacrimi, urări de bine şi cuvinte de rămas bun care se prelungiră peste treizeci de minute. Nimeni nu avea sufletul să plece.

93
Apropierea răului

Goneau în continuare pe drumul pustiu de ţară, spre o răspântie ce avea să hotărască destinul mai multor suflete.

Erau aproape – foarte aproape de destinaţie. Gustav recunoştea fiecare centimetru de drum. Luna plină lumina binecunoscutele locuri de parcă ar fi fost ziua în amiaza mare.

Oribila faptă era pe cale să se întâmple.

Arma începu să-i ardă mâna de parcă ar fi fost un par înroşit în foc. Deşi nu era nicidecum o noapte călduroasă, începu să simtă sudoarea şiroindu-i pe spate şi la subsuori. Simţea că se sufocă.

Trebuie să îmi păstrez calmul! Dacă superiorul său ar fi bănuit ce îi trecea prin cap, putea să îşi ia adio de la tot.

Maşina începu să încetinească.

— Mai e mult?

Gustav continuă să privească absent pe fereastră.

— Cu dumneata vorbesc! se zborşi Korsch.

Trezit din visare, Gustav întoarse speriat capul spre superiorul său.

— O, nu, *mein Herr*... Doar un kilometru... Puţin mai încolo, faceţi la dreapta şi luaţi-o pe aleea mărginită de copaci.

Korsch continuă să încetinească, apoi stinse farurile. Era destul de luminos afară. Deşi nu aveau cum să se ascundă de el şi de trupele sale, Korsch nu voia ca maşinile să fie reperate prea devreme. Poate că puseseră pe cineva să stea de pază.

Voia să facă totul cum scrie la carte. Dăduse deja ordin să se sape o groapă mare în apropiere de sat, pentru „aruncarea gunoiului”.

Urmându-i exemplul, cele trei automobile şi cele patru camioane din spatele lui îşi stinseră şi ele farurile. Korsch

nu lăsase nimic la voia întâmplării. Intuia că aceasta va fi o operaţiune de calibru şi avea de gând să îi stârpească pe toţi ticăloşii din casă, de la primul până la ultimul.

Papă-lapte de lângă el bineînţeles că habar n-avea de planul lui. Dar fata era pe jumătate evreică şi, deci, trebuia să moară odată cu evreica de maică-sa şi cu disidentul de taică-său. Dacă subordonatul său era atât de ascuţit la minte precum crezuse la început, cum de nu îşi dăduse seama de lucrul ăsta?

Korsch încetini şi mai mult, viră şi o luă încet pe aleea ce urca şerpuind printre copaci.

Înnebunit de groază, Gustav simţea că se înăbuşă. *Ştia* că în noaptea asta, mai devreme sau mai târziu, va trebui să dea ochii cu tatăl Sabinei şi că, dacă nu-l va împuşca, îl va împuşca Korsch pe el.

Nu crezuse niciodată în presentimente, dar iminenţa adeveririi celui pe care îl avea acum îl băga, pur şi simplu, în sperieţi.

94
Îngerul morţii

Emil Korsch plănuise totul cu mare atenţie, până la cel mai mic amănunt.

Nimeni nu avea să scape cu viaţă.

Când ajunseră în vârful dealului aşteptă două minute. Din ultimul camion coborâră cincisprezece inşi care se răspândiră în cerc şi se apropiară pe furiş de casă. Fiecare colţ, fiecare ieşire va fi păzită de un SS-ist înarmat. Doi dintre ei aveau proiectoare de mână pe care, de îndată ce maşinile trăgeau în dreptul faţadei, aveau să le aprindă pentru a ilumina spatele casei. Dăduse ordin subordonaţilor săi să îi omoare pe toţi.

Acum!

Korsch porni motorul şi apăsă piciorul pe accelerator. Vuind ameninţător, maşina ţâşni pe aleea plană de pe creastă şi, azvârlind pietricele în toate părţile, se opri scrâşnind în faţa casei, cu farurile aţintite asupra intrării principale, urmată după câteva secunde de restul autovehiculelor.

Ordine date pe un ton răstit, portiere deschise cu furie, cizmele SS-iştilor pe pietriş, alergând să îşi ocupe poziţiile. În câteva clipe, casa familiei von Dortmann, cândva un mândru refugiu al celor năpăstuiţi, fu încercuită.

Secretul ei fusese descoperit şi îngerul morţii care se apropia acum de ea jurase să îl omoare pe *acest* întâi născut al neamului Dortmann care îndrăznise să îl sfideze pe faraon.

Emil Korsch se opri pentru a se asigura că toată lumea este pe poziţii.

Se lăsă din nou tăcerea, însă doar preţ de o clipă. Toţi stăteau nemişcaţi, gata să o ia din loc, cu armele pregătite. Nu se mişca decât norul de praf iscat de roţile maşinilor, care dansa şi acum în lumina rece a farurilor.

Korsch porni încet spre intrare, făcând pietrişul uscat să îi scârţâie sub picioare. Nici măcar nu încercă uşa.

Spulberă zăvorul cu un glonţ, făcând să zboare aşchii în toate părţile, apoi izbi puternic uşa cu piciorul. Uşa se prăbuşi cu o bufnitură ce reverberă în întreaga casă.

Korsch ridică braţul. Batalionul de asalt din spatele lui se puse imediat în mişcare. În câteva secunde, în întreaga clădire răsuna vacarmul prădării.

Verdictul fu pronunţat surprinzător de repede.

— *Es ist leer*, *mein Herr!* strigă un soldat de la ultimul etaj, aplecându-se peste balustradă.

Korsch se făcu negru la faţă.

Era imposibil să fie goală! Cum de scăpase vulpea din cursă?

— Aţi cercetat fiecare nivel, fiecare cameră? întrebă el furios.

Dar ştia că este adevărat. Dacă ar fi fost cineva în casă, s-ar fi auzit deja ţipete, vaiete... dar acum singurele zgomote erau făcute de subordonaţii săi, care alergau dintr-o încăpere în alta... fără să găsească nimic!

— Da, *mein Herr*, răspunse soldatul. Am inspectat fiecare încăpere.

— Căutaţi în continuare! răcni Korsch. Trebuie să fie pe aici, pe undeva. Ticăloşilor ăstora lunecoşi le place să construiască pereţi falşi, tainiţe şi tuneluri secrete. Dărâmaţi nenorocita asta de casă, dacă trebuie! Vreau să pun mâna pe ei! Ciuruiţi toţi pereţii, demolaţi-i! Dacă nu sunt aici, n-au decât să-şi găsească scumpa casă în ruine când s-or întoarce!

Tunând şi fulgerând, Korsch străbătu val-vârtej coridoarele acum iluminate şi ieşi în curtea din spatele casei, păzită în continuare de un contingent.

— Inspectaţi fiecare grajd, fiecare anexă de pe moşie, le strigă el soldaţilor. Poate că s-au ascuns. Trageţi în pardosea, grinzi, poduri. Nu lăsaţi niciun cotlon necercetat. Distrugeţi toate clădirile! Şi anunţaţi-mă dacă găsiţi vreun

automobil.

Cei zece SS-işti se năpustiră numaidecât spre anexe.

Casa răsuna deja de ropotul mitralierelor. Geamurile fură spulberate, uşile, smulse din balamale, şi fiecare dormitor, întors cu susul în jos. În scurt timp fură descoperite odăile secrete de la ultimul etaj.

Când văzu ascunzătoarea, Korsch se făcu roşu de furie. Deci era adevărat! Baronul *chiar* adăpostise evrei! La fel cum se întâmplase în urmă cu doi ani la acea casă din Włocławek, şi aici paturile erau aproape călduţe.

Turbat de mânie, Korsch îşi descărcă mitraliera de jur-împrejur, ciuruind plăpumi, perne şi geamuri – o bucată de plumb ricoşă şi trecu la un fir de păr de pieptul unui subordonat – apoi ieşi ca o vijelie.

Unde e Schmundt? *Unde e trădătorul ăla nenorocit*?

Îl găsi pe Gustav stând la baza scărilor, încercând să digere devastarea de care era direct responsabil.

Korsch îl luă de guler şi îl trase afară.

— Uite ce e, Schmundt, dacă aflu că l-ai anunţat pe porculă la de Dortmann despre venirea noastră, că te-ai răzgândit din cauza fetei... jur că te omor cu mâna mea!

— *Mein Herr*, jur că sunt la fel de surprins ca...

— Gura! răcni Korsch, dându-i o palmă peste cap. Oare unde-or fi ascuns cutia?

— Ce cutie?

— Cutia rabinului, imbecilule! Sunt sigur că individul a fost pe aici!

— Sunt convins că au luat-o cu ei...

— Poate că au considerat că este mai sigur să o lase aici. Hm... unde s-o căutăm oare?... Hai, că n-avem toată noaptea la dispoziţie!

— În grădină! exclamă Gustav. Grădina a fost dintotdeauna locul preferat al baronului.

Peste câteva secunde Gustav ieşi alergând pe uşa din spate, urmat de Korsch şi de zece SS-işti.

Trei-patru bărbaţi urcau dealul spre casă dinspre

grajduri.

— Nu am găsit niciun autovehicul! îl anunţă unul dintre ei pe Korsch. Toate clădirile sunt goale.

Korsch dădu drumul unui potop de înjurături, apoi îi făcu semn lui Schmundt să pornească mai departe.

Gustav se duse direct în locul unde făcuse descoperirea ce dusese la trădare. Acolo se opri. Korsch şi oamenii săi se apropiară precauţi, cu armele pregătite. La lumina lanternelor, Korsch inspectă impacientat vegetaţia ce amintea de Muntele Măslinilor.

— Vine deseori aici să se roage, spuse Gustav. Acesta este locul său preferat. Credeam că aici s-ar putea să găsim un indiciu... dar nu văd nimic...

— Extraordinar! pufni Korsch. Mare nătărău mai eşti! mai ştii vreun loc în care ar fi putut ascunde cutia?

Gustav se răsuci şi porni în fugă spre grădina de trandafiri. SS-iştii îl urmară cu paşi apăsaţi, călcând în picioare scumpele plante ale lui Marion. Korsch se opri, înşfăcă o mitralieră şi de îndată ce oamenii săi părăsiră mica grădină, ciurui toate plantele originare de pe pământul Palestinei, pe care o ura din tot sufletul. Peste câteva minute îi găsi pe Gustav şi pe ceilalţi subordonaţi stând descumpăniţi în mijlocul grădinii de trandafiri. Nu descoperiseră nimic.

— Fireşte că nu e nimic aici! tună Korsch către Gustav, după care se întoarse spre soldaţi şi le ordonă să distrugă şi această grădină.

În timp ce Gustav îi conducea înapoi spre casă, în spatele lor răsunau focuri de mitraliere şi paşii apăsaţi ai SS-iştilor, care transformau în pulbere una dintre cele mai îndrăgite grădini de trandafiri din întreaga Germanie.

Acum, că realiza că baronul reuşise să îi ducă pe toţi de nas, remuşcările lui Gustav căzură din nou într-un somn adânc, făcând loc orgoliului, un demon latent ce se manifestă repede la mai toţi bărbaţii. Acum, că nu mai era pus în situaţia de a-l ucide pe baron, frica de adineauri se

transformă în mânie. În mod absurd, acum îl detesta şi mai tare pe baron fiindcă din cauza lui se făcuse de râs. Intră în casă mai hotărât ca niciodată să găsească un indiciu cu privire la locul în care se afla baronul sau măcar cutia.

În casă răsuna în continuare vacarmul furios al distrugerii. Gustav o luă la goană pe scări, urcând câte două trepte odată.

— Urmaţi-mă! îi strigă el lui Korsch.

Peste niciun minut ajunseră în bibliotecă.

Aruncând câteva priviri în jur, Korsch înţelese imediat că aici avusese loc o întrunire şi asta, de curând. Prin sală, erau răsfirate peste treizeci de scaune. Pe masă mâncarea şi vinul erau neatinse, pe podea erau aşezate lighene cu apă şi cele două-trei prosoape atârnate pe spătarul unui scaun erau încă umede. Korsch nu înţelegea ce însemnau toate acestea, dar recunoscu imediat Menora – sfeşnicul cu şapte braţe.

Deci baronul adăpostise, într-adevăr, evrei şi nu puţini!

Încercând să pună metodic iţele cap la cap, Korsch înşfăcă un pahar, îi sorbi conţinutul dintr-o înghiţitură, îşi şterse gura cu dosul mâinii, apoi ieşi pe hol.

— După ce distrugeţi totul la etajul ăsta, doborâţi toate cărţile de pe rafturi şi daţi-le foc, îl instrui el pe unul dintre soldaţi. Cheamă-i pe toţi să te ajute, adăugă el, după care se îndepărtă, urmat de Gustav. Am să-ţi mai dau o şansă, spuse el, aruncându-i protejatului său o privire de gheaţă. Unde crezi că se află documentele baronului?

— Pare-mi-se că baronul are un birou.

— Şi abia acum îmi spui? se zborşi Korsch. Du-mă imediat acolo!

Gustav se conformă.

Korsch dădu buzna în birou şi se opri o clipă în mijlocul încăperii. Brusc, simţi că se calmează. Natura sa demonică simţi imediat prezenţa baronului. Începu să se plimbe încet prin cameră, convins că stăpânul lui, pe care baronul îl numea duşmanul omenirii, avea să îi arate ceea ce voia să

afle.

— Lasă-mă singur, spuse el încet.

Gustav se retrase şi închise uşa în urma lui.

Trezindu-se brusc singur în casa pe care o observase de atâtea ori de la distanţă, în mijlocul coridorului pe care visase mereu să păşească, Gustav se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă în grabă. În momentul următor deschidea, cu mâna tremurândă, uşa camerei Sabinei.

Intră şovăielnic şi privi în jur. Camera părea neatinsă, deşi, la lumina candelabrului, se vedea că fusese inspectată fugitiv.

Îl năpădi un şuvoi de sentimente contradictorii. Aici totul îi amintea de Sabina. Patul, măsuţa de toaletă, oglinda...

Inspiră adânc izul estompat al prezenţei ei.

Visând cu ochii deschişi, străbătu camera dintr-un capăt în altul, inspectând atent fiecare obiect, fiecare mărunţiş ce amintea de Sabina, apoi îi ridică perna şi îşi afundă faţa în ea.

Între timp, la distanţă de câteva încăperi, pe faţa ciupită de vărsat a lui Emil Korsch apăru un zâmbet maliţios şi viclean.

O hartă desenată de mână ce zăcea printre hârtiile împrăştiate pe masa baronului îi atrăsese atenţia asupra plicului pe care îl ţinea acum în dreptul veiozei.

Ce neghiob! Se pare că baronul plecase în mare grabă şi nu avusese timp să distrugă toate dovezile.

Era evident că scrisoarea nu fusese transmisă pe căi convenţionale, dar asta conta prea puţin. Important era conţinutul.

Îşi miji ochii, încercând să descifreze cuvintele mâzgălite în grabă. Oricum, numele de pe plic era scris cât se poate de citeţ.

Wilhelm Stegerwald, *Fürstensdorf*.

Rânjetul i se lăţi pe faţă. Îi luase, ce-i drept, ceva timp, ba chiar urmase o pistă falsă până hăt în Elveţia, dar acum reuşise să pună, în sfârşit, iţele cap la cap.

Acum era în posesia unui nume corect şi ştia *şi* localitatea în care trebuie să caute!

După ce îşi îndesă harta şi plicul în buzunar, îşi scoase pistolul din toc şi îl descărcă în masa baronului, în scaunul tapiţat cu piele şi în geam, apoi se năpusti afară din birou.

Găsise ceea ce căuta. Nu mai aveau nimic de făcut aici!

95
Sacrificiul

Pelerinii înaintau istoviţi printr-o pădure izolată.

Fusese o noapte lungă, în care străbătuseră nenumărate câmpuri şi păduri. De câteva ore bune, majoritatea copiilor dormeau de-a-n picioarele. Kropf o ducea în braţe pe micuţa Angela. Aproape fiecare bărbat ducea în braţe câte un copil. Rabinul, soţia şi fiicele sale făceau şi ei parte din grup. Pentru cei care călătoresc pe jos, spusese baronul, pericolul avea să fie mai mare în primele douăzeci şi patru de ore. Apoi călătoria spre sud s-ar putea să fie relativ uşoară. După ce au discutat chestiunea între ei, refugiaţii evrei au hotărât cine avea să meargă cu maşina şi cine, pe jos.

Şaptesprezece persoane porniseră pe jos, prin grădina baronului, luând-o apoi prin pădure, iar cu automobilele, cincisprezece – câte cinci într-o maşină. De pe-acum maşinile, care porniseră pe rute diferite, fiecare spre un alt adăpost, ar fi trebuit să fie departe, în sud-vest. Cei care mergeau pe jos trebuiau să ajungă în Fürstensdorf înainte de revărsatul zorilor.

Totul fusese aranjat dinainte. Călăuza îi va duce pe ascuns în sat, la casa pastorului Stegerwald. La noapte, un camion de marfă cu foaie de expediţie preautorizată îi va duce la Innsbruck, unde existau două adăposturi, la care puteau trage timp de o săptămână, după care aveau să fie ajutaţi să treacă pe rând graniţa spre Elveţia.

Camionul trebuia să plece din Fürstensdorf în seara aceea. Dacă nu ajungeau la locul de întâlnire stabilit cu călăuza înainte de ivirea zorilor, totul era pierdut.

După plecarea celor trei automobile, în timp ce pelerinii făceau ultimele pregătiri de călătorie, baronul se simţi cuprins de o presimţire sumbră.

Le chemă pe Marion şi pe Sabina în biroul său şi închise

uşa.

— Ştiţi că nu îmi stă în obicei să spun că am auzit vocea lui Dumnezeu, zise el. Totuşi, acum sunt aproape sigur că îmi vorbeşte. Nu ştiu de ce, dar simt că trebuie să plecăm împreună cu ceilalţi.

— Să plecăm, Heinrich?... întrebă cu vocea stinsă Marion. Să ne părăsim casa?...

— Da, iubita mea. Poate doar pentru a ne asigura că prietenii noştri ajung cu bine la casa pastorului. Pastorul mi-a trimis o hartă, pe care Jakob a memorat-o. Totuşi, sunt neliniştit. Plănuisem să îi însoţesc singur, dar acum simt că trebuie să vă alăturaţi şi voi grupului. Marion, dacă am fost descoperiţi, trebuie să te trec graniţa în Elveţia.

— Şi cu slujnicele ce se va întâmpla? întrebă soţia sa.

— Trebuie să se întoarcă la familiile lor. Pentru moment, nimeni nu este în siguranţă aici.

Se luară tustrei de mână, se rugară împreună, apoi începură să strângă cele trebuincioase călătoriei.

În ora următoare, cu lacrimi în ochi, Heinrich, Marion şi Sabina făcură un ultim tur al casei, luându-şi rămas bun de la scumpul lor cămin. Se vor întoarce oare peste două-trei zile... sau niciodată?...

Atât Sabina, cât şi tatăl său coborâră la subsol, fiecare cu altă treabă. Tânăra o luă spre aşa-zisa gheţărie.

Baronul zăvorî biroul de la subsol – şi, odată cu el, secretele pe care încă nu apucase să le cerceteze – şi ascunse cheia. Deşi el nu avea să mai calce aici niciodată, amintirea vieţii lui avea să dăinuie veşnic între tăcutele ziduri de piatră ale legendarei tainiţe ce aştepta din nou să fie descoperită.

Toate acestea se întâmplaseră cu doar câteva ore în urmă. Acum, că noaptea era aproape pe sfârşite, erau deja departe de casă.

Deşi, la fel ca toţi ceilalţi, şi el abia îşi mai simţea picioarele, baronul von Dortmann continua să îi conducă hotărât mai departe.

Când ieşiră din pâlcul rar de mesteceni şi pini, văzură conturându-se spre est primele dâre cenuşii ale răsăritului. Luna, care îi călăuzise toată noaptea, apusese în urmă cu o oră, difuza lumină selenară cu care se obişnuiseră ochii drumeţilor fiind înlocuită treptat de razele mai puternice ale soarelui ce, părăsindu-şi culcuşul din spatele uriaşei sfere numită Pământ, se ridica tot mai sus pe cer.

Când pelerinii ieşiră din pădure cu Jakob în frunte, mantia ocrotitoare a întunericului începu să se ridice.

Îşi continuară drumul pe malul înalt al unui pârâiaş. Din două în două minute, Jakob se oprea şi îşi arunca ochii în jur, forţându-şi mintea nedormită să-şi amintească instrucţiunile de călătorie. În spatele lui mergea baronul von Dortmann. Cei doi schimbau vorbe puţine, doar atunci când era necesar.

Ajungând la un podeţ îngust, traversară pe malul opus şi o luară drept înainte, tăind de-a curmezişul păşunea înverzită ce se întindea în faţa lor. În depărtare, prin ceaţa argintie se zăreau clopotniţa bisericii şi alte câteva clădiri mai înalte din Fürstensdorf.

Pătrunseră într-o mică livadă şi se strecurară, înşiraţi unul după altul, printre copaci, până ajunseră la un drum de pământ, plat şi lat, ce se întindea în linie dreaptă perpendicular pe direcţia în care trebuia să o ia grupul. În faţa lor, într-un unghi de aproximativ treizeci de grade, se iţea din păduricea deasă un alt drumeag, mai îngust, ce se întindea în câmp deschis înainte de a se uni cu drumul mai mare.

Conform instrucţiunilor primite, trebuia să traverseze intersecţia şi să o ia pe drumeag până în pădurice. Acolo îi aştepta fiul pastorului, care îi va călăuzi până în sat.

Cei doi conducători o luară înainte, iar restul drumeţilor rămaseră ascunşi printre pomi. Jakob se opri în mijlocul drumului, privi de jur-împrejur, apoi le făcu semn celorlalţi să vină.

De undeva, de departe se auzi zgomotul estompat la

început, apoi tot mai puternic al unui motor. Ba nu, erau două motoare. Două automobile.

Baronul rămase pe loc, ascultând atent, îndemnând şirul de nomazi să se grăbească. Era clar că maşinile se îndreptau înspre ei – în mare viteză.

S-ar putea să nu fie decât un fermier din zonă pornit în căutarea unei vaci rătăcite, gândi baronul. Chiar şi atunci, nu aveau nicio secundă de pierdut. Grupul era prea mare pentru a nu stârni suspiciuni, iar întunericul se destrăma rapid.

— Vino, Ursula, şopti baronul. Ulrike... Heziah, mai avem foarte puţin de mers... Nu vă opriţi.

Două automobile masive cotiră în depărtare. Farurile sclipiră orbitor în lumina pală a dimineţii, de-a lungul drumului drept de pământ, aţintite spre grup.

Panicaţi, toţi o luară la goană spre pădure. În depărtare, din umbra pâlcului de copaci se desprinse o siluetă. Era fiul pastorului, care privea, mut de oroare, cum cel mai cumplit coşmar evreiesc se transforma în realitate chiar sub ochii săi. Începu să se roage fierbinte pentru năpăstuiţii – bărbaţi, femei şi copii – ce fugeau înspre el.

Dar era prea târziu.

Fuseseră reperaţi. Detectând siluetele fugarilor în toată goliciunea neputinţei lor, cele două maşini porniseră într-o urmărire frenetică, hurducându-se pe drumul plin de hârtoape.

În pandemoniul ce se iscă, doar Heinrich von Dortmann, fiul lui Dumnezeu, rămase nemişcat şi calm între cei ce înaintau spre pădure şi cei ce se retrăgeau. Curajul pentru care se rugase atât de fierbinte se pogorâse asupra lui din înalturi şi era pe cale să îşi dovedească dragostea de fiu.

Întregul grup reuşi să traverseze drumul şi goneau acum cu toţii spre pădurice. Doar două persoane se opriră.

— Heinrich?... şopti Marion pe un ton rugător.

Dar ştia deja ce înseamnă gestul lui. Ochii i se umplură de lacrimi.

Timpul stătu parcă în loc. Soţul, soţia şi fiica, închişi parcă într-o bulă temporală doar a lor, nu mai auziră nici vuietul motoarelor, nici paşii grăbiţi ai fugarilor. Deşi dialogul lor nu dură decât câteva secunde, el avea o importanţă veşnică şi peste ani amintirea sfântă a chipului senin al baronului din aceste momente va cuprinde în ea toată esenţa vieţii.

— Domnul să fie cu tine, Marion, spuse Heinrich cu blândeţe.

Pe chipul lui radia calmul şi fermitatea Fratelui său mai mare.

Fără să riposteze, Marion începu să se retragă încet.

— Papa... nu vii, papa?... îl imploră Sabina, începând să înţeleagă şi ea ce însemna gestul tatălui său.

— Du-te, Sabina, spuse blând baronul. Du-te cu mama ta.

— Nu mă duc nicăieri fără tine! strigă ea, izbucnind în lacrimi.

— Draga tatii, îi zise baronul cu o nemărginită blândeţe, ştii că pentru cei ce iubesc, petalele sunt înmiresmate. Aceasta este partea plăcută a lecţiei pe care o învăţăm de la trandafiri. Nu este uşor când înţelegi că uneori mireasma iubirii trebuie să vină din spini. Cununa Domnului nostru Iisus Hristos nu a fost făcută din flori înmiresmate, copila mea.

— Te vor aresta!

— Dar *voi* veţi fi cu toţii liberi.

— Vreau să fii liber şi tu!

— Voi fi, Sabina. Pentru un fiu al lui Dumnezeu, *suprema* libertate este să-şi dea viaţa pentru cei pe care îi iubeşte. Ştii prea bine că aceasta este cea mai însemnată învăţătură a lui Iisus.

— Da, papa, răspunse plângând Sabina.

Lacrimile care îi şiroiau pe obraji erau atât de durere, cât şi de profundă iubire şi admiraţie.

— Iar acum du-te, copila mea. Domnul să te păzească.

— Papa...

— Ne vom întâlni din nou.

— Când?

— Când o vrea Dumnezeu.

Brusc, vuietul maşinilor îi răsună din nou în urechi, de această dată mult mai puternic. Bula se spărsese. Sosise timpul să bea paharul pe care i-l dăduse Tatăl.

Se întoarse cu faţa spre maşinile ce se apropiau în viteză şi porni pe mijlocul drumului, direct spre ele.

Cele două automobile opriră scrâşnind în faţa lui, ridicând nori înecăcioşi de praf de jur-împrejur. Cât ai clipi, drumul se umplu de SS-işti şi toate armele fură aţintite asupra celor şaisprezece siluete ce se opriseră, paralizate de groază, lângă pădurea din spatele baronului.

Emil Korsch, aflat la volanul primei maşini, coborî ţinând ostentativ pistolul în mână, cu ochii strălucind de o satisfacţie diabolică. Reuşise să le vină de hac!

Tăcerea grea, încărcată de o multitudine de frici şi sentimente ascunse, fu ruptă de Gustav, care coborî încet de cealaltă parte a automobilului. Avea şi el o armă, dar o ţinea îndreptată spre pământ.

Nu mişca nimeni. În afară de baron, care continua să se îndrepte cu pas ferm spre cei ce aveau să îl aresteze.

Gustav şovăi o clipă, apoi porni încet spre Sabina şi îi făcu semn să vină la el. Fata făcu un pas înapoi, spre mama sa.

Gustav dădu să se apropie mai tare de ea, dar fu oprit de glasul lui Korsch.

— Ei, baroane, iată că ne întâlnim din nou, spuse acesta ai un zâmbet perfid. Se pare că informaţiile mele au fost corecte: eşti, într-adevăr, unul dintre liderii mişcării de rezistenţă.

Baronul continua să se îndrepte încet spre el, fără a spune un cuvânt, privindu-l direct în ochi. *Doamne Dumnezeule, Tatăl nostru care eşti în ceruri*, se rugă el, *leagă-l la ochi şi leagă-i mâinile să nu se poată atinge de*

copiii Tăi.

Întoarse capul şi aruncă o ultimă privire spre familia şi prietenii săi.

— Marion... Sabina... Heziah, zise el, duceţi-vă împreună cu ceilalţi în pădure. Indiferent ce se va întâmpla cu mine, voi mergeţi mai departe şi nu priviţi înapoi. Nu vă temeţi pentru mine.

Totul rămase încremenit. Până şi limba lui Emil Korsch.

— Duceţi-vă, îi îndemnă el din nou. Nu veţi fi urmăriţi şi nu se va trage asupra voastră. Duceţi-vă dar...

Plângând în hohote, Marion porni spre pădure, urmată de Sabina şi de ceilalţi fugari.

Baronul întoarse capul şi privi direct în ochii lui Emil Korsch.

— Opriţi-vă! răcni Korsch, dar cuvintele sunară gol şi neconvingător.

— Nu puteţi să îi opriţi, spuse baronul. Le-am dat ordin să înainteze. Pe mine mă vreţi, adăugă el, oprindu-se chiar în dreptul lui Korsch.

— Opriţi-i! le strigă Korsch oamenilor săi. Schmundt, îţi ordon să-l împuşti pe individul ăsta!

Baronul se întoarse spre soldaţi şi spre Gustav şi li se adresă cu o voce de bariton, calmă şi autoritară:

— În numele lui Iisus Hristos, vă ordon să nu trageţi şi să îi lăsaţi pe oamenii aceştia să meargă în pace.

— Schmundt, împuşcă-l odată pe neghiobul ăsta! şuieră Korsch.

Rugându-se în continuare, baronul îi aruncă tânărului său vecin o privire pătrunzătoare. Gustav se simţi incapabil să facă o mişcare. Acum arma din mâna lui părea să tragă peste cinci sute de kilograme.

Baronul se întoarse din nou către Emil Korsch şi îl străpunse cu privirea.

— Herr Korsch, spuse el încet, parcă abia şoptit, în numele Dumnezeului suprem, îţi ordon să taci. Poţi să mă arestezi pe mine, dar pe oamenii aceştia îi vei lăsa să

meargă în pace.

Privi preţ de încă o clipă în ochii agentului, parcă hipnotizându-l.

În spatele său, lumea începu să alerge spre pădure. Baronul se întoarse şi făcu câţiva paşi spre soţia sa. Cu inima sfâşiată de durerea despărţirii, Marion rămăsese în urma grupului şi îl privea plângând încetişor.

Privirile li se întâlniră. În ochii lui Heinrich strălucea încă surâsul vieţii! Văzu cum i se mişcă buzele. *Auf Wiedersehen*, *Liebchen*... *Te iubesc*! Marion simţi că i se frânge inima, dar încercă şi ea să murmure câteva cuvinte de rămas bun.

Heinrich zâmbi, apoi se întoarse din nou cu faţa spre agentul Gestapo, care privea scena încremenit şi mut.

Brusc, vraja se rupse.

Korsch îl înşfăcă brutal, îi legă mâinile la spate şi apoi le făcu semn celorlalţi să se apropie. Soldaţii, dând parcă brusc uitării restul fugarilor, îl târâră pe prizonier până la maşină, lovindu-l sălbatic.

Nemaiavând puterea să privească, Marion întoarse capul şi, suspinând amarnic, fugi împleticindu-se spre pădure. Ceilalţi, care erau cu mult înaintea ei, ajunseseră deja la locul de întâlnire cu fiul pastorului şi acesta îi călăuzea acum departe de drum, adânc în hăţişurile pădurii.

96
Libertate

Gura tunelului se căsca neagră pe culmea înzăpezită a semeţului masiv muntos ce se înălţa în faţa lor.

Heziah Wissen şi Jakob Kropf, mai apropiaţi sufleteşte decât fuseseră vreodată în cei mai bine de doi ani şi jumătate de când se cunoşteau, strânseră mâna bărbatului care îi călăuzise pe poteca abruptă din Alpii austrieci. De aici aveau să îşi continue drumul singuri.

Aşteptară până când ceilalţi opt drumeţi îi ajunseră din urmă şi îşi traseră sufletele în urma anevoiosului urcuş, apoi, luminând calea cu lanterna, Jakob o luă înainte prin tunelul abandonat de cale ferată, în inima muntelui. În urma lui mergeau în şir soţia sa, fiul lor în vârstă de nouă ani şi fiica în vârstă de şapte ani, Ursula şi Gisela, Marion şi Sabina – creştinele ce îi adăpostiseră vreme de doi ani, de care era acum rândul lor să se îngrijească – Helga şi, în spatele grupului, rabinul Wissen.

Nici că se putea un sfârşit mai potrivit, gândi rabinul în timp ce şirul din faţa lui se făcea nevăzut în gura muntelui.

Pentru evreii din Europa, toţi aceşti ani fuseseră ca un tunel lung şi întunecos. Nimeni nu ştia cât va dura acest întuneric sau dacă vor mai vedea vreodată lumina de la capătul tunelului. Cei mai mulţi muriseră înainte de a apuca să o vadă.

Toţi cei care îl urmau acum pe destoinicul Jakob Kropf aveau gânduri similare. În aceste trei săptămâni – mai mult decât crezuseră la început că va dura călătoria – fiecare dintre ei se maturizase spiritual. Învăţaseră să se ajute şi să se iubească unii pe alţii, să se roage pentru ceilalţi şi să se încreadă în ei. Dar, mai presus de toate, învăţaseră să preţuiască mai mult ca oricând libertatea – şi viaţa.

Şi niciunul nu dăduse şi nu avea să dea vreodată uitării preţul plătit de Heinrich von Dortmann în schimbul libertăţii

lor. Din respect pentru cea care de pe-acum era probabil văduva lui, aduceau rar vorba despre el. Totuşi, nu era clipă în care măcar unul dintre cei zece drumeţi să nu ridice spre cer o rugă pentru siguranţa şi ocrotirea celui care, cu smerenia slujitorului întru Hristos, făcuse sacrificiul uman suprem, jertfindu-se pentru semenii săi.

Jertfa avusese un impact deosebit de puternic mai ales asupra celor doi evrei – unul aflat acum în fruntea grupului, celălalt, în spate – pe care circumstanţele îi îmbrăcaseră, împotriva voinţei lor, în mantale de conducători.

Cel mai puternic fusese afectat Jakob Kropf, un bărbat provenit dintr-o familie de ţărani, fără prea multă carte, care se trezise peste noapte în postura de conducător de grup, alături de unul dintre cei mai respectaţi lideri evrei din Europa, combinând abilităţile sale fizice şi simţul său practic cu înţelepciunea rabinului. Uniţi pentru o cauză comună, cei doi ajunseseră să ţină atât de mult unul la altul, încât oricare dintre ei şi-ar fi dat bucuros viaţa pentru celălalt.

Amândurora li se întipărise adânc în minte pilda celui care îşi dăduse viaţa pentru libertatea lor. Amintirea sacrificiului făcut de baron adâncise nemăsurat tăria de caracter ce sălăşluia în sufletele lor.

Pe zi ce trecea fiecare înţelegea din ce în ce mai clar profunzimea credinţei lui Heinrich von Dortmann şi asta îl făcea mai puternic. Rabinului nu-i ieşeau din cap cuvintele baronului, cum că, prin Iisus, creştinismul *completează* şi *săvârşeşte* legile iudaismului.

Pe atunci, afirmaţia aceasta îl nedumerise. Dar acum, în lumina jertfirii de sine săvârşite de baron, rabinul începea să înţeleagă un adevăr profund, care, în pofida erudiţiei sale, până acum îi scăpase: *Baronul a fost o pildă vie a crezului său*.

Era exact aşa cum spusese Heinrich: pentru el credinţa nu era doar o religie, ci un mod de *viaţă*. Când înfruntase moartea, oferindu-se pe sine în schimbul familiei şi

prietenilor săi, autenticitatea credinţei lui a fost dovedită cum nu mai fusese dovedit vreodată un precept al legii iudaice.

Noţiunea de jertfă făcea parte integrantă din sistemul iudaic, dar nu şi cea de jertfire *de sine*. Or baronul se sacrificase voluntar pentru semenii săi! Rabinul nu mai văzuse în viaţa sa aşa ceva.

Unde mai pui că, dintre ei toţi, Heinrich von Dortmann fusese *singurul* care nu avea de ce să se teamă! Nu era evreu, prin vene îi curgea sânge arian pur, era un cetăţean de vază al statului german, om de viţă nobilă.

Or acest aspect uimitor spulbera sensul oricărei analize intelectuale ca un fierbinte vânt deşertic ce pârjoleşte totul în cale.

Fiind evrei, toţi ceilalţi, inclusiv soţia şi fiica lui, erau vinovaţi în ochii naziştilor.

Şi cu toate acestea, tocmai el – singurul nevinovat! – fusese cel care păşise în faţă, predându-se naziştilor pentru a-i salva pe ceilalţi – toţi evrei, toţi vinovaţi pentru infracţiunea de pedigriu fraudulos din punctul de vedere al naziştilor.

Sacrificiul baronului era peste puterea lui de înţelegere!

În Fürstensdorf, Heziah Wissen nu putuse să închidă un ochi toată noaptea.

Dintr-odată, tot ceea ce auzise şi considerase a fi adevărat, fiecare lectură, scriere sau cuvântare a sa despre omul Iisus pe care creştinii îl numeau Hristos – absolut fiecare cuvânt îi apărea într-o cu totul altă lumină!

Întâlnise un om care *trăise* întru slujirea de care vorbea Iisus şi îşi sacrificase viaţa pentru prietenii săi.

El însuşi era în viaţă fiindcă un om luase cuvintele Domnului său Iisus îndeajuns de în serios ca, urmându-i exemplul, să le *pună în practică*.

Heziah fusese învăţat că moartea lui Iisus nu se deosebeşte cu nimic de moartea *oricărui* muritor. În definitiv, toţi murim la un moment dat. Dar acum văzuse cu

ochii lui – bătrâni şi înlăcrimaţi – un creştin săvârşind aceeaşi jertfă străveche.

Moartea *putea* aduce viaţă. Văzuse asta cu ochii lui!

Era imposibil să fii martor la un asemenea lucru şi să nu rămâi marcat pentru totdeauna! Dacă, predându-se naziştilor, baronul demonstrase – la scară *mică*, pământească şi doar unei mâini de oameni – că jertfirea de sine poate da viaţă, atunci ce semnificaţie are jertfa lui Iisus pentru *întreaga* omenire... dacă s-ar putea să fie adevărat ceea ce au susţinut dintotdeauna creştinii: că Iisus a fost, într-adevăr, Fiul lui Dumnezeu?

Cum putea el, un rabin, să gândească astfel?

Heziah nu putea nega faptul că, dintr-odată, nu mai era sigur de niciunul dintre preceptele în care crezuse până atunci. Totul trebuia să fie reexaminat!

Şi exact asta făcuse începând din acel moment.

Toate cărţile din lume nu făceau cât exemplul viu oferit de Heinrich von Dortmann, al unei vieţi trăite cu adevărat!

În ultima vreme, observase o schimbare şi la Marion von Dortmann. O linişte care părea să înlocuiască durerea iniţială a pierderii.

Ştia că femeia începea să înţeleagă tot mai clar semnificaţia profundă a gestului făcut de soţul său şi cât de adâncă fusese dintotdeauna iubirea lui.

Şi Marion petrecuse mare parte din ultimele trei săptămâni amintindu-şi vorbele lui. Depănase în minte toate discuţiile avute de-a lungul timpului, fiecare cuvânt căpătând semnificaţii mai solemne, cu caracter veşnic. Ştiuse dintotdeauna că Heinrich era un om deosebit, dar acum, în lipsa lui, acea legătură specială dintre ei îi străpungea sufletul mai adânc ca niciodată, amestecând parcă spinii şi florile trandafirilor roşii pe care şi-i dăruiseră toată viaţa.

Îi răsunau şi acum în urechi cuvintele spuse de soţul său cu puţin înainte de despărţire. Nici măcar moartea nu îi poate despărţi pe cei care iubesc şi rămân în mâinile

Tatălui.

Treptat, lacrimile făcură loc unei expresii liniştite, chiar surâzătoare. Era surâsul solemn al unei femei care *ştie* ce este iubirea. Dragostea care sălăşluia în adâncul inimii ei era mai puternică decât moartea, căci, aşa cum spune Sfântul apostol Pavel, dragostea nu piere niciodată şi, dintre credinţă, nădejde şi dragoste, dragostea este cea mai mare.

Păstra vie în suflet amintirea ochilor lui luminoşi, a ultimelor sale cuvinte. *La revedere*, *Liebchen*!

Jakob înainta greoi prin întuneric, întrebându-se când avea să se sfârşească tunelul acela ce aducea a mormânt. Făcuseră trei săptămâni până aici, iar acum se părea că traversarea tunelului avea să dureze trei zile!

Brusc, distinse în depărtare o scânteie.

Iuţi pasul, atât cât i-o permitea solul bolovănos.

Lumina devenea din ce în ce mai intensă. Da, nu mai încăpea îndoială... se apropiau de capătul tunelului!

Copiii din spatele lui chiuiră de bucurie. Era din ce în ce mai luminos, de acum nici nu mai aveau nevoie de lanternă!

Mai aveau puţin şi ajungeau la ieşire!

La capătul tunelului se distingeau şapte-opt siluete. Ba nu, erau mult mai multe... Cam cât jumătate din populaţia unui sat!

Cine erau oamenii ăştia?... De ce strigau şi îşi fluturau cu toţii braţele?... Şi ce strigau?... îi avertizau cumva să facă cale întoarsă?...

Jakob păşi afară. Orbit de lumina soarelui, trebui să îşi ducă mâna streaşină la frunte şi să închidă ochii. Mulţimea îl întâmpină cu urale şi chiote de bucurie şi se strânse în jurul lui.

Jakob îşi deschise ochii şi îngăimă buimac:

— Ce se întâmplă?... De ce este toată lumea atât de voioasă?...

— Aţi reuşit! exclamă un bărbat îmbrăcat în straie

ţărăneşti, făcând un pas în faţă şi scuturându-i mâna. Aţi ajuns... sunteţi în siguranţă!

— Adică...

— Da, prietene, da! Vă aflaţi în Elveţia!

Când auziră, cei zece drumeţi începură să plângă de bucurie. Jakob se trezi îmbrăţişat întâi de Ulrike, apoi de Heziah, apoi de Sabina, apoi de Ursula, apoi de Marion. În cele din urmă, plângând în surdină, se îmbrăţişară toţi zece, formând un cerc uriaş şi unificator, şi începură să se roage.

După ce mulţumiră pe rând Domnului că i-a salvat, îşi întoarseră din nou atenţia asupra mulţimii gălăgioase ce le ieşise în întâmpinare. Păreau să fie în jur de o sută de săteni. Surprinderea iniţială a drumeţilor se transformă în uimire.

— Bine, dar cine *sunteţi* voi, oameni buni? exclamă Ulrike Kropf, râzând de aparenta absurditate a întrebării.

— Suntem creştini şi evrei din satul Rheinkirkhaus, de colo din vale, răspunse o săteancă rotofeie, cu un zâmbet larg şi primitor. Am venit să vă petrecem până-n sat, să vă ospătăm şi să vă găsim găzduire.

— Bine, dar cum de aţi aflat de sosirea noastră? întrebă rabinul Wissen, făcând un pas în faţă.

— Ehe, aflat-am de mult că veniţi! răspunse femeia. Am auzit cum aţi reuşit să scăpaţi din ghearele Gestapoului. Vuieşte toată reţeaua. Aşa că v-am aşteptat cu sufletul la gură şi în tot răstimpu' ăsta ne-am rugat lui Dumnezeu să vă aibă în pază.

— Cunoaşteţi *toată* povestea? întrebă solemn rabinul.

— Vă referiţi la bărbatul capturat de nazişti?

Rabinul încuviinţă din cap.

— Da, am primit de ştire despre tot ce s-a întâmplat. O, dar care dintre domniile voastre e Frau von Dortmann? întrebă trupeşa femeie, roşie în obraji, cu un zâmbet cald pe faţă.

Marion făcu un pas spre ea. Sabina o ţinea de braţ.

— Am un mesaj pentru dumneata, draga mea, spuse

femeia, luând-o de mână. Am primit ştirea acu-s două zile. De cum aţi plecat din Fürstensdorf, pastorul Stegerwald a luat legătura cu membrii reţelei să afle ce s-a întâmplat cu bărbatul dumitale.

Deşi femeia avea chipul voios şi luminos, Marion nu putu să nu închidă ochii. Simţind că se clatină, Sabina trase adânc aer în piept.

— Acu-s două zile am primit de veste că bărbatul dumitale trăieşte, Frau von Dortmann! E la închisoare, nu l-au trimis în lagăr. Nimeni nu ştie de ce, dar naziştii i-au cruţat viaţa.

Drumeţii din jurul lor izbucniră din nou în chiote de bucurie.

Rabinul Wissen şi Jakob Kropi se prăbuşiră în genunchi şi îi mulţumiră lui Dumnezeu că le-a salvat prietenul.

Marion şi Sabina se luară plângând în braţe. Rămaseră înlănţuite minute în şir, făcând abstracţie de toţi şi de toate.

Într-un târziu, se desprinseră din îmbrăţişare.

— Papa mi-a spus că uneori mireasma iubirii trebuie să vină din spini, murmură Sabina. Poate că se referea la un astfel de moment.

— A spus că nu-şi va lua *adio* de la mine, ci *auf Wiedersehen*, adăugă mama sa. Îţi mărturisesc că, atunci când am văzut cum îi pun cătuşele, nu l-am crezut. Dar acum îmi dau seama că tatăl tău avea dreptate.

— În ce sens? întrebă nedumerită Sabina.

— Avea dreptate atunci când a spus că *ne vom revedea*.

Câţiva dintre săteni îi conduceau deja pe ceilalţi drumeţi, cu surle şi cu trâmbiţe, de parcă ar fi însoţit o armată victorioasă – ceea ce, de altfel, chiar erau – la vale, unde se zăreau acoperişurile caselor din Rheinkirkhaus.

Sabina şi Marion priviră adânc una în ochii celeilalte. Fiecare văzu lacrimi – unele de bucurie, altele de îngrijorare. Se strânseră încă o dată în braţe, apoi porniră în urma sătenilor, pe cărarea spre speranţă.

Epilog

Balansoarul din lemn de stejar continua să se legene scârţâind uşor.

Deşi timpul petrecut împreună fusese scurt, avea multe amintiri. Ea avusese *atâtea* de spus!

Totuşi, îi venea tot mai greu să se concentreze. Povestea era lungă, iar el era slăbit şi istovit. Amintirea cuvintelor ei era singura lui bucurie, dar şi cel mai îngrozitor supliciu. Amintirea chipului ei era singura care îl ţinea în viaţă, dar şi cea mai chinuitoare dintre toate.

Mai erau multe alte amintiri, dar, în starea lui, şi amintirile fericite erau epuizante.

Îşi duse încă o dată cutiuţa la nări, inspiră obosit parfumul nostalgic al petalelor uscate, apoi o aşeză din nou pe genunchi.

Închise ochii şi se lăsă pe spătarul balansoarului.

Am să-mi amintesc mai multe data viitoare.

În doar câteva clipe aţipi.

Notă despre Dietrich Bonhoefferr

Sunt conştient de riscul implicat de prezentarea unui personaj real într-o operă de ficţiune. Fără voia autorului, în poveste se pot strecura inadvertenţe în ceea ce priveşte faptele sau motivaţiile persoanei în cauză. Totuşi, în timp ce mă documentam asupra perioadei istorice şi a regiunii pe atunci germane (actualmente poloneze) numite cândva Pomerania, am ajuns la concluzia că evenimentele care au loc la moşia Dortmann nu pot fi relatate făcând abstracţie de Bonhoeffer. *Lebenshaus* era prea aproape de Finkenwalde (fapt valabil încă înainte ca eu să aud de seminarul condus de Bonhoeffer), iar baronul şi tânărul pastor, mult prea asemănători în spirit şi temperament, pentru a nu fi prieteni. Pe măsură ce scriam şi continuam să mă documentez, descopeream tot mai mult în Bonhoeffer acel tip de personaj surprinzător de care vă vorbeam în introducere, ce – fără voia mea! – se încăpăţâna să se furişeze în poveste la tot pasul. Şi astfel, am ajuns să înţeleg, mai clar ca niciodată, că povestea curajului şi abnegaţiei dovedite de credincioşii evanghelici în cel de-al Doilea Război Mondial nu poate fi spusă *fără* a aduce aminte de marele Dietrich Bonhoeffer.

La începerea proiectului, nu ştiam multe despre acest ales al lui Dumnezeu. Acum admiraţia şi respectul meu pentru el sunt nemărginite şi am convingerea că îi suntem profund îndatoraţi pentru exemplul dat. Întâlnirea spirituală cu acest frate care a preferat să îşi dea viaţa decât să se lepede de credinţa sa m-a schimbat profund. Conversaţiile dintre Bonhoeffer şi baronul von Dortmann sunt, de bună seamă, fictive, cum este şi vizita lui Bonhoeffer la *Lebenshaus*. Toate celelalte date – evoluţia sa în mişcarea de rezistenţă, datele biografice, locurile menţionate, citatele din scrierile sale, informaţiile despre cărţile lui, despre Biserica Mărturisitoare, discursurile şi articolele etc. – sunt veridice şi exacte. Dacă am comis, în mod

neintenţionat, vreo eroare, de ordin spiritual sau faptic, îmi cer smerit iertare, atât faţă de el, cât şi faţă de prietenii lui care mai sunt în viaţă. Singurul motiv pentru care am scris despre Dietrich Bonhoeffer în „*Al doisprezecelea ceas*” a fost cel de a-i onora amintirea şi de a-i acorda locul care i se cuvine în istoria evanghelismului european contemporan.

Despre autor

Californianul Michael Phillips şi-a început distinsa carieră de scriitor în anii 1970. La începutul anilor 1980, eforturile sale de a readuce în atenţia publicului scrierile romancierului victorian George MacDonald i-au adus recunoaşterea internaţională. Phillips este considerat unul dintre cei mai competenţi experţi din lume în opera autorului scoţian, atribuindu-i-se totodată meritul de a *fi* reînnoit interesul cititorilor de pretutindeni faţă de scrierile acestuia.

După redactarea şi republicarea lucrărilor lui MacDonald, Phillips şi-a început propria carieră de scriitor. De atunci a scris 48 de romane, în prezent fiind cunoscut mai ales în calitate de romancier. Cărţile sale, care s-au bucurat de elogiile publicului şi ale criticilor literari deopotrivă, au fost traduse în opt limbi şi s-au vândut în peste şase milioane de exemplare. În prezent, mulţi recunosc în el pe urmaşul literar al scriitorului său preferat, George MacDonald. Phillips este, de asemenea, directorul revistei „Leben”, o publicaţie periodică dedicată gânditorilor creştini şi lucrărilor lui MacDonald. Combinând toate genurile literare pe care le-a abordat în scrierile sale, „Dream of Freedom” a constituit a suta lucrare publicată de Phillips. Michael trăieşte împreună cu soţia sa, Judy, în Eureka, California.

Soţii Phillips petrec mult timp şi în Scoţia, unde încearcă să redeschidă apetitul publicului larg pentru opera lui MacDonald.